

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020

Bank of Cyprus Holdings

Περιεχόμενα	Σελίδα
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	1
Προβλέψεις και Αναφορές για το Μέλλον και Σημειώσεις	2
Έκθεση Συμβούλων της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	3
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Συγκροτήματος Bank of Cyprus Holdings	54
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τα Μέλη της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company επί του Ελέγχου των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και των Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας	282
Οικονομικές Καταστάσεις της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	297
Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης	315
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου	382
Όροι και επεξηγήσεις στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης	410

<p>Διοικητικό Συμβούλιο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company</p>	<p>Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου ΠΡΟΕΔΡΟΣ</p> <p>Lyn Grobler (εκλέγηκε ως Αντιπρόεδρος στις 26 Μαΐου 2020) ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ</p> <p>Arne Berggren Dr. Michael Heger Πανίκος Νικολάου Ιωάννης Ζωγραφάκης Μαρία Φιλίππου Maksim Goldman (παραιτήθηκε ως αντιπρόεδρος στις 26 Μαΐου 2020) Νίκος Σοφινός (διορίστηκε στις 14 Μαΐου 2020 - εγκρίθηκε από την ΕΚΤ στις 26 Φεβρουαρίου 2021) Πόλα Χατζησωτηρίου Κωνσταντίνος Ιορδάνου (διορίστηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2020, υπόκειται σε έγκριση από την ΕΚΤ) Ελίζα Λειβαδιώτου (διορίστηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2020, υπόκειται σε έγκριση από την ΕΚΤ) Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης (παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2020) Anat Bar-Gera (παραιτήθηκε στις 26 Μαΐου 2020)</p>
<p>Εκτελεστική Επιτροπή</p>	<p>Πανίκος Νικολάου ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ</p> <p>Δρ. Χάρης Πουαγκαρέ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ</p> <p>Ελίζα Λειβαδιώτου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ</p> <p>Δημήτρης Δημητρίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ</p> <p>Μιχάλης Αθανασίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΓΟΡΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</p> <p>Λούης Ποχάνης ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ</p> <p>Πανίκος Μουζούρης ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΡΕΩΝ</p> <p>Άννα Σωφρονίου ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ</p> <p>Nicolas Scott Smith ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ ΑΠΟΜΟΧΛΕΥΣΗΣ</p>
<p>Γραμματέας</p>	<p>Κάτια Σάντη</p>
<p>Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Ιρλανδικής νομοθεσίας</p>	<p>Arthur Cox</p>
<p>Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα Αγγλικής και Αμερικάνικης νομοθεσίας</p>	<p>Sidley Austin LLP</p>
<p>Νομικοί Σύμβουλοι όσον αφορά θέματα της Κυπριακής νομοθεσίας</p>	<p>Χρυσ αφίνης & Πολυβίου Δ.Ε.Π.Ε.</p>
<p>Ανεξάρτητοι Ελεγκτές</p>	<p>PricewaterhouseCoopers One Spencer Dock North Wall Quay Δουβλίνο 1 D01 X9R7 Ιρλανδία</p>
<p>Εγγεγραμμένο Γραφείο</p>	<p>Earlsfort Terrace 10 Δουβλίνο 2 D02 T380 Ιρλανδία</p>

Το παρόν έγγραφο περιέχει ορισμένες αναφορές για το μέλλον, οι οποίες συνήθως προσδιορίζονται με τη χρήση όρων όπως 'προσδοκά', 'θα πρέπει να είναι', 'θα είναι' και παρόμοιες εκφράσεις ή παραλλαγές τους ή την αρνητική μεταβολή τους, αλλά η απουσία τους δεν σημαίνει ότι η αναφορά δεν αναφέρεται στο μέλλον. Παραδείγματα αναφορών για το μέλλον περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται μόνο σε αυτά, δηλώσεις σχετικά με τις μελλοντικές βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες κεφαλαιακές απαιτήσεις και δείκτες του Συγκροτήματος της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα), προθέσεις, πεποιθήσεις ή τρέχουσες εκτιμήσεις και προβλέψεις αναφορικά με τα μελλοντικά λειτουργικά αποτελέσματα, της χρηματοοικονομικής κατάστασης, των αναμενόμενων χρεώσεων απομείωσης, τα επίπεδα των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος, της ρευστότητας, της επίδοσης, των προοπτικών, της αναμενόμενης ανάπτυξης, τις προβλέψεις, τις απομειώσεις, τις επιχειρηματικές στρατηγικές και τις ευκαιρίες του Συγκροτήματος. Από τη φύση τους, οι προβλέψεις και αναφορές για το μέλλον εμπεριέχουν κινδύνους και αβεβαιότητες επειδή σχετίζονται με γεγονότα και εξαρτώνται από περιστάσεις που θα συμβούν ή πιθανόν να συμβούν στο μέλλον. Παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να προκαλέσουν ουσιαστική διαφορά μεταξύ των πραγματικών εργασιών, της στρατηγικής ή/και των αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος και των σχεδίων, των στόχων, των προσδοκιών, των εκτιμήσεων και των προθέσεων του Συγκροτήματος, οι οποίες εκφράστηκαν σε παρόμοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον από το Συγκρότημα, περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε: γενικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στην Κύπρο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), διακυμάνσεις των επιτοκίων και των συναλλαγματικών ισοτιμιών, νομοθετικές, δημοσιονομικές και κανονιστικές εξελίξεις και κινδύνους σχετικά με την τεχνολογία και πληροφορική, επιδικίες και άλλους λειτουργικούς κινδύνους, δυσμενείς συνθήκες αγοράς, αντίκτυπο εξάρσεων, επιδημιών ή πανδημιών, όπως η πανδημία COVID-19 και οι συνεχιζόμενες προκλήσεις και αβεβαιότητες που δημιουργεί η πανδημία COVID-19 για επιχειρήσεις και κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο. Σε περίπτωση που συμβεί κάποιος ή περισσότεροι από αυτούς ή άλλους παράγοντες, ή εάν οι υποκείμενες υποθέσεις αποδειχθούν λανθασμένες, τα πραγματικά αποτελέσματα ή τα γεγονότα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από εκείνα που αναμένονται όπως αντικατοπτρίζονται σε τέτοιες δηλώσεις προβλέψεων και αναφορών για το μέλλον. Οι δηλώσεις αναφορών για το μέλλον που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο ισχύουν μόνο την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος εγγράφου. Εκτός εάν απαιτείται από οποιονδήποτε εφαρμοστέο νόμο ή κανονισμό, το Συγκρότημα αποποιείται ρητά οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση να δημοσιοποιήσει τυχόν επικαιροποιήσεις ή αναθεωρήσεις αναφορικά με οποιαδήποτε αναφορές για το μέλλον που συμπεριλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο, ώστε να αντικατοπτρίζει οποιαδήποτε αλλαγή στις προσδοκίες του Συγκροτήματος ή οποιαδήποτε αλλαγή γεγονότων ή συνθηκών ή περιστάσεων στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση.

Μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Η διοίκηση της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) πιστεύει ότι τα μέτρα απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες στους αναγνώστες της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης καθώς επιτρέπουν στους αναγνώστες να προσδιορίσουν μια πιο σταθερή βάση για τη σύγκριση των αποδόσεων του Συγκροτήματος μεταξύ οικονομικών περιόδων και παρέχουν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία των αποδόσεων τα οποία η διοίκηση είναι πιο άμεσα σε θέση να επηρεάσει ή έχουν σημασία για την αξιολόγηση του Συγκροτήματος. Επίσης, αντικατοπτρίζουν μια σημαντική πτυχή του τρόπου με τον οποίο ορίζονται οι επιχειρησιακοί στόχοι και παρακολουθείται η απόδοση από τη διοίκηση του Συγκροτήματος. Ωστόσο, οποιαδήποτε τέτοια μέτρα απόδοσης στο παρόν έγγραφο δεν αντικαθιστούν τα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ και οι αναγνώστες πρέπει να τα διαβάζουν σε συνάρτηση με αυτά των ΔΠΧΑ ως τα βασικά μέτρα για τη θέση στις 31 Δεκεμβρίου. Περαιτέρω πληροφορίες, συμφιλώσεις με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και υπολογισμοί των μέτρων απόδοσης εκτός των μέτρων με βάση τα ΔΠΧΑ που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο και τα άμεσα συγκρίσιμα μέτρα με βάση τα ΔΠΧΑ, περιλαμβάνονται στο μέρος 'Όροι και επεξηγήσεις στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης' της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 στις σελίδες 410 μέχρι 422.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Αποτελέσματα).

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) την Έκθεση Συμβούλων και τις ελεγμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις) και Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση αφορά την Εταιρία και μαζί με τις θυγατρικές της, το Συγκρότημα, η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Δραστηριότητες

Η Εταιρία είναι η μητρική εταιρία του Συγκροτήματος και ο μοναδικός μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL). Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιριών περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως ως ανταλλαγή χρεών.

Όλες οι εταιρίες και τα υποκαταστήματα του Συγκροτήματος παρατίθενται στη Σημείωση 51 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Το Συγκρότημα έχει ιδρύσει υποκαταστήματα στην Ελλάδα. Οι εξαγορές και πωλήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους 2020 παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 51, 52 και 53 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση

Σχολιασμός για την υποκείμενη βάση

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρουσιάζεται πιο κάτω παρέχει μια ανασκόπηση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 στην 'υποκείμενη βάση', για την οποία η διοίκηση πιστεύει ότι παρουσιάζει καλύτερα την επιμέτρηση της απόδοσης και της θέσης του Συγκροτήματος, καθώς παρουσιάζονται ξεχωριστά τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία. Οι Συμφιλιώσεις μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης περιλαμβάνονται στην ενότητα 'Μη ελεγμένη συμφιλίωση της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης' που παρατίθεται πιο κάτω και στο μέρος 'Όροι και επεξηγήσεις στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης', της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 για τη διευκόλυνση στην συγκρισιμότητα της υποκείμενης βάσης με την απαιτούμενη από τη νομοθεσία πληροφόρηση.

Αναφορικά με την 'Ανάλυση Ισολογισμού' σημειώνονται τα ακόλουθα σε σχέση με την γνωστοποίηση αναπροσαρμοσμένων στοιχείων και δεικτών σε σχέση με το Project Helix 2 (όπως αναφέρεται στην πιο κάτω παράγραφο). Όλα τα σχετικά ποσά βασίζονται στα οικονομικά αποτελέσματα κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020, εκτός κι αν δηλώνεται διαφορετικά. Οι αριθμοί που παρουσιάζονται αναπροσαρμοσμένοι βασίζονται στα ποσά της υποκείμενης βάσης κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και προσαρμόζονται για το Project Helix 2, και προϋποθέτουν την ολοκλήρωσή του, η οποία εξακολουθεί να υπόκειται σε απαιτούμενες συνήθεις εποπτικές και άλλες εγκρίσεις. Όπου οι αριθμοί παρατίθενται αναπροσαρμοσμένοι αυτό δηλώνεται.

Οι πιο κάτω ορισμοί χρησιμοποιούνται στο σχολιασμό της παρουσίασης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης στην υποκείμενη βάση:

Πωλήσεις ΜΕΔ: Πωλήσεις ΜΕΔ αναφέρονται σε πωλήσεις χαρτοφυλακίων που έχουν ολοκληρωθεί σε κάθε περίοδο και υπό εξέταση συναλλαγές πωλήσεων, καθώς και πιθανές επιπρόσθετες πωλήσεις ΜΕΔ, σε κάθε περίοδο αναφοράς, ανεξαρτήτως του κατά πόσον πληρούν ή όχι τα κριτήρια για κατηγοριοποίηση ως κατεχόμενες προς πώληση στις ημερομηνίες αναφοράς. Περιλαμβάνουν τόσο το Project Helix και το Project Helix 2, καθώς και άλλα χαρτοφυλάκια.

Project Helix 2: Το Project Helix 2 αναφέρεται στη συμφωνία πώλησης που επιτεύχθηκε τον Αύγουστο του 2020 με την Pacific Investment Management Company LLC ('PIMCO'), για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου δανείων μεικτής λογιστικής αξίας ύψους €0.9 δις. (Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Α), καθώς και στη συμφωνία στην οποία το Συγκρότημα κατέληξε με την PIMCO, τον Ιανουάριο του 2021 για την πώληση ενός επιπλέον χαρτοφυλακίου δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους €0.5 δις (Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Β). Περαιτέρω λεπτομέρειες για τη συναλλαγή παρέχονται στην 'Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου' που περιλαμβάνεται στην ενότητα 'Ανάλυση Ισολογισμού' πιο κάτω.

Project Helix: Το Project Helix αναφέρεται στην πώληση ενός χαρτοφυλακίου δανείων μεικτής λογιστικής αξίας ύψους €2.8 δις η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2019.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία για το 2020 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	2020 ¹	2019 ^{1,2}
Καθαρά έσοδα από τόκους	330	344
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	144	150
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	15	38
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	56	58
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	7	32
Λοιπά έσοδα	15	29
Σύνολο εσόδων	567	651
Κόστος προσωπικού	(195)	(220)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(145)	(165)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων και συνεισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ)	(30)	(25)
Σύνολο εξόδων	(370)	(410)
Λειτουργικά κέρδη	197	241
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(149)	(146)
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(42)	(22)
Προβλέψεις για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα θέματα	(7)	(10)
Σύνολο πιστωτικών ζημιών δανείων, απομειώσεων και προβλέψεων	(198)	(178)
(Ζημιά)/κέρδη πριν τη φορολογία και μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	(1)	63
Φορολογία	(8)	(3)
Κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	3	(2)
(Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(6)	58
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά	(10)	(22)
(Ζημιά)/κέρδη μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(16)	36
Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης ³	(146)	(92)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(6)	(81)
Τέλος για ΑΦΠ/αναστροφή απομείωσης ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών απαιτήσεων	(3)	88
Ζημιά από επαναμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμησή της ως επένδυση που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	-	(21)
Ζημιά μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(171)	(70)

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης ⁴		
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	1.84%	1.90%
Δείκτης κόστος προς έσοδα	65%	63%
Δείκτης κόστος προς έσοδα εξαιρουμένου του ειδικού φόρου και συνεισφορών στο ΕΤΕ και στο ΤΕΚ	60%	59%
Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	0.9%	1.1%
Βασικές (ζημιές)/κέρδη ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας-οργανικά (€ σεντ)	(3.66)	7.97
Βασικές ζημιές ανά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	(38.45)	(15.75)

¹ Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Μη Ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**

²Τα έσοδα από τόκους, τα μη-επιτοκιακά έσοδα, το κόστος προσωπικού, τα άλλα λειτουργικά έσοδα και οι πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με το Project Helix, παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις /καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση, για διαχωρισμό της επίδρασης από αυτήν τη μη-επαναλαμβανόμενη συναλλαγή.

³Οι 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' αναφέρονται στην καθαρή ζημιά από συναλλαγές που ολοκληρώθηκαν σε κάθε έτος αναφοράς, στις καθарές πιστωτικές ζημιές δανείων σε υπό εξέταση συναλλαγές, καθώς και στα έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με αυτές τις συναλλαγές.

⁴Περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ τα οποία ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση'

Μη Ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση

€ εκατ.	2020 ¹	2019 ¹
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,653	5,060
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	403	321
Ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	1,913	1,906
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,886	10,722
Αποθέματα ακινήτων	1,350	1,378
Επενδύσεις σε ακίνητα	128	136
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1,550	1,574
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	631	26
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	21,514	21,123
Καταθέσεις από τράπεζες	392	533
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	995	-
Συμφωνίες επαναγοράς	-	168
Καταθέσεις πελατών	16,533	16,692
Δανειακό κεφάλαιο	272	272
Λοιπές υποχρεώσεις	1,247	1,169
Σύνολο υποχρεώσεων	19,439	18,834
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Εταιρίας	1,831	2,040
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (ΑΤ1)	220	220
Σύνολο κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας	2,051	2,260
Δικαιώματα μειοψηφίας	24	29
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2,075	2,289
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	21,514	21,123

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Μη Ελεγμένος Ενοποιημένος Ισολογισμός στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	2020 (Αναπρο- σαρμοσμένα) ²	2020 (όπως παρουσιάζονται) ³	2019
Μεικτά δάνεια (€ εκατ.)	10,907	12,261	12,822
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (€ εκατ.)	1,033	1,902	2,096
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	16,533	16,533	16,692
Δείκτης δανείων μετά τις προβλέψεις προς καταθέσεις	60%	63%	64%
Ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ	16%	25%	30%
Δείκτης κάλυψης δανείων σε ΜΕΔ	59%	62%	54%
Δείκτης μόχλευσης	8.8%	8.8%	10.0%
Δείκτες Κεφαλαίου και σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία			
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ⁴ (με μεταβατικές διατάξεις ως προς το ΔΠΧΑ 9)	15.16%	14.80%	14.81%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	18.74%	18.35%	17.99%
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	11,381	11,636	12,890

¹Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση εξάγεται από και πρέπει να διαβάζεται σε συνάρτηση με τις συνημμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

²Αναπροσαρμοσμένα για τη συμφωνία πωλήσεων ΜΕΔ (Project Helix 2, Χαρτοφυλάκια Α και Β) ύψους €1.3 δις, με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι αναπροσαρμοσμένοι υπολογισμοί προϋποθέτουν την ολοκλήρωση του Project Helix 2 (Χαρτοφυλάκια Α και Β), η οποία υπόκειται σε απαιτούμενες συνήθειες εποπτικές και άλλες εγκρίσεις.

³Όπως παρουσιάζονται: Περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ τα οποία ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση'.

⁴Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ανήλθε σε 12.94% και 13.26% αναπροσαρμοσμένος για το Project Helix 2 (Χαρτοφυλάκια Α και Β) σε σύγκριση με 13.06% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Μη ελεγμένη συμφιλίωση της Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης

€ εκατ.	Υποκείμενη Βάση	Πωλήσεις ΜΕΔ	Φορο-λογικά θέματα	Άλλα	Βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία
Καθαρά έσοδα από τόκους	330	-	-	-	330
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	144	-	-	-	144
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	15	-	-	3	18
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	56	-	-	-	56
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	7	-	-	-	7
Λοιπά έσοδα	15	-	-	-	15
Σύνολο εσόδων	567	-	-	3	570
Σύνολο εξόδων	(370)	(26)	(3)	(23)	(422)
Λειτουργικό κέρδος	197	(26)	(3)	(20)	148
Πιστωτικές ζημιές δανείων	(149)	(120)	-	(3)	(272)
Απομειώσεις λοιπών χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(42)	-	-	-	(42)
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	(7)	-	-	7	-
Ζημιά πριν τη φορολογία και τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία	(1)	(146)	(3)	(16)	(166)
Φορολογία	(8)	-	-	-	(8)
Ζημιά μετά τη φορολογία που αναλογεί σε δικαιώματα μειοψηφίας	3	-	-	-	3
Ζημιά μετά τη φορολογία και πριν τα μη-επαναλαμβανόμενα στοιχεία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(6)	(146)	(3)	(16)	(171)
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης-οργανικά	(10)	-	-	10	-
Ζημιά μετά τη φορολογία – οργανικά* (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(16)	(146)	(3)	(6)	(171)
Προβλέψεις/καθαρή ζημιά που σχετίζεται με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης	(146)	146	-	-	-
Έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ)	(6)	-	-	6	-
Τέλος για ΑΦΠ	(3)	-	3	-	-
Ζημιά μετά τη φορολογία (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)	(171)	-	-	-	(171)

*Αφορά ζημιές μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), πριν από τις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης', καθώς και πριν από 'έξοδα αναδιάρθρωσης' που αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) και από το 'τέλος για ΑΦΠ'.

Οι διαφορές επανακατηγοριοποίησης μεταξύ της βάσης όπως απαιτείται από τη νομοθεσία και της υποκείμενης βάσης αφορούν κυρίως την επίδραση από τα 'μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία' και επεξηγούνται πιο κάτω:

Πωλήσεις ΜΕΔ

- Τα συνολικά έξοδα περιλαμβάνουν έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €5 εκατ. και λειτουργικά έξοδα ύψους €21 εκατ. που αφορούν κυρίως συμφωνίες για πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΔ και παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση.
- Οι πιστωτικές ζημιές δανείων στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνουν πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με το Project Helix 2 ύψους €99 εκατ. που αναγνωρίστηκαν κατά το κλείσιμο της συμφωνίας για κάθε χαρτοφυλάκιο, καθώς και επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €21 εκατ. που αναγνωρίστηκαν κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020 στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 9, ως αποτέλεσμα πιθανών περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ, ως αναμένονταν τη δεδομένη στιγμή, και παρουσιάζονται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Μη ελεγμένη συμφιλίωση της Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ της απαιτούμενης από τη νομοθεσία βάσης και της υποκείμενης βάσης (συνέχεια)

Φορολογικά θέματα

- Τέλος υπό τη μορφή εγγύησης που σχετίζεται με την αναθεωρημένη νομοθεσία για τον φόρο εισοδήματος ύψους €3 εκατ. περιλαμβάνεται στο 'Τέλος για ΑΦΠ' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνεται στον 'Ειδικό φόρο επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές'.

Άλλες επαναταξινομήσεις

- Έξοδα συμβούλων κι άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους περίπου €10 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση αφού αφορούν μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.
- Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα ύψους €7 εκατ. τα οποία περιλαμβάνονται στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση, αφού αφορούν κυρίως υποθέσεις που προήλθαν από μη συνήθειες δραστηριότητες του Συγκροτήματος.
- Τα έξοδα αναδιάρθρωσης που αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης (ΣΕΑ) προσωπικού ύψους €6 εκατ. και περιλαμβάνονται στο 'Κόστος προσωπικού' στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση αφού αντιπροσωπεύουν μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία.
- Τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ύψους περίπου €3.5 εκατ. περιλαμβάνονται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, ενώ στην απαιτούμενη από τη νομοθεσία βάση περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών'. Η ταξινόμησή τους στην υποκείμενη βάση έχει πραγματοποιηθεί, ώστε να συνάδει με τις καθαρές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Ανάλυση Ισολογισμού

Κεφαλαιακή Βάση

Το σύνολο κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας ανήλθε σε €2,051 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €2,260 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Τα ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε €1,831 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €2,040 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις ανήλθε σε 14.80% στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 15.16% αναπροσαρμοσμένος για τις συμφωνίες πώλησης των χαρτοφυλακίων Α και Β του Project Helix 2 που συμφωνήθηκαν το τρίτο τρίμηνο του 2020 και το πρώτο τρίμηνο του 2021 αντίστοιχα (αναφέρεται ως 'αναπροσαρμοσμένος για το Helix 2'), σε σύγκριση με 14.81% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκε θετικά από τις τροποποιήσεις στους κανονισμούς κεφαλαίων που θεσπίστηκαν τον Ιούνιο 2020 για την αντιμετώπιση του ιού COVID-19, κατά περίπου 82 μ.β. (καθαρή θετική επίδραση). Οι κύριοι λόγοι αυτής της αύξησης ήταν η επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), βάσει του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙΙ (CRR ΙΙ), που εισήχθη τον Ιούνιο 2020 αντί τον Ιούνιο 2021, η εισαγωγή της εποπτικής διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων λογισμικού τον Δεκέμβριο 2020 και οι τροποποιήσεις στο δυναμικό μέρος του ΔΠΧΑ 9 που εισήχθησαν από τον Ιούνιο 2020.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Το Συγκρότημα επέλεξε να εφαρμόσει τις μεταβατικές ρυθμίσεις της ΕΕ για σκοπούς των εποπτικών κεφαλαιακών απαιτήσεων (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395), όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου θα απορροφηθεί σταδιακά. Το ποσό που θα προστίθεται κάθε έτος μειώνεται με βάση ένα συντελεστή στάθμισης μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στο τέλος της πενταετίας. Η επίδραση στα κεφάλαια για το έτος 2018 ήταν 5% της επίδρασης της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, η οποία αυξήθηκε σε 15% (συσσωρευτικά) για το έτος 2019, σε 30% (συσσωρευτικά) για το έτος 2020 και σε 50% (συσσωρευτικά) για το έτος 2021. Αυτή θα αυξηθεί σε 75% (συσσωρευτικά) για το έτος 2022 και θα ενσωματωθεί πλήρως (100%) την 1 Ιανουαρίου 2023. Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος ανήλθε σε 14.34% την 1 Ιανουαρίου 2021 και 14.69% αναπροσαρμοσμένος για το Helix 2.

Τον Ιούνιο 2020, τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός ΕΕ 2020/873, σχετικά με συγκεκριμένες προσαρμογές για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, ο οποίος παρατείνει τις μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9 και εισάγει επιπλέον μέτρα χαλάρωσης για τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), όπως να αφαιρείται/επαναπροστίθεται προσωρινά στα κεφάλαια μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές ορισμένων χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρούνται σε δίκαιη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται πιο κάτω στην ενότητα 'Επιπτώσεις στα κεφάλαια από την εξάπλωση του ιού COVID-19'.

Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) χωρίς μεταβατικές διατάξεις ανήλθε σε 12.94% στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 13.26% αναπροσαρμοσμένος για το Helix 2, σε σύγκριση με 13.06% στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Με μεταβατικές διατάξεις και με βάση τις διατάξεις μετά την ολοκλήρωση της μεταβατικής περιόδου, η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να είναι διαχειρίσιμη και εντός των κεφαλαιακών σχεδιασμών του Συγκροτήματος.

Ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας ανήλθε σε 18.35% στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 18.74% αναπροσαρμοσμένος για το Helix 2, σε σύγκριση με 17.99% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Οι κεφαλαιακοί δείκτες του Συγκροτήματος παραμένουν πάνω από τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ).

Στα πλαίσια των μέτρων χαλάρωσης της ΕΚΤ για την εξάπλωση του ιού COVID-19, αναφορικά με τα κεφάλαια, τον Απρίλιο 2020, η BOC PCL έλαβε τροποποιημένη απόφαση αναφορικά με τις αποφάσεις της ΔΕΕΑ του Δεκεμβρίου 2019, η οποία είναι σε ισχύ από τις 12 Μαρτίου 2020, και μειώνει τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος στο 9.7% (ο οποίος αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 1.7%, Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) ύψους 1.0%), ως αποτέλεσμα της νωρίτερης εφαρμογής των νέων κανονισμών της σύνθεσης των απαιτήσεων του Πυλώνα II, που επιτρέπουν στις τράπεζες να χρησιμοποιούν Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2) για κάλυψη των απαιτήσεων του Πυλώνα II και όχι αποκλειστικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1, που αρχικά είχαν προγραμματιστεί να τεθούν σε ισχύ τον Ιανουάριο 2021.

Η απαίτηση της ΔΕΕΑ για τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας παραμένει αμετάβλητη στα 14.5%, ο οποίος αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8.0% (από το οποίο μέχρι 1.5% μπορεί να καλυφθεί με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 και μέχρι 2.0% με Κεφάλαια Κατηγορίας 2), τις απαιτήσεις του Πυλώνα II ύψους 3.0%, καθώς και Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου ύψους 2.5% και Απόθεμα Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων ύψους 1.0%. Η ΕΚΤ έχει παράσχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II. Οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II απορρέουν από τη ΔΕΕΑ, η οποία γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και κατ' επέκταση υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Τον Νοέμβριο 2020, το Συγκρότημα έλαβε ενημέρωση από την ΕΚΤ σύμφωνα με την οποία δεν θα εκδοθεί απόφαση ΔΕΕΑ για τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020 και θα παραμείνει σε ισχύ η απόφαση ΔΕΕΑ του 2019 (όπως τροποποιήθηκε τον Απρίλιο 2020), και ως εκ τούτου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για το Συγκρότημα, καθώς και άλλες απαιτήσεις που καθορίστηκαν από την απόφαση ΔΕΕΑ του 2019 παραμένουν αμετάβλητες. Η εν λόγω ενημέρωση έγινε στα πλαίσια σχετικής ανακοίνωσης της ΕΚΤ που πραγματοποιήθηκε νωρίτερα στο έτος ότι η ΕΚΤ θα υιοθετήσει μια ρεαλιστική προσέγγιση σε ότι αφορά τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, η ΚΤΚ είναι η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των πιστωτικών ιδρυμάτων ως Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SIIs) και για τον καθορισμό της ελάχιστης απαίτησης για το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας O-SII γι' αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως O-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για το Συγκρότημα στο 2%. Το απόθεμα αυτό έχει τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0.5% και θα αυξάνεται σταδιακά κατά 0.5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2.0%). Τον Απρίλιο 2020, η ΚΤΚ αποφάσισε την καθυστέρηση της σταδιακής εφαρμογής (0.5%) του επιπρόσθετου κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (O-SII) την 1 Ιανουαρίου 2021 και 1 Ιανουαρίου 2022 κατά 12 μήνες. Κατά συνέπεια, το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII θα τεθεί πλήρως σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2023, αντί την 1 Ιανουαρίου 2022 όπως είχε αρχικά καθοριστεί.

Περαιτέρω ανάλυση σχετικά με τις πρόσφατες εξελίξεις στα εποπτικά κεφάλαια ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ιού COVID-19 παρατίθενται πιο κάτω στο μέρος 'Επιπτώσεις στα κεφάλαια από την εξάπλωση του ιού COVID-19'.

Με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και τη μεθοδολογία 2018 της ΔΕΕΑ του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού ('SSM'), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για σκοπούς Καθοδήγησης του Πυλώνα II, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιονδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα I, απαιτήσεις του Πυλώνα II ή την απαίτηση του συνδυασμένου αποθέματος ασφαλείας), κι ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές. Σε συνέχεια της απόφασης της ΔΕΕΑ για το 2019, οι νέες διατάξεις τέθηκαν σε εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2020.

Βάσει των αποφάσεων της ΔΕΕΑ των προηγούμενων χρόνων, η Εταιρία και η BOC PCL υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων στους μετόχους, από τις εποπτικές αρχές, και ως εκ τούτου κατά τη διάρκεια του 2019 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα. Σε συνέχεια της ενημέρωσης αναφορικά με τη ΔΕΕΑ για το 2020, η Εταιρία και η BOC PCL εξακολουθούν να υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων στους μετόχους, αφού η απόφαση της ΔΕΕΑ για το 2019 παραμένει σε ισχύ. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν η διανομή γίνει μέσω της έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους, οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1). Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για οποιαδήποτε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία ή την BOC PCL.

Η ΕΚΤ, ως μέρος του εποπτικού της ρόλου, έχει ολοκληρώσει την επιτόπια επιθεώρηση και επανεξέταση που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2019. Τα ευρήματα αφορούν εποπτική επιβάρυνση μέχρι 46 μ.β., η πλειονότητα της οποίας αναμένεται να ληφθεί στις 30 Ιουνίου 2021, ανάλογα με την πρόοδο που θα σημειώσει η BOC PCL στην πώληση των ακινήτων που επηρεάζονται από την εποπτική επιβάρυνση.

Μείωση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

BOC PCL

Η BOC PCL, αφού έλαβε έγκριση από τους μετόχους της, την ΕΚΤ και το Δικαστήριο της Κύπρου, εφάρμοσε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση περίπου €619 εκατ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της BOC PCL ως διανεμητέα αποθεματικά. Η μείωση κεφαλαίου δεν είχε καμία επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια ή στα ίδια κεφάλαια της BOC PCL ή του Συγκροτήματος.

Τα διανεμητέα αποθεματικά παρέχουν τη βάση για τον υπολογισμό των διανεμητέων στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) με αρ. 575/2013 (CRR), που προνοεί ότι τα κουπόνια Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 μπορούν να πληρωθούν μόνο από τα διανεμητέα στοιχεία.

Εταιρία

Η Εταιρία, μετά από σχετική απόφαση των μετόχων της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση τον Μάιο 2020 και αφού έλαβε έγκριση από την ΕΚΤ και το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας, εφάρμοσε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση ποσού ύψους €700 εκατ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας ως διανεμητέα αποθεματικά. Η μείωση κεφαλαίου δεν είχε καμία επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια ή στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας, της BOC PCL ή του Συγκροτήματος.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Τα διανεμητέα αποθεματικά παρέχουν τη βάση για τον υπολογισμό των διανεμητέων στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), που προνοεί ότι τα κουπόνια Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων AT1 μπορούν να πληρωθούν μόνο από τα διανεμητέα στοιχεία.

Project Helix 2

Τον Αύγουστο 2020, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία (η 'συμφωνία') για την πώληση χαρτοφυλακίου δανείων με μεικτή λογιστική αξία €0.9 δις στις 30 Ιουνίου 2020, γνωστό ως Project 'Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Α'. Πιστωτικές ζημιές δανείων σε σχέση με τη συμφωνία ύψους περίπου €68 εκατ., περιλαμβανομένων εξόδων συναλλαγής, αναγνωρίστηκαν κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020.

Τον Ιανουάριο 2021, το Συγκρότημα τροποποίησε και επαναδιατύπωσε τη συμφωνία πώλησης για ενσωμάτωση πρόσθετου χαρτοφυλακίου δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους €0.5 δις στις 30 Σεπτεμβρίου 2020, γνωστό ως Project 'Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Β'. Στο τέλος του έτους, εν αναμονή της συμφωνίας για το Project 'Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Β' πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους περίπου €27 εκατ., εκτιμώμενη αναμενόμενη πιστωτική ζημιά (περιλαμβανομένων εξόδων συναλλαγής), αναγνωρίστηκαν το Δεκέμβριο του 2020.

Η ολοκλήρωση του Helix 2 Χαρτοφυλακίου Β θα υλοποιηθεί μαζί με την ολοκλήρωση του Helix 2 Χαρτοφυλακίου Α και αναμένεται αρχές του δεύτερου εξαμήνου του 2021. Η ολοκλήρωση τελεί υπό αριθμό αιρέσεων, περιλαμβανομένων απαιτούμενων συνήθων εποπτικών και άλλων εγκρίσεων.

Η αναμενόμενη επίδραση στα κεφάλαια του Project Helix 2 (Χαρτοφυλάκια Α και Β) κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, και περιλαμβανομένων των ζημιών που ήδη αναγνωρίστηκαν κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και το τέταρτο τρίμηνο του 2020, είναι αρνητική επίδραση στον δείκτη Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ύψους 42 μ.β. Η αναμενόμενη συνολική επίδραση στα κεφάλαια του Project Helix 2 (Χαρτοφυλάκια Α και Β), μετά την πλήρη καταβολή των αναβαλλόμενων αντιπαροχών και χωρίς να ληφθεί υπόψη οποιαδήποτε θετική επίδραση από τον μηχανισμό μεταβλητού τιμήματος (earnout), είναι θετική επίδραση στον δείκτη Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ύψους 24 μ.β. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το τίμημα πώλησης, συμπεριλαμβανομένων του αναβαλλόμενου και μεταβλητού τιμήματος, παρέχονται παρακάτω στην 'Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου' στην ενότητα 'Ανάλυση Ισολογισμού'.

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ

Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις που επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ) σε αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις (ΑΦΠ) τέθηκαν σε εφαρμογή τον Μάρτιο 2019. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις αφορούν τη χρήση φορολογικών ζημιών που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στην BOC PCL τον Μάρτιο 2013. Η εισαγωγή του CRD IV τον Ιανουάριο 2014 και η σταδιακή εφαρμογή του οδήγησαν σε πιο υψηλές απαιτήσεις κεφαλαίου από την BOC PCL για αυτές τις ΑΦΑ. Οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις είχαν ως αποτέλεσμα βελτιωμένο χειρισμό των ΑΦΑ ως προς τα εποπτικά κεφάλαια, σύμφωνα με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), ύψους περίπου €285 εκατ. ή αύξηση στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) κατά περίπου 190 μ.β. τον Μάρτιο 2019.

Το Συγκρότημα κατανοεί ότι, η Κυπριακή Κυβέρνηση, ως απάντηση στις ανησυχίες που ηγέρθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με παροχή κρατικής ενίσχυσης η οποία προέκυψε από τον τρόπο χειρισμού αυτών των φορολογικών ζημιών, εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης τροποποιήσεων στον Νόμο, ενδεχομένως περιλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο τέλος πέραν του 1.5% ετήσιου τέλους εγγύησης που έχει ήδη αναγνωριστεί, για να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Το Συγκρότημα, εν αναμονή των τροποποιήσεων του Νόμου, αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να απαιτείται αυτό το αυξημένο ετήσιο τέλος και να αναγνωρίζεται σε ετήσια βάση μέχρι τη λήξη των εν λόγω ζημιών το 2028. Ο προσδιορισμός και οι προϋποθέσεις του εν λόγω ποσού θα ορίζονται στον Νόμο που θα τροποποιηθεί και το ποσό θα καθορίζεται από την Κυβέρνηση σε ετήσια βάση. Οι τροποποιήσεις του Νόμου θα πρέπει να εγκριθούν από το Κυπριακό Κοινοβούλιο και να δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για να τεθούν σε ισχύ. Το Συγκρότημα, ωστόσο, κατανοεί ότι οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις του Νόμου μπορεί να προβλέπουν ότι το ελάχιστο τέλος που θα χρεωθεί θα είναι στο 1.5% της ετήσιας δόσης και μπορεί να κυμαίνεται έως ένα μέγιστο ποσό ύψους €10 εκατ. ετησίως. Το Συγκρότημα εκτιμά ότι τα αυξημένα τέλη θα μπορούσαν να κυμαίνονται έως και €5.3 εκατ. ετησίως (για κάθε φορολογικό έτος εφαρμογής, δηλαδή από το 2018) παρόλο που το Συγκρότημα κατανοεί ότι τέτοια τέλη μπορεί να μεταβάλλονται σε ετήσια βάση, όπως καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών. Ως εκ τούτου, ποσό ύψους €3 εκατ. έχει καταχωρηθεί το τέταρτο τρίμηνο του 2020, ώστε το συνολικό ποσό που καταχωρήθηκε για τα έτη 2018-2020 να ανέρχεται σε €16 εκατ., με αυτό να είναι το μέγιστο αναμενόμενο επιπρόσθετο ποσό για αυτά τα χρόνια (2019: €13 εκατ. το τέταρτο τρίμηνο του 2019 και €19 εκατ. το 2019).

Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού

Τον Δεκέμβριο 2020, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε ένα στοχευμένο σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ) με συνολικό κόστος ύψους €6 εκατ., το οποίο αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020, με αρνητική επίδραση ύψους περίπου 5 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος. Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ) με συνολικό κόστος ύψους €81 εκατ., το οποίο αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019, με αρνητική επίδραση ύψους περίπου 60 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος. Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε ενότητα 'Συνολικά Έξοδα'.

Συμφωνία για την πώληση της επένδυσης στην *CNP Cyprus Insurance Holdings Limited* ('CNP')

Τον Οκτώβριο 2019, ολοκληρώθηκε η πώληση της επένδυσης του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία *CNP Cyprus Insurance Holdings Limited* ('CNP') με θετική επίδραση περίπου 30 μ.β. στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας του Συγκροτήματος, κυρίως ως αποτέλεσμα αποδέσμευσης σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Το ποσοστό συμμετοχής στη *CNP* είχε αποκτηθεί ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 και πωλήθηκε στη *CNP Assurances S.A.* με τίμημα πώλησης ύψους €97.5 εκατ. πληρωτέο σε μετρητά.

Project Helix

Τον Ιούνιο 2019, ολοκληρώθηκε το Project Helix, με καθαρή θετική επίδραση ύψους περίπου 140 μ.β. στον Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και στον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, κυρίως λόγω της αποδέσμευσης σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Το Project Helix είχε συνολικά καθαρή θετική επίδραση ύψους περίπου 60 μ.β. στους κεφαλαιακούς δείκτες του Συγκροτήματος.

Επιπτώσεις στα κεφάλαια από την εξάπλωση του ιού COVID-19

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις στην παγκόσμια και Κυπριακή οικονομία από την επίδραση του ιού COVID-19. Στις αρχές του 2020, η ΕΚΤ ανακοίνωσε πακέτο θετικών μέτρων τα οποία αναμενόταν να στηρίξουν την κεφαλαιακή θέση των τραπεζών για διασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών χρηματοδότησης της οικονομίας, για μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης. Συγκεκριμένα, τα μέτρα αύξησαν τα αποθέματα κεφαλαίων του Συγκροτήματος τα οποία είναι διαθέσιμα για απορρόφηση πιθανών μελλοντικών ζημιών που ενδέχεται να προκύψουν από την κρίση. Επιπρόσθετα, η πρόωγη υιοθέτηση της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) για τη σύνθεση των απαιτήσεων του Πυλώνα II παρέχουν ευελιξία σχετικά με τη συμμόρφωση του Συγκροτήματος με τις ελάχιστες απαιτήσεις του Πυλώνα II.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Στα πλαίσια των μέτρων χαλάρωσης που ανακοίνωσε η ΕΚΤ για τον ιό COVID-19 τον Απρίλιο 2020, η BOC PCL έλαβε τροποποιητική απόφαση αναφορικά με τις αποφάσεις της ΔΕΕΑ του Δεκεμβρίου 2019, η οποία είναι σε ισχύ από τις 12 Μαρτίου 2020, και μειώνει τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις στο 9.7%. Επίσης, τον Μάρτιο 2020, η ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι επιτρέπει στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά κάτω από το επίπεδο της καθοδήγησης για κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (Pillar II Guidance, P2G), του Αποθέματος Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) και του Αντικυκλικού Αποθέματος Ασφαλείας. Η ΚΤΚ έχει θέσει το όριο για το Αντικυκλικό Απόθεμα Ασφαλείας στο 0% για τα έτη 2020 και 2019. Τον Ιούλιο 2020, η ΕΚΤ δεσμεύτηκε να επιτρέψει στις τράπεζες να λειτουργούν κάτω από τις απαιτήσεις των Κατευθύνσεων του Πυλώνα ΙΙ (P2G) και των συνδυασμένων απαιτήσεων αποθέματος ασφαλείας, τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022, χωρίς αυτόματη ενεργοποίηση εποπτικών ενεργειών. Επιπρόσθετα, τον Απρίλιο 2020, η ΚΤΚ αποφάσισε την καθυστέρηση της σταδιακής εφαρμογής του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας O-SII. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται πιο πάνω.

Τον Ιούνιο 2020, τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873, προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, επισπεύδοντας την εφαρμογή ορισμένων μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στα κεφάλαια τα οποία επρόκειτο να τεθούν σε ισχύ σε μεταγενέστερο στάδιο, και εισάγοντας τροποποιήσεις, ως μέρος των ευρύτερων προσπαθειών των αρμόδιων αρχών να παρέχουν την απαραίτητη στήριξη στα ιδρύματα. Οι κυριότερες αναπροσαρμογές που επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος σχετίζονται με την επιτάχυνση της υλοποίησης του νέου συντελεστή έκπτωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙΙ (CRR ΙΙ) που εφαρμόστηκε τον Ιούνιο 2020 αντί τον Ιούνιο 2021, την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), την επίσπευση των αλλαγών στην εποπτική διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙΙ (CRR ΙΙ) και την εισαγωγή μίας προσωρινής χαλάρωσης για μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές σε σχέση με τα ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Αναφορικά με τον συντελεστή έκπτωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι τράπεζες θα μπορούν να διατηρούν λιγότερα κεφάλαια έναντι των δανείων που δίνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς θα ισχύουν αναθεωρημένοι συντελεστές έκπτωσης κεφαλαίου. Αυτές οι αλλαγές τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο 2020 και οδήγησαν σε αύξηση κεφαλαίων ύψους 44 μ.β. το 2020 κατά την εφαρμογή τους (δηλαδή στις 30 Ιουνίου 2020).

Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες μεταβατικές ρυθμίσεις του ΔΠΧΑ 9, αφορούν την παράταση της μεταβατικής περιόδου για τον επαναυπολογισμό του ποσού της μεταβατικής αναπροσαρμογής για πιστωτικές ζημιές δανείων στα Στάδια 1 και 2 (δυναμικό στοιχείο). Για τα έτη 2020 και 2021 ποσοστό ύψους 100% των προβλέψεων αυτών των δανείων που υπολογίζονται βάσει των προνοιών του ΔΠΧΑ 9 επιτρέπεται να προστεθούν πίσω στα κεφάλαια. Το ποσοστό αυτό μειώνεται σε 75% το 2022, 50% το 2023 και 25% το 2024. Ο υπολογισμός σε κάθε περίοδο αναφοράς θα πραγματοποιείται έναντι των προβλέψεων που βρίσκονταν στα Στάδια 1 και 2 κατά την 1 Ιανουαρίου 2020, αντί την 1 Ιανουαρίου 2018. Ο υπολογισμός του στατικού στοιχείου δεν έχει μεταβληθεί. Αυτές οι τροποποιήσεις τέθηκαν σε ισχύ από τον Ιούνιο 2020 και οδήγησαν σε αύξηση των κεφαλαίων κατά 20 μ.β. στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Σχετικά με τον εποπτικό χειρισμό των άυλων περιουσιακών στοιχείων, τα περιουσιακά στοιχεία λογισμικού πλέον δεν θα αφαιρούνται πλήρως από το Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), βάσει ορισμένων κριτηρίων. Οι νέες τροποποιήσεις τέθηκαν σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια του τέταρτου τριμήνου του 2020 και πρόσθεσαν 18 μ.β. στο κεφάλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Τέλος, τα ιδρύματα μπορούν να αφαιρέσουν από τον υπολογισμό του Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) το ποσό των μη πραγματοποιηθέντων κερδών και ζημιών για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα που συσσωρεύτηκαν από την 31 Δεκεμβρίου 2019 και αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό ως 'αλλαγές στην επιμέτρηση της δίκαιης αξίας των χρεωστικών τίτλων μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων', που αντιστοιχούν σε ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων, περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών και σε οντότητες του δημόσιου τομέα, εξαιρουμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι πιστωτικά απομειωμένα, με βάση συντελεστή κλιμάκωσης ύψους 100% για την περίοδο από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, 70% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 και 40% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2022. Η BOC PCL εφαρμόζει την προσωρινή χαλάρωση από το τρίτο τρίμηνο του 2020 και η χαλάρωση αυτή συνέβαλε 2 μ.β. στα κεφάλαια στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Κανονισμοί και Οδηγίες

Αναθεωρημένοι κανόνες για κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα (CRR II και CRD V)

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανόνες για την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Βάσει τροποποιητικού κανονισμού, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Ως κανονισμός, ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη καλούνται να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) στη νομοθεσία τους, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής. Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν άμεσα σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα μέσα του 2021. Ορισμένες πτυχές του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) εξαρτώνται από τα τελικά τεχνικά πρότυπα που θα εκδοθούν από την EAT και θα υιοθετηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και τα Δευτεροβάθμια Κεφάλαια (Tier 2), εισαγωγή ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης και την απαίτηση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Οδηγία για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD)

Ελάχιστη Απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL)

Από τον Ιανουάριο 2016, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν την υποχρέωση να εφαρμόζουν τις διατάξεις της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD), η οποία απαιτεί από τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων να τηρούν την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και εξυγίανσης των ευρωπαϊκών τραπεζών, τίθεται σε εφαρμογή η Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II (BRRD II), η οποία πρέπει να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής. Επιπρόσθετα, ορισμένες από τις πρόνοιες της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) έχουν εισαχθεί στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε επίσης σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

Τον Φεβρουάριο 2021, η BOC PCL έλαβε ειδοποίηση από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) για το προσχέδιο της απόφασης για την υποβολή δεσμευτικής υποχρέωσης για τήρηση ελάχιστης απαίτησης για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) για την BOC PCL, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμητέο σημείο εφαρμογής της εξυγίανσης.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της απόφασης, η ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) αντιστοιχεί στο 23.32% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και στο 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (Leverage Ratio Exposure, LRE) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπρόσθετα, η BOC PCL πρέπει να συμμορφωθεί μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2022 με μια ενδιάμεση απαίτηση, η οποία αντιστοιχεί σε 14.94% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και 5.91% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (LRE). Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιούνται από την BOC PCL για συμμόρφωση με το Απόθεμα Διατήρησης Ασφαλείας δεν θα είναι επιλέξιμα για συμμόρφωση με την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL) ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Μόλις η προαναφερθείσα απόφαση καταστεί οριστική (κάτι που στο τέλος Μαρτίου 2021/αρχές Απριλίου 2021), οι απαιτήσεις αυτές θα αντικαταστήσουν εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Κεφαλαιακή Βάση (συνέχεια)

Ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ), και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις της BOC PCL, ανερχόταν σε 15.36% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (και σε 14.92% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων την 1 Ιανουαρίου 2021) και σε περίπου 10% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (leverage ratio exposure, LRE) στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (και σε περίπου 10% του δείκτη μόχλευσης μέτρου συνολικού ανοίγματος (leverage ratio exposure, LRE) την 1 Ιανουαρίου 2021). Αναπροσαρμοσμένος για το Project Helix 2, ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2020, υπολογισμένος στην ίδια βάση, ανερχόταν σε 15.80% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (και σε 15.35% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων την 1 Ιανουαρίου 2021). Ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) ως ποσοστό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για συμμόρφωση με το Απόθεμα Διατήρησης Ασφαλείας, το οποίο ανέρχεται σε 3.5% και αναμένεται να αυξηθεί σε 4% την 1 Ιανουαρίου 2022.

Η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), σύμφωνα με το προσχέδιο της απόφασης συνάδει με τις εκτιμήσεις της BOC PCL και με τα σχέδια χρηματοδότησής της, και στα πλαίσια αυτά, η BOC PCL θα εξετάσει την έναρξη διαδικασίας για έκδοση ομολόγων τα οποία πληρούν τα κριτήρια για ικανοποίηση των Ελάχιστων Απαιτήσεων για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL), ως μέρος της γενικότερης στρατηγικής κεφαλαιοποίησης και χρηματοδότησης της.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Χρηματοδότηση

Χρηματοδότηση από Κεντρικές Τράπεζες

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η BOC PCL είχε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες ύψους €995 εκατ., η οποία αποτελείται από χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και αφορούσε αποκλειστικά χρηματοδότηση από Στοχευμένες Πράξεις Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ), σε σύγκριση με μηδέν χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Τον Ιούνιο του 2020, η BOC PCL δανείστηκε €1 δις από την τέταρτη λειτουργία ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ, παρά τη σημαντική πλεονάζουσα ρευστότητα, λόγω του ευνοϊκού δανειστικού επιτοκίου, σε συνδυασμό με χαλάρωση στους όρους εξασφάλισων.

Καταθέσεις

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €16,533 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €16,692 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, παραμένοντας περίπου στα ίδια επίπεδα.

Το μερίδιο αγοράς της BOC PCL στις καταθέσεις στην Κύπρο ανήλθε σε 35.0% στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε περίπου τα ίδια επίπεδα με αυτό στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 77% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων και 85% του συνόλου των υποχρεώσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με 79% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων και 89% των συνολικών υποχρεώσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ο δείκτης Δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς Καταθέσεις (Δ/Κ) ανήλθε σε 63% στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με 64% στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο δείκτης Δ/Κ έφτασε στο μέγιστο του 151% στις 31 Μαρτίου 2014.

Ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το ομόλογο μειωμένης εξασφάλισης της BOC PCL (περιλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων) ανήλθε σε €272 εκατ., σε σύγκριση με €272 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και αφορά δευτεροβάθμιο κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης ονομαστικής αξίας €250 εκατ. το οποίο έκδωσε η BOC PCL τον Ιανουάριο 2017.

Το Συγκρότημα στο παρόν στάδιο αξιολογεί ευκαιρίες για πιθανή έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τη λήξη του υφιστάμενου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ. (10NC5 Tier 2 Notes), ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Χρηματοδότηση και ρευστότητα (συνέχεια)

Ρευστότητα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας του Συγκροτήματος (ΔΚΡ) ανήλθε σε 254%, σε σύγκριση με 208% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και είναι πάνω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις ύψους 100%.

Το πλεόνασμα ρευστότητας στον ΔΚΡ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €4.2 δις., σε σύγκριση με €3.2 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Η αύξηση το 2020 οφείλεται κυρίως στη χρηματοδότηση ύψους €1 δις από Στοχευμένες Πράξεις Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) τον Ιούνιο 2020.

Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί. Θα τεθεί σε ισχύ ως κανονιστική απαίτηση σύμφωνα με τον CRR ΙΙ τον Ιούνιο 2021, με ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο ΔΚΣΧ του Συγκροτήματος, με βάση τα πρότυπα της Επιτροπής Βασιλείας ΙΙΙ, ανήλθε σε 139%, σε σύγκριση με 127% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ρυθμιστικά μέτρα για περιορισμό των επιπτώσεων του ιού COVID-19 στη ρευστότητα των τραπεζών

Ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης του ιού COVID-19, η ΕΚΤ υιοθέτησε μια ευρεία δέσμη μέτρων, με σκοπό να περιορίσει τον οικονομικό αντίκτυπο της κρίσης και να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες που εποπτεύει θα μπορούν να συνεχίσουν να πληρούν τον ρόλο τους στη χρηματοδότηση της οικονομίας. Τα κύρια μέτρα που έχουν άμεση ή έμμεση επίδραση στη ρευστότητα των τραπεζών, συνοψίζονται πιο κάτω:

- Η ΕΚΤ επιτρέπει στις τράπεζες να λειτουργούν κάτω από τον ελάχιστο Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) 100% τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2021.
- Μέτρα χαλάρωσης των εξασφαλίσεων: Το πακέτο μέτρων περιλαμβάνει σειρά μέτρων χαλάρωσης των εξασφαλίσεων, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να ενισχύσει την δανειοληπτική ικανότητα της BOC PCL's στις πράξεις της ΕΚΤ και να βελτιώσει τα αποθέματα ρευστότητας ως αποτέλεσμα χαμηλότερων εκπτώσεων τιμής που θα εφαρμόζονται στις αποδεκτές από την ΕΚΤ εξασφαλίσεις που κατέχει η BOC PCL, οι οποίες αποτελούνται από ομόλογα και Πρόσθετες Δανειακές Απαιτήσεις (Additional Credit Claims, 'ACC'). Τα μέτρα χαλάρωσης των εξασφαλίσεων έχουν σχεδιαστεί ως προσωρινά μέτρα, τα οποία θα είναι σε ισχύ μέχρι τον Ιούνιο 2022, και θα επαναξιολογηθούν πριν την εν λόγω ημερομηνία. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ έχει διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων, επεκτείνοντας το εύρος των επιλέξιμων δανείων που είναι αποδεκτά ως εξασφάλιση. Επιπλέον, η ΕΚΤ έχει ανακοινώσει αλλαγές στους κανόνες εξασφαλίσεων, κάνοντας προσωρινά αποδεκτές εξασφαλίσεις με δείκτες διαβάθμισης χαμηλότερες της επενδυτικής βαθμίδας, όχι χαμηλότερα από ένα συγκεκριμένο επίπεδο διαβάθμισης.
- Ευνοϊκοί όροι λειτουργίας των Πράξεων Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (LTROs): Το πακέτο περιλαμβάνει μέτρα για την παροχή στήριξης ρευστότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ζώνης του ευρώ. Τα μέτρα περιλαμβάνουν σειρά πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΠΠΜΑ/LTROs) οι οποίες διεξήχθησαν από τον Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο 2020, ούτως ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να μετακινήσουν τα ποσά τα οποία είχαν δανειστεί από πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (LTROs) σε στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ/TLTRO ΙΙΙ). Επίσης, έγιναν σημαντικές τροποποιήσεις στους όρους και τα χαρακτηριστικά των ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ, περιλαμβανομένων πολύ χαμηλών επιτοκίων αναχρηματοδότησης ΣΠΠΑ ΙΙΙ στις τράπεζες που επιτυγχάνουν τους στόχους επιδόσεων σε ότι αφορά τη χορήγηση δανείων κατά τις καθορισμένες περιόδους. Επιπρόσθετα, έχει εισαχθεί μια νέα σειρά από έκτακτες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας, οι οποίες ονομάζονται Pandemic Emergency Longer-Term Refinancing Operations (PELTROs).

Δάνεια

Τα μεικτά δάνεια του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €12,261 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €12,822 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Τα μεικτά δάνεια του Συγκροτήματος για τις εργασίες στην Κύπρο ανήλθαν σε €12,196 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των μεικτών δανείων του Συγκροτήματος. Αναπροσαρμοσμένα για το Project Helix 2, τα μεικτά δάνεια μειώνονται κατά €1,354 εκατ. σε €10,907 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Δάνεια (συνέχεια)

Ο νέος δανεισμός που δόθηκε στην Κύπρο κατά το 2020 ανήλθε σε €1,351 εκατ., σε σύγκριση με €2,045 εκατ. κατά το 2019, μειωμένος κατά 34%, καθώς επηρεάστηκε από την πανδημία του COVID-19. Ο νέος δανεισμός που δόθηκε κατά το 2020 περιλάμβανε €596 εκατ. δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, €540 εκατ. δάνεια ιδιωτών (εκ των οποίων €363 εκατ. ήταν στεγαστικά δάνεια), €144 εκατ. δάνεια Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και €71 εκατ. δάνεια στον τομέα της ναυτιλίας και διεθνή εργασιών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €9,886 εκατ. σε σύγκριση με €10,722 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €493 εκατ. ταξινομήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 5 και αφορούν το Project Helix 2 (€485 εκατ. εκ των οποίων €310 εκατ. αφορούν το Χαρτοφυλάκιο Α και €175 εκατ. αφορούν το Χαρτοφυλάκιο Β) και το Helix Tail (€8 εκατ.), σε σύγκριση με €26 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 που αφορούσαν το Helix Tail και το Velocity 2.

Η BOC PCL είναι ο μεγαλύτερος παροχέας δανείων στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων να ανέρχεται σε 41.9% στις 31 Δεκεμβρίου 2020 σε σύγκριση με 41.1% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος, παραμένει κύρια προτεραιότητα της Διοίκησης. Το Συγκρότημα συνέχισε να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού του χαρτοφυλακίου και οι αναδιαρθρώσεις δανείων συνεχίστηκαν, παρά τις προκλήσεις που δημιουργήθηκαν με την εξαπλωση του ιού COVID-19. Το Συγκρότημα προχώρησε με επιτυχία σε λύσεις αναδιάρθρωσης δανείων στο ευρύτερο φάσμα του προβληματικού του χαρτοφυλακίου. Οι βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, και παράλληλα τη διαχείριση των νέων εισροών ΜΕΔ ως αποτέλεσμα της πανδημίας.

Οι πιστωτικές ζημιές από δάνεια για το 2020 ανήλθαν σε €149 εκατ., (εξαιρουμένων προβλέψεων/καθαρή ζημιά που σχετίζεται με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης), σε σύγκριση με €146 εκατ. για το 2019. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις πιστωτικές ζημιές από δάνεια παρέχονται στο μέρος '(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία' στην ενότητα 'Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού' παρακάτω.

Δάνεια υπό αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (Μορατόριουμ)

Στο πλαίσιο των μέτρων για στήριξη των δανειοληπτών που επηρεάζονται από τον ιό COVID-19 και της ευρύτερης Κυπριακής οικονομίας, η Κυπριακή Βουλή ψήφισε την αναστολή της καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) μέχρι το τέλος του έτους 2020, για όλους τους επιλέξιμους δανειολήπτες οι οποίοι δεν παρουσίαζαν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών κατά το τέλος Φεβρουαρίου 2020. Πάνω από 25,000 δανειολήπτες είχαν εγκριθεί και αφορούσαν δάνεια ύψους περίπου €5.9 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (αποτελούμενα από μεικτά δάνεια σε ιδιώτες ύψους €2.1 δις και μεικτά δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €3.8 δις).

Η αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) για το σύνολο των δανείων αυτών έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και η απόδοσή τους μετά τη λήξη της αναστολής καταβολής πληρωμών είναι ενθαρρυντική. Εξυπηρετούμενα δάνεια ύψους €3.8 δις είχαν δόση μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021, και το 96% αυτών κατέβαλαν την δόση τους. Από τα υπόλοιπα δάνεια υπό καθεστώς αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ύψους €2.1 δις, τα €0.3 δις αφορούν εξυπηρετούμενα δάνεια που έχουν δόση μεταξύ 19 Μαρτίου 2021 και τέλους Μαρτίου 2021, €0.9 δις εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν δόση το δεύτερο τρίμηνο του 2021 και €0.3 δις εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν δόση το δεύτερο εξάμηνο του 2021. Μεικτά δάνεια ύψους €0.3 δις αφορούν δάνεια που ήταν ΜΕΔ (βάσει EAT) στην αρχή της περιόδου του σχεδίου αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων και τα οποία ήταν επιλέξιμα για το πρόγραμμα αναστολής δόσεων. Τα υπόλοιπα €0.3 δις αφορούν διευκολύνσεις ορίων και τρεχούμενων λογαριασμών χωρίς δόσεις.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Τα μεικτά δάνεια σε ιδιώτες υπό καθεστώς αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ανέρχονται σε €2.1 δις από τα οποία €1.9 δις αφορούν εξυπηρετούμενα δάνεια. 93% από αυτά τα εξυπηρετούμενα δάνεια είχαν καταβολή δόσης μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021 και το 93% αυτών κατέβαλαν την δόση τους. Αντίστοιχα τα μεικτά δάνεια σε επιχειρήσεις υπό καθεστώς αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ανέρχονται σε €3.8 δις από τα οποία €3.4 δις αφορούν εξυπηρετούμενα δάνεια. 59% από αυτά τα εξυπηρετούμενα δάνεια είχαν καταβολή δόσης μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021 και το 98% αυτών κατέβαλαν την δόση τους.

Παράλληλα, δάνεια ιδιωτών ύψους περίπου €260 εκατ. και δάνεια επιχειρήσεων ύψους περίπου €450 εκατ. υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων, επαναταξινομήθηκαν από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, κυρίως λόγω της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου που προκύπτει από την επιδείνωση των μακροοικονομικών παραδοχών και λόγω προσαρμογών της διοίκησης. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 5.2 'Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών'- 'Προσαρμογές σε σχέση με το COVID-19' στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Η BOC PCL θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά αυτό το χαρτοφυλάκιο, για να διασφαλίσει ότι οι προβληματικοί τομείς εντοπίζονται σε πρώιμο στάδιο, και παρέχονται κατάλληλες λύσεις σε βιώσιμους πελάτες. Για τον σκοπό αυτό, η BOC PCL ενίσχυσε τη διαδικασία παρακολούθησής της ώστε να συμπεριλάβει ανάλυση συναλλαγών για τον καθορισμό της διαθεσιμότητας κεφαλαίων για την κάλυψη των επερχόμενων δόσεων και της απόδοσης της καθημερινής παρακολούθησης των οφειλών σε καθυστέρηση και των υπερβάσεων, καθώς και των εισροών και εκροών των ΜΕΔ.

Συνολικά, η επίδραση της μελλοντικής πληροφόρησης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (IFRS 9 Forward Looking Information) λόγω της επιδείνωσης των μακροοικονομικών προοπτικών, ως αποτέλεσμα των οικονομικών επιπτώσεων της εξάπλωσης του ιού COVID-19, είχε ως αποτέλεσμα χρέωση ύψους €54 εκατ. που περιλαμβάνονται στις πιστωτικές ζημιές δανείων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το έτος 2020 ανήλθε σε 1.18% επί του συνόλου των μεικτών δανείων, εκ των οποίων 43 μ.β. αντικατοπτρίζουν την επιδείνωση των μακροοικονομικών προοπτικών για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε σύγκριση με χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων ύψους 1.12% για το έτος 2019).

Τέλος, η κάλυψη με προβλέψεις των δανείων στο Στάδιο 3 υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων το οποίο έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ύψους περίπου 26%, θεωρείται ικανοποιητική, καθώς είναι υψηλότερη από την κάλυψη με προβλέψεις των επανα-εξυπηρετούμενων ΜΕΔ (ΜΕΔ που βρίσκονται στη διαδικασία εξόδου από την κατηγορία αυτή, με προϋπόθεση την εκπλήρωση όλων των κριτηρίων εξόδου) ύψους περίπου 20%.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα δάνεια υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων το οποίο έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ανά στάδιο βάσει ΔΠΧΑ 9.

Στάδιο βάσει ΔΠΧΑ 9 για τα δάνεια υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων το οποίο έληξε (€ δις)	2020	2019
Στάδιο 1	3.96	4.35
Στάδιο 2	1.58	1.14
Στάδιο 3	0.33	0.46
Σύνολο	5.87	5.95

Ένα δεύτερο σχέδιο για αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) δανείων ανακοινώθηκε τον Ιανουάριο 2021 για πελάτες που επηρεάστηκαν από τη δεύτερη επιβολή περιοριστικών μέτρων. Η αναστολή της καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων προσφέρεται μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021, ωστόσο το σύνολο της περιόδου υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων, περιλαμβανομένης και της περιόδου αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων που δόθηκε το 2020, δεν πρέπει να υπερβαίνει το σύνολο των εννέα μηνών. Η περίοδος υποβολής αιτήσεων έληξε στις 31 Ιανουαρίου 2021 και έχουν εγκριθεί δάνεια ύψους περίπου €20 εκατ. για το δεύτερο σχέδιο αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ). Η στενή παρακολούθηση της ποιότητας των δανείων υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων συνεχίζεται.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)**Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)****Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)**

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, οι τομείς του τουρισμού, εμπορίου, μεταφορών και ο κατασκευαστικός τομέας είναι οι τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο αρνητικά. Το Συγκρότημα διαθέτει καλά διαφοροποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων. Για περισσότερες πληροφορίες για τα δάνεια του Συγκροτήματος (εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης Δανείων και Διαχείρισης Χρεών, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων και των εκθέσεων σε μη κύριες δραστηριότητες του εξωτερικού) με έκθεση στον τουρισμό και το εμπόριο, καθώς και την απόδοση τους μετά τη λήξη του καθεστώτος αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων, βλέπε την ενότητα «Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας».

Μείωση Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ)

Κατά τη διάρκεια του 2020, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΜΕΔ βάσει EAT), αναπροσαρμοσμένα για το Project Helix 2, μειώθηκαν κατά €2,120 εκατ. που αποτελείται από οργανική μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους €661 εκατ. και πωλήσεις δανείων ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους €1,459 εκατ. σε €1,760 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (σε σύγκριση με €3,880 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019). Το ποσοστό δανείων ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια μειώθηκε κατά 14 ε.μ. από 30% στο 16%, αναπροσαρμοσμένο για το Project Helix 2.

Τα ΜΕΔ (βάσει EAT) μειώθηκαν σε €3,086 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €3,880 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Αναπροσαρμοσμένα για το Project Helix 2, τα ΜΕΔ (βάσει EAT) μειώθηκαν περαιτέρω κατά €1,326 εκατ. σε €1,760 εκατ. με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Τα ΜΕΔ (βάσει EAT) αντιπροσωπεύουν το 25% του συνόλου των μεικτών δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με 30% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, στην ίδια βάση, δηλαδή περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ (βάσει EAT) που ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση'. Αναπροσαρμοσμένο για το Project Helix 2, το ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια μειώθηκε σε 16% με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) αυξήθηκε σε 62% στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με 54% στις 31 Δεκεμβρίου 2019, στην ίδια βάση, δηλαδή περιλαμβανομένων των χαρτοφυλακίων ΜΕΔ (βάσει EAT) που ταξινομήθηκαν ως 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση'. Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματες εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα ΜΕΔ (βάσει EAT) καλύπτονται πλήρως. Αναπροσαρμοσμένο για το Project Helix 2, το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) διατηρήθηκε σε 59% με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο νέος κανονισμός για τον Ορισμό Αθέτησης (Definition of Default) τέθηκε σε εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2021, και αφορά τα ανοίγματα σε ΜΕΔ (βάσει EAT) και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση (Days-Past-Due) (βλέπε Σημείωση 2.19.2 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για τις αλλαγές στον ορισμό). Η επίδραση των αλλαγών αυτών στο Συγκρότημα κατά την 1 Ιανουαρίου 2021 δεν είναι σημαντική.

	2020 αναπροσαρμοσμένα		2020		2019	
	€ εκατ.	% μεικτών δανείων	€ εκατ.	% μεικτών δανείων	€ εκατ.	% μεικτών δανείων
ΜΕΔ (βάσει EAT)	1,760	16.1%	3,086	25.2%	3,880	30.3%
Εκ των οποίων στη διαδικασία εξόδου από ΜΕΔ (βάσει EAT): - ΜΕΔ (βάσει EAT) ρυθμισμένα, χωρίς καθυστέρηση*	245	2.2%	303	2.5%	428	3.3%

* Η ανάλυση γίνεται ανά πελάτη.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Project Helix 2

Τον Αύγουστο 2020, όπως ανακοινώθηκε, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση δανειακού χαρτοφυλακίου με μεικτή λογιστική αξία ύψους περίπου €898 εκατ. (από τα οποία €886 εκατ. αφορούσαν μη εξυπηρετούμενα δάνεια) στις 30 Ιουνίου 2020, γνωστό ως Project Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Α. Το χαρτοφυλάκιο είχε συμβατικό υπόλοιπο ύψους €1.46 δις κατά την ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και αποτελείται κυρίως από δάνεια ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα. Το χαρτοφυλάκιο αυτό έχει κατηγοριοποιηθεί ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση από τις 30 Ιουνίου 2020 και περιλαμβάνει άλλα περιουσιακά στοιχεία (που αποτελούνται από ακίνητα και μετρητά που έχουν ήδη ληφθεί από την ημερομηνία αναφοράς) που ανέρχονταν σε περίπου €34 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2020. Περαιτέρω πληροφορίες για τα ποσά στις 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζονται στη Σημείωση 29 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Το μεικτό τίμημα πώλησης ανέρχεται σε 46% επί της μεικτής λογιστικής αξίας κατά τις 30 Ιουνίου 2020 και 29% επί του συμβατικού υπόλοιπου, και είναι πληρωτέο σε μετρητά, με το 35% να είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και το υπόλοιπο 65% να είναι αναβαλλόμενο χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το αναβαλλόμενο τίμημα είναι πληρωτέο σε τρεις περίπου ίσες δόσεις, σε περίοδο 48 μηνών από την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Το τίμημα δύναται να αυξηθεί περαιτέρω μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), με βάση την απόδοση του Χαρτοφυλακίου Α.

Τον Ιανουάριο 2021, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία με τον αγοραστή του Helix 2 Χαρτοφυλακίου Α για την πώληση πρόσθετου χαρτοφυλακίου δανείων με μεικτή λογιστική αξία ύψους €545 εκατ. (εκ των οποίων €529 εκατ. αφορούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια) στις 30 Σεπτεμβρίου 2020, γνωστό ως Project Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Β. Η μεικτή λογιστική αξία ύψους €545 εκατ. περιλαμβάνει άλλα περιουσιακά στοιχεία (που αποτελούνται από ακίνητα και μετρητά που έχουν ήδη ληφθεί από την ημερομηνία αναφοράς) που ανέρχονταν σε περίπου €26 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2020. Το χαρτοφυλάκιο αυτό είχε συμβατικό υπόλοιπο ύψους €783 εκατ. κατά την ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2019 και αποτελείται κυρίως από δάνεια ιδιωτών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα. Το χαρτοφυλάκιο αυτό κατηγοριοποιείται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση από τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Περαιτέρω πληροφορίες για τα ποσά στις 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζονται στη Σημείωση 29 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Το μεικτό τίμημα πώλησης ανέρχεται σε 44% επί της μεικτής λογιστικής αξίας στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 και 31% επί του συμβατικού υπολοίπου κατά την ημερομηνία αναφοράς (στις 30 Σεπτεμβρίου 2019), και είναι πληρωτέο σε μετρητά, με το 50% να είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και το υπόλοιπο 50% να είναι αναβαλλόμενο μέχρι και τον Δεκέμβριο 2025 χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το τίμημα δύναται να αυξηθεί περαιτέρω μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), με βάση την απόδοση του Χαρτοφυλακίου Β.

Η ολοκλήρωση της πώλησης του Helix 2 Χαρτοφυλακίου Β θα υλοποιηθεί μαζί με την ολοκλήρωση του Helix 2 Χαρτοφυλακίου Α και αναμένεται στις αρχές του δεύτερου εξαμήνου του 2021 και τελεί υπό αριθμό αιρέσεων περιλαμβανομένων των απαιτούμενων συνήθων εποπτικών και άλλων εγκρίσεων.

Μετά από μεταβατική περίοδο κατά την οποία η διαχείριση των δανείων θα παραμείνει στην BOC PCL, πρόθεση είναι όπως η διαχείριση και των δύο χαρτοφυλακίων μεταφερθεί σε οργανισμό διαχείρισης δανείων (servicer), ο οποίος θα επιλεγεί και θα διοριστεί από τον αγοραστή.

Το Project Helix 2 (Χαρτοφυλάκια Α και Β) επιταχύνει τη στρατηγική του Συγκροτήματος για μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό, μειώνοντας τα ΜΕΔ (βάσει EAT) κατά 43% σε €1,760 εκατ. αναπροσαρμοσμένα με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και μειώνοντας το ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια κατά 9 ε.μ. σε 16% αναπροσαρμοσμένο με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου (συνέχεια)

Project Velocity 2

Τον Μάιο 2020, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων και μη εξασφαλισμένων δανείων κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας €398 εκατ. και μεικτής λογιστικής αξίας €144 εκατ. κατά την ημερομηνία αναφοράς 31 Αυγούστου 2019 (γνωστό ως Project Velocity 2) στην B2Kapital Cyprus Ltd. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείτο από περίπου 10,000 δανειολήπτες, περιλαμβανομένων περίπου 8,400 ιδιωτών και περίπου 1,600 μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το χαρτοφυλάκιο είχε μεικτή λογιστική αξία ύψους €133 εκατ. κατά την ημερομηνία πώλησης. Η πώληση δεν είχε επιπτώσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος.

Project Helix

Τον Ιούνιο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση δανειακού χαρτοφυλακίου (Project Helix) με μεικτή λογιστική αξία ύψους €2.8 δις (εκ των οποίων €2.7 δις αφορούσαν μη εξυπηρετούμενα δάνεια), με ενυπόθηκες εξασφαλίσεις ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, σε συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Apollo Global Management LLC, η οποία είχε ανακοινωθεί στις 28 Αυγούστου 2018. Κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής εισπράχθηκε τίμημα πώλησης ύψους περίπου €1.2 δις, αντικατοπτρίζοντας αναπροσαρμογές που προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από τις αποπληρωμές δανείων που εισπράχθηκαν επί του χαρτοφυλακίου από την ημερομηνία αναφοράς στις 31 Μαρτίου 2018. Η συμμετοχή της BOC PCL στο ομολογιακό δάνειο (senior debt) σε σχέση με το Project Helix είχε μειωθεί από το αρχικό ποσό ύψους €450 εκατ. σε περίπου €45 εκατ., αντιπροσωπεύοντας περίπου το 4% της συνολικής χρηματοδότησης. Με την ολοκλήρωση, ο δείκτης ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια μειώθηκε κατά περίπου 11 ε.μ. σε 33% στις 30 Ιουνίου 2019, περίπου 70% πιο κάτω από το υψηλότερο τους σημείο το 2014.

Project Velocity 1

Τον Ιούνιο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων και μη εξασφαλισμένων δανείων κυρίως λιανικής τραπεζικής, συμβατικής αξίας €245 εκατ. και μεικτής λογιστικής αξίας €34 εκατ. κατά την ημερομηνία αναφοράς 30 Σεπτεμβρίου 2018 (γνωστό ως Project Velocity 1) στην APS Delta s.r.o. Το χαρτοφυλάκιο αυτό αποτελείτο από 9,700 δανειολήπτες των οποίων τα δάνεια βρίσκονταν σε μεγάλη καθυστέρηση, περιλαμβανομένων 8,800 ιδιωτών και 900 μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η μεικτή λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου κατά την ημερομηνία πώλησης ανερχόταν σε €30 εκατ. Η πώληση δεν είχε επιπτώσεις στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και στην κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος.

Επιπρόσθετες στρατηγικές για επιτάχυνση μείωσης κινδύνου στον ισολογισμό

Το Συγκρότημα παραμένει δεσμευμένο να διευκολύνει περαιτέρω τον ισολογισμό του και θα συνεχίσει να εντοπίζει λύσεις για να το επιτεύξει. Το Συγκρότημα συνεχίζει να συνεργάζεται μαζί με τους συμβούλους του, για αξιολόγηση πιθανής επιτάχυνσης μείωσης των ΜΕΔ μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ. Στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 9, εκτός από τις πιστωτικές ζημιές δανείων που αφορούν το Project Helix 2 ύψους €99 εκατ. που αναγνωρίστηκαν κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής για το κάθε χαρτοφυλάκιο, η BOC PCL αναγνώρισε επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €21 εκατ. για το δεύτερο τρίμηνο του 2020 αναφορικά με πιθανές επιπρόσθετες πωλήσεις ΜΕΔ, ως αναμενόμενες τη δεδομένη στιγμή. Τον Δεκέμβριο 2019, επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές δανείων ύψους €75 εκατ. είχαν αναγνωρισθεί ως αποτέλεσμα αναμενόμενης μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό τη δεδομένη στιγμή.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ένα χαρτοφυλάκιο πιστωτικών διευκολύνσεων που σχετιζόνταν με το Project Helix, αποτελούμενο κυρίως από εξασφαλισμένα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (γνωστό σαν 'Helix Tail'), μεικτής λογιστικής αξίας €34 εκατ. (σε σύγκριση με €46 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019), συνεχίζει να είναι κατηγοριοποιημένο ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) επικεντρώνει την προσοχή της στην πώληση των ακινήτων που προκύπτουν από τις συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Το Συγκρότημα ολοκλήρωσε πωλήσεις ακινήτων ύψους €80 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €207 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, με κέρδη από πωλήσεις ακινήτων ύψους €9 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με κέρδος από πωλήσεις ακινήτων ύψους €32 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (συνέχεια)

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα προχώρησε σε εκτέλεση αγοραπωλητήριων συμφωνιών με συνολική τιμή συμβολαίου ύψους €91 εκατ. (492 ακίνητα), σε σύγκριση με €345 εκατ. (558 ακίνητα) κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, εξαιρουμένης της πώλησης του Cyreit. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα είχε υπογράψει αγοραπωλητήριες συμφωνίες για πωλήσεις ακινήτων με τιμή συμβολαίου ύψους €53 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €36 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η ΔΔΑ ανέλαβε ακίνητα ύψους €146 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (μειωμένα κατά 26%), μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα και ανακτηθέντων ακινήτων.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με την εποπτική επιβάρυνση σχετικά με τα ευρήματα της Επιτόπιας Επιθεώρησης για τα ακίνητα που περιέχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων παρέχονται ανωτέρω στο μέρος 'Κεφαλαιακή βάση' της ενότητας 'Ανάλυση ισολογισμού'.

Project Helix 2

Αποθέματα ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €59 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 έχουν κατηγοριοποιηθεί ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση, καθώς περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο του Project Helix 2 και αποτελούνται από αποθέματα ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €33 εκατ. που αφορούν το Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Α και €25 εκατ. αποθέματα ακινήτων και €1 εκατ. επένδυση σε ακίνητα που αφορούν το Helix 2 Χαρτοφυλάκιο Β.

Ολοκλήρωση πώλησης Cyreit

Κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση ολόκληρου του ποσοστού συμμετοχής του στις επενδυτικές μετοχές του Cyreit Variable Capital Investment Company PLC (Cyreit) (21 ακίνητα), αναγνωρίζοντας ζημιά ύψους περίπου €1 εκατ. Οι συνολικές εισπράξεις από την πώληση του Cyreit ανήλθαν σε €160 εκατ.

Ολοκλήρωση του Project Helix

Με την ολοκλήρωση του Project Helix κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2019, ακίνητα με λογιστική αξία ύψους €109 εκατ., τα οποία περιλαμβάνονταν στο χαρτοφυλάκιο του Project Helix, αποαναγνωρίστηκαν στις 30 Ιουνίου 2019.

Ακίνητα που διαχειρίζεται η ΔΔΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η ΔΔΑ διαχειριζόταν ακίνητα λογιστικής αξίας ύψους €1,457 εκατ. (αποτελούμενα από ακίνητα ύψους €1,350 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα ακινήτων' και €107 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα'), σε σύγκριση με €1,490 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (αποτελούμενα από ακίνητα αξίας ύψους €1,378 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Αποθέματα Ακινήτων' και €112 εκατ. τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα').

Επιπρόσθετα από τα ακίνητα τα οποία διαχειρίζεται η ΔΔΑ, ακίνητα τα οποία κατηγοριοποιήθηκαν ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα' με λογιστική αξία ύψους €21 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €24 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, αφορούν ακίνητα που κατείχε το Συγκρότημα πριν τη σύσταση της ΔΔΑ τον Ιανουάριο του 2016.

Έκθεση στο εξωτερικό

Το Συγκρότημα συνεχίζει τις προσπάθειες του για περαιτέρω απομόχλευση και διάθεση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και δραστηριοτήτων στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και τη Ρωσία.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, υπήρχε έκθεση στην Ελλάδα, ύψους €270 εκατ., που αφορά δάνεια και ακίνητα, σε σύγκριση με €265 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η οποία δεν αναγνωρίστηκε ως μη κύρια δραστηριότητα, καθώς θεωρείται από τη Διοίκηση ότι αποτελεί έκθεση στα πλαίσια των συνήθων εργασιών του Συγκροτήματος.

Ανάλυση κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Συνολικά Έσοδα

Τα καθαρά έσοδα από τόκους και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το έτος 2020 ανήλθαν σε €330 εκατ. και 1.84% αντίστοιχα, μειωμένα κατά 4% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, κυρίως λόγω του χαμηλότερου όγκου νέων δανείων και τη συνεχιζόμενη πίεση στα δανειστικά επιτόκια.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Συνολικά Έσοδα (συνέχεια)

Ο μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων για το 2020 ανήλθε σε €17,931 εκατ., μειωμένος κατά 1% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το έτος 2020 ανήλθαν σε €237 εκατ., σε σύγκριση με €307 εκατ. για το έτος 2019, μειωμένα κατά 23% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, και αποτελούνται από καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ύψους €144 εκατ., καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών ύψους €15 εκατ., καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €56 εκατ., καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €7 εκατ. και λοιπά έσοδα ύψους €15 εκατ. Η μείωση σε ετήσια βάση οφείλεται κυρίως στα μειωμένα κέρδη από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων (κέρδη ΔΔΑ) τα οποία επηρεάστηκαν αρνητικά από τον ιό COVID-19, μειωμένα κέρδη από επανεκτίμηση από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών και μειωμένα λοιπά έσοδα.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες για το έτος 2020 ανήλθαν σε €144 εκατ., σε σύγκριση με €150 εκατ. για το έτος 2019, αντικατοπτρίζοντας τα περιοριστικά μέτρα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών για το έτος 2020 ανήλθαν σε €15 εκατ. (αποτελούμενα από καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος ύψους €17 εκατ. και καθαρή ζημιά από επανεκτίμηση σε συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών ύψους €2 εκατ.) μειωμένα κατά 62% σε σύγκριση με το 2019. Η μείωση σε ετήσια βάση οφείλεται κυρίως σε μειωμένα καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών και μειωμένα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος για το έτος 2020, ως αποτέλεσμα των περιοριστικών μέτρων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €56 εκατ. για το έτος 2020, σε σύγκριση με €58 εκατ. για το έτος 2019, μειωμένα κατά 3% σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζουν την καθαρή επίδραση από τη μείωση στις καθαρές απαιτήσεις στον κλάδο των γενικών ασφαλειών που επηρεάστηκαν θετικά από τα περιοριστικά μέτρα του πρώτου εξαμήνου του 2020, και την αρνητική επίδραση από την μεταβολή στις παραδοχές αποτίμησης των εργασιών του κλάδου ζωής.

Τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων για το έτος 2020 ανήλθαν σε €7 εκατ. (αποτελούμενα από κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων ύψους €9 εκατ. και ζημιά από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα ύψους €2 εκατ.), σε σύγκριση με €32 εκατ. για το 2019, κυρίως λόγω των περιοριστικών μέτρων για τον ιό COVID-19 κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Τα συνολικά έσοδα για το έτος 2020 ανήλθαν σε €567 εκατ., σε σύγκριση με €651 εκατ. για το 2019, μειωμένα κατά 13%.

Συνολικά έξοδα

Τα συνολικά έξοδα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν σε €370 εκατ., σε σύγκριση με €410 εκατ. για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και μειωμένα κατά 10%, εκ των οποίων 53% αφορούν κόστος προσωπικού (€195 εκατ.), 39% αφορούν άλλα λειτουργικά έξοδα (€145 εκατ.) και 8% (€30 εκατ.) αφορούν ειδικό φόρο και συνεισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ). Η μείωση σε ετήσια βάση οφείλεται τόσο σε μειωμένα άλλα λειτουργικά έξοδα, όσο και σε μειωμένα έξοδα προσωπικού, αντικατοπτρίζοντας τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για περιορισμό των εξόδων. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται πιο κάτω.

Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα για το έτος 2020 ανήλθαν σε €340 εκατ., σε σύγκριση με €385 εκατ. για το 2019, μειωμένα κατά 12%.

Το κόστος προσωπικού ανήλθε σε €195 εκατ. για το έτος 2020 μειωμένο κατά 11%, σε σύγκριση με €220 εκατ. για το 2019, κυρίως λόγω της εξοικονόμησης κόστους μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ) κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019, μέσω του οποίου ποσοστό περίπου 11% των υπαλλήλων πλήρους απασχόλησης του Συγκροτήματος είχαν εγκριθεί για αποχώρηση, με συνολικό κόστος ύψους €81 εκατ. να αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2019. Η ετήσια εξοικονόμηση λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση από την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για το 2020, υπολογίζεται σε €23 εκατ. ή 11% του κόστους προσωπικού.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Συνολικά έξοδα (συνέχεια)

Τον Δεκέμβριο του 2020, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε στοχευμένο σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού (ΣΕΑ) με συνολικό κόστος ύψους €6 εκατ. να αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020 (ως μη επαναλαμβανόμενο στοιχείο στην υποκείμενη βάση). Η μεικτή ετήσια εξοικονόμηση υπολογίζεται σε περίπου €2 εκατ. ή περίπου 1% του κόστους προσωπικού. Η ανανέωση της συλλογικής σύμβασης για το 2021 παραμένει υπό συζήτηση.

Το Συγκρότημα εργοδοτούσε 3,573 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με 3,672 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβανομένων περίπου 100 ατόμων που σχετίζονται με το Project Helix, οι οποίοι μεταφέρθηκαν στον αγοραστή τον Ιανουάριο 2020. Το κόστος προσωπικού που σχετίζεται με τα άτομα αυτά για το έτος 2019 περιλαμβάνεται στις Έξοδα/καθαρή Ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης στην υποκείμενη βάση.

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα για το έτος 2020 ανήλθαν σε €145 εκατ., μειωμένα κατά 12% από €165 εκατ. για το 2019, κυρίως λόγω μειωμένων εξόδων συμβούλων, εξόδων προώθησης και εξόδων σχετικών με ακίνητα κατά το έτος 2020, ως αποτέλεσμα των ενεργειών της διοίκησης για περιορισμό των εξόδων και της εξοικονόμησης από τα περιοριστικά μέτρα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020.

Ο ειδικός φόρος και οι συνεισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ) για το έτος 2020 ανήλθαν σε €30 εκατ., σε σύγκριση με €25 εκατ. για το 2019, αυξημένα κατά 22%. Η αύξηση ύψους περίπου €5 εκατ. οφείλεται στη συνεισφορά της ΒOC PCL στο Ταμείο Εγγυημένων Καταθέσεων (ΤΕΚ), το οποίο αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά το 2020. Η συνεισφορά για το πρώτο εξάμηνο του 2020 ανέρχεται σε €3 εκατ. και η συνεισφορά για το δεύτερο εξάμηνο του 2020 ανέρχεται σε €3 εκατ., και αναγνωρίστηκαν το πρώτο τρίμηνο του 2020 και τρίτο τρίμηνο του 2020 αντίστοιχα, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024, η ΒOC PCL υπόκειται σε εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ) σε εξαμηνιαία βάση. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία, η οποία λαμβάνει υπόψη τον σταθμισμένο αναλαμβανόμενο κίνδυνο κάθε πιστωτικού ιδρύματος, όπως εγκρίθηκε από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) και είναι δημόσια διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία, οι εισφορές σε γενικές γραμμές υπολογίζονται στις εγγυημένες καταθέσεις όλων των εγκεκριμένων ιδρυμάτων και στόχος είναι να φθάσουν στο επίπεδο 0.8% των εγγυημένων καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024.

Ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναπροσαρμοσμένος για τον ειδικό φόρο και τις συνεισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ) για το 2020 ανήλθε σε 60%, στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με το 2019.

(Ζημιά)/κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Τα λειτουργικά κέρδη για το έτος 2020 ανήλθαν σε €197 εκατ., σε σύγκριση με €241 εκατ. για το 2019, μειωμένα κατά 18%.

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων για το έτος 2020 ανήλθαν σε €149 εκατ., σε σύγκριση με €146 εκατ. το 2019. Όσον αφορά τα δάνεια σε καθεστώς αναστολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων βλέπε μέρος 'Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου' - 'Δάνεια υπό αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων' στην ενότητα 'Ανάλυση Ισολογισμού'.

Η χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk) για το έτος 2020 ανήλθε σε 1.18% επί του συνόλου των δανείων, από τα οποία 43 μ.β. αντικατοπτρίζουν την επιδείνωση των μακροοικονομικών προοπτικών κατά το έτος 2020 σε σύγκριση με χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων ύψους 1.12% για το έτος 2019.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων, περιλαμβανομένης της εναπομείνουσας αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των πιστωτικών ζημιών για εκθέσεις εκτός ισολογισμού, ανήλθαν σε €1,902 εκατ. σε σύγκριση με €2,096 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και αναλογούν σε 15.5% επί του συνόλου των μεικτών δανείων, περιλαμβανομένων χαρτοφυλακίων που κατέχονται προς πώληση, σε σύγκριση με 16.3% στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2020 ανήλθαν σε €42 εκατ., σε σύγκριση με €22 εκατ. για το 2019.

Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση (συνέχεια)

Ανάλυση κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

(Ζημιά)/κέρδη πριν τη φορολογία και μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (συνέχεια)

Οι προβλέψεις για επιδικίες, απαιτήσεις, κανονιστικά και άλλα θέματα για το 2020 ανήλθαν σε €7 εκατ., σε σύγκριση με €10 εκατ. για το 2019.

(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία (που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)

Η χρέωση φορολογίας για το 2020 ανήλθε σε €8 εκατ., σε σύγκριση με €3 εκατ. για το 2019.

Η ζημιά μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος 2020 ανήλθε σε €6 εκατ., σε σύγκριση με κέρδη ύψους €58 εκατ. για το 2019.

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά για το έτος 2020 ανήλθαν σε €10 εκατ., σε σύγκριση με €22 εκατ. για το 2019.

Η ζημιά μετά τη φορολογία από οργανικές δραστηριότητες (που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) για το έτος 2020 ανήλθε σε €16 εκατ., σε σύγκριση με κέρδη ύψους €36 εκατ. για το 2019.

Οι προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ, περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης για το έτος 2020 ανήλθαν σε €146 εκατ., σε σύγκριση με €92 εκατ. για το 2019.

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης Προσωπικού (ΣΕΑ) ανήλθαν σε €6 εκατ. για το έτος 2020. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε μέρος 'Συνολικά έξοδα'.

Το τέλος για ΑΦΠ ανήλθε σε €3 εκατ. για το έτος 2020, και αφορά τέλος υπό μορφή εγγύησης σχετικά με την αναθεωρημένη νομοθεσία για τον Φόρο Εισοδήματος. Η αναστροφή της απομείωσης των ΑΦΑ και απομείωση άλλων φορολογικών εισπρακτέων ανήλθε σε €88 εκατ. για το 2019, αποτελούμενη από την καθαρή θετική επίδραση ύψους €96 εκατ. σε συνέχεια τροποποιήσεων στη νομοθεσία Φόρου Εισοδήματος στην Κύπρο που υιοθετήθηκαν τον Μάρτιο 2019, και απομείωση ύψους €8 εκατ. που αφορούσε φορολογικές απαιτήσεις στην Ελλάδα που επηρεάστηκαν αρνητικά από νομοθετικές αλλαγές. Η λογιστική αξία των εναπομείναντων απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €5 εκατ., στα ίδια επίπεδα με 31 Δεκεμβρίου 2019. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε 'Νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη μετατροπή των ΑΦΑ σε ΑΦΠ' στην ενότητα 'Κεφαλαιακή Βάση'.

Η ζημιά από την επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών ανήλθε σε €21 εκατ. για το έτος 2019, αποτελούμενη από ζημιά από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την επαναταξινόμηση ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση ύψους €26 εκατ. και από μερίδιο στα κέρδη συγγενούς εταιρίας ύψους €5 εκατ. Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση ολόκληρου του ποσοστού συμμετοχής του ύψους 49.9% στη συγγενή εταιρία CNP Cyprus Insurance Holdings Limited (CNP), το οποίο είχε αποκτηθεί ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, με τίμημα πώλησης χρηματικό αντάλλαγμα ύψους €97.5 εκατ.

Η ζημιά μετά τη φορολογία που αναλογεί στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας για το 2020 ανήλθε σε €171 εκατ., σε σύγκριση με ζημιά ύψους €70 εκατ. για το 2019.

Λειτουργικό περιβάλλον

Η κυπριακή οικονομία κατέγραψε μείωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 5.1% το 2020, σύμφωνα με την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία. Ωστόσο, η μείωση αυτή ήταν μικρότερη από την αρχικά αναμενόμενη και συγκρίνεται ευνοϊκά σε σχέση με τις περισσότερες άλλες χώρες της ΕΕ, και ειδικότερα τις χώρες του νότου. Η μείωση του ΑΕΠ οφείλεται στους τομείς του τουρισμού, της κατασκευαστικής δραστηριότητας, της βιομηχανίας, και των τεχνών και υπηρεσιών ψυχαγωγίας. Ειδικά στον τομέα του τουρισμού, οι συνολικές αφίξεις μειώθηκαν κατά 84% το 2020 και οι εισπράξεις κατά 85.4%. Από την πλευρά των δαπανών, η συρρίκνωση προέρχεται από τη μείωση των καθαρών εξαγωγών και σε λιγότερο βαθμό από την κατανάλωση ιδιωτών.

Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

Στην αγορά εργασίας, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε οριακά στο 7.6% το 2020, σύμφωνα με την Eurostat, από 7.1% το 2019. Ο δείκτης τιμών καταναλωτή μειώθηκε κατά 0.6% κατά μέσο όρο το 2020. Αυτό ήταν κυρίως αποτέλεσμα της απότομης μείωσης των τιμών ενέργειας στις διεθνείς αγορές, μείωσης της εγχώριας ζήτησης συνεπεία της πανδημίας COVID-19 και της μείωσης του συντελεστή ΦΠΑ στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας. Η δημοσιονομική και νομισματική επέκταση δεν τροφοδότησαν ακόμα υψηλότερες τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών. Ο ρυθμός πληθωρισμού αναμένεται να αυξηθεί ήπια το δεύτερο εξάμηνο του 2021 καθώς η οικονομική δραστηριότητα θα επιταχύνεται και η προσωρινή μείωση των εσόδων ΦΠΑ θα έχει αντιστραφεί.

Το δημοσιονομικό πακέτο στήριξης της οικονομίας, από την Κυπριακή Κυβέρνηση, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 ήταν σημαντικό, περίπου στο 4.5% του ΑΕΠ, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, και περιλάμβανε στήριξη εισοδήματος για τα νοικοκυριά, επιδοτήσεις μισθών για επιχειρήσεις και επιχορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις και αυτοεργοδοτούμενους.

Εφαρμόστηκε επίσης ένα πρόγραμμα αναστολής στις πληρωμές τόκων και κεφαλαίου για νοικοκυριά και επιχειρήσεις έως τα τέλη 2020. Τον Ιανουάριο 2021, εισάχθηκε ένα δεύτερο πρόγραμμα αναστολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων για την περίοδο έως τα τέλη Ιουνίου 2021 για τους δανειολήπτες που επηρεάστηκαν από το δεύτερο πακέτο περιοριστικών μέτρων που εφαρμόστηκαν. Οι επιλέξιμοι δανειολήπτες δικαιούνται συνολική περίοδο αναστολής που δεν υπερβαίνει τους εννέα μήνες, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος αναστολής που προσφέρθηκε το 2020.

Στον τραπεζικό τομέα σημειώθηκε εξαιρετική πρόοδος από την κρίση το 2013. Η κεφαλαιακή επάρκεια βελτιώθηκε σημαντικά και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μειώθηκαν κατακόρυφα. Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων στο σύνολο των δανείων ήταν 19% στα τέλη Νοεμβρίου 2020 και αντιστοιχούσε σε 15.70% για τις εταιρίες και 26.2% για τα νοικοκυριά. Ωστόσο, το τραπεζικό σύστημα παραμένει ευάλωτο στις οικονομικές συνθήκες εν μέσω αβεβαιότητας, και δεδομένου του αργού ρυθμού περαιτέρω μεταρρυθμίσεων.

Η Κύπρος θα επωφεληθεί σημαντικά από τα προγράμματα ανάκαμψης της ΕΕ που ανέρχονται συνολικά στα €750 δις. Σε καθαρή βάση, η Κύπρος εκτιμάται ότι θα λάβει περίπου €1.1 δις σε χορηγίες, που αντιστοιχεί στο 5% του ΑΕΠ, κατά την περίοδο προϋπολογισμού 2021-2027. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των κονδυλίων αυτών μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα θα εξαρτηθεί από την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και της δημόσιας και τοπικής διοίκησης.

Εκ των πραγμάτων, τα δημόσια οικονομικά επιδεινώθηκαν σημαντικά το 2020, λόγω της πανδημίας και της οικονομικής ύφεσης που προκάλεσε. Το δημοσιονομικό ισοζύγιο εκτιμάται ότι επιδεινώθηκε από πλεόνασμα 1.5% του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 5% του ΑΕΠ το 2020, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία από την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία. Με την εφαρμογή αυστηρότερων περιοριστικών μέτρων από τις αρχές Οκτωβρίου 2020, για την αντιμετώπιση του δεύτερου κύματος της πανδημίας, η κυβέρνηση θα παράσχει πρόσθετη στήριξη στην οικονομία, τουλάχιστον μέχρι το τέλος Μαΐου 2021. Ως αποτέλεσμα, η τάση μειωμένων εσόδων και αυξημένων δαπανών θα συνεχιστεί τουλάχιστον και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021. Μεσοπρόθεσμα, η δημοσιονομική θέση της κυβέρνησης αναμένεται να βελτιωθεί και το έλλειμμα να μειωθεί σταδιακά καθώς η οικονομία θα ανακάμψει και οι δαπάνες θα μειώνονται στα κανονικά τους επίπεδα. Το δημόσιο χρέος έχει αυξηθεί σε περίπου 118.2% του ΑΕΠ (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Ωστόσο, η αύξηση αυτή προέρχεται από τα έκτακτα μέτρα στήριξης της οικονομίας λόγω της πανδημίας, και αναμένεται να είναι προσωρινή. Τα βασικά δομικά δεδομένα των δημοσίων οικονομικών παραμένουν ευνοϊκά και η πτωτική πορεία αναμένεται να επαναρჩίσει, καθώς η ανάκαμψη θα εδραϊώνεται. Η διάρθρωση του δημοσίου χρέους της Κύπρου έχει βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα της προληπτικής διαχείρισης που εφαρμόζεται. Η μέση διάρκεια του χρέους αυξήθηκε στα οκτώ χρόνια και το κόστος εξυπηρέτησης έχει μειωθεί. Επιπλέον, η Κυβέρνηση διατηρεί σημαντικά ταμειακά αποθέματα, τουλάχιστον ισοδύναμα με εννέα μήνες χρηματοδοτικών αναγκών, μειώνοντας τον κίνδυνο βραχυπρόθεσμης αναχρηματοδότησης.

Τα νομισματικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) έναντι της πανδημίας ήταν εξαιρετικά ευνοϊκά. Εκτός από τα αρνητικά επιτόκια και την επαναφορά του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης, η ΕΚΤ εισήγαγε επίσης το Έκτακτο Πανδημικό Πρόγραμμα Αγορών, ενισχύοντας ταυτόχρονα τις πράξεις αναχρηματοδότησης για τις εμπορικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ προχώρησε σε υιοθέτηση διπλών ποσοστών σε χαλαρώσεις των κανονισμών περί εξασφαλίσεων των δανείων, και τον Δεκέμβριο 2020 υιοθέτησε περαιτέρω κίνητρα περιλαμβανομένης της αύξησης του Έκτακτου Πανδημικού Προγράμματος Αγορών κατά €500 δις ανεβάζοντας το μέγεθος του σε €1.85 τρις και παράτασης της διάρκειας του έως τον Μάρτιο του 2022. Η ΕΚΤ παραμένει σταθερά δεσμευμένη να μην επιτρέψει τον οικονομικό κατακερματισμό στην ευρωζώνη διατηρώντας τα επιτόκια χαμηλά, περιορίζοντας έτσι τον κίνδυνο κρίσης δημόσιου χρέους.

Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώθηκε σημαντικά το 2020 λόγω της μείωσης των καθαρών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών. Ωστόσο, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να μειωθεί σταδιακά μεσοπρόθεσμα, καθώς τα έσοδα από εξαγωγές θα ανακτώνται και καθώς τα κονδύλια από τα προγράμματα ανάκαμψης της ΕΕ θα πιστώνονται στον λογαριασμό δευτερογενών εισοδημάτων του ισοζυγίου πληρωμών.

Η εξάρτηση της Κύπρου από την εξωτερική ζήτηση για τον τουρισμό σημαίνει ότι η οικονομική ανάκαμψη θα είναι μάλλον παρατεταμένη. Το πραγματικό ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3.2% το 2021 και κατά 3.1% το 2022 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ενδιάμεσες Προβλέψεις, Χειμώνας 2021). Έτσι, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να ανακάμψει στα προ-πανδημικά του επίπεδα το 2022.

Οι μεσοπρόθεσμες προβλέψεις της Κυπριακής οικονομίας υπόκεινται σε αρνητικούς και θετικούς κινδύνους. Από την θετική πλευρά, η ανάκαμψη στην ΕΕ μπορεί να είναι ισχυρότερη από ότι αναμένεται. Από την αρνητική πλευρά, οι εμβολιασμοί μπορεί να διαρκέσουν περισσότερο χρόνο και να μην είναι τόσο αποτελεσματικοί όσο αναμένεται τώρα, ειδικότερα εάν εξαπλωθούν οι μεταλλάξεις του ιού. Σε τέτοιο ενδεχόμενο, θα χρειαστεί περισσότερος χρόνος για να ανακάμψει η τουριστική δραστηριότητα. Ταυτόχρονα, τα δημοσιονομικά μέτρα μπορεί να αποδειχθούν λιγότερο αποτελεσματικά στο μέλλον και πιο δύσκολο να αντιστραφούν, οδηγώντας σε μεγαλύτερη περίοδο ανισορροπιών του προϋπολογισμού με αποτέλεσμα την επιδείνωση των δεικτών του δημοσίου χρέους, με πιθανές επιπτώσεις στο κόστος εξυπηρέτησης του. Το Ηνωμένο Βασίλειο μετά την έξοδο από την ΕΕ, μπορεί να πάρει περισσότερο χρόνο μέχρι να αναπροσαρμόσει την οικονομία του, οδηγώντας σε παρατεταμένη στασιμότητα και πιέσεις στη συναλλαγματική ισοτιμία. Επιπρόσθετα, οι γεωπολιτικές διεργασίες στην ανατολική Μεσόγειο πιθανόν να κλιμακωθούν κάτι που θα καθυστερήσει την πιθανή εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων.

Πιστοληπτική αξιολόγηση

Η πιστοληπτική αξιολόγηση της Κυπριακής Κυβέρνησης βελτιώθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια ως συνάρτηση της βελτίωσης της ανθεκτικότητας της κυπριακής οικονομίας και των δημοσιονομικών επιδόσεων. Η Κύπρος επέδειξε πολιτική βούληση για τη διόρθωση των δημοσιονομικών ανισορροπιών μέσω μεταρρυθμίσεων και της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού της συστήματος.

Η S&P Global Ratings διατηρεί την πιστοληπτική της αξιολόγηση στην επενδυτική βαθμίδα BBB- και την προοπτική σταθερή, από τον Σεπτέμβριο του 2018. Η βαθμολογία και η θετική προοπτική επιβεβαιώθηκαν τον Μάρτιο και Σεπτέμβριο του 2020. Τον Μάρτιο του 2021, η S&P Global Ratings επιβεβαίωσε την αξιολόγησή της (BBB-) και τις προοπτικές της σταθερές, εξισορροπώντας τους κινδύνους από τις παρατεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας στην ανάπτυξη, τη δημοσιονομική απόδοση και τις επιδόσεις του τραπεζικού τομέα σε σχέση με τα οφέλη των μεταφορών του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF) της ΕΕ, καθώς και περαιτέρω βελτίωση του χρέους της κυβέρνησης.

Η Fitch Ratings αντίστοιχα, διατηρεί την μακροπρόθεσμη πιστοληπτική της αξιολόγηση στην επενδυτική βαθμίδα BBB- από τον Νοέμβριο του 2018, με τελευταία επιβεβαίωση τον Απρίλιο και τον Οκτώβριο του 2020 και τον Μάρτιο του 2021. Ο οίκος αναβάθμισε την προοπτική σε θετική τον Οκτώβριο του 2019 και την αναθεώρησε σε σταθερή τον Απρίλιο του 2020, αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική επίδραση που μπορεί να έχει η πανδημία COVID-19 στην οικονομία και τη δημοσιονομική θέση της Κύπρου.

Ο Οίκος Moody's διατηρεί τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Κυπριακής κυβέρνησης σε Ba2 από τον Ιούλιο του 2018, και την θετική προοπτική από τον Σεπτέμβριο του 2019. Πιο πρόσφατα, τον Ιανουάριο του 2021, ο οίκος Moody's εξέδωσε την τακτική του ενημέρωση σχετικά με την πιστοληπτική αξιολόγηση της Κυπριακής κυβέρνησης διατηρώντας την προοπτική με θετικό πρόσημο. Αυτό οφείλεται στη σημαντική μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στα θετικά δεδομένα που ισχύουν σε ότι αφορά τη μείωση του δημόσιου χρέους που αναμένεται να συνεχιστεί μετά την κρίση της πανδημίας COVID-19. Η μεγάλη αύξηση του χρέους που σχετίζεται με την πανδημία COVID-19 αναμένεται να είναι προσωρινή, εν μέρει και λόγω του μεγάλου δημοσιονομικού πλεονάσματος της Κύπρου.

Τον Νοέμβριο του 2020, ο οίκος DBRS επιβεβαίωσε την αξιολόγησή του για την μακροπρόθεσμη αποτίμηση της Κυπριακής κυβέρνησης σε τοπικό και ξένο νόμισμα στο BBB (χαμηλό) και την προοπτική σταθερή.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Πιστοληπτικές αξιολογήσεις

Η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο. Τον Ιανουάριο 2021, ο οίκος Fitch Ratings επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Τράπεζας στο B- (αρνητική προοπτική). Τον Απρίλιο 2020, ο οίκος Fitch Ratings αναθεώρησε την προοπτική της Τράπεζας σε αρνητική, αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική επίπτωση που η εξάπλωση του ιού COVID-19 δύναται να έχει στην Κυπριακή οικονομία και κατά συνέπεια στην BOC PCL. Τον Νοέμβριο 2020, ο οίκος Moody's Investors Service επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της BOC PCL στο B3 (θετική προοπτική). Τον Ιούλιο 2020, ο οίκος Standard and Poor's επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Τράπεζας σε B+ (σταθερή προοπτική).

Επιπτώσεις από τον ιό COVID-19

Το Συγκρότημα συνεχίζει να επιτυγχάνει πρόοδο έναντι των στρατηγικών του προτεραιοτήτων, στηρίζοντας παράλληλα τους πελάτες, τους συναδέλφους και την κοινωνία για αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα όπως όλα τα καταστήματά του λειτουργούν σύμφωνα με τις οδηγίες και τις συστάσεις του Υπουργείου Υγείας.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του ιού COVID-19 στην παγκόσμια και την Κυπριακή οικονομία. Οι αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον, το πρώτο εξάμηνο του 2020, είχαν ως αποτέλεσμα χαμηλότερα επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας και παροχής πιστώσεων, τα οποία ανέκαμψαν σταδιακά το τρίτο τρίμηνο του 2020. Τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόστηκαν το τέταρτο τρίμηνο του 2020 για την αντιμετώπιση του δεύτερου κύματος της πανδημίας, έχουν επεκταθεί και στη νέα χρονιά και αναμένεται να οδηγήσουν σε προσωρινή απώλεια της δυναμικής της οικονομικής ανάκαμψης στις αρχές του 2021.

Ταυτόχρονα, τα στατιστικά είναι ενθαρρυντικά καθώς η Κύπρος κατατάσσεται πρώτη μεταξύ των χωρών της ΕΕ όσον αφορά τις διαγνωστικές εξετάσεις για τον ιό COVID-19 και πέμπτη παγκοσμίως για τη διαχείριση της πανδημίας (Lowy Institute). Επιπλέον, η ανάπτυξη αποτελεσματικών εμβολίων είναι ενθαρρυντική και επιτυχημένα προγράμματα εμβολιασμού τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό αναμένεται να λειτουργήσουν ως ισχυροί καταλύτες τόσο για την παγκόσμια όσο και για την τοπική οικονομική ανάκαμψη. Συγκεκριμένα, η Κυπριακή Κυβέρνηση αναμένει ότι περισσότερο από το 60% του πληθυσμού άνω των 18 ετών θα έχει εμβολιαστεί μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021.

Όπως και για άλλες Ευρωπαϊκές τράπεζες, η διατήρηση για μεγάλο χρονικό διάστημα των χαμηλών επιτοκίων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Συνέπεια της πανδημίας, η BOC PCL έχει αναθεωρήσει τις μακροοικονομικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των πιστωτικών ζημιών δανείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για το πρώτο τρίμηνο του 2020 βάσει και σχετικής εποπτικής καθοδήγησης, με αποτέλεσμα να προκύψουν αυξημένες οργανικές πιστωτικές ζημιές δανείων για το πρώτο τρίμηνο του 2020 ύψους €28 εκατ. Κατά τη διάρκεια της χρονιάς, αυτές οι παραδοχές αναθεωρήθηκαν με τις αντίστοιχες οργανικές πιστωτικές ζημιές δανείων να ανέρχονται σε €54 εκατ. για το 2020. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η BOC PCL ανέμενε, σύμφωνα με το βασικό σενάριο, ότι η Κυπριακή οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 5.8% το 2020, με σταδιακή ανάκαμψη από το 2021 με ρυθμό ανάπτυξης 4.0% για το 2021. Οι προβλέψεις της BOC PCL σε γενικές γραμμές συνάδουν με τις δημοσιευμένες προβλέψεις της ΚΤΚ, του Υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19 τον Μάρτιο 2020, το Συγκρότημα εφάρμοσε το Σχέδιο Διαχείρισης Περιστατικών Πανδημίας και προχώρησε στη σύσταση μιας εξειδικευμένης ομάδας (Pandemic Incident Management Team) για την παρακολούθηση των εξελίξεων σε εγχώριο και παγκόσμιο επίπεδο και την παροχή καθοδήγησης για μέτρα υγείας και ασφάλειας, ταξιδιωτικές συμβουλές και επιχειρηματική συνέχεια του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις οδηγίες και τα μέτρα που ανακοινώθηκαν από την κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Σύμφωνα με το Σχέδιο Αντιμετώπισης Πανδημίας, το Συγκρότημα υιοθέτησε πακέτο μέτρων για να ελαχιστοποιήσει την πιθανότητα διακοπής των λειτουργιών του. Η εξειδικευμένη ομάδα (Pandemic Incident Management Team) και η Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσιμων Καταστάσεων συνεχίζουν να παρακολουθούν στενά τις εξελίξεις αναφορικά με την πανδημία. Τα μέτρα περιλαμβάνουν κανόνες για τον περιορισμό εργαζομένων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και εκείνων που επιστρέφουν από τα επίκεντρα της εξάπλωσης του ιού. Το Συγκρότημα προχώρησε με την αντικατάσταση προσωπικών συναντήσεων, περιλαμβανομένων και των συναντήσεων με πελάτες, με τηλεπικοινωνίες, αναπροσαρμόζοντας τη συνήθη πρακτική για προσωπική επαφή. Το Συγκρότημα έχει προχωρήσει στον διαχωρισμό των μονάδων με κύριες δραστηριότητες σε ξεχωριστές εγκαταστάσεις. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η επιχειρησιακή συνέχεια, σημαντικός αριθμός του προσωπικού εργάζεται εξ αποστάσεως και η δυνατότητα πρόσβασης εξ αποστάσεως έχει ενισχυθεί σημαντικά διατηρώντας ταυτόχρονα τις σχετικές διαδικασίες ελέγχου για να διασφαλιστεί η έγκριση σύμφωνα με τη δομή διακυβέρνησης του Συγκροτήματος. Επιπλέον, το Συγκρότημα ακολουθεί αυστηρούς κανόνες υγιεινής, έχει αυξήσει τη συχνότητα καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, και εφαρμόζει και άλλα μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας του προσωπικού και των πελατών.

Επίσης, έχουν αξιολογηθεί οι πιθανές οικονομικές επιπτώσεις στους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, και έχουν προσδιοριστεί πιθανές ενέργειες μετριασμού των επιπτώσεων για στήριξη της οικονομίας, όπως την στήριξη των βιώσιμων επηρεαζόμενων επιχειρήσεων και νοικοκυριών μέσω νέου δανεισμού για κάλυψη της ρευστότητας, κεφαλαίου κίνησης (working capital), κεφαλαιουχικών δαπανών και επενδυτικών σκοπών που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του δανειολήπτη.

Το πακέτο μέτρων το οποίο ανακοίνωσε η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και τα πρωτοφανή δημοσιονομικά και άλλα μέτρα της Κυπριακής Κυβέρνησης, αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να βοηθούν στη μείωση της αρνητικής επίδρασης και θα στηρίξουν την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας.

Στο πλαίσιο των μέτρων για στήριξη των δανειοληπτών που επηρεάζονται από τον ιό COVID-19 και της ευρύτερης Κυπριακής οικονομίας, η Κυπριακή Βουλή ψήφισε την αναστολή της καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) μέχρι το τέλος του έτους 2020, για όλους τους επιλέξιμους δανειολήπτες οι οποίοι δεν παρουσίαζαν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών κατά το τέλος Φεβρουαρίου 2020. Πάνω από 25,000 δανειολήπτες είχαν εγκριθεί και αφορούν δάνεια ύψους περίπου €5.9 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (μικτά δάνεια σε ιδιώτες ύψους €2.1 δις και μικτά δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €3.8 δις).

Το καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) για τα δάνεια αυτά έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και η απόδοση τους μετά τη λήξη της αναστολής καταβολής πληρωμών είναι ενθαρρυντική, καθώς €3.8 δις εξυπηρετούμενα δάνεια είχαν δόση μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021 και το 96% αυτών κατέβαλαν την δόση τους. Η στενή παρακολούθηση της ποιότητας των δανείων αυτών συνεχίζεται και προσφέρονται λύσεις σε πελάτες που τα δάνεια τους άρχισαν να παρουσιάζουν καθυστερήσεις.

Ένα δεύτερο σχέδιο για αναστολή καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) ανακοινώθηκε τον Ιανουάριο του 2021 για πελάτες που επηρεάστηκαν από τη δεύτερη επιβολή περιοριστικών μέτρων. Η αναστολή αυτή προσφέρεται μέχρι το τέλος Ιουνίου 2021, ωστόσο το σύνολο της περιόδου υπό καθεστώς αναστολής, περιλαμβανομένης και της αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων που δόθηκε το 2020, δεν πρέπει να υπερβαίνει τους εννέα μήνες. Η περίοδος υποβολής αιτήσεων έληξε στις 31 Ιανουαρίου 2021 και έχουν εγκριθεί δάνεια ύψους περίπου €20 εκατ. για το δεύτερο σχέδιο. Η στενή παρακολούθηση της ποιότητας των δανείων υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων συνεχίζεται.

Με την εξάπλωση του ιού COVID-19, οι τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο είναι του τουρισμού με τη μεγαλύτερη επίπτωση, ακολούθως ο τομέας εμπορίου με μέτρια επίπτωση και ο τομέας μεταφορών και ο κατασκευαστικός με πιο περιορισμένη επίπτωση. Το Συγκρότημα διαθέτει καλά διαφοροποιημένο δανειακό χαρτοφυλάκιο εξυπηρετούμενων δανείων.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η έκθεση του Συγκροτήματος (εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης Δανείων και Διαχείρισης Χρεών, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων και των εκθέσεων σε μη κύριες δραστηριότητες του εξωτερικού) σε δάνεια στον τουρισμό περιορίζονταν στο €1.1 δις, από σύνολο δανείων (εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης Δανείων και Διαχείρισης Χρεών, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων και των εκθέσεων σε μη κύριες δραστηριότητες του εξωτερικού) ύψους €9.2 δις, από τα οποία περίπου το 91% ήταν υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων το οποίο έληξε το τέλος του 2020. Περίπου το 39% των εξυπηρετούμενων δανείων είχαν καταβολή δόσης μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021 και το 99% αυτών κατέβαλαν την δόση τους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των πελατών στον κλάδο διαμονής, εισήλθαν στην κρίση με σημαντική ρευστότητα, λόγω των ισχυρών αποδόσεων των τελευταίων ετών. Κατά το 2020, η μείωση στις αφίξεις τουριστών από το εξωτερικό αντικαταστάθηκε μερικώς από τον εσωτερικό τουρισμό μια τάση που αναμένεται να συνεχιστεί και κατά το 2021. Ανάκαμψη στον τουριστικό τομέα αναμένεται από το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και θα είναι συνδεδεμένη με τα διεθνή προγράμματα εμβολιασμού, επισημαίνοντας ότι οι χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και το Ισραήλ, (από τις οποίες προέρχεται πάνω από το 40% των τουριστικών αφίξεων) είναι σήμερα σε αρκετά προχωρημένο στάδιο στα προγράμματα εμβολιασμών που ακολουθούν. Η στενή παρακολούθηση των εξελίξεων συνεχίζεται.

Αντίστοιχα, τα δάνεια του Συγκροτήματος (εξαιρουμένων των χαρτοφυλακίων της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης Δανείων και Διαχείρισης Χρεών, της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων και των εκθέσεων σε μη κύριες δραστηριότητες του εξωτερικού) στον τομέα του εμπορίου περιορίζονταν στο €0.9 δις, από τα οποία περίπου το 53% ήταν υπό καθεστώς αναστολής της καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων η οποία έληξε το τέλος του 2020. Το 89% των εξυπηρετούμενων δανείων του κλάδου είχαν καταβολή δόσης μέχρι τις 19 Μαρτίου 2021 και το 95% αυτών κατέβαλαν την δόση τους. Είναι σημαντικό ότι περίπου το 30% των δανείων του τομέα του εμπορίου σχετίζονται με βασικές υπηρεσίες λιανικής χαμηλού κινδύνου, που δεν επηρεάστηκαν σημαντικά από την πανδημία COVID-19.

Στρατηγικές προτεραιότητες στο μεσοπρόθεσμο διάστημα

Οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες της Τράπεζας παραμένουν ξεκάθαρες, με την προσοχή να συνεχίζει να εστιάζεται στην ενίσχυση του ισολογισμού και στη βελτίωση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου και της αποδοτικότητας, διατηρώντας παράλληλα καλή κεφαλαιακή βάση, για να συνεχίσει να έχει ζωτικό ρόλο στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας. Το Συγκρότημα συνεχίζει να διερευνά τις επιλογές του για ενίσχυση των εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων και τη βελτίωση της αποδοτικότητας μέσω του προγράμματος ψηφιακής μεταμόρφωσης ώστε να παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες, με μειωμένο λειτουργικό κόστος.

Επιπλέον, η BOC PCL επιδιώκει να ενισχύσει την οργανωτική της ανθεκτικότητα και την ατζέντα ΠΚΔ (Περιβαλλοντική, Κοινωνική και Διακυβέρνηση), δημιουργώντας έναν οργανισμό με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική, υποστηριζόμενη από την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση, ευθυγραμμισμένη με τις προτεραιότητες της ατζέντας ΠΚΔ. Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η εταιρική ευθύνη της BOC PCL όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, η BOC PCL προχωρά στην υιοθέτηση δανειακών προϊόντων 'φιλικά προς το περιβάλλον' για την προώθηση των επενδύσεων σε προϊόντα και υπηρεσίες εξοικονόμησης ενέργειας και φιλικά προς το περιβάλλον. Η BOC PCL διατηρεί βαθμολογία ΠΚΔ A (από κλίμακα AAA έως CCC) από MSCI (Ιούνιος 2020).

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου παραμένει κύρια προτεραιότητα του Συγκροτήματος. Παρά τις δύσκολες συνθήκες αγοράς λόγω της εξαπλώσης του ιού COVID-19, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση χαρτοφυλακίου δανείων λογιστικής αξίας ύψους περίπου €898 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2020 (από τα οποία δάνεια ύψους €886 εκατ. αφορούσαν ΜΕΔ (βάσει EAT)), γνωστό ως Project Helix 2 Χαρτοφυλάκιο A και κατέληξε επίσης σε συμφωνία για την πώληση χαρτοφυλακίου δανείων λογιστικής αξίας ύψους περίπου €545 εκατ. στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 (από τα οποία δάνεια ύψους €529 εκατ. αφορούσαν ΜΕΔ (βάσει EAT)), γνωστό ως Project Helix 2 Χαρτοφυλάκιο B.

Το Project Helix (Χαρτοφυλάκια A και B) αποτελεί ακόμα ένα ορόσημο στην επίτευξη ενός από τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέσω της μείωσης των ΜΕΔ (βάσει EAT). Σε συνδυασμό με την περαιτέρω οργανική μείωση των ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους περίπου €600 εκατ. και με μια μικρότερη πώληση ΜΕΔ (βάσει EAT) νωρίτερα κατά το έτος, η μείωση των ΜΕΔ (βάσει EAT) το 2020 αναπροσαρμόστηκε για τις πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT) ανήλθε σε περίπου €2.1 δις, μειώνοντας τα ΜΕΔ (βάσει EAT) σε €1.8 δις και τον δείκτη ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια σε 16%. Συνολικά, από το ανώτατό τους επίπεδο το 2014, τα ΜΕΔ (βάσει EAT) έχουν μειωθεί κατά €13.2 δις ή 88% και ο δείκτης ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια κατά 47 ποσοστιαίες μονάδες, από 63% σε 16%, στην ίδια βάση.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Το Project Helix 2 σηματοδοτεί περαιτέρω πρόοδο στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Συγκροτήματος, ώστε να καταστεί ένας πιο ισχυρός, πιο ασφαλής και πιο αποδοτικός οργανισμός. Το Συγκρότημα είναι πλέον σε καλύτερη θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που προκύπτουν από την συνεχιζόμενη κρίση από την εξάπλωση του ιού COVID-19, και να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας.

Το Συγκρότημα παραμένει επικεντρωμένο στην περαιτέρω μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό της και θα συνεχίσει να αναζητεί λύσεις για να το πετύχει αυτό. Το Συγκρότημα συνεχίζει να εργάζεται με τους συμβούλους του για την πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον, αξιολογώντας την δυνατότητα για επιτάχυνση της μείωσης των ΜΕΔ (βάσει EAT) στον ισολογισμό μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT). Ταυτόχρονα, σε συνέχεια της εξάπλωσης του ιού COVID-19 και της λήξης του καθεστώτος αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (μορατόριουμ) στο τέλος του έτους 2020, το Συγκρότημα παραμένει επικεντρωμένο στον περιορισμό ενδεχόμενης επιδείνωσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και στην έγκαιρη διαχείριση των δανείων σε καθυστέρηση.

Η διαδικασία εκποιήσεων, η οποία είχε ανασταλεί μετά την εξάπλωση του ιού COVID-19, από τις 18 Μαρτίου 2020 μέχρι τις 31 Αυγούστου 2020, σύμφωνα με απόφαση του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, συνεχίστηκε κανονικά από την 1 Σεπτεμβρίου 2020. Στις 29 Δεκεμβρίου 2020, το Κυπριακό Κοινοβούλιο θέσπισε με νομοθεσία την αναστολή των εκποιήσεων κύριων κατοικιών μέχρι €350 χιλιάδων και υποστατικών που ανήκουν στους δανειολήπτες αν αυτά σχετίζονται με «πολύ μικρού μεγέθους επιχειρήσεις» όπως ορίζεται από τη νομοθεσία, μέχρι τις 31 Μαρτίου 2021.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να παρέχει νέα δάνεια υψηλής ποιότητας μέσω συνετών πρακτικών και 99% των νέων δανείων που δόθηκαν στην Κύπρο από το 2016 ήταν εξυπηρετούμενα κατά την έναρξη του καθεστώτος αναστολής καταβολής πληρωμών κεφαλαίου και τόκων. Ο νέος δανεισμός επικεντρώνεται σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας οι οποίοι είναι συμβατοί με το προφίλ κινδύνου της BOC PCL, και μετά την εξάπλωση του ιού COVID-19, ο νέος δανεισμός παραμένει επικεντρωμένος στη στήριξη της Κυπριακής οικονομίας. Κατά το τρίμηνο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο νέος δανεισμός ανήλθε σε €374 εκατ., αυξημένος κατά 30% σε τριμηνιαία βάση, καθώς η ζήτηση για νέα δάνεια αυξήθηκε μετά τη λήξη περιοριστικών μέτρων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, υποβοηθούμενη επίσης από τα σχέδια της Κυβέρνησης. Οι αιτήσεις για νέα στεγαστικά δάνεια ξεπέρασαν τα €140 εκατ. στα μέσα Μαρτίου 2021.

Με στόχο να υποστηρίξει τις επενδύσεις από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης και να υποβοηθήσει την Κυπριακή οικονομία δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας για νέους, η BOC PCL συνεχίζει να παρέχει κοινά χρηματοδοτούμενα προγράμματα. Για το σκοπό αυτό, η BOC PCL συνεχίζει τη συνεργασία της με την Ευρωπαϊκή BOC PCL Επενδύσεων (European Investment Bank (EIB)), το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο (European Investment Fund (EIF)) και την Κυπριακή Κυβέρνηση.

Το Συγκρότημα στο παρόν στάδιο αξιολογεί ευκαιρίες για πιθανή έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τη λήξη του υφιστάμενου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ. (10NC5 Tier 2 Notes), ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Ταυτόχρονα, το Συγκρότημα συνεχίζει να αξιολογεί ευκαιρίες για την έναρξη διαδικασίας για έκδοση ομολόγων το οποία πληρούν τα κριτήρια Ελάχιστων Απαιτήσεων για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL), ως μέρος της γενικότερης στρατηγικής κεφαλαιοποίησης και χρηματοδότησής του.

Βραχυπρόθεσμα, τα έσοδα θα είναι υπό πίεση λόγω της επιταχυνόμενης μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό. Υπάρχουν διάφορες πρωτοβουλίες σε εξέλιξη για αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και των μη επιτοκιακών εσόδων, με έμφαση στα έσοδα από προμήθειες, στις ασφαλιστικές και στις άλλες μη τραπεζικές υπηρεσίες.

Καταβάλλονται προσπάθειες για βελτίωση των πιστωτικών περιθωρίων, παρά τις πιέσεις του ανταγωνισμού. Στο μεσοπρόθεσμο διάστημα, το Συγκρότημα στοχεύει στην ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου εξυπηρετούμενων δανείων κατά περίπου 10%, καθώς και στην προσεκτική ανάπτυξη του δανεισμού στον κλάδο της ναυτιλίας και του διεθνούς εταιρικού δανεισμού.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Συγχρόνως, προκειμένου να βελτιώσει περαιτέρω τη χρηματοδοτική της δομή, η BOC PCL εντείνει τις προσπάθειές της για διαχείριση των καταθέσεων και του αντίστοιχου κόστους, αξιοποιώντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των πελατών προς την BOC PCL. Το κόστος των καταθέσεων μειώθηκε κατά 71 μ.β. σε 5 μ.β. κατά τα τελευταία 3 χρόνια. Το κόστος των καταθέσεων μειώθηκε κατά 11 μ.β. κατά το έτος 2020, σε σύγκριση με μείωση κατά 25 μ.β. κατά το 2019. Επίσης, η χρέωση προμηθειών ρευστότητας, για συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών, τέθηκε σε εφαρμογή τον Μάρτιο 2020. Η εισαγωγή προμηθειών ρευστότητας σε ευρύτερη κατηγορία μεγάλων πελατών, η οποία καθυστέρησε λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, εφαρμόστηκε από την 1 Φεβρουαρίου 2021. Επίσης, την 1 Φεβρουαρίου 2021 τέθηκε σε εφαρμογή καινούργιος κατάλογος χρεώσεων και προμηθειών. Η θετική επίδραση από τις δύο πιο πάνω πρωτοβουλίες αναμένεται είναι περίπου €13 εκατ. ετησίως. Τα έσοδα από συναλλαγές αναμένεται να επανέλθουν στα επίπεδα προ-πανδημία COVID-19, καθώς η Κυπριακή οικονομία ανακάμπτει.

Μεσοπρόθεσμα, το Συγκρότημα στοχεύει στην αύξηση, μέσω διασταυρωμένων πωλήσεων, του μέσου αριθμού προϊόντων ανά πελάτη, με στόχο τους πελάτες με τους οποίους υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης και ενίσχυσης της επαγγελματικής σχέσης (under-penetrated customer base), καθώς επίσης και στην εισαγωγή της Πλατφόρμας Ψηφιακής Οικονομίας για τη δημιουργία νέων πηγών εσόδων, αξιοποιώντας τη θέση της BOC PCL στην αγορά, τις γνώσεις και την ψηφιακή υποδομή.

Η Διοίκηση επικεντρώνεται στη διαφοροποίηση των εσόδων μέσω της αύξησης των προμηθειών και δικαιωμάτων από την υπηρεσία διεθνών συναλλαγών, τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και τις ασφαλιστικές εργασίες. Οι ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον κλάδο ζωής και γενικό κλάδο αντίστοιχα, κατέχουν ηγετική θέση στον ασφαλιστικό κλάδο, και παρέχουν σταθερά επαναλαμβανόμενα έσοδα από προμήθειες διαφοροποιώντας περαιτέρω τις ροές εισοδημάτων του Συγκροτήματος. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες για το έτος 2020 ανήλθαν σε €56 εκατ. (μειωμένα κατά 3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος), και αποτελούν το 24% των μη επιτοκιακών εσόδων. Επιπλέον, στο μεσοπρόθεσμο διάστημα, υπάρχουν πολλές ενέργειες σε εξέλιξη για την ενίσχυση των εσόδων από τον ασφαλιστικό κλάδο, και επίτευξη διατηρήσιμης κερδοφορίας που θα συμβάλει στη δημιουργία αξίας για τους μετόχους. Συγκεκριμένα, η EuroLife Ltd στοχεύει στη βελτίωση του συνόλου των τακτικών εσόδων (total regular income) κυρίως με την επέκταση της πελατειακής της βάσης και τη χρήση μιας νέας φιλοσοφίας παροχής υπηρεσιών και προϊόντων, ενώ οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ στοχεύουν στην αύξηση των μεικτών ασφαλιστικών εσόδων κυρίως την πελατειακή βάση της Τράπεζας μέσω αναβαθμισμένου τραπεζοασφαλιστικού καναλιού διάθεσης προϊόντων (revamping its bancassurance channel) και εστιάζοντας σε προϊόντα με ψηλό περιθώριο κέρδους. Στο μεσοπρόθεσμο διάστημα, αναμένεται επίσης ότι θα υπάρξει βελτίωση της αποδοτικότητας μέσω της ενίσχυσης των ψηφιακών δυνατοτήτων.

Το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που ξεκίνησε το 2017 έχει αρχίσει να προσφέρει μια εμφανώς βελτιωμένη εμπειρία στους πελάτες (βλέπε πιο κάτω), ενώ η μείωση του αριθμού των καταστημάτων μέχρι σήμερα, βελτίωσε ακόμη περισσότερο το λειτουργικό μοντέλο της BOC PCL. Ο αριθμός των καταστημάτων μειώθηκε κατά 18% το 2019 και το δίκτυο καταστημάτων είναι τώρα στο μισό από ότι ήταν το 2013.

Η Διοίκηση παραμένει επικεντρωμένη στην περαιτέρω βελτίωση της αποδοτικότητας μέσω περαιτέρω εξορθολογισμού του αριθμού καταστημάτων, περαιτέρω επιλογών για την αποχώρηση εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, του περιορισμού των εξόδων αναδιάρθρωσης με την ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό, της ενίσχυσης του ελέγχου αγορών, καθώς και της μείωσης των συνολικών λειτουργικών εξόδων κατά περίπου 10% στο μεσοπρόθεσμο διάστημα σε σύγκριση με το 2019, παρά τον πληθωρισμό, η οποία αναμένεται να διευκολυνθεί από το Πρόγραμμα Ψηφιακού Μετασχηματισμού.

Ψηφιακή Μεταμόρφωση

Στο πλαίσιο του οράματος της να είναι ο κορυφαίος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο, η BOC PCL συνεχίζει το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης που επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς άξονες: την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία του πελάτη, τη βελτίωση εσωτερικών διαδικασιών και την εισαγωγή νέων τρόπων εργασίας για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος.

Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (συνέχεια)

Τους τελευταίους μήνες, μια σειρά από νέες δυνατότητες έχουν εισαχθεί στην τραπεζική εφαρμογή για κινητά της BOC PCL. Οι χρήστες μπορούν πλέον να χρησιμοποιούν την εφαρμογή για να υποβάλουν αίτηση και να αποκτήσουν ψηφιακή υπογραφή πιστοποιημένη από eIDAS, η οποία τους επιτρέπει να υπογράψουν ηλεκτρονικά οποιοδήποτε έγγραφο σε οποιαδήποτε συσκευή. Επίσης, οι συνδρομητές της 1bank μπορούν πλέον να επικοινωνήσουν κατά τις εργάσιμες ώρες με άτομο του τηλεφωνικού κέντρου μέσω του 'mobile chat' για να επιλύσουν απορίες. Από τον Σεπτέμβριο 2020, οι χρήστες έχουν την επιλογή να λαμβάνουν ειδοποιήσεις μέσω της κινητής εφαρμογής αντί των μηνυμάτων SMS για τις αγορές που πραγματοποιούνται με τη χρήση κάρτας, καθώς και για τις αναλήψεις μέσω ATM. Οι ειδοποιήσεις 'push' είναι ένα άμεσο, πιο ασφαλές κανάλι που δεν επιβαρύνει την BOC PCL με το κόστος μηνύματος. Επιπλέον, από τον Δεκέμβριο 2020 οι χρήστες λαμβάνουν ειδοποιήσεις στο κινητό για εξουσιοδότηση των 'online' συναλλαγών με κάρτες μέσω της εφαρμογής (αντί με SMS OTP), παρέχοντας με αυτό τον τρόπο ακόμη μεγαλύτερη ασφάλεια. Πέραν της χρήσης της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά, οι κάτοχοι καρτών Visa μπορούν να πραγματοποιούν ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές, χωρίς να χρειάζεται να έχουν μαζί τους το κινητό τους τηλέφωνο, φορώντας απλώς ένα έξυπνο ρολόι Garmin ή Fitbit.

Η υιοθέτηση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τους πελάτες συνέχισε να αυξάνεται και να αποκτά δυναμική το 2020. Στα τέλη Ιανουαρίου 2021, το 85.4% του αριθμού των συναλλαγών που αφορούν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός Τράπεζας, πραγματοποιήθηκε μέσω ψηφιακών καναλιών (αυξημένο κατά 21 ε.μ. από 65% τον Σεπτέμβριο 2017, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης). Οι ενεργοί χρήστες της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά και οι ενεργοί χρήστες QuickPay αυξήθηκαν κατά 20% και 76% αντίστοιχα τους τελευταίους 12 μήνες. Τον Ιανουάριο 2021 καταγράφηκε ο υψηλότερος αριθμός με 91 χιλιάδες ενεργούς χρήστες QuickPay. Παρομοίως, τον Δεκέμβριο 2020 καταγράφηκε ο υψηλότερος αριθμός πληρωμών με 228 χιλιάδες συναλλαγές.

Το 2020, λόγω των περιοριστικών μέτρων για τον ιό COVID-19, παρατηρήθηκε μείωση στις αναλήψεις μετρητών και καταθέσεων μέσω του δικτύου καταστημάτων. Παρατηρήθηκε επίσης αύξηση στην υιοθέτηση ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών και στον βαθμό διείσδυσης των ψηφιακών συνδρομητών, καθώς όλο και περισσότεροι πελάτες έχουν αποκτήσει πρόσβαση στα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας και περισσότερες κάρτες έχουν εκδοθεί. Στα τέλη Ιανουαρίου 2021, το 74.5% των πελατών χρησιμοποιούν ψηφιακά κανάλια για διενέργεια τραπεζικών συναλλαγών (αυξημένο κατά 15 ε.μ. από 60% τον Σεπτέμβριο 2017, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης). Αναμένεται περαιτέρω αύξηση το 2021 λόγω της αύξησης στον αριθμό των συνδρομητών, καθώς και στον αριθμό των καρτών που έχουν εκδοθεί.

Η BOC PCL, φιλοδοξώντας να είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της ψηφιακής οικονομίας, έχει δώσει στους πελάτες της τη δυνατότητα να εξουσιοδοτήσουν την παραχώρηση των στοιχείων ταυτοποίησής τους στην Κυβέρνηση, χρησιμοποιώντας τα διαπιστευτήρια διαδικτυακής τραπεζικής, επιτρέποντας έτσι την ψηφιακή εγγραφή στην Κυβερνητική Πύλη (Αριάδνη) όπου μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές υπηρεσίες που διατίθενται από την Κυπριακή Κυβέρνηση (μέχρι τώρα οι πολίτες έπρεπε να είναι φυσικά παρόντες για σκοπούς ταυτοποίησης τους).

Επιπλέον, η BOC PCL είναι η πρώτη τράπεζα στην ΕΕ που προσφέρει στους πελάτες της τη δυνατότητα να αποκτήσουν πιστοποιητικά Εγκεκριμένης Ηλεκτρονικής Υπογραφής μέσω της εφαρμογής για κινητά χωρίς να απαιτείται φυσική παρουσία. Μια Εγκεκριμένη Ηλεκτρονική Υπογραφή έχει την ίδια νομική ισχύ με τη φυσική υπογραφή, και έτσι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να υπογραφεί ψηφιακά οποιοδήποτε έγγραφο. Η υπογραφή μπορεί να γίνει πλέον πολύ πιο γρήγορα, προσφέροντας βελτιωμένη εμπειρία στον πελάτη. Η BOC PCL προσφέρει επί του παρόντος ορισμένα από τα έγγραφα της Τράπεζας για υπογραφή με τη χρήση Ηλεκτρονικής Υπογραφής και έχει καθορίσει πλάνο για να προσφέρει σταδιακά τα περισσότερα έγγραφα της Τράπεζας προς ηλεκτρονική υπογραφή.

Επίσης, ως μέρος του Προγράμματος Ψηφιακής Μεταμόρφωσης, βρίσκονται σε εξέλιξη σημαντικές αλλαγές για την εγκαθίδρυση ενός μοντέρνου και πιο αποδοτικού εργασιακού περιβάλλοντος. Έχουν εισαχθεί νέες τεχνολογίες και εργαλεία που θα αλλάξουν δραστικά την εμπειρία των εργαζομένων, βελτιώνοντας τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό. Για παράδειγμα, ξεκίνησε η διάθεση φορητών συσκευών στους εργαζομένους των οποίων ο ρόλος απαιτεί υψηλή κινητικότητα, επιτρέποντας τους να εργάζονται απρόσκοπτα όπου κι αν βρίσκονται. Περαιτέρω βελτιώσεις θα υλοποιηθούν το 2021 και τα αποτελέσματα των προσπαθειών αυτών θα φανούν τους επόμενους μήνες.

Στρατηγική και Προοπτικές

Οι στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι να καταστεί ένα πιο δυνατό, ασφαλές και αποδοτικό πιστωτικό ίδρυμα, ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας και να δημιουργήσει αξία για τους μετόχους του στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

- Ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό
- Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση εξυηρητούμενων δανείων και από τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως ασφαλιστικού κλάδου και ψηφιακής οικονομίας)
- Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας, μέσω ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας, που στηρίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις αυτοματοποιήσεις
- Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG), μέσω ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική υποστηριζόμενη από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με προτεραιότητες αναφορικά με ΠΚΔ θέματα

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 2020 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
Ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό	<ul style="list-style-type: none"> • Συμφωνία για πώληση χαρτοφυλακίου ΜΕΔ (βάσει EAT) συνόλου €1.3 δις, με βάση τα στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Σε συνδυασμό με επιπλέον οργανική μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) ύψους €600 εκατ., και μια μικρότερη πώληση ΜΕΔ (βάσει EAT) νωρίτερα κατά το έτος, η αναπροσαρμοσμένη μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) για το 2020 ανήλθε σε περίπου €2.1 δις, μειώνοντας τα ΜΕΔ (βάσει EAT) σε €1.8 δις και το ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) από 30% σε 16%. • Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε 'Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου' και 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) κατά το 2021, μέσω οργανικών και μη οργανικών ενεργειών, η οποία αναμένεται να ξεπεράσει τις εισροές σε ΜΕΔ (βάσει EAT) • Συνεχίζει να εργάζεται μαζί με συμβούλους για μείωση ΜΕΔ (βάσει EAT) στο μέλλον, με στόχο την αξιολόγηση πιθανής επιτάχυνσης μείωσης των ΜΕΔ (βάσει EAT) μέσω περαιτέρω πωλήσεων ΜΕΔ (βάσει EAT)
Ενίσχυση εσόδων με βέλτιστη διαχείριση κεφαλαίων, μέσω δημιουργίας εσόδων από αύξηση εξυηρητούμενων δανείων και από τραπεζικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου (όπως ασφαλιστικού κλάδου και ψηφιακής οικονομίας)	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή προμηθειών ρευστότητας σε συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών τον Μάρτιο 2020 • Εισαγωγή προμηθειών ρευστότητας σε ευρύτερη κατηγορία μεγάλων πελατών, η οποία καθυστέρησε λόγω της εξάπλωσης του ιού COVID-19, από την 1 Φεβρουαρίου 2021 • Εισαγωγή νέου καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών από την 1 Φεβρουαρίου 2021 • Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Μετριασμός αρνητικών επιπτώσεων στα καθαρά έσοδα από τόκους, μέσω π.χ. αύξησης χαρτοφυλακίου εξυηρητούμενων δανείων και βελτιστοποίησης τιμολόγησης καταθέσεων • Ενίσχυση εσόδων από αμοιβές και προμήθειες, μέσω π.χ. συνεχούς αναθεώρησης του καταλόγου χρεώσεων και προμηθειών, αύξησης του μέσου αριθμού προϊόντων ανά πελάτη από διασταυρούμενες πωλήσεις (cross selling), νέων πηγών εσόδων μέσω εισαγωγής πλατφόρμας ψηφιακής οικονομίας • Επικέντρωση στις κερδοφόρες ασφαλιστικές δραστηριότητες με ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη, π.χ. μέσω προώθησης προϊόντων υψηλού περιθωρίου αξιοποιώντας την ισχυρή θέση του Συγκροτήματος στην αγορά και την πελατειακή βάση για πιο στοχευμένες πωλήσεις με τη βοήθεια του ψηφιακού μετασχηματισμού

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ	ΔΡΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 2020 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ
Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας, μέσω ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας, που στηρίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και τις αυτοματοποιήσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Στοχευμένο σχέδιο εθελούσιας εξόδου το τέταρτο τρίμηνο του 2020 • Μείωση συνόλου λειτουργικών εξόδων κατά 12% το 2020, σε σύγκριση με το 2019 • Περαιτέρω πρόοδος στο Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης • Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' 	<ul style="list-style-type: none"> • Διάθεση λύσεων εξόδου για αποδέσμευση μόνιμου προσωπικού • Εξορθολογισμός αριθμού καταστημάτων • Περιορισμός εξόδων αναδιάρθρωσης μετά την ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό • Ενίσχυση ελέγχου αγορών (procurement) • Μείωση συνόλου λειτουργικών εξόδων κατά περίπου 10% παρά τον μεσοπρόθεσμο πληθωρισμό
Ενίσχυση οργανωτικής ανθεκτικότητας και πολιτικής για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα (Environmental, Social and Governance, ESG), μέσω ενός οργανισμού με όραμα για το μέλλον και ξεκάθαρη στρατηγική υποστηριζόμενη από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με προτεραιότητες αναφορικά με ΠΚΔ θέματα	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Για περαιτέρω πληροφορίες βλέπε 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας'</i> • <i>Βλέπε διαφάνεια 38 στην Παρουσίαση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το έτος 2020</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Περαιτέρω βελτίωση δομής και εταιρικής διακυβέρνησης • Επικέντρωση στο ανθρώπινο δυναμικό • Προτεραιότητα στην πολιτική για Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και σχετικά με τη Διακυβέρνηση (ΠΚΔ) θέματα π.χ. εισαγωγή δανειακών προϊόντων που είναι 'φιλικά προς το περιβάλλον'

Παρόλο που υπάρχει αβεβαιότητα στο ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον λόγω της πανδημίας, η Διοίκηση παραμένει βέβαιη για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Συγκροτήματος.

Οι βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό με την ταυτόχρονη διαχείριση νέων εισροών ΜΕΔ (βάσει EAT) μετά τη λήξη της αναστολής καταβολής κεφαλαίων και τόκων, τη στρατηγική για επίτευξη διατηρήσιμης κερδοφορίας, τη διασφάλιση ότι η βάση κόστους παραμένει κατάλληλη και την αντιμετώπιση των προκλήσεων λόγω των χαμηλών επιτοκίων και πλεονάζουσας ρευστότητας. Παράλληλα στο προσεχές μέλλον, το Συγκρότημα θα συνεχίσει να επενδύει στο πρόγραμμα ψηφιακού μετασχηματισμού, για τον εκσυγχρονισμό της BOC PCL (ο δείκτης κόστος προς έσοδα αναμένεται να αυξηθεί βραχυπρόθεσμα καθώς τα έσοδα παραμένουν υπό πίεση και τα λειτουργικά έξοδα θα αυξάνονται λόγω επενδύσεων στο πρόγραμμα ψηφιακού μετασχηματισμού και να μειωθεί μεσοπρόθεσμα σε περίπου 50%). Τέλος το Συγκρότημα στο παρόν στάδιο αξιολογεί ευκαιρίες για πιθανή έκδοση Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τη λήξη του υφιστάμενου Ομολόγου Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ. (10NC5 Tier 2 Notes), ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς. Ταυτόχρονα, το Συγκρότημα συνεχίζει να αξιολογεί ευκαιρίες για την έναρξη διαδικασίας για έκδοση ομολόγων το οποία πληρούν τα κριτήρια Ελάχιστων Απαιτήσεων για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμες Υποχρεώσεις (MREL), ως μέρος της γενικότερης στρατηγικής κεφαλαιοποίησης και χρηματοδότησής του.

Οι μεσοπρόθεσμες προτεραιότητες περιλαμβάνουν τη δημιουργία διατηρήσιμης κερδοφορίας και αξίας στους μετόχους, την ενίσχυση εσόδων αξιοποιώντας την ηγετική θέση του Συγκροτήματος στην αγορά, τη βελτίωση της λειτουργικής αποδοτικότητας και την βελτιστοποίηση της διαχείρισης κεφαλαίων.

Στρατηγική και Προοπτικές (συνέχεια)

Κύριοι Δείκτες		2020	Στρατηγικοί Στόχοι για	
			2022	Μεσοπρόθεσμα
Κερδοφορία	Απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) ¹	δ/ε		~7%
	Σύνολο λειτουργικών εξόδων ²	€340 εκατ.		<€350 εκατ.
Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου	Ποσοστό ΜΕΔ (βάσει EAT) προς δάνεια	16% αναπροσαρμοσμένο για τις πωλήσεις ΜΕΔ	<10%	~5%
	Χρέωση πιστωτικών ζημιών δανείων (cost of risk)	118 μ.β		70-80 μ.β.
Κεφάλαια	Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	15.16% με μεταβατικές διατάξεις και αναπροσαρμοσμένος για τις πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT)	Τουλάχιστον 13%	

1. Η απόδοση ενσώματων ιδίων κεφαλαίων (Return on Tangible Equity, ROTE) υπολογίζεται ως τα κέρδη μετά τη φορολογία ως προς τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας μείον άυλα περιουσιακά στοιχεία.
2. Το 'Σύνολο λειτουργικών εξόδων' αποτελείται από το κόστος προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα. Στο 'Σύνολο λειτουργικών εξόδων' δεν περιλαμβάνεται ο 'ειδικός φόρος και οι συνεισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και στο Ταμείο Εγγυημένων Καταθέσεων (ΤΕΚ)', ούτε και οποιαδήποτε έξοδα συμβούλων ή άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης.

Η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης έχει αποτελέσει βασική προτεραιότητα για τη Διοίκηση τα τελευταία χρόνια και παραμένει εξίσου σημαντική για το Συγκρότημα. Η στρατηγική βασίζεται στη διατήρηση ελάχιστου Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 13% καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Το κεφάλαιο του Συγκροτήματος υποστηρίζεται από δημιουργία κεφαλαίων από οργανικές δραστηριότητες, η επικέντρωση σε δραστηριότητες με χαμηλότερες απαιτήσεις κεφαλαίου, η περαιτέρω μείωση των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων υψηλού κινδύνου και το όφελος από την αποδέσμευση των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων του δανειακού χαρτοφυλακίου του Project Helix 2 μετά την πλήρη αποπληρωμή της αναβαλλόμενης αντιπαροχής αναμένεται να έχουν θετική επίδραση στα κεφάλαια του Συγκροτήματος. Ταυτόχρονα, παράγοντες που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους δείκτες κεφαλαίου του Συγκροτήματος, επιπρόσθετα από τη σταδιακή εισαγωγή των μεταβατικών διατάξεων του ΔΠΧΑ 9, περιλαμβάνουν πιθανές εποπτικές επιπτώσεις, καθώς και μη επαναλαμβανόμενες χρεώσεις για βελτιστοποίηση της βάσης εξόδων. Μέχρι την ολοκλήρωση της μείωσης του κινδύνου στον ισολογισμό και την αναδιάρθρωση των εργασιών, δύναται να υπάρχει μεταβλητότητα στους κεφαλαιακούς δείκτες ως αποτέλεσμα της χρονικής στιγμής πιθανών μελλοντικών επιπτώσεων από εποπτικές αλλαγές και μη επαναλαμβανόμενα έξοδα αναδιάρθρωσης.

Το Συγκρότημα έχει ξεκάθαρη στρατηγική, αξιοποιώντας την ισχυρή πελατειακή του βάση, την ανανεωμένη εμπιστοσύνη των πελατών του, την ηγετική του θέση στην αγορά, και την περαιτέρω ανάπτυξη ψηφιακών γνώσεων και υποδομών, προκειμένου να ολοκληρώσει την αναδιάρθρωση των εργασιών του και να θέσει την BOC PCL σε πορεία κερδοφορίας για δημιουργία αξίας για τους μετόχους.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συνεχίσει σε λειτουργία και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Χρηματοοικονομικό Πλάνο το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2020 (το 'Πλάνο'). Το Πλάνο ενσωματώνει τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 και λαμβάνει υπόψη την αναταραχή που έχει προκαλέσει στους πελάτες, τους προμηθευτές και το προσωπικό του Συγκροτήματος. Παραμένει ασαφές πώς θα εξελιχθεί η πανδημία COVID-19 κατά το 2021 και μετά, η οποία από εμπορική και κανονιστική προοπτική και προοπτική κινδύνου θα μπορούσε να διαφέρει σημαντικά από τις προηγούμενες κρίσεις και να συνεχιστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος εξέτασε παράγοντες που μπορούν να τροφοδοτήσουν πληροφόρηση για τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19, συμπεριλαμβανομένων (μεταξύ άλλων), μεταβαλλόμενων μακροοικονομικών μεταβλητών, περαιτέρω κυμάτων πανδημίας και την επιτυχή ανάπτυξη εμβολίων. Αυτό περιλάμβανε την ανάπτυξη μακροοικονομικών σεναρίων, βασικών και δυσμενών. Τα σενάρια που αναπτύχθηκαν λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες και τις ακόλουθες επιπτώσεις:

- Επίδραση στις σχετικές οικονομικές μεταβλητές, οι σημαντικότερες από τις οποίες περιλαμβάνουν τις τιμές κατοικιών και εμπορικών ακινήτων, την εθνική παραγωγή και τον όγκο δανειοδότησης.
- Επιπτώσεις στα επίπεδα απασχόλησης και στα σχετικά ποσοστά ανεργίας.
- Κυβερνητική καθοδήγηση και αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής στην κρίση.
- Μέτρα χαλάρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων και μέτρα ανακούφισης ρευστότητας.
- Άλλες εκτιμήσεις, όπως η εποπτική επιβάρυνση που πρέπει να λάβει η BOC PCL προκειμένου να χειριστεί τα ευρήματα της επιτόπιας επιθεώρησης και εξέτασης που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων και ολοκληρώθηκε από την ΕΚΤ με ημερομηνία αναφοράς την 30 Ιουνίου 2019.
- Αναμενόμενη δημιουργία νέων ΜΕΔ μετά τη λήξη της περιόδου αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων στα τέλη Δεκεμβρίου 2020 καθώς και την αναμενόμενη επίλυση τους κατά την περίοδο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου.

Λόγω της δυναμικής φύσης του ιού COVID-19, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο πλήρης αντίκτυπος στη μελλοντική κερδοφορία. Η αντίδραση της κυβέρνησης για τον περιορισμό του ιού και η αλλαγή της συμπεριφοράς των πελατών μπορεί να επηρεάσει τις μελλοντικές αποδόσεις. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενών σεναρίων και έχει χρησιμοποιήσει συντηρητικές οικονομικές προβλέψεις για την μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Τα δυσμενή σενάρια του Πλάνου έχουν εξετάσει το προβλεπόμενο κεφαλαίο για το Συγκρότημα και την ικανότητά του να αντέξει δυσμενή σενάρια, όπως την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Κύπρο.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κεφάλαια

Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη σε σχέση με την κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια της εκτίμησης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας:

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι ψηλότερα από τις απαιτήσεις της ΔΕΕΑ (Σημ. 4.1).
- Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος επιτρέπει περαιτέρω μείωση κινδύνου και επαναβαθμονόμηση της βάσης κόστους. Το Συγκρότημα παραμένει αφοσιωμένο στην υλοποίηση των μέτρων που προβλέπονται στο Χρηματοοικονομικό Πλάνο.
- Τα μέτρα χαλάρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων που ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ, την ΕΑΤ, την ΚΤΚ, την Κυπριακή Κυβέρνηση και το Eurogroup προκειμένου να επιτρέψουν στις τράπεζες να απορροφήσουν την επίδραση της εξάπλωσης του COVID-19 και να στηρίξουν την πραγματική οικονομία.
- Η συμφωνία για τη συναλλαγή Helix 2 τον Αύγουστο 2020 και τον Ιανουάριο 2021, η οποία, μαζί με την οργανική και την μη οργανική μείωση κατά τα τελευταία έτη, οδήγησε σε σημαντική μείωση των ΜΕΔ.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη για τη ρευστότητα του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια της εκτίμησης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας:

- Το Συγκρότημα πληροί τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) και είναι σημαντικά υψηλότερος από τους ελάχιστους απαιτούμενους δείκτες.
- Το Συγκρότημα παρακολουθεί τη ρευστότητά του και εξετάζει τρόπους για περαιτέρω μείωση του κόστους καταθέσεων.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

- Τα διάφορα μέτρα από τους επόπτες που στοχεύουν στη μείωση της επίδρασης της εξάπλωσης του COVID-19.

Οικονομικό περιβάλλον

- Με τις δραστηριότητες στην Κύπρο να αντιπροσωπεύουν το 99% των μεικτών δανείων και το 100% των καταθέσεων, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας βελτιώθηκαν σημαντικά κατά τα πρόσφατα έτη, αντανakλώντας τις προσδοκίες για βιώσιμη μείωση του δημόσιου χρέους ως δείκτης προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), τις περαιτέρω αναμενόμενες μειώσεις των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και ένα πιο σταθερό περιβάλλον τιμών μετά από παρατεταμένη περίοδο αποπληθωρισμού και χαμηλού πληθωρισμού. Το προφίλ κινδύνου της χώρας επιδεινώθηκε το 2020 ως αποτέλεσμα την πανδημίας COVID-19 και τα μέτρα για να μετριαστεί η επίδραση του στην οικονομία, αλλά η διαβάθμιση για την προοπτική παραμένει σταθερή προς θετική, αντικατοπτρίζοντας τις προσδοκίες για επιστροφή στην ανάπτυξη και σταθεροποίηση των υποκείμενων δυναμικών στα δημοσιονομικά. Μετά από τη βαθιά ύφεση του 2020, αναμένεται μερική ανάκαμψη το 2021 και θα χρειαστεί μέχρι το 2022 για να επανέλθει η ανάπτυξη σε επίπεδα πριν από την κρίση.
- Τον Μάρτιο 2021, ο οίκος S&P επιβεβαίωσε την αξιολόγησή του (BBB-) και τη σταθερή προοπτική, εξισορροπώντας τους κινδύνους από τις παρατεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας στην ανάπτυξη, τη δημοσιονομική απόδοση και τις επιδόσεις του τραπεζικού τομέα σε σχέση με τα οφέλη των μεταφορών του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) της ΕΕ, καθώς και περαιτέρω βελτίωση του δημόσιου χρέους. Τον Ιανουάριο 2021, ο οίκος Moody's, έκδωσε πιστωτική ανάλυση για την Κυπριακή Κυβέρνηση σύμφωνα με την οποία, ο οίκος Moody's αναμένει την οικονομία να επανέλθει σε ρυθμούς ανάπτυξης από το 2021 (ο ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ αναμένεται στο 3.5% για το 2021, κατόπιν μείωσης 5.5% το 2020).
- Όσον αφορά τις αξιολογήσεις της BOC PCL, τον Νοέμβριο 2020, ο οίκος Moody's επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας στο 'B3' (θετική προοπτική). Τον Ιούλιο 2020, ο οίκος S&P επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της BOC PCL σε 'B+' και την βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα σε 'B', με σταθερή προοπτική, εκφράζοντας την άποψη ότι τα ενισχυμένα αποθεματικά κεφαλαίου και το καλό απόθεμα ρευστότητας της BOC PCL θα της επιτρέψει να αντεπεξέλθει στην τρέχουσα κατάσταση και να απορροφήσει τις επιδράσεις της αυξανόμενης πίεσης στα έσοδα και στις πιστωτικές ζημιές. Τον Ιανουάριο 2021, ο οίκος Fitch Ratings επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της BOC PCL στο 'B-' (αρνητική προοπτική). Η αρνητική προοπτική αντικατοπτρίζει ότι η ισορροπία των κινδύνων παραμένει καθοδική μεσοπρόθεσμα εάν η ύφεση αποδειχθεί πιο βαθιά απ' ό,τι αναμένει ο οίκος Fitch ή η ανάκαμψη πιο αδύνατη.
- Οι παγκόσμιες και εγχώριες μακροοικονομικές συνθήκες ως αποτέλεσμα της κρίσης του COVID-19 είναι οι πρωταρχικοί παράγοντες κινδύνου για την Κυπριακή οικονομία και τον τραπεζικό τομέα. Αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη, στη δημοσιονομική πολιτική στην ανεργία στον τουρισμό και στις τιμές ακινήτων, θα μπορούσαν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα του Συγκροτήματος. Η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιδράσεις στην οικονομία και στην οικονομική επίδοση του Συγκροτήματος.

Έκθεση βιωσιμότητας

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Πρόνοιας 31 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης Ηνωμένου Βασιλείου 2018 (Κώδικας HB), οι Σύμβουλοι αξιολόγησαν τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα θέση και τις πιθανές επιπτώσεις των κύριων κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα.

Χρονικός ορίζοντας

Οι Σύμβουλοι έχουν επιλέξει μια περίοδο τριών ετών για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Η περίοδος αυτή επιλέγεται καθώς είναι εντός της περιόδου που καλύπτεται από το επίσημο χρηματοοικονομικό πλάνο που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο περιέχει προβλέψεις κερδοφορίας, κεφαλαιακών απαιτήσεων και απαιτήσεων ρευστότητας και κεφαλαιακών πόρων, καθώς και είναι εντός της περιόδου που καλύπτεται από τα προγράμματα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του Συγκροτήματος.

Έκθεση βιωσιμότητας (συνέχεια)

Διαδικασία πλάνου και αξιολόγηση

Οι Σύμβουλοι αξιολόγησαν τις προοπτικές του Συγκροτήματος μέσω διαφόρων πηγών, που περιλαμβάνουν το τελευταίο Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος, το Πλάνο Στρατηγικής για τα ΜΕΔ, την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ) και την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ). Το επικαιροποιημένο Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος καλύπτει την τετραετία 2021–2024.

Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος λαμβάνει υπόψη τη στρατηγική, τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και τους στόχους του Συγκροτήματος στο πλαίσιο του λειτουργικού του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων πραγματικών και ευλόγως αναμενόμενων αλλαγών στο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κύπρου, του ανταγωνιστικού τοπίου, των πιέσεων περιθωρίου και των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Το εγκεκριμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων αποτελεί βασικό στοιχείο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου του Συγκροτήματος. Κίνδυνοι για την επίτευξη του Χρηματοοικονομικού Πλάνου προσδιορίζονται και αξιολογούνται μέσω μιάς Αξιολόγησης κινδύνων του Χρηματοοικονομικού Πλάνου. Η επίδοση έναντι της διάθεσης ανάληψης κινδύνων για καθέναν από τους κύριους κινδύνους αναφέρονται στο Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική βάση.

Το Συγκρότημα ετοίμασε ένα λεπτομερές Πλάνο Στρατηγικής για τα ΜΕΔ για την τριετία 2019-2021 όπως ζητήθηκε από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ). Το πλάνο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και υποβλήθηκε στον ΕΕΜ τον Ιούνιο 2019. Το αναθεωρημένο πλάνο στρατηγικής για τα έτη 2020-2022 υπολογιζόταν να υποβληθεί στην ΕΚΤ μέχρι το τέλος Ιουνίου 2020. Λόγω των εξελίξεων του COVID-19, η υποβολή του Πλάνου Στρατηγικής για τα ΜΕΔ έχει αναβληθεί από την ΕΚΤ και η υποβολή αναμένεται στις 31 Μαρτίου 2021. Η Στρατηγική για τα ΜΕΔ συνάδει σε γενικές γραμμές με τις ενέργειες που ενσωματώνονται στο Χρηματοοικονομικό Πλάνο.

Η ΕΔΑΚΕ είναι μια ετήσια διαδικασία της οποίας ο κύριος ρόλος είναι να αξιολογεί την κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος σε σχέση με το επίπεδο των υποκείμενων κινδύνων στους οποίους είναι ή ενδέχεται να εκτεθεί (δηλαδή κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την επιδίωξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος ή από αλλαγές στο λειτουργικό του περιβάλλον). Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία της ΕΔΑΚΕ αναλύει, αξιολογεί και ποσοτικοποιεί τους κινδύνους του Συγκροτήματος, καθορίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές κεφαλαιακές ανάγκες για τους κινδύνους που εντοπίζονται και εξετάζει την ικανότητα απορρόφησης ζημιών του Συγκροτήματος τόσο στο βασικό σενάριο όσο και σε συνθήκες προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων/αντίστροφη προσομοίωση ακραίων καταστάσεων με στόχο να καταδείξει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκές κεφάλαιο, τόσο βάσει των βασικών σεναρίων όσο και βάσει σεναρίων ακραίων καταστάσεων, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων του και την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του, λαμβάνοντας υπόψη την Στρατηγική του και τη Διάθεση Ανάληψης Κινδύνων όπως έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η ανάλυση της ΕΔΑΡΕ του Συγκροτήματος καταδεικνύει ότι η ποσότητα και η ικανότητα αύξησης των πόρων ρευστότητας που είναι διαθέσιμα στο Συγκρότημα, είναι επαρκή για να υποστηρίξουν το επιχειρησιακό του μοντέλο, να επιτύχει τους στρατηγικούς του στόχους κάτω από συνθήκες επιχειρηματικές συνθήκες και κάτω από σενάρια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, και για να πληροί τις ρυθμιστικές απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένων του ΔΚΡ και του ΔΚΣΧ.

Το Συγκρότημα προβαίνει επίσης σε τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες πραγματικές και προβλεπόμενες πληροφορίες. Κατά τη διάρκεια της τριμηνιαίας ανασκόπησης, αναθεωρούνται οι πολιτικές και οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος και λαμβάνονται υπόψη τυχόν αλλαγές από την ετήσια άσκηση ΕΔΑΚΕ. Το Συγκρότημα προχώρησε σε αναθεώρηση της ΕΔΑΚΕ κατά τις ημερομηνίες αναφοράς 30 Ιουνίου 2020 και 30 Σεπτεμβρίου 2020, οι οποίες καταδεικνύουν ότι το Συγκρότημα έχει επαρκή κεφάλαια και διορθωτικές κινήσεις, για να στηρίξει το προφίλ κινδύνου του, τις δραστηριότητές του και να τηρήσει τις κανονιστικές του απαιτήσεις, τόσο στο βασικό όσο και στο δυσμενές σενάριο.

Οι εκθέσεις ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΡΕ για το τρέχον έτος βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο ολοκλήρωσης και θα υποβληθούν προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και στον ΕΕΜ έως το τέλος Απριλίου 2021. Η βάση της έκθεσης ΕΔΑΚΕ είναι το τελευταίο Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2020, προσαρμοσμένο ώστε να αντικατοπτρίζει τις κύριες εξελίξεις μετά την ημερομηνία έγκρισής του.

Έκθεση βιωσιμότητας (συνέχεια)

Διαχείριση κινδύνων

Το Συγκρότημα προσδιορίζει, αξιολογεί, διαχειρίζεται και παρακολουθεί το προφίλ κινδύνου του με βάση τις αρχές που περιγράφονται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων. Το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε διάφορους κινδύνους από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων και αξιών και από αρνητικές μεταβολές της εύλογης αξίας ακινήτων), ο λειτουργικός κίνδυνος (κυρίως ο νομικός κίνδυνος, κίνδυνος πληροφορικής και ο κίνδυνος δεδομένων), ο κίνδυνος χρηματοδότησης, ο κίνδυνος κεφαλαίου και κίνδυνος που σχετίζεται με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Αυτοί οι κίνδυνοι παρακολουθούνται, διαχειρίζονται και μετριάζονται με διάφορους μηχανισμούς και διαδικασίες ελέγχου όπως παρουσιάζεται στην ενότητα 'Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - διαχείριση και μετριασμός κινδύνων' πιο κάτω.

Επιπλέον, η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων είναι μια αναπόσπαστη αρχή διαχείρισης κινδύνων που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της οικονομικής και λειτουργικής ανθεκτικότητας του Συγκροτήματος. Οι πιέσεις εφαρμόζονται στις κεφαλαιακές απαιτήσεις και στο συνδυασμό ρευστότητας και χρηματοδότησης. Το Συγκρότημα διεξάγει τη διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων μέσω ενός συνδυασμού προσεγγίσεων από κάτω προς τα πάνω και από πάνω προς τα κάτω. Η ανάλυση σεναρίου και ευαισθησίας ακολουθεί μια προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, ενώ η αντίστροφη προσομοίωση ακραίων καταστάσεων ακολουθεί μια προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω. Τα αποτελέσματα αναφέρονται στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα έχει εντοπίσει μια σειρά από δράσεις διαχείρισης που μπορούν να εφαρμοστούν για τη διαχείριση και τον μετριασμό των επιπτώσεων των σεναρίων ακραίων καταστάσεων. Οι δράσεις διαχείρισης χρησιμοποιούνται για την τροφοδότηση του σχεδιασμού κεφαλαίου, ρευστότητας και ανάκαμψης υπό συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Αυτό επιτρέπει στο Συγκρότημα να κατανοήσει, να παρακολουθεί και να ελέγχει τους κινδύνους που εντοπίστηκαν.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι η διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων λαμβάνει υπόψη μια σειρά σοβαρών αλλά εύλογων σεναρίων. Ωστόσο, οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως εξαντλητική αξιολόγηση όλων των πιθανών υποθετικών ακραίων ή απομακρυσμένων σεναρίων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε επίσης τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Κατά τη διάρκεια του 2020, το Συγκρότημα αναθεώρησε και αναπροσάρμοζε συνεχώς τα εσωτερικά σενάρια του καθώς η επίπτωση της πανδημίας βρισκόταν σε εξέλιξη, συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών και δυνητικών επιπτώσεων της πανδημίας στα θεμελιώδη οικονομικά. Ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 έχει προκαλέσει αναταραχή στους πελάτες, τους προμηθευτές και το προσωπικό του Συγκροτήματος και παραμένει ασαφές πώς θα εξελιχθεί η πανδημία COVID-19 κατά το 2021 και μετά, η οποία από εμπορική και κανονιστική προοπτική και προοπτική κινδύνου θα μπορούσε να διαφέρει σημαντικά από τις προηγούμενες κρίσεις και να συνεχιστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος και η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, εξέτασε παράγοντες που μπορούν να τροφοδοτήσουν πληροφόρηση για τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, συμπεριλαμβανομένων (μεταξύ άλλων), μεταβαλλόμενων μακροοικονομικών μεταβλητών, περαιτέρω κυμάτων πανδημίας και την επιτυχή ανάπτυξη εμβολίων. Λόγω της δυναμικής φύσης του COVID-19, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο πλήρης αντίκτυπος στη μελλοντική κερδοφορία. Η αντίδραση της κυβέρνησης για τον περιορισμό του ιού και η αλλαγή της συμπεριφοράς των πελατών μπορεί να επηρεάσει τις μελλοντικές αποδόσεις. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενών σεναρίων και έχει χρησιμοποιήσει συντηρητικές οικονομικές προβλέψεις. Τα δυσμενή σενάρια του Χρηματοοικονομικού Πλάνου έχουν εξετάσει το προβλεπόμενο κεφάλαιο για το Συγκρότημα και την ικανότητά του να αντέξει δυσμενή σενάρια, όπως την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Κύπρο.

Τα σενάρια που αναπτύχθηκαν λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες και τις ακόλουθες επιπτώσεις:

- Επίδραση στις σχετικές οικονομικές μεταβλητές, οι σημαντικότερες από τις οποίες περιλαμβάνουν τις τιμές κατοικιών και εμπορικών ακινήτων, την εθνική παραγωγή και τον όγκο δανειοδότησης.
- Επιπτώσεις στα επίπεδα απασχόλησης και στα σχετικά ποσοστά ανεργίας.
- Κυβερνητική καθοδήγηση και αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής στην κρίση.
- Μέτρα χαλάρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων και μέτρα ανακούφισης ρευστότητας.
- Άλλες εκτιμήσεις, όπως η εποπτική επιβάρυνση που πρέπει να λάβει η BOC PCL προκειμένου να χειριστεί τα ευρήματα της επιτόπιας επιθεώρησης και εξέτασης που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων και ολοκληρώθηκε από την EKT με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2019.

Έκθεση βιωσιμότητας (συνέχεια)

- Αναμενόμενη δημιουργία νέων ΜΕΔ μετά την λήξη της περιόδου αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων στα τέλη Δεκεμβρίου 2020 καθώς και την αναμενόμενη επίλυση τους κατά την περίοδο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου.

Συμπέρασμα

Για να καταλήξουν στο συμπέρασμά τους, εκτός από το μοντέλο που περιγράφεται παραπάνω, οι Σύμβουλοι εξέτασαν επίσης ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών και έναν αριθμό παραγόντων που περιλαμβάνουν αλλά δεν περιορίζονται σε:

- Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιχειρηματικά και λειτουργικά μοντέλα και τη στρατηγική του Συγκροτήματος.
- Λεπτομέρειες σχετικά με την προσέγγιση του Συγκροτήματος για τη διαχείριση του κινδύνου και την κατανομή του κεφαλαίου.
- Περίληψη της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος λαμβάνοντας υπόψη την απόδοση, την ικανότητά του να διατηρήσει τα ελάχιστα επίπεδα ρυθμιστικού κεφαλαίου, χρηματοδότηση ρευστότητας και τις ελάχιστες απαιτήσεις για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις κατά την περίοδο της αξιολόγησης. Αξιοσημείωτοι είναι οι κίνδυνοι που οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να επηρεάσουν τα αποτελέσματα και τις λειτουργίες του Συγκροτήματος, επηρεάζοντας τα παραπάνω.
- Την κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος - Ο Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχεται σε 18.35%.
- Η ισχυρή θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος- ΔΚΡ στις 31 Δεκεμβρίου 2020 στο 254%.
- Την μείωση του ποσοστού ΜΕΔ.

Οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν ότι με βάση την αξιολόγηση των κύριων κινδύνων και την αξιολόγηση της τρέχουσας θέσης και προοπτικών του Συγκροτήματος, οι Σύμβουλοι εύλογα αναμένουν ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει τις δραστηριότητές του και θα αποπληρώνει έγκαιρα τις υποχρεώσεις του για την περίοδο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Κεφαλαιακή βάση

Τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €2,051 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €2,040 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο δείκτης CET1 (με μεταβατικές διατάξεις) ανήλθε σε 14.80% στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και σε 14.81% στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Ο δείκτης CET1 επηρεάστηκε αρνητικά κυρίως από τη σταδιακή εισαγωγή των μεταβατικών προσαρμογών του ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2020, τη μείωση των αποθεματικών και των τελών ECL, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που αναγνωρίστηκαν ως αποτέλεσμα των συμφωνιών πώλησης ΜΕΔ που υπεγράφησαν το τρίτο τρίμηνο του 2020 και το πρώτο τρίμηνο του 2021 (Χαρτοφυλάκια Α και Β του Helix 2). Η κίνηση των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWAs) και τα έσοδα προ προβλέψεων είχαν θετική επίδραση στον δείκτη CET1. Οι προσαρμογές που εισήχθησαν πρόσφατα ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, επηρέασαν θετικά τον δείκτη CET1 μέσω της αύξησης του πρόσθετου ΔΠΧΑ9 (δυναμική συνιστώσα), της προσθήκης σε σχέση με τις μη πραγματοποιηθείσες απώλειες ορισμένων χρηματοπιστωτικών μέσων που μετρήθηκαν σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και της μείωσης των RWAs μέσω της εφαρμογής του νέου υποστηρικτικού παράγοντα για των ΜΜΕ, ο οποίος επέκτεινε τον πληθυσμό των ανοιγμάτων που εκτελούνται, της αυξημένης κάλυψης προβλέψεων στα ΜΕΔ, μείωση της συνολικής αξίας του ισολογισμού του πελάτη και μείωση του λειτουργικού κινδύνου RWA. Ο Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (μεταβατικός) στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε 18.35% (2019: 17.99%).

Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα εποπτικά κεφάλαια παρουσιάζονται στις Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου, οι οποίες αποτελούν μέρος αυτής της Ετήσιας Έκθεσης και στην Έκθεση Γνωστοποιήσεων του Πυλώνα ΙΙΙ, που είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Μετοχικό κεφάλαιο

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 υπήρχαν 446,199,933 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία. Πληροφορίες για το εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά τη διάρκεια του 2020 και 2019 παρουσιάζονται στη Σημείωση 35 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Σε συνέχεια της σύστασης της Εταιρίας και τον καθορισμό της ως της νέας μητρικής εταιρίας του Συγκροτήματος τον Ιανουάριο 2017, το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων αντικαταστάθηκε από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών το οποίο λειτουργεί στο επίπεδο της Εταιρίας. Το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών είναι πανομοιότυπο με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων, εκτός από το γεγονός ότι ο αριθμός μετοχών που θα εκδοθούν μετά από την εξάσκηση των δικαιωμάτων του Σχεδίου Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών δεν θα υπερβαίνει τις 8,922,945 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία και η τιμή εξάσκησης έχει καθοριστεί σε €5.00 ανά μετοχή. Η ημερομηνία εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών επεκτάθηκε για περίοδο μεταξύ 4-10 ετών μετά από την ημερομηνία παραχώρησής τους.

Από την ημερομηνία αντικατάστασης του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών στο επίπεδο της Εταιρίας, δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών και το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών παραμένει παγιοποιημένο. Οι μετοχές που αφορούν το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών παρέχουν δικαιώματα ελέγχου της Εταιρίας τα οποία μπορούν να εξασκηθούν μόνο απευθείας από τον υπάλληλο.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 142 χιλ. συνήθεις μετοχές της Εταιρίας ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία (2019: 142 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία), ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 24 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21,463 χιλ. (2019: €21,463 χιλ.).

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις παρέχονται στη Σημείωση 35 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων που ενσωματώνονται με παραπομπή σε αυτή την Έκθεση Συμβούλων.

Αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες στις οποίες η Εταιρία είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας, αλλά υπάρχουν συμφωνίες οι οποίες επιτρέπουν στους αντισυμβαλλόμενους να τις τροποποιήσουν ή να τις τερματίσουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας. Οι συμφωνίες αυτές δεν έχουν σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα ως σύνολο.

Το Συγκρότημα έχει επίσης συμφωνίες οι οποίες προνοούν τον τερματισμό τους, σε περίπτωση που επιδεινωθεί σημαντικά η πιστοληπτική ικανότητα της Εταιρίας λόγω αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας.

Άλλες πληροφορίες

Κατά το 2020 και 2019 δεν υπήρχαν περιορισμοί στη μεταβίβαση των συνήθων μετοχών ή τίτλων της Εταιρίας και δεν υπήρχαν περιορισμοί στα δικαιώματα ψήφου εκτός από τις πρόνοιες του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου της Κύπρου, σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση της ΚΤΚ πριν την απόκτηση συγκεκριμένων ποσοστών του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, ως επίσης και τις γενικές εφαρμοστέες διατάξεις του Κανονισμού για Κατάχρηση της Αγοράς και τους Κανόνες της οδηγίας 2004/25/ΕΚ, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές Εξαγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 2006. Κάποτε, για συγκεκριμένους μέτοχους, μπορεί τα δικαιώματα τους σε μετοχές να είναι περιορισμένα σύμφωνα με τις κυρώσεις, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή/και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Η θυγατρική του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ασφαλιστικών εταιριών νόμου, δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρίας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες μεταξύ των μετόχων, που να είναι γνωστές στην Εταιρία, οι οποίες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα περιορισμό στη μεταβίβαση τίτλων ή στα δικαιώματα ψήφου.

Δικαιώματα και υποχρεώσεις συνήθων μετοχών

Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρίας, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συνήθων μετοχών είναι ως ακολούθως:

- υπό την επιφύλαξη του δικαιώματος της Εταιρίας να καθορίζει τις ημερομηνίες καταγραφής για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των μελών που δικαιούνται να ειδοποιούνται ή/και να ψηφίζουν σε μία γενική συνέλευση, το δικαίωμα να παρευρίσκονται και να μιλάνε σε οποιαδήποτε γενική συνέλευση της Εταιρίας και να ασκήσουν μία ψήφο ανά συνήθη μετοχή σε οποιαδήποτε γενική συνέλευση της Εταιρίας;
- δικαίωμα να συμμετέχουν σε όλα τα μερίσματα που διανέμει η Εταιρία ανάλογα με το ποσοστό κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους; και
- δικαίωμα, σε περίπτωση διάλυσης της Εταιρίας, να συμμετέχουν στα διανεμητέα συνολικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας ανάλογα με το ποσοστό κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους.

Κύριοι κάτοχοι μετοχών και χρηματοπιστωτικών μέσων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και στις 16 Μαρτίου 2021, η Εταιρία έχει ενημερωθεί για τα ακόλουθα προς κοινοποίηση συμφέροντα στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας.

	Αριθμός συνήθων μετοχών ή παραστατικά δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας	% που κατέχεται	Χρηματοπιστωτικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση (Κανονισμός 17 (1) (β) των Κανονισμών 2007 της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε) (Οδηγία 2004/109/ΕΚ)	% που κατέχεται
31 Δεκεμβρίου 2020				
Lamesa Investments Ltd	41,383,699	9.27	-	-
Caius Capital LLP	12,810,889	2.87	29,977,096	6.72
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης	22,401,744	5.02	-	-
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	21,467,719	4.81	-	-
Senvest Management LLC	19,528,433	4.38	-	-
Eaton Vance Management	15,623,217	3.50	-	-

	Αριθμός συνήθων μετοχών ή παραστατικά δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας	% που κατέχεται	Χρηματοπιστωτικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση (Κανονισμός 17 (1) (β) των Κανονισμών 2007 της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε) (Οδηγία 2004/109/ΕΚ)	% που κατέχεται
16 Μαρτίου 2021				
Lamesa Investments Ltd	41,383,699	9.27	-	-
Caius Capital LLP	12,810,889	2.87	29,977,096	6.72
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης	22,401,744	5.02	-	-
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	21,467,719	4.81	-	-
Senvest Management LLC	20,559,162	4.61	-	-
Eaton Vance Management	14,914,538	3.34	-	-

Μερίσματα

Βάσει των αποφάσεων της ΔΕΕΑ των προηγούμενων χρόνων, η Εταιρία και η BOC PCL υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές και ως εκ τούτου κατά τη διάρκεια των ετών 2020 και 2019 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

Σε συνέχεια της απόφασης της ΔΕΕΑ του 2019, η οποία παραμένει σε ισχύ κατά τη διάρκεια του 2021, η Εταιρία και η BOC PCL εξακολουθούν να υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων στους μετόχους. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει αν η διανομή γίνει μέσω έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς στους μετόχους οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1.

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία και την BOC PCL.

Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες - διαχείριση και μετριασμός κινδύνων

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων και αξιών) και ο ασφαλιστικός κίνδυνος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί, διαχειρίζεται και μετριάξει αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Λεπτομέρειες για τη διαχείριση των κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 45 έως 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στις 'Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου', οι οποίες αποτελούν μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και στις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Το Συγκρότημα εκτίθεται επίσης σε κίνδυνο για επιδικίες που προκύπτει από απαιτήσεις, έρευνες, κανονιστικά και άλλα θέματα. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 39 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα εκτίθεται στον κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας είτε των ιδιοκτητών ακινήτων ή των αποθεμάτων ακινήτων ή των επενδύσεων σε ακίνητα. Τα αποθέματα ακινήτων αποκτούνται κυρίως από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεων τους με σκοπό να πωληθούν σύμφωνα με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Περισσότερες πληροφορίες αναφέρονται στη Σημείωση 27 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι κυρίως στην Κύπρο και ως εκ τούτου, η απόδοση του Συγκροτήματος επηρεάζεται από αλλαγές στο λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου όπως περιγράφεται στην ενότητα 'Λειτουργικό περιβάλλον' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιαστικές επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Λεπτομέρειες για τα χρηματοοικονομικά μέσα και τις δραστηριότητες αντιστάθμισης του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 21 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Ο ιός COVID-19 και η μακροπρόθεσμη επίδραση του στην οικονομία και χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος παραμένει αβέβαιη. Συγκεκριμένα, ο ιός COVID-19 θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένου του πιστωτικού χαρτοφυλακίου, του λειτουργικού κινδύνου, του ανθρώπινου δυναμικού, του κεφαλαίου, της χρηματοδότησης και της ρευστότητας. Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις επιπτώσεις του ιού COVID-19 και την επίδραση στις δραστηριότητές του, στην επιχειρηματική και στη χρηματοοικονομική επίδοση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ρευστότητας και της χρήσης κεφαλαίου. Οι επιπτώσεις του ιού COVID-19 περιγράφονται στην ενότητα 'Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

ΣΠΠΜΑ III

Τον Δεκέμβριο του 2020 η ΕΚΤ ανακοίνωσε την επέκταση της περιόδου κατά την οποία θα ισχύουν περισσότερο ευνοϊκοί όροι στην τρίτη σειρά Στοχευμένων Πράξεων Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ III) κατά δώδεκα μήνες μέχρι τον Ιούνιο του 2022 και επίσης ανακοίνωσε ακόμη τρεις πράξεις στο πλαίσιο της ΣΠΠΜΑ III που θα διενεργηθούν από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 2021.

Η BOC PCL ήδη συμμετείχε το 2020 στην ΣΠΠΜΑ III λαμβάνοντας χρηματοδότηση ύψους €1,000 εκατ., η οποία μπορεί να επωφεληθεί από τους ευνοϊκούς όρους για ακόμη 12 μήνες όπως προκύπτει από την ανακοίνωση της ΕΚΤ τον Δεκέμβριο του 2020, εφόσον πληροί το στόχο επιδόσεων σε ό,τι αφορά τη χορήγηση δανείων όπως ορίζεται από την ΕΚΤ. Επιπλέον τον Μάρτιο του 2021, η BOC PCL έλαβε επιπρόσθετη χρηματοδότηση ύψους €1,700 εκατ. από τη νέα πράξη ΣΠΠΜΑ III.

Project Helix 2B

Τον Ιανουάριο του 2021, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου (το 'Χαρτοφυλάκιο 2B') δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες (γνωστό ως 'Project Helix 2B'). Το Χαρτοφυλάκιο 2B θα μεταφερθεί σε Κυπριακή Εταιρία Ειδικών Πιστώσεων (ΚΕΕΠ) από την BOC PCL και στη συνέχεια οι μετοχές της ΚΕΕΠ θα αγοραστούν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την PIMCO, τον αγοραστή και των δύο χαρτοφυλακίων Helix 2A και 2B. Τα μέρη τροποποίησαν και επαναδιατύπωσαν τη συμφωνία που υπεγράφη τον Αύγουστο 2020 για το Helix 2A για να ενσωματώσουν τη συναλλαγή του Helix 2B.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Χαρτοφυλάκιο 2B συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων ακινήτων και μετρητών, είχε καθαρή λογιστική αξία ύψους €224,476 χιλ. Το μεικτό τίμημα πώλησης για το Helix 2B ανέρχεται σε €243 εκ. πριν από τα έξοδα συναλλαγής και άλλα έξοδα, εκ των οποίων το 50% να είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση και το υπόλοιπο 50% να είναι αναβαλλόμενο μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2025 χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το τίμημα δύναται να αυξηθεί περαιτέρω μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), με βάση την απόδοση του Χαρτοφυλακίου 2B.

Η ολοκλήρωση της πώλησης του χαρτοφυλακίου Helix 2B είναι προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί μαζί με την ολοκλήρωση του χαρτοφυλακίου Helix 2A, το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και τελεί υπό αριθμό αιρέσεων συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων συνήθων εποπτικών και άλλων εγκρίσεων.

Αρχεία και σημαντικά αρχεία

Τα μέτρα που έλαβαν οι Σύμβουλοι για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση των απαιτήσεων των άρθρων 281 μέχρι 285 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρίες 2014), όσον αφορά τα λογιστικά αρχεία, περιλαμβάνουν την παροχή κατάλληλων μέσων για τη διατήρηση επαρκών λογιστικών αρχείων σε όλη την Εταιρία και το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένου του διορισμού προσωπικού με κατάλληλα προσόντα, εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη.

Τα λογιστικά αρχεία κρατούνται στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας στην Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία και στην οδό Στασίνου 51, Αγία Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος.

Έρευνα και ανάπτυξη

Κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του, το Συγκρότημα αναπτύσσει νέα προϊόντα και υπηρεσίες που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών. Πρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στην ενότητα 'Επισκόπηση επιχειρηματικής δραστηριότητας' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Σχετικές πληροφορίες ελέγχου

Στην περίπτωση προσώπων που είναι Σύμβουλοι τη στιγμή που εγκρίνεται αυτή η έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 330 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014:

- οι Σύμβουλοι αναγνωρίζουν μεμονωμένα και συλλογικά ότι, εφόσον γνωρίζει ο κάθε Σύμβουλος, δεν υπάρχουν σχετικές πληροφορίες ελέγχου τις οποίες δεν γνωρίζουν οι ελεγκτές της Εταιρίας; και
- ότι έχει λάβει όλα τα μέτρα που έπρεπε να λάβει ως Σύμβουλος προκειμένου να γνωρίζει σχετικές πληροφορίες ελέγχου και να αποδείξει ότι οι ελεγκτές της Εταιρίας γνωρίζουν αυτές τις πληροφορίες.

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι η διοίκηση διατηρεί ένα κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που παρέχει διασφάλιση για την αποτελεσματική λειτουργία, τους εσωτερικούς ελέγχους για την οικονομική πληροφόρηση και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς. Έχει τη συνολική ευθύνη για το Συγκρότημα και εγκρίνει και επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων, τη στρατηγική κινδύνου και την εσωτερική διακυβέρνηση.

Το Συγκρότημα έχει κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων υγειών διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών, συστημάτων πληροφορικής και ελέγχων. Το πλαίσιο διακυβέρνησης υπόκειται σε αναθεώρηση τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Οι πολιτικές και οι διαδικασίες έχουν σχεδιαστεί βάσει της φύσης, έκτασης και πολυπλοκότητας των εργασιών του Συγκροτήματος για να παρέχουν εύλογη, αλλά όχι απόλυτη, διαβεβαίωση έναντι ουσιωδών ανακρίβειών, λαθών, ζημιών, απατών ή παραβιάσεων νομοθεσιών και κανονισμών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, προβαίνει σε αναθεωρήσεις σε τακτική βάση για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος και των διαδικασιών επαλήθευσης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους επενδυτές. Οι αναθεωρήσεις καλύπτουν όλα τα συστήματα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και λειτουργικών μηχανισμών ελέγχου και μηχανισμού ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι να διασφαλιστεί η οικονομική ακεραιότητα και ακρίβεια της οικονομικής πληροφόρησης της Εταιρίας.

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων (συνέχεια)

Η διαδικασία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Συγκροτήματος ελέγχεται χρησιμοποιώντας καταγραμμένες λογιστικές πολιτικές και διαδικασίες, που στηρίζονται σε οδηγίες και καθοδήγηση στις απαιτήσεις αναφοράς, για τις οποίες ενημερώνονται όλες οι αναφέρουσες εταιρίες του Συγκροτήματος πριν την περίοδο αναφοράς. Η υποβολή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών για κάθε αναφέρουσα εταιρία υπόκειται σε υπογραφή από τον κάθε υπεύθυνο λειτουργό για την παροχή των πληροφοριών.

Πραγματοποιούνται επιπρόσθετοι έλεγχοι για την επικύρωση της ακεραιότητας των δεδομένων στο επίπεδο του Συγκροτήματος. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου διασφαλίζει επίσης ότι η ακεραιότητα των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και η συμμόρφωση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα σχετικά πρότυπα, είναι επαρκής.

Όπου από καιρό σε καιρό εντοπίζονται τομείς βελτίωσης, αυτές γίνονται το επίκεντρο της προσοχής της διοίκησης για την επίλυσή τους και, ως εκ τούτου, ενισχύουν τις ισχύουσες διαδικασίες. Οι τομείς βελτίωσης μπορεί να περιλαμβάνουν την τυποποίηση των υφιστάμενων ελέγχων και την εισαγωγή νέων ελέγχων τεχνολογίας πληροφοριών, καθώς η εξάρτηση από την τεχνολογία πληροφοριών αυξάνεται συνεχώς.

Η Ετήσια Έκθεση πριν την υποβολή της στο Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζεται και εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή. Το Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου εξετάζει και εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις, τις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων και την Ετήσια Έκθεση και διασφαλίζει ότι οι κατάλληλες γνωστοποιήσεις έχουν συμπεριληφθεί. Αυτή η διαδικασία διακυβέρνησης εξασφαλίζει ότι τόσο η διοίκηση όσο και το Συμβούλιο έχουν επαρκή ευκαιρία να αμφισβητήσουν τις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος και άλλες σημαντικές γνωστοποιήσεις πριν από τη δημοσίευσή τους.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Τον Ιανουάριο 2019 το ΧΑΚ έκδωσε την 5η Έκδοση (Αναθεωρημένη) του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο Κώδικας ΧΑΚ). Οι εισηγμένες εταιρίες έχουν την υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στην Ετήσια Οικονομική Έκθεσή τους, Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την Εταιρική Διακυβέρνηση. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να δηλώνουν κατά πόσο συμμορφώνονται με τον Κώδικα ΧΑΚ καθώς και το βαθμό στον οποίο εφαρμόζουν τις αρχές του. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ και σε περίπτωση που δεν έχουν συμμορφωθεί, να δίνουν επαρκή εξήγηση.

Η Εταιρία επέλεξε επίσης να συμμορφωθεί με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης Ηνωμένου Βασιλείου 2018 που εκδόθηκε από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (FRC) στο Ηνωμένο Βασίλειο (Κώδικας ΗΒ) μετά την Εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου. Οι Σύμβουλοι θεωρούν επίσης ότι η Εταιρία έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του κώδικα του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως ορίζεται στην Εισαγωγή Μέρους Β της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Αναφορικά με το πρώτο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία ως εισηγμένη στο ΧΑΚ, έχει υιοθετήσει τον Κώδικα ΧΑΚ και εφαρμόζει τις αρχές του.

Αναφορικά με το δεύτερο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία συμμορφώνεται με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ. Στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2020 περιγράφεται ο τρόπος εφαρμογής των αρχών του Κώδικα ΧΑΚ.

Η περιγραφή καλύπτει επίσης τις αρχές του Κώδικα του Ηνωμένου Βασιλείου και πως αυτές έχουν εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια του έτους.

Οι κανονισμοί που διέπουν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και αντικατάσταση των μελών του παρουσιάζονται στην Ενότητα 1 της Ετήσιας Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2020. Οι εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του για διοικητικές, διαχειριστικές και εποπτικές υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τις εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την έκδοση ή εξαγορά από την Εταιρία των μετοχών της, επίσης παρουσιάζονται στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Οποιαδήποτε τροποποίηση ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο εάν εγκριθεί με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Περιγραφή για τις δραστηριότητες της συνέλευσης των μετόχων, τις εξουσίες της συνέλευσης των μετόχων, τα δικαιώματα των μετόχων και την εξάσκηση αυτών των δικαιωμάτων παρουσιάζονται στην Ενότητα 7 της Ετήσιας Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Λεπτομέρειες για περιορισμούς στα δικαιώματα ψήφου και για ειδικά δικαιώματα ελέγχου σε σχέση με τις μετοχές της Εταιρίας αναφέρονται στην ενότητα 'Άλλες πληροφορίες' πιο πάνω. Άλλες πληροφορίες που απαιτούνται να γνωστοποιηθούν βάσει της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Δημόσιες Προσφορές Εξαγοράς (Οδηγία 2004/25/ΕΚ)) Κανονισμοί 2006 περιλαμβάνονται στη σελίδα 42.

Σύμφωνα με το άρθρο 167 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν την ύπαρξη Επιτροπής Ελέγχου του Συμβουλίου. Λεπτομέρειες για τη συμμετοχή και τις δραστηριότητες της Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2020.

Η Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2020 συμπεριλαμβάνεται σε αυτή την Ετήσια Οικονομική Έκθεση στις σελίδες 315 μέχρι 381 και παρέχει την πληροφόρηση που απαιτείται από το άρθρο 1373 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014.

Οι δηλώσεις και οι πληροφορίες που αναφέρονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης θεωρούνται ότι συμπεριλαμβάνονται σε αυτή τη έκθεση.

Δήλωση Συμμόρφωσης των Συμβούλων

Όπως απαιτείται από το άρθρο 225 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι αναγνωρίζουν ότι είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις σχετικές υποχρεώσεις της (όπως ορίζεται στο άρθρο 225(1)). Οι Σύμβουλοι επιπλέον επιβεβαιώνουν ότι έχει συνταχθεί μία δήλωση συμμόρφωσης που καθορίζει τις πολιτικές της Εταιρίας και ότι έχουν τεθεί σε εφαρμογή κατάλληλες ρυθμίσεις και δομές οι οποίες, κατά τη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, αποσκοπούν στην εξασφάλιση ουσιαστικής συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις. Κατά το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρεται η έκθεση, πραγματοποιήθηκε επανεξέταση αυτών των ρυθμίσεων και δομών.

Τερματισμός συμφωνιών υπηρεσίας

Το συμβόλαιο εργοδότησης του Εκτελεστικού Συμβούλου στις 31 Δεκεμβρίου 2020 περιλαμβάνει πρόνοια για μονομερές δικαίωμα μη αιτιολογημένου τερματισμού του συμβολαίου εκ μέρους Εκτελεστικού Συμβούλου ή της BOC PCL, με ειδοποίηση έξι μηνών. Σε τέτοια περίπτωση, η BOC PCL έχει την υποχρέωση να προβεί σε πληρωμή της περιόδου ειδοποίησης για άμεσο τερματισμό του συμβολαίου. Υπάρχει μια αρχική περίοδος τριών ετών, δηλαδή έως τις 31 Αυγούστου 2022, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να επιδοθεί τέτοια ειδοποίηση είτε από την BOC PCL είτε από τον Εκτελεστικό Σύμβουλο, εκτός εάν υπάρξει αλλαγή ελέγχου της BOC PCL, όπως αυτό ορίζεται στη σύμβαση παροχών υπηρεσιών όπου ο εκτελεστικός σύμβουλος μπορεί να επιδώσει την ειδοποίηση και δικαιούται περαιτέρω αποζημίωση, όπως αυτό ορίζεται στη σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία αυτής της Έκθεσης αναφέρονται στη σελίδα 1. Όλοι οι Σύμβουλοι ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του έτους έως και την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης Συμβούλων με εξαίρεση όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Στις 14 Απριλίου 2020 και στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να διορίσει τον κ. Νίκο Σοφιανό και τον κ. Κωνσταντίνο Ιορδάνου ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο διορισμός του κ. Νίκου Σοφιανού εγκρίθηκε από την ΕΚΤ στις 26 Φεβρουαρίου 2021, αλλά ο διορισμός του κ. Κωνσταντίνου Ιορδάνου υπόκειται στην έγκριση της ΕΚΤ.

Στις 14 Απριλίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο αποδέχθηκε την παραίτηση της κ. Anat Bar-Gera ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με ισχύ από τις 26 Μαΐου 2020.

Στις 26 Μαΐου 2020 η κ. Lyn Grobler εξελέγη αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, διαδεχόμενη τον κ. Maksim Goldman, ο οποίος παραιτήθηκε την ίδια ημερομηνία από τη θέση του αντιπροέδρου.

Στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 ο Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης παραιτήθηκε από Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, μετά τη λήξη της απασχόλησής του ως Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος την ίδια ημερομηνία. Ο Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης παρέμεινε στο αξίωμα μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2020. Στις 28 Σεπτεμβρίου 2020, η κα. Ελίζα Λειβαδιώτου, Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, διορίστηκε εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά ο διορισμός της υπόκειται στην έγκριση της ΕΚΤ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα ήθελε να ευχαριστήσει όλους τους Διοικητικούς Συμβούλους που έχουν αποσυρθεί για τη συμβολή τους στο Συγκρότημα.

Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας σε κάθε Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρίας, κάθε Διοικητικός Σύμβουλος ο οποίος ασκεί τα καθήκοντά του κατά την ολοκλήρωση της τελευταίας ετήσιας γενικής συνέλευσης από τον τελευταίο διορισμό ή την επανεκλογή του, θα πρέπει να αποχωρεί και να προσφέρεται για επανεκλογή εάν το επιθυμεί.

Η αμοιβή του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάζεται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Συμφέροντα Διοικητικών Συμβούλων και Γραμματέα

Το συμφέρον στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας που κατείχε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και η Γραμματέας της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένων των μελών της οικογένειάς τους, στις 31 Δεκεμβρίου 2020, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνήθεις μετοχές ή Παραστατικά Δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας €0.10 η κάθε μία στις 31 Δεκεμβρίου 2020	Συνήθεις μετοχές ή Παραστατικά Δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν συνήθεις μετοχές της Εταιρίας €0.10 η κάθε μία στην 1 Ιανουαρίου 2020 ή την ημερομηνία του διορισμού τους
<i>Μη εκτελεστικοί σύμβουλοι</i>		
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου	46,500	46,500
Maksim Goldman	7,192	7,192
Arne Berggren	25,000	25,000
Ιωάννης Ζωγραφάκης	3,014	3,014
Πόλα Χατζησωτηρίου	7	7
Μαρία Φιλίππου	1	1
<i>Εκτελεστικοί σύμβουλοι</i>		
Πανίκος Νικολάου	5,027	5,027
Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης (παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2020)	δ/ε	170
<i>Γραμματέας της Εταιρίας</i>		
Κάτια Σάντη	6	6
	86,747	86,917

Εκτός από τα πιο πάνω συμφέροντα οι Διοικητικοί Σύμβουλοι και η Γραμματέας της Εταιρίας δεν κατείχαν οποιοδήποτε άλλο συμφέρον στις μετοχές της Εταιρίας ή των θυγατρικών της στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ελεγκτές

Οι Ελεγκτές διορίστηκαν εκ νέου ως Ελεγκτές κατά την τελευταία Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2020 σύμφωνα με το άρθρο 383(2) της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Νέοι Ευρωπαϊκοί κανονισμοί σχετικά με τη μη-χρηματοοικονομική πληροφόρηση, οι οποίοι ενσωματώθηκαν στην Ιρλανδική νομοθεσία από την Ευρωπαϊκή Ένωση (τροποποίηση της οδηγίας του 2018 όσο αφορά τη δημοσιοποίηση μη-χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους), απαιτούν την υποβολή έκθεσης για συγκεκριμένες πληροφορίες όπως περιβαλλοντικά θέματα, κοινωνικά θέματα και θέματα που αφορούν εργαζομένους, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θέματα σχετικά με τη δωροδοκία και τη διαφθορά.

Οι αναφερόμενες πληροφορίες περιλαμβάνουν τις πολιτικές, τις διαδικασίες δέουσα επιμέλεια που εφαρμόζονται για αυτές τις πολιτικές και τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών, τους κυριότερους κινδύνους και διαχείριση αυτών των κινδύνων και τους βασικούς δείκτες απόδοσης (KPIs). Το Συγκρότημα ακολουθεί έχει ως στόχο να αποδίδει με συνέπεια πάνω από τις ελάχιστες απαιτήσεις των εν λόγω κανονισμών.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Το Συγκρότημα, διαδραματίζει βασικό ρόλο και συμβάλλει στην ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας με τη μακρά παρουσία και τη δεσπόζουσα θέση του στην αγορά. Οι κύριοι στόχοι του Συγκροτήματος για το 2021 και τα επόμενα χρόνια είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, η κοινωνική πρόοδος και η βιώσιμη οικονομία.

Το Συγκρότημα δημοσιεύει τα Ετήσια Μη-Οικονομικά Αποτελέσματα με βάση την πρωτοβουλία για την υποβολή εκθέσεων απολογισμού σε παγκόσμιο επίπεδο (Global Reporting Initiative) (Global Reporting Initiative-GRI), τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις παραπάνω πληροφορίες.

Δέσμευση για Βιωσιμότητα

Η στρατηγική του Συγκροτήματος στη βιώσιμη ανάπτυξη είναι ότι ο ρόλος του στην κοινότητα και στην αγορά του πρέπει να συνεχίσει να επεκτείνεται υπερβαίνοντας τον στενό ρόλο μας ως τράπεζα. Η προσέγγισή του βασίζεται στα θεμέλια της Διακυβέρνησης και ηθικής, εστιάζοντας σε τέσσερις βασικούς πυλώνες:

- Υπεύθυνες Υπηρεσίες,
- Ανθρώπινο δυναμικό,
- Κοινωνία, και
- Περιβάλλον,

όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2020. Το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη τα πρότυπα βιωσιμότητας σε σχέση με τοπικά, παγκόσμια και τομεακά πλαίσια, νομοθεσίες και πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων των 17 στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και κριτήρια σε σχέση με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση. Το Συγκρότημα ενεργεί με διαφάνεια και υπευθυνότητα, σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας του, και φιλοδοξεί να ηγηθεί σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από αλλαγή, ανησυχία και ψηφιοποίηση, μέσω της καινοτόμου προσέγγισής του. Το Συγκρότημα παραμένει συνεπής και αφοσιωμένο έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών του: επενδυτές, πελάτες, μετόχους, υπαλλήλους και την κυπριακή κοινωνία γενικότερα.

Η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Συγκροτήματος λειτουργεί ως πλαίσιο για τον εντοπισμό, τον καθορισμό και τη διαχείριση όλων των ζητημάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Υπάλληλοι

Στο πλαίσιο της πολιτικής μάθησης και ανάπτυξης του Συγκροτήματος, το 2020 τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιήθηκαν βασίστηκαν στους ακόλουθους πυλώνες κατάρτισης:

- Συστήματα,
- Επαγγελματική Αποτελεσματικότητα (Κανονισμοί, Συμμόρφωση, Χορηγήσεις), και
- Προσωπική Ανάπτυξη (Διοικητικές Δεξιότητες, Εξυπηρέτηση Πελατών).

Λόγω των περιορισμών που επέφερε η πανδημία COVID-19, υπήρξε σημαντικός περιορισμός της κατάρτισης στην τάξη και στροφή προς την ψηφιακή μάθηση (ηλεκτρονική μάθηση και διαδικτυακά μαθήματα). Το 2020 το 97% των υπαλλήλων έλαβε κατάρτιση, με συνολικά 57,237 ώρες κατάρτισης.

Το Συγκρότημα έχει ως πρωταρχικό του μέλημα την Υγεία και Ασφάλεια των υπαλλήλων του. Το 2020, εκτός από όλες τις προφυλάξεις και τα μέτρα για τον COVID 19, το Συγκρότημα εγκατέστησε 8 νέους αυτοματοποιημένους εξωτερικούς απινιδωτές (AED). Επί του παρόντος, υπάρχουν συνολικά 78 AEDs στις εγκαταστάσεις της BOC PCL για κοινή χρήση από τους εργαζόμενους και τους πελάτες.

Οι υπάλληλοι του Συγκροτήματος διατηρούν μια διαχρονική ιστορία εθελοντισμού στην κοινότητα και ενθαρρύνονται να συμμετέχουν ενεργά και να λαμβάνουν μέρος στις διάφορες δράσεις και πρωτοβουλίες του Συγκροτήματος. Δυστυχώς, κατά τη διάρκεια του 2020, λόγω της πανδημίας, δεν διοργανώθηκαν σημαντικές φιλανθρωπικές εκδηλώσεις από το Συγκρότημα και ως εκ τούτου η συμμετοχή εθελοντών προσωπικού περιορίστηκε σε μικρότερες δράσεις εθελοντισμού.

Κοινωνία

Η Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Συνεργασιών του Συγκροτήματος καλύπτει τη συνεργασία του Συγκροτήματος με βασικούς συνεργάτες, πελάτες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς που στοχεύουν στη δημιουργία βιώσιμου κοινωνικού αντίκτυπου και ουσιαστικής αλλαγής στην κοινότητα.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

Κατά τη διάρκεια του 2020, το Συγκρότημα δημιούργησε το βραβευμένο δίκτυο εταιριών και ΜΚΟ 'SupportCY' για την υποστήριξη του κρατικού μηχανισμού που εκτελούν καθήκοντα πρώτης γραμμής στη μάχη ενάντια στην πανδημία. Οι δράσεις του δικτύου, με επικεφαλής την Τράπεζα Κύπρου, επεκτάθηκαν στην υποστήριξη διαφόρων κοινωνικών αναγκών. Ταυτόχρονα, δημιουργήθηκε Κοινωνικό Κεφάλαιο το οποίο είναι βιώσιμο και αποτελεσματικότερο, φέρνοντας επιχειρήσεις και οργανισμούς σε συνεργασία για να προσφέρουν στην κοινωνία όπου κρίνεται αναγκαίο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα μέλη του SupportCY ήταν 93.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας SupportCY, το 2020, το Συγκρότημα ανέλαβε δράσεις βιώσιμης στήριξης και επέδειξε ιδιαίτερη ανησυχία για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Ως εκ τούτου, συμμετείχε και ενθάρρυνε όλα τα άλλα μέλη του δικτύου, σε προσπάθειες ενίσχυσης των υπηρεσιών που σχετίζονται με την υγεία, την εκπαίδευση και την κοινωνική μέριμνα, με βάση τη σχετική πολιτική και στρατηγική του. Επιπλέον, το Συγκρότημα ανέπτυξε πρωτοβουλίες που στόχευαν στη διατήρηση του πολιτισμού και της ιστορίας και στη στήριξη της καινοτομίας.

Το 2020, προσφέρθηκαν περίπου €700 χιλ. για την υποστήριξη και ενίσχυση περισσότερων από 180 ΜΚΟ, οργανώσεων, φιλανθρωπικών οργανώσεων, δήμων, σχολείων, αθλητικών ομοσπονδιών και αθλητικών ακαδημιών, προσφέροντας παράλληλα ανακαινισμένους υπολογιστές και άλλο εξοπλισμό γραφείου σε σχολεία, οργανώσεις και ΜΚΟ από το παλιό απόθεμα της BOC PCL.

Οι κύριες δράσεις βιώσιμης στήριξης στο πλαίσιο των δύο πυλώνων της Υγείας και της Εκπαίδευσης, αναφέρονται παρακάτω.

Κύριες ενέργειες στον πυλώνα Υγείας:

- Πάνω από 43,000 ασθενείς έχουν υποβληθεί σε θεραπεία στο Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου από την ίδρυση του το 1998, σε συνεργασία της BOC PCL και της Κυπριακής Κυβέρνησης, ενώ το Συγκρότημα συνέχισε να παρέχει ισχυρή στήριξη, οικονομική και άλλη, προς το Κέντρο. Η συσσωρευτική συνεισφορά του Συγκροτήματος στο Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου έχει υπερβεί τα €70 εκατ.
- Το Συγκρότημα συντόνισε την εκστρατεία 'Μάχη ενάντια στον Καρκίνο' σε συνεργασία με τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου (Πορεία Χριστοδούλας), προσαρμοσμένη ώστε να ανταποκρίνεται στην κοινωνική αποστασιοποίηση που σχετίζεται με την πανδημία και σε άλλους κανόνες. Η εκστρατεία είχε ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση €286 χιλ. Η σημαντική μείωση του ποσού από τους μακροπρόθεσμους μέσους όρους οφείλεται στην ακύρωση των μεγαλύτερων εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων συγκέντρωσης χρημάτων λόγω της πανδημίας COVID-19 (2019: €539 χιλ.).
- Το 2020, το Συγκρότημα επανέλαβε την παροχή οικονομικής και άλλης ιατρικής υποστήριξης σε οικογένειες που έχουν ανάγκη μέσω βασικών ΜΚΟ, με βάση την Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Συνεργασιών, καθώς και εντός του δικτύου SupportCY. Επιπλέον, για ακόμη μια χρονιά το Συγκρότημα συνεργάστηκε και υποστήριξε Οργανώσεις και Συνδέσμους Ασθενών.
- Το 2020, η πρωτοβουλία SupportCY συνέβαλε σε κεφάλαια, υπηρεσίες και προϊόντα αξίας άνω των €116 χιλιάδων στις Υπηρεσίες Υγείας και επιπλέον €191 χιλιάδες στην κοινωνική πρόνοια.

Κύριες ενέργειες στον πυλώνα Εκπαίδευσης:

- Περισσότεροι από 100,000 μαθητές συμμετείχαν σε εκπαιδευτικά προγράμματα με θέματα που σχετίζονται με την τέχνη, τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Κύπρου, που προσφέρονται από το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, από την ίδρυση του από την BOC PCL το 1985. Κατά τη διάρκεια του 2020, πολλά από τα προγράμματα του Ιδρύματος μετατράπηκαν σε ψηφιακά λόγω της πανδημίας. Παράλληλα, το Ίδρυμα ξεκίνησε μια σειρά διαδικτυακών δραστηριοτήτων με στόχο παιδιά και ενήλικες, με τον ευρύτερο τίτλο 'Πολιτισμός σημαίνει Αλληλεγγύη' εστιάζοντας σε διάφορες πτυχές των μόνιμων μουσείων και συλλογών του Ιδρύματος, όπως η Συλλογή Έργων Τέχνης, οι Αρχαιολογικές Συλλογές, κλπ.
- Το 2020, η BOC PCL συνεχίζει να στηρίζει τις νεοσύστατες εταιρίες μέσω του IDEA (IDEA incubator). Το IDEA συνέχισε να λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας για να παρέχει ένα πλήρως λειτουργικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Δημιουργίας Επιχειρήσεων πραγματοποιώντας τις εκπαιδεύσεις και τις συναντήσεις συμβουλευτικού και καθοδηγητικού χαρακτήρα, είτε πλήρως διαδικτυακά είτε υιοθετώντας έναν υβριδικό τρόπο λειτουργίας.
- Το 2020, το Συγκρότημα επανέλαβε τις συνεργασίες με διάφορους οργανισμούς σε μια προσπάθεια να συμβάλει στην ενίσχυση της εκπαίδευσης, της καινοτομίας και της εφευρετικότητας. Επιπλέον, το Συγκρότημα απονέμει αριστεία, δημιουργικότητα και πολιτική νοοτροπία μεταξύ των μαθητών, αλλά αναγνωρίζει και τους μαθητές που ξεχωρίζουν σε διεθνείς και τοπικούς διαγωνισμούς, μέσα από βραβεία. Αυτά προσφέρονται μέσω των συνεργασιών με εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματικούς συλλόγους.

Δήλωση μη-χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (συνέχεια)

- Το 2020, η πρωτοβουλία SupportCY συνεισέφερε περισσότερες από €302 χιλ. στην εκπαίδευση μέσω της παροχής χρημάτων, προϊόντων ή υπηρεσιών από το Συγκρότημα και τα μέλη του SupportCY.

Πολιτικές δωρεές

Οι πολιτικές δωρεές πρέπει να γνωστοποιούνται βάσει του Εκλογικού Νόμου του 1997 της Ιρλανδίας (όπως τροποποιήθηκε). Με βάση την Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Εταιρικών Σχέσεων του Συγκροτήματος, το Συγκρότημα δεν χρηματοδοτεί πολιτικά κόμματα, ή οποιεσδήποτε ενώσεις/οργανισμούς που σχετίζονται άμεσα, ή έμμεσα, με αυτά. Οι Σύμβουλοι, κατόπιν έρευνας, έχουν βεβαιωθεί ότι δεν έγιναν πολιτικές δωρεές κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Περιβάλλον

Οι περιβαλλοντικές πτυχές είναι ένα αναπτυσσόμενο θέμα για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς διεθνώς. Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος μπορούν να επηρεαστούν από τις κλιματολογικές αλλαγές και κινδύνους που συνδέονται με το κλίμα. Το Συγκρότημα, όντας ένας από τους μεγαλύτερους οργανισμούς στην Κύπρο, έχει πλήρη επίγνωση της ευθύνης του να ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του στο περιβάλλον και στοχεύει στη διεξαγωγή εργασιών με υπεύθυνο και βιώσιμο τρόπο. Το Συγκρότημα παρακολουθεί στενά τις περιβαλλοντικές νομοθεσίες.

Για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, το Συγκρότημα αναπτύσσει σχετικές πολιτικές και διαδικασίες. Όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα πέτυχε συνολική εξοικονόμηση 1.35 MWh. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τη σημασία της διαχείρισης των αποβλήτων και για αυτό εδώ και αρκετά χρόνια έχει σε ισχύ ένα πρόγραμμα ανακύκλωσης χαρτιού. Το 2020, ανακυκλώθηκαν 1,929 τόνοι χαρτιού.

Έκθεση ποικιλομορφίας

Η έκθεση ποικιλομορφίας του Συγκροτήματος περιλαμβάνεται στην ενότητα 'Ποικιλομορφία' της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος περιγράφεται στην ενότητα 'Επισκόπηση Επιχειρηματικής Δραστηριότητας' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Διαχείριση Κινδύνων

Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων, της επίδρασή τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα και του τρόπου με τον οποίο διαχειρίζονται, γνωστοποιούνται στην ενότητα 'Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες-διαχείριση και μετριασμός κινδύνων' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Το Συγκρότημα συνεχίζει με το Πρόγραμμα Ψηφιακής Μεταμόρφωσης όπως περιγράφεται στην ενότητα 'Ψηφιακή Μεταμόρφωση' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων, η οποία επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς πυλώνες: ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών, βελτιστοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών και εισαγωγή νέων τρόπων εργασίας για τη βελτίωση του περιβάλλοντος στο χώρο εργασίας.

Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις δράσεις εταιρικής ευθύνης του Συγκροτήματος και οι δράσεις που ανέλαβε το Συγκρότημα προκειμένου να τις αντιμετωπίσει, καλύπτονται από κάθε πυλώνα ευθύνης.

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης

Ανάλυση των κύριων δεικτών απόδοσης που αφορούν το Συγκρότημα γνωστοποιείται στα 'Οικονομικά Αποτελέσματα' αυτής της Έκθεσης Συμβούλων.

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για την ετοιμασία της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ και τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 που ισχύουν για εταιρίες που υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και, για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Κανονισμού για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ).

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Σύμφωνα με το Ιρλανδικό δίκαιο, οι Σύμβουλοι δεν θα πρέπει να εγκρίνουν τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν είναι βέβαιοι ότι παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας στο τέλος του οικονομικού έτους και του κέρδους ή της ζημιάς του Συγκροτήματος και της Εταιρίας για το οικονομικό έτος.

Κατά την ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων, οι Σύμβουλοι οφείλουν:

- να επιλέγουν κατάλληλες λογιστικές πολιτικές και να τις εφαρμόσουν με συνέπεια,
- να προβαίνουν σε κρίσεις και εκτιμήσεις οι οποίες να είναι εύλογες και συνετές,
- να δηλώνουν εάν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ και να διασφαλίζουν ότι περιέχουν τις πρόσθετες πληροφορίες που απαιτούνται από την Νομοθεσία για Εταιρίες 2014, και
- να προετοιμάζουν τις οικονομικές καταστάσεις με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν δεν είναι κατάλληλη η υπόθεση ότι η Εταιρία θα συνεχίσει τις δραστηριότητές της.

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση επαρκών λογιστικών αρχείων τα οποία είναι επαρκή για να αποδείξουν και να εξηγήσουν τις συναλλαγές της Εταιρίας, να γνωστοποιήσουν με εύλογη ακρίβεια ανά πάσα στιγμή τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και την οικονομική θέση της Εταιρίας και να τους επιτρέψουν να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 και του άρθρου 4 του Κανονισμού για τα ΔΛΠ. Οι Σύμβουλοι, με τη χρήση κατάλληλων διαδικασιών και συστημάτων, εξασφάλισαν επίσης την ύπαρξη μέτρων για την διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να τηρούν επαρκή λογιστικά αρχεία. Αυτά τα λογιστικά αρχεία κρατούνται στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας στην οδό Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία και στην οδό Στασίνου 51, Αγία Παρασκευή, Στρόβολος, τ.κ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος.

Σε συμμόρφωση με το άρθρο 283 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, οι πληροφορίες και οι επιστολές που αφορούν τις εργασίες που περιλαμβάνονται στα λογιστικά αρχεία για το 2020, έχουν σταλεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας. Οι Σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για τη διαφύλαξη των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος και της Εταιρίας και ως εκ τούτου για τη λήψη εύλογων μέτρων για την πρόληψη και την ανίχνευση απάτης και άλλων παρατυπιών.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς, οι Σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για την ετοιμασία της Έκθεσης Συμβούλων. Οι Σύμβουλοι υποχρεούνται επίσης από τους Κανονισμούς Διαφάνειας του 2007 (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) και τους Κανόνες της Κεντρικής Τράπεζας (Investment Market Conduct) του 2019 να περιλαμβάνουν επίσης Έκθεση Συμβούλων που να περιλαμβάνει δίκαιη επισκόπηση της εξέλιξης και της απόδοσης της επιχείρησης και της θέσης του Συγκροτήματος και περιγραφή των κύριων κινδύνων και των αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα.

Δήλωση ευθύνης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Οι Σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση και την ακεραιότητα των εταιρικών και οικονομικών πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα της Εταιρίας. Η νομοθεσία στην Ιρλανδία που διέπει την ετοιμασία και τη διάδοση των οικονομικών καταστάσεων ενδέχεται να διαφέρει από τη νομοθεσία σε άλλες δικαιοδοσίες.

Οι Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν ότι, με βάση τις γνώσεις και τις πεποιθήσεις του κάθε Συμβούλου:

- έχουν συμμορφωθεί με τις πιο άνω απαιτήσεις κατά την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων,
- οι οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ, δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας, και της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος και της Εταιρίας,
- η Έκθεση Συμβούλων που περιλαμβάνεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020, περιλαμβάνει μια δίκαιη ανασκόπηση των εξελίξεων και της απόδοσης των εργασιών και της θέσης του Συγκροτήματος και της Εταιρίας, καθώς και μια περιγραφή των κύριων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν, και
- η Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020 και οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι δίκαιες, ισορροπημένες και κατανοητές και παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τους μετόχους να αξιολογήσουν τη θέση και τις επιδόσεις του Συγκροτήματος, το επιχειρηματικό του μοντέλο και τη στρατηγική του.

Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου
Πρόεδρος

Πανίκος Νικολάου
Διευθύνων Σύμβουλος

29 Μαρτίου 2021

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις 2020

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ BANK OF CYPRUS HOLDINGS
 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις - Περιεχόμενα
 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Περιεχόμενα	Σελίδα	Σελίδα
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	56	153
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	57	166
Ενοποιημένος Ισολογισμός	58	166
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	59	168
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	61	169
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις		170
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	62	170
2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	62	170
2.1 Βάση ετοιμασίας	62	170
2.2 Λογιστικές πολιτικές και αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις	63	170
2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ	64	170
2.4 Βάση ενοποίησης	67	170
2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων	68	170
2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	68	170
2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος	69	170
2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	70	170
2.9 Κύκλος εργασιών	70	170
2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών	70	170
2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους	72	170
2.12 Ωφελήματα αφυπρέτησης προσωπικού	73	170
2.13 Φορολογία	74	170
2.14 Χρηματοοικονομικά μέσα - Αρχική αναγνώριση	75	170
2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	75	170
2.16 Επαναταξινομηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	80	170
2.17 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	80	170
2.18 Ρυθμιζόμενα και τροποποιημένα δάνεια	80	170
2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	81	170
2.20 Διαγραφές	90	170
2.21 Χρηματοοικονομικές εγγυητικές, πιστωτικές επιστολές και όρια δανείων που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	91	170
2.22 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	91	170
2.23 Λογιστική αντιστάθμισης	91	170
2.24 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	93	170
2.25 Ασφαλιστικές εργασίες	93	170
2.26 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης	94	170
2.27 Μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής	94	170
2.28 Ακίνητα και εξοπλισμός	96	170
2.29 Επενδύσεις σε ακίνητα	97	170
2.30 Αποθέματα ακινήτων	97	170
2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	97	170
2.32 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	98	170
2.33 Μετοχικό κεφάλαιο	99	170
2.34 Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	99	170
2.35 Ίδιες μετοχές	99	170
2.36 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	99	170
2.37 Συγκριτικές πληροφορίες	99	170
3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα	99	170
4. Λειτουργικό περιβάλλον	101	170
5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	103	170
6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα	116	170
7. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	122	170
8. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	123	170
9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	123	170
10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	124	170
11. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	124	170
12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	124	170
13. Λοιπά έσοδα	126	170
14. Δαπάνες προσωπικού	126	170
15. Άλλα λειτουργικά έξοδα	133	170
16. Πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων και απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	135	170
17. Φορολογία	135	170
18. Κέρδη κατά μετοχή	139	170
19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	140	170
20. Επενδύσεις	141	170
21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	146	170
22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας	153	170
23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	166	170
24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	166	170
25. Ακίνητα και εξοπλισμός	168	170
26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	169	170
27. Αποθέματα ακινήτων	170	170
28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	172	170
29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	173	170
30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	175	170
31. Καταθέσεις πελατών	176	170
32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων	177	170
33. Δανειακό κεφάλαιο	178	170
34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	178	170
35. Μετοχικό κεφάλαιο	179	170
36. Μερίσματα	180	170
37. Αδιανέμητα κέρδη	181	170
38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών	181	170
39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	181	170
40. Ενδεχόμενα υποχρεώσεις και συμφωνίες	188	170
41. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	189	170
42. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	191	170
43. Μισθώσεις	191	170
44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης	193	170
45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος	194	170
46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς	245	170
47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης	254	170
48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος	263	170
49. Διαχείριση κεφαλαίου	264	170
50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα	266	170
51. Εταιρίες του Συγκροτήματος	273	170
52. Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών	275	170
53. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία	277	170
54. Αναφορά ανά χώρα	280	170
55. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	281	170

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ BANK OF CYPRUS HOLDINGS
 Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων
 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020

		2020	2019
	Σημ.	€000	€000
Κύκλος εργασιών	6	765,095	910,576
Έσοδα από τόκους	7	389,179	454,997
Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	7	47,530	53,180
Έξοδα από τόκους	8	(61,991)	(93,493)
Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους	8	(44,720)	(48,708)
Καθαρά έσοδα από τόκους		329,998	365,976
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	151,091	171,715
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	(6,417)	(9,821)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	10	16,535	26,596
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	11	1,721	18,675
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	12	56,063	57,660
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα		(1,499)	2,249
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	27	8,189	25,952
Λοιπά έσοδα	13	14,957	28,938
		570,638	687,940
Δαπάνες προσωπικού	14	(201,052)	(306,713)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές	15	(33,656)	(43,609)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	15	(188,560)	(242,622)
		147,370	94,996
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος		2,949	8,187
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	16	(275,080)	(232,451)
Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	16	(4,585)	(4,790)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	16	(37,586)	(26,081)
Ζημιές πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και επαναμέτρησης		(166,932)	(160,139)
Επαναμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμηση της ως να κατέχεται προς πώληση	53	-	(25,943)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	53	69	5,513
Ζημιές πριν τη φορολογία		(166,863)	(180,569)
Φορολογία	17	(7,920)	112,831
Ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος		(174,783)	(67,738)
Αναλογούντες σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		(171,532)	(70,275)
Δικαιώματα μειοψηφίας		(3,251)	2,537
Ζημιές για το έτος		(174,783)	(67,738)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ σεντ)	18	(38.5)	(15.8)

		2020	2019
	Σημ.	€000	€000
Ζημιές για το έτος		(174,783)	(67,738)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που μπορεί να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό εύλογης αξίας (ομόλογα)			
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη επενδύσεων σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(6,984)	15,100
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		(3,653)	-
		(10,637)	15,100
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος			
Κέρδη/(ζημιές) από τη μετατροπή των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές		24,551	(9,743)
(Ζημιές)/κέρδη από αντισταθμίσεις των καθαρών επενδύσεων σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές	21	(23,756)	10,927
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω διάλυσης/πώλησης υποκαταστημάτων του εξωτερικού και θυγατρικών		84	(403)
		879	781
Σύνολο λοιπών συνολικών εισοδημάτων που μπορεί να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(9,758)	15,881
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό εύλογης αξίας (μετοχές)			
Μερίδιο στα καθαρά κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία συγγενών εταιριών		-	4,199
Καθαρές ζημιές από επενδύσεις σε μετοχές που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(367)	(670)
		(367)	3,529
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων			
Κέρδη από μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	25	1,550	-
Αναβαλλόμενη φορολογία	17	1,787	88
		3,337	88
Αναλογιστικές ζημιές των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών			
Ζημιές κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	14	(3,415)	(3,353)
Σύνολο λοιπών συνολικών εισοδημάτων που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(445)	264
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		(10,203)	16,145
Συνολικές ζημιές για το έτος		(184,986)	(51,593)
Αναλογούντες σε:			
Ίδιοκτήτες της Εταιρίας		(181,824)	(54,160)
Δικαιώματα μειοψηφίας		(3,162)	2,567
Συνολικές ζημιές για το έτος		(184,986)	(51,593)

	Σημ.	2020 €000	2019 €000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	19	5,653,315	5,060,042
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	19	402,784	320,881
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	24,627	23,060
Επενδύσεις	20	1,876,009	1,682,869
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	20	37,105	222,961
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	23	9,886,047	10,721,841
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	24	474,187	458,852
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	28	249,877	243,930
Αποθέματα ακινήτων	27	1,349,609	1,377,453
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	341,360	379,126
Επενδύσεις σε ακίνητα	22	128,088	136,197
Ακίνητα και εξοπλισμός	25	272,474	288,054
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	26	185,256	178,946
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία	53	2,462	2,393
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	29	630,931	26,217
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		21,514,131	21,122,822
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		391,949	533,404
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	30	994,694	-
Συμφωνίες επαναγοράς		-	168,129
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	45,978	50,593
Καταθέσεις πελατών	31	16,533,212	16,691,531
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων	32	671,603	640,013
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις	34	359,892	324,246
Επιδίκες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	39	123,615	108,094
Δανειακό κεφάλαιο	33	272,152	272,170
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	45,982	46,015
Σύνολο υποχρεώσεων		19,439,077	18,834,195
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	35	44,620	44,620
Αποθεματικά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	35	594,358	1,294,358
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		209,153	210,701
Αδιανέμητα κέρδη	37	982,513	490,286
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		1,830,644	2,039,965
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	35	220,000	220,000
Σύνολο κεφαλαίων εξαιρουμένων των δικαιωμάτων μειοψηφίας		2,050,644	2,259,965
Δικαιώματα μειοψηφίας		24,410	28,662
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2,075,054	2,288,627
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		21,514,131	21,122,822

κ. Ε. Γ. Αράπογλου

Πρόεδρος

κ. Ν. Σοφιανός

Σύμβουλος

κ. Π. Νικολάου

Διευθύνων Σύμβουλος

κ. Ε. Λειβαδιώτου

Εκτελεστική Διευθύντρια
Διεύθυνσης Οικονομικής
Διαχείρισης

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ BANK OF CYPRUS HOLDINGS
 Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020

	Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας									Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 35)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 35)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000			
1 Ιανουαρίου 2020	44,620	1,294,358	(21,463)	490,286	79,286	33,900	102,051	16,927	2,039,965	220,000	28,662	2,288,627
Ζημιά για το έτος	-	-	-	(171,532)	-	-	-	-	(171,532)	-	(3,251)	(174,783)
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	(3,415)	3,250	(11,006)	-	879	(10,292)	-	89	(10,203)
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	(174,947)	3,250	(11,006)	-	879	(181,824)	-	(3,162)	(184,986)
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	(9,543)	-	-	9,543	-	-	-	-	-
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	1,193	-	-	(1,193)	-	-	-	-	-
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	3,021	(3,021)	-	-	-	-	-	-	-
Μείωση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	-	(700,000)	-	700,000	-	-	-	-	-	-	-	-
Αλλαγή στη συμμετοχή σε Ταμείο Μετοχικών Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	3
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 35)	-	-	-	(27,500)	-	-	-	-	(27,500)	-	-	(27,500)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,090)	(1,090)
31 Δεκεμβρίου 2020	44,620	594,358	(21,463)	982,513	79,515	22,894	110,401	17,806	1,830,644	220,000	24,410	2,075,054

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ BANK OF CYPRUS HOLDINGS
 Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
 για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020

	Αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας									Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 35)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 35)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Σύνολο			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000			
1 Ιανουαρίου 2019	44,620	1,294,358	(21,463)	591,941	79,433	15,289	101,001	16,151	2,121,330	220,000	25,998	2,367,328
(Ζημιά)/κέρδος για το έτος	-	-	-	(70,275)	-	-	-	-	(70,275)	-	2,537	(67,738)
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά την φορολογία για το έτος	-	-	-	(3,353)	81	18,611	-	776	16,115	-	30	16,145
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	(73,628)	81	18,611	-	776	(54,160)	-	2,567	(51,593)
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	(1,200)	-	-	1,200	-	-	-	-	-
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	150	-	-	(150)	-	-	-	-	-
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	228	(228)	-	-	-	-	-	-	-
Πώληση θυγατρικής (Σημ. 52.4.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	847	847
Αλλαγή στη συμμετοχή σε Ταμείο Μετοχικών Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)	-	-	-	(6)	-	-	-	-	(6)	-	-	(6)
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 (Σημ. 35)	-	-	-	(27,199)	-	-	-	-	(27,199)	-	-	(27,199)
Μερίσματα που πληρώθηκαν στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(750)	(750)
31 Δεκεμβρίου 2019	44,620	1,294,358	(21,463)	490,286	79,286	33,900	102,051	16,927	2,039,965	220,000	28,662	2,288,627

	Σημ.	Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου	
		2020 €000	2019 €000
Καθαρή ταμειακή ροή (σε)/από εργασίες	41	(273,503)	109,747
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων και μετοχών		(575,638)	(428,233)
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων:			
- ομόλογα		557,303	134,850
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα		33,514	33,992
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		294	361
Μέρισμα από συγγενείς εταιρίες		-	5,362
Εισπράξεις από πώληση θυγατρικών εταιριών και συγγενών εταιριών		53,354	241,467
Εισπράξεις από πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1και 2		13,409	1,154,982
Εισπράξεις από πώληση χαρτοφυλακίου Helix 2A		21,100	-
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού	25	(10,121)	(8,660)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	26	(15,129)	(23,684)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		360	386
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση		7,230	19,318
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες		85,676	1,130,141
Ροή μετρητών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1		(27,500)	(27,199)
Καθαρές εισπράξεις/(αποπληρωμές) χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		1,000,000	(830,000)
Πληρωμές μισθωμάτων		(8,626)	(8,679)
Τόκοι δανειακού κεφαλαίου		(23,329)	(23,325)
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		(18,782)	(17,448)
Μέρισμα που πληρώθηκε από θυγατρικές στα δικαιώματα μειοψηφίας		(1,090)	(750)
Καθαρή ταμειακή ροή μετρητών από/(σε) χρηματοδοτικές δραστηριότητες		920,673	(907,401)
Καθαρή αύξηση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		732,846	332,487
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		5,130,863	4,804,844
Συναλλαγματικές διαφορές		26,426	(6,468)
Καθαρή αύξηση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		732,846	332,487
31 Δεκεμβρίου	42	5,890,135	5,130,863

Πληροφορίες για τις μη ταμειακές συναλλαγές παρουσιάζονται στη Σημείωση 41.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η Εταιρία) συστάθηκε στην Ιρλανδία στις 11 Ιουλίου 2016, ως δημόσια εταιρία, με αριθμό εγγραφής 585903 σύμφωνα με την Νομοθεσία για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρίες 2014). Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας είναι στο Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία.

Η Εταιρία είναι η ιθύνουσα εταιρία της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL). Το Συγκρότημα της Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα) περιλαμβάνει την Εταιρία, τη θυγατρική της BOC PCL και τις θυγατρικές της BOC PCL.

Η Εταιρία έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο. Οι κύριες δραστηριότητες της BOC PCL και των θυγατρικών της εταιριών (το Συγκρότημα BOC) περιλαμβάνουν την παροχή τραπεζικών εργασιών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και τη διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν ως ανταλλαγή χρεών.

Η BOC PCL αποτελεί σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα στα πλαίσια του Κανονισμού της ΕΚΤ και έχει προσδιοριστεί από την ΚΤΚ ως 'Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα' (O-SII). Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος εποπτεύονται από την ΕΚΤ σε συνεργασία με την ΚΤΚ.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι διαθέσιμες στο εγγεγραμμένο γραφείο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις) εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 29 Μαρτίου 2021.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί τόσο στην Αγγλική όσο και στην Ελληνική γλώσσα. Σε περίπτωση διαφοράς ή ασυνέπειας μεταξύ των δύο, υπερτερεί η Αγγλική έκδοση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και επενδύσεων) σε εύλογη αξία μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και παράγωγα χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα μέσα σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Παρουσίαση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τα δεκαδικά σημεία.

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη εισπραξη ή διακανονισμό των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε περίοδο μικρότερη και μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 44.

Δήλωση συμμόρφωσης

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 που ισχύουν για εταιρίες που υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.2 Λογιστικές πολιτικές και αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιέχουν περίληψη των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν στην ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών όπως περιγράφονται στη Σημείωση 2.2.1.

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Εννοιολογικό Πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Το Εννοιολογικό Πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθορισμό προτύπων, καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και υποστήριξη στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το ΣΔΛΠ εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις Παραπομπές του Εννοιολογικού Πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η παροχή υποστήριξης της μετάβασης στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο στις εταιρίες που χρησιμοποιούν το Εννοιολογικό Πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν συγκεκριμένες συναλλαγές δεν καλύπτονται από τα υπάρχοντα ΔΠΧΑ. Το Εννοιολογικό Πλαίσιο δεν είχε σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της 'σημαντικότητας' (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως 'πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα'. Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι επεξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι εναρμονισμένος σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν είχαν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης προσδιορίζεται στην πρώτη ετήσια λογιστική περίοδο που αρχίζει την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου. Οι τροποποιήσεις δεν είχαν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τη μεταρρύθμιση επιτοκίου αναφοράς (Τροποποιήσεις)

Οι Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 που σχετίζονται με τη μεταρρύθμιση επιτοκίου αναφοράς, ισχύουν υποχρεωτικά από την 1 Ιανουαρίου 2020, αλλά επιτρέπεται η υιοθέτηση νωρίτερα. Το Συγκρότημα είχε επιλέξει να υιοθετήσει νωρίτερα τις τροποποιήσεις που σχετίζονται με τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.2.2 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 4: Ασφαλιστήρια συμβόλαια - Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4 'Παράταση της προσωρινής εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9' για να αναβάλει την καθορισμένη ημερομηνία της τροποποίησης σε ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

Μεταρρύθμιση Επιτοκίου Αναφοράς - Φάση 2 (Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16)

Οι αλλαγές στη Μεταρρύθμιση Επιτοκίου Αναφοράς - Φάση 2 (Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7, ΔΠΧΑ 4 και ΔΠΧΑ 16) σχετίζονται με τροποποιήσεις των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων μίσθωσης, συγκεκριμένων απαιτήσεων αντιστάθμισης και απαιτήσεις γνωστοποίησης του ΔΠΧΑ 7, οι οποίες συνάδουν με τις αλλαγές σχετικά με τροποποιήσεις και λογιστική αντιστάθμισης.

- Τροποποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων μίσθωσης: εισαγωγή επιλογής εξαίρεσης για τροποποιήσεις που απαιτούνται από τη μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς (απαιτούνται τροποποιήσεις ως άμεση συνέπεια της μεταρρύθμισης του επιτοκίου αναφοράς και πραγματοποιούνται σε ισοδύναμα από οικονομικής άποψης βάση). Αυτές οι τροποποιήσεις λογίζονται με ενημέρωση του πραγματικού επιτοκίου. Όλες οι άλλες τροποποιήσεις λογίζονται βάση των υφιστάμενων ΔΠΧΑ. Παρόμοια επιλογή εξαίρεσης προτείνεται για τη λογιστική μισθωτών που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 16.
- Λογιστικές απαιτήσεις αντιστάθμισης: Η λογιστική αντιστάθμισης δεν διακόπτεται αποκλειστικά λόγω της μεταρρύθμισης του επιτοκίου αναφοράς. Οι σχέσεις αντιστάθμισης (και η σχετική τεκμηρίωση) πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να αντικατοπτρίζουν τροποποιήσεις στα αντισταθμιστικά μέσα και στον κίνδυνο αντιστάθμισης. Οι τροποποιημένες σχέσεις αντιστάθμισης θα πρέπει να πληρούν όλα τα κριτήρια για την εφαρμογή λογιστικής αντιστάθμισης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων αποτελεσματικότητας.
- Γνωστοποιήσεις: οι τροποποιήσεις απαιτούν από την οντότητα να γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με: (i) τον τρόπο που διαχειρίζεται τη μετάβαση από τα επιτόκια αναφοράς στα εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς την πρόοδο κατά την ημερομηνία αναφοράς και τους κινδύνους που προκύπτουν από την μετάβαση; (ii) ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, μη παράγωγα χρηματοοικονομικά υποχρεώσεις και παράγωγα που συνεχίζουν να αναφέρονται σε δείκτες αναφοράς επιτοκίου που υπόκεινται στη μεταρρύθμιση του διατραπεζικού επιτοκίου (IBOR), χωρισμένα ανά σημαντικό σημείο αναφοράς επιτοκίου; και (iii) στο βαθμό που η μεταρρύθμιση του IBOR είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου μιας οντότητας, μια περιγραφή αυτών των αλλαγών και πώς η οντότητα διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους.

Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021 και πρέπει να εφαρμοστούν αναδρομικά ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Δεν απαιτείται αναπροσαρμογή προηγούμενων περιόδων. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 16: Μειώσεις μισθωμάτων λόγω Covid-19 (Τροποποίηση)

Το ΣΔΛΠ δημοσίευσε 'τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 που καλύπτουν τις μειώσεις μισθωμάτων λόγω COVID-19'. Αυτά παρέχουν στους μισθωτές εξαίρεση από την εκτίμηση του κατά πόσον μία μείωση μισθώματος που σχετίζεται με το COVID-19 είναι μια τροποποίηση μίσθωσης. Η τροποποίηση ισχύει για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιουνίου 2020. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 17: Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή εφόσον τόσο το ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες και το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, έχουν επίσης εφαρμοστεί. Τον Ιούνιο 2019, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε σχέδιο έκθεσης το οποίο προτείνει ορισμένες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17, συμπεριλαμβανομένης πρότασης αναβολής της υποχρεωτικής ημερομηνίας έναρξης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 κατά ένα χρόνο, ώστε οι οντότητες να υποχρεούνται να εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 17 για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022. Τον Μάρτιο 2020, το ΣΔΛΠ συζήτησε και ψήφισε υπέρ της τελευταίας τροποποίησης του ΔΠΧΑ 17 για να αναλάβει την ημερομηνία έναρξης ισχύος του (ενσωματώνοντας τις τροποποιήσεις) στις ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023. Το ΔΠΧΑ 17 αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4 και καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των ασφαλιστήριων συμβολαίων. Απαιτεί επίσης να εφαρμόζονται παρόμοιες αρχές σε συμβόλαια αντασφάλισης που κατέχονται και σε συμβόλαια επένδυσης που εκδίδονται με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής. Στόχος είναι, η διασφάλιση της παρεχόμενης πληροφόρησης, από τις οικονομικές οντότητες, να αντιπροσωπεύει αξιόπιστα αυτά τα συμβόλαια. Η παρεχόμενη πληροφόρηση επιτρέπει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να προβούν σε αξιολόγηση της επίδρασης των συμβολαίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 στη χρηματοοικονομική θέση, στη χρηματοοικονομική απόδοση και στις ταμειακές ροές μιας οικονομικής οντότητας. Το ΔΠΧΑ 17 χωρίζει τα ασφαλιστήρια συμβόλαια σε ομάδες που θα αναγνωρίσει και θα επιμετρήσει με την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμιακών ροών προσαρμοσμένη σε κίνδυνο συν ένα ποσό που αντιπροσωπεύει το μη δεδουλευμένο κέρδος στην ομάδα συμβολαίων (συμβατικό περιθώριο παροχής υπηρεσιών). Αναγνωρίζει επίσης το κέρδος από μια ομάδα ασφαλιστικών συμβάσεων κατά την περίοδο που η οικονομική οντότητα παρέχει ασφαλιστική κάλυψη και καθώς η οικονομική οντότητα αποδεσμεύεται από τον κίνδυνο. Εάν μια ομάδα συμβάσεων αναμένεται να είναι επαχθή κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης περιόδου κάλυψης, η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει αμέσως την ζημιά. Το πρότυπο περιλαμβάνει μια βασική προσέγγιση μέτρησης, το 'γενικό μοντέλο', καθώς και μια προσαρμογή του γενικού μοντέλου, της 'προσέγγισης μεταβλητών αμοιβών' που πρέπει να εφαρμόζεται σε ορισμένους τύπους συμβάσεων με χαρακτηριστικά άμεσης συμμετοχής. Εάν πληρούνται ορισμένα κριτήρια, η οντότητα μπορεί να εφαρμόσει μια προσέγγιση απλουστευμένης μέτρησης, την 'προσέγγιση κατανομής των ασφαλιστρωτών', η οποία επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να μετρήσει το ποσό της υπόλοιπης κάλυψης με την κατανομή του ασφαλιστρωτή κατά την περίοδο κάλυψης (εφαρμόζεται κυρίως σε συμβάσεις μη ζωής με κάλυψη ενός έτους). Το Συγκρότημα βρίσκεται στη διαδικασία εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 και εκτιμά την επίδραση του πρότυπου στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων: ταξινόμηση υποχρεώσεων ως τρέχουσες ή μη-τρέχουσες (Τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων (οι τροποποιήσεις) για να καθορίσει τις απαιτήσεις για την ταξινόμηση των υποχρεώσεων ως τρέχουσες ή μη-τρέχουσες. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν: (α) τι σημαίνει το δικαίωμα αναβολής της τακτοποίησης (β) ότι το δικαίωμα αναβολής πρέπει να υπάρχει στο τέλος της ημερομηνίας αναφοράς (γ) ότι η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από την πιθανότητα η οικονομική οντότητα να ασκήσει το δικαίωμα αναβολής σωστά. Όροι μιας υποχρέωσης που θα μπορούσαν, κατά την επιλογή του αντισυμβαλλομένου, να καταλήξουν σε διακανονισμό της με τη μεταβίβαση ιδίων συμμετοχικών τίτλων της οικονομικής οντότητας δεν επηρεάζουν την ταξινόμησή της ως τρέχουσα ή μη τρέχουσα εάν η οντότητα επιλέγει τον συμμετοχικό τίτλο αναγνωρίζοντάς τον ξεχωριστά από την υποχρέωση ως στοιχείο μετοχικού κεφαλαίου ενός σύνθετου χρηματοπιστωτικού μέσου. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις)

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με το ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις Επιχειρήσεων στο Εννοιολογικό Πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) για επικαιροποίηση μίας αναφοράς χωρίς να αλλάζει τις λογιστικές απαιτήσεις για συνενώσεις επιχειρήσεων. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022, ενώ επιτρέπεται προηγούμενη εφαρμογή εάν η οντότητα εφαρμόσει όλες τις επικαιροποιημένες αναφορές οι οποίες έχουν εκδοθεί μαζί με το επικαιροποιημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο ή νωρίτερα. εφαρμογή. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΛΠ 16: Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός - Έσοδα πριν από την προβλεπόμενη χρήση (τροποποιήσεις)
Οι τροποποιήσεις του προτύπου απαγορεύουν από μια οντότητα να αφαιρεί από το κόστος ενός στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού τυχόν έσοδα από την πώληση αντικειμένων που παράγονται ενώ η οντότητα προετοιμάζει αυτό το περιουσιακό στοιχείο να έρθει στην τοποθεσία και την κατάσταση που απαιτείται για να είναι σε θέση να λειτουργεί με τον τρόπο που προορίζεται από τη Διοίκηση. Αντιθέτως, μία οντότητα θα πρέπει να αναγνωρίζει τα έσοδα από την πώληση τέτοιων αντικειμένων και το κόστος παραγωγής αυτών των αντικειμένων, στα αποτελέσματα. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Η οντότητα θα εφαρμόσει τις τροποποιήσεις αναδρομικά μόνο για στοιχεία ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που μεταφέρθηκαν στην τοποθεσία και την κατάσταση που είναι απαραίτητη για να είναι σε θέση να λειτουργούν με τον τρόπο που επιδιώκει η διοίκηση κατά ή μετά την έναρξη της προηγούμενης περιόδου που παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις στις οποίες η οντότητα εφαρμόζει για πρώτη φορά τις τροποποιήσεις. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία - Επαχθείς συμβάσεις - Κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μίας σύμβασης (Τροποποιήσεις)

Οι αλλαγές στις επαχθείς συμβάσεις - Κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μίας σύμβασης ορίζει ότι το κόστος εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μιας σύμβασης περιλαμβάνει τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη σύμβαση. Αυτά τα έξοδα μπορούν είτε να είναι επαυξητικά έξοδα εκπλήρωσης αυτής της σύμβασης, όπως για παράδειγμα η άμεση εργασία και τα υλικά, είτε αναλογία άλλων εξόδων που σχετίζονται άμεσα με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από μία σύμβαση (ένα παράδειγμα θα ήταν η αναλογία της χρέωσης απόσβεσης για ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που χρησιμοποιήθηκε για την εκπλήρωση της σύμβασης). Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

Ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα του κύκλου ΔΠΧΑ 2018-2020

Οι ετήσιες βελτιώσεις στα πρότυπα του ΔΠΧΑ 2018-2020 τροποποιούν τα ακόλουθα πρότυπα:

- ΔΠΧΑ 1 Πρώτη υιοθέτηση διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης: η τροποποίηση επιτρέπει σε μια θυγατρική που εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 1 να μετρά τις συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές χρησιμοποιώντας τα ποσά που αναφέρει η μητρική της εταιρία, με βάση την ημερομηνία μετάβασης της μητρικής εταιρίας στα ΔΠΧΑ.
- ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα: η τροποποίηση διευκρινίζει ποια έξοδα περιλαμβάνει μια οντότητα όταν εφαρμόζει το τεστ '10 τοις εκατό' του ΔΠΧΑ 9 κατά την αξιολόγηση του της αποαναγνώρισης μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Μια οντότητα περιλαμβάνει μόνο τα έξοδα που καταβάλλονται ή λαμβάνονται μεταξύ της οντότητας (ο δανειολήπτης) και του δανειστή, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που καταβάλλονται ή λαμβάνονται είτε από την οντότητα είτε από τον δανειστή για λογαριασμό του άλλου.
- ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις: η τροποποίηση του στο επεξηγηματικό παράδειγμα 13 που συνοδεύει το ΔΠΧΑ 16 αφαιρεί από το παράδειγμα την απεικόνιση της αποζημίωσης των βελτιώσεων εκμισθωμένων ακινήτων από τον εκμισθωτή προκειμένου να επιλυθεί οποιαδήποτε πιθανή σύγχυση σχετικά με το χειρισμό των κινήτρων εκμίσθωσης που ενδέχεται να προκύψουν λόγω του τρόπου με τον οποίο τα κίνητρα εκμίσθωσης απεικονίζονται σε αυτό το παράδειγμα.
- ΔΛΠ 41 Γεωργία: η τροποποίηση καταργεί την απαίτηση του ΔΛΠ 41 για τις οντότητες να αποκλείουν φορολογικές ταμειακές ροές κατά τη μέτρηση της εύλογης αξίας ενός βιολογικού περιουσιακού στοιχείου χρησιμοποιώντας μια τεχνική παρούσας αξίας, η οποία εξασφαλίζει τη συνέπεια με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Οι τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 1, ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 41 ισχύουν για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται, ενώ η τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 16 αφορά μόνο ένα επεξηγηματικό παράδειγμα. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και Πρακτικό Υπόδειγμα ΔΠΧΑ 2: Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 απαιτούν από τις εταιρείες να γνωστοποιούν τις ουσιώδεις λογιστικές τους πολιτικές και όχι τις σημαντικές λογιστικές τους πολιτικές. Οι τροποποιήσεις στο Πρακτικό Υπόδειγμα 2 των ΔΠΧΑ παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της έννοιας της ουσιαστικότητας στις γνωστοποιήσεις λογιστικών πολιτικών. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός των λογιστικών εκτιμήσεων (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εισήγαγαν τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων και περιέλαβαν άλλες τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 για να βοηθήσουν τις οντότητες να διακρίνουν τις αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις από τις αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές. Οι τροποποιήσεις ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2023, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

2.4 Βάση ενοποίησης

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αποτελούνται από τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος κατά την και για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών ετοιμάζονται για την ίδια ημερομηνία αναφοράς και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές όπως και της Εταιρίας.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στο Συγκρότημα. Συγκεκριμένα, το Συγκρότημα ελέγχει την εκδότρια εταιρία, μόνον εάν το Συγκρότημα έχει:

- εξουσία επί της εκδότριας εταιρίας (π.χ. υφιστάμενα δικαιώματα τα οποία του δίνουν την τρέχουσα ικανότητα να καθοδηγεί τις σχετικές δραστηριότητες της εκδότριας εταιρίας)
- έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εκδότρια εταιρία
- τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εκδότριας εταιρίας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών του.

Γενικώς, υπάρχει η αντίληψη ότι ο έλεγχος απορρέει από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου. Με βάση την αντίληψη αυτή και σε περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα δεν κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στην εκδότρια εταιρία, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και περιστάσεις συμπεριλαμβανομένου της συμβατικής συμφωνίας με τους υπόλοιπους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιώματα που απορρέουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες και δικαιώματα ψήφου και δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου του Συγκροτήματος, για την αξιολόγησή του κατά πόσο μπορεί να ασκήσει εξουσία στην εκδότρια εταιρία.

Το Συγκρότημα επανεκτιμά εάν ελέγχει ή όχι μια εκδότρια εταιρία, όταν τα γεγονότα υποδεικνύουν ότι υπάρχουν αλλαγές σε οποιοδήποτε από τα τρία στοιχεία ελέγχου.

Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις από την ημερομηνία απόκτησης ή μέχρι την ημερομηνία πώλησης, αντίστοιχα. Κέρδη ή ζημιές και κάθε στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατανέμονται στους κατόχους κεφαλαίου της μητρικής του Συγκροτήματος και στα δικαιώματα μειοψηφίας, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο για τα δικαιώματα μειοψηφίας. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του κέρδους ή της ζημιάς και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Συγκρότημα. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και ξεχωριστά από τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας, στα ίδια κεφάλαια.

Όλες οι συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.4 Βάση ενοποίησης (συνέχεια)

Μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες, χωρίς την απώλεια ελέγχου, λογιστικοποιείται ως μια συναλλαγή μεταξύ ιδιοκτητών που αφορά τα ίδια κεφάλαια. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει υπεραξία ή κέρδος/ζημιά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από τέτοιες συναλλαγές. Οι σχετικές συναλλαγματικές διαφορές που αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο ποσοστό των δικαιωμάτων μειοψηφίας που πωλείται/αποκτάται επανακατηγοριοποιούνται μεταξύ του αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών και των δικαιωμάτων μειοψηφίας.

2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με βάση τη μέθοδο απόκτησης. Το κόστος μιας εξαγοράς επιμετρείται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταφέρεται, που επιμετρείται στην εύλογη αξία την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων, το Συγκρότημα αποφασίζει εάν θα επιμετρήσει τα δικαιώματα μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία σε εύλογη αξία ή σε αναλογία μεριδίου των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρίας. Όταν το κόστος αγοράς είναι μεγαλύτερο από το μερίδιο του Συγκροτήματος στην εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία στον ενοποιημένο ισολογισμό. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους αγοράς (δηλαδή αρνητική υπεραξία), η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το έτος της εξαγοράς. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται όταν προκύψουν και περιλαμβάνονται στα άλλα λειτουργικά έξοδα.

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε το Συγκρότημα στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην δίκαιη αξία και το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν το Συγκρότημα εξαγοράζει μια επιχείρηση, αξιολογεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αναφορικά με την κατηγοριοποίησή τους και τον καθορισμό τους βάσει των όρων του συμβολαίου, τις οικονομικές περιστάσεις και τους σχετικούς όρους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

Η συγγενής εταιρία είναι μια οντότητα επί της οποίας το Συγκρότημα ασκεί σημαντική επιρροή. Σημαντική επιρροή είναι η δυνατότητα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της εκδότριας, χωρίς όμως να πρόκειται για έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των εν λόγω πολιτικών.

Κοινοπραξία είναι μια μορφή κοινού ελέγχου, στην οποία τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία ασκούν από κοινού έλεγχο της συμφωνίας έχουν δικαιώματα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της κοινοπραξίας. Κοινός έλεγχος ορίζεται ως ο συμβατικός συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου μιας ρύθμισης, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό της σημαντικής επιρροής ή του κοινού ελέγχου είναι παραπλήσιοι με αυτούς που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του ελέγχου επί των θυγατρικών.

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μια συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον αλλαγές στο μερίδιο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα αποτελέσματα της συγγενούς εταιρίας ή της κοινοπραξίας περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές της συγγενούς εταιρίας ή της κοινοπραξίας πέραν του κόστους συμμετοχής του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται ως υποχρέωση μόνο στην περίπτωση που το Συγκρότημα έχει αναλάβει δεσμεύσεις εκ μέρους της συγγενούς εταιρίας ή της κοινοπραξίας. Υπεραξία που σχετίζεται με συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης και δεν υπόκεινται σε έλεγχο για απομείωση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας είναι μεγαλύτερο του κόστους της επένδυσης (αρνητική υπεραξία), η διαφορά περιλαμβάνεται ως έσοδο στον προσδιορισμό του μεριδίου του Συγκροτήματος στο κέρδος ή στη ζημιά της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας, στην περίοδο στην οποία αποκτάται η επένδυση. Το συνολικό μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας παρουσιάζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κάτω από το λειτουργικό κέρδος και περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές πριν τη φορολογία. Η σχετική χρέωση φορολογίας περιλαμβάνεται στη φορολογία.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το μερίδιό του σε μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας μέσω της ενοποιημένης κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας ή κοινοπραξίας, απαλείφονται κατά το ποσοστό της συμμετοχής του Συγκροτήματος στη συγγενή εταιρία ή στην κοινοπραξία.

Το Συγκρότημα εφαρμόζει τη μέθοδο της καθαρής θέσης μόνο μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες πληρούν τα κριτήρια κατηγοριοποίησης ως κατέχονται προς πώληση. Από τότε και μετά, η επένδυση σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες αποτιμούνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγγενών εταιριών ή των κοινοπραξιών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο. Κάθε υποκατάστημα και θυγατρική του Συγκροτήματος στο εξωτερικό καθορίζει το νόμισμα λειτουργίας του και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας επιμετρούνται χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο νόμισμα λειτουργίας. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και στην πώληση μιας δραστηριότητας εξωτερικού, το κέρδος ή ζημιά που επαναταξινομείται στα αποτελέσματα αντικατοπτρίζει το ποσό που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

2.7.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όλες οι διαφορές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα που έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό. Αυτές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος', μέχρι τη διάθεση ή την εκκαθάριση της καθαρής επένδυσης, οπότε το συνολικό ποσό μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά τις ημερομηνίες των αρχικών συναλλαγών. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

2.7.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών (περιλαμβανομένων και των εταιριών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) και των υποκαταστημάτων των οποίων το νόμισμα λειτουργίας είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος, μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων τους μετατρέπονται με τη μέση ισοτιμία για το έτος.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος (συνέχεια)

2.7.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα (συνέχεια)

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος'. Κατά την πώληση ή τη διάλυση θυγατρικής ή υποκαταστήματος, το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαφορών που αφορά τη συγκεκριμένη λειτουργία εξωτερικού, μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους/ζημιάς της πώλησης/διάλυσης των θυγατρικών.

2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια βάση όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το άτομο ή το σύνολο ατόμων το οποίο αποφασίζει την κατανομή πόρων σε κάθε τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση της απόδοσής του.

Επικεφαλής για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Εκτελεστική Επιτροπή Συγκροτήματος.

2.9 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος όπως παρουσιάζεται στον Ενοποιημένο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων αναλύεται στη Σημείωση 6.

2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τα έσοδα όταν ο έλεγχος των υποσχόμενων αγαθών ή των υπηρεσιών μεταβιβάζεται στους πελάτες σε αντάλλαγμα ενός ποσού που αντικατοπτρίζει την αντιπαροχή την οποία το Συγκρότημα αναμένει ότι δικαιούται σε αντάλλαγμα για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες. Το μοντέλο αναγνώρισης εσόδων εφαρμόζει τα ακόλουθα πέντε βήματα:

- Βήμα 1: Προσδιορισμός της σύμβασης(-ων) με τον πελάτη
- Βήμα 2: Προσδιορισμός των υποχρεώσεων απόδοσης στη σύμβαση
- Βήμα 3: Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής
- Βήμα 4: Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις απόδοσης της σύμβασης
- Βήμα 5: Αναγνώριση εσόδων όταν (ή ενόσω) το Συγκρότημα ικανοποιεί μια υποχρέωση απόδοσης.

Η έννοια της υποχρέωσης απόδοσης στην ουσία αποτελεί υπόσχεση σε μια σύμβαση με έναν πελάτη να μεταβιβάσει στον πελάτη είτε: α) ένα αγαθό ή μια υπηρεσία (ή μια δέσμη αγαθών ή υπηρεσιών) που είναι διακριτή ή (β) μια σειρά διακριτών αγαθών ή υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά τα ίδια και τα οποία μεταβιβάζονται με τον ίδιο τρόπο στον πελάτη.

Συμβατικά υπόλοιπα

Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα σε αντιπαροχή για τις υπηρεσίες που μεταφέρονται στον πελάτη. Εάν το Συγκρότημα εκτελέσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει την αντιπαροχή ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, το Συγκρότημα απεικονίζει ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο την αντιπαροχή που έχει ληφθεί με επιφύλαξη.

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται όταν το Συγκρότημα παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες, και η αντιπαροχή καθίσταται ή ως άμεσα απαιτητή αν εκπληρώνει την υποχρέωση απόδοσης σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή στο τέλος μιας προκαθορισμένης περιόδου για υποχρέωση απόδοσης που εκπληρώνεται σε βάθος χρόνου. Είναι το δικαίωμα του Συγκροτήματος σε αντιπαροχή η οποία είναι ανεπιφύλακτη (απαιτείται μόνο η πάροδος του χρόνου προκειμένου να καταστεί απαιτητή η πληρωμή της εν λόγω αντιπαροχής). Την αρχική αναγνώριση και την μετέπειτα επιμέτρηση αυτών των απαιτήσεων από πελάτες γνωστοποιούνται στις Σημειώσεις 2.15 μέχρι 2.19.

Οι συμβατικές υποχρεώσεις αφορούν στις πληρωμές που έχουν ληφθεί από πελάτες για τις οποίες το Συγκρότημα δεν έχει εκτελέσει ακόμη την υποχρέωση απόδοσης. Οι συμβατικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν το Συγκρότημα εκτελέσει την υποχρέωση απόδοσης.

Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και οι απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνονται στις 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' και οι συμβατικές υποχρεώσεις στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και άλλες προβλέψεις' στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.10 Έσοδα από συμβάσεις πελατών (συνέχεια)

2.10.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Το Συγκρότημα κερδίζει έσοδα από αμοιβές από ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που παρέχει στους πελάτες του. Τα έσοδα από αμοιβές μπορούν να χωριστούν σε δύο ευρείς κατηγορίες:

- αμοιβές που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου, όπως η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή χαρτοφυλακίου, υπηρεσίες φύλαξης και ορισμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες και
- αμοιβές που αναγνωρίζονται από υπηρεσίες που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, όπως η εκτέλεση συναλλαγών και χρηματιστηριακές προμήθειες (π.χ. εκτέλεση και εκκαθάριση τίτλων και παραγώγων).

Υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου

Αμοιβές που αποκτήθηκαν από υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζονται κατά αναλογία κατά την περίοδο παροχής υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι αμοιβές δεν εξαρτώνται από την επιτυχή εκπλήρωση καθορισμένων κριτηρίων επιδόσεων που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος. Δαπάνες για την εκπλήρωση των υπηρεσιών που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αμέσως, επειδή οι υπηρεσίες αυτές θεωρούνται μια σειρά υπηρεσιών που είναι ουσιαστικά οι ίδιες από μέρα σε μέρα και έχουν το ίδιο μοτίβο εκτέλεσης.

Υπηρεσίες που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή

Αμοιβές που αποκτήθηκαν από υπηρεσίες συναλλαγής αναγνωρίζονται κατά την ολοκλήρωση της υπηρεσίας, εφόσον οι εν λόγω αμοιβές δεν υπόκεινται σε επιστροφή χρημάτων ή από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος που δεν τελεί υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος. Επαυξητικά κόστη για την εκπλήρωση των υπηρεσιών που παρέχονται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή συνήθως πραγματοποιούνται και αναγνωρίζονται ταυτόχρονα με την εκτέλεση της υποχρέωση απόδοσης και τα έσοδα που προκύπτουν, και ως εκ τούτου δεν αναγνωρίζονται ως περιουσιακό στοιχείο, π.χ. χρηματιστηριακές προμήθειες.

Τα έσοδα από αμοιβές και προμήθειες υπολογίζονται με βάση την αντιπαροχή που ορίζεται σε μια σύμβαση με έναν πελάτη που έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα, εξαιρουμένων ποσών όπως φόροι που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων. Η αντιπαροχή μπορεί να περιλαμβάνει τόσο σταθερά όσο και μεταβλητά ποσά. Η μεταβλητή αντιπαροχή περιλαμβάνει επιστροφές χρημάτων, εκπτώσεις και άλλα ποσά που εξαρτώνται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Η μεταβλητή αντιπαροχή που εξαρτάται από ένα αβέβαιο γεγονός μπορεί να αναγνωριστεί μόνο στο βαθμό στον οποίο υπάρχει αυξημένη πιθανότητα ότι δεν θα υπάρξει σημαντική αναστροφή στο ποσό του συσσωρευμένου εσόδου για τη σύμβαση.

2.10.2 Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης τους από το Συγκρότημα, δηλαδή όταν εγκριθεί από την γενική συνέλευση των μετόχων.

2.10.3 Έσοδα από μισθώσεις

Τα έσοδα από τη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα και αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης στα 'Λοιπά έσοδα'.

2.10.4 Έσοδα από πώληση επενδύσεων σε ακίνητα

Τα κέρδη από την πώληση των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα', όταν ο αγοραστής αποδεχτεί την παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταφορά του ελέγχου του ακινήτου στον αγοραστή.

2.10.5 Έσοδα από πώληση αποθεμάτων ακινήτων

Τα καθαρά κέρδη από την πώληση των αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, όταν ο αγοραστής αποδεχτεί την παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταφορά του ελέγχου του ακινήτου στον αγοραστή.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους

Το Συγκρότημα υπολογίζει έσοδα/έξοδα από τόκους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου (EIR) στη μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, εκτός και αν το περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας. Για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το Συγκρότημα ακολουθεί τις αρχές της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου με μόνη διαφορά το χειρισμό των αμοιβών που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου/των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Δηλαδή, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων οι αμοιβές αναγνωρίζονται ως έσοδα ή έξοδα κατά την αρχική αναγνώριση του μέσου και όχι ως μέρος του υπολογισμού του πραγματικού επιτοκίου.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει καταστεί πιστωτικά απομειωμένο και επομένως θεωρείται ότι βρίσκεται στο Στάδιο 3, τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο στο αποσβεσμένο κόστος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, το οποίο ορίζεται ως η μεικτή λογιστική αξία του μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Εάν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποκατασταθεί και δεν είναι πλέον απομειωμένης πιστωτικής αξίας, το Συγκρότημα επανέρχεται στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους στη μεικτή λογιστική αξία. Σε τέτοιες περιπτώσεις το Συγκρότημα, αναστρέφει την μεταβολή της παρούσας αξίας των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

Τα έσοδα από τόκους από αποκτηθέντα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (CAEIR) που υπολογίζεται κατά την αρχική αναγνώριση. Το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο εφαρμόζεται στο αποσβεσμένο κόστος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που είναι η μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

Τα έσοδα από τόκους από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος και από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (FVOCI) παρουσιάζονται στα 'Έσοδα από τόκους', ενώ τα έσοδα από τόκους από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα έξοδα από τόκους από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζονται στα 'Έξοδα από τόκους', ενώ τα έξοδα από τόκους από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Όλα αποτελούν μέρος των 'Καθαρών εσόδων από τόκους'.

Το Συγκρότημα έχει χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες με αρνητικά επιτόκια. Το Συγκρότημα περιλαμβάνει τον τόκο αυτών των υποχρεώσεων ως έσοδα από τόκους. Ο αρνητικός τόκος συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 7.

Το Συγκρότημα κατέχει δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες με αρνητικά επιτόκια. Το Συγκρότημα περιλαμβάνει τον τόκο για αυτά τα περιουσιακά στοιχεία ως έξοδα από τόκους. Ο αρνητικός τόκος συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 8.

Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου

Τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων με την εφαρμογή του πραγματικού επιτοκίου (EIR) για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και τα ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Το πραγματικό επιτόκιο (EIR) είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, στη μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή στο αποσβεσμένο κόστος της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.11 Αναγνώριση εσόδων/εξόδων από τόκους και έσοδα/έξοδα παρόμοια με τόκους (συνέχεια)

Το πραγματικό επιτόκιο (EIR), και ως εκ τούτου το αποσβεσμένο κόστος του περιουσιακού στοιχείου, υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε υπέρ ή υπό το άρτιο ποσά και όλες τις αμοιβές και τα κόστη που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου (EIR). Οι αμοιβές και τα επαυξητικά κόστη που είναι άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση δάνειων και απαιτήσεων από πελάτες αναβάλλονται και αποσβένονται ως μέρος των εσόδων από τόκους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Για τα χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινομένου επιτοκίου, η περιοδική επαναξιολόγηση των ταμειακών ροών ώστε να αντικατοπτρίζουν τις διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς, μεταβάλλει επίσης το πραγματικό επιτόκιο, αλλά όταν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίστηκαν αρχικά σε ποσό ίσο με το κεφάλαιο, η επαναξιολόγηση των μελλοντικών πληρωμών τόκων δεν επηρεάζει σημαντικά τη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Η λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης προσαρμόζεται εάν το Συγκρότημα αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις του για πληρωμές ή εισπράξεις. Η προσαρμοσμένη λογιστική αξία υπολογίζεται βάση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου και η αλλαγή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' για ομόλογα ή 'αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές' για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

2.12 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού

Το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις, σχετικές με τη λογιστική περίοδο, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οποιοσδήποτε εισφορές που δεν έχουν κατατεθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται ως υποχρέωση.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Το κόστος παροχών για κάθε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά χρησιμοποιώντας την αναλογιστική Μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method).

Το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό συντελεστή βασισμένο σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος από τα οποία οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν. Τα περιουσιακά στοιχεία ενός προγράμματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται από ένα ταμείο το οποίο είναι νομικά ανεξάρτητο ή ασφαλιστήρια συμβόλαια που πληρούν τις προϋποθέσεις. Οποιοδήποτε πλεόνασμα καθορισμένων παροχών περιορίζεται στην παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα. Η εύλογη αξία βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς και στην περίπτωση επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά είναι η δημοσιοποιημένη τιμή αγοράς.

Το καθαρό κόστος στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αποτελείται κυρίως από το κόστος υπηρεσίας και τον καθαρό τόκο στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και παρουσιάζεται στο κόστος προσωπικού. Το κόστος υπηρεσίας αποτελείται από το κόστος τρέχουσας απασχόλησης, το κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές κατά τον διακανονισμό, τις περικοπές και μη συνήθεις διακανονισμούς. Επαναμετρήσεις, περιλαμβανομένου αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, η επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) και η απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) αναγνωρίζονται αμέσως στον ενοποιημένο ισολογισμό με αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι επαναμετρήσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται στα αποτελέσματα σε μετέπειτα περιόδους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές περιλαμβάνουν εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και όσων πραγματικά συνέβησαν), καθώς και τις επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.13 Φορολογία

Τρέχουσα φορολογία και αναβαλλόμενη φορολογία

Η φορολογία υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης. Οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να εισπραχθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές. Η τρέχουσα φορολογία και η αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους. Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και υποκαταστήματα, εκτός όπου το Συγκρότημα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες, μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές και μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπιπτόμενων προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών. Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση να ανακτηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές ή να ανακτηθεί από αυτές, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από συγκεκριμένες φορολογικές ζημιές και οι οποίες υπόκεινται στον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο Τροποποίηση 28(I) του 2019, δημιουργούν αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις και λογιστικοποιούνται στην ίδια βάση όπως άλλες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Αυτές οι φορολογικές ζημιές μετατρέπονται σε 11 ισόποσες ετήσιες δόσεις και κάθε δόση μπορεί να διεκδικηθεί ως εκπιπόμενη δαπάνη για σκοπούς καθορισμού του φορολογητέου εισοδήματος κατά το υπό αναφορά έτος. Οποιοδήποτε ποσό της ετήσιας δόσης δεν χρησιμοποιηθεί, μετατρέπεται σε φορολογική πίστωση και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως φορολογική πίστωση στο φορολογικό έτος που ακολουθεί το φορολογικό έτος στο οποίο προέκυψε η φορολογική πίστωση. Οποιοσδήποτε μη χρησιμοποιημένες φορολογικές πιστώσεις κατά το σχετικό έτος μετατρέπονται σε απαίτηση από την Κυπριακή Κυβέρνηση. Επιπρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 17.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

Έμμεση Φορολογία Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Έξοδα και περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται καθαρά από τον ΦΠΑ, εκτός:

- όταν ο ΦΠΑ προκύπτει από μια αγορά περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών και δεν είναι ανακτήσιμος από τις κυπριακές φορολογικές αρχές. Σε αυτή την περίπτωση, ο ΦΠΑ αναγνωρίζεται ως μέρος του κόστους απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή ως μέρος του εξόδου, όπου εφαρμόζεται.
- όταν οι απαιτήσεις και τα πληρωτέα δηλώνονται με τη χρέωση του ποσού του ΦΠΑ. Το ποσό του ΦΠΑ που είναι ανακτήσιμο από, ή πληρωτέο προς τις κυπριακές φορολογικές αρχές συμπεριλαμβάνεται ως μέρος των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.14 Χρηματοοικονομικά μέσα - Αρχική αναγνώριση

2.14.1 Ημερομηνία αναγνώρισης

Οι 'Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Καταθέσεις πελατών', 'Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες' και 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα εισπράξει ή χορηγήσει μετρητά στους αντισυμβαλλόμενους. Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Αγορές ή πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς, αναγνωρίζονται επίσης κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία το Συγκρότημα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα παράγωγα αναγνωρίζονται επίσης κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής.

2.14.2 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων

Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από τους συμβατικούς όρους και το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση των μέσων, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.15.

Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους συν, στην περίπτωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγών που αποδίδεται άμεσα στην απόκτηση ή έκδοση τους.

Όταν η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση διαφέρει από την τιμή συναλλαγής, το Συγκρότημα υπολογίζει το κέρδος ή τη ζημιά της πρώτης ημέρας της συναλλαγής, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.14.3 πιο κάτω.

2.14.3 Κέρδος ή Ζημιά της πρώτης ημέρας της συναλλαγής

Όταν η τιμή συναλλαγής του χρηματοοικονομικού μέσου διαφέρει από την εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και η εύλογη αξία βασίζεται σε τεχνική αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες συναλλαγές της αγοράς, το Συγκρότημα αναγνωρίζει τη διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της εύλογης αξίας στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών'. Στις περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία βασίζεται σε μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούν κάποια δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα, η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της εύλογης αξίας αναβάλλεται και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα μόνο όταν τα δεδομένα καθίστανται παρατηρήσιμα ή όταν το χρηματοοικονομικό μέσο αποαναγνωρίζεται.

2.14.4 Κατηγορίες επιμέτρησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Το Συγκρότημα ταξινομεί και επιμετρά τα παράγωγα και τα χαρτοφυλάκια που κατέχονται προς εμπορία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα μπορεί να προσδιορίσει χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, εκτός από τις δεσμεύσεις παροχής δανείων και τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων όταν κατέχονται προς εμπορία ή αφορούν παράγωγα μέσα.

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από το πως αυτά τυγχάνουν διαχείρισης στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών Μοντέλων που διατηρεί το Συγκρότημα, καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών (κατά πόσο οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI)).

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου

Το Συγκρότημα αξιολογεί το επιχειρηματικό μοντέλο σε επίπεδο χαρτοφυλακίου. Το επίπεδο χαρτοφυλακίου καθορίζεται στο ανώτατο επίπεδο συγκέντρωσης που αντικατοπτρίζει τον τρόπο που το Συγκρότημα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και το επιχειρηματικό μοντέλο βασίζεται σε παρατηρήσιμους παράγοντες που περιλαμβάνουν:

- τον τρόπο αξιολόγησης της απόδοσης του επιχειρηματικού μοντέλου και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου καθώς και τον τρόπο που αυτά αναφέρονται στα βασικά διευθυντικά στελέχη του Συγκροτήματος,
- τους κινδύνους που επηρεάζουν την απόδοση του επιχειρηματικού μοντέλου (και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου) και συγκεκριμένα, τον τρόπο διαχείρισης αυτών των κινδύνων,
- τον τρόπο που αμείβονται οι διευθυντές (για παράδειγμα εάν η αμοιβή βασίζεται στην εύλογη αξία των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων ή στις συμβατικές ταμειακές ροές που εισπράττονται),
- την αναμενόμενη συχνότητα, αξία και το χρονικό πλαίσιο των πωλήσεων τα οποία είναι επίσης σημαντικά για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου του Συγκροτήματος.

Εάν οι ταμειακές ροές μετά την αρχική αναγνώριση, προκύπτουν με τρόπο διαφορετικό από τον αρχικά αναμενόμενο, το Συγκρότημα δεν αλλάζει την ταξινόμηση των εναπομείναντων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που διακρατούνται στο πλαίσιο του εν λόγω επιχειρηματικού μοντέλου, αλλά ενσωματώνει τέτοια πληροφόρηση όταν αξιολογεί καινούρια περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται ή αποκτούνται.

Αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών (αξιολόγηση SPPI)

Το Συγκρότημα αξιολογεί κατά πόσο οι ταμειακές ροές ενός περιουσιακού χρηματοοικονομικού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου κατά την αρχική αναγνώριση (αξιολόγηση SPPI).

Για σκοπούς αυτής της αξιολόγησης, κεφάλαιο ορίζεται ως η εύλογη αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική αναγνώριση και μπορεί να μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (για παράδειγμα εάν υπάρχουν αποπληρωμές κεφαλαίου ή απόσβεση υπέρ ή υπό το άρτιο ποσών).

Τόκος ορίζεται ως η αντιπαροχή για τη διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το κεφάλαιο που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και με άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού και εξόδων (π.χ. κίνδυνος ρευστότητας και διοικητικά έξοδα), καθώς επίσης και ένα περιθώριο κέρδους.

Για την αξιολόγηση του κατά πόσο οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI), το Συγκρότημα εξασκεί κρίση και λαμβάνει υπόψη όρους που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν τις συμβατικές ταμειακές ροές, έτσι που να μην πληρούν την προϋπόθεση για SPPI και δεν θα συνάδουν με ταμειακές ροές μιας βασικής δανειακής σύμβασης συμπεριλαμβανομένων: (i) ενδεχόμενα χαρακτηριστικά και χαρακτηριστικά μόχλευσης, (ii) επιτόκια που είναι πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος ή μεταβλητά επιτόκια (iii) χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να τροποποιήσουν τη διαχρονική αξία του χρήματος, (iv) όροι προπληρωμών και επέκτασης της διάρκειας του μέσου (v) συμβάσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής και (vi) όροι μετατροπής.

Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου επιφέρουν έκθεση σε κινδύνους ή μεταβλητότητα που δεν συνάδουν με μια βασική δανειακή σύμβαση και ο αντίκτυπος δεν είναι ήσσονος σημασίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Μεταγενέστερα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων για σκοπούς εμπορίας περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' όταν αφορούν παράγωγα συναλλάγματος και στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών' για όλα τα υπόλοιπα παράγωγα. Τα έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στις κατηγορίες 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Ένα ενσωματωμένο παράγωγο είναι ένα επιμέρους στοιχείο ενός υβριδικού μέσου που περιλαμβάνει επίσης ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο με αποτέλεσμα ορισμένες από τις ταμειακές ροές του σύνθετου μέσου να κυμαίνονται κατά τρόπο παρόμοιο με ένα αυτόνομο παράγωγο.

Για υβριδικά συμβόλαια, όπου το κύριο συμβόλαιο είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, τα κριτήρια ταξινόμησης και επιμέτρησης βασίζονται στο επιχειρηματικό μοντέλο και στην αξιολόγηση SPPI όπως περιγράφονται στην ενότητα Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στη Σημείωση 2.15 και εφαρμόζονται στο σύνολο του υβριδικού μέσου.

Ενσωματωμένα παράγωγα σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και μη-χρηματοοικονομικά κύρια συμβόλαια, θεωρούνται ξεχωριστά παράγωγα και αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία, αν τα οικονομικά τους χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετρείται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα που διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαια επιμετρούνται στην εύλογη αξία και οι μεταβολές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το κύριο συμβόλαιο λογιστικοποιείται σύμφωνα με τα σχετικά πρότυπα.

2.15.2 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούν και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κρατείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών.
- Οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου που καταβάλλονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες των οποίων οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίων και τόκων (SPPI), τα ομόλογα που κατέχονται με στόχο τη διακράτηση για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Μετά την αρχική τους αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον τυχόν προβλέψεις για απομείωση. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε υπέρ ή υπό το άρτιο ποσά και όλες τις αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση περιλαμβάνεται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές που προκύπτουν από απομείωση αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' στην περίπτωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και στις 'Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά μέσα.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.3 Χρεωστικοί τίτλοι που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων εάν πληρούν και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κρατείται εντός ενός επιχειρηματικού μοντέλου, ο στόχος του οποίου επιτυγχάνεται τόσο με τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών, όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου που καταβάλλονται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά ομόλογα που κατέχονται εντός του επιχειρηματικού μοντέλου που έχει στόχο τόσο τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών όσο και την πώληση, των οποίων οι συμβατικές ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίων και τόκων (SPPI).

Τα χρηματοοικονομικά μέσα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία, με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) επενδύσεων σε ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων'. Κατά την αποαναγνώριση, τα συσσωρευμένα υπόλοιπα μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών'. Τα έσοδα από τόκους, οι συναλλαγματικές διαφορές και οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις αντίστοιχες γραμμές, με τον ίδιο τρόπο όπως τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

2.15.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία αφορούν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς τους στο εγγύς μέλλον και αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, ενώ τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

Αυτή η ταξινόμηση αφορά ομόλογα και μετοχές που έχουν αγοραστεί κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον.

2.15.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία, εκτός από αυτά που κατέχονται προς εμπορία, είναι αυτά που προσδιορίζονται από τη διοίκηση κατά την αρχική τους αναγνώριση ή αυτά που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Η διοίκηση κατατάσσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση όταν πληρούνται ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση που σε διαφορετική περίπτωση θα προέκυπτε από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή
- οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι μέρος μιας ομάδας χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για τις οποίες γίνεται διαχείριση, και η απόδοση εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μια τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης, ή

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (συνέχεια)

- (γ) οι υποχρεώσεις εμπεριέχουν ένα ενσωματωμένο παράγωγο, εκτός αν το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές του μέσου, ή είναι φανερό, με ελάχιστη ή και καθόλου ανάλυση, ότι δεν μπορεί να γίνει ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου.

Αυτή η κατάταξη γίνεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα 'Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους' και στα 'Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους' αντίστοιχα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, ενώ τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

Επιπλέον, περιουσιακά στοιχεία που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit linked investment contracts) καθώς και ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής τα οποία δεν είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις (non linked investment contracts) που εκδίδονται από τις ασφαλιστικές θυγατρικές, προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, περιλαμβάνουν ορισμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, ορισμένες συμμετοχές σε επενδυτικά κεφάλαια και άλλους τίτλους για τους οποίους οι συμβατικές ταμειακές ροές δεν πληρούν τα κριτήρια του SPPI ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο του οποίου το επιχειρηματικό μοντέλο είναι να γίνεται διαχείριση και η απόδοση να εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας.

2.15.6 Επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση, το Συγκρότημα μπορεί να επιλέξει αμετάκλητα να ταξινομήσει μια επένδυση σε μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, όταν αυτό πληροί τον ορισμό μετοχών βάσει του ΔΛΠ 32 'Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση', και δεν κατέχεται προς εμπορία. Αυτή η επιλογή γίνεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο.

Κέρδη ή ζημιές από την μεταβολή στην εύλογη αξία αυτών των συμμετοχικών μεσών αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και δεν μεταφέρονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώρισή τους, αλλά μεταφέρονται απευθείας στα αδιανέμητα κέρδη. Τα μερίσματα από επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Οι μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε απομείωση.

2.15.7 Δανειακό κεφάλαιο

Το δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης επιμετρείται αρχικά στην εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής, μετά την αφαίρεση των εξόδων έκδοσης. Μεταγενέστερα, επιμετρείται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, για να αποσβεστεί η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας εξαγοράς και του κόστους κατά την αρχική αναγνώριση, μέχρι την ενωρίτερη ημερομηνία που δικαιούται το Συγκρότημα να εξαγοράσει το δανειακό κεφάλαιο.

Οι τόκοι από το δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης περιλαμβάνονται στα 'Έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.15.8 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν 'Καταθέσεις πελατών', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες' και λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

2.15.8 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα συνάπτει συμβατικές διατάξεις των διακανονισμών με αντισυμβαλλόμενους που είναι γενικά η ημερομηνία συναλλαγής και αρχικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία που είναι συνήθως το αντάλλαγμα που έχει εισπραχθεί, καθαρό από έξοδα που είναι άμεσα σχετιζόμενα με τη συναλλαγή. Η μετέπειτα επιμέτρηση των καταθέσεων πελατών, της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες και των καταθέσεων από τράπεζες είναι σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.16 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Το Συγκρότημα δεν επαναταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση τους, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα αλλάζει το επιχειρηματικό του μοντέλο για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αγοράζει, πωλεί ή διακόπτει μια επιχειρηματική μονάδα. Η επαναταξινόμηση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία επαναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά τη μεταβολή στο επιχειρηματικό μοντέλο που οδηγεί στην επαναταξινόμηση. Τυχόν παλαιότερα αναγνωρισμένα κέρδη, ζημιές ή τόκοι δεν αναπροσαρμόζονται.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται ποτέ.

2.17 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

2.17.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή όπου εφαρμόζεται μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος ομάδας συναφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το Συγκρότημα επίσης αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν έχει μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και η μεταβίβαση πληροί τους όρους για αποαναγνώριση.

Το Συγκρότημα μεταβιβάζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν, και μόνο όταν, είτε:

- το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή
- το Συγκρότημα διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση, τις ταμειακές ροές σε ένα τρίτο πρόσωπο βάσει συμφωνίας διακανονισμού ('pass-through' arrangement).

Μια μεταβίβαση πληροί τους όρους για αποαναγνώριση όταν είτε:

- το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, ή
- το Συγκρότημα δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

2.17.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν η υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή λήγει. Οι τροποποιήσεις και οι ανταλλαγές χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων αντιμετωπίζονται ως εξάλειψη της υποχρέωσης και αποαναγνωρίζονται όταν οι αναθεωρημένοι όροι διαφέρουν σημαντικά από τους αρχικούς όρους. Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και της αντιπαροχής που καταβάλλεται αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.18 Ρυθμισμένα και τροποποιημένα δάνεια

Οι συμβατικοί όροι ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου μπορούν να τροποποιηθούν για διάφορους λόγους, είτε λόγω εμπορικών επαναδιαπραγματεύσεων είτε λόγω προβληματικών αναδιարθρώσεων με σκοπό τη μεγιστοποίηση της ανάκτησης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.18 Ρυθμισμένα και τροποποιημένα δάνεια (συνέχεια)

Σε περίπτωση επαναδιαπραγμάτευσης ή άλλης τροποποίησης των όρων και προϋποθέσεων ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, το Συγκρότημα εξετάζει εάν η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση του υφιστάμενου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και την αναγνώριση ενός νέου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η αποαναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ή μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου) και η αναγνώριση ενός νέου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θα προέκυπτε εάν υπήρχε σημαντική τροποποίηση των αναθεωρημένων όρων στις αρχικές ταμειακές ροές.

Απαιτείται κρίση για να εκτιμηθεί κατά πόσον μια μεταβολή των συμβατικών όρων είναι αρκετά σημαντική ώστε να οδηγήσει σε αποαναγνώριση. Το Συγκρότημα εξετάζει μια σειρά παραγόντων τόσο ποιοτικού όσο και ποσοτικού χαρακτήρα όταν λαμβάνει τέτοιες κρίσεις για την τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής του νομίσματος, της αλλαγής του αντισυμβαλλομένου, της εισαγωγής ουσιαστικά διαφορετικών όρων, όπως προσθήκη χαρακτηριστικών μετατροπής μετοχικού κεφαλαίου, αλλαγές στο νομικό πλαίσιο και άλλους παράγοντες.

Όταν η τροποποίηση δεν οδηγεί σε αποαναγνώριση, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ένα κέρδος ή ζημιά τροποποίησης, στη βάση της διαφοράς μεταξύ των τροποποιημένων ταμειακών ροών προεξοφλημένων στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) και την υφιστάμενη μεικτή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εξακολουθεί να υπόκειται στις ίδιες αξιολογήσεις τόσο για την σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση όσο και για την απομείωση. Ένα τροποποιημένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα μεταφερθεί εκτός του Σταδίου 3, εάν δεν ισχύουν πλέον οι όροι που το οδήγησαν να αναγνωριστεί ως πιστωτικά απομειωμένο όπως ορίζεται στη Σημείωση 2.19.2. Ένα τροποποιημένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θα μεταφερθεί εκτός του Σταδίου 2, όταν δεν ικανοποιούνται πλέον τα σχετικά προκαθορισμένα όρια που έχουν καθοριστεί για τον προσδιορισμό σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, τα οποία βασίζονται σε αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime PD), τις ημέρες σε καθυστέρηση και άλλες εκτιμήσεις. Το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο συνεχίζει να παρακολουθείται για σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο και για απομείωση.

Στις περιπτώσεις όπου η τροποποίηση οδηγεί σε αποαναγνώριση, το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, και διενεργείται αξιολόγηση για το αν θα πρέπει να ταξινομηθεί σε Στάδιο 1 ή ως απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Για σκοπούς αξιολόγησης της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης για το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι η ημερομηνία της τροποποίησης.

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.19.1 Ανασκόπηση των κανόνων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ένα μακρόπνοο μοντέλο αναγνώρισης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απαιτεί κρίση, εκτιμήσεις και παραδοχές για τον καθορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων στις απαιτήσεις μίσθωσης, σε δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυητικές. Δεν αναγνωρίζεται απομείωση στις επενδύσεις σε μετοχές.

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται απομείωση (ή πρόβλεψη στην περίπτωση δεσμεύσεων και εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης που είναι δυνατόν να επισυμβούν στους επόμενους 12 μήνες (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών), εκτός αν τα περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται ως πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση. Μεταγενέστερα, σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, απαιτείται απομείωση από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL). Οι πολιτικές του Συγκροτήματος για το πώς καθορίζεται η σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο γνωστοποιούνται στην Σημείωση 2.19.3.

Το Συγκρότημα κατηγοριοποιεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε Στάδιο 1, Στάδιο 2, Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών όπως περιγράφεται πιο κάτω:

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.1 Ανασκόπηση των κανόνων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Στάδιο 1: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 και αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) δώδεκα μηνών.

Στάδιο 2: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, περιλαμβάνονται στο Στάδιο 2, και αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Στάδιο 3: Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα (ο ορισμός του Συγκροτήματος για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αθέτηση αναφέρεται σε επόμενο μέρος της Σημείωσης) και για τα οποία αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους.

Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι απομειωμένα κατά την αρχική τους αναγνώριση (POCI): Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση περιλαμβάνουν δάνεια που αγοράστηκαν ή δημιουργήθηκαν με μεγάλη έκπτωση που αντανάκλα τις πιστωτικές ζημιές που έχουν επισυμβεί. Αναγνωρίζονται μεταβολές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) για όλη τη διάρκεια της ζωής τους από την αρχική αναγνώριση.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με αντίστοιχη πρόβλεψη απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που παρουσιάζεται ως μείωση στη λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος στον ισολογισμό. Για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων η λογιστική αξία δεν μειώνεται, αλλά το συσσωρευμένο ποσό απομείωσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Για τα στοιχεία εκτός του ισολογισμού, οι συσσωρευμένες προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές περιλαμβάνονται στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις' εκτός στην περίπτωση δανειακών δεσμεύσεων για τις οποίες αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές μαζί με τη ζημιά απομείωσης της σχετικής απαίτησης στον ισολογισμό, καθώς το Συγκρότημα δεν μπορεί να προσδιορίσει ξεχωριστά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη δανειακή δέσμευση από εκείνες των απαιτήσεων που είναι αναγνωρισμένες στον ισολογισμό. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και στις 'Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' για όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά μέσα.

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, δανειακές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, που πληρούν τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) σύμφωνα με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση υποχρέωσης και κατηγοριοποιούνται σε Στάδιο 3 (πιστωτικά απομειωμένα). Για αυτά τα δάνεια οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της ζωής τους και θεωρούνται επίσης ότι είναι σε αθέτηση για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου.

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ ορίζονται τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει πλήρως τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαικών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, αναδιάρθρωσης κινδύνου και πτώχευσης του οφειλέτη.
- Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 90 μέρες.
- Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης (συνέχεια)

- v. Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που έχουν προηγουμένως ταξινομηθεί ως ΜΕΔ τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες.

Όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια των ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Εάν ένας μη-ιδιώτης οφειλέτης διατηρεί άνοιγμα με σημαντικές καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών, το συνολικό άνοιγμα του πελάτη ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενο, ανεξάρτητα από το όριο του 20%.

Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:

- Έκθεση σε ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €100
- Έκθεση σε μη-ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €500 και το ποσό σε καθυστέρηση/υπερβάση να είναι τουλάχιστον 1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

Εάν η αδυναμία πληρωμής δεν εντοπιστεί σε προγενέστερο στάδιο, θεωρείται ότι συμβαίνει όταν ένα άνοιγμα παρουσιάζει καθυστερήσεις πάνω από 90 ημέρες, ακόμη και όταν οι κανονιστικοί κανόνες επιτρέπουν τον ορισμό αθέτησης υποχρέωσης βάσει των 180 ημερών καθυστέρησης.

Ο ορισμός πιστωτικά απομειωμένα είναι εναρμονισμένος με τον ορισμό της αθέτησης υποχρέωσης ούτως ώστε το Στάδιο 3 να περιλαμβάνει όλα τα δάνεια τα οποία είναι σε αθέτηση υποχρέωσης ή πιστωτικά απομειωμένα.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωριστεί ως πιστωτικά απομειωμένο, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επιμετρούνται ως η διαφορά μεταξύ της μεικτής λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του μέσου.

Τα ρυθμισμένα ΜΕΔ παύουν να θεωρούνται ως ΜΕΔ και μεταφέρονται εκτός του Σταδίου 3, μόνο όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- i. Η επέκταση στα ρυθμιστικά μέτρα δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση.
- ii. Έχει περάσει ένας χρόνος από την επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων.
- iii. Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους μετά τις ρυθμίσεις, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχία σχετικά με την πλήρη αποπληρωμή του δανείου.
- iv. Δεν υπάρχει κριτήριο για πιθανότητα μη αποπληρωμής από τον οφειλέτη.
- v. Ο οφειλέτης έχει πραγματοποιήσει πληρωμές μετά από τις ρυθμίσεις ενός μη ασήμαντου ποσού κεφαλαίου (υπάρχουν διαφορετικά όρια κεφαλαίου αναλόγως του τύπου των παροχών).

Τα μη εξυπηρετούμενα μη ρυθμισμένα ανοίγματα παύουν να θεωρούνται ΜΕΔ και σε αυτήν την περίπτωση μεταφέρονται εκτός του Σταδίου 3, μόνο όταν παύσουν να ισχύουν όλες οι προϋποθέσεις για τις οποίες τα ανοίγματα ταξινομήθηκαν αρχικά ως ΜΕΔ.

Όταν ένας λογαριασμός μεταφέρεται εκτός του Σταδίου 3, μεταφέρεται στο Στάδιο 2 για δοκιμαστική περίοδο 6 μηνών. Στο τέλος αυτής της περιόδου, ενεργοποιείται ο δείκτης σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο (SICR) όπως περιγράφεται στην Σημείωση 2.19.3 και το δάνειο είτε μεταφέρεται στο Στάδιο 1 είτε παραμένει στο Στάδιο 2. Η αναστροφή προηγούμενων μη αναγνωρισμένων τόκων για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια του Σταδίου 3 παρουσιάζεται στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

Νέος ορισμός αθέτησης υποχρέωσης με ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2021

Από 1 Ιανουαρίου 2021 εφαρμόζονται δύο νέες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επηρεάζουν την ταξινόμηση των ΜΕΔ και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, αυτές οι οδηγίες αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το όριο σημαντικότητας για πιστωτικές υποχρεώσεις σε καθυστέρηση (EBA/RTS/2016/06) και τις κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει του άρθρου 178 (EBA/GL/2016/07).

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.2 Πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ορισμός της αθέτησης (συνέχεια)

Ως αποτέλεσμα, τέθηκαν σε εφαρμογή οι πιο κάτω αλλαγές από 1 Ιανουαρίου 2021:

1. Νέος υπολογισμός των ημερών σε καθυστέρηση: βάση του νέου υπολογισμού, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα ξεκινούν να υπολογίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου ξεπεράσουν το όριο σημαντικότητας (αντί από την πρώτη μέρα που το δάνειο παρουσιάζει καθυστέρηση/υπερβάση). Επίσης, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα μηδενίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου μειωθούν κάτω από το όριο σημαντικότητας. Οι πληρωμές έναντι του δανείου που δεν μειώνουν τις καθυστερήσεις/υπερβάσεις πιο κάτω από το όριο σημαντικότητας, δεν θα επηρεάζουν τον υπολογισμό του αριθμού ημερών σε καθυστέρηση.
2. Η έξοδος των ρυθμισμένων ΜΕΔ εναρμονίζεται με τα κριτήρια εξόδου προβληματικών αναδιαρθρώσεων και επιπρόσθετα των πιο πάνω, οι παρακάτω όροι θα πρέπει επίσης να ικανοποιούνται:

Έχει παρέλθει ένας χρόνος από το τελευταίο από τα πιο κάτω γεγονότα:
  - α. Την ημερομηνία αναδιάρθρωσης
  - β. Την ημερομηνία όπου η έκθεση ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενη
  - γ. Την καταβολή τόκων και κεφαλαίου για τουλάχιστον 12 μήνες
3. Τα μη εξυπηρετούμενα μη ρυθμισμένα χρηματοοικονομικά ανοίγματα, παύουν να θεωρούνται ΜΕΔ, μόνο όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:
  - i. Έχει παρέλθει δοκιμαστική περίοδος τριών μηνών
  - ii. Δεν συνεχίζει να υπάρχει πιθανότητα να προκληθεί αθέτηση υποχρέωσης
  - iii. Δεν υπάρχει κριτήριο για πιθανότητα μη αποπληρωμής από τον οφειλέτη
4. Βάσει του νέου ορισμού αθέτησης υποχρέωσης, το κριτήριο σημαντικότητας του 20% και το κριτήριο των ημερών σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, δεν θα ισχύουν για όλα τα άλλα ανοίγματα εκτός από τα ανοίγματα σε ιδιώτες, δηλαδή οποιοδήποτε ΜΕΔ, για οποιοδήποτε λόγο, θα ταξινομηθεί ως ΜΕΔ σε επίπεδο πελάτη.

Ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες

Ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση και μεταφέρονται στο Στάδιο 3 αν οι εκδότες δεν καταφέρουν να πληρώσουν είτε τόκους είτε κεφάλαιο. Σύμφωνα με τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's αυτά χαρακτηρίζονται στη βαθμίδα C που είναι η χαμηλότερη πιστοληπτική βαθμίδα του οίκου Moody's. Επιπρόσθετα, λαμβάνονται υπόψη ορισμένα άλλα κριτήρια, όπως οι δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές και οικονομικές συνθήκες καθώς και οι δείκτες αγοράς (πιστωτικά περιθώρια, τιμές σύμβασης ανταλλαγής κινδύνου (CDS)) για να καθοριστεί κατά πόσο έχει υπάρξει σημαντική επιδείνωση στην οικονομική θέση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αθέτηση της εξόφλησης της υποχρέωσής του.

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο

Το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί ότι σε περίπτωση σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο, από την αρχική αναγνώριση, η βάση υπολογισμού της ζημιάς απομείωσης θα μεταβληθεί από αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών, σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου.

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά, από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης για όλη την εναπομείνουσα διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου από την αρχική αναγνώριση.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο (συνέχεια)

Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή (lifetime PDs) του χρηματοοικονομικού μέσου ως τον κύριο ποσοτικό δείκτη, για να αξιολογήσει την μετάβαση από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 για όλα τα χαρτοφυλάκια. Το Συγκρότημα ορίζει ότι ένα άνοιγμα έχει υποστεί σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο με την ποσοτική σύγκριση της πιθανότητα αθέτησης κατά την ημερομηνία της αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη πιθανότητα αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση για να υπολογίσει την αύξηση σε σχέση με το προκαθορισμένο όριο. Το όριο έχει καθοριστεί χρησιμοποιώντας στατιστική ανάλυση ιστορικών δεδομένων της πιστωτικής μετάβασης των ανοιγμάτων με βάση τις μέρες σε καθυστέρηση, για τους διάφορους τομείς. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τα όρια που παρουσιάζονται στο πιο κάτω πίνακα για κάθε χαρτοφυλάκιο/τομέα με βάση τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: τύπο πελάτη, τύπο προϊόντος και αρχική διαβάθμιση πιστωτικού κινδύνου. Το όριο εφαρμόζεται σε κάθε απαίτηση ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο/τομέα στο οποίο κατατάσσεται η απαίτηση.

Για τα δανειακά χαρτοφυλάκια ιδιωτών, μικρομεσαίων επιχειρήσεων (SME) και μεγάλων επιχειρήσεων, το όριο που εφαρμόζεται διαφέρει ανάλογα με την αρχική πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη. Για χρηματοοικονομικά μέσα, με μικρότερες πιθανότητες αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση λόγω της καλής πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλόμενου, το σχετικό όριο για την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου που προσδιορίζεται είναι υψηλότερο από ότι για τα χρηματοοικονομικά μέσα με υψηλότερες πιθανότητες αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση.

Ο δείκτης σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο, ενεργοποιείται με βάση τη σύγκριση της αναλογίας της παρούσας πιθανότητας αθέτησης για όλη την αναμενόμενη ζωή προς την πιθανότητα αθέτησης για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής κατά την αρχική αναγνώριση (PD@O) με το προκαθορισμένο όριο. Εάν η υπολογιζόμενη αναλογία είναι μεγαλύτερη του προκαθορισμένου ορίου, τότε θεωρείται ότι έχει επέλθει επιδείνωση και το άνοιγμα μεταφέρεται στο Στάδιο 2. Το όριο βαθμονόμησης οδηγείται από αλλαγές στα μοντέλα πιθανότητας αθέτησης όπου αξιολογούνται εξαμηνιαία, όπως παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.7.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά το ποσοτικό όριο που εφαρμόστηκε για τη σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο, το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με την αρχική πιστοληπτική ικανότητα του δανειολήπτη, την 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019:

Τομέας	Πιστοληπτική βαθμίδα κατά την αρχική αναγνώριση	Όριο επιδείνωσης πιθανότητας αθέτησης που εφαρμόστηκε την 31 Δεκεμβρίου 2020	Όριο επιδείνωσης πιθανότητας αθέτησης που εφαρμόστηκε την 31 Δεκεμβρίου 2019
Ιδιώτες	1-3	1-7 X PD@O	2-9 X PD@O
	4-5	1-4 X PD@O	1-6 X PD@O
	6-7	1-4 X PD@O	1-3 X PD@O
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1-3	3 X PD@O	4-6 X PD@O
	4-5	3 X PD@O	2-4 X PD@O
	6-7	3 X PD@O	1-2 X PD@O
Μεγάλες επιχειρήσεις	1-7	1-2 X PD@O	2 X PD@O

Οι παράμετροι του ΔΠΧΑ 9 (στοιχεία PD), συμπεριλαμβανομένων των προκαθορισμένων ορίων βαθμονομήθηκαν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020, προκειμένου να συμπεριληφθούν πρόσθετες πρόσφατες ιστορικές παρατηρήσεις, με θετικό αντίκτυπο στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ύψους €6 εκατ.

Για δάνεια τα οποία αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση, εκτός από τους ποιοτικούς παράγοντες που ενσωματώθηκαν στον υπολογισμό της πιθανότητας αθέτησης, λαμβάνονται υπόψη και οι ακόλουθοι:

- σημαντική αλλαγή στην αξία των εξασφαλίσεων ή των εγγυήσεων ή στην οικονομική υποστήριξη που παρέχεται από τους μετόχους/διευθυντές,
- σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρήσεις, χρηματοοικονομικές και/ή οικονομικές συνθήκες στις οποίες λειτουργεί ο δανειζόμενος.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.3 Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο (συνέχεια)

Το Συγκρότημα επίσης θεωρεί, ως εξ' ορισμού κριτήριο (backstop) ότι σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο έχει επισυμβεί όταν οι συμβατικές πληρωμές είναι άνω των 30 ημερών σε καθυστέρηση (εφαρμόζεται η αρχή του ουσιώδους μεγέθους στην καθυστέρηση). Τα δάνεια που πληρούν αυτό τον όρο ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Η μεταφορά στο Στάδιο 2 δεν πραγματοποιείται σε περιπτώσεις όπου ορισμένα ανοίγματα είναι άνω των 30 ημερών σε καθυστέρηση, αλλά δεν πληρούνται ορισμένα όρια ουσιώδους σημασίας (όπως ποσά σε καθυστέρηση μέχρι €100 και ποσά μέχρι 1% στην περίπτωση καταναλωτικών ανοιγμάτων και ποσά σε καθυστέρηση μέχρι €500 και ποσά χρηματοδότησης του 1% σε όλα τα ανοίγματα εκτός από τα καταναλωτικά). Τα όρια ουσιώδους σημασίας προσδιορίζονται σε Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου από τον Κανονισμό της ΕΚΤ (ΕΕ) 2018/1845.

Τα όρια για τη μετάβαση μεταξύ Σταδίου 1 και Σταδίου 2 είναι συμμετρικά. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που έχει μεταφερθεί στο Στάδιο 2, θα μεταφερθεί πίσω στο Στάδιο 1 όταν ο πιστωτικός κίνδυνος δεν θεωρείται ότι έχει πλέον σημαντική αύξηση σε σχέση με την αρχική αναγνώριση.

Σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο για χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η απλοποιημένη προσέγγιση του χαμηλού πιστωτικού κινδύνου υιοθετείται για ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες με εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας που χαρακτηρίζονται ως επενδυτικές. Η αξιολόγηση του χαμηλού πιστωτικού κινδύνου βασίζεται τόσο στην κλίμακα εξωτερικής αξιολόγησης της πιστοληπτικής διαβάθμισης των οίκων αξιολόγησης καθώς και της εσωτερικής πιστοληπτικής αξιολόγησης (που λαμβάνει υπόψη τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες πληροφορίες για το μέσο και τον εκδότη). Ο συνδυασμός των δύο παρέχει μια προσαρμοσμένη βαθμίδα πιστοληπτικής ικανότητας. Μία προσαρμοσμένη βαθμίδα πιστοληπτικής ικανότητας η οποία παραμένει στην επενδυτική κατηγορία θεωρείται ότι έχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο.

Για ομόλογα, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες μη επενδυτικού βαθμού, δεν είναι εφαρμόσιμη η απλοποιημένη προσέγγιση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου και έτσι η επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογείται συγκρίνοντας την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου, με την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κατά την ημερομηνία αναφοράς. Σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου θεωρείται ότι επήλθε όταν η προσαρμοσμένη βαθμολογία της πιστοληπτικής ικανότητας των ανοιγμάτων μειώνεται σε τέτοιο βαθμό ώστε η νέα αξιολόγηση να σχετίζεται με μια ψηλότερου κινδύνου κατηγορία (π.χ. από την μη επενδυτική κατηγορία σε κερδοσκοπική) και στη συνέχεια σε πολύ κερδοσκοπική ή όταν η πιθανότητα αθέτησης του ανοίγματος κατά την αρχική αναγνώριση σε σύγκριση με την πιθανότητα αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει αυξηθεί κατά ένα επίπεδο μεγαλύτερο από το προκαθορισμένο όριο.

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Το ΔΠΧΑ 9 αντικατοπτρίζει μία αμερόληπτη και σταθμισμένη εκτίμηση πιθανοτήτων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών που θα προκύψουν από γεγονότα αθέτησης που είναι δυνατόν να επισυμβούν στους επόμενους 12 μήνες (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δώδεκα μηνών) από την ημερομηνία αναφοράς είτε από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Το Συγκρότημα υπολογίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής και δώδεκα μηνών είτε σε ατομική βάση ή σε συλλογική βάση, ανάλογα με τη φύση του υποκείμενου χαρτοφυλακίου των χρηματοοικονομικών μέσων.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECLs) βάσει του σταθμισμένου μέσου όρου τριών σεναρίων για την επιμέτρηση του ελλείμματος των αναμενόμενων ταμειακών ροών που προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση του πραγματικού επιτοκίου όπως αυτό υπολογίστηκε κατά την αρχική αναγνώριση. Έλλειμμα ταμειακών ροών ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών βάσει του συμβολαίου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες τρεις παραμέτρους:

- άνοιγμα σε αθέτηση (EAD),
- πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) και
- ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Άνοιγμα σε αθέτηση (EAD)

Το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD) αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο άνοιγμα σε περίπτωση αθέτησης κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου, λαμβάνοντας υπόψη αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων και δεδουλευμένους τόκους. Ο ορισμός του ανοίγματος σε αθέτηση (EAD) διαφοροποιείται στις ακόλουθες κατηγορίες: ανακυκλούμενων και μη ανακυκλούμενων ανοιγμάτων.

Για τα μη ανακυκλούμενα ανοίγματα, χρησιμοποιείται η συμβατική διάρκεια του ανοίγματος και τα ανοίγματα τόσο εντός όσο και εκτός του ισολογισμού αποσβένονται σύμφωνα με το βασικό χρονοδιάγραμμα των συμβατικών πληρωμών για κάθε άνοιγμα. Στην περίπτωση ανακυκλούμενων ανοιγμάτων, το προβλεπόμενο άνοιγμα σε αθέτηση (EAD) είναι η λογιστική αξία για το εντός του ισολογισμού ποσού αυξημένη με μια παράμετρο πιστωτικού συντελεστή μετατροπής που εφαρμόζεται στο υπόλοιπο που δεν έχει χρησιμοποιηθεί (Credit Conversion Factor, CCF). Η παράμετρος πιστωτικού συντελεστή μετατροπής (CCF) βασίζεται σε εμπειρικά δεδομένα από το 2014 και μετά.

Όσον αφορά τα απομειωμένα ανοίγματα, το άνοιγμα σε αθέτηση (EAD), ισούται με το ποσό του ισολογισμού κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD)

Η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) αντιπροσωπεύει την πιθανότητα περίπτωσης αθέτησης και υπολογίζεται βάσει στατιστικών μοντέλων αξιολόγησης ανά τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τη διαβάθμιση σε ατομικό επίπεδο δανείου, καθώς και τη μελλοντική πληροφόρηση βάσει μακροοικονομικών παραμέτρων.

Για κάθε άνοιγμα, ο καθορισμός πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) για όλη την αναμενόμενη ζωή του χρηματοοικονομικού μέσου, αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του και βασίζεται στα μοντέλα περιθωριακής πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου (MPD TTC), την περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης σε επίπεδο πιστωτικής διευκόλυνσης (MDP individual), τη χρονική στιγμή της περιθωριακής πιθανότητας (MPP point in time), την περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) και την επικάλυψη των ΜΕΔ. Συγκεκριμένα, το πρώτο στοιχείο, MPD TTC υπολογίζεται ανά τομέα και απεικονίζει την πιθανότητα αθέτησης ανάλογα με τον αριθμό μηνών από την ημερομηνία έναρξης της διευκόλυνσης. Η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης για κάθε μήνα από την ημερομηνία υπολογισμού, υπολογίζεται με την προϋπόθεση ότι τα ανοίγματα παρέμειναν μέχρι τον προηγούμενο μήνα. Η περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης σε επίπεδο πιστωτικής διευκόλυνσης (MPD individual) υπολογίζεται με ένα συντελεστή στάθμισης βάσει της εκάστοτε αξιολόγησης πιστοληπτικού κινδύνου της διευκόλυνσης, ο οποίος συνδέεται με την πιθανότητα αθέτησης της συγκεκριμένης βαθμίδας πιστωτικής αξιολόγησης του Συγκροτήματος. Η περιθωριακή πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (MPD) προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες με βάση τις μακροοικονομικές παραμέτρους. Τέλος, η περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) είναι η καμπύλη που δείχνει την πιθανότητα πλήρους αποπληρωμής συγκεκριμένου ανοίγματος με βάση την περίοδο σε μήνες από την αρχική ημερομηνία του ανοίγματος. Η περιθωριακή πιθανότητα πληρωμής (MPP) εκτιμάται για κάθε συγκεκριμένο τομέα και εξαρτάται από τους συμβατικούς όρους του ανοίγματος. Τέλος, η επικάλυψη των ΜΕΔ είναι ένας επιπρόσθετος παράγοντας που αναπροσαρμόζει τον ορισμό της αθέτησης, και βασίζεται στα μοντέλα, όπως αυτά ευθυγραμμίζονται με τον ορισμό των ΜΕΔ. Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, όπου δεν υπάρχει συμβατική λήξη, αναπτύσσεται μια καμπύλη ανά τομέα. Ο συνδυασμός αυτών των μοντέλων αποτελεί τη βάση υπολογισμού της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης για κάθε μήνα για τη διάρκεια ζωής του ανοίγματος.

Η διαδικασία της BOC PCL για την εσωτερική διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας περιγράφεται στην Σημείωση 45.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.4 Επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

Η ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Συνήθως εκφράζεται ως ποσοστό του ανοίγματος σε αθέτηση. Για την παράμετρο της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνοντας υπόψη δύο ξεχωριστά σενάρια. Το πρώτο είναι αυτό όπου η διευκόλυνση έχει αποκατασταθεί, όπου υπάρχει πλήρης ανάκτηση έτσι δεν υπάρχουν ζημιές. Στο δεύτερο σενάριο, η διευκόλυνση παραμένει μη εξυπηρετούμενη με αποτέλεσμα η BOC PCL να επεξεργάζεται πράξεις εκκαθάρισης εξασφαλίσεων. Για το σκοπό αυτό το μοντέλο υπολογισμού ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνει υπόψη παραμέτρους, όπως το ιστορικό ζημιάς ή/και ποσοστά ανάκτησης, καθώς και την αξία εξασφάλισης η οποία προεξοφλείται στην παρούσα αξία την ημερομηνία αναφοράς καθορίζοντας το αναμενόμενο έλλειμμα ταμειακών ροών. Ποσοστά ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) εκτιμώνται για το Στάδιο 1, Στάδιο 2, Στάδιο 3 και είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) για την κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

Η δομή του μοντέλου υπολογισμού της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) λαμβάνει υπόψη τα εξής:

- Ποσοστό αποκατάστασης όπου το μοντέλο για την πιθανότητα αποκατάστασης βασίστηκε σε ιστορικές παρατηρήσεις.
- Ποσοστό μη-αποκατάστασης που περιλαμβάνει ανάκτηση μετρητών ή ανάκτηση εξασφάλισης είτε ως εθελοντική π.χ. συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με ακίνητα, είτε καταναγκαστική πώληση ή δημοπρασίες ή μέσω εκποιήσεων και αναγκαστική διαχείριση.

Τα μοντέλα αθέτησης υποχρέωσης (PD), άνοιγμα αθέτησης (EAD) και ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LED) παρακολουθούνται μέσω διαδικασίας, όπου τα αποτελέσματα τους εκ των υστέρων εξετάζονται με τη διενέργεια ελέγχου ((back-testing).

Αξιολόγηση δανείων σε ατομική βάση

Η ατομική αξιολόγηση πραγματοποιείται για ατομικά σημαντικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και για άλλα ανοίγματα που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια όπως έχουν καθοριστεί από τη Διεύθυνση Πιστωτικού Κινδύνου. Χρησιμοποιείται μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο για τα κριτήρια επιλογής του χαρτοφυλακίου που αξιολογείται ατομικά, όπως είναι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ή δάνεια και απαιτήσεις από πελάτη που έχουν τύχει ρύθμισης και υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο ποσό, μείωση ενός ορισμένου ποσοστού επί του ετήσιου κύκλου εργασιών και μείωση ενός συγκεκριμένου ποσοστού στις εκχωρηθείσες εξασφαλίσεις. Το 2020, ως λόγω της πανδημίας COVID-19, τα κριτήρια επιλογής περιελάμβαναν σημαντικά ανοίγματα του Σταδίου 1 σε τομείς με μεγάλη επίδραση από το COVID-19 για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου και των σημαντικών ανοιγμάτων που μεταφέρθηκαν στο Στάδιο 2 από το Στάδιο 1 για την αξιολόγηση πιθανών ενδείξεων μη αποπληρωμής του οφειλέτη.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) υπολογίζονται σε ατομική βάση και όλες οι σχετικές εκτιμήσεις για τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές λαμβάνονται υπόψη (για παράδειγμα, οι επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων, η θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με άλλους ενάγοντες, η αξιοπιστία των στοιχείων του πελάτη και το πιθανό κόστος και διάρκεια της διαδικασίας διαχείρισης).

Αξιολόγηση δανείων σε συλλογική βάση

Όλα τα ανοίγματα πελατών που δεν αξιολογούνται σε ατομική βάση, αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Για τους σκοπούς του υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα ανοίγματα ομαδοποιούνται σε αναλυτικά χαρτοφυλάκια/τομείς με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Ο βαθμός ομαδοποίησης βασίζεται σε διάφορα στοιχεία τα οποία, μεταξύ άλλων παραγόντων, περιλαμβάνουν τον τύπο πελάτη, την κατηγορία ανοίγματος και τον τύπο χαρτοφυλακίου.

2.19.5 Σενάρια και συντελεστές στάθμισης

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί λογικές και βάσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με μελλοντικές συνθήκες, για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές είναι ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό πιστωτικών ζημιών που καθορίστηκαν με την αξιολόγηση μιας σειράς πιθανών αποτελεσμάτων και λαμβάνοντας υπόψη προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για τρία μακροοικονομικά σενάρια, το βασικό, το αρνητικό και το θετικό και το αποτέλεσμα είναι ο μέσος όρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, βάσει του σταθμισμένου μέσου όρου των τριών σεναρίων, με βάση το ποσοστό πιθανότητας κάθε σεναρίου (Σημ. 45).

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.5 Σενάρια και συντελεστές στάθμισης (συνέχεια)

Τα μακροοικονομικά σενάρια επηρεάζουν τόσο την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) όσο και την ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD). Συγκεκριμένα πληροφορίες που αφορούν μελλοντικές προοπτικές ενσωματώνονται στις μετρήσεις της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) βάση εξισώσεων παλινδρόμησης (regression equations) που προκύπτουν από ιστορικά δεδομένα. Χρησιμοποιώντας στατιστική ανάλυση επιλέχθηκαν οι πιο σημαντικές μακροοικονομικές μεταβλητές ώστε να προβλέπονται με ακρίβεια τα αναμενόμενα ποσοστά αθέτησης υποχρέωσης. Όσο αφορά τη ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), οι πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές προοπτικές ενσωματώνονται μέσω των δεικτών τιμών ακινήτων για τις σχετικές κατηγορίες ακινήτων (σπίτια, εμπορικά ακίνητα, βιομηχανικά ακίνητα). Συγκεκριμένα, για κάθε εξασφάλιση, υπολογίζεται η πιθανή μελλοντική ρευστοποιήσιμη αξία πριν από την προεξόφλησή της πίσω στην ημερομηνία αναφοράς για τον υπολογισμό του αναμενόμενου ελλείμματος ταμειακών ροών.

Κάθε μακροοικονομικό σενάριο που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών περιλαμβάνει εκτίμηση όλων των σχετικών μακροοικονομικών μεταβλητών που περιλαμβάνονται στα σχετικά μοντέλα για μία πενταετή περίοδο, και ακολούθως υιοθετούνται προβλέψεις μακροπρόθεσμων μέσων όρων μεγέθυνσης βάση εκτιμήσεων των δυνατικών ρυθμών.

Όσον αφορά τα ποσοστά στάθμισης των σεναρίων, αυτά προσδιορίζονται χρησιμοποιώντας τη θεωρία των πιθανοτήτων και ανάλυση αυστηρότητας της αντίστοιχης διανομής συχνότητας. Τα ιστορικά δεδομένα αναφορικά με τους ρυθμούς αύξησης του ετήσιου ΑΕΠ (1980-2020) αναλύονται και παράγεται η αντίστοιχη διανομή συχνότητας. Από αυτή τη διανομή εξάγονται οι πιθανότητες για όλα τα πιθανά αποτελέσματα για τη μεταβλητή αναφοράς, βάση της 'κανονικής διανομής συχνότητας'. Τα ιστορικά δεδομένα μεγέθυνσης του ΑΕΠ της Κύπρου εμφανίζουν υψηλή μεταβλητότητα και η προκύπτουσα διανομή είναι θετικώς λοξή. Ωστόσο, η διανομή συχνότητας τείνει προς την κανονική όταν εξαιρούνται ακραίες τιμές. Οι αποκλίσεις των πραγματικών αποτελεσμάτων από τον μέσο όρο της διανομής, υπολογίζονται με βάση τις αντίστοιχες τιμές τυπικής απόκλισης και η αυστηρότητα ενός σεναρίου καθορίζεται από το βαθμό απόκλισης από τον μέσο όρο της διανομής, με όρους τυπικής απόκλισης. Οι πιθανότητες ενός σεναρίου υπολογίζονται χρησιμοποιώντας διαστήματα αυτοπεποίθησης. Το βασικό σενάριο καθορίζεται για εύρος τιμών που αντιστοιχούν σε πιθανότητα 50%, με ίσες αποκλίσεις ένθεν και ένθεν του μέσου όρου της ιστορικής διανομής συχνότητας. Το αρνητικό σενάριο ορίζεται στο εύρος τιμών στα αριστερά της διανομής που αντιστοιχεί σε 25% πιθανότητα. Και το θετικό σενάριο ορίζεται στο εύρος τιμών στα δεξιά της ίδιας διανομής που αντιστοιχεί στην πιθανότητα 25% που απομένει. Αυτά τα ποσοστά αναφοράς πιθανοτήτων (50%, 25% και 25%), αποφασίζονται βάση της ανάλυσης αυστηρότητας που ενσωματώνει τον μέσο όρο και την τυπική απόκλιση της διανομής συχνότητας.

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις για τα τρία σενάρια - το βασικό, το αρνητικό και το θετικό - διενεργούνται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών της Τράπεζας Κύπρου. Επίσης, τα αντίστοιχα ποσοστά στάθμισης των σεναρίων καθορίζονται από το ίδιο Τμήμα. Η διαδικασία που ακολουθείται εσωτερικά για τη διενέργεια των προβλέψεων ενσωματώνει τις υπάρχουσες εξωτερικές προβλέψεις (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κ.α.). Τα προκύπτοντα σενάρια και ποσοστά επανεξετάζονται και προτείνονται από τον ΔΔΚ και υποβάλλονται στην Επιτροπή Προβλέψεων για έγκριση.

Γίνονται περιστασιακά ποιοτικές αναπροσαρμογές ή διορθώσεις όταν οι παράμετροι που υπολογίζονται δεν καλύπτουν όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι προσαρμογές που έχουν γίνει παρατίθενται στη Σημείωση 5.2.

2.19.6 Περίοδος επιμέτρησης αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η περίοδος για την οποία καθορίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (για 12 μήνες ή για όλη τη διάρκεια ζωής) ενός χρηματοοικονομικού μέσου βασίζεται στη συμβατική διάρκειά του. Για μη ανακυκλούμενα ανοίγματα, η αναμενόμενη διάρκεια ζωής είναι η περίοδος από την ημερομηνία αναφοράς μέχρι τον τερματισμό της διευκόλυνσης. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων, η περίοδος επιμέτρησης καθορίζεται όπως για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις.

Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, τις πιστωτικές κάρτες και τα όρια τρεχούμενων λογαριασμών η BOC PCL έχει το δικαίωμα να ακυρώσει ή/και να μειώσει τις διευκολύνσεις με προειδοποίηση δύο μηνών. Η BOC PCL δεν περιορίζει την έκθεση της σε πιστωτικές ζημιές κατά τη συμβατική περίοδο προειδοποίησης, αλλά αντ' αυτού χρησιμοποιείται ένα μοντέλο συμπεριφοράς μέχρι τη λήξη όπου σε κάθε ανακυκλούμενη διευκόλυνση εφαρμόζεται ο αναμενόμενος χρόνος τερματισμού.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.19.7 Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)

Αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) καταχωρούνται στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται ή αποαναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που υπάρχει μεταγενέστερη μεταβολή στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής. Για τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI), το Συγκρότημα αναγνωρίζει μόνο σωρευμένες μεταβολές των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής από την αρχική αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας. Τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι πιστωτικά απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) παραμένουν μια ξεχωριστή κατηγορία μέχρι την αποαναγνώριση.

2.20 Διαγραφές

Το Συγκρότημα μειώνει τη μεικτή λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία για ανάκτηση του. Στην περίπτωση αυτή, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται είτε εν μέρει, είτε πλήρως. Η διαγραφή αναφέρεται τόσο στις συμβατικές όσο και στις μη συμβατικές διαγραφές. Οι μη συμβατικές διαγραφές ορίζονται ως η λογιστική μείωση ενός δανείου, χωρίς ωστόσο το Συγκρότημα να παραιτηθεί της νομικής αξίωσης έναντι του οφειλέτη. Η BOC PCL συνεχίζει να διεκδικεί την ανάκτηση του χρέους (π.χ. διακανονισμοί αναδιάρθρωσης, ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία, πλήρης αποπληρωμή, κ.λ.π.) περιλαμβανομένου και του ποσού που διαγράφηκε για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

Οι ενδεικτικές προϋποθέσεις για εν μέρει διαγραφή ή πλήρης διαγραφή μέρους περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται στα ακόλουθα κριτήρια. Τα κριτήρια ισχύουν τόσο για συμβατικές όσο και για μη συμβατικές διαγραφές και δεν εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις, καθώς απαιτείται ατομική αξιολόγηση και κρίση για την αξιολόγηση κάθε υπόθεσης με βάση την αξία της.

- Περιπτώσεις που πλησιάζουν την ρευστοποίηση της εξασφάλισης μπορούν να θεωρηθούν απαραίτητες για να εξεταστούν για διαγραφή. Όσον αφορά αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία η εξασφάλιση δεν έχει ακόμη ρευστοποιηθεί (αλλά μπορεί να είναι κοντά σε συμφωνία ή άλλη ρύθμιση για ρευστοποίηση), η BOC PCL θέτει μια λογική προσδοκία για μελλοντικές ταμειακές ροές η οποία θα λαμβάνει επίσης υπόψη την ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.
- Όταν η BOC PCL διακόψει όλες τις ενέργειες είσπραξης και εκτέλεσης χρεών, το υπόλοιπο δάνειο μπορεί να εκτιμηθεί για διαγραφή. Ωστόσο, το δάνειο μπορεί να διαγραφεί ακόμη και όταν προχωρούν οι δραστηριότητες είσπραξης και εκτέλεσης.
- Η κατάσταση του οφειλέτη είναι ένας άλλος δείκτης αξιολόγησης για διαγραφή, για παράδειγμα, η αφερεγγυότητα του οφειλέτη ή εάν ο οφειλέτης απεβίωσε ή δεν μπορεί να εντοπιστεί. Ενώ αυτά τα δάνεια ενδέχεται να έχουν ήδη απομειωθεί, η BOC PCL ενδέχεται να μην είναι σε θέση να σχηματίσει λογική προσδοκία για τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Ωστόσο, η BOC PCL λαμβάνει όλα τα νομικά διαθέσιμα μέτρα για την ανάκτηση του χρέους, όπου αυτό είναι εφικτό.
- Πελάτες με ανοίγματα με σημαντικό αριθμό ημερών σε καθυστέρηση, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες αναδιάρθρωσης και ότι η έκθεση ή μέρος της θεωρείται μη ανακτήσιμη / μη συλλέξιμη, αξιολογούνται επίσης για διαγραφή.

Οι διαγραφές υπόκεινται στη διαδικασία εσωτερικής διακυβέρνησης του Συγκροτήματος για έλεγχο και έγκριση.

Οι διαγραφές και οι εν μέρει διαγραφές οδηγούν σε αποαναγνώριση/μερική αποαναγνώριση. Εάν το ποσό της διαγραφής είναι μεγαλύτερο από το ποσό της συσσωρευμένης ζημιάς απομείωσης, η διαφορά αντιμετωπίζεται αρχικά ως αύξηση στη ζημιά απομείωσης, η οποία στη συνέχεια διαγράφεται έναντι της μεικτής λογιστικής αξίας. Οι ανακτήσεις, είτε εν μέρει, είτε πλήρως των ποσών που είχαν προηγουμένως διαγραφεί πιστώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην κατηγορία 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κίνδυνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.21 Χρηματοοικονομικές εγγυητικές, πιστωτικές επιστολές και όρια δανείων που δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί

Το Συγκρότημα εκδίδει χρηματοοικονομικές εγγυητικές στους πελάτες του, αποτελούμενες από πιστωτικές επιστολές, εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών. Οι χρηματοοικονομικές εγγυητικές αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία και παρουσιάζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην κατηγορία στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις'. Στη συνέχεια, η υποχρέωση του Συγκροτήματος για κάθε εγγυητική αποτιμάται στο υψηλότερο ποσό μεταξύ: (α) του αρχικού αναγνωρισμένου ποσού, μειωμένο με τη συσσωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίζεται περιοδικά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' σύμφωνα με τους όρους της εγγυητικής και (β) του ποσού της πρόβλεψης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές εγγυητικές αναγνωρίζονται στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'. Το υπόλοιπο της υποχρέωσης για τις χρηματοοικονομικές εγγυητικές που παραμένει αναγνωρίζεται στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν η εγγυητική εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή λήξει.

Τα όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν χρησιμοποιηθεί και οι πιστωτικές επιστολές είναι δεσμεύσεις βάσει των οποίων, κατά τη διάρκεια της δέσμευσης, το Συγκρότημα υποχρεούται να παρέχει στον πελάτη ένα δάνειο με προκαθορισμένους όρους. Οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζονται στον ισολογισμό του Συγκροτήματος στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις' εκτός από τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανειακών δεσμεύσεων που αναγνωρίζονται μαζί με την πρόβλεψη ζημιάς του σχετικού ανοίγματος στον ισολογισμό, καθώς το Συγκρότημα δεν μπορεί να προσδιορίσει ξεχωριστά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανειακών δεσμεύσεων από εκείνες των ανοιγμάτων στον ισολογισμό. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που σχετίζονται με αυτές τις δανειακές δεσμεύσεις και τις πιστωτικές επιστολές αναγνωρίζονται στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Όταν ο πελάτης αντλεί δέσμευση, το δάνειο εμφανίζεται στα (i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία που κατέχονται προς εμπορία, σύμφωνα με τη σχετική δέσμευση δανειακών παραγώγων, (ii) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία που δεν κατέχονται προς εμπορία ακολουθώντας τις δανειακές δεσμεύσεις που έχουν καθοριστεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή (iii) δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, όταν η σχετική δέσμευση δανείων δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

2.22 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα το Συγκρότημα να συμψηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση. Τα νόμιμα εκτελεστέο δικαίωμα δεν πρέπει να δεσμεύεται με μελλοντικά γεγονότα και οφείλει να εκτελεστεί στα πλαίσια των συνήθων εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης οποιουδήποτε από τα μέρη.

2.23 Λογιστική αντιστάθμισης

Το Συγκρότημα επέλεξε ως επιλογή λογιστικής πολιτικής που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις τροποποιημένες γνωστοποιήσεις της λογιστικής αντιστάθμισης βάσει του ΔΠΧΑ 7.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος και στην περίπτωση των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το Συγκρότημα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης για συναλλαγές οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.23 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης, το Συγκρότημα προβαίνει σε τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ αντισταθμισμένου στοιχείου και αντισταθμιστικών μέσων και της επιδίωξης του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο κατά την έναρξη, όσο και σε συνεχή βάση.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης και σε κάθε ημερομηνία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αξιολογείται κατά πόσον η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ρών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Μια αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική όταν οι μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ρών του αντισταθμιστικού χρηματοοικονομικού μέσου και του αντισταθμιζόμενου μέσου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση, συμψηφίζονται σε εύρος που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 125%. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις ταμειακών ρών όπου το αντισταθμιζόμενο μέσο είναι μια προσδοκώμενη συναλλαγή, το Συγκρότημα εκτιμά εάν αυτή είναι πολύ πιθανή και παρουσιάζει έκθεση μεταβολής των ταμειακών ρών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει νωρίτερα το 2019 τις Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 που σχετίζονται με την μεταρρύθμιση του επιτοκίου αναφοράς το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2020 αλλά υιοθετήθηκε νωρίτερα όπως επιτρέπεται. Αυτές οι τροποποιήσεις δεν οδήγησαν σε προσαρμογές στα ποσά που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Επιπρόσθετες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 21.

2.23.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας που πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, η αλλαγή στην εύλογη αξία από την επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών'. Η μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου που αναλογεί στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο καταχωρείται ως μέρος της λογιστικής αξίας του αντισταθμισμένου στοιχείου και αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγή με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών Εταιριών'.

Εάν το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο λήξει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, ή η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής, η λογιστική αντιστάθμιση διακόπτεται. Για αντισταθμιζόμενα μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής τους αξίας κατά τη διακοπή της αντιστάθμισης, και της αξίας που θα είχε το μέσο χωρίς τη λογιστική αντιστάθμιση, αποσβένεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπολειπόμενη περίοδο της αρχικής αντιστάθμισης. Σε περίπτωση αποαναγνώρισης του αντισταθμιζόμενου μέσου, η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.23.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ρών

Για αντισταθμίσεις ταμειακών ρών που πληρούν τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ρών' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών Εταιριών'.

Όταν οι αντισταθμίσεις ταμειακών ρών επηρεάζουν την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού, τα κέρδη ή οι ζημιές που αναγνωρίστηκαν στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ρών' μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.23.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε δραστηριότητες εξωτερικού

Οι αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ρών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.23 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

2.23.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε δραστηριότητες εξωτερικού (συνέχεια)

Κατά την πώληση ή εκκαθάριση ενός υποκαταστήματος ή θυγατρικής στο εξωτερικό, το συνολικό κέρδος ή ζημιά που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών Εταιριών'.

2.24 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών αποτελούνται από μετρητά, μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες και είναι αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόκτησής τους.

2.25 Ασφαλιστικές εργασίες

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής και γενικού κλάδου και εκδίδει ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα πρόσωπο (φορέας ασφάλισης) αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το άλλο πρόσωπο (ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

Τα επενδυτικά συμβόλαια μπορούν να επαναταξινομηθούν ως ασφαλιστήρια συμβόλαια μετά την αρχική τους αναγνώριση εάν ο ασφαλιστικός κίνδυνος γίνει σημαντικός.

2.25.1 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked) αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους. Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις (non-linked) αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων και άλλα έξοδα που χρεώνονται στα ασφαλιστικά ταμεία μακροπρόθεσμων εργασιών, καθώς και το κόστος κάλυψης από θάνατο αναγνωρίζονται σε αντιστοιχία με τα σχετικά ασφάλιστρα και με βάση τους όρους των σχετικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν συμβούν. Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής καθορίζονται μετά από αναλογιστική εκτίμηση και τα ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με επενδύσεις περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των μονάδων που κατανεμήθηκαν ξεχωριστά στους ασφαλιζόμενους για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

2.25.2 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ως άυλο περιουσιακό στοιχείο την αξία των συμβολαίων σε ισχύ όσον αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Το περιουσιακό στοιχείο αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία του μεριδίου των μετόχων στα κέρδη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας κατάλληλες οικονομικές και αναλογιστικές εκτιμήσεις παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σχετικών υποχρεώσεων από τα ίδια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μεταβολή στην παρούσα αξία καθορίζεται βάσει των ταμειακών ροών μετά τη φορολογία, αλλά για σκοπούς παρουσίασης, η μεταβολή στην αξία αναφέρεται πριν τη φορολογία, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ποσοστό φορολογίας.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.25 Ασφαλιστικές εργασίες (συνέχεια)

2.25.3 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστήριων συμβολαίων. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα που αναλογούν στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία του ισολογισμού αναβάλλεται να αποκτηθούν σε επόμενες περιόδους αναφοράς.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των εκκρεμών απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Η αύξηση στις υποχρεώσεις για το ποσό των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί γίνεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γνωστά δεδομένα, την εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος και υποθέσεις για τη μελλοντική έκβαση των εκκρεμών απαιτήσεων. Η πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί, αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού υπολογίζεται με παρόμοιες στατιστικές τεχνικές.

2.25.4 Επενδυτικά συμβόλαια

Τα έσοδα από επενδυτικά συμβόλαια αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους.

2.25.5 Έλεγχος επάρκειας υποχρεώσεων

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς διενεργείται έλεγχος της επάρκειας των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες βέλτιστες εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών και απαιτήσεων, εξόδων και αποδόσεων των επενδύσεων. Οποιαδήποτε ελλείμματα στις προβλέψεις αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.26 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης

Αξίες που πωλούνται βάσει συμφωνίας για επαναγορά σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία δεν διαγράφονται από τον ενοποιημένο ισολογισμό. Τα εισπραχθέντα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Συμφωνίες επαναγοράς' και αποδίδουν την ουσία της συναλλαγής ως δάνειο προς το Συγκρότημα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς παρουσιάζεται ως έξοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο. Όταν ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει τις αξίες το Συγκρότημα επαναταξινομεί αυτές τις αξίες στον ενοποιημένο ισολογισμό του, στις 'Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση'.

Αξίες που αγοράζονται βάσει συμφωνίας για επαναπώληση σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία αναγνωρίζονται ως συμφωνίες επαναπώλησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και τιμής επαναπώλησης παρουσιάζεται σαν έσοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.27 Μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου και υποχρεώσεις μίσθωσης για συμβόλαια που μεταφέρουν το δικαίωμα να ελέγχουν τη χρήση ενός προσδιορισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος.

Το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση ενός προσδιορισμένου περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης, όταν έχει το δικαίωμα να καθορίζει πώς και για ποιο σκοπό το περιουσιακό στοιχείο χρησιμοποιείται και έχει το δικαίωμα να αλλάξει τον σκοπό, καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης (για παράδειγμα τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν σημαντικά τα οικονομικά οφέλη που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου). Ουσιαστικά, το δικαίωμα αυτό επιτρέπει στο Συγκρότημα να αλλάξει τις αποφάσεις του καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης χωρίς την έγκριση του εκμισθωτή.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.27 Μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής (συνέχεια)

Οι υποχρεώσεις μίσθωσης αρχικά αποτιμώνται στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων που προεξοφλούνται με το Επαυξητικό Χρεωστικό Επιτόκιο (IBR) του μισθωτή, δεδομένου ότι το επιτόκιο που εμπεριέχεται στη μίσθωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί άμεσα. Στη συνέχεια, η υποχρέωση της μίσθωσης προσαρμόζεται για τις πληρωμές τόκων και μισθωμάτων, καθώς και για τις επιπτώσεις των τροποποιήσεων της μίσθωσης. Οι τόκοι υπολογίζονται με την αναπροσαρμογή της παρούσας αξίας της υποχρέωσης μίσθωσης και επιβαρύνουν την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην κατηγορία 'Έξοδα από τόκους'.

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων επιμετράται στο κόστος, μείον τυχόν συσσωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης και προσαρμόζονται για τυχόν υποχρεώσεις εκμίσθωσης. Το κόστος δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει το ποσό της αρχικής αποτίμησης της υποχρέωσης μίσθωσης, του αρχικού άμεσου κόστους και της πρόβλεψης για έξοδα αποκατάστασης, προσαρμοσμένο για τυχόν σχετικές προπληρωμένες ή δεδουλευμένες πληρωμές μισθωμάτων που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέχρι τη λήξη της περιόδου μίσθωσης και καταχωρούνται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Λοιπά λειτουργικά έξοδα'. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου υπόκειται σε απομείωση σύμφωνα με το ΔΛΠ 36.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τη μίσθωση και τις μη μισθωμένες παραμέτρους (όπως έξοδα καθαρισμού, έξοδα συντήρησης) μιας σύμβασης ως ενιαία παράμετρο μίσθωσης, μετά την εκλογή των σχετικών πρακτικών διευκολύνσεων.

Το Συγκρότημα επέλεξε να χρησιμοποιήσει την εξαίρεση αναγνώρισης για συμβάσεις μισθώσεων οι οποίες, κατά την ημερομηνία έναρξης, έχουν διάρκεια μίσθωσης ίση ή μικρότερη των 12 μηνών και δεν περιλαμβάνουν δικαίωμα αγοράς ('βραχυπρόθεσμες μισθώσεις'), και συμβάσεις μισθώσεων για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας ('χαμηλής αξίας περιουσιακά στοιχεία'). Πληρωμές που σχετίζονται με βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις χαμηλής αξίας περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο ως έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Οι μισθώσεις παρακολουθούνται για σημαντικές αλλαγές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγή στη διάρκεια της μίσθωσης και στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς και επανεκτιμείται η επίδραση στην υποχρέωση της μίσθωσης και του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Η υποχρέωση μίσθωσης υπολογίζεται εκ νέου εάν υπάρχει αλλαγή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων, αλλαγή στη διάρκεια μίσθωσης, ή ανάλογα με την περίπτωση, αλλαγή στην εκτίμηση του κατά πόσον μια επιλογή επέκτασης είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί ή η επιλογή τερματισμού είναι εύλογο να μην ασκείται. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης υπολογίζεται εκ νέου, γίνεται αντίστοιχη προσαρμογή του δικαιώματος χρήσης περιουσιακού στοιχείου και/ή στα κέρδη ή ζημιές, ανάλογα με την περίπτωση.

Η διάρκεια της μίσθωσης υπολογίζεται ως μη ακυρώσιμος όρος της μίσθωσης, μαζί με οποιεσδήποτε περιόδους καλύπτονται από την επιλογή παράτασης της μίσθωσης (εφόσον είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί) ή οποιεσδήποτε περιόδους που καλύπτονται από την επιλογή λήξης της μίσθωσης (εφόσον είναι εύλογα βέβαιο ότι δεν πρέπει να ασκηθεί). Η εκτίμηση του εάν το Συγκρότημα είναι εύλογα βέβαιο να ασκήσει τέτοιες επιλογές επηρεάζει τη διάρκεια της μίσθωσης, η οποία επηρεάζει σημαντικά το ποσό των υποχρεώσεων μίσθωσης και των αναγνωρισμένων δικαιωμάτων χρήσης των περιουσιακών στοιχείων. Η κρίση χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της μίσθωσης, η οποία παρουσιάζεται περαιτέρω στη Σημείωση 5.13.

Οι πληρωμές μισθωμάτων περιλαμβάνουν γενικά τις σταθερές πληρωμές και τις μεταβλητές πληρωμές που εξαρτώνται από ένα δείκτη (όπως ένας δείκτης πληθωρισμού).

Οι μεταβλητές πληρωμές μισθωμάτων που προσδιορίζονται με αναφορά σε δείκτη ή ποσοστό λαμβάνεται υπόψη στην υποχρέωση μίσθωσης μόνο όταν υπάρχει μεταβολή στις ταμειακές ροές που προκύπτει από τη μεταβολή του δείκτη ή του επιτοκίου αναφοράς. Στις περιπτώσεις που η σύμβαση μίσθωσης περιλαμβάνει έναν όρο που σχετίζεται με την αύξηση της μισθωτικής πληρωμής βάσει μεταβλητών μισθωμάτων, η αύξηση αυτή εφαρμόζεται στη μίσθωση όταν τεθεί σε ισχύ (όταν πραγματοποιείται η πραγματική εκροή). Η αξιολόγηση εκτελείται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Στις περιπτώσεις όπου η σύμβαση μίσθωσης περιλαμβάνει όρο με σταθερές αυξήσεις των μισθωμάτων, η αύξηση λογίζεται στην αρχική αναγνώριση της υποχρέωσης μίσθωσης.

Όταν μία μίσθωση περιλαμβάνει μια επέκταση ή μια λύση τερματισμού που το Συγκρότημα θεωρεί εύλογα βέβαιη ότι θα ασκηθεί, οι αναμενόμενες πληρωμές μισθωμάτων ή το κόστος τερματισμού συμπεριλαμβάνονται στις πληρωμές μισθωμάτων για τον προσδιορισμό της υποχρέωσης μίσθωσης.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.28 Ακίνητα και εξοπλισμός

Ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος. Στις επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για ενοικίαση ή/και για κεφαλαιουχικό κέρδος. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ένα μέρος που ενοικιάζεται σε τρίτους ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα μεταξύ 3 μέχρι 5 χρόνια, (αλλά πιο συχνές εκτιμήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν εκεί όπου υπάρχει σημαντική και πτωτική κίνηση στις τιμές των ακινήτων) από ανεξάρτητους, προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από διεθνώς αποδεκτά πρότυπα αποτίμησης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία κάθε ακινήτου με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής. Κέρδη ή ζημιές από επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων'.

Το 'Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων' περιλαμβάνει επανεκτιμήσεις ακινήτων που αρχικά χρησιμοποιήθηκε από το Συγκρότημα για τις λειτουργίες του και μεταγενέστερα μεταφέρθηκε στις 'Επενδύσεις σε ακίνητα'. Η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 30 μέχρι 67 χρόνια. Η γη δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων μεταφέρεται στα 'Αδιανέμητα κέρδη'.

Οι δαπάνες μετατροπών/βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα αποσβένονται σε περίοδο 5 χρόνων.

Ο εξοπλισμός επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις του εξοπλισμού υπολογίζονται, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του, από 5 μέχρι 10 χρόνια.

Το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται ως ακίνητο και επιμετράται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και αναπροσαρμόζεται για συγκεκριμένες επαναμετρήσεις των υποχρεώσεων μισθώσεων. Οι αποσβέσεις του αναγνωρισμένου δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, η λογιστική αξία του εξοπλισμού αναθεωρείται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική του αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, ο εξοπλισμός απομειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό.

2. Περιλήψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.29 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και/ή κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών. Επιπρόσθετα, τα μισθωμένα ακίνητα που προκύπτουν από ανταλλαγή χρέους και εκμισθώνονται με λειτουργικές μισθώσεις ταξινομούνται επίσης ως 'Επενδύσεις σε ακίνητα'. Επιπρόσθετες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 22.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, που συμπεριλαμβάνει τα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στις 'Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εξειδικευμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος.

Μεταφορές γίνονται σε (ή από) επενδύσεις σε ακίνητα μόνο όταν υπάρχει αλλαγή χρήσης. Για μεταφορά από ακίνητα για ίδια χρήση σε επενδύσεις σε ακίνητα, το Συγκρότημα λογίζει το εν λόγω ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 2.28 'Ακίνητα και εξοπλισμός' μέχρι την ημερομηνία αλλαγής χρήσης. Για μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη χρήση είναι η εύλογη αξία του την ημερομηνία αλλαγής χρήσης.

2.30 Αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα ως μέρος των συνήθων εργασιών του, αποκτά ακίνητα από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε απευθείας από την BOC PCL είτε μέσω εταιριών που συστάθηκαν και ελέγχονται από το Συγκρότημα των οποίων η μόνη δραστηριότητα είναι η διαχείριση των εν λόγω ακινήτων με σκοπό να τα πωλήσει. Τα ακίνητα αυτά αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος ως 'Αποθέματα ακινήτων', αποδίδοντας την ουσία αυτών των συναλλαγών.

Τα αποθέματα ακινήτων αρχικά αναγνωρίζονται σε κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο χαμηλότερο της τιμής κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μείον οι εκτιμώμενες δαπάνες απαραίτητες για να γίνει η πώληση.

Αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από το κόστος των αποθεμάτων σε ακίνητα, αναγνωρίζεται απομείωση στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Το Συγκρότημα ταξινομεί μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και τις ομάδες εκποίησης (disposal groups) που κατέχονται προς πώληση, εάν η λογιστική αξία τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω μιας συναλλαγής πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση τους.

Το πιο πάνω κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται μόνο όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα εκποίησης είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πώλησης πρέπει να υποδεικνύουν ότι είναι απίθανο ότι σημαντικές αλλαγές θα υπάρξουν στο πλάνο πώλησης ή ότι θα αποσυρθεί το πλάνο. Η διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί σε πρόγραμμα πώλησης και η πώληση θα πρέπει να αναμένεται ότι πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία κατάταξης.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες', όπως η αναβαλλόμενη φορολογία, τα χρηματοοικονομικά μέσα, οι επενδύσεις σε ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από παροχές σε εργαζομένους. Αυτά επιμετρούνται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος όπως περιγράφονται αλλού σε αυτή τη σημείωση.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.31 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (συνέχεια)

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης) επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ. Κατά τη μεταγενέστερη επιμέτρηση της ομάδας εκποίησης, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που κατέχονται προς πώληση και που δεν εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ πριν το καθορισμό της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης.

Εάν η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης είναι χαμηλότερη από τη συνολική λογιστική αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην ομάδα εκποίησης, η ομάδα εκποίησης απομειώνεται. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος. Όταν έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης (ή αναστροφή) για μια ομάδα εκποίησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων χρησιμοποιώντας τη σειρά κατανομής όπως καθορίζεται στο ΔΛΠ 36. Κανένα στοιχείο της ζημιάς δεν κατανέμεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων είναι χαμηλότερη από το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ομάδα εκποίησης ξεπερνά τη εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας αυτής, η διαφορά δεν αναγνωρίζεται.

Τα ακίνητα και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση δεν αποσβένονται.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομήθηκαν ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται ξεχωριστά στον ενοποιημένο ισολογισμό.

Μια ομάδα εκποίησης μπορεί να θεωρηθεί ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, αν μια οντότητα ή μέρος μιας οντότητας έχει πωληθεί ή κατηγοριοποιήθηκε ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση και (α) αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τομέα εργασιών ή γεωγραφική περιοχή δραστηριοτήτων, (β) αποτελεί μέρος ενός ενιαίου αυτόνομου σχεδίου για την πώληση ενός ξεχωριστού σημαντικού τομέα εργασιών ή γεωγραφικής περιοχής δραστηριοτήτων ή (γ) αποτελεί θυγατρική εταιρία που εξαγοράστηκε αποκλειστικά με σκοπό να πωληθεί. Οι καθαρές ζημιές/κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (περιλαμβανομένων των καθαρών κερδών ή ζημιών από την πώληση πριν τη φορολογία και κέρδη ή ζημιές από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση που αποτελεί μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης) και της φορολογίας που προκύπτει από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες εξαιρούνται από τα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων και παρουσιάζονται ως ένα ενιαίο ποσό ως κέρδη ή ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.32 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων λογισμικά προγράμματα και εξαγορά ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ξεχωριστά επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών είναι η εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, η οποία είναι μεταξύ 3 και 8 χρόνια για λογισμικά προγράμματα. Η λογιστική πολιτική για τα συμβόλαια σε ισχύ παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.25.2.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

2. Περιληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.33 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές ταξινομούνται ως ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου και της ονομαστικής αξίας αναγνωρίζεται στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια.

2.34 Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο είναι συμμετοχικός τίτλος αν ο συμμετοχικός τίτλος δεν περιλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για παράδοση μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε άλλη οντότητα, ή την ανταλλαγή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με μια άλλη οικονομική οντότητα υπό όρους δυνητικά δυσμενείς για τον εκδότη.

Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι καταχωρούνται στην υπολειμματική αξία και δεν υπόκεινται σε επαναμέτρηση μετά την αρχική αναγνώριση. Το κόστος που αποδίδεται άμεσα στην έκδοση των λοιπών συμμετοχικών τίτλων αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα αδιανέμητα κέρδη. Οποιαδήποτε διαγραφή (αρνητική μεταβολή) ή θετική μεταβολή δημιουργεί πίστωση ή χρέωση στα αδιανέμητα κέρδη αντίστοιχα. Η καταβολή απόδοσης αναγνωρίζεται απευθείας στα αδιανέμητα κέρδη.

2.35 Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται από την Εταιρία ή από τις θυγατρικές της παρουσιάζονται ως ίδιες μετοχές στο κόστος εξαγοράς. Οι ίδιες μετοχές αφαιρούνται από το κεφάλαιο μέχρις ότου ακυρωθούν ή επανεκδοθούν. Δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση μετοχών της Εταιρίας.

2.36 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα έναντι του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται όταν: (α) το Συγκρότημα έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαρτή) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

2.37 Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν αναπροσαρμοστεί σε σχέση με την παρουσίαση της συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες, όπως παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 45.2 και 45.3.

Οι αλλαγές δεν είχαν αντίκτυπο στα αποτελέσματα του έτους ή στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συνεχίσει σε λειτουργία και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Χρηματοοικονομικό Πλάνο το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο 2020 (το 'Πλάνο'). Το Πλάνο ενσωματώνει τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 και λαμβάνει υπόψη την αναταραχή που έχει προκαλέσει στους πελάτες, τους προμηθευτές και το προσωπικό του Συγκροτήματος. Παραμένει ασαφές πώς θα εξελιχθεί η πανδημία COVID-19 κατά το 2021 και μετά, η οποία από εμπορική και κανονιστική προοπτική και προοπτική κινδύνου θα μπορούσε να διαφέρει σημαντικά από τις προηγούμενες κρίσεις και να συνεχιστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος εξέτασε παράγοντες που μπορούν να τροφοδοτήσουν πληροφόρηση για τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19, συμπεριλαμβανομένων (μεταξύ άλλων), μεταβαλλόμενων μακροοικονομικών μεταβλητών, περαιτέρω κυμάτων πανδημίας και την επιτυχή ανάπτυξη εμβολίων. Αυτό περιλάμβανε την ανάπτυξη μακροοικονομικών σεναρίων, βασικών και δυσμενών. Τα σεναρία που αναπτύχθηκαν λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες και τις ακόλουθες επιπτώσεις:

3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

- Επίδραση στις σχετικές οικονομικές μεταβλητές, οι σημαντικότερες από τις οποίες περιλαμβάνουν τις τιμές κατοικιών και εμπορικών ακινήτων, την εθνική παραγωγή και τον όγκο δανειοδότησης.
- Επιπτώσεις στα επίπεδα απασχόλησης και στα σχετικά ποσοστά ανεργίας.
- Κυβερνητική καθοδήγηση και αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής στην κρίση.
- Μέτρα χαλάρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων και μέτρα ανακούφισης ρευστότητας.
- Άλλες εκτιμήσεις, όπως η εποπτική επιβάρυνση που πρέπει να λάβει η BOC PCL προκειμένου να χειριστεί τα ευρήματα της επιτόπιας επιθεώρησης και εξέτασης που αφορούσε την αξία των περιουσιακών στοιχείων που περιέρχονται στην κυριότητα του Συγκροτήματος μέσω εκποιήσεων και ολοκληρώθηκε από την ΕΚΤ με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2019.
- Αναμενόμενη δημιουργία νέων ΜΕΔ μετά τη λήξη της περιόδου αναστολής καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων στα τέλη Δεκεμβρίου 2020 καθώς και την αναμενόμενη επίλυση τους κατά την περίοδο του Χρηματοοικονομικού Πλάνου.

Λόγω της δυναμικής φύσης του ιού COVID-19, είναι δύσκολο να εκτιμηθεί ο πλήρης αντίκτυπος στη μελλοντική κερδοφορία. Η αντίδραση της κυβέρνησης για τον περιορισμό του ιού και η αλλαγή της συμπεριφοράς των πελατών μπορεί να επηρεάσει τις μελλοντικές αποδόσεις. Το Συγκρότημα έχει προσαρμόσει στις προβλέψεις του την κάλυψη δυσμενών σεναρίων και έχει χρησιμοποιήσει συντηρητικές οικονομικές προβλέψεις για την μεσοπρόθεσμη στρατηγική του. Τα δυσμενή σεναρία του Πλάνου έχουν εξετάσει το προβλεπόμενο κεφαλαίο για το Συγκρότημα και την ικανότητά του να αντέξει δυσμενή σεναρία, όπως την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος στην Κύπρο.

Οι Σύμβουλοι έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες που μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρή αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα του Συγκροτήματος, της Εταιρίας και της BOC PCL να συνεχίσουν να λειτουργούν ως δρώσες οικονομικές μονάδες για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Κεφάλαια

Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη σε σχέση με την κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια της εκτίμησης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας:

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι ψηλότερα από τις απαιτήσεις της ΔΕΕΑ (Σημ. 4.1).
- Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος επιτρέπει περαιτέρω μείωση κινδύνου και επαναβαθμονόμηση της βάσης κόστους. Το Συγκρότημα παραμένει αφοσιωμένο στην υλοποίηση των μέτρων που προβλέπονται στο Χρηματοοικονομικό Πλάνο.
- Τα μέτρα χαλάρωσης κεφαλαιακών απαιτήσεων που ανακοινώθηκαν από την ΕΚΤ, την ΕΑΤ, την ΚΤΚ, την Κυπριακή Κυβέρνηση και το Eurogroup προκειμένου να επιτρέψουν στις τράπεζες να απορροφήσουν την επίδραση της εξάπλωσης του COVID-19 και να στηρίξουν την πραγματική οικονομία.
- Η συμφωνία για τη συναλλαγή Helix 2 τον Αύγουστο 2020 και τον Ιανουάριο 2021, η οποία μαζί με την οργανική και την μη οργανική μείωση κατά τα τελευταία έτη, οδήγησε σε σημαντική μείωση των ΜΕΔ.

Χρηματοδότηση και ρευστότητα

Τα ακόλουθα στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη για τη ρευστότητα του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια της εκτίμησης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας:

- Το Συγκρότημα πληροί τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) και είναι σημαντικά υψηλότερος από τους ελάχιστους απαιτούμενους δείκτες.
- Το Συγκρότημα παρακολουθεί τη ρευστότητά του και εξετάζει τρόπους για περαιτέρω μείωση του κόστους καταθέσεων.
- Τα διάφορα μέτρα από τους επόπτες που στοχεύουν στη μείωση της επίδρασης της εξάπλωσης του COVID-19.

3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

Οικονομικό περιβάλλον

- Με τις δραστηριότητες στην Κύπρο να αντιπροσωπεύουν το 99% των μεικτών δανείων και το 100% των καταθέσεων, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας βελτιώθηκαν σημαντικά κατά τα πρόσφατα έτη, αντανakλώντας τις προσδοκίες για βιώσιμη μείωση του δημόσιου χρέους ως δείκτης προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), τις περαιτέρω αναμενόμενες μειώσεις των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και ένα πιο σταθερό περιβάλλον τιμών μετά από παρατεταμένη περίοδο αποπληθωρισμού και χαμηλού πληθωρισμού. Το προφίλ κινδύνου της χώρας επιδεινώθηκε το 2020 ως αποτέλεσμα την πανδημίας COVID-19 και τα μέτρα για να μετριαστεί η επίδραση του στην οικονομία, αλλά η διαβάθμιση για την προοπτική παραμένει σταθερή προς θετική, αντικατοπτρίζοντας τις προσδοκίες για επιστροφή στην ανάπτυξη και σταθεροποίηση των υποκείμενων δυναμικών στα δημοσιονομικά. Μετά από τη βαθιά ύφεση του 2020, αναμένεται μερική ανάκαμψη το 2021 και θα χρειαστεί μέχρι το 2022 για να επανέλθει η ανάπτυξη σε επίπεδα πριν από την κρίση.
- Τον Μάρτιο 2021, ο οίκος S&P επιβεβαίωσε την αξιολόγησή του (BBB-) και τη σταθερή προοπτική, εξισορροπώντας τους κινδύνους από τις παρατεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις της πανδημίας στην ανάπτυξη, τη δημοσιονομική απόδοση και τις επιδόσεις του τραπεζικού τομέα σε σχέση με τα οφέλη των μεταφορών του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) της ΕΕ, καθώς και περαιτέρω βελτίωση του δημόσιου χρέους. Τον Ιανουάριο 2021, ο οίκος Moody's, έκδωσε πιστωτική ανάλυση για την Κυπριακή Κυβέρνηση σύμφωνα με την οποία, ο οίκος Moody's αναμένει την οικονομία να επανέλθει σε ρυθμούς ανάπτυξης από το 2021 (ο ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ αναμένεται στο 3.5% για το 2021, κατόπιν μείωσης 5.5% το 2020).
- Όσον αφορά τις αξιολογήσεις της BOC PCL, τον Νοέμβριο 2020, ο οίκος Moody's επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Τράπεζας στο 'B3' (θετική προοπτική). Τον Ιούλιο 2020, ο οίκος S&P επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της BOC PCL σε 'B+' και την βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα σε 'B', με σταθερή προοπτική, εκφράζοντας την άποψη ότι τα ενισχυμένα αποθεματικά κεφαλαίου και το καλό απόθεμα ρευστότητας της BOC PCL θα της επιτρέψει να αντεπεξέλθει στην τρέχουσα κατάσταση και να απορροφήσει τις επιδράσεις της αυξανόμενης πίεσης στα έσοδα και στις πιστωτικές ζημιές. Τον Ιανουάριο 2021, ο οίκος Fitch Ratings επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της BOC PCL στο 'B-' (αρνητική προοπτική). Η αρνητική προοπτική αντικατοπτρίζει ότι η ισορροπία των κινδύνων παραμένει καθοδική μεσοπρόθεσμα, εάν η ύφεση αποδειχθεί πιο βαθιά απ' ό,τι αναμένει ο οίκος Fitch ή η ανάκαμψη πιο αδύνατη.
- Οι παγκόσμιες και εγχώριες μακροοικονομικές συνθήκες ως αποτέλεσμα της κρίσης του COVID-19 είναι οι πρωταρχικοί παράγοντες κινδύνου για την Κυπριακή οικονομία και τον τραπεζικό τομέα. Αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη, στη δημοσιονομική πολιτική στην ανεργία στον τουρισμό και στις τιμές ακινήτων, θα μπορούσαν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη κεφαλαιακή επάρκεια και ρευστότητα του Συγκροτήματος. Η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και τις επιδράσεις στην οικονομία και στην οικονομική επίδοση του Συγκροτήματος.

4. Λειτουργικό περιβάλλον

4.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων

Με την ολοκλήρωση της ετήσιας Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2019 ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος και ο Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας παρέμειναν αμετάβλητοι για το 2020 σε σύγκριση με το 2019, εξαιρουμένης της σταδιακής αύξησης του Αποθεματικού Ασφαλείας των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII).

Το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R)). Ωστόσο, οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

4. Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

4.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων (συνέχεια)

Ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET 1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος για το 2020 καθορίστηκε σε 11.0% (2019: 10.5%) και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.5%, τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 3.0%, του Αποθέματος Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% (με πλήρη μετάβαση από την 1 Ιανουαρίου 2019) και του Αποθέματος Ασφαλείας Ο-SII ύψους 1.0% (2019: 0.5%). Η απαίτηση για τον Συνολικό δείκτη Κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 14.5% (2019: ελάχιστος Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις στο 14.0%), και αποτελείται από τις απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.0%, (εκ των οποίων, μέχρι 1.5% από Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.0% από Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2)), τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 3.0%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και το Απόθεμα Ασφαλείας Ο-SII ύψους 1.0% (2019: 0.5%). Η ΕΚΤ έχει παράσχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R).

Τον Απρίλιο 2020, σε συνέχεια των ανακοινώσεων της ΕΚΤ και της ΕΑΤ στις 12 Μαρτίου 2020 σχετικά με την έξαρση του ιού COVID-19, η BOC PCL έλαβε τροποποιημένη απόφαση ΔΕΕΑ από την ΕΚΤ, η οποία τροποποιεί τη σύνθεση της απαίτησης για επιπρόσθετα ίδια κεφάλαια του Πυλώνα ΙΙ (P2R), επιτρέποντας τη χρήση Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και Κεφαλαίων Κατηγορίας 2 (T2) για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του Πυλώνα ΙΙ (P2R) και όχι μόνο από το CET1, σε σχέση με την τελική απόφαση ΔΕΕΑ που λήφθηκε τον Δεκέμβριο 2019 και η οποία απαιτούσε όπως οι απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) να ικανοποιούνται πλήρως με CET1. Η απόφαση αυτή τέθηκε σε εφαρμογή από τις 12 Μαρτίου 2020, ενώ αρχικά αναμενόταν να τεθεί σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2021 μαζί με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V). Ως αποτέλεσμα της τροποποιητικής απόφασης, η απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη CET1 με μεταβατικές διατάξεις έχει μειωθεί στο 9.7%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 1.7%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% (σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2019) και το Απόθεμα Ασφαλείας Ο-SII ύψους 1.0%. Δεν υπήρξε οποιαδήποτε αλλαγή στην απαίτηση για τον Συνολικό δείκτη Κεφαλαιακής επάρκειας.

Επιπρόσθετα, στις 12 Μαρτίου 2020, η ΕΚΤ και η ΕΑΤ ανακοίνωσαν επίσης ότι επιτρέπεται στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά κάτω από το επίπεδο κεφαλαίου που προσδιορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα ΙΙ (P2G), το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) και του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB). Τον Ιούλιο του 2020, η ΕΚΤ δεσμεύτηκε να επιτρέψει στις τράπεζες να λειτουργούν κάτω από τις οδηγίες του Πυλώνα ΙΙ (P2G) και τη συνδυαζόμενη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας (CCB, CCyB και Απόθεμα Ασφαλείας Ο-SII), τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022, χωρίς αυτόματη ενεργοποίηση εποπτικών ενεργειών.

Επιπλέον, με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και τη μεθοδολογία της ΔΕΕΑ 2018 του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται για τις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα ΙΙ (P2G) δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιονδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα Ι, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ή συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας), και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές. Σύμφωνα με την τελική απόφαση της ΔΕΕΑ του 2019, οι νέες αυτές πρόνοιες τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020.

Η ΚΤΚ, με βάση τις διατάξεις του Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, καθορίζει, σε τριμηνιαία βάση, το ύψος του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB), όπως προκύπτει από τη μεθοδολογία που αναφέρεται στον νόμο. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το CCyB για την Κύπρο στο 0% για τα έτη 2020 και 2019 και για το εξάμηνο μέχρι τον Ιούνιο 2021.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου, η ΚΤΚ είναι επίσης η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (Ο-SII) και για τον καθορισμό του Αποθέματος Ασφαλείας Ο-SII γι' αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως Ο-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το Απόθεμα Ασφαλείας Ο-SII για την BOC PCL και το Συγκρότημα στο 2.0%.

Το Απόθεμα Ασφαλείας Ο-SII έχει τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019, αρχικά στο 0.5% και θα αυξάνεται κατά 0.5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2.0%). Τον Απρίλιο 2020, η ΚΤΚ αποφάσισε την παράταση της σταδιακής εφαρμογής του Αποθέματος Ασφαλείας Ο-SII (0.5%) την 1 Ιανουαρίου 2021 και την 1 Ιανουαρίου 2022 κατά 12 μήνες. Ως εκ τούτου, η πλήρης εφαρμογή του Αποθέματος Ασφαλείας Ο-SII χωρίς μεταβατικές διατάξεις μετατίθεται την 1 Ιανουαρίου 2023, αντί την 1 Ιανουαρίου 2022 που είχε αρχικά οριστεί.

4. Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

4.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων (συνέχεια)

Τον Νοέμβριο 2020, το Συγκρότημα έλαβε ενημέρωση από την ΕΚΤ σύμφωνα με την οποία δεν θα εκδοθεί απόφαση ΔΕΕΑ για τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020 και θα παραμείνει σε ισχύ η απόφαση ΔΕΕΑ του 2019, και ως εκ τούτου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για το Συγκρότημα, καθώς και άλλες απαιτήσεις που καθορίστηκαν από την απόφαση ΔΕΕΑ του 2019 (όπως έχει τροποποιηθεί τον Μάρτιο 2020), παραμένουν αμετάβλητες. Η εν λόγω ενημέρωση συνάδει με σχετική ανακοίνωση της ΕΚΤ που πραγματοποιήθηκε νωρίτερα στο έτος ότι η ΕΚΤ θα υιοθετήσει μια ρεαλιστική προσέγγιση σε ότι αφορά τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020.

Οι πιο πάνω ελάχιστοι δείκτες ισχύουν τόσο για την BOC PCL όσο και για το Συγκρότημα.

4.2 Ποιότητα χαρτοφυλακίου

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει την πρόκληση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου μέσω της λειτουργίας της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών που προσπαθεί ενεργά να βρει καινοτόμες λύσεις για να διαχειριστεί προβληματικές απαιτήσεις. Το Συγκρότημα έχει πετύχει τον σχεδιασμό λύσεων αναδιάρθρωσης σε όλο το φάσμα του δανειακού του χαρτοφυλακίου.

Το Συγκρότημα βρίσκεται επί του παρόντος στη διαδικασία ενημέρωσης του σχεδίου στρατηγικής ΜΕΔ που πρόκειται να υποβληθεί στην ΕΚΤ έως τις 31 Μαρτίου 2021. Η στρατηγική ΜΕΔ αναμένεται να συνάδει με την εξέλιξη των ΜΕΔ σύμφωνα με το Χρηματοοικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος.

4.3 Ρευστότητα

Οι καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €16,533 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, σε σύγκριση με €16,692 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 όλες οι καταθέσεις ήταν στην Κύπρο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος αντιπροσωπεύουν το 77% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων (31 Δεκεμβρίου 2019: 79%) και το 85% των συνολικών υποχρεώσεων (31 Δεκεμβρίου 2019: 89%).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, το Συγκρότημα πληρούσε τις κανονιστικές απαιτήσεις ρευστότητας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019, το Συγκρότημα πληρούσε τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) ύψους 100%. Επιπλέον, το Συγκρότημα παρακολουθεί τον ΔΚΣΧ, ο οποίος θα γίνει εποπτικός δείκτης όταν ο CRR II τεθεί σε ισχύ με ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%.

4.4 Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Η διοίκηση έχει αξιολογήσει τις πιθανές επιπτώσεις επιδικιών, υπό διαιτησία διαφορών, κανονιστικών και άλλων θεμάτων κατά του Συγκροτήματος που περιλαμβάνουν υποθέσεις για διάσωση με ίδια μέσα καταθετών και την απορρόφηση των ζημιών από τους κατόχους μετοχών και χρεωστικών τίτλων της BOC PCL. Το Συγκρότημα έχει λάβει νομική συμβουλή σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά το γεγονός ότι το Συγκρότημα δεν έχει χειριστεί τέτοιας φύσης υπό διαιτησία διαφορές στο παρελθόν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες και βάσει του νόμου όπως ισχύει σήμερα σε σχέση με τέτοια θέματα, αλλά και για άλλες επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές κανονιστικά και άλλα θέματα, η διοίκηση δεν αναμένει αυτές να έχουν σημαντικά αρνητική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση και την κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος. Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα, καθώς και για την κρίση που εξασκήθηκε για την κατάληξη της επίδρασης αυτών των θεμάτων, αναφέρονται στις Σημειώσεις 5.4 και 39.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνουν σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιαστική επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων επηρεάζοντας μελλοντικές περιόδους.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στηρίξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντικατοπτρίζονται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

Οι πιο σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές αφορούν την ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, την εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας των αποθεμάτων ακινήτων και τις προβλέψεις και αναλύονται στις Σημειώσεις 5.1 μέχρι 5.4 πιο κάτω. Άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές γνωστοποιούνται στις Σημειώσεις 5.5 μέχρι 5.13.

5.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το Συγκρότημα ασκεί κρίση για να προσδιορίσει την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, όσο αφορά τα επιχειρηματικά μοντέλα και τις μελλοντικές ταμειακές ροές.

Απαιτείται επίσης κρίση για τον καθορισμό του κατάλληλου επιπέδου στο οποίο πρέπει να διενεργείται η αξιολόγηση των επιχειρηματικών μοντέλων. Γενικά, η αξιολόγηση της επαναταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων σε επιχειρηματικά μοντέλα, πραγματοποιείται στο επίπεδο κάθε επιχειρηματικής γραμμής. Επίσης, το Συγκρότημα ασκεί κρίση, για τον προσδιορισμό της επίδρασης των πωλήσεων των χρηματοοικονομικών μέσων στην αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου.

Το Συγκρότημα ασκεί επίσης κρίση όταν εξετάζει εάν συμβατικά χαρακτηριστικά, περιλαμβανομένου του επιτοκίου, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Επιπρόσθετα απαιτείται κρίση όταν αξιολογείται κατά πόσο η αντιπαροχή που πληρώνεται ή λαμβάνεται στην περίπτωση πρόωρης αποπληρωμής δανειακών συμβάσεων συνιστά ταμειακές ροές που δεν αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπόλοιπου κεφαλαίου κατά την αρχική αναγνώριση (SPPI).

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί από τη διοίκηση να εφαρμόζει σημαντική κρίση και να κάνει εκτιμήσεις και παραδοχές, που περιέχουν σημαντική αβεβαιότητα την στιγμή που πραγματοποιούνται. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στο χρονικό πλαίσιο και το ποσό της αναγνώρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Οι υπολογισμοί του Συγκροτήματος είναι αποτέλεσμα των μοντέλων, υποκείμενων παραδοχών σχετικά με την επιλογή των μεταβλητών δεδομένων και τις αλληλεξαρτήσεις τους.

Στοιχεία των μοντέλων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) που θεωρούνται λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις συμπεριλαμβάνουν:

Αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου

Το ΔΠΧΑ 9 δεν περιλαμβάνει τον ορισμό της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου. Το Συγκρότημα αξιολογεί κατά πόσο έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, χρησιμοποιώντας κυρίως ποσοτικές και σε ορισμένες περιπτώσεις ποιοτικές πληροφορίες. Ο προσδιορισμός των σχετικών ορίων για να οριστεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βασίζεται σε στατιστικούς παράγοντες και υπόκειται στην κρίση της διοίκησης. Τα σχετικά όρια καθορίζονται, παρακολουθούνται και ενημερώνονται σε ετήσια βάση, από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος.

Ο προσδιορισμός της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση απαιτεί εκτιμήσεις από τη διοίκηση. Στην περίπτωση όπου η απαίτηση υπήρχε πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, πραγματοποιείται αναδρομικός υπολογισμός της πιθανότητας αθέτησης της υποχρέωσης (PD) προκειμένου να ποσοτικοποιηθεί ο κίνδυνος κατά την αρχική αναγνώριση. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθούν εκτιμήσεις για την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Για το χαρτοφυλάκιο ιδιωτών, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης (PD) κατά την αρχική αναγνώριση που βασίζεται σε πληροφορίες για τη συμπεριφορά του δανειολήπτη (score cards), ενώ για το εταιρικό χαρτοφυλάκιο, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις εσωτερικές διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Για τον καθορισμό των σχετικών πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων (PDs) χρειάζεται η κρίση της διοίκησης για τη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων. Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης είναι η ημερομηνία αναθεώρησης της διευκόλυνσης.

Σενάρια και μακροοικονομικοί παράγοντες

Το Συγκρότημα εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, ως τον μέσο όρο σεναρίων σταθμισμένων βάσει των αντίστοιχων πιθανοτήτων, μετά από αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων. Η διοίκηση υιοθετεί τα σενάρια μελλοντικών προοπτικών και αξιολογεί την καταλληλότητα των ποσοστών στάθμισης τους. Αυτά τα σενάρια βασίζονται στις παραδοχές της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, παράγοντες της αγοράς και άλλους. Αλλαγές στις παραδοχές αυτές και στους εξωτερικούς παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη, θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Οι μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, καθώς και οι συντελεστές στάθμισης κάθε σεναρίου παρακολουθούνται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών στο πλαίσιο των διαδικασιών εσωτερικών προβλέψεων, λαμβάνοντας υπόψη των εξωτερικών προβλέψεων και των δεδομένων της αγοράς.

Οι προοπτικές της παγκόσμιας οικονομίας επιδεινώθηκαν σημαντικά το 2020 ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 και των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της, τα οποία οδήγησαν σε σημαντικές διαταραχές στην οικονομική δραστηριότητα. Χειρότερα αποτελέσματα αποφεύχθηκαν συνέπεια των επιθετικών και επεκτατικών δημοσιονομικών και νομισματικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα αναθεώρησε τα σενάρια του για τις μελλοντικές προοπτικές, ενσωματώνοντας αναθεωρημένες μακροοικονομικές παραδοχές και άλλες νομισματικές και δημοσιονομικές εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ για το μετριασμό των συνεπειών της πανδημίας. Ενώ οι προοπτικές για το 2021 και μεσοπρόθεσμα είναι πλέον θετικές, το προφίλ κινδύνου της χώρας έχει επιδεινωθεί. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα ενός συνδυασμού πολιτικών, κυκλικών και διαρθρωτικών παραγόντων, και λόγω της αβεβαιότητας στο εξωτερικό περιβάλλον που παραμένει υψηλή. Η ένταση και η μορφή της οικονομικής ανάκαμψης που θα ακολουθήσει, θα εξαρτηθούν από τους 'θετικούς' και 'αρνητικούς' κινδύνους. Ο πιο σοβαρός αρνητικός κίνδυνος είναι ο βαθμός και η διάρκεια της πανδημίας καθώς και πιθανές επιπλοκές στην δαικπεραίωση του εμβολιαστικού προγράμματος.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τρία διαφορετικά μακροοικονομικά σενάρια για τον υπολογισμό των πιθανοτήτων αθέτησης υποχρέωσης, και των αντίστοιχων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τις πιο σημαντικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και τα σενάρια που χρησιμοποίησε το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 αντίστοιχα. Το Συγκρότημα υιοθέτησε τις σταθμίσεις πιθανοτήτων, 30-50-20 για το δυσμενές, το βασικό και το θετικό σενάριο αντίστοιχα, αντί τις σταθμίσεις 25-50-25 που υπολογίσθηκαν όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.19.5. Αυτό αντανάκλα τις εκτιμήσεις της διοίκησης για συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της Κυπριακής οικονομίας που την καθιστούν πιο ευάλωτη σε εξωτερικούς και εσωτερικούς κραδασμούς. Παρόλο που οι προοπτικές είναι πιο θετικές για το 2021, δεδομένων της αυξημένης αβεβαιότητας και των αυξημένων κινδύνων στην παγκόσμια οικονομία, καθώς και στην Κυπριακή οικονομία, σε σχέση με την πανδημία COVID-19, η διοίκηση αποφάσισε να διατηρήσει την αυξημένη στάθμιση του δυσμενούς σεναρίου.

Η οικονομία συνεχίζει να αντιμετωπίζει μακροοικονομικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένου ενός υψηλού δημοσίου χρέους ως προς το ΑΕΠ, και ενός ακόμα υψηλού επιπέδου εναπομείναντων ΜΕΔ, που μαζί αυξάνουν τον βαθμό ευπάθειας της οικονομίας και περιορίζουν το περιθώριο αντίδρασης από πλευράς οικονομικής πολιτικής, διατηρώντας έτσι συνθήκες, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε βαθύτερη ύφεση ως συνέπεια εξωγενών επιδράσεων από ότι σε κανονικές περιόδους.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Στον τραπεζικό τομέα, σημειώθηκε σταθερή και σημαντική πρόοδος μετά την κρίση του 2013-2014. Το ιδιωτικό χρέος και τα μη-εξυπηρετούμενα ανοίγματα μειώθηκαν σημαντικά. Ωστόσο, το τέλος του μορατόριουμ για τις πληρωμές τόκων και κεφαλαίων που εφαρμόστηκε για να μετριάσει τον αντίκτυπο του COVID-19, ίσως δημιουργήσει πιέσεις που ενδεχομένως να οδηγήσουν σε αύξηση των μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων ειδικά σε τομείς που σχετίζονται με τους τομείς των ταξιδιών και του τουρισμού, που πλήγηκαν περισσότερο από την πανδημία του Κορωνοϊού και χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να ανακάμψουν. Επίσης, η οικονομία παρουσιάζει σημαντικό 'διαρθρωτικό' κίνδυνο δεδομένου ενός πολύ μεγάλου εξωτερικού τομέα, και συγκεντρωμένης εξάρτησης από συγκεκριμένες χώρες. Αυτοί οι παράγοντες, καθιστούν την οικονομία πιο ευάλωτη σε εξωτερικούς κραδασμούς και εξασθενούν την ανθεκτικότητά της, που κατά την άποψη της διοίκησης, και πιθανόν να μην καλύπτονται επαρκώς, από τις σταθμίσεις των σεναρίων όπως υπολογίσθηκαν χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που περιγράφεται στη Σημείωση 2.19.5. Ως εκ τούτου, η διοίκηση αποφάσισε να αυξήσει το βάρος του δυσμενούς σεναρίου στο 30% και αντίστοιχα να μειώσει το βάρος του ευνοϊκού σεναρίου στο 20%.

31 Δεκεμβρίου 2020

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή, % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή, % αλλαγή)
2021	Αρνητικό	30.0	-0.6	9.6	-2.2	-4.0
	Βασικό	50.0	4.0	7.4	-0.8	-2.3
	Θετικό	20.0	4.8	6.4	-0.1	-0.8
2022	Αρνητικό	30.0	4.3	8.7	-1.1	-2.3
	Βασικό	50.0	3.9	6.2	0.8	0.3
	Θετικό	20.0	4.4	5.8	1.4	2.4
2023	Αρνητικό	30.0	4.0	7.4	0.3	2.5
	Βασικό	50.0	3.4	5.7	1.4	4.1
	Θετικό	20.0	3.5	5.6	1.4	5.2
2024	Αρνητικό	30.0	3.5	6.7	0.8	5.3
	Βασικό	50.0	3.0	5.7	1.6	5.3
	Θετικό	20.0	3.0	5.6	1.6	5.9
2025	Αρνητικό	30.0	2.7	6.6	1.5	5.8
	Βασικό	50.0	2.7	5.7	1.9	5.5
	Θετικό	20.0	2.7	5.5	2.0	6.1

31 Δεκεμβρίου 2019

Έτος	Σενάριο	Συντελεστής στάθμισης %	Πραγματικό ΑΕΠ (% αλλαγή)	Ποσοστό ανεργίας (% του εργατικού δυναμικού)	Δείκτης τιμών καταναλωτή (μέση τιμή, % αλλαγή)	Δείκτης RICS ακινήτων (μέση τιμή, % αλλαγή)
2020	Αρνητικό	30.0	-0.9	8.2	-0.9	1.9
	Βασικό	50.0	3.0	5.8	1.1	4.1
	Θετικό	20.0	4.4	5.4	1.8	4.7
2021	Αρνητικό	30.0	-3.1	10.3	0.3	-0.7
	Βασικό	50.0	2.5	5.4	1.7	3.1
	Θετικό	20.0	4.0	4.9	2.5	5.1
2022	Αρνητικό	30.0	0.9	10.7	2.2	2.3
	Βασικό	50.0	2.2	5.2	2.0	3.3
	Θετικό	20.0	2.8	4.7	2.1	4.3
2023	Αρνητικό	30.0	4.0	9.6	2.5	3.2
	Βασικό	50.0	2.2	5.1	2.1	3.2
	Θετικό	20.0	2.3	4.6	2.1	3.2
2024	Αρνητικό	30.0	4.2	9.8	2.6	3.1
	Βασικό	50.0	2.0	5.1	2.2	3.1
	Θετικό	20.0	1.9	4.6	2.2	3.1

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Τα σενάρια του Δεκεμβρίου 2019 ετοιμάστηκαν πριν από την πανδημία του Κορωνοϊού και δεν περιλάμβαναν τις επιπτώσεις της στις υποκείμενες παραδοχές τους. Τα σενάρια του Δεκεμβρίου 2020 ετοιμάστηκαν ενσωματώνοντας τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία κατά το 2020. Το αρνητικό σενάριο για το 2021 στην άσκηση του Δεκεμβρίου 2020, ενσωματώνει την απότομη συρρίκνωση της οικονομίας κατά το 2020 που δεν αναμενόταν κατά την ετοιμασία των σεναρίων στην άσκηση του Δεκεμβρίου 2019 και κατά συνέπεια η ανάπτυξη στο ΑΕΠ στα μετέπειτα έτη είναι μεγαλύτερη στα σενάρια του 2020.

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας στο αρνητικό σενάριο μπορεί να ξεπεράσει αυτόν του βασικού και του θετικού μετά την αρχική συρρίκνωση και προσαρμογή, όταν η οικονομική δραστηριότητα θα εκκινεί από χαμηλότερη βάση. Έτσι στο αρνητικό σενάριο η ανάπτυξη του ΑΕΠ θα ακολουθήσει μία τροχιά, που μετά την αρχική συρρίκνωση θα ισούται και θα ξεπερνά αυτή του βασικού σεναρίου για ένα διάστημα, ωστόσο τα δύο σενάρια συγκλίνουν. Οι τιμές των ακινήτων καθορίζονται κατά κύριο λόγο από την αύξηση του ΑΕΠ αλλά με χρονική καθυστέρηση. Οι τιμές ακινήτων προσαρμόζονται αρχικά λιγότερο απότομα από το ΑΕΠ, και η αύξηση στις τιμές ακινήτων επιταχύνεται όταν η ανάκαμψη στο ΑΕΠ εδραιωθεί. Μετά από αυτό το σημείο, οι τιμές ακινήτων αυξάνονται σε συνάρτηση με την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ.

Το βασικό σενάριο αναθεωρήθηκε για τις εκθέσεις αναφοράς για τις 31 Δεκεμβρίου 2020, λαμβάνοντας υπόψη τελευταίες εξελίξεις και πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες μέχρι το σημείο διενέργειας των προβλέψεων. Αυτό ακολούθησε το δεύτερο κύμα της πανδημίας όταν είχαν επανασυσταθεί μια σειρά περιοριστικών μέτρων από τον Οκτώβριο 2020 και μετά. Η οικονομική δραστηριότητα μειώθηκε ραγδαία το δεύτερο τρίμηνο του 2020 και συνέχισε να μειώνεται το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο σε σύγκριση με τις αντίστοιχες περιόδους του 2019, αλλά με σημαντικά χαμηλότερο ρυθμό. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας, και οι περιορισμοί που σχετίζονται με αυτό, ήταν οικονομικά λιγότερο ζημιολογικά λόγω σχετικά ελαφρότερης μορφής του και της αυξημένης ικανότητας της οικονομίας να διαχειριστεί τις διακοπές που προκαλεί. Το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 5.1% μέσα στο χρόνο κατά μέσο όρο σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Κυπριακής Στατιστικής Υπηρεσίας. Η μείωση αυτή είναι μικρότερη απ' ό,τι αρχικά είχε προβλεφθεί, συνέπεια των δημοσιονομικών νομισματικών μέτρων που εφαρμόστηκαν σε εθνικό επίπεδο και την συντονισμένη αντίδραση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να παραμείνει αδύναμη το πρώτο τρίμηνο του 2021 λόγω της επέκτασης των περιοριστικών μέτρων. Η ανάκαμψη αναμένεται να επιταχυνθεί από το δεύτερο τρίμηνο και μετά. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 4% το 2021. Ο πληθωρισμός θα αυξηθεί αλλά θα παραμείνει χαμηλός όσο οι μισθοί παραμένουν χαμηλοί και οι τιμές ενέργειας στις διεθνείς αγορές είναι απίθανο να αυξηθούν σημαντικά. Το ποσοστό ανεργίας ίσως να αυξηθεί ελαφρώς καθόσον η κυβερνητική στήριξη θα περιορίζεται, και οι επιχειρήσεις μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους. Με τον ίδιο τρόπο, οι τιμές των ακινήτων ίσως μειωθούν ελαφρώς όσο η ζήτηση θα παραμένει μειωμένη.

Το αρνητικό σενάριο συνάδει με τις παραδοχές διακοπών της οικονομίας σε σχέση με το COVID-19 ίδιες με του βασικού σεναρίου αλλά σε μεγαλύτερο βαθμό και ένταση. Η Κυπριακή οικονομία βασίζεται στις υπηρεσίες, και σε σημαντικό βαθμό στους τομείς σχετικούς με τον τουρισμό και τα ταξίδια. Αυτό κάνει την οικονομία να εκτίθεται περισσότερο από άλλες χώρες σε ταξιδιωτικούς περιορισμούς και μέτρα περιορισμού της διακίνησης τα οποία υιοθετήθηκαν στην Κύπρο και ανά το παγκόσμιο. Η επίπτωση στην Κυπριακή οικονομία από τη μειωμένη ζήτηση για ταξίδια από το εξωτερικό και τουριστικές υπηρεσίες, και τις επιπτώσεις σε συναφείς τομείς θα είναι αρκετά πιο αρνητική σε σχέση με το βασικό σενάριο. Ο ξενοδοχειακός τομέας και ο τομέας εστίασης συνεχίζουν να είναι οι πιο επηρεαζόμενοι τομείς. Επηρεάζονται επίσης οι τομείς της βιομηχανίας και των κατασκευών που παρουσιάζουν μεγαλύτερη συσχέτιση με τουριστικές δραστηριότητες. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να συνεχίσει να συρρικνώνεται το 2021, κατά 0.6% δεδομένης της απότομης συρρίκνωσης του προηγούμενου έτους. Στην αγορά εργασίας, το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί περαιτέρω στο 9.6% καθόσον η κυβέρνηση θα περιορίζει τη δημοσιονομική στήριξη, και οι τράπεζες θα περιορίζουν τον δανεισμό τους σε τομείς που εμπεριέχουν αυξημένο κίνδυνο. Οι τιμές ακινήτων επηρεάζονται σημαντικά από την μειωμένη οικονομική δραστηριότητα, και μειώνονται κατά περίπου 4% αφού περιορίζεται η ζήτηση από το εξωτερικό αλλά και η εγχώρια ζήτηση οικιστικών ακινήτων.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Από την 1η Ιανουαρίου 2018, το Συγκρότημα έχει επανεκτιμήσει τις κύριες οικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιεί στα μοντέλα επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί πραγματικές τιμές για τις μεταβλητές αυτές για ιστορικές περιόδους. Οι πηγές για τις τιμές αυτές περιλαμβάνουν την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, την Eurostat, την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου για τον δείκτη τιμών ακινήτων κατοικιών, και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για επιτόκια. Για τιμές επιτοκίων πηγή αποτελεί επίσης η υπηρεσία Bloomberg. Στην περίπτωση των τιμών των ακινήτων, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επιπλέον εκτιμήσεις από το Royal Institute of Chartered Surveyors. Για προβλέψεις της περιόδου αναφοράς, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί τις τιμές προβλέψεων για τις ίδιες μεταβλητές, που παρέχονται από το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών της Τράπεζας. Οι προβλέψεις του Τμήματος διενεργούνται εσωτερικά και τείνουν να ευθυγραμμίζονται, αλλά όχι απόλυτα, με εξωτερικές προβλέψεις από επίσημες πηγές όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Υπουργείο Οικονομικών της Κυπριακής Δημοκρατίας για τις περιόδους που είναι διαθέσιμες.

Ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις γίνονται περιστασιακά όταν οι μεταβλητές που υπολογίζονται δυνατόν να μην αποτυπώνουν όλα τα χαρακτηριστικά της αγοράς. Τα στοιχεία αυτά επανεξετάζονται και προσαρμόζονται, εάν το κρίνει απαραίτητο η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και επικυρώνονται από την Επιτροπή Επισφαλών Προβλέψεων του Συγκροτήματος. Οι ποιοτικές προσαρμογές ή διορθώσεις που έχουν γίνει κατά την ημερομηνία αναφοράς αφορούν στον περιορισμό της εκτιμημένης θετικής αύξησης τιμών ακινήτων στο 0% για όλα τα σενάρια και σε όλα τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι εξασφαλισμένα με ακίνητα.

Οι δείκτες RICS, οι οποίοι λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων που χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις, κατά την ημερομηνία ρευστοποίησης τους, έχουν χρησιμοποιηθεί ως βάση για την εκτίμηση των ενημερωμένων αγοραίων αξιών των ακινήτων αυτών. Οι εκτιμήσεις αυτές επιβεβαιώνονται από την διοίκηση κατά την κρίση της, όπου είναι απαραίτητο, δεδομένης της δυσκολίας διαφοροποίησης μεταξύ βραχυπρόθεσμων επιπτώσεων και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών αλλαγών, και από την έλλειψη στοιχείων αγοράς για σκοπούς σύγκρισης, και περιορίζονται ανάλογα, σε περιπτώσεις μελλοντικών προβλεπόμενων αυξήσεων, ενώ λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε μελλοντική προβλεπόμενη μείωση.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, ο υπολογισμός της απομείωσης σε ατομική βάση είναι ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων, βασικό, αρνητικό και θετικό. Το βασικό σενάριο επικεντρώνεται στις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται σε συγκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων και τις εκπτώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο, ενώ για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμιά αλλαγή στην περίοδο ρευστοποίησης σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που έχουν γίνει για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για τις εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση.

Για πελάτες που αξιολογούνται σε συλλογική βάση ο υπολογισμός είναι επίσης ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων: βασικού, αρνητικού και θετικού.

Αξιολόγηση ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)

Ένας παράγοντας για την εκτίμηση της ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση ή πώληση εξασφαλίσεων που περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα περιουσιακά στοιχεία.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης καθώς και άλλες σχετικές μειώσεις. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης ως βάση για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων και γίνονται προσαρμογές σύμφωνα με την κρίση της διοίκησης όπου χρειάζεται, δεδομένου της δυσκολίας για την διαφοροποίηση μεταξύ βραχυπρόθεσμου αντίκτυπου και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών αλλαγών και της έλλειψης στοιχείων στην αγορά για σκοπούς σύγκρισης, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων και περιορίζονται ανάλογα σε περίπτωση μελλοντικής προβλεπόμενης αύξησης, ενώ λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε μελλοντική προβλεπόμενη μείωση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η μεσοσταθμισμένη μείωση τιμών (συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης ρευστότητας και των εξόδων πωλήσεων) που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των συλλογικών προβλέψεων για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, εξαιρουμένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση, ανέρχεται περίπου στο 32% για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2019: περίπου 32%).

Το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων ακινήτων για τον υπολογισμό της συλλογικής πρόβλεψης των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, εξαιρουμένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση, έχει εκτιμηθεί ότι είναι κατά μέσο όρο στα επτά έτη για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2019: μέσος όρος επτά έτη).

Για τον υπολογισμό απομείωσης σε ατομική βάση, το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων και οι εκπτώσεις τιμών βασίστηκαν σε συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες της κάθε περίπτωσης. Για συγκεκριμένες περιπτώσεις, μπορεί να ασκηθεί κρίση στην κατηγοριοποίηση σε στάδια κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης σε ατομική βάση περιλαμβανομένου περιπτώσεων που δεν έχει αναπτυχθεί συγκεκριμένο μοντέλο.

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί το Συγκρότημα με τον κύριο επόπτη του, την ΕΚΤ, και άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς και χρηματοοικονομικούς φορείς όπως την ΕΚΤ και την ΕΑΤ, οι οποίες παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς όρους και διαχείριση/ταξινόμηση συγκεκριμένων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιαδήποτε διαφοροποίηση σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων.

Αναμενόμενη διάρκεια ζωής ανακυκλούμενων διευκολύνσεων

Κατά το 2020 αναπτύχθηκε ένα μοντέλο ανάλυσης συμπεριφοράς (behavioural maturity model) για ανακυκλούμενες διευκολύνσεις βάση διαθέσιμων ιστορικών δεδομένων της BOC PCL όπου η αναμενόμενη λήξη της κάθε ανακυκλούμενης διευκόλυνσης βασίστηκε στο προφίλ του πελάτη. Η επίδραση από την εφαρμογή του μοντέλου ανάλυσης συμπεριφοράς είχε μια αύξηση στην αναμενόμενη πιστωτική ζημιά ύψους €5 εκατ. Πριν την εισαγωγή του μοντέλου, η διάρκεια ζωής αυτών των διευκολύνσεων καθοριζόταν βάσει της επόμενης ημερομηνίας αναθεώρησης.

Προσαρμογές μοντέλων

Έχουν αναπτυχθεί μοντέλα για τις παραμέτρους των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), άνοιγμα σε αθέτηση (EAD), ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD)) για όλα τα χαρτοφυλάκια και τομείς που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά. Ο έλεγχος των μοντέλων γίνεται από ανεξάρτητο τμήμα της Υπηρεσίας Διαχείρισης Κινδύνων σε ετήσια βάση και περιλαμβάνει διάφορους στατιστικούς ελέγχους που αξιολογούν τη σταθερότητα και τις επιδόσεις των μοντέλων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως κρίνεται από τη διοίκηση εφαρμόζονται προσαρμογές στις παραμέτρους των μοντέλων. Την ευθύνη για αυτά τα μοντέλα έχει η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, όπου εφαρμόζει ένα ισχυρό πλαίσιο διακυβέρνησης για τον καθορισμό της μεθοδολογίας της επιμέτρησης απομείωσης συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων, παραδοχών και αναπροσαρμογών. Οποιοσδήποτε αναπροσαρμογές της διοίκησης γίνονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων, επικυρώνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων του Συγκροτήματος και εγκρίνονται από τις Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνου και Ελέγχου.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές περιλαμβάνουν επίσης πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού που αποτελούνται από εγγυητικές που δόθηκαν και από αμετάκλητες ανειλημμένες υποχρεώσεις για εκταμίευση κεφαλαίων. Πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού των περιουσιακών στοιχείων που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση απαιτούν παραδοχές σχετικά με την πιθανότητα, το χρονοδιάγραμμα και το ύψος των ταμειακών εκροών. Για πιστωτικές εκθέσεις εκτός ισολογισμού οι οποίες αξιολογούνται για απομείωση συλλογικά, η πρόβλεψη για απομείωση υπολογίζεται με βάση το συντελεστή μετατροπής σε πιστωτικό άνοιγμα (Credit Conversion Factor, CCF).

Προσαρμογές σε σχέση με το COVID-19

Σε συνέχεια της πανδημίας COVID-19, το Συγκρότημα έλαβε υπόψη τις πολυπλοκότητες των προγραμμάτων στήριξης της κυβέρνησης και τις ρυθμιστικές οδηγίες για το χειρισμό της αναστολής πληρωμών πελατών όσον αφορά τα μοντέλα του υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Στο πλαίσιο αυτό, η διοίκηση έλαβε υπόψη τους περιορισμούς σε δεδομένα και στην επιμέτρηση που προκύπτει λόγω της έκτακτης επίπτωσης του COVID-19 και εφάρμοσε προσαρμογή διοίκησης ως προς την σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου, τις διαβαθμίσεις συμπεριφοράς και την πιθανότητας αθέτησης (PD).

Προσαρμογές στην σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Η αρχική χορήγηση μέτρων ανακούφισης προς τους πελάτες δεν ενεργοποίησε αυτόματα μετακίνηση σε Στάδιο 2 ή Στάδιο 3 για τους πελάτες που υπέβαλαν αίτηση για την αναστολή πληρωμής κεφαλαίου και τόκων. Μετά από την αξιολόγηση για σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου για αυτούς τους πελάτες στις 31 Δεκεμβρίου 2020, έγινε προσαρμογή από τη διοίκηση, για να αντικατοπτρίζεται αμερόληπτα η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη, στη βάση συλλογικών κανόνων που μπορούν να αξιολογήσουν εάν η ταξινόμηση των πελατών σε Στάδιο 1 και Στάδιο 2 είναι λάθος λόγω μη αντιπροσωπευτικής προοπτικής του ιδιοσυγκρασιακού κινδύνου. Η άσκηση που πραγματοποιήθηκε συγκρίνει την παρατηρήσιμη με την αναμενόμενη διαβάθμιση/αξιολόγηση (μη συμπεριλαμβανομένων των ημερών καθυστέρησης και καθυστερήσεων, στοιχεία τα οποία δεν είναι διαθέσιμα για τους πελάτες που τελούσαν υπό καθεστώς αναστολής καταβολής πληρωμών δόσεων και τόκων) και αξιολογήθηκε εάν υπάρχουν πελάτες που εμφανίζουν σημαντική επιδείνωση/βελτίωση. Μετέπειτα έγινε προσαρμογή όσον αφορά το στάδιο για να ταξινομηθούν στο Στάδιο 2 ή στο Στάδιο 1 αναλόγως. Η μεμονωμένη επίδραση αυτής της προσαρμογής οδήγησε σε μεταφορά δανείων ύψους €157 εκατ. από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 και μεταφορά δανείων ύψους €2 εκατ. από το Στάδιο 2 στο Στάδιο 1. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από αυτές τις προσαρμογές ανέρχεται στις €517 χιλ.

Επιπρόσθετα, σε πελάτες που είχαν αναγνωριστεί να έχουν σημαντική επιδείνωση του πιστωτικού κινδύνου που οδήγησε σε μεταφορά των δανείων τους από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 κατά τη διάρκεια του πρώτου, δεύτερου ή τρίτου τριμήνου του 2020, ύψους €354 εκατ., δεν επιτράπηκε η μεταφορά τους πίσω στο Στάδιο 1 κατά τη διάρκεια του 2020. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ήταν €2 εκατ. (μη αναστροφή της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς).

Οι προσαρμογές στον καθορισμό της σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνουν μεταφορά δανείων που τελούσαν υπό καθεστώς αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων ύψους €56 εκατ. και που είχαν καταβολή δόσης την πρώτη βδομάδα του Ιανουαρίου 2021 η οποία δεν καταβλήθηκε και €63 εκατ. δάνεια που τελούσαν υπό καθεστώς αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων, των οποίων δεν είχε ολοκληρωθεί η αξιολόγηση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020 βάσει ποσοτικών χαρακτηριστικών από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2. Η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από αυτές τις προσαρμογές ανέρχεται στις €754 χιλ.

Προσαρμογή στην πιθανότητα αθέτησης (PD) και στη διαβάθμιση συμπεριφοράς (behavioural rating)

Εφαρμόστηκε προσαρμογή στην πιθανότητα αθέτησης (PD) προκειμένου να αποφευχθούν ακραίες τιμές στις προβλέψεις του μοντέλου, ενώ ταυτόχρονα να διασφαλιστεί ότι η αναστολή δόσεων κεφαλαίου και τόκων δεν θα προκαλέσει χρονική αναντιστοιχία μεταξύ των ποσοστών αθέτησης για το 2021 όπως προσδιορίζονται από τα μοντέλα και των πραγματικών ποσοστών αθέτησης που θα σημειωθούν τον 2021. Συγκεκριμένα, τα ποσοστά αθέτησης όπως προσδιορίστηκαν από τα μοντέλα από το πρώτο τρίμηνο του 2020 και έπειτα έχουν μετατοπιστεί και κατανεμηθεί εξίσου σε όλη τη διάρκεια του έτους. Η μεμονωμένη επίδραση αυτής της προσαρμογής στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανέρχεται στα €11 εκατ.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (συνέχεια)

Η δεύτερη προσαρμογή στην πιθανότητα αθέτησης (PD) αφορά τη διαβάθμιση συμπεριφοράς, όπου εφαρμόστηκε μια συνετή λογική προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν αναβαθμίσεις λόγω αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων που θα παρουσιάζουν μια βελτιωμένη ποιότητα περιουσιακών στοιχείων. Για το σκοπό αυτό, εφαρμόστηκε προσαρμογή ώστε να μην επιτρέπεται σε δάνεια που τελούσαν υπό καθεστώς αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων να έχουν βελτιωμένη διαβάθμιση σε σύγκριση με την αντίστοιχη διαβάθμιση του Φεβρουαρίου 2020. Η μεμονωμένη επίδραση αυτής της προσαρμογής στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανέρχεται στα €5 εκατ.

Ο σκοπός αυτών των προσαρμογών είναι να ελαχιστοποιηθούν πιθανές απότομες επιπτώσεις με το τέλος της αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων, αξιολογώντας τη δυνατότητα μακροπρόθεσμης ανάκαμψης των πελατών, χρησιμοποιώντας βραχυπρόθεσμα σημάδια συμπεριφοράς.

Τμηματοποίηση χαρτοφυλακίου

Η αξιολόγηση απομείωσης σε ατομική βάση πραγματοποιείται όχι μόνο για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, αλλά και για ανοίγματα με συγκεκριμένα κριτήρια που καθορίζονται από τη διοίκηση. Τα κριτήρια για τα ανοίγματα που αξιολογούνται σε ατομική βάση βασίζονται στην κρίση της διοίκησης και αναθεωρούνται σε τριμηνιαία βάση από την Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων και αναπροσαρμόζονται ή ενισχύονται αν θεωρηθεί αναγκαίο. Κατά τη διάρκεια του 2020, λόγω της πανδημίας COVID-19, τα κριτήρια επιλογής επεκτάθηκαν για να συμπεριλάβουν σημαντικά ανοίγματα σε Στάδιο 1 σε τομείς της οικονομίας που έχουν επηρεαστεί σημαντικά από την πανδημία για να αξιολογηθεί πιθανή αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, καθώς και σημαντικά ανοίγματα που μεταφέρθηκαν από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 για να αξιολογηθούν για πιθανές ενδείξεις για αθέτηση πληρωμής.

Επιπρόσθετα από την αξιολόγηση απομείωσης σε ατομική βάση το Συγκρότημα προβαίνει και σε συλλογική αξιολόγηση απομείωσης. Το χαρτοφυλάκιο που αξιολογείται συλλογικά περιλαμβάνει όλα τα δάνεια τα οποία δεν αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση. Το Συγκρότημα έχει ομαδοποιήσει τα ανοίγματα σε λεπτομερή τμήματα του χαρτοφυλακίου που μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά. Ο βαθμός ομαδοποίησης του ΔΠΧΑ 9 συνάδει με την ομαδοποίηση της Εσωτερικής Διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 45.

5.3 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καθορίζεται με τεχνικές αποτίμησης, που απαιτούν σημαντική κρίση, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα διαθέσιμα σημεία αναφοράς, όπως οι εκθέσεις των εκτιμητών, οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς, η περίοδος που κατέχεται ένα περιουσιακό στοιχείο εφαρμόζοντας ποσοστό έλλειψης ρευστότητας όπου κρίνεται αναγκαίο και άλλες σχετικές παραμέτρους. Τα έξοδα πώλησης λαμβάνονται πάντα υπόψη και αφαιρούνται από την πραγματοποιηθείσα αξία. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτήσει επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται στη μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

5.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπο διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Η πολιτική για τις προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιγράφεται στη Σημείωση 2.36 των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Οι προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει σημαντική έκθεση σε επιδικίες και κανονιστικά θέματα και έρευνες που σχετίζονται με παρελθοντικά νομικά ζητήματα μεσοπρόθεσμα. Τα θέματα για τα οποία το Συγκρότημα προσδιορίζει ότι η πιθανότητα για μελλοντική ζημιά είναι περισσότερο από απομακρυσμένη θα μεταβάλλονται από περίοδο σε περίοδο όπως και τα θέματα ως προς τα οποία μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση και η εκτιμώμενη πιθανή τους ζημιά. Τα πραγματικά αποτελέσματα δύναται να είναι σημαντικά ψηλότερα ή χαμηλότερα από την εκτιμημένη πιθανή ζημιά για τα θέματα που έγινε εκτίμηση. Επιπρόσθετα, ζημιά μπορεί να προκύψει για θέματα για τα οποία το Συγκρότημα θεωρούσε ότι η πιθανότητα ζημιάς ήταν απομακρυσμένη.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπο διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα περιλαμβάνεται στη Σημείωση 39.

5.5 Φορολογία

Το Συγκρότημα εκτός από την Κύπρο υπόκειται σε φορολογία στις χώρες που έχει μειωμένες δραστηριότητες κυρίως σε Ελλάδα, Ρωσία και Ρουμανία. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φορολογίας κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φορολογία σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις

Ελλείπει συγκεκριμένου λογιστικού προτύπου για τη λογιστική καταχώριση του περιουσιακού στοιχείου που προέκυψε από την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση η οποία προέκυψε σύμφωνα με τροποποιήσεις του Περι Φόρου Εισοδήματος Νόμου που τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2019, οι οποίες προβλέπουν την ανάκτηση των φορολογικών περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από τη μεταβίβαση φορολογικών ζημιών μετά την απόφαση ενός πιστωτικού ιδρύματος. Στο πλαίσιο της Έξασφάλισης εξυγίανσης των Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων' (Σημ. 17), η BOC PCL άσκησε κρίση στην εφαρμογή του ΔΛΠ 12 για το λογιστικό χειρισμό του στοιχείου ενεργητικού ως το πλέον σχετικό διαθέσιμο πρότυπο. Βάσει αυτής της καθοδήγησης, η BOC PCL έχει καθορίσει ότι το εν λόγω στοιχείο ενεργητικού πρέπει να λογιστικοποιείται βάσει των αρχών του ΔΛΠ 12 σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ανατρέξτε στη Σημείωση 17.

5.6 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη.

Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσω της μεθόδου σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση συγκεκριμένων μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάσει των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.6 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων (συνέχεια)

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

5.7 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, τον ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση του Συγκροτήματος κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις. Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανάκλα την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση του εργατικού δυναμικού και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεων του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη τον διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων. Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού που επηρεάζουν τους μισθούς και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους του Συγκροτήματος και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 14.

5.8 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου. Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία αναφοράς. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το χειρισμό των απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων, όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθεσιών.

Γίνεται επίσης πρόβλεψη για τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (IBNR) μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος αναφορικά με τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω βασικές παραδοχές. Η επίδραση της αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθεσιών και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που προκύπτει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται καθώς και της τελικής διευθέτησης, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.9 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής. Οι εφ' όρου ζωής ασφαλίσεις ζωής (life plans) αναφέρονται σε σχέδια συνδεδεμένα με περιουσιακά στοιχεία, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων επένδυσης. Οι απλές ασφαλίσεις ή ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας (term plans) σχετίζονται με σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας, με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Οι μεικτές ασφαλίσεις (investment plans/mortgage plans/horizon plans) αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας συνδεδεμένα με επενδύσεις, με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω συστηματικής επένδυσης σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη θανάτου, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας της επένδυσης σύμφωνα με το συμβόλαιο ασφάλισης.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5.9.1 Αξία μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αξία των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ αντιπροσωπεύει την καθαρή παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών που αναμένονται να προκύψουν από τα συμβόλαια που είναι ήδη σε ισχύ. Η εκτίμηση της αξίας αυτής απαιτεί παραδοχές για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες που είναι εκ φύσεως αβέβαιες και οποιεσδήποτε αλλαγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την αξία.

Η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της αξίας των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (κεκτημένη αξία) στις 31 Δεκεμβρίου 2020 παρουσιάζονται στη Σημείωση 24.

5.9.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η διοίκηση του Συγκροτήματος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι εκτιμήσεις για κάθε απαίτηση βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις καθώς και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι κρίσεις και παραδοχές καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά, ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια. Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου, το Συγκρότημα καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας και νοσηρότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας και νοσηρότητας, ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου. Επιπλέον, πραγματοποιείται μελέτη βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) των ασφαλιστικών εταιριών για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και στατιστικά αξιόπιστα, ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες. Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και έτσι στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις. Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης των επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.9 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής (συνέχεια)

5.9.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα έξοδα διαχείρισης και διατήρησης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Συγκροτήματος. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού. Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε δύο έτη γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία από την ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρίας μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με την Κυπριακή ασφαλιστική νομοθεσία, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

5.10 Άσκηση σημαντικής επιρροής

Το Συγκρότημα καθορίζει εάν ασκεί σημαντική επιρροή σε εταιρίες που κατέχει ποσοστό λιγότερο από 20% του μετοχικού κεφαλαίου, αν υπάρχουν άλλοι παράγοντες που αποδεικνύουν σημαντική επιρροή. Για αυτή την αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την εκπροσώπηση του στο Διοικητικό Συμβούλιο που δίνει δικαιώματα ψήφου πέραν του 20% και τη συμμετοχή του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, περιλαμβανομένων αποφάσεων που αφορούν μερίσματα και άλλες διανομές.

5.11 Ταξινόμηση ακινήτων

Το Συγκρότημα καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επενδύσεις σε ακίνητα ή αποθέματα ακινήτων ως ακολούθως:

- Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και/ή κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνουν μισθωμένα ακίνητα που αγοράζονται για ανταλλαγή χρέους και μισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων.
- Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν ακίνητα που κατέχονται με την πρόθεση να πωληθούν. Κυρίως αυτά σχετίζονται με ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt-for-property swaps) και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 (εκτός από αυτά που είναι μισθωμένα και κατηγοριοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα).

5.12 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εύλογη αξία καθορίζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής μοντέλων αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης.

Για τις εκτιμήσεις τους οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων. Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 22.

5. Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.13 Μισθώσεις

Επαυξητικό χρεωστικό επιτόκιο

Ο προσδιορισμός μιας δομής όρων επαυξητικού χρεωστικού επιτοκίου (IBR) που χρησιμοποιείται στην επιμέτρηση της αξίας των μελλοντικών πληρωμών μίσθωσης όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.27, συνεπάγεται εγγενώς σημαντικές κρίσεις. Το επαυξητικό χρεωστικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στην καμπύλη αποδόσεων της κυπριακής κυβέρνησης, χωρίς περαιτέρω προσαρμογές, ως δίκαιη προσέγγιση για το εξασφαλισμένο κόστος δανεισμού του Συγκροτήματος για χρονικό ορίζοντα σύμφωνα με τη διάρκεια της μίσθωσης. Βάση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης ευαισθησίας στην καμπύλη αποδόσεων που πραγματοποιήθηκε από την BOC PCL, η αξία της υποχρέωσης μίσθωσης και των αντίστοιχων δικαιωμάτων χρήσης δεν είχαν οποιαδήποτε σημαντική επίδραση στις μεταβολές του επαυξητικού χρεωστικού επιτοκίου.

Διάρκεια μίσθωσης

Κατά τον καθορισμό της διάρκειας μίσθωσης, η διοίκηση εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που θα μπορούσαν να καταστήσουν μια σύμβαση εκτελεστή, όπως οι οικονομικές πληροφορίες μιας σύμβασης. Οι ακόλουθες παραδοχές έγιναν αναφορικά με την διάρκεια της μίσθωσης ανάλογα με τους συμβατικούς όρους:

- Για μισθώσεις που μπορούν να ακυρωθούν, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση κατά την αρχική εφαρμογή του προτύπου και στη συνέχεια ενημερώθηκε όπου κρίθηκε έγκυρο βάσει του ορίζοντα που χρησιμοποιήθηκε στο επιχειρηματικό πλάνο του Συγκροτήματος. Η υφιστάμενη μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση επιχειρηματικού πλάνου ορίζει τη διάρκεια της μίσθωσης για 4 έτη. Επομένως η διάρκεια μίσθωσης βασίστηκε στην αξιολόγηση είτε των 4 ετών (όντας μεσοπρόθεσμος ορίζοντας) είτε των 8 ετών (όντας αξιολόγηση μακροπρόθεσμου ορίζοντας).
- Για τις μη ακυρώσιμες μισθώσεις, η διάρκεια της μίσθωσης εκτιμήθηκε ότι είναι η μη ακυρώσιμη περίοδος.
- Για τις μισθώσεις με δυνατότητα ανανέωσης, η προηγούμενη πρακτική του Συγκροτήματος σχετικά με την περίοδο κατά την οποία έχει συνήθως χρησιμοποιήσει ακίνητα (μισθωμένα ή ιδιόκτητα) και τους οικονομικούς λόγους για τους οποίους το χρησιμοποιεί, παρέχει χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με την εκτίμηση κατά πόσο ο μισθωτής με εύλογη βεβαιότητα θα ασκήσει ή όχι μια επιλογή.

Περιουσιακά στοιχεία χαμηλής αξίας

Το Συγκρότημα έχει χρησιμοποιήσει κρίση για τον καθορισμό του ορίου μικρής αξίας περιουσιακών στοιχείων που ανέρχεται σε €5,000.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις μισθώσεις γνωστοποιούνται στη Σημείωση 43.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα

Οι λειτουργίες του Συγκροτήματος είναι κυρίως επικεντρωμένες στην Κύπρο. Οι λειτουργίες στην Κύπρο είναι οργανωμένες ανά πελατειακό τομέα στη βάση της υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη. Από τον Οκτώβριο 2019 και μετά την αναδιάρθρωση της BOC PCL, δημιουργήθηκε ένας νέος πελατειακός τομέας που ονομάζεται 'Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις'. Ως αποτέλεσμα, το 2019 ορισμένοι προσδιορισμένοι τομείς και επιχειρηματικά προϊόντα έχουν ταξινομηθεί εκτός των υφιστάμενων γραμμών αναφοράς 'Μεγάλες επιχειρήσεις' και 'Διαχείριση περιουσίας' και περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του νεοσύστατου τομέα 'Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις', με στόχο την περαιτέρω διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου δανείων και την επιδίωξη εσόδων τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Οι επιχειρηματικοί τομείς αναλύονται πιο κάτω:

- Οι πελατειακοί τομείς 'Μεγάλες επιχειρήσεις', 'Μικρομεσαίες επιχειρήσεις' και 'Καταναλωτικά' διαχειρίζονται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες. Η κατηγοριοποίηση των δανείων ανά πελατειακή ομάδα περιγράφεται παρακάτω.
- Ο τομέας 'Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις' διαχειρίζεται δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες από τον επιχειρηματικό πελατειακό τομέα, τον τομέα ναυτιλίας, τον Διεθνή Επιχειρηματικό Δανεισμό, τις Διεθνείς Κοινοπραξίες και τη Χρηματοδότηση Έργων.
- Ο τομέας 'Αναδιρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών' είναι η εξειδικευμένη μονάδα η οποία διαχειρίζεται την ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων του Συγκροτήματος και τις εκθέσεις σε δανειολήπτες που παρουσιάζουν οικονομικές δυσκολίες και καθυστερημένες πληρωμές, μέσω καινοτόμων λύσεων.
- Ο πελατειακός τομέας 'Διεθνείς Τραπεζικές εργασίες' εξειδικεύεται στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών σε διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις και άτομα μη κατοίκους Κύπρου, ιδιαίτερα σε διεθνείς επιχειρήσεις των οποίων η ιδιοκτησία και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες βρίσκονται εκτός Κύπρου.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

- Ο πελατειακός τομέας 'Διαχείριση περιουσίας' επιβλέπει την παροχή υπηρεσιών ιδιωτικού τραπεζικού τομέα και διαχείρισης περιουσίας, παγκόσμιων αγορών, καθώς και υπηρεσίες αποθετηρίων, διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικού τραπεζικού τομέα.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) διαχειρίζεται ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt-for-property swaps) και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, και εκτελεί στρατηγικές εξόδου για να ρευστοποιήσει αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.
- Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας και για να επιβλέπει τις δραστηριότητες και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εσωτερικές και κανονιστικές πολιτικές ρευστότητας και να καθοδηγεί για τις ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για την διαθεσιμότητα της ρευστότητας.
- Ο πελατειακός τομέας 'Ασφαλιστικές εργασίες' συμμετέχει τόσο στις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής, όσο και στις ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου.
- Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες της BOC PCL όπως η οικονομική διεύθυνση, η διαχείριση κινδύνων, η συμμόρφωση, η νομική υπηρεσία, και οι υπηρεσίες εταιρικών υποθέσεων και ανθρωπίνου δυναμικού. Αυτές οι υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα. Ο τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει επίσης άλλες θυγατρικές εταιρίες στην Κύπρο, εξαιρουμένων των ασφαλιστικών θυγατρικών και εταιριών ακινήτων του REMU.
- Οι δραστηριότητες στο εξωτερικό συμπεριλαμβάνουν δραστηριότητες στην Ελλάδα, Ρουμανία και Ρωσία οι οποίες είναι ξεχωριστοί επιχειρηματικοί τομείς και για τις οποίες παρέχεται πληροφορία στην διοίκηση, όμως λόγω του μεγέθους τους παρουσιάζονται σε ένα τομέα και συγκεκριμένα στις 'Άλλες χώρες'.

Η BOC PCL γενικά κατηγοριοποιεί τα δάνεια της ανά ομάδα πελατών, χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους τομείς πελατών:

- Λιανικό - όλοι οι ιδιώτες πελάτες και οι μικρές επιχειρήσεις με διευκολύνσεις από την BOC PCL έως €260 χιλ., εξαιρουμένων των επαγγελματικών δανείων ιδιοκτησίας.
- MME - οποιαδήποτε εταιρία ή συγκρότημα εταιριών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρίας) με διευκολύνσεις από την BOC PCL με εύρος από €260 χιλ. έως €6 εκατ. και μέγιστο ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών €10 εκατ.
- Εταιρικό - οποιαδήποτε εταιρία ή συγκρότημα εταιριών (συμπεριλαμβανομένων προσωπικών και στεγαστικών δανείων προς τους διευθυντές ή τους μετόχους μιας εταιρίας) με διαθέσιμα πιστωτικά όρια από την BOC PCL άνω του συνολικού κύριου ποσού των €6 εκατ. ή με ελάχιστο ετήσιο πιστωτικό κύκλο εργασιών €10 εκατ. Αυτές οι εταιρίες είναι είτε μεγαλύτερες τοπικές εταιρίες είτε διεθνείς εταιρίες ή εταιρίες στον τομέα της ναυτιλίας (ο δανεισμός περιλαμβάνει επίσης τον άμεσο δανεισμό ή μέσω κοινοπραξιών).

Η διοίκηση παρακολουθεί το λειτουργικό αποτέλεσμα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς.

Οι λειτουργικές οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τιμής μεταφοράς μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Τα άμεσα έσοδα και έξοδα που πραγματοποιούνται από κάθε πελατειακό τομέα κατανέμονται στον πελατειακό τομέα όπου προκύπτουν. Τα έμμεσα έσοδα και έξοδα ανακατανέμονται από τις κεντρικές υπηρεσίες στους πελατειακούς τομείς. Για σκοπούς ανάλυσης ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο, χρεώνεται/πιστώνεται στα κέρδη ή ζημιές πριν τη φορολογία του κάθε πελατειακού τομέα νοητός φόρος 12.5% με βάση τον φορολογικό συντελεστή της Κύπρου.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα διαχείρισης του πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που παρέχονται σε χώρες όπου το Συγκρότημα δεν διατηρεί δραστηριότητες περιλαμβάνονται στη χώρα όπου τυγχάνουν διαχείρισης.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2020														
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	65,524	66,953	36,579	125,818	26,162	17,410	2,280	(14,364)	(12)	(183)	11,810	337,977	(7,979)	329,998
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	11,484	7,364	8,570	37,370	8,229	50,222	2,791	-	(6,896)	1,735	23,695	144,564	110	144,674
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	622	220	540	1,856	105	5,686	2,949	-	-	5,545	46	17,569	(1,034)	16,535
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	-	3,966	-	-	(360)	-	-	-	250	808	(1,078)	3,586	(1,865)	1,721
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	-	-	-	-	-	-	-	-	54,744	-	-	54,744	1,319	56,063
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	(1,038)	292	-	-	(746)	(753)	(1,499)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	7,542	-	-	416	7,958	231	8,189
Λοιπά έσοδα	3	3	12	133	118	2	151	6,624	175	-	5,482	12,703	2,254	14,957
	77,633	78,506	45,701	165,177	34,254	73,320	8,171	(1,236)	48,553	7,905	40,371	578,355	(7,717)	570,638
Δαπάνες προσωπικού	(5,070)	(2,719)	(5,766)	(60,267)	(15,929)	(11,993)	(2,251)	(2,703)	(9,939)	(1,517)	(76,338)	(194,492)	(735)	(195,227)
Δαπάνες προσωπικού-Σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	(149)	(79)	(400)	(3,521)	(1,021)	(252)	(30)	(50)	-	(217)	(106)	(5,825)	-	(5,825)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων, συνεισφορά στο ΕΤΕ και άλλες εισφορές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(33,656)	(33,656)	-	(33,656)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης)	(13,647)	(9,455)	(16,097)	(96,609)	(27,922)	(19,443)	(3,399)	(5,155)	(8,808)	(12,211)	45,645	(167,101)	(5,970)	(173,071)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα - έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	(117)	-	(14,437)	-	-	(1,106)	-	-	171	(15,489)	-	(15,489)
	58,767	66,253	23,321	4,780	(25,055)	41,632	2,491	(10,250)	29,806	(6,040)	(23,913)	161,792	(14,422)	147,370
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	(460)	2,137	692	(916)	1,103	41	147	-	-	-	186	2,930	19	2,949
Πιστωτικές (ζημιές)/κέρδη για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(8,669)	(17,523)	(1,096)	(4,378)	(228,980)	(779)	496	-	-	-	(905)	(261,834)	(13,246)	(275,080)
Πιστωτικές (ζημιές)/κέρδη άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(412)	(87)	(3,625)	(48)	(4,172)	(413)	(4,585)
Απομείωση μετά την αναστροφή μη χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(34,328)	-	-	-	(34,328)	(3,258)	(37,586)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	69	69	-	69
Κέρδη/(Ζημιές) πριν τη φορολογία	49,638	50,867	22,917	(514)	(252,932)	40,894	3,134	(44,990)	29,719	(9,665)	(24,611)	(135,543)	(31,320)	(166,863)
Φορολογία	(6,205)	(6,358)	(2,865)	64	31,616	(5,112)	(392)	5,624	(4,379)	1,208	(20,577)	(7,376)	(544)	(7,920)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία	43,433	44,509	20,052	(450)	(221,316)	35,782	2,742	(39,366)	25,340	(8,457)	(45,188)	(142,919)	(31,864)	(174,783)
Δικαιώματα μειοψηφίας-κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,251	3,251	-	3,251
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	43,433	44,509	20,052	(450)	(221,316)	35,782	2,742	(39,366)	25,340	(8,457)	(41,937)	(139,668)	(31,864)	(171,532)

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2019														
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	63,294	54,317	36,385	144,480	52,896	33,541	3,709	(12,823)	57	1,299	(2,428)	374,727	(8,751)	365,976
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	10,759	6,083	9,374	44,602	21,281	49,540	2,129	(8)	(6,486)	1,934	22,519	161,727	167	161,894
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλαγμάτων	580	347	658	2,775	204	7,382	3,291	-	-	14,667	(1,787)	28,117	(1,521)	26,596
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	-	(466)	-	-	3,357	-	-	-	1,237	5,653	8,730	18,511	164	18,675
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	-	-	-	-	-	-	-	-	56,257	-	-	56,257	1,403	57,660
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	-	-	-	-	-	-	-	3,019	(39)	-	443	3,423	(1,174)	2,249
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	-	-	-	-	-	-	-	24,383	-	-	894	25,277	675	25,952
Λοιπά έσοδα	8	2	12	120	196	2	1	6,242	27	72	20,119	26,801	2,137	28,938
	74,641	60,283	46,429	191,977	77,934	90,465	9,130	20,813	51,053	23,625	48,490	694,840	(6,900)	687,940
Δαπάνες προσωπικού	(5,985)	(2,906)	(5,771)	(73,591)	(25,285)	(15,467)	(3,386)	(2,795)	(13,495)	(1,654)	(74,399)	(224,734)	(813)	(225,547)
Δαπάνες προσωπικού-Σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	(2,970)	(1,406)	(2,317)	(42,842)	(15,398)	(7,351)	(1,943)	(1,752)	(3,490)	(663)	(1,034)	(81,166)	-	(81,166)
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων, συνεισφορά στο ΕΤΕ και άλλες εισφορές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(43,609)	(43,609)	-	(43,609)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα (εξαιρουμένων των εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης)	(16,120)	(9,701)	(17,228)	(97,891)	(35,571)	(21,504)	(3,865)	(5,871)	(10,223)	(8,066)	38,528	(187,512)	(8,453)	(195,965)
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα -έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	(312)	(130)	(311)	(2,762)	(38,782)	(633)	(134)	(3,864)	-	(102)	373	(46,657)	-	(46,657)
	49,254	46,140	20,802	(25,109)	(37,102)	45,510	(198)	6,531	23,845	13,140	(31,651)	111,162	(16,166)	94,996
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	3,423	1,086	368	251	897	326	117	-	-	-	1,667	8,135	52	8,187
Πιστωτικά κέρδη/(ζημιές) για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12,473	20,291	9,418	(4,860)	(272,592)	1,213	328	-	-	-	119	(233,610)	1,159	(232,451)
Πιστωτικές (ζημιές)/κέρδη άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(911)	(63)	4,411	(31)	3,406	(8,196)	(4,790)
Απομείωση μη-χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(18,530)	-	-	-	(18,530)	(7,551)	(26,081)
Επαναμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία που κατά την ταξινόμηση κατέχεται προς πώληση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(25,943)	(25,943)	-	(25,943)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,513	5,513	-	5,513
Κέρδη/(Ζημιές) πριν τη φορολογία	65,150	67,517	30,588	(29,718)	(308,797)	47,049	247	(12,910)	23,782	17,551	(50,326)	(149,867)	(30,702)	(180,569)
Φορολογία	(8,144)	(8,440)	(3,824)	3,715	38,600	(5,881)	(31)	1,614	(2,983)	(2,194)	101,090	113,522	(691)	112,831
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία	57,006	59,077	26,764	(26,003)	(270,197)	41,168	216	(11,296)	20,799	15,357	50,764	(36,345)	(31,393)	(67,738)
Δικαιώματα μειοψηφίας-ζημιά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,537)	(2,537)	-	(2,537)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	57,006	59,077	26,764	(26,003)	(270,197)	41,168	216	(11,296)	20,799	15,357	48,227	(38,882)	(31,393)	(70,275)

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα. Δεν υπήρχαν έσοδα που προέρχονταν από συναλλαγές με ένα μόνο εξωτερικό πελάτη τα οποία ανέρχονταν σε 10% ή περισσότερο των εσόδων του Συγκροτήματος.

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2020														
Έσοδα από τρίτους	79,822	84,858	44,666	130,841	83,940	58,921	6,754	13,167	48,078	(15,393)	33,823	569,477	1,161	570,638
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(2,189)	(6,352)	1,035	34,336	(49,686)	14,399	1,417	(14,403)	475	23,298	(2,330)	-	-	-
Έσοδα μεταξύ Κύπρου και άλλων χωρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,878	8,878	(8,878)	-
Σύνολο εσόδων	77,633	78,506	45,701	165,177	34,254	73,320	8,171	(1,236)	48,553	7,905	40,371	578,355	(7,717)	570,638
2019														
Έσοδα από τρίτους	79,926	69,971	47,047	127,837	163,351	57,262	4,410	33,636	56,562	1,718	42,239	683,959	3,981	687,940
(Έξοδα)/έσοδα μεταξύ τομέων	(5,285)	(9,688)	(618)	64,140	(85,417)	33,203	4,720	(12,823)	(5,509)	21,907	(4,630)	-	-	-
Έσοδα μεταξύ Κύπρου και άλλων χωρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10,881	10,881	(10,881)	-
Σύνολο εσόδων	74,641	60,283	46,429	191,977	77,934	90,465	9,130	20,813	51,053	23,625	48,490	694,840	(6,900)	687,940

Τα έσοδα για τον τομέα 'Άλλες χώρες' σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες για τα έτη 2020 και 2019 από λειτουργίες που υποβαθμίζονται.

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2020														
Περιουσιακά στοιχεία														
Περιουσιακά στοιχεία	1,918,726	2,043,938	1,079,633	3,798,897	1,354,964	132,900	30,865	1,499,032	935,705	7,736,802	1,312,722	21,844,184	137,349	21,981,533
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	(18,334)	-	(47,656)	(65,990)	-	(65,990)
	1,918,726	2,043,938	1,079,633	3,798,897	1,354,964	132,900	30,865	1,499,032	917,371	7,736,802	1,265,066	21,778,194	137,349	21,915,543
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ Κύπρου και λειτουργιών στο εξωτερικό														(401,412)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων														21,514,131

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	ΔΔΑ	Ασφαλιστικές εργασίες	Διαχείριση διαθεσίμων	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2019														
Περιουσιακά στοιχεία														
Περιουσιακά στοιχεία	1,937,813	2,107,543	1,092,937	3,638,880	1,786,170	130,720	29,516	1,382,907	880,721	7,097,866	1,398,349	21,483,422	161,378	21,644,800
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	(32,448)	-	(57,862)	(90,310)	-	(90,310)
	1,937,813	2,107,543	1,092,937	3,638,880	1,786,170	130,720	29,516	1,382,907	848,273	7,097,866	1,340,487	21,393,112	161,378	21,554,490
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ Κύπρου και λειτουργιών στο εξωτερικό														(431,668)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων														21,122,822
2020														
Υποχρεώσεις														
Υποχρεώσεις	1,037,430	607,467	832,576	10,525,819	58,389	3,180,061	291,470	747,410	1,721,601	485,252		19,487,475	420,129	19,907,604
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	(65,990)	-		(65,990)	-	(65,990)
	1,037,430	607,467	832,576	10,525,819	58,389	3,180,061	291,470	747,410	1,655,611	485,252		19,421,485	420,129	19,841,614
Υποχρεώσεις μεταξύ Κύπρου και λειτουργιών στο εξωτερικό														(402,537)
Σύνολο υποχρεώσεων														19,439,077
2019														
Υποχρεώσεις														
Υποχρεώσεις	1,117,222	691,550	770,655	10,140,920	97,290	3,543,315	330,579	696,033	1,062,156	457,414		18,907,134	450,164	19,357,298
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων	-	-	-	-	-	-	-	-	(90,310)	-		(90,310)	-	(90,310)
	1,117,222	691,550	770,655	10,140,920	97,290	3,543,315	330,579	696,033	971,846	457,414		18,816,824	450,164	19,266,988
Υποχρεώσεις μεταξύ Κύπρου και λειτουργιών στο εξωτερικό														(432,793)
Σύνολο υποχρεώσεων														18,834,195

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα των καταθέσεων και δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 31 και 45.2 και 45.6 αντίστοιχα.

6. Οικονομική πληροφόρηση κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση κύκλου εργασιών

	2020	2019
	€000	€000
Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους	436,709	508,177
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	151,091	171,715
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	16,535	26,596
Μεικτά ασφάλιστρα (Σημ. 12)	176,706	172,243
(Ζημιές)/κέρδη από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων	(30,903)	2,907
Λοιπά έσοδα	14,957	28,938
	765,095	910,576

Η ανάλυση των '(Ζημιών)/κερδών από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων' παρατίθεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2020	2019
	€000	€000
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(1,499)	2,249
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεματικών ακινήτων	8,189	25,952
Απομείωση αποθεμάτων ακινήτων (Σημ. 16)	(37,593)	(25,294)
	(30,903)	2,907

7. Έσοδα από τόκους και έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους

Έσοδα από τόκους

	2020	2019
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	355,377	416,410
- Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	1,467	5,412
- Ομόλογα	10,710	12,120
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	16,319	21,055
Αρνητικός τόκος για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	5,306	-
	389,179	454,997

Έσοδα παρόμοια με έσοδα από τόκους

	2020	2019
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	13,216	15,690
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	34,314	37,490
	47,530	53,180

8. Έξοδα από τόκους και έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους

Έξοδα από τόκους

	2020 €000	2019 €000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε αποσβεσμένο κόστος:		
- Καταθέσεις πελατών	14,034	40,395
- Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	1,573	2,542
- Δανειακό κεφάλαιο	23,329	23,325
- Συμφωνίες επαναγοράς	3,784	9,397
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	18,782	17,448
Έξοδα από τόκους μισθώσεων	489	386
	61,991	93,493

Έξοδα παρόμοια με έξοδα από τόκους

	2020 €000	2019 €000
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	44,720	48,708

9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2020 €000	2019 €000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	40,782	50,647
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	81,105	81,706
Αμοιβές για υπηρεσίες που λήφθηκαν για το χαρτοφυλάκιο δανείων που πωλήθηκε στο πλαίσιο του Project Helix	2,170	11,933
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	3,381	3,111
Χρηματιστηριακές προμήθειες	966	926
Άλλες προμήθειες	22,687	23,392
	151,091	171,715

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων σχετίζονται με καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

Οι αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις περιλαμβάνουν προμήθειες από πιστωτικές κάρτες ύψους €19,806 χιλ. (2019: €27,323 χιλ.). Οι άλλες τραπεζικές προμήθειες περιλαμβάνουν προμήθειες από εντολές πληρωμών ύψους €26,659 χιλ. (2019: €29,764 χιλ.) και αμοιβές από διατήρηση λογαριασμών ύψους €20,089 χιλ. (2019: €21,144 χιλ.).

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2020 €000	2019 €000
Τραπεζικές προμήθειες	5,848	9,277
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	274	314
Χρηματιστηριακές προμήθειες	295	230
	6,417	9,821

10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια του έτους και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

11. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών

	2020 €000	2019 €000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(747)	215
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- ομόλογα	(3,311)	11,418
- μετοχές	1,006	1,652
Καθαρά κέρδη από πώληση ομολόγων στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	2,865	-
Καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 22)	3,606	2,891
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα (Σημ. 21)	(5,205)	(4,588)
- αντισταθμισμένα μέσα (Σημ. 21)	5,760	3,696
Καθαρές ζημιές από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(34)	(495)
(Ζημιά)/κέρδος από πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών	(2,219)	3,886
	1,721	18,675

Η ζημιά από πώληση/διάλυση θυγατρικών εταιριών για το 2020 κυρίως προκύπτει από τη συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ της θυγατρικής εταιρίας ασφάλισης ζωής του Συγκροτήματος και της εταιρίας NN Hellenic Life Insurance S.A. για τη πώληση του χαρτοφυλακίου της θυγατρικής εταιρίας ασφάλισης ζωής στην Ελλάδα και την διάλυση της θυγατρικής εταιρίας Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd όπως περιγράφεται στη Σημείωση 51. Το κέρδος από πώληση/διάλυση θυγατρικών εταιριών το 2019 σχετίζεται με το κέρδος από τη πώληση της εταιρίας Nicosia Mall Holdings (NMH) Limited και των θυγατρικών της εταιριών (NMH group) (Σημ. 52.4.2).

12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες

	2020			2019		
	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής	114,805	(87,544)	27,261	138,139	(105,509)	32,630
Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου	51,605	(22,803)	28,802	51,522	(26,492)	25,030
	166,410	(110,347)	56,063	189,661	(132,001)	57,660

12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (συνέχεια)

	2020		2019	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Έσοδα				
Μεικτά ασφάλιστρα	101,740	74,966	96,168	76,075
Αντασφάλιστρα	(16,143)	(33,749)	(15,382)	(34,362)
Καθαρά ασφάλιστρα	85,597	41,217	80,786	41,713
Μεταβολή στη πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	-	-	-	(441)
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών	85,597	41,217	80,786	41,272
Έσοδα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	12,594	-	49,286	23
Προμήθειες από αντασφαλιστές και λοιπά έσοδα	7,071	10,388	6,867	10,227
	105,262	51,605	136,939	51,522
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία (Σημ. 26)	9,543	-	1,200	-
	114,805	51,605	138,139	51,522

	2020		2019	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Απαιτήσεις και προμήθειες				
Μεικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	(49,464)	(26,277)	(53,269)	(33,922)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	4,455	10,857	5,551	13,799
Μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(29,463)	(2,605)	(47,464)	(774)
Μερίδιο αντασφαλιστών στην μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	1,150	2,198	1,023	984
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	(14,222)	(6,976)	(11,350)	(6,579)
	(87,544)	(22,803)	(105,509)	(26,492)

Πέραν των πιο πάνω, τα ακόλουθα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες έχουν αναγνωριστεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων:

	2020		2019	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έξοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(129)	(34)	(121)	(13)
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(1,077)	836	(277)	1,695
Δαπάνες προσωπικού	(5,312)	(4,813)	(5,407)	(4,787)
Δαπάνες προσωπικού-έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	(1,379)	(2,111)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	(6,934)	(2,591)	(7,959)	(2,821)

13. Λοιπά έσοδα

	2020	2019
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα	294	361
Ζημιά από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(90)	(99)
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	5,720	8,255
Ενοίκια από αποθέματα ακινήτων	835	1,427
Έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες, δραστηριότητες γκολφ και άλλες δραστηριότητες αναψυχής	2,121	13,673
Λοιπά έσοδα	6,077	5,321
	14,957	28,938

Τα έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες, δραστηριότητες γκολφ και άλλες δραστηριότητες αναψυχής σχετίζονται κυρίως με τις δραστηριότητες θυγατρικών που αποκτήθηκαν ως ανταλλαγή για την εξόφληση χρέους στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων πελατών.

14. Δαπάνες προσωπικού

Δαπάνες προσωπικού

	2020	2019
	€000	€000
Μισθοί	156,263	182,053
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων	26,582	28,432
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	12,382	15,062
	195,227	225,547
Έξοδα αναδιάρθρωσης - σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού	5,825	81,166
	201,052	306,713

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε 3,573. Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανήλθε σε 3,672. Σε αυτούς περιλαμβάνονται 100 άτομα που σχετίζονται με το Project Helix, για τους οποίους η πλήρης μεταφορά στον αγοραστή ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2020.

Τον Δεκέμβριο 2020, το Συγκρότημα προχώρησε με ένα σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης για το προσωπικό στην Κύπρο με κόστος που ανέρχεται σε €5,825 χιλ. Συνολικά, 27 υπάλληλοι αποδέχτηκαν το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και αποχώρησαν από το Συγκρότημα στις αρχές του 2021. Τον Οκτώβριο 2019, το Συγκρότημα προχώρησε με ένα σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης για το προσωπικό στην Κύπρο με κόστος που ανήλθε σε €81,166 χιλ. Συνολικά, 464 υπάλληλοι αποδέχτηκαν το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και αποχώρησαν από το Συγκρότημα στα τέλη του 2019 και αρχές του 2020.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ανά γεωγραφική θέση του μέσου αριθμού υπαλλήλων του Συγκροτήματος (πλήρους απασχόλησης) και ανάλυση του μέσου αριθμού υπαλλήλων στην Κύπρο ανά επιχειρηματικό τομέα για το 2020 και 2019:

	2020	2019
Μεγάλες επιχειρήσεις	91	120
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	67	43
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	107	109
Καταναλωτικά	1,127	1,408
Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	304	435
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	248	322
Διαχείριση περιουσίας	39	53
Διαχείριση διαθεσίμων	23	26
ΔΔΑ	56	54
Ασφαλιστικές εργασίες	189	203
Λοιπά (κυρίως κεντρικές υπηρεσίες)	1,322	1,256
Σύνολο Κύπρος	3,573	4,029
Ηνωμένο Βασίλειο	1	1
Άλλες χώρες	19	23
	3,593	4,053

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων, το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	592	115
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	11,790	14,947
	12,382	15,062

Κύπρος

Το βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης για το μόνιμο προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο (88% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει εισφορές εργοδότη ύψους 8% (2019: 9%) και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Το πρόγραμμα διαχειρίζεται από Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δεν συμμετέχει στο βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης, είναι μέλη ενός προγράμματος συνταξιοδότησης το οποίο είναι κλειστό για νέα μέλη και μπορούν να λαμβάνουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησής τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Το πρόγραμμα αυτό διαχειρίζεται από Διαχειριστική Επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους τόσο των μελών όσο και του εργοδότη.

Μικρός αριθμός υπαλλήλων θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι επίσης μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών. Αυτά τα προγράμματα είναι χρηματοδοτημένα με περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις, οι οποίες κρατούνται σε ξεχωριστά νομικά μέσα.

Ελλάδα

Μετά την πώληση των Ελληνικών δραστηριοτήτων τον Μάρτιο 2013, μικρός αριθμός υπαλλήλων του υποκαταστήματος του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, που αποχώρησε από το Συγκρότημα πριν τον Μάρτιο 2013, συνέχισαν να είναι μέλη των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών μέχρι τον Ιούνιο 2019, οπότε και αποπληρώθηκαν. Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 η υπολοιπόμενη υποχρέωση του ωφελήματος αφυπηρέτησης στην Ελλάδα αφορούσε τις θυγατρικές του Συγκροτήματος.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ηνωμένο Βασίλειο

Το Συγκρότημα έχει αναλάβει τα προηγούμενα έτη την υποχρέωση του προγράμματος καθορισμένων παροχών των υπαλλήλων της στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο έκλεισε τον Δεκέμβριο του 2008 για μελλοντικές δεδουλευμένες παροχές για ενεργά μέλη.

Άλλες χώρες

Το Συγκρότημα δεν λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία και Ρωσία.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό	2020 €000	2019 €000
Υποχρεώσεις (Σημ. 34)	9,568	9,212

Ένα από τα σχέδια παρουσιάζει χρηματοδοτικό πλεόνασμα ύψους €2,759 χιλ. (2019: €2,927 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, βάσει του ότι το Συγκρότημα δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, είτε μέσω επιστροφής χρημάτων, είτε μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό και η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία της υποχρέωσης κατά την διάρκεια των χρόνων που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση/ ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή παρούσα υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2020	89,726	(83,441)	6,285	2,927	9,212
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	501	-	501	-	501
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	1,560	(1,469)	91	-	91
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2,061	(1,469)	592	-	592
Επαναμετρήσεις:					
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	(6,105)	(6,105)	-	(6,105)
Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	9,692	-	9,692	-	9,692
Δημογραφικές προσαρμογές	(133)	-	(133)	-	(133)
Εμπειρικές προσαρμογές	129	-	129	-	129
Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	(168)	(168)
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	9,688	(6,105)	3,583	(168)	3,415
Συναλλαγματικές διαφορές	(3,961)	3,587	(374)	-	(374)
Εισφορές:					
Εργοδότη	-	(3,277)	(3,277)	-	(3,277)
Συμμετέχοντες στα προγράμματα	180	(180)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4,682)	4,682	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2020	93,012	(86,203)	6,809	2,759	9,568

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση/ ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή παρούσα υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2019	76,449	(75,366)	1,083	7,694	8,777
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	467	-	467	-	467
Κέρδος από περικοπές και διακανονισμούς	(402)	-	(402)	-	(402)
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	2,068	(2,018)	50	-	50
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2,133	(2,018)	115	-	115
Επαναμετρήσεις:					
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	(7,426)	(7,426)	-	(7,426)
Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	10,837	-	10,837	-	10,837
Δημογραφικές προσαρμογές	(915)	-	(915)	-	(915)
Εμπειρικές προσαρμογές	624	-	624	-	624
Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	(4,767)	(4,767)
Προσαρμογές περιουσιακών στοιχείων	-	5,000	5,000	-	5,000
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	10,546	(2,426)	8,120	(4,767)	3,353
Συναλλαγματικές διαφορές	3,350	(3,017)	333	-	333
Εισφορές:					
Εργοδότη	-	(2,962)	(2,962)	-	(2,962)
Συμμετέχοντες στα προγράμματα	195	(195)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(2,543)	2,543	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(404)	-	(404)	-	(404)
31 Δεκεμβρίου 2019	89,726	(83,441)	6,285	2,927	9,212

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για το έτος 2020 ήταν κέρδος ύψους €7,574 χιλ. (2019: κέρδος €9,444 χιλ.).

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστές οντότητες, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε ως μέρος ενός γενικού σχεδίου, είτε ως ασφαλιστικά συμβόλαια και διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων συνταξιοδότησης επενδύονται σε διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διεσπαρμένες ώστε να περιορίζεται η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Το Συγκρότημα εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
Αλλαγές στις αποδόσεις των ομολόγων	Μια μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από αύξηση στην αξία των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, αφού οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω αυξήσεων στις συντάξεις), είτε έμμεσα (μέσω αυξήσεων στους μισθούς), εκτεθειμένες σε κινδύνους πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η απόδοση αυξάνεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα περιουσιακών στοιχείων	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	2020	2019
Μετοχές	48%	48%
Ομόλογα	47%	45%
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	5%	7%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους που εξέδωσε η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχεται σε €41 χιλ. (2019: €67 χιλ.).

Το Συγκρότημα αναμένει ότι θα κάνει επιπρόσθετες συνεισφορές στα προγράμματα καθορισμένων παροχών €3,621 χιλ. κατά το 2021.

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών ήταν 18.5 χρόνια (2019: 19.0 χρόνια).

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβλεβμένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των σχεδίων αφυπηρέτησης του Συγκροτήματος κατά το 2020 και 2019 παρουσιάζονται πιο κάτω:

2020	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0.33%	0.70%	1.45%
Συντελεστής πληθωρισμού	1.50%	1.50%	2.85%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.00%	1.75%	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	2.00%	δ/ε	2.75%
Προσδόκιμο ζωής για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23.5 χρόνια A 29.6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμο ζωής για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	22.5 χρόνια A 24.9 χρόνια Θ
2019			
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0.93%-1.11%	1.30%	2.05%
Συντελεστής πληθωρισμού	1.75%	1.75%	2.80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.25%	2.00%	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	2.00%	δ/ε	2.70%
Προσδόκιμο ζωής για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23.5 χρόνια A 29.6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμο ζωής για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	22.5 χρόνια A 24.9 χρόνια Θ

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν αποτελεσματικά και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας σε κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα του Συγκροτήματος στην Ευρωζώνη (Κύπρο και Ελλάδα) που αποτελούν το 17% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικό ομόλογο διαβάθμισης AA- από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 83% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλείται με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά την ακριβή χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, το Συγκρότημα, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων, αντικατοπτρίζοντας τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι αναπροσαρμογές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης γίνονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στοχευμένη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Η επίδραση των σημαντικών διακυμάνσεων στις παραδοχές των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 παρουσιάζεται πιο κάτω:

Μεταβλητές	2020		2019	
	Μεταβολή +0.5%	Μεταβολή -0.5%	Μεταβολή +0.5%	Μεταβολή -0.5%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	-9.0%	9.7%	-9.2%	9.9%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	6.1%	-5.7%	6.3%	-5.7%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	1.1%	-1.1%	1.2%	-1.1%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	0.1%	-0.1%	0.1%	-0.1%
	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	2.8%	-2.8%	2.7%	-2.7%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού) βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη αυτό είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό πιο πάνω περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιαδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο ισολογισμό. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν άλλαξαν σε σχέση με προηγούμενα έτη.

15. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	2020	2019
	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	31,701	29,763
Λοιπά έξοδα ακινήτων	12,907	17,735
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	13,040	16,832
Ασφάλειες	7,284	6,803
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	8,036	11,531
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 25)	19,224	20,118
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 26)	18,263	16,161
Έξοδα επικοινωνίας	6,852	8,486
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (Σημ. 39.4)	30,897	28,851
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	1,953	2,905
Έξοδα μεταφοράς μετρητών	2,526	3,038
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	20,388	33,742
	173,071	195,965
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	15,489	46,657
	188,560	242,622

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: (i) τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών, το οποίο δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου και (ii) την πώληση δραστηριοτήτων και μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα, αναγνώρισε στα 'Λοιπά έξοδα ακινήτων' ενοίκια για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ύψους €355 χιλ. (2019: €358 χιλ.) και στις 'Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού' ποσό ύψους €8,855 χιλ. (2019: €8,839 χιλ.) που σχετίζονται με τις αποσβέσεις για δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (Σημ. 43).

15. Άλλα λειτουργικά έξοδα (συνέχεια)

Από τα συνολικά λοιπά λειτουργικά έξοδα ποσό ύψους €1,037 χιλ. (2019: €1,152 χιλ.) σχετίζεται με επενδύσεις σε ακίνητα που αποφέρουν έσοδα από ενοίκια.

Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο (Ειδικός Φόρος) επιβάλλεται στις καταθέσεις κατά το τέλος του προηγούμενου τριμήνου με ποσοστό ύψους 0.0375% ανά τρίμηνο. Σύμφωνα με την τροποποίηση του Περί Επιβολής Ειδικού Φόρου Πιστωτικού Ιδρύματος Νόμου του 2017, η εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης η οποία χρεώνεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης σε χρονιαία βάση, μειώνει την πληρωμή για τον Ειδικό Φόρο μέχρι το ποσό της συνολικής ετήσιας χρέωσης του Ειδικού Φόρου. Ο ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο και η εισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης ανέρχονται στις €24,727 χιλ. (2019: €24,854 χιλ.) και παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, μαζί με το τέλος εγγύησης για ετήσια πίστωση φόρου ύψους €3,445 χιλ. (2019: €18,755 χιλ.) (Σημ. 17) και τη συνεισφορά στο Ταμείο Εγγυημένων Καταθέσεων ύψους €5,484 χιλ. (2019: μηδέν).

Από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024, η BOC PCL υπόκειται σε εισφορά στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων σε εξαμηνιαία βάση. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τη Μεθοδολογία, η οποία λαμβάνει υπόψη τον σταθμισμένο αναλαμβανόμενο κίνδυνο κάθε πιστωτικού ιδρύματος, όπως εγκρίθηκε από τη διαχειριστική επιτροπή του Συστήματος Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ) και είναι δημόσια διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ. Σύμφωνα με τη Μεθοδολογία, οι εισφορές σε γενικές γραμμές υπολογίζονται στις εγγυημένες καταθέσεις όλων των εγκεκριμένων ιδρυμάτων και στόχος είναι να φθάσει στο επίπεδο 0.8% των εγγυημένων καταθέσεων έως τις 3 Ιουλίου 2024.

Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές και τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν τις αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών του Συγκροτήματος, για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ως ακολούθως:

	2020	2019
	€000	€000
Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος και θυγατρικών εταιριών	1,845	1,745
Λοιπές υπηρεσίες εξακρίβωσης	368	732
Φορολογική συμμόρφωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες	211	225
Λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	385	338
	<u>2,809</u>	<u>3,040</u>

Αμοιβές των ελεγκτών ύψους €158 χιλ. (2019: €158 χιλ.) συμπεριλαμβάνονται στην γραμμή "Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος και θυγατρικών εταιριών". Οι λοιπές υπηρεσίες εξακρίβωσης συμπεριλαμβάνουν χρεώσεις που σχετίζονται με την ενδιάμεση αξιολόγηση.

16. Πιστωτικές Ζημιές χρηματοοικονομικών μέσων και απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

	2020	2019
	€000	€000
<i>Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες</i>		
Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 45.9)	284,969	260,114
Ανακτήσεις από προηγούμενως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(20,621)	(25,627)
Αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	12,866	3,537
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις (Σημ. 45.8.1 και 45.8.2)	(2,134)	(5,573)
	<u>275,080</u>	<u>232,451</u>
<i>Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων</i>		
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος (Σημ. 20)	54	(36)
Ομόλογα εύλογης αξίας μέσω των συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	78	101
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	6	(659)
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	4,447	5,384
	<u>4,585</u>	<u>4,790</u>
<i>Απομείωση/(αναστροφή απομείωσης) μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων</i>		
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	37,593	25,294
Λοιπά μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	(7)	787
	<u>37,586</u>	<u>26,081</u>

Οι αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 αφορούν κυρίως μεικτές ζημιές από τροποποιήσεις δανείων ως αποτέλεσμα των τροποποιήσεων στους όρους δανείων για αναστολή δόσεων κεφαλαίου και τόκων (moratorium) (Σημ. 5.2) λόγω της πανδημίας COVID-19.

17. Φορολογία

	2020	2019
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρος	3,934	5,045
- Εξωτερικό	93	143
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	136	318
Αναβαλλόμενη φορολογία - χρεώσεις/(πιστώσεις)	1,611	(113,436)
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	838	(4,909)
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	1,308	8
	<u>7,920</u>	<u>(112,831)</u>

Το Συγκρότημα είχε μερίδιο στο κόστος φορολογίας συγγενών εταιριών για το 2020 ύψους € μηδέν (2019: €703 χιλ.).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τις ζημιές πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Ζημιές πριν τη φορολογία	(166,863)	(180,569)
Φορολογία με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	(20,721)	(22,253)
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	23,914	30,788
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(11,504)	(25,759)
- διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ εξωτερικού και Κύπρου	2,593	2,890
- αναβαλλόμενη φορολογική επιβάρυνση/(αναστροφή αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που αναγνωρίστηκε)	45	(113,610)
- ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία	11,447	20,014
	5,774	(107,930)
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	838	(4,909)
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	1,308	8
	7,920	(112,831)

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12.5% στο φορολογητέο εισόδημα (2019: 12.5%).

Για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής καταβάλλεται ελάχιστη φορολογία με συντελεστή 1.5% στα μεικτά ασφάλιστρα. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% (2019: 3%) και στα έσοδα από τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 30% (2019: 30%).

Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2020 ήταν: Ελλάδα 24% (2019: 28%), Ρουμανία 16% (2019: 16%), Ρωσία 20% (2019: 20%) και Ηνωμένο Βασίλειο 19% (2019: 19%).

Το Συγκρότημα υπόκειται σε φορολογία στις διάφορες χώρες που δραστηροποιείται και ο υπολογισμός της φορολογίας και των φορολογικών προβλέψεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει σε ένα βαθμό εκτιμήσεις και παραδοχές. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να προσδιοριστεί μέχρι να επιτευχθεί συμφωνία με την αρμόδια φορολογική αρχή. Το Συγκρότημα έχει αριθμό ανοικτών φορολογικών δηλώσεων με διάφορες φορολογικές αρχές και υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτές που βασίζονται σε εκτιμήσεις κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που είχαν αναγνωριστεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι καθαρές αναβαλλόμενες απαιτήσεις αφορούν:

	2020	2019
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	(10,820)	(10,371)
Επανεκτίμηση ακινήτων	(14,188)	(15,975)
Επανεκτίμηση επενδύσεων και αποθεμάτων ακινήτων	(2,847)	(2,847)
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη (εγγυημένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση)	341,182	379,091
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(15,772)	(14,579)
Άλλες προσωρινές διαφορές	(2,177)	(2,208)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	295,378	333,111

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αποτελείται από:

17. Φορολογία (συνέχεια)

	2020	2019
	€000	€000
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	341,360	379,126
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(45,982)	(46,015)
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	295,378	333,111

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αφορούν δραστηριότητες στην Κύπρο.

Η κίνηση των καθαρών αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	333,111	257,496
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	(1,611)	113,436
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	1,787	88
Μεταφορά στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις μετά την μετατροπή σε φορολογική πίστωση	(37,909)	(37,909)
31 Δεκεμβρίου	295,378	333,111

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις μόνο εάν έχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού των τρέχουσων φορολογικών απαιτήσεων και των τρέχουσων φορολογικών υποχρεώσεων.

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής (πίστωσης)/χρέωσης που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	449	1,643
Αναστροφή των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	-	(115,228)
Αξία ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	1,193	150
Άλλες προσωρινές διαφορές	(31)	(1)
	1,611	(113,436)

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στα λοιπά εισοδήματα στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις επανεκτιμήσεις ακινήτων - έσοδα	1,787	88

Ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος Τροποποίηση 28 (I) του 2019

Την 1 Μαρτίου 2019 η Βουλή των Αντιπροσώπων υιοθέτησε τροποποιήσεις στον Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο (η 'Νομοθεσία'), οι οποίες δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15 Μαρτίου 2019 ('οι τροποποιήσεις').

Οι κύριες πρόνοιες της Νομοθεσίας αναφέρονται πιο κάτω:

- Οι τροποποιήσεις επιτρέπουν τη μετατροπή ορισμένων φορολογικών ζημιών σε φορολογικές πιστώσεις.
- Η Νομοθεσία εφαρμόζεται μόνο σε φορολογικές ζημιές οι οποίες μεταφέρθηκαν έπειτα από εξυγίανση του πιστωτικού ιδρύματος στο πλαίσιο του 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου'.

17. Φορολογία (συνέχεια)

- Οι ζημιές περιορίζονται στις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις (ΑΦΑ) που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό των ελεγμένων οικονομικών καταστάσεων του αποκτώντος πιστωτικού ιδρύματος κατά το έτος απόκτησης. Φορολογικές ζημιές πέραν του ποσού αυτού μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε περιπτώσεις που αφορούν τη μεταφορά φορολογικών ζημιών μέσω αναδιοργανώσεων, οι οποίες ολοκληρώθηκαν πριν από την 1 Οκτωβρίου 2019. Μετά την 1 Οκτωβρίου 2019, οποιοδήποτε ποσό φορολογικών ζημιών πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί.
- Οι αποκτηθείσες φορολογικές ζημιές μετατρέπονται σε 15 ισόποσες ετήσιες δόσεις για πιστωτικά ιδρύματα τα οποία θα εισέλθουν σε εξυγίανση στο μέλλον ή σε 11 ισόποσες ετήσιες δόσεις για τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία ήταν υπό εξυγίανση πριν τις 31 Δεκεμβρίου 2017.
- Κάθε ετήσια δόση μπορεί να διεκδικηθεί ως εκπιπτόμενη δαπάνη για σκοπούς καθορισμού του φορολογητέου εισοδήματος κατά το υπό αναφορά έτος. Οι ετήσιες δόσεις περιορίζονται και δεν μπορούν να δημιουργήσουν επιπρόσθετες ζημιές για το πιστωτικό ίδρυμα.
- Οποιοδήποτε ποσό της ετήσιας δόσης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί, μετατρέπεται σε φορολογική πίστωση (με τη μετατροπή να γίνεται βάσει του εκάστοτε φορολογικού συντελεστή που ίσχυε κατά το χρόνο της μετατροπής) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως φορολογική πίστωση στο φορολογικό έτος που ακολουθεί το φορολογικό έτος κατά το οποίο προέκυψε η σχετική φορολογική πίστωση. Η φορολογική πίστωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί έναντι μίας φορολογικής υποχρέωσης (Ο Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο Περί ΦΠΑ νόμος ή ο Περί Ειδικός Φόρος Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμος) του πιστωτικού ιδρύματος ή οποιασδήποτε άλλης θυγατρικής εταιρίας που υπόκειται σε εκχώρηση ζημιών. Οποιοσδήποτε μη χρησιμοποιημένες φορολογικές πιστώσεις κατά το σχετικό έτος μετατρέπονται σε απαίτηση από την Κυπριακή Κυβέρνηση.
- Στα οικονομικά έτη κατά τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα έχει λογιστικές ζημιές, το ποσό της ετήσιας δόσης επαναυπολογίζεται. Κατά τον επαναυπολογισμό, οι πρόνοιες που περιγράφονται πιο πάνω παραμένουν αμετάβλητες.
- Σε περίπτωση που ένα πιστωτικό ίδρυμα τεθεί υπό εκκαθάριση, το συνολικό ποσό των ετήσιων δόσεων που δεν χρησιμοποιήθηκε μετατρέπεται σε φορολογικές πιστώσεις και γίνεται αμέσως εισπρακτέο από την Κυβέρνηση.
- Ένα εγγυητικό τέλος ύψους 1.5% στην ετήσια φορολογική πίστωση, πληρώνεται σε ετήσια βάση από το πιστωτικό ίδρυμα στην Κυβέρνηση.

Η BOC PCL έχει ΑΦΑ οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της Νομοθεσίας σε σχέση με τις φορολογικές ζημιές που μεταφέρθηκαν στην BOC PCL ως αποτέλεσμα της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας, στις 29 Μαρτίου 2013, σύμφωνα με τον 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο'. Οι ΑΦΑ που αναγνωρίστηκαν μετά την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013 ανήλθαν σε €417 εκατ. για τις οποίες η BOC PCL κατέβαλε αντιπαροχή στο πλαίσιο της αντίστοιχης εξαγοράς. Με βάση τη Νομοθεσία, η BOC PCL μπορεί να μετατρέψει ως και €3.3 δισ. φορολογικές ζημιές σε φορολογικές πιστώσεις (που οδήγησαν στη δημιουργία ΑΦΑ ύψους €417 εκατ.), με τη μετατροπή να γίνεται βάσει του εκάστοτε φορολογικού συντελεστή που ίσχυε κατά το χρόνο της μετατροπής. Ως αποτέλεσμα, αναγνωρίστηκε αντιλογισμός της προηγούμενης αναγνώρισης της απομείωσης των σχετικών ΑΦΑ ύψους €115 εκατ. κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Μετά την τροποποίηση της Νομοθεσίας, η περίοδος που μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι φορολογικές ζημιές οι οποίες μπορούν να μετατραπούν σε φορολογικές πιστώσεις παραμένει αμετάβλητη (δηλαδή έως τα τέλη του 2028).

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ποσό ύψους €37,909 χιλ. έχει επαναταξινομηθεί από τις ΑΦΑ στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις (2019: €37,909 χιλ.) που είναι η ετήσια μετατροπή σε φορολογική πίστωση.

Ως αποτέλεσμα του πιο πάνω Νόμου, το Συγκρότημα είχε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €341,182 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €379,091 χιλ.) οι οποίες πληρούν τα κριτήρια της Νομοθεσίας και η ανάκτηση των οποίων είναι εγγυημένη.

Οι ΑΦΑ που υπόκεινται στη Νομοθεσία υπολογίζονται στην ίδια βάση, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.13.

Το Συγκρότημα κατανοεί ότι, σε απάντηση στις ανησυχίες που εξέφρασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την παροχή κρατικής ενίσχυσης που προέκυψε από την αντιμετώπιση τέτοιων φορολογικών ζημιών, η Κυπριακή Κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο έγκρισης τροποποιήσεων της Νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων απαιτήσεων για πρόσθετο ετήσιο εγγυητικό τέλος πάνω από το 1.5% που έχει ήδη αναγνωριστεί, ούτως ώστε να διατηρηθεί η μετατροπή αυτών των ΑΦΑ σε φορολογικές πιστώσεις.

17. Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα, εν αναμονή των τροποποιήσεων της Νομοθεσίας, αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να απαιτείται αυξημένο ετήσιο τέλος και να αναγνωρίζεται σε ετήσια βάση μέχρι τη λήξη των εν λόγω ζημιών το 2028. Ο προσδιορισμός και οι προϋποθέσεις του εν λόγω τέλους θα ορίζονται στη Νομοθεσία που θα τροποποιηθεί και το ποσό θα καθορίζεται από την Κυβέρνηση σε ετήσια βάση. Οι τροποποιήσεις του νόμου θα πρέπει να εγκριθούν από το Κυπριακό Κοινοβούλιο και να δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για να τεθούν σε ισχύ. Το Συγκρότημα, ωστόσο, κατανοεί ότι οι προβλεπόμενες τροποποιήσεις της Νομοθεσίας μπορεί να προβλέπουν ότι το ελάχιστο τέλος θα είναι στο 1.5% της ετήσιας δόσης και μπορεί να κυμαίνεται έως ένα μέγιστο ποσό ύψους €10,000 χιλ. ετησίως. Το Συγκρότημα εκτιμά ότι τα αυξημένα τέλη θα μπορούσαν να κυμαίνονται έως και €5,300 χιλ. ετησίως (για κάθε φορολογικό έτος εφαρμογής, δηλαδή από το 2018) παρόλο που το Συγκρότημα κατανοεί ότι τέτοια τέλη μπορεί να μεταβάλλονται σε ετήσια βάση, όπως καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών. Ως εκ τούτου, ποσό ύψους €3,445 χιλ. έχει καταχωρηθεί το 2020 (Σημ. 15) ώστε το συνολικό ποσό που καταχωρήθηκε για τα έτη 2018-2020 να ανέρχεται σε €15,900 χιλ., με αυτό να είναι το μέγιστο αναμενόμενο επιπρόσθετο ποσό για αυτά τα χρόνια (2019: €18,755 χιλ. από τις οποίες €12,500 χιλ. αφορούσαν το αναμενόμενο επιπρόσθετο ποσό).

Συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

2020	Συνολικές φορολογικές ζημιές	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση
	€000	€000	€000
Λήξη εντός 5 ετών	648,401	-	648,401
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	2,729,454	2,729,454	-
	3,377,855	2,729,454	648,401
2019			
Λήξη εντός 5 ετών	520,988	-	520,988
Χρήση υπό ετήσιες δόσεις μέχρι το 2028	3,032,727	3,032,727	-
	3,553,715	3,032,727	520,988

Σε σχέση με τις φορολογικές ζημιές που μεταφέρθηκαν στην BOC PCL το 2013, οι φορολογικές αρχές της Κύπρου έχουν εκδώσει επιβολές φορολογίας τον Μάρτιο και τον Απρίλιο 2019. Με βάση αυτές τις επιβολές φορολογίας το ποσό των φορολογικών ζημιών της Λαϊκής Τράπεζας ήταν περίπου €5 δις και ήταν χαμηλότερες από το αρχικό ποσό των €7.4 δις που είχε εκτιμηθεί το 2013.

Οι φορολογικές ζημιές πέραν των €3.3 δις που μεταφέρθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα στην BOC PCL τον Μάρτιο 2013, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την BOC PCL, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις της Νομοθεσίας τον Μάρτιο 2019, παρά μόνο για σκοπούς μεταφοράς μέσω αναδιοργανώσεων που έγιναν πριν την 1 Οκτωβρίου 2019.

18. Κέρδη κατά μετοχή

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	2020	2019
Ζημιές για το έτος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	(171,532)	(70,275)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	446,058	446,058
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€ σεντ)	(38.5)	(15.8)

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες

	2020	2019
	€000	€000
Μετρητά	139,686	151,555
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,513,629	4,908,487
	5,653,315	5,060,042
	2020	2019
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	402,862	320,953
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές	(78)	(72)
	402,784	320,881

Η ανάλυση της κίνησης της μεταβολής της μεικτής λογιστικής αξίας στα υπόλοιπα καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Στάδιο 1	
	2020	2019
	€000	€000
Μεικτή λογιστική αξία		
1 Ιανουαρίου	4,908,487	4,456,768
Καθαρή αύξηση	673,567	451,719
Μεταφορά σε ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	(68,425)	-
31 Δεκεμβρίου	5,513,629	4,908,487

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Για τα έτη 2020 και 2019, δεν υπήρξε πρόβλεψη για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές στα υπόλοιπα με κεντρικές τράπεζες.

Η ανάλυση της κίνησης της μεταβολής της μεικτής λογιστικής αξίας και των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020		2019	
	Μεικτή λογιστική αξία	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές	Μεικτή λογιστική αξία	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές
	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	320,953	(72)	473,263	(731)
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	83,380	-	(149,899)	-
Πώληση/διάλυση θυγατρικών	(398)	-	(2,825)	-
Αλλαγές σε μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	-	(6)	-	659
Συναλλαγματικές διαφορές	(1,073)	-	414	-
31 Δεκεμβρίου	402,862	(78)	320,953	(72)

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι οποίες ανέρχονται σε €158,031 χιλ. (2019: €160,048 χιλ.) (Σημ. 42).

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες από ανεξάρτητους πιστοληπτικούς οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.13.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και νομίσηματος.

20. Επενδύσεις

Επενδύσεις	2020	2019
	€000	€000
Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	207,943	176,106
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	658,232	701,704
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,009,834	805,059
	1,876,009	1,682,869

Κατά τη διάρκεια του 2020, το Συγκρότημα προχώρησε σε επένδυση σε ομόλογα, ως μέρος της επενδυτικής στρατηγικής του που σχετιζόταν κυρίως με την αγορά αξιογράφων και ομολόγων της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση παρουσιάζονται πιο κάτω:

Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	2020	2019
	€000	€000
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	14,069	199,916
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	23,036	23,045
	37,105	222,961

Η μείωση των επενδύσεων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση κατά το 2020 αφορούσε κυρίως την λήξη των επενδύσεων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση από το Συγκρότημα, καθώς και τη λήξη των συμφωνιών επαναγοράς στα πλαίσια των οποίων οι επενδύσεις εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση. Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν υπάρχουν επενδύσεις που έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση βάσει συμφωνιών επαναγοράς καθώς δεν έχουν παραμείνει εκκρεμείς συμφωνίες επαναγοράς. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 όλες οι επενδύσεις που είχαν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση βάσει συμφωνιών επαναγοράς θα μπορούσαν να πωληθούν ή να επαναδεσμευτούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για τα ομόλογα παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.1 και η ανάλυση ευαισθησίας στον κίνδυνο από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων στη Σημείωση 46.

Δεν υπήρξαν επαναταξινόμησεις επενδύσεων κατά την διάρκεια των ετών 2020 και 2019.

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των επενδύσεων παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.13.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	
	2020	2019
	€000	€000
Ομόλογα	19,118	24,093
Μετοχές	3,277	2,484
Αμοιβαία κεφάλαια	185,548	149,529
	207,943	176,106
Ομόλογα		
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	19,118	24,093
Μη εισηγμένα	19,118	24,093
Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	2,155	1,607
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	626	777
Μη εισηγμένες	496	100
	3,277	2,484
Αμοιβαία κεφάλαια		
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	131,771	108,760
Μη εισηγμένα	53,777	40,769
	185,548	149,529

Τα ομόλογα τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων έχουν υποχρεωτικά κατηγοριοποιηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επειδή δεν πληρούσαν τα κριτήρια SPPI.

Η πλειοψηφία των μη εισηγμένων αμοιβαίων κεφαλαίων αφορά επενδύσεις, των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία είναι εισηγμένα σε χρηματιστήρια και επομένως παρουσιάζονται στο Επίπεδο 2 στη Σημείωση 22.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων

	2020	2019
	€000	€000
Ομόλογα	656,856	885,810
Μετοχές (συμπεριλαμβανομένων προνομιούχων μετοχών)	14,835	15,202
Αμοιβαία κεφάλαια	610	608
	672,301	901,620

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

	2020	2019
	€000	€000
Ομόλογα		
Κυπριακής κυβέρνησης	382,742	398,404
Άλλων κυβερνήσεων	41,235	228,838
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	232,879	258,568
	656,856	885,810
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	2,983	3,922
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	653,873	881,888
	656,856	885,810
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	382,742	398,404
Γαλλία	51,784	232,662
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	90,226	105,694
Υπερεθνικοί οργανισμοί	10,364	10,743
Άλλες χώρες	121,740	138,307
	656,856	885,810
Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	1,483	1,451
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	81	137
Μη εισηγμένες	13,271	13,614
	14,835	15,202

Η ανάλυση της κίνησης των ομολόγων πριν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και οι μεταβολές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2020		2019	
	Μεικτά ομόλογα	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές	Μεικτά ομόλογα	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές
	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	886,509	(699)	820,346	(598)
Περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	61,983	-	135,042	-
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν και εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους (Σημ. 16)	(263,335)	7	(89,707)	-
Δεδουλευμένοι τόκοι και απόσβεση	(4,170)	-	(1,841)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(17,410)	-	3,250	-
Αλλαγές σε μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	-	(85)	-	(101)
Μεταβολή στην εύλογη αξία	(5,944)	-	19,419	-
31 Δεκεμβρίου	657,633	(777)	886,509	(699)

Όλα τα ομόλογα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ταξινομούνται στο Στάδιο 1.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Το Συγκρότημα προέβει αμετάκλητα σε επιλογή να ταξινομήσει τις επενδύσεις του σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων βάσει του γεγονότος ότι δεν κατέχονται προς πώληση. Η λογιστική τους αξία ανέρχεται σε €14,835 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και ισούται με την εύλογη αξία τους (2019: €15,202 χιλ.).

Οι επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αποτελούνται κυρίως από επενδύσεις σε ιδιωτικές εταιρίες εγγεγραμμένες στην Κύπρο, που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης δανείων και συγκεκριμένα μέσω διακανονισμού ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο.

Τα έσοδα από μερίσματα για το 2020 ύψους €223 χιλ. έχουν εισπραχθεί και αναγνωρισθεί στα άλλα έσοδα (2019: €306 χιλ.).

Κατά το 2020 και 2019, δεν πωλήθηκαν επενδύσεις σε μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Δεν υπήρξε μεταφορά από τα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αδιανέμητα κέρδη κατά τη διάρκεια του έτους.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από την εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €12,134 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €12,098 χιλ.). Το κέρδος εύλογης αξίας που θα είχε αναγνωρισθεί στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων το 2020 εάν αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν είχαν επαναταξινομηθεί στο πλαίσιο της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9, ανέρχεται σε €28 χιλ. (2019: κέρδος €158 χιλ.). Το πραγματικό επιτόκιο για αυτά τα μέσα είναι 1.6%-5.0% (2019: 1.6%-5.0%) ετησίως και τα αντίστοιχα έσοδα από τόκους ανέρχονται σε €304 χιλ. κατά το 2020 (2019: €346 χιλ.).

Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος

	2020 €000	2019 €000
Ομόλογα	1,032,870	828,104
Κυπριακής κυβέρνησης	440,983	143,644
Άλλων κυβερνήσεων	132,267	161,090
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	292,918	333,313
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	166,702	190,057
	1,032,870	828,104
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	318,141	48,654
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	714,729	779,450
	1,032,870	828,104
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	440,983	143,644
Γερμανία	49,870	51,846
Ηνωμένο Βασίλειο	33,671	38,349
Γαλλία	25,646	30,082
Άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	184,804	271,587
Άλλες χώρες	135,302	107,012
Υπερεθνικοί οργανισμοί	162,594	185,584
	1,032,870	828,104

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Η ανάλυση μεταβολών στην μεικτή λογιστική αξία (πριν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές) παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	779,770	49,130	828,900	482,229	48,982	531,211
Νέα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	513,655	-	513,655	318,187	-	318,187
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν και εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	(294,756)	-	(294,756)	(25,143)	-	(25,143)
Εύλογη αξία λόγω αντισταθμίσεων	644	(123)	521	1,038	182	1,220
Δεδουλευμένοι τόκοι και απόσβεση	(2,289)	(26)	(2,315)	1,062	(33)	1,029
Συναλλαγματικές διαφορές	(12,285)	-	(12,285)	2,397	(1)	2,396
31 Δεκεμβρίου	984,739	48,981	1,033,720	779,770	49,130	828,900

Η ανάλυση των μεταβολών στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές παρουσιάζεται στο πιο κάτω πίνακα:

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	(320)	(476)	(796)	(142)	(690)	(832)
Περιουσιακά στοιχεία που αποαναγνωρίστηκαν ή εξοφλήθηκαν (Σημ. 16)	12	-	12	-	-	-
Αλλαγές σε μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Σημ. 16)	(237)	171	(66)	(178)	214	36
31 Δεκεμβρίου	(545)	(305)	(850)	(320)	(476)	(796)

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2020			2019		
	Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία		Αξία συμβολαίων €000	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000		Περιουσιακά στοιχεία €000	Υποχρεώσεις €000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	37,912	834	346	21,939	165	111
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	970,645	4,458	2,832	1,170,915	775	5,897
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	92,305	271	597	263,159	315	551
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	2,628	72	302	1,800	10	296
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	527,883	83	25	1,684,871	772	-
	1,631,373	5,718	4,102	3,142,684	2,037	6,855
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	877,783	18,907	39,720	1,068,926	19,542	43,727
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	84,588	2	2,156	96,821	1,481	11
	962,371	18,909	41,876	1,165,747	21,023	43,738
Σύνολο	2,593,744	24,627	45,978	4,308,431	23,060	50,593

Η χρήση των παραγώγων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των εργασιών του Συγκροτήματος. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της έκθεσης του Συγκροτήματος σε διακυμάνσεις των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα παράγωγα προκύπτει από το ενδεχόμενο μη συμμόρφωσης του αντισυμβαλλόμενου με τους όρους οποιουδήποτε συμβολαίου. Στην περίπτωση των παραγώγων, οι πιστωτικές ζημιές είναι σημαντικά μικρότερες σε σύγκριση με την ονομαστική αξία των παραγώγων. Για να διαχειριστεί τον πιστωτικό κίνδυνο, το Συγκρότημα θέτει όρια παραγώγων βασισμένα στην πιστοληπτική ικανότητα των συμβαλλόμενων μερών και χρησιμοποιεί τεχνικές για να μετριάσει τον πιστωτικό κίνδυνο όπως συμψηφισμό και εξασφαλίσεις.

Ο κίνδυνος επιτοκίου επεξηγείται στη Σημείωση 46. Ο κίνδυνος επιτοκίου τυγχάνει διαχείρισης μέσω της χρήσης λύσεων ιδίων ισολογισμών όπως απλά συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων και δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίων. Στις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας του κινδύνου επιτοκίων, το Συγκρότημα μετατρέπει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σταθερού επιτοκίου σε κυμαινόμενο. Στην αντιστάθμιση ταμειακών ροών του κινδύνου επιτοκίου το Συγκρότημα μετατρέπει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις κυμαινόμενου επιτοκίου σε σταθερό.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος επεξηγείται στη Σημείωση 46. Προκειμένου να εξαλειφθεί ο κίνδυνος, το Συγκρότημα αντισταθμίζει την ανοιχτή του θέση χρησιμοποιώντας παράγωγα συναλλάγματος, όπως τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, ανταλλαγές συναλλάγματος ή δικαιώματα ανταλλαγής συναλλάγματος. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από συναλλαγές πελατών σε σχέση με καταθέσεις και δάνεια και απαιτήσεις.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και συμφωνηθείσα τιμή.

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και τη δέσμευση επανανταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο, με περιοδικές πληρωμές, σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και επιτόκιο, όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα, αλλά όχι την υποχρέωση, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει συναλλάγμα σε συγκεκριμένη συναλλαγματική τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου.

Τα συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων αυτών κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η έκθεση κινδύνου που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος, που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, χωρίς όμως αναγκαία να υποδηλώνει το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και κατά συνέπεια δεν υποδεικνύει την έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς και στις τιμές ξένου συναλλάγματος, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα επέλεξε ως επιλογή πολιτικής που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, να συνεχίσει να εφαρμόζει τη λογιστική αντιστάθμιση βάσει του ΔΛΠ 39. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τις τροποποιημένες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει του ΔΠΧΑ 7 για αντισταθμιστική λογιστική.

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το Συγκρότημα επίσης, χρησιμοποιεί παράγωγα για οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων, συναλλάγματος ή άλλων κινδύνων) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξίας τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων σε σχέση με τον κίνδυνο, αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, ομολογιακών δανείων και καταθέσεων.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα με το νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εξωτερικού και προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, καταθέσεις, προθεσμιακά συμβόλαια και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος ύψους €9,988 χιλ. και €84,588 χιλ. αντίστοιχα (2019: €10,667 χιλ. και €96,821 χιλ. αντίστοιχα), έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε ζημιά ύψους €23,756 χιλ. (2019: κέρδος €10,927 χιλ.) το οποίο αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων έναντι των κερδών ή ζημιών από την μετατροπή της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού.

	Κέρδη/(ζημιές) που οφείλονται σε κίνδυνο αντιστάθμισης		Αναποτελε- σματικότητα αντιστάθμισης
	Αντισταθμισμένα στοιχεία	Μέσα αντιστάθμισης	
2020	€000	€000	€000
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική			
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας			
- συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	5,760	(5,205)	(555)
Καθαρές επενδύσεις			
- προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	25,236	(25,236)	-
Σύνολο	30,996	(30,441)	(555)
2019			
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική			
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας			
- συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	3,696	(4,588)	892
Καθαρές επενδύσεις			
- προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	(11,462)	11,462	-
Σύνολο	(7,766)	6,874	892

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Η συσσωρευμένη αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας που προκύπτει από τις σχέσεις αντιστάθμισης παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Λογιστική αξία των αντισταθμισμένων στοιχείων		Συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας των αναπροσαρμογών κερδών/(ζημιών) της αντιστάθμισης επί του αντισταθμισμένου στοιχείου	
	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις	Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
2020				
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική	€000	€000	€000	€000
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
<i>Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων</i>				
- ομόλογα	712,925	-	21,084	-
- ομολογιακά δάνεια	-	272,152	-	(1,374)
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος				
<i>Καθαρά περιουσιακά στοιχεία</i>	434	84,154	-	(2,158)
Σύνολο	713,359	356,306	21,084	(3,532)

2019				
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
- Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων				
- ομόλογα	909,868	-	16,331	-
- ομολογιακά δάνεια	-	272,170	-	(1,596)
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος				
<i>Καθαρά περιουσιακά στοιχεία</i>	2,472	94,349	(2)	1,472
Σύνολο	912,340	366,519	16,329	(124)

Για τα περιουσιακά στοιχεία που αντισταθμίζονται χρησιμοποιώντας αντισταθμίσεις εύλογης αξίας το σταθερό επιτόκιο είναι 2.35% και το κυμαινόμενο επιτόκιο 1.03% (2019: 2.76% και 1.4% αντίστοιχα). Για τις υποχρεώσεις που αντισταθμίζονται χρησιμοποιώντας αντισταθμίσεις εύλογης αξίας το σταθερό επιτόκιο είναι 9.25% και το κυμαινόμενο 8.93% (2019: 9.25% και 8.95% αντίστοιχα).

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Η λήξη της αξίας των συμβολαίων των παραγώγων του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

2020	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Αξία Συμβολαίων €000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	17,125	15,510	5,277	-	-	37,912
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	791,644	178,227	774	-	-	970,645
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	44,069	23,970	14,169	10,097	-	92,305
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	2,628	-	-	-	-	2,628
Συμβόλαια ανώτατου/ κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	-	-	527,883	-	527,883
	855,466	217,707	20,220	537,980	-	1,631,373
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	-	30,358	653,925	193,500	877,783
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος	66,849	17,739	-	-	-	84,588
	66,849	17,739	30,358	653,925	193,500	962,371
Σύνολο	922,315	235,446	50,578	1,191,905	193,500	2,593,744

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

2019	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Αξία Συμβολαίων €000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	10,899	10,369	671	-	-	21,939
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1,170,672	20	223	-	-	1,170,915
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	-	146,228	116,931	-	263,159
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	600	1,200	-	-	-	1,800
Συμβόλαια ανώτατου/ κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	-	1,650,000	34,871	-	1,684,871
	1,182,171	11,589	1,797,122	151,802	-	3,142,684
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	-	188,505	646,921	233,500	1,068,926
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και ανταλλαγής συναλλάγματος	96,821	-	-	-	-	96,821
	96,821	-	188,505	646,921	233,500	1,165,747
Σύνολο	1,278,992	11,589	1,985,627	798,723	233,500	4,308,431

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 τα επιτόκια αναφοράς στα οποία εκτίθενται οι σχέσεις αντιστάθμισης της BOC PCL είναι το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (Euribor) και το US Dollar διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (Libor) για τις ταμειακές ροές των μέσων αντιστάθμισης. Το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει κρίση σε σχέση με τις προσδοκίες της αγοράς όσον αφορά τα μέσα αντιστάθμισης. Η βασική κρίση είναι ότι οι ταμειακές ροές για συμβόλαια που αναπροσαρμόζονται με το IBOR αναμένεται επί του παρόντος να είναι σε γενικές γραμμές ίσες με τις ταμειακές ροές όταν τα συμβόλαια αυτά μεταβούν στο επιτόκιο αντικατάστασης των επιτοκίων IBOR.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση για τις αξίες συμβολαίων των παραγώγων που πληρούν τα κριτήρια αντισταθμιστικής λογιστικής που θα επηρεαστούν από τη μεταρρύθμιση του IBOR, με βάση τα επιτόκια. Τα παράγωγα μέσα αντιστάθμισης παρέχουν μια στενή προσέγγιση σε σχέση με την έκθεση σε κίνδυνο που διαχειρίζεται η BOC PCL μέσω των σχέσεων αντιστάθμισης.

	2020	2019
	€000	€000
Συμβόλαια Ανταλλαγής Επιτοκίων		
Τριμηνιαίο Euribor	699,831	865,431
Τριμηνιαίο Libor	177,952	203,495
Σύνολο	877,783	1,068,926

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η εκτίμηση του Συγκροτήματος σχετικά με τη συνεχιζόμενη μετάβαση στα νέα εναλλακτικά χωρίς κίνδυνο επιτόκια (RFRs) καταδεικνύει μια σημαντική επίπτωση στις σχέσεις αντιστάθμισης και στους όρους αξίας. Περισσότερες πληροφορίες για τη Μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	2020		2019	
	Λογιστική αξία €000	Εύλογη αξία €000	Λογιστική αξία €000	Εύλογη αξία €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,653,315	5,653,315	5,060,042	5,060,042
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	402,784	402,979	320,881	319,852
Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	207,943	207,943	176,106	176,106
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	672,301	672,301	901,620	901,620
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,032,870	1,050,271	828,104	844,795
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24,627	24,627	23,060	23,060
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	9,886,047	9,687,663	10,721,841	10,720,292
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	462,977	462,977	447,172	447,172
Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	561,462	561,462	25,929	25,929
Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	102,211	102,211	146,596	146,596
	19,006,537	18,825,749	18,651,351	18,665,464
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	1,386,643	1,325,538	533,404	475,792
Συμφωνίες επαναγοράς	-	-	168,129	170,816
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	45,978	45,978	50,593	50,593
Καταθέσεις πελατών	16,533,212	16,535,842	16,691,531	16,692,463
Δανειακό κεφάλαιο	272,152	274,414	272,170	293,623
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις μίσθωσης	282,517	282,517	255,210	255,210
	18,520,502	18,464,289	17,971,037	17,938,497

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις στην εύλογη αξία, το Συγκρότημα καθορίζει εάν έχουν γίνει μεταφορές μεταξύ των επιπέδων στην ιεραρχία με την εκ νέου αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης στο τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος και προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές Πιστωτικής Αποτίμησης (CVA) και Προσαρμογές Χρεωστικής Αποτίμησης (DVA)

Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της BOC PCL αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA), εφαρμόζοντας τη δική του πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), με προϋπόθεση τη μη αθέτηση υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Και οι δύο υπολογισμοί υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της πιθανής έκθεσης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, όπου υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί μια γενική παραδοχή σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με την χρήση μοντέλων αποτίμησης που βασίζονται σημαντικά σε μη-παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος

Οι επενδύσεις που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Οι υπόλοιπες επενδύσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη το επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk free rate) για κάθε νόμισμα, το κόστος χρηματοδότησης, το κόστος εξυπηρέτησης και το κόστος κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη τον συντελεστή στάθμισης κινδύνου του κάθε δανείου.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Καταθέσεις πελατών

Η εύλογη αξία των καταθέσεων πελατών προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο αγοράς και την πιστοληπτική διαβάθμιση της BOC PCL. Η εύλογη αξία των καταθέσεων αποπληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Συμφωνίες επαναγοράς

Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει το Συγκρότημα είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος.

Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες και χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Οι καταθέσεις από τράπεζες και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το κατάλληλο πιστωτικό περιθώριο. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό, η εύλογη αξία κυρίως προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Δανειακό κεφάλαιο

Η τρέχουσα έκδοση δανειακού κεφαλαίου της BOC PCL διαπραγματεύεται, με χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίζεται από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Ακίνητα και εξοπλισμός

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς και/ή εσωτερικούς, προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται στην υπόλοιπη σημείωση.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών και μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

2020	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Οικιστικά	-	-	16,735	16,735
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	57,041	57,041
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	35,326	35,326
Ξενοδοχεία	-	-	626	626
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	18,360	18,360
	-	-	128,088	128,088
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	1,248	1,248
<i>Ιδιόκτητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	202,146	202,146
<i>Ιδιόκτητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	10,408	10,408
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	834	-	834
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	4,458	-	4,458
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	271	-	271
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	72	-	72
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	83	-	83
	-	5,718	-	5,718
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	18,907	-	18,907
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	2	-	2
	-	18,909	-	18,909
<i>Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	134,918	53,347	19,678	207,943
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	655,813	2,984	13,504	672,301
	790,731	80,958	664,933	1,536,622
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	402,979	-	402,979
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	695,666	321,612	32,993	1,050,271
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	9,397,802	9,397,802
	695,666	724,591	9,430,795	10,851,052

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €5,027 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €1,681 χιλ.

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στα ομόλογα που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης των πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 (Σημ. 20) με λογιστική αξία ύψους €18,618 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020, μια αλλαγή στην αγοραία αξία κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των ομολόγων κατά €1,862 χιλ.

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις για την ανάλυση ευαισθησίας των μετοχών παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

Η ιεραρχία επιμέτρησης εύλογης αξίας για τα περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους γνωστοποιείται στη Σημείωση 24.

2020	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	346	-	346
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	2,832	-	2,832
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	597	-	597
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	302	-	302
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	25	-	25
	-	<u>4,102</u>	-	4,102
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	39,720	-	39,720
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής	-	2,156	-	2,156
	-	<u>41,876</u>	-	41,876
	-	45,978	-	45,978
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	992,494	-	992,494
Καταθέσεις από τράπεζες	-	333,044	-	333,044
Καταθέσεις πελατών	-	-	16,535,842	16,535,842
Δανειακό κεφάλαιο	274,414	-	-	274,414
	274,414	1,325,538	16,535,842	18,135,794

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

2019	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Οικιστικά	-	-	19,841	19,841
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	59,052	59,052
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	36,894	36,894
Ξενοδοχεία	-	-	1,701	1,701
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	18,709	18,709
	-	-	136,197	136,197
<i>Ιδιότητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	235,277	235,277
<i>Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	-	-	369,293	369,293
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	165	-	165
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	775	-	775
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	315	-	315
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	10	-	10
Συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	772	-	772
	-	2,037	-	2,037
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	19,542	-	19,542
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	1,481	-	1,481
	-	21,023	-	21,023
<i>Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>	100,270	51,243	24,593	176,106
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων</i>	886,680	1,026	13,914	901,620
	986,950	75,329	779,274	1,841,553
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	319,852	-	319,852
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	751,326	53,523	39,946	844,795
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	10,350,999	10,350,999
	751,326	373,375	10,390,945	11,515,646

Για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3, μια αύξηση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10%, θα είχε ως αποτέλεσμα μείωση στην εύλογη αξία ύψους €5,696 χιλ. και μια μείωση στο συντελεστή προεξόφλησης κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αύξηση στην εύλογη αξία ύψους €1,549 χιλ.

Για μια επένδυση που συμπεριλαμβάνεται στα ομόλογα που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης των πληρωμών κεφαλαίου και τόκων (SPPI) που κατηγοριοποιείται σε Επίπεδο 3 (Σημ. 20) με λογιστική αξία ύψους €23,593 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019, μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην εύλογη αξία των ομολόγων κατά €2,359 χιλ.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

2019	Επίπεδο 1 €000	Επίπεδο 2 €000	Επίπεδο 3 €000	Σύνολο €000
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	111	-	111
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	5,897	-	5,897
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	551	-	551
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	296	-	296
	-	6,855	-	6,855
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας-συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	43,727	-	43,727
Καθαρές επενδύσεις-προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος και συμβόλαια ανταλλαγής	-	11	-	11
	-	43,738	-	43,738
	-	50,593	-	50,593
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	475,792	-	475,792
Συμφωνίες επαναγοράς	-	170,816	-	170,816
Καταθέσεις πελατών	-	-	16,692,463	16,692,463
Δανειακό κεφάλαιο	293,623	-	-	293,623
	293,623	646,608	16,692,463	17,632,694

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς. Η λογιστική αξία στα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση είναι μια κοντινή προσέγγιση της εύλογής τους αξίας και κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επίπεδου 2.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Κινήσεις στο Επίπεδο 3 περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία

Μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 συμβαίνουν όταν η αγορά κάποιων ομολόγων γίνεται ρευστή και εξαλείφεται η ανάγκη για απαίτηση χρήσης σημαντικών μη παρατηρήσιμων στοιχείων αποτίμησης. Μετά την μεταφορά στο Επίπεδο 2, τα μέσα επιμετρούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα επιμέτρησης που περιλαμβάνουν παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Οι μεταφορές στο Επίπεδο 3 αντικατοπτρίζουν αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς όταν κάποια μέσα γίνονται λιγότερα ρευστά. Έτσι, το Συγκρότημα απαιτεί σημαντικά μη παρατηρήσιμα στοιχεία για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020						2019					
	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Χρηματοοικονομικά μέσα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	136,197	-	235,277	-	369,293	38,507	128,006	152,348	236,405	88,022	395,572	23,146
Προσθήκες	2,649	-	303	-	-	-	20,669	-	1,719	-	-	6,529
Πωλήσεις	(6,674)	-	(159)	-	-	-	(13,909)	(152,348)	-	(88,022)	-	(473)
Μεταφορές από επενδύσεις ακινήτων/ιδιότητα ακίνητα σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	(1,248)	1,248	(10,408)	10,408	-	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά από/(στα) αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	74	-	(21,805)	-	-	-	1,006	-	(234)	-	-	-
Μεταφορές στο Επίπεδο 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(22)
Αποσβέσεις έτους (Ζημιές)/κέρδη επανεκτιμήσεων	(2,055)	-	1,550	-	-	(4,109)	(302)	-	-	-	-	9,327
Καθαρά κέρδη στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 11)	-	-	-	-	3,606	-	-	-	-	-	2,891	-
Αποαναγνώριση δανείων	-	-	-	-	(96,254)	-	-	-	-	-	(44,860)	-
Τόκοι σε δάνεια (Σημ. 7)	-	-	-	-	13,216	-	-	-	-	-	15,690	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(855)	-	-	-	-	(1,216)	727	-	-	-	-	-
31 Δεκεμβρίου	128,088	1,248	202,146	10,408	289,861	33,182	136,197	-	235,277	-	369,293	38,507

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας

Επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και ιδιόκτητα ακίνητα

Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από το Συγκρότημα είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς, αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και των καταστάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Οι πιο κάτω πίνακες περιγράφουν τις βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και τα ιδιόκτητα ακίνητα:

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2020	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000						τ.μ.	τ.μ.	Έτη
Οικιστικά									
Κύπρος	13,013	€29-€86	€134-€1,370	δ/ε	€380-€2,206	€110-€900	89-1,203	19-1,356	6-130
Ελλάδα	3,722	€3-€86	€136-€2,132	2.14%-9.91%	€45-€1,455	€3-€1,176	4-5,147	44-825	12-63
	16,735								
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα									
Κύπρος	52,021	€26-€250	δ/ε	4%-8%	€550-€7,103	€550-€1,050	150-35,413	16-9,369	10-75
Ελλάδα	4,774	€15-€259	€157-€3,483	5.31%-10.07%	€52-€1,842	€19-€259	5-8,582	6-4,692	16-62
Ρωσία	246	δ/ε	€19-€448	δ/ε	€10-€153	€2-€70	1,460-26,046	212-15,898	δ/ε
	57,041								
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες									
Κύπρος	26,908	€21-€67	€448	5%-6%	€350-€1,602	δ/ε	1,593-15,965	421-7,340	8-36
Ελλάδα	9,627	€1-€37	€80-€603	1.79%-10.57%	€13-€396	€3-€302	56-34,495	349-5,858	11-82
Ρωσία	39	δ/ε	€8-€357	δ/ε	€5-€185	€5-€86	2,162-10,500	304-1,246	δ/ε
	36,574								
Ξενοδοχεία									
Ρωσία	626	δ/ε	€324	δ/ε	€324	δ/ε	δ/ε	7,436	15
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)									
Κύπρος	18,095	δ/ε	€1,000-€1,250	δ/ε	€524-€1,002	€524-€1,002	2,316-29,398	δ/ε	δ/ε
Ελλάδα	49	€1	δ/ε	6.43%	€12	€12	3,988	δ/ε	δ/ε
Ρωσία	216	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€13	€13	58,600	δ/ε	δ/ε
	18,360								
Σύνολο	129,336								

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2020	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	€000						τ.μ.	τ.μ.	Έτη
Κύπρος	212,554	€23-€277	€750-€1,855	5%-6%	€14-€6,163	€70-€3,171	390-598,767	122-11,233	13-78
Σύνολο	<u>212,554</u>								

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2019	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
	€000							τ.μ.	τ.μ.	Έτη
Οικιστικά										
Κύπρος	14,375	€32-€104	δ/ε	€131-€1,370	5.5%	€380-€1,925	€110-€1,110	71-1,203	8-1,356	5-104
Ελλάδα	4,835	€3-€84	0.9%-5.9%	€134-€2,186	0%-15.6%	€45-€2,186	€3-€2,763	4-5,147	44-825	11-65
Ρωσία	631	δ/ε	δ/ε	€225-€633	δ/ε	€51-€297	€9-€38	800-1,573	198-1,186	δ/ε
	19,841									
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	53,086	€11-€500	δ/ε	€250-€900	5%-9%	€120-€8,921	€120-€2,000	140-35,413	25-9,423	6-85
Ελλάδα	4,885	€12-€239	0.7%-2.9%	€151-€3,400	0%-9.3%	€71-€3,400	€25-€106	282-8,582	6-4,087	15-61
Ρωσία	1,081	δ/ε	δ/ε	€26-€461	δ/ε	€23-€461	€3-€93	1,460-5,545	261-3,288	δ/ε
	59,052									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Κύπρος	26,646	€25-€67	η/α	€278-€765	6%-6.5%	€120-€1,484	€60-€550	2,202-15,965	744-7,180	12-35
Ελλάδα	9,736	€4-€39	0.9%-2.9%	€84-€1,318	0%-11%	€13-€416	€3-€10	57-34,495	349-5,858	10-81
Ρωσία	512	δ/ε	δ/ε	€11-€475	δ/ε	€8-€247	€7-€115	2,162-29,538	304-8,874	11-32
	36,894									
Ξενοδοχεία										
Ρωσία	1,701	δ/ε	δ/ε	€360	δ/ε	€360	δ/ε	δ/ε	7,436	14
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)										
Κύπρος	18,155	δ/ε	δ/ε	€1,000-€1,250	δ/ε	€538-€1,028	€538-€1,028	2,316-29,398	δ/ε	δ/ε
Ελλάδα	56	€1	0.9%	δ/ε	5.4%	€14	€14	3,988	δ/ε	δ/ε
Ρωσία	498	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1-€18	€1-€18	58,600-300,000	δ/ε	δ/ε
	18,709									
Σύνολο	136,197									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων και ιδιόκτητων ακινήτων που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2019	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	€000							τ.μ.	τ.μ.	Έτη
Κύπρος	235,277	€26-€277	δ/ε	€821-€1,895	5%-6%	€14-€6,557	€140-€3,381	390-598,767	122-11,233	12-77
Σύνολο	235,277									

Ανάλυση ευαισθησίας

Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων του Συγκροτήματος έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικό μέτρο για ακίνητα που αποτιμούνται βάσει της συγκριτικής μεθόδου αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2020	2019
	€000	€000
Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	10,400,603	12,008,146
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 45.9)	(804,417)	(1,655,598)
	9,596,186	10,352,548
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	289,861	369,293
	9,886,047	10,721,841

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

Τα μικτά δάνεια αποτελούνται από μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος (αναφέρονται μετά την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση όπως περιγράφεται στη Σημείωση 45.6).

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 45.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους

	2020	2019
	€000	€000
Μετοχές	898	1,162
Ομόλογα	43,064	39,418
Αμοιβαία κεφάλαια	378,511	360,692
Τραπεζικές καταθέσεις και λοιπά εισπρακτέα	40,504	45,900
	462,977	447,172
Ακίνητα	11,210	11,680
	474,187	458,852

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους κατηγοριοποιούνται στις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι τραπεζικές καταθέσεις και λοιπά εισπρακτέα περιλαμβάνουν λοιπά χρηματοοικονομικά εισπρακτέα ύψους €3,074 χιλ. (2019: €3,128 χιλ.).

Εκτός από τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία, η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής κατέχει μετοχές της Εταιρίας, ως μέρος των περιουσιακών στοιχείων που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους με λογιστική αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ύψους €101 χιλ. (2019: €167 χιλ.). Αυτές οι μετοχές παρουσιάζονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σαν ίδιες μετοχές (Σημ. 35).

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

2020	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	898	-	-	898
Ομόλογα	16,778	5,991	20,295	43,064
Αμοιβαία κεφάλαια	374,673	698	3,140	378,511
	392,349	6,689	23,435	422,473

2019				
Μετοχές	1,162	-	-	1,162
Ομόλογα	17,157	-	22,261	39,418
Αμοιβαία κεφάλαια	357,307	-	3,385	360,692
	375,626	-	25,646	401,272

Οι τραπεζικές καταθέσεις είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μια λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν εκ φύσεως μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατηγοριοποιήθηκαν στο Επίπεδο 3 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	25,646	28,489
Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	(2,211)	(2,843)
31 Δεκεμβρίου	23,435	25,646

Κατά τα έτη 2020 και 2019 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επίπεδου 2.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός

2020	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	267,684	20,370	288,054
Προσθήκες	1,896	8,225	10,121
Επανεκτίμηση	1,550	-	1,550
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	(21,805)	-	(21,805)
Μεταφορά σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	(10,408)	-	(10,408)
Επανεκτίμηση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 43)	26,936	-	26,936
Αποαναγνώριση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 43)	(2,399)	-	(2,399)
Πωλήσεις και διαγραφές	(191)	(160)	(351)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(12,240)	(6,984)	(19,224)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	251,023	21,451	272,474

1 Ιανουαρίου 2020			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	317,994	140,681	458,675
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50,310)	(120,311)	(170,621)
Λογιστική αξία	267,684	20,370	288,054

31 Δεκεμβρίου 2020			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	305,645	139,495	445,140
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(54,622)	(118,044)	(172,666)
Λογιστική αξία	251,023	21,451	272,474

2019	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	238,889	21,834	260,723
Αναγνώριση δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	37,474	-	37,474
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	276,363	21,834	298,197
Προσθήκες	4,600	6,536	11,136
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	(234)	-	(234)
Μεταφορά από μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	93	93
Πωλήσεις και διαγραφές	(723)	(296)	(1,019)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(12,322)	(7,796)	(20,118)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(1)	(1)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	267,684	20,370	288,054

1 Ιανουαρίου 2019			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	277,206	138,767	415,973
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(38,317)	(116,933)	(155,250)
Λογιστική αξία	238,889	21,834	260,723

31 Δεκεμβρίου 2019			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	317,994	140,681	458,675
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50,310)	(120,311)	(170,621)
Λογιστική αξία	267,684	20,370	288,054

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

Η λογιστική αξία των ακινήτων του Συγκροτήματος αποτελείται από:

	2020 €000	2019 €000
Ιδιότητα ακίνητα	202,146	235,277
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	2,807	2,019
Δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (Σημ. 43)	46,070	30,388
Σύνολο	251,023	267,684

Τα ιδιότητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €81,221 χιλ. (2019: €92,471 χιλ.) για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να επανεκτιμά τα ιδιότητα ακίνητα περιοδικά (κάθε 3 με 5 χρόνια), αλλά πιο συχνές επανεκτιμήσεις μπορεί να εκτελεστούν όταν υπάρχουν σημαντικές και ασταθείς κινήσεις στις τιμές. Το Συγκρότημα πραγματοποίησε επανεκτιμήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι εκτιμήσεις έγιναν από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγορά αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν υπήρχαν επιβαρύνσεις σε ιδιότητα ακίνητα του Συγκροτήματος (2019: €20,879 χιλ.). Τα ιδιότητα ακίνητα κατά των οποίων υπήρχαν χρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν μεταφερθεί στα αποθέματα ακινήτων στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Η λογιστική αξία των ιδιότητα ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020 θα ήταν €135,657 χιλ. (2019: €179,501 χιλ.).

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα €000	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ €000	Σύνολο €000
2020			
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	62,313	116,633	178,946
Προσθήκες	15,129	-	15,129
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	9,543	9,543
Πωλήσεις και διαγραφές	(99)	-	(99)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(18,263)	-	(18,263)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	59,080	126,176	185,256
1 Ιανουαρίου 2020			
Κόστος	209,692	116,633	326,325
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(147,379)	-	(147,379)
Λογιστική αξία	62,313	116,633	178,946
31 Δεκεμβρίου 2020			
Κόστος	224,722	126,176	350,898
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(165,642)	-	(165,642)
Λογιστική αξία	59,080	126,176	185,256

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
2019	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	54,978	115,433	170,411
Προσθήκες	23,684	-	23,684
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	1,200	1,200
Πωλήσεις και διαγραφές	(188)	-	(188)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(16,161)	-	(16,161)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	62,313	116,633	178,946
1 Ιανουαρίου 2019			
Κόστος	186,196	115,433	301,629
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(131,218)	-	(131,218)
Λογιστική αξία	54,978	115,433	170,411
31 Δεκεμβρίου 2019			
Κόστος	209,692	116,633	326,325
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(147,379)	-	(147,379)
Λογιστική αξία	62,313	116,633	178,946

Αποτίμηση των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική θνησιμότητα, τις εξαγορές συμβολαίων, τα έξοδα διαχείρισης και πωλήσεων και την απόδοση των επενδύσεων. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών σε ισχύ είναι:

	2020	2019
Επιτόκιο προεξόφλησης (μετά τη φορολογία)	10.0%	10.0%
Απόδοση επενδύσεων	5.0%	5.0%
Πληθωρισμός εξόδων	3.5%	3.5%

27. Αποθέματα ακινήτων

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Απομείωση αναγνωρίζεται αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη του κόστους σε αποθέματα ακινήτων. Κατά το 2020, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €37,593 χιλ. (2019: €25,294 χιλ.) στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, αποθέματα ύψους €523,927 χιλ. (2019: €310,573 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2020, αποθέματα ακινήτων με λογιστική αξία ύψους €104,149 χιλ. (2019: €122,305 χιλ.) επιμετρούνται περίπου στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Δεν υπάρχουν αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

27. Αποθέματα ακινήτων (συνέχεια)

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω:

	2020 €000	2019 €000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	1,377,453	1,426,857
Προσθήκες	121,168	176,688
Πωλήσεις	(75,478)	(193,526)
Μεταφορά σε επενδύσεις σε ακίνητα (Σημ. 22)	(74)	(1,006)
Μεταφορά αποθεμάτων ακινήτων Σερβικών εταιριών σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	(2,427)
Μεταφορά από ιδιόκτητα ακίνητα (Σημ. 25)	21,805	234
Μεταφορά στην ομάδα εκποίησης (Σημ. 29)	(57,525)	(3,816)
Απομείωση (Σημ. 16)	(37,593)	(25,294)
Συναλλαγματικές διαφορές	(147)	(257)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	1,349,609	1,377,453

Δεν υπήρχε κόστος κατασκευής κατά τα έτη 2020 και 2019.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 υπήρχαν επιβαρύνσεις σε αποθέματα ακινήτων του Συγκροτήματος με λογιστική αξία ύψους €21,805 χιλ. (2019: μηδέν).

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το αποτέλεσμα της πώλησης αποθεμάτων ακινήτων κατά το έτος:

	2020 €000	2019 €000
Καθαρές εισπράξεις	83,667	219,478
Λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων που πωλήθηκαν (εξαιρουμένων των αποθεμάτων ακινήτων που κατείχε η θυγατρική που πωλήθηκε)	(75,478)	(193,526)
Καθαρά κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	8,189	25,952

Ανάλυση ανά είδος και χώρα 2020	Κύπρος €000	Ελλάδα €000	Ρουμανία €000	Σύνολο €000
Οικιστικά	144,915	20,214	109	165,238
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	189,172	21,302	5,135	215,609
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	47,647	19,839	49	67,535
Ξενοδοχεία	24,684	465	-	25,149
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	868,615	5,694	1,769	876,078
Σύνολο	1,275,033	67,514	7,062	1,349,609

2019	€000	€000	€000	€000
Οικιστικά	167,330	21,300	116	188,746
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	147,568	24,013	5,745	177,326
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	46,703	22,754	50	69,507
Ξενοδοχεία	24,286	494	-	24,780
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	906,980	7,286	2,828	917,094
Σύνολο	1,292,867	75,847	8,739	1,377,453

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	2020 €000	2019 €000
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων, πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	-	53,354
Χρεώστες	39,011	39,663
Εισπρακτέα από φόρους	4,706	5,102
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	58,494	48,477
	102,211	146,596
<i>Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>		
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32)	53,479	50,609
Φόροι επιστρεπτέοι	48,198	10,335
Προπληρωμένα έξοδα	509	1,256
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	45,480	35,134
	147,666	97,334
	249,877	243,930

Η ανάλυση των μεταβολών της μεικτής λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στις προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Απλοποιημένη μέθοδος €000	Σύνολο €000
2020					
1 Ιανουαρίου	102,098	23,779	33,724	14,197	173,798
Καθαρή (μείωση)/αύξηση	(20,590)	(23,779)	1,307	(332)	(43,394)
31 Δεκεμβρίου	81,508	-	35,031	13,865	130,404
2019					
1 Ιανουαρίου	80,865	30,846	31,323	14,856	157,890
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	21,233	(7,067)	2,401	(659)	15,908
31 Δεκεμβρίου	102,098	23,779	33,724	14,197	173,798

Η ανάλυση των μεταβολών στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των πιο πάνω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Απλοποιημένη μέθοδος €000	Σύνολο €000
2020					
1 Ιανουαρίου	-	-	28,464	980	29,444
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	-	-	908	83	991
31 Δεκεμβρίου	-	-	29,372	1,063	30,435

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απλοποιημένη μέθοδος	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	-	-	19,022	912	19,934
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	-	-	9,442	68	9,510
31 Δεκεμβρίου	-	-	28,464	980	29,444

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ύψους €2,242 χιλ. (2019: €2,242 χιλ.) επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το υπολοιπό εισπρακτέο ποσό από την πώληση δραστηριοτήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο ανέρχεται σε €29,575 χιλ. Το μισό μέρος της τιμής συμφωνίας εισπράχθηκε με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, μέρος του ποσού αποπληρώθηκε το Νοέμβριο 2019 και το υπόλοιπο αποπληρώθηκε τον Νοέμβριο 2020. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, το εισπρακτέο ποσό από την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία κατά το 2014 ανήλθε σε ποσό ύψους €23,779 χιλ. και ήταν πληρωτέο στην BOC PCL βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής το οποίο είχε παραταθεί από τον Ιούνιο 2019 στο Δεκέμβριο 2022. Το εισπρακτέο ποσό ήταν πλήρως εξασφαλισμένο. Το εισπρακτέο ποσό εξοφλήθηκε πλήρως το Φεβρουάριο 2020.

Κατά το 2020, αναγνωρίστηκε πιστωτική ζημιά ύψους €991 χιλ. σε σχέση με προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Κατά το 2019, η πιστωτική ζημιά ανήλθε σε €5,384 χιλ., η οποία περιλάμβανε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ύψους €9,510 χιλ. και καθαρή αναστροφή απομειώσεων ύψους €4,126 χιλ. (Σημ. 16).

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Τα ακόλουθα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019:

	2020	2019
	€000	€000
Ομάδα εκποίησης 1	387,990	-
Ομάδα εκποίησης 2	224,476	-
Ομάδα εκποίησης 3	7,769	25,929
Ιδιότητα ακίνητα (Σημ. 25)	10,408	-
Άλλα ανοίγματα που κατέχονται από Σερβική θυγατρική	288	288
	630,931	26,217

	2020			2019
	Ομάδα εκποίησης 1	Ομάδα εκποίησης 2	Ομάδα εκποίησης 3	Ομάδα εκποίησης 3
	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	820,429	488,777	32,049	173,881
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 45.9)	(510,310)	(313,628)	(24,280)	(147,952)
	310,119	175,149	7,769	25,929
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	32,490	25,035	-	-
Επένδυση σε ακίνητα (Σημ. 22)	-	1,248	-	-
Μετρητά (Σημ. 19)	45,381	23,044	-	-
31 Δεκεμβρίου	387,990	224,476	7,769	25,929

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Ομάδα εκποίησης 1- Helix 2A

Η ομάδα εκποίησης 1 αποτελείται από χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (το 'Χαρτοφυλάκιο 2A') και άλλα περιουσιακά στοιχεία (που περιλαμβάνει αποθέματα ακινήτων και μετρητά που έχουν ήδη ληφθεί από την ημερομηνία αναφοράς του Χαρτοφυλακίου 2A η οποία είναι 30 Σεπτεμβρίου 2019), γνωστό ως Project Helix 2A ('Project Helix 2A') όπως περιγράφεται πιο κάτω. Η ομάδα εκποίησης έχει ταξινομηθεί ως να κατέχεται προς πώληση από την 30 Ιουνίου 2020 καθώς η διοίκηση δεσμεύτηκε να την πωλήσει και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης. Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Τον Αύγουστο 2020, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση του Χαρτοφυλακίου 2A. Το Χαρτοφυλάκιο 2A θα μεταφερθεί από την BOC PCL σε μια εγκεκριμένη Κυπριακή Εταιρία Εξαγοράς Πιστώσεων (η 'ΚΕΕΠ'). Στη συνέχεια, οι μετοχές της ΚΕΕΠ θα αγοραστούν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την Pacific Investment Management Company LLC ('PIMCO'), τον αγοραστή του Χαρτοφυλακίου 2A.

Το μεικτό τίμημα πώλησης για το Helix 2A ανέρχεται σε €422 εκατ. πριν από τα έξοδα συναλλαγής και άλλα έξοδα, εκ των οποίων το 35% είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση της πώλησης και το υπόλοιπο 65% είναι αναβαλλόμενο χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το αναβαλλόμενο τίμημα είναι πληρωτέο σε τρεις περίπου ίσες δόσεις σε διάστημα 48 μηνών από την ολοκλήρωση της πώλησης. Το τίμημα πώλησης μπορεί να αυξηθεί μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), ανάλογα με την απόδοση του Χαρτοφυλακίου 2A. Ποσό ύψους €21,100 χιλ. λήφθηκε ως κατάθεση λίγο μετά την υπογραφή της συμφωνίας (Σημ. 34).

Ομάδα εκποίησης 2- Helix 2B

Η ομάδα εκποίησης 2 αποτελείται από χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (το 'Χαρτοφυλάκιο 2B') και άλλα περιουσιακά στοιχεία (που περιλαμβάνει αποθέματα ακινήτων, επένδυση σε ακίνητα και μετρητά που έχουν ήδη ληφθεί από την ημερομηνία αναφοράς του Χαρτοφυλακίου 2B η οποία είναι 30 Σεπτεμβρίου 2019), γνωστό ως Project Helix 2B ('Project Helix 2B') όπως περιγράφεται πιο κάτω. Η ομάδα εκποίησης έχει ταξινομηθεί ως να κατέχεται προς πώληση από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 καθώς η διοίκηση δεσμεύτηκε να την πωλήσει και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης. Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Τον Ιανουάριο 2021, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση του Χαρτοφυλακίου 2B. Το Χαρτοφυλάκιο 2B θα μεταφερθεί από την BOC PCL σε μια ΚΕΕΠ, μαζί με το Χαρτοφυλάκιο 2A, και στη συνέχεια οι μετοχές της ΚΕΕΠ θα αγοραστούν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την PIMCO, τον αγοραστή των Χαρτοφυλακίων Helix 2A και 2B. Τα μέρη τροποποίησαν και επαναδιατύπωσαν τη συμφωνία που υπεγράφη τον Αύγουστο του 2020 για το Helix 2A για να ενσωματώσουν τη συναλλαγή του Helix 2B.

Το μεικτό τίμημα πώλησης για το Helix 2B ανέρχεται σε €243 εκατ. πριν από τα έξοδα συναλλαγής και άλλα έξοδα, εκ των οποίων το 50% είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση της πώλησης και το υπόλοιπο 50% είναι αναβαλλόμενο μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2025 χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το τίμημα πώλησης μπορεί να αυξηθεί μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), ανάλογα με την απόδοση του Χαρτοφυλακίου 2B.

Η ολοκλήρωση της πώλησης του Helix 2B είναι προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί μαζί με την ολοκλήρωση της πώλησης του χαρτοφυλακίου Helix 2A, και εκτιμάται επί του παρόντος για το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και τελεί υπό αριθμό αιρέσεων, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεωτικών συνήθων εποπτικών και άλλων εγκρίσεων.

Ομάδα εκποίησης 3

Η ομάδα εκποίησης 3 αποτελείται από χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες γνωστό ως Project Helix tail (31 Δεκεμβρίου 2019: η ομάδα εκποίησης 3 αποτελείται από χαρτοφυλάκια δανείων και απαιτήσεων από πελάτες γνωστό ως Project Helix tail και Velocity 2) όπως περιγράφεται πιο κάτω. Οι ομάδες εκποίησης είχαν αρχικά ταξινομηθεί ως να κατέχονται προς πώληση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 καθώς η διοίκηση δεσμεύτηκε να τις πωλήσει και είχε προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση του πλάνου.

Το Project Helix tail σχετίζεται με ένα χαρτοφυλάκιο πιστωτικών διευκολύνσεων που σχετίζονται με το Project Helix (ένα χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για τους οποίους η πώληση ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2019) με λογιστική αξία €7,769 χιλ. και €11,998 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 αντίστοιχα. Η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2021.

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Το Velocity 2 αφορά ένα χαρτοφυλάκιο μη εξασφαλισμένων δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες με καθαρή λογιστική αξία €13,931 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2019 για το οποίο επιτεύχθηκε συμφωνία πώλησης τον Ιανουάριο του 2020 και ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2020. Τα δάνεια αποαναγνωρίστηκαν κατά την ολοκλήρωση της πώλησης χωρίς κέρδος ή ζημιά. Κατά την ολοκλήρωση, το χαρτοφυλάκιο περιλάμβανε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες μεικτής λογιστικής αξίας €125,525 χιλ. και καθαρής λογιστικής αξίας €13,555 χιλ.

Περαιτέρω ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, που περιλαμβάνονται στις ομάδες εκποίησης, παρουσιάζεται στη Σημείωση 45.6.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι ακίνητα τα οποία η διοίκηση δεσμεύεται να πουλήσει και προχώρησε σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση αυτού του προγράμματος. Η πώληση αναμένεται να γίνει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησης. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση αποτιμώνται στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Άλλα ανοίγματα που κατέχονται από Σέρβικη θυγατρική

Το χαρτοφυλάκιο που κατέχεται από Σέρβικη θυγατρική σχετιζόταν με δάνεια με εξασφαλίσεις στη Σερβία και ακίνητα στη Σερβία. Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο πωλήθηκε τον Αύγουστο 2019, εκτός από δυο ακίνητα με λογιστική αξία €288 χιλ. κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019. Αυτά τα ακίνητα ακόμα κατέχονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση και αναμένεται να πωληθούν μέσα στο 2021.

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΕΚΤ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2020	2019
	€000	€000
Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ)	994,694	-

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ανήλθε σε €1 δις από το τέταρτο ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ (31 Δεκεμβρίου 2019: μηδέν).

Το επιτόκιο δανεισμού το οποίο θα διέπει τις ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ θα εξαρτάται από τις αποδεκτές καθαρές χορηγήσεις κατά τη διάρκεια των περιόδων αναφοράς, όπως διέπεται από τους όρους αυτής της πράξης της ΕΚΤ.

Αναγνωρίζοντας τη πρόκληση στο πιστωτικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια της περιόδου της πανδημίας, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε ότι το επιτόκιο για όλες τις εκκρεμείς πράξεις TLTRO ΙΙΙ για τις περιόδους από τις 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 και 24 Ιουνίου 2021 έως 23 Ιουνίου 2022 θα είναι 50 μονάδες βάσεις κάτω από το μέσο επιτόκιο που εφαρμόζεται στις πράξεις της κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος κατά την ίδια περίοδο. Το επιτόκιο των πράξεων της κύριας αναχρηματοδότησης ανέρχεται επί του παρόντος στο 0%. Για τους αντισυμβαλλομένους των οποίων ο επιλέξιμος καθαρός δανεισμός πληροί το στόχο επιδόσεων νέου δανεισμού, το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά τις περιόδους από τις 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 και 24 Ιουνίου 2021 έως 23 Ιουνίου 2022 για όλες τις εκκρεμείς πράξεις TLTRO ΙΙΙ θα είναι 50 μονάδες βάσης κάτω από το μέσο επιτόκιο της διευκόλυνσης καταθέσεων που ισχύει κατά την ίδια περίοδο, και σε κάθε περίπτωση όχι υψηλότερο από το μείον 1%, το οποίο είναι το αναμενόμενο επιτόκιο επί του παρόντος. Το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων είναι επί του παρόντος μείον 0.5%. Στον υπολογισμό του επιτοκίου η ΒΟC ΡCΛ ακολουθεί διακριτή προσέγγιση εφαρμόζοντας το σχετικό επιτόκιο δανεισμού που ισχύει στην κάθε περίοδο.

Η λήξη του TLTRO ΙΙΙ είναι τρία έτη από τον διακανονισμό κάθε πράξης, αλλά υπάρχει η δυνατότητα να αποπληρωθούν τα ποσά που δανείστηκαν βάσει του TLTRO ΙΙΙ εντός ενός έτους από την ημερομηνία διακανονισμού κάθε πράξης αρχίζοντας από τον Σεπτέμβριο του 2021.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 47.

31. Καταθέσεις πελατών

	2020	2019
	€000	€000
<i>Ανά κατηγορία κατάθεσης</i>		
Όψεως	8,149,688	7,595,231
Ταμειυτηρίου	1,970,975	1,567,344
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	6,412,549	7,528,956
	16,533,212	16,691,531
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
Κύπρος	16,533,212	16,691,531

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα στην οποία έγινε η κατάθεση.

	2020	2019
	€000	€000
<i>Ανά νόμισμα</i>		
Ευρώ	14,929,662	15,009,828
Δολάριο Αμερικής	1,199,069	1,286,292
Αγγλική Στερλίνα	288,102	288,289
Ρωσικό Ρούβλι	28,618	30,113
Ελβετικό Φράγκο	9,901	10,803
Άλλα νομίσματα	77,860	66,206
	16,533,212	16,691,531

<i>Ανά πελατειακό τομέα</i>		
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,037,430	1,117,222
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	607,467	691,550
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	832,576	770,655
Ιδιώτες	10,525,819	10,140,920
Αναδιρθώσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	27,889	52,421
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	16,688	28,222
– Άλλοι ιδιώτες	10,561	10,507
Ανακτήσεις χρεών		
– Μεγάλες επιχειρήσεις	3,251	6,140
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3,180,061	3,543,315
Διαχείριση περιουσίας	291,470	330,579
	16,533,212	16,691,531

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων

	2020			2019		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Κλάδος ζωής	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής	608,591	(29,775)	578,816	579,128	(28,625)	550,503
Γενικός κλάδος						
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	26,178	(9,250)	16,928	26,656	(9,728)	16,928
Λοιπές υποχρεώσεις						
Εκκρεμείς απαιτήσεις	36,756	(14,454)	22,302	34,155	(12,256)	21,899
Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ	78	-	78	74	-	74
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου	63,012	(23,704)	39,308	60,885	(21,984)	38,901
	671,603	(53,479)	618,124	640,013	(50,609)	589,404

Το μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων και λοιπών αντασφαλιστών υπολοίπων εισπρακτέων περιλαμβάνονται στις 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' (Σημ. 28).

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020			2019		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	579,128	(28,625)	550,503	531,640	(27,601)	504,039
Νέα συμβόλαια	13,811	(3,367)	10,444	11,045	(1,128)	9,917
Μεταβολή στις υποχρεώσεις υφιστάμενων συμβολαίων	15,652	2,217	17,869	36,443	104	36,547
31 Δεκεμβρίου	608,591	(29,775)	578,816	579,128	(28,625)	550,503

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων γενικού κλάδου

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020			2019		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Υποχρεώσεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	26,656	(9,728)	16,928	25,962	(9,475)	16,487
Ασφάλιστρα	74,966	(33,749)	41,217	76,075	(34,362)	41,713
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα	(75,444)	34,227	(41,217)	(75,381)	34,109	(41,272)
31 Δεκεμβρίου	26,178	(9,250)	16,928	26,656	(9,728)	16,928

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα αντιπροσωπεύουν το ποσό των ασφάλιστρων για ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία δεν έχουν λήξει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων (συνέχεια)

	2020			2019		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Εκκρεμείς απαιτήσεις	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	34,155	(12,256)	21,899	33,397	(11,272)	22,125
Ποσό που πληρώθηκε για απαιτήσεις που διευθετήθηκαν κατά το έτος	(26,277)	10,857	(15,420)	(33,922)	13,799	(20,123)
Αύξηση στις υποχρεώσεις για απαιτήσεις	28,878	(13,055)	15,823	34,680	(14,783)	19,897
31 Δεκεμβρίου	36,756	(14,454)	22,302	34,155	(12,256)	21,899
Απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	34,683	(13,510)	21,173	32,166	(11,379)	20,787
Απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί	2,073	(944)	1,129	1,989	(877)	1,112
31 Δεκεμβρίου	36,756	(14,454)	22,302	34,155	(12,256)	21,899

33. Δανειακό κεφάλαιο

		2020	2019
	Συμβατικό επιτόκιο	€000	€000
Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου με ονομαστική αξία ύψους €250 εκατ.	9.25% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2022	272,152	272,170

Η BOC PCL διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) συνολικής ονομαστικής αξίας ύψους μέχρι €4,000 εκατ.

Τον Ιανουάριο 2017, η BOC PCL έκδωσε ένα Ομόλογο Δευτεροβάθμιου Κεφαλαίου μειωμένης εξασφάλισης ύψους €250 εκατ. (το Ομόλογο), εντός του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων. Το Ομόλογο εκδόθηκε στην ονομαστική αξία και φέρει ετήσιο επιτόκιο ύψους 9.25% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2022 και μετά το ετήσιο επιτόκιο θα αλλάξει στο πενταετές επιτόκιο swap rate προσαυξημένο κατά 9.176% μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2027, πληρωτέο ετησίως. Το Ομόλογο λήγει στις 19 Ιανουαρίου 2027. Η BOC PCL έχει το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του Ομολόγου στις 19 Ιανουαρίου 2022, υπό την αίρεση λήψεως όλων των απαραίτητων εποπτικών εγκρίσεων. Το Ομόλογο είναι εισηγμένο στην αγορά Euro Multilateral Trading Facility (MTF) του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου. Η δικαίη του αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 γνωστοποιείται στη Σημείωση 22.

34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις

	2020	2019
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι και σχετικές προβλέψεις	8,982	5,025
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	971	2,065
Υποχρέωση προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 14)	9,568	9,212
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 45.8.1 και 45.8.2)	19,658	22,112
Υποχρεώσεις για συμβάσεις συνδεδεμένες με επενδύσεις υπό διαχείριση	18,747	9,237
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	63,942	89,620
Αναβαλλόμενα έσοδα	13,411	13,611
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	66,217	49,975
Υποχρεώσεις μίσθωσης (Σημ. 43)	45,955	29,704
Εισπράξεις για ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση (Σημ. 29)	21,100	-
Λοιπές υποχρεώσεις	91,341	93,685
	359,892	324,246

34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα, λοιπές υποχρεώσεις και λοιπές προβλέψεις (συνέχεια)

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις αναλύονται ανά στάδιο στον πιο κάτω πίνακα:

	2020 €000	2019 €000
Στάδιο 1	168	51
Στάδιο 2	1,120	157
Στάδιο 3	18,370	21,904
	19,658	22,112

35. Μετοχικό κεφάλαιο

	2020		2019	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	10,000,000	1,000,000	10,000,000	1,000,000
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου	446,200	44,620	446,200	44,620

Εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

2020

Η Εταιρία μετά από σχετική απόφαση των μετόχων της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση το Μάιο του 2020 και αφού έλαβε έγκριση από την ΕΚΤ το Σεπτέμβριο του 2020 και από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας (σύμφωνα με το άρθρο 85(1) του περί Εταιριών Νόμου 2014 της Ιρλανδίας), εφάρμοσε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου το Νοέμβριο του 2020, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση ποσού ύψους €700 εκατ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρείας ως διανεμητέα αποθεματικά (αδιανέμητα κέρδη).

2019

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 142 χιλ. συνήθεις μετοχές της Εταιρίας ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία (2019: 142 χιλ. συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία), ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων. Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €21,463 χιλ. (2019: €21,463 χιλ.).

Οι ίδιες μετοχές της Εταιρίας αντιπροσωπεύουν το 0.03% του συνολικού εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της (2019: 0.03%).

Η Εταιρία δεν παρείχε οικονομική βοήθεια επιτρεπόμενη από το Άρθρο 82 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 για την αγορά των μετοχών της.

35. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Σε συνέχεια της σύστασης της Εταιρίας και τον καθορισμό της ως τη νέα μητρική εταιρία του Συγκροτήματος τον Ιανουάριο 2017, το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων αντικαταστάθηκε από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών, το οποίο λειτουργεί στο επίπεδο της Εταιρίας. Το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών είναι πανομοιότυπο με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων, εκτός από το γεγονός ότι ο αριθμός μετοχών που θα εκδοθούν μετά από την εξάσκηση των δικαιωμάτων του Σχεδίου Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών δεν θα υπερβαίνει τις 8,922,945 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μία και η τιμή εξάσκησης έχει καθοριστεί σε €5.00 ανά μετοχή. Η ημερομηνία εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών επεκτάθηκε για περίοδο μεταξύ 4-10 ετών μετά από την ημερομηνία παραχώρησής τους.

Μετά την ημερομηνία αντικατάστασης του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών στο επίπεδο της Εταιρίας, δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών και το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών παραμένει παγιοποιημένο. Οποιοσδήποτε μετοχές που σχετίζονται με το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών φέρουν δικαιώματα αναφορικά με τον έλεγχο της Εταιρίας, τα οποία μπορούν να ασκηθούν μόνο απευθείας από τον υπάλληλο.

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

	2020	2019
	€000	€000
Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1	220,000	220,000

Τον Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220 εκατ. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, έγιναν δύο πληρωμές κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 συνολικής αξίας €27,500 χιλ. και έχουν αναγνωριστεί στα αδιανέμητα κέρδη (2019: €27,199 χιλ.). Η Εταιρία έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές επιτοκίου για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες το επιτόκιο υπόκειται σε υποχρεωτική ακύρωση. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχουν καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής, αλλά μπορούν να εξοφληθούν (στο σύνολο τους, αλλά όχι εν μέρει), κατ' επιλογή της Εταιρίας κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο, με την προϋπόθεση προηγουμένως να παρθεί έγκριση από τον επόπτη. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

36. Μερίσματα

Βάσει της απόφασης της ΔΕΕΑ το 2019, που παραμένει σε εφαρμογή κατά το 2021 μετά από σχετική ανακοίνωση της ΕΚΤ, η Εταιρία και η BOC PCL υπόκεινται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές, όπως και τα προηγούμενα χρόνια. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν η διανομή γίνει μέσω έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους οι οποίες είναι αποδέκτες ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1. Κατά τη διάρκεια των ετών 2020 και 2019 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία και την BOC PCL.

37. Αδιανέμητα κέρδη

Για σκοπούς διανομής μερίσματος, τα αδιανέμητα κέρδη στο επίπεδο της Εταιρίας, είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο.

Εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος νοουμένου ότι οι μέτοχοι της Εταιρίας κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου ή άτομα που κατοικούν στην Κύπρο. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και σε μετόχους που δεν κατοικούν στην Κύπρο. Από την 1 Μαρτίου 2019, η λογιζόμενη διανομή μερίσματος υπόκειται σε εισφορά 1.70% στο Γενικό σύστημα υγείας, η οποία αυξήθηκε σε 2.65% από την 1 Μαρτίου 2020, με εξαίρεση τον Απρίλιο του 2020 μέχρι τον Ιούνιο του 2020 που ίσχυε το ποσοστό 1.70%.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της. Κατά τη διάρκεια του 2019 δεν πληρώθηκε οποιαδήποτε έκτακτη εισφορά για την άμυνα σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από την Εταιρία και την BOC PCL. Κατά το 2020, η έκτακτη αμυντική εισφορά στη λογιζόμενη διανομή μερίσματος ύψους €1 χιλ. καταβλήθηκε από την Εταιρία. Η BOC PCL δεν είχε κέρδη μετά την φορολογία για το σχετικό έτος όπως ορίζεται από τον Νόμο Έκτακτης Αμυντικής Εισφοράς και ως εκ τούτου δεν καταβλήθηκε πληρωμή κατά το 2020.

38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών

Το Συγκρότημα προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγον την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό πελατών του. Το Συγκρότημα δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών του για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με το Συγκρότημα. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν €1,266,399 χιλ. (2019: €1,320,195 χιλ.).

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

Το Συγκρότημα, στο πλαίσιο των συνήθων δραστηριοτήτων του, υπόκειται σε έρευνες και ανακρίσεις, αιτήματα για πληροφορίες, ελέγχους, έρευνες, νομικές και άλλες διαδικασίες από τις εποπτικές αρχές, κυβερνητικούς και άλλους δημόσιους φορείς, πραγματικές και απειλούμενες, που αφορούν την καταλληλότητα και επάρκεια της συμβουλής που δόθηκε στους πελάτες ή την απουσία συμβουλών, τις πρακτικές δανεισμού και τιμολόγησης, τις απαιτήσεις πώλησης και αποκάλυψης πληροφοριών, την τήρηση αρχείων, την αρχειοθέτηση και διάφορα άλλα θέματα. Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της Κυπριακής οικονομίας και του τραπεζικού τομέα το 2012 και την μετέπειτα αναδιάρθρωση της BOC PCL το 2013 ως αποτέλεσμα των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα, η BOC PCL υπόκειται σε μεγάλο αριθμό νομικών διαδικασιών και ερευνών που είτε προηγούνται, ή προκύπτουν από γεγονότα που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα. Οι περισσότερες και πιο σημαντικές έρευνες και διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη αφορούν θέματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της περιόδου πριν την έκδοση των Διαταγμάτων Διάσωσης με τα Ίδια Μέσα.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Το Συγκρότημα δεν γνωστοποίησε την εκτίμησή του για την πιθανή οικονομική επίδραση στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτά τα θέματα, όπου δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί, επειδή είναι πρόωρο ή η έκβασή τους είναι αβέβαιη ή, σε περιπτώσεις όπου είναι πρακτικά εφικτό, η γνωστοποίησή τους θα μπορούσε να βλάψει το χειρισμό των θεμάτων. Προβλέψεις αναγνωρίστηκαν για εκείνες τις περιπτώσεις για τις οποίες το Συγκρότημα είναι σε θέση να υπολογίσει πιθανές ζημιές (Σημ. 5.4). Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν συνιστά παραδοχή αδικπραγίας ή νομικής ευθύνης. Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διοίκηση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες και τα κανονιστικά θέματα στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι αυτά τα θέματα, όταν θα ολοκληρωθούν, θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την BOC PCL

Αριθμός θεσμικών και ιδιωτών πελατών έχουν καταχωρήσει διάφορες ξεχωριστές αγωγές εναντίον της BOC PCL ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε σχέση με την αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την BOC PCL μεταξύ του 2007 και 2011. Οι αποζημιώσεις που απαιτούνται περιλαμβάνουν την επιστροφή χρημάτων που είχαν καταβάλει οι επενδυτές για αυτούς τους τίτλους. Οι απαιτήσεις εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων στην Κύπρο και στην Ελλάδα, καθώς και οι αποφάσεις και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στην BOC PCL για τα εν λόγω θέματα από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου και/ή την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ) 2011.

Η BOC PCL υπερασπίζεται αυτές τις απαιτήσεις, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς επενδυτές και ιδιώτες αγοραστές που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, αν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της BOC PCL τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά και/ή προσέφεραν 'επενδυτική συμβουλή', η BOC PCL πιθανόν να αντιμετωπίσει μεγαλύτερες προκλήσεις. Μέχρι σήμερα, αριθμός υποθέσεων έχουν εκδικαστεί στην Ελλάδα. Η BOC PCL άσκησε έφεση κατά εκείνων των υποθέσεων που δεν εκδικάστηκαν υπέρ της. Η κατάληξη των αγωγών στα δικαστήρια της Ελλάδας αναμένεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια.

Μέχρι τώρα, έχουν κριθεί υπέρ της BOC PCL οι δύο πρώτες υποθέσεις που αφορούν αξιόγραφα κεφαλαίου που είχαν φθάσει στον Άρειο Πάγο (το Ανώτατο Δικαστήριο της Ελλάδας), αποφάσεις οι οποίες επιτρέπουν στη BOC PCL να στηρίξει την υπεράσπιση της στην αρχή της 'Ματαιώσης' (Frustration) (δηλαδή σε παρεμβαλλόμενο γεγονός εκτός ελέγχου της BOC PCL, που στην περίπτωση αυτή αφορά την κατάληξη και ανακεφαλαιοποίηση της BOC PCL μέσω της διάσωσης με ίδια μέσα των καταθέσεων), για να καταδείξει ότι τα ρίσκα που σχετίζονται με την πώληση των αξιόγραφων κεφαλαίου ως αποτέλεσμα των συνεπειών της διάσωσης με ίδια μέσα ήταν απρόβλεπτα. Οι υποθέσεις θα επανεξεταστούν από το Εφετείο σύμφωνα με οδηγίες από τον Άρειο Πάγο, όμως η απόφαση του Αρείου Πάγου στο εν λόγω θέμα είναι τελική και δεσμευτική για τα κατώτατα δικαστήρια και κατά συνέπεια η θέση της BOC PCL είναι ότι η BOC PCL, το πιθανότερο, θα κερδίσει τις υποθέσεις.

Στην Κύπρο έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής έξι αποφάσεις σχετικά με τα αξιόγραφα κεφαλαίου της BOC PCL. Πέντε εκ των εν λόγω αποφάσεων έχουν εκδοθεί υπέρ της BOC PCL (απορρίπτοντας τις αγωγές των εναγόντων) και μία κατά της BOC PCL. Η BOC PCL άσκησε έφεση κατά της απόφασης που εκδόθηκε εναντίον της. Σε δύο από τις πέντε υποθέσεις στις οποίες κέρδισε η BOC PCL, οι ενάγοντες έχουν ασκήσει έφεση. Απομένει να δούμε αν οι ενάγοντες θα υποβάλουν ένσταση στις δύο πιο πρόσφατες υποθέσεις που κέρδισε η Τράπεζα καθώς δεν έχει παρέλθει ο χρόνος για υποβολή ένστασης.

Η πρόβλεψη έγινε βάσει της καλύτερης εκτίμησης της διοίκησης για πιθανές διαφορές εκρών που σχετίζονται με κεφαλαιακά χρεόγραφα επιδικιών.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα Καταθέτες

Αριθμός καταθετών της BOC PCL, που ισχυρίζονται ότι επηρεάστηκαν αρνητικά από το κούρεμα των καταθέσεων, καταχώρησαν αγωγές κατά της BOC PCL και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) περιλαμβανομένου εναντίον της BOC PCL ως ακόλουθος της Λαϊκής Τράπεζας στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι καταθέτες ζητούν αποζημιώσεις για τις ζημιές που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων. Η BOC PCL υπερασπίζεται τη θέση της.

Η BOC PCL κέρδισε την πρώτη υπόθεση διάσωσης με ίδια μέσα που αφορούσε φερόμενη παράλειψη να ακολουθήσει τις οδηγίες πριν από τη διάσωση τον Ιούνιο 2020. Οι ενάγοντες άσκησαν έφεση σχετικά με την παρούσα απόφαση.

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Μέτοχοι

Πολυάριθμες προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρήθηκαν από μετόχους το 2013 εναντίον της Κυβέρνησης και της ΚΤΚ σε σχέση με την απομείωση του ποσοστού συμμετοχής τους, ως αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης βάσει του Νόμου περί Εξυγίανσης και των περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διαταγμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτού. Αυτές οι δικαστικές διαδικασίες επιζητούσαν την ακύρωση και τον παραμερισμό των περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διαταγμάτων ως αντισυνταγματικά και/ή παράνομα και/ή αντικανονικά. Η BOC PCL εμφανίστηκε στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος και υποστήριξε πως οι υποθέσεις θα πρέπει να κριθούν στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε τον Οκτώβριο 2014 ότι οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του ιδιωτικού και δημόσιου δικαίου και εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Αριθμός αγωγών για αποζημιώσεις έχει ήδη καταχωρηθεί και συνεχίζουν να καταχωρούνται ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων της Κύπρου ισχυριζόμενες είτε την αντισυνταγματικότητα του Νόμου περί εξυγίανσης και των περί διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα, ή ότι δεν εκτελέστηκαν σωστά από την BOC PCL (αναφορικά με τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί), ή ότι η BOC PCL απέτυχε να ακολουθήσει οδηγίες έγκαιρα πριν την εφαρμογή της διάσωσης με ίδια μέσα. Η BOC PCL προτίθεται να αμφισβητήσει όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι πιο πάνω αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού, είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Υπόθεση Ταμείου Προνοίας

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας των Υπαλλήλων της BOC PCL (το Ταμείο Προνοίας) καταχώρησε αγωγή εναντίον της BOC PCL απαιτώντας την καταβολή ποσού €70 εκατ. το οποίο, ως ο ισχυρισμός του, οφείλεται ως μέρος της συνεισφοράς της BOC PCL βάσει συμφωνίας με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, δεν είναι εφικτό στο παρόν στάδιο να γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη ως προς το αποτέλεσμα αυτού του θέματος, περιλαμβανομένου του όποιου χρονοδιαγράμματος ή της όποιας επίδρασης στη BOC PCL.

Δικαστικές υποθέσεις εργοδότησης

Πρώην ανώτερα στελέχη της BOC PCL έχουν κινήσει εναντίον της BOC PCL μία αγωγή για ισχυριζόμενη άδικη απόλυση και μία αγωγή για τα ωφελήματα τους στο Ταμείο Προνοίας εναντίον της BOC PCL και των Καταπιστευματοδόχων του Ταμείου Προνοίας. Η αγωγή σχετικά με τα ωφελήματα του Ταμείου Προνοίας απορρίφθηκε από το δικαστήριο τον Νοέμβριο 2020 και ο ενάγων δεν άσκησε έφεση. Το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι η υπόθεση που εκκρεμεί θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση.

Επιπλέον, αρκετοί πρώην υπάλληλοι κατέθεσαν αγωγές κατά της BOC PCL αμφισβητώντας τα ποσά που έλαβαν σχετικά με τα διάφορα σχέδια εθελούσιας εξόδου. Κατά την ημερομηνία αναφοράς δεν έχει εκδοθεί καμία απόφαση σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω επιδικίες. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι ενέργειες θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική του θέση.

Νομικές υποθέσεις δανείων σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και Ηνωμένο Βασίλειο

Έχουν κινήσει αγωγές κατά της BOC PCL από δανειζόμενους που έχουν δανειστεί σε ξένα νομίσματα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η BOC PCL παραπλάνησε τους δανειζόμενους και/ή έδωσε ανακριβή στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η BOC PCL αμφισβητεί αυτές τις νομικές διαδικασίες. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική του θέση.

Απαιτήσεις δανεισμού ακινήτων Ηνωμένου Βασιλείου

Η BOC PCL είναι εναγόμενη σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η BOC PCL είναι νομικά υπεύθυνη για υποτιθέμενη, μεταξύ άλλων, παραπλανητική χορήγηση δανείων για αγορά ακινήτων στην Κύπρο από Βρετανούς υπηκόους. Οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς. Το Συγκρότημα δεν αναμένει ότι αυτές οι διαπραγματεύσεις θα οδηγήσουν σε εκροή για το Συγκρότημα.

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.1 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Υποθέσεις τραπεζικών εργασιών

Υπάρχουν ορισμένες τραπεζικές επιχειρηματικές υποθέσεις όπου τα απαιτούμενα ποσά είναι σημαντικά. Αυτές οι υποθέσεις αφορούν κυρίως ισχυρισμούς σχετικά με τις τυπικές πολιτικές και διαδικασίες της BOC PCL που φέρεται να έχουν ως αποτέλεσμα ζημιές και άλλες απώλειες για τους ενάγοντες. Περαιτέρω, πολλές άλλες υποθέσεις τραπεζικών επιχειρηματικών υποθέσεων, όπου τα σχετικά ποσά δεν είναι τόσο σημαντικά, έχουν αξιολογηθεί από τη διοίκηση και έχουν ληφθεί κατάλληλες προβλέψεις. Η Διοίκηση έχει αξιολογήσει την πιθανότητα απώλειας ως απομακρυσμένη και δεν αναμένει ότι τυχόν μελλοντικές εκροές σε σχέση με αυτές τις περιπτώσεις θα έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος. Τέτοια ζητήματα προκύπτουν ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και η διοίκηση αξιολογεί κατάλληλα τα γεγονότα και τους κινδύνους κάθε περίπτωσης ανάλογα.

Επιπλέον, η BOC PCL έχει λάβει αξιώσεις σχετικά με εικαζόμενες παραβιάσεις διαφόρων διατάξεων για εγγυήσεις και αποζημιώσεις που σχετίζονται με τη διαδικασία διάθεσης ορισμένων λειτουργιών του Συγκροτήματος. Η διοίκηση θεωρεί ότι αυτό το ζήτημα βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο και δεν μπορεί να προσδιορίσει το αποτέλεσμα, ωστόσο αξιολογεί τους σχετικούς κινδύνους και λαμβάνει κατάλληλες ενέργειες και, όπου χρειάζεται, κατάλληλες διατάξεις.

Γενικές ποινικές έρευνες και διαδικασίες

Ο Γενικός Εισαγγελέας και η Κυπριακή Αστυνομία (η Αστυνομία) διεξάγουν διάφορες έρευνες και ανακρίσεις σε σχέση με την οικονομική κρίση, η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013. Η BOC PCL συνεργάζεται πλήρως με τον Γενικό Εισαγγελέα και την Αστυνομία και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, το Συγκρότημα είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Τον Ιανουάριο 2017, ο Γενικός Εισαγγελέας είχε καταχωρήσει ποινική αγωγή εναντίον αριθμού νυν και πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της BOC PCL σχετικά με την επαναταξινόμηση των Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου τον Απρίλιο 2010. Δεν υπήρξε πρόστιμο εναντίον της BOC PCL σε αυτή την αγωγή. Στις 19 Μαρτίου 2020, το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας διέκοψε την ποινική υπόθεση και απάλλαξε όλους τους κατηγορούμενους, μεταξύ των οποίων και νυν στελέχη της BOC PCL, οι οποίοι είχαν κατηγορηθεί για διάφορα ποινικά αδικήματα σχετικά με γεγονότα που συνέβησαν πριν την οικονομική κρίση του 2013 και την ανακεφαλαιοποίηση της BOC PCL. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι υπήρξε ξεκάθαρη και σοβαρή κατάχρηση της δικαστικής διαδικασίας και ότι, στην πραγματικότητα, η συγκεκριμένη δίωξη δεν έπρεπε να είχε ποτέ καταχωρηθεί.

Άλλες υποθέσεις

Έρευνα βρίσκεται σε διαδικασία που σχετίζεται με δυνητικά υπερεκτιμημένες ή/και πλασματικές αξιώσεις που διευθετούνται από την ασφαλιστική θυγατρική εταιρεία γενικού κλάδου του Συγκροτήματος. Οι πληροφορίες που συνήθως απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία' δεν παρουσιάζονται με την αιτιολογία ότι αναμένεται να αλλάξει σοβαρά το αποτέλεσμα της έρευνας και/ή την πιθανή ανάληψη νομικής δράσης. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών επί του παρόντος, η διοίκηση θεωρεί ότι είναι απίθανο να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική θέση και την κεφαλαιακή επάρκεια της ασφαλιστικής θυγατρικής εταιρείας γενικού κλάδου και, ως εκ τούτου, το Συγκρότημα, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι αποζημιώσεις θα ληφθούν από σχετική ασφαλιστική κάλυψη, κατά τον διακανονισμό οποιασδήποτε υποχρέωσης που μπορεί να προκύψει.

39.2 Κανονιστικά θέματα

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος

Η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου από το 2009 μέχρι το 2011, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών για τα MAK και MAEK της BOC PCL και για το ενημερωτικό δελτίο έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης (παρακολουθώντας την έρευνα που διενεργήθηκε από την ΕΚ Κύπρου το 2013), την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, τις γνωστοποιήσεις για τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) και τους ισχυρισμούς ορισμένων επενδυτών όσον αφορά τη μη συμμόρφωση της BOC PCL με την Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (MiFID) για τις άμεσες επενδύσεις επενδυτών σε ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου.

39. Επιδίξεις, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)

Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει συγκεκριμένη εκτίμηση για το αποτέλεσμα των ερευνών ή για το ύψος των πιθανών προστίμων, παρόλο που δεν αναμένεται ότι οποιαδήποτε προκύπτουσα υποχρέωση ή αποζημίωση θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΕΚ Ελλάδος επέβαλε δύο πρόστιμα στην BOC PCL, ένα πρόστιμο περίπου €5 χιλ. για την πώληση ομολόγων ελληνικής κυβέρνησης εκ μέρους της ελληνικής κυβέρνησης και ένα πρόστιμο περίπου €4 χιλ. σχετικά με τη μη συμμόρφωση της BOC PCL με ορισμένα άρθρα της ΕΚ Ελλάδος.

Φορέας Επιθεώρησης Εργασίας της Ελλάδος

Αναφορικά με άλλα πιθανά θέματα που αφορούν έκθεση της BOC PCL σε ζημιές, έχουν επιβληθεί δώδεκα πρόστιμα από το Φορέα Επιθεώρησης Εργασίας της Ελλάδος που αφορούν τα έτη πριν το 2013, τα οποία ανέρχονται σε συνολικό ποσό ύψους €84 χιλ.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 δεν υπήρχε οποιαδήποτε εκκρεμούσα έρευνα της ΕΚ Κύπρου σε σχέση με την BOC PCL.

Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ)

Τον Ιούνιο 2020, η BOC PCL κέρδισε την προσφυγή που είχε καταθέσει ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου αναφορικά με την απόφαση και το πρόστιμο που είχε επιβάλει η ΚΤΚ το Σεπτέμβριο 2013 στη BOC PCL σχετικά με τις πρακτικές πώλησης που ακολούθησε η BOC PCL κατά την έκδοση των αξιόγραφων κεφαλαίου του 2009.

Η ΚΤΚ έχει πραγματοποιήσει ορισμένες έρευνες για να εκτιμήσει τη συμμόρφωση της BOC PCL σύμφωνα με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML) που ίσχυε κατά τα έτη 2008-2015 και 2016-2018.

Μετά τις έρευνες και τα ευρήματα επιτόπιου ελέγχου, η ΚΤΚ κατέληξε στις 27 Ιανουαρίου 2021 ότι στην περίπτωση της νομοθεσίας AML 2008-2015 η BOC PCL παραβίασε ορισμένα άρθρα της εν λόγω νομοθεσίας και για την έρευνα σχετικά με τα έτη 2016-2018 η BOC PCL εκ πρώτης όψεως, απέτυχε να ενεργήσει σύμφωνα με ορισμένες διατάξεις του νόμου AML / αντιτρομοκρατικής χρηματοδότησης (CTF) και της οδηγίας CBC AML/CTF.

Όσον αφορά τις παραπάνω έρευνες, μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο στην BOC PCL. Σύμφωνα με την οδηγία CBC AML, το μέγιστο πρόστιμο που μπορεί να επιβληθεί ανέρχεται σε €5 εκατ. ή 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών της BOC PCL για κάθε έρευνα. Το πρόστιμο αναμένεται να είναι περίπου €30 χιλ. για κάθε έρευνα, σύμφωνα με την υφιστάμενη αξιολόγηση του Συγκροτήματος. Η BOC PCL θα υποβάλει παραστάσεις για μετριασμό του προστίμου. Εάν επιβληθεί πρόστιμο στην BOC PCL, η BOC PCL μπορεί να προσφύγει ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου.

Έρευνες Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού

Τον Απρίλιο 2014, μετά από έρευνα η οποία ξεκίνησε το 2010, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου εξέδωσε πόρισμα ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες και/ή παραλείψεις σχετικά με συναλλαγές πληρωμών με κάρτες από, μεταξύ άλλων, την BOC PCL και την JCC Payment Systems Ltd (JCC), εταιρία επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει στην BOC PCL κατά 75%. Η BOC PCL αναμένει το τελικό συμπέρασμα αυτού του θέματος και έχει προβλέψει για αυτό αναλόγως.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της BOC PCL με την American Express, συγκεκριμένα ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το νόμο περί ανταγωνισμού της Κύπρου και της ΕΕ. Και για τα δύο θέματα, η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η BOC PCL (από κοινού με άλλες τράπεζες και τη JCC) έχει παραβιάσει τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Τον Μάιο 2017, η ΕΠΑ έχει επιβάλει πρόστιμο ύψους €18 εκατ. στην BOC PCL και η BOC PCL καταχώρησε προσφυγή σχετικά με την απόφαση και το πρόστιμο. Η πληρωμή του προστίμου παραμένει σε εκκρεμότητα μέχρι το τελικό αποτέλεσμα της προσφυγής. Τον Ιούνιο 2018, το Διοικητικό δικαστήριο αποδέχτηκε την θέση της BOC PCL και ακύρωσε την απόφαση όπως και το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην BOC PCL. Κατά το 2018, ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει έφεση στο Ανώτατο Δικαστήριο σε σχέση με την εν λόγω απόφαση. Μέχρι να εκδοθεί απόφαση από το Ανώτατο Δικαστήριο, τα θέματα παραμένουν τα ίδια, δηλαδή η απόφαση της ΕΠΑ παραμένει ακυρωμένη και δεν υπάρχει κανένα πρόστιμο εναντίον της BOC PCL. Η εν λόγω έφεση ακόμη εκκρεμεί κατά το τέλος του έτους.

39. Επιδίξεις, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.2 Κανονιστικά θέματα (συνέχεια)

Το 2019, το ΕΠΑ ξεκίνησε μια αυτεπάγγελτη έρευνα σχετικά με τις συμβατικές ρυθμίσεις/διευκολύνσεις που προσέφερε η BOC PCL για την περίοδο από το 2012 έως το 2016. Δεν έχουν προταθεί ακόμη χρεώσεις ούτε έχει κινηθεί επίσημη διαδικασία εναντίον της BOC PCL σε αυτήν την περίπτωση. Αυτή η έρευνα βρίσκεται επί του παρόντος σε πολύ πρώιμο στάδιο για να προβλεπτεί η έκβασή της και δεν έχει ξεκινήσει καμία επίσημη διαδικασία.

Τον Μάρτιο 2020, η ΕΠΑ αποφάσισε ότι η συμμετοχή της BOC PCL στην εταιρία Fairways Ltd παραβίαζε το δίκαιο του ανταγωνισμού. Πρόστιμο ύψους €5 χιλ. έχει εκδοθεί προς την BOC PCL μετά την υποβολή των γραπτών παραστάσεων της BOC PCL για μετρίασμό. Το πρόστιμο έχει πληρωθεί.

Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτών

Τον Ιούλιο του 2017, η Υπηρεσία Προστασίας των Καταναλωτών («ΥΠΚ») επέβαλε πρόστιμο ύψους €170 χιλ. στην BOC PCL μετά την ολοκλήρωση της αυτεπάγγελτης έρευνας σχετικά με ορισμένους όρους τόσο στην τεκμηρίωση δανείων της BOC PCL όσο και της Marfin Popular Bank, που διαπιστώθηκε ότι ήταν αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Οι αποφάσεις της ΥΠΚ (σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου) δεν είναι δεσμευτικές αλλά απλώς μια έκφραση γνώμης. Στο πλαίσιο αυτής της απόφασης, η BOC PCL υπέβαλε έφεση ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου το οποίο δεν έχει ακόμη εκδώσει την απόφασή του. Η υπόθεση έχει οριστεί για Οδηγίες τον Απρίλιο του 2021.

Τον Μάρτιο του 2020, επιδόθηκε στην BOC PCL αίτηση από τον διευθυντή της ΥΠΚ μέσω του Γενικού Εισαγγελέα ζητώντας διάταγμα του δικαστηρίου, με άμεση ισχύ, το αποτέλεσμα της οποίας θα είναι η BOC PCL να διακόψει τη χρήση ορισμένων κατ' ισχυρισμό καταχρηστικών όρων στις συμβάσεις της BOC PCL. Οι εν λόγω όροι αφορούν συμβάσεις που είχαν υπογραφεί κατά τη διάρκεια του 2006-2007. Επιπλέον, η εν λόγω αίτηση επιδιώκει την έκδοση διατάγματος που διατάζει την BOC PCL να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Η υπόθεση έχει οριστεί για Οδηγίες τον Απρίλιο του 2021. Η BOC PCL θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της.

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών καταχώρησε την αίτηση με αριθμό 79/2021, η οποία επιδόθηκε στην Τράπεζα το Μάρτιο του 2021. Με την εν λόγω αίτηση, ο σύνδεσμος αιτείται την έκδοση απαγορευτικού διατάγματος που να διατάζει την Τράπεζα να σταματήσει τη χρήση συγκεκριμένων ρητρών οι οποίες συμπεριλαμβάνονται σε καταναλωτικές συμβάσεις μεταξύ της Τράπεζας και των καταναλωτών. Περαιτέρω, αιτείται την έκδοση προστακτικού διατάγματος που να διατάζει την τροποποίηση τέτοιων συμβάσεων (υφιστάμενων και μελλοντικών) ούτως ώστε να διαγραφούν οι εν λόγω ρήτρες. Οι εν λόγω ρήτρες είχαν κριθεί ως καταχρηστικές σύμφωνα με αποφάσεις της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού κατά το 2016 και 2017, εναντίον της Τράπεζας. Η Τράπεζα προτίθεται να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των συμφερόντων της.

Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν το εύρος των αποτελεσμάτων και η προκύπτουσα οικονομική επίπτωση αυτών των θεμάτων είναι άγνωστη.

Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων (ΕΠΔ)

Ένας πελάτης της BOC PCL παραπονέθηκε στο Γραφείο του Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ότι η BOC PCL παραβίασε ορισμένες διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (GDPR). Το γραφείο του Επιτρόπου, επέβαλε πρόστιμο στην BOC PCL ύψους €15 χιλ. Το πρόστιμο έχει πληρωθεί.

Κανονιστική υπόθεση Ηνωμένου Βασιλείου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, υπάρχει πρόβλεψη ύψους €548 χιλ. (2019: €1,645 χιλ.). Ως μέρος της συμφωνίας για την πώληση της Bank of Cyprus UK Ltd, οποιαδήποτε υποχρέωση για την κανονιστική υπόθεση Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει υποχρέωση του Συγκροτήματος. Το ποσό της πρόβλεψης αντιπροσωπεύει την καλύτερη εκτίμηση για πιθανές εκροές που προκύπτουν από τις αποζημιώσεις σε πελάτες, βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών της διοίκησης.

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού Ρουμανίας

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Ρουμανίας έχει ξεκινήσει έρευνα τον Οκτώβριο 2019 αναφορικά με όλες τις εταιρίες μίσθωσης της Ρουμανίας. Όλες οι εταιρίες μίσθωσης ήταν μέλη του οργανισμού επαγγελματικού ALB (Asociatia Societatilor Financiare din Romania) και η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Ρουμανίας ισχυρίζεται ότι υπήρξε παράνομη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εταιριών/μελών του προαναφερθέντος οργανισμού. Η BOC Asset Management Romania S.A. είχε συμπεριληφθεί στην εν λόγω έρευνα ένεκα του ότι είναι μέλος του εν λόγω οργανισμού. Αυτή η έρευνα έχει ολοκληρωθεί τον Οκτώβριο 2020 και δεν έχει επιβληθεί πρόστιμο στην BOC Asset Management Romania S.A.

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.3 Άλλα θέματα

Τα άλλα θέματα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, προβλέψεις για διάφορα άλλα ανοικτά αιτήματα υπό εξέταση από κυβερνητικά και άλλα δημόσια σώματα, νομικά θέματα και προβλέψεις εγγυητικών και αποζημιώσεων που αφορούν την διαδικασία πώλησης κάποιων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Οι προβλέψεις για εκκρεμείς επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα δεν περιλαμβάνουν ασφαλιστικές απαιτήσεις που προκύπτουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών των ασφαλιστικών θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος καθώς αυτές περιλαμβάνονται κάτω από τον τίτλο 'Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις'.

39.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα

	Εκκρεμείς επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 39.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 39.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 39.3)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	70,075	13,691	24,328	108,094
Αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένου προεξόφλησης (Σημ. 15)	24,908	271	21,417	46,596
Χρήση προβλέψεων	(12,706)	(1,555)	(1,013)	(15,274)
Αποδέσμευση προβλέψεων (Σημ. 15)	(14,838)	-	(861)	(15,699)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(102)	-	(102)
31 Δεκεμβρίου	67,439	12,305	43,871	123,615
Προβλέψεις που αναμένονται να διακανονιστούν το αργότερο σε 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς	15,795	548	-	16,343

	Εκκρεμείς επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 39.1)	Κανονιστικά θέματα (Σημ. 39.2)	Άλλα θέματα (Σημ. 39.3)	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	74,372	29,569	13,010	116,951
Αύξηση προβλέψεων περιλαμβανομένου προεξόφλησης (Σημ. 15)	16,325	413	18,574	35,312
Χρήση προβλέψεων	(15,641)	(14,856)	(2,397)	(32,894)
Αποδέσμευση προβλέψεων (Σημ. 15)	(4,981)	(1,480)	-	(6,461)
Μεταφορά στην πληρωτέα φορολογία	-	-	(4,859)	(4,859)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	45	-	45
31 Δεκεμβρίου	70,075	13,691	24,328	108,094
Προβλέψεις που αναμένονται να διακανονιστούν το αργότερο σε 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς	16,333	1,600	-	17,933

Ορισμένες πληροφορίες που απαιτούνται από το ΔΛΠ 37 'Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες Απαιτήσεις' δεν γνωστοποιούνται στη βάση του ότι αναμένεται να προκαταλάβουν σημαντικά το αποτέλεσμα της υπόθεσης ή της διαπραγμάτευσης σε σχέση με εγγυητικές και αποζημιώσεις που αφορούν τη διαδικασία πώλησης κάποιων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος.

Η καθαρή αύξηση προβλέψεων για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές για το έτος 2020 οφειλόταν κυρίως στην πρόοδο των εκκρεμών επιδικιών και υπό διαιτησία διαφορών σχετικά με τίτλους που εκδόθηκαν από την BOC PCL στην Ελλάδα. Αναφορικά με άλλα θέματα, επιπρόσθετες προβλέψεις λήφθηκαν σε σχέση με τη διαδικασία πώλησης ορισμένων δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος ως στοιχεία αυτής της διαδικασίας που είναι σε εξέλιξη.

39. Επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

39.4 Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα (συνέχεια)

Μια αύξηση κατά 5% στην πιθανότητα του ποσοστού απώλειας για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (2019: 5%), με όλες τις άλλες οι μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, θα οδηγούσε σε αύξηση των πραγματικών προβλέψεων κατά €6,956 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: αύξηση κατά €5,848 χιλ.).

40. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και συμφωνίες

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, το Συγκρότημα εισέρχεται σε διάφορες αμετάκλητες δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές και άλλα όρια δανείων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμα εκταμιευθεί.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, εμπεριέχουν πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημ. 45.8).

40.1 Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχονται σε €19,420 χιλ. (2019: €26,341 χιλ.).

40.2. Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα, ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διάφορες διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την ιδιοκτησία των δανείων, την εγκυρότητα των δεσμεύσεων, τη φορολογική έκθεση και άλλα θέματα που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τους αγοραστές σε περίπτωση που γίνει έγκυρη απαίτηση από τους αγοραστές σε σχέση με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις.

Έχει αναγνωρισθεί πρόβλεψη βάσει της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της διοίκησης για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι αυτές οι εκροές είναι πιθανές.

41. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες

	2020	2019
	€000	€000
Ζημιές πριν τη φορολογία	(166,863)	(180,569)
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>		
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	272,131	224,264
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	19,224	20,118
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	18,263	16,161
(Αναστροφή απομείωσης)/απομείωση άλλων μη χρηματοοικονομικών μέσων	(7)	787
Πιστωτικές ζημιές άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	4,585	4,790
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο, κέρδος από αποπληρωμή και τόκο ομολόγων	(27,029)	(33,175)
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	90	99
Καθαρά κέρδη από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(556)	(2,551)
Καθαρές ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	2,055	302
Έσοδα από μερίσματα	(294)	(361)
Καθαρές ζημιές σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	34	495
Καθαρά κέρδη από πώληση επενδύσεων σε ομόλογα	(2,865)	-
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών	(69)	(5,513)
Κέρδος από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	(5,239)	(5,539)
Κέρδος/(ζημιά) από πώληση/διάλυση θυγατρικών εταιριών και συγγενών εταιριών	2,219	(3,886)
Καθαρά κέρδη από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων	(8,189)	(25,952)
Απομείωση στα αποθέματα ακινήτων	37,593	25,294
Αρνητικός τόκος σε δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	18,782	17,448
Αρνητικός τόκος για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	(5,306)	-
Τόκοι δανειακού κεφαλαίου	23,329	23,325
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(9,543)	(1,200)
Επιμέτρηση επένδυσης σε συγγενή εταιρία κατά την ταξινόμηση ως να κατέχεται προς πώληση	-	25,943
Τόκοι λειτουργικών μισθώσεων	489	386
Ειδικός φόρος	-	13,077
	172,834	113,743
<i>Μεταβολή σε:</i>		
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	13,648	26,150
Καταθέσεις από τράπεζες	(141,455)	101,462
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	2,017	2,627
Καταθέσεις πελατών	(158,319)	(152,027)
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ και υποχρεώσεις	16,255	(7,331)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος	(118,500)	(178,414)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	79,432	26,279
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	(23,571)	9,644
Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωμένα έξοδα	747	1,794
Λοιπές υποχρεώσεις και επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	34,777	22,695
Δεδουλευμένα έξοδα και αναβαλλόμενα έσοδα	(25,878)	17,267
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(6,182)	13,304
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(31,837)	(23,633)
Συμφωνίες επαναγοράς	(168,129)	(80,816)
Εισπράξεις από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων	81,917	219,478
	(272,244)	112,222
Φόροι που πληρώθηκαν	(1,259)	(2,475)
Καθαρή ταμειακή ροή (σε)/από εργασίες	(273,503)	109,747

41. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες (συνέχεια)

Μη ταμειακές συναλλαγές

2020

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά το 2020, το Συγκρότημα απέκτησε αποθέματα ακινήτων μέσω ανάκτησης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €123,817 χιλ. (2019: €197,209 χιλ.) (Σημ. 45.10).

Αναγνώριση του δικαιώματος χρήσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεις μίσθωσης

Κατά το 2020, το Συγκρότημα αναγνώρισε δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και αντίστοιχες υποχρεώσεις μίσθωσης ύψους €24,388 χιλ. (2019: €39,227 χιλ.).

2019

Πώληση του Project Helix

Με τη πώληση του Project Helix, το Συγκρότημα συμμετείχε σε ομολογιακό δάνεια σε σχέση με τη χρηματοδότηση του Project Helix ύψους €45 εκατ. (Σημ. 29).

Απόκτηση επενδύσεων σε μετοχές

Κατά το 2019 το Συγκρότημα απέκτησε μετοχές ύψους €6,529 χιλ. στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης δανείων πελατών. Το Συγκρότημα επέλεξε να ταξινομήσει αυτή τη μετοχική συμμετοχή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η λογιστική αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν €6,789 χιλ.

Πώληση του NMH Group

Κατά το 2019, το Συγκρότημα πώλησε το 64% που κατείχε στο NMH Group. Η συναλλαγή περιλάμβανε την εξόφληση υφιστάμενων εξασφαλίσεων και την παροχή καινούργιας χρηματοδότησης. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 52.4.2.

Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	2020	2019
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	(119,321)	(161,447)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	443,589	733,623
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	294	361
	324,562	572,537

Αλλαγές στις υποχρεώσεις για χρηματοδοτικές δραστηριότητες

	Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες (Note 30)	Δανειακό κεφάλαιο (Note 33)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	-	272,170	272,170
Ταμειακές ροές	1,000,000	(23,329)	976,671
Άλλες μη ταμειακές μεταβολές	(5,306)	23,311	18,005
31 Δεκεμβρίου	994,694	272,152	1,266,846
2019			
1 Ιανουαρίου	830,000	270,930	1,100,930
Ταμειακές ροές	(830,000)	(23,325)	(853,325)
Άλλες μη ταμειακές μεταβολές	-	24,565	24,565
31 Δεκεμβρίου	-	272,170	272,170

Περισσότερες πληροφορίες που σχετίζονται με την αλλαγή στις υποχρεώσεις μίσθωσης παρουσιάζονται στη Σημείωση 43.

42. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	2020	2019
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,495,284	4,899,994
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	68,425	-
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	326,426	230,869
	5,890,135	5,130,863

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες

	2020	2019
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,495,284	4,899,994
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	158,031	160,048
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	5,653,315	5,060,042

Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	326,426	230,869
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	76,358	88,712
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	-	1,300
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες (Σημ. 19)	402,784	320,881

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς περιλαμβάνουν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €34,032 χιλ. (2019: €41,104 χιλ.), τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

43. Μισθώσεις

Το Συγκρότημα κατέχει συμβάσεις μίσθωσης για εμπορικά ακίνητα όπως γραφεία και υποκαταστήματα. Οι βασικοί όροι για τις συμβάσεις μίσθωσης που σχετίζονται με το δίκτυο καταστημάτων είναι ομοιόμορφοι, ανεξάρτητα από τους μισθωτές, με μη ακυρώσιμη περίοδο ενοικίασης δύο ετών. Το Συγκρότημα έχει τη δυνατότητα να παρατείνει την μίσθωση για τέσσερις επιπλέον περιόδους δύο ετών η κάθε μία. Το Συγκρότημα έχει το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή μετά τη λήξη της αρχικής περιόδου να τερματίσει την υφιστάμενη σύμβαση μίσθωσης δίνοντας προειδοποίηση (συνήθως 3 ή 6 μήνες) στον εκμισθωτή. Ανάλογα με τους συμφωνηθέντες όρους, το ενοίκιο προσαρμόζεται στο τέλος κάθε περιόδου ανανέωσης ανάλογα με τις τρέχουσες μισθώσεις της περιοχής και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομοθεσία.

Τα κτήρια γραφεία μισθώνονται από το Συγκρότημα για την λειτουργία των διοικητικών τμημάτων. Οι βασικοί όροι για νέες συμβάσεις μίσθωσης και η τρέχουσα πρακτική είναι ουσιαστικά οι ίδιοι με τους όρους συμβάσεων μίσθωσης υποκαταστημάτων.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η υποχρέωση μίσθωσης επαναμετρήθηκε λόγω αλλαγών στις μελλοντικές πληρωμές μισθώσεων και την επανεκτίμηση της διάρκειας μίσθωσης υφιστάμενων συμβολαίων χρησιμοποιώντας τις παραδοχές όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 5.13.

43. Μισθώσεις (συνέχεια)

Η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μίσθωσης, καθώς και η κίνηση του έτους κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 25)	Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 34)
	€000	€000
2020		
1 Ιανουαρίου	30,388	(29,704)
Αποαναγνωρίσεις περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 25)	(2,399)	2,399
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(8,855)	-
Έξοδα από τόκους (Σημ. 8)	-	(489)
Επανεκτίμηση της διάρκειας μίσθωσης	26,936	(26,787)
Εκροές μετρητών-πληρωμές	-	8,626
31 Δεκεμβρίου	46,070	(45,955)

	Δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 25)	Υποχρεώσεις μισθώσεων (Σημ. 34)
	€000	€000
2019		
1 Ιανουαρίου-Επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16	37,474	(37,474)
Προσθήκες	2,476	(2,476)
Αποαναγνωρίσεις περιουσιακών στοιχείων	(723)	723
Πρόβλεψη για έξοδα αποκατάστασης-περιλαμβάνεται στις λοιπές υποχρεώσεις	-	1,230
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 15)	(8,839)	-
Έξοδα από τόκους (Σημ. 8)	-	(386)
Εκροές μετρητών-πληρωμές	-	8,679
31 Δεκεμβρίου	30,388	(29,704)

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων αποτελείται από μισθώσεις κτιρίων και παρουσιάζονται ως Ακίνητα στη Σημείωση 25.

Οι εκροές μετρητών αφορούν πληρωμή ενοικίου που έγινε κατά τη διάρκεια του έτους.

Η ανάλυση της υποχρέωσης μίσθωσης με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη παρουσιάζεται στη Σημείωση 47.

44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	2020			2019		
	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,495,284	158,031	5,653,315	4,899,994	160,048	5,060,042
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	326,426	76,358	402,784	232,169	88,712	320,881
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	5,556	19,071	24,627	3,217	19,843	23,060
Επενδύσεις συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	371,953	1,541,161	1,913,114	446,293	1,459,537	1,905,830
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1,369,576	8,516,471	9,886,047	1,521,642	9,200,199	10,721,841
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	15,078	459,109	474,187	14,528	444,324	458,852
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	144,159	105,718	249,877	192,831	51,099	243,930
Αποθέματα ακινήτων	341,698	1,007,911	1,349,609	582,878	794,575	1,377,453
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	37,909	303,451	341,360	37,909	341,217	379,126
Ακίνητα, εξοπλισμός και άλλα περιουσιακά στοιχεία	-	457,730	457,730	14	466,986	467,000
Επενδύσεις σε ακίνητα	25,244	102,844	128,088	-	136,197	136,197
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία	-	2,462	2,462	-	2,393	2,393
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	630,931	-	630,931	26,217	-	26,217
	8,763,814	12,750,317	21,514,131	7,957,692	13,165,130	21,122,822
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	82,250	309,699	391,949	203,406	329,998	533,404
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	994,694	994,694	-	-	-
Συμφωνίες επαναγοράς	-	-	-	168,129	-	168,129
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	6,805	39,173	45,978	11,839	38,754	50,593
Καταθέσεις πελατών	5,242,058	11,291,154	16,533,212	5,327,735	11,363,796	16,691,531
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	91,467	580,136	671,603	88,796	551,217	640,013
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις, και επιδίκες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα	258,665	224,842	483,507	273,914	158,426	432,340
Δανειακό κεφάλαιο	172,152	100,000	272,152	-	272,170	272,170
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	45,982	45,982	-	46,015	46,015
	5,853,397	13,585,680	19,439,077	6,073,819	12,760,376	18,834,195

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

44. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή πρόθεση για πώληση ή αντικατάστασή τους με κάποια παρόμοια. Το τελευταίο αφορά περιπτώσεις όπου υπάρχει εξασφαλισμένος δανεισμός, που απαιτεί την εκχώρηση ομολόγων και αυτά τα ομόλογα λήγουν πριν τη λήξη του εξασφαλισμένου δανεισμού. Η λήξη των ομολόγων επεκτείνεται για να καλύψει την περίοδο του εξασφαλισμένου δανεισμού.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα κατηγοριοποιούνται στην χρονική κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους'. Τα δάνεια του Σταδίου 3 κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους' εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Τα αποθέματα ακινήτων κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών με λήξη εντός ενός έτους κατηγοριοποιείται στην κατηγορία 'Πέραν του ενός έτους', βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και των δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη, η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρίες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τις πολιτικές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και παρακολουθεί τη συμμόρφωση για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα καθώς και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω έγκαιρης εκτίμησης πιστωτικού κινδύνου πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου, προστατεύει την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου, βεβαιώνεται για την ποιότητα των αποφάσεων και επεξεργάζεται και διασφαλίζει ότι η πιστωτική λειτουργία επιβολής κυρώσεων χρήζει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για το Συγκρότημα είναι διεσπαρμένος στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τους απαγορευμένους/επικινδύνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς, ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους.

Οι σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές του Συγκροτήματος αναφορικά με τον καθορισμό των προβλέψεων για απομείωση παρατίθενται στη Σημείωση 5 'Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' αυτών των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο που αποτελεί έκθεση σε Πιστωτικά Ιδρύματα και Κυβερνήσεις και άλλα ομόλογα. Τα μοντέλα και τα όρια παρουσιάζονται στο και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της αρμόδιας αρχής βάσει των εγκεκριμένων ορίων.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις

Η μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	2020	2019
	€000	€000
Στον ισολογισμό		
Κύπρος	18,214,537	17,890,028
Άλλες χώρες	38,546	45,382
	18,253,083	17,935,410
Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	2,573,197	2,563,718
Άλλες χώρες	52,145	58,290
	2,625,342	2,622,008
Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	20,787,734	20,453,746
Άλλες χώρες	90,691	103,672
	20,878,425	20,557,418

Το Συγκρότημα προσφέρει στους πελάτες του εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστωτικές και εγγυητικές επιστολές (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα σε πληρωμές για λογαριασμό των πελατών του σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, επιβαρύνσεις σταθερής και κυμαινόμενης επιβάρυνσης επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού μέσου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος αγοράς που εμπεριέχεται στις ανοιχτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη αντίστοιχη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και τις πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι η έκθεση αφού ληφθεί υπόψη η ζημιά απομείωσης και οι εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και τις πιστωτικές αναβαθμίσεις. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι μια πρόσθετη μορφή εξασφάλισης, που όμως δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες, αφού είναι ανέφικτο να εκτιμηθεί η εύλογη αξία τους.

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες περιορίζεται στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2020									
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	5,513,629	-	-	-	-	-	-	-	5,513,629
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	402,784	1,190	-	-	-	-	-	1,190	401,594
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	19,118	-	-	-	-	-	-	-	19,118
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	1,689,726	-	-	-	-	-	-	-	1,689,726
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	24,627	-	-	-	-	-	-	-	24,627
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	9,886,047	440,034	582,867	158,765	14,005,567	1,517,072	(7,765,182)	8,939,123	946,924
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	493,037	806	271	6,121	1,229,782	50,263	(807,942)	479,301	13,736
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	68,425	-	-	-	-	-	-	-	68,425
Χρεώστες (Σημ. 28)	39,011	-	-	-	-	-	-	-	39,011
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	53,479	-	-	-	-	-	-	-	53,479
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	63,200	-	-	-	-	-	-	-	63,200
Σύνολο στον ισολογισμό	18,253,083	442,030	583,138	164,886	15,235,349	1,567,335	(8,573,124)	9,419,614	8,833,469
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	4,655	277	2	-	3,869	507	-	4,655	-
Εγγυητικές	619,530	110,304	2,305	1,332	123,283	43,154	-	280,378	339,152
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	14,866	1,854	169	-	4,992	815	-	7,830	7,036
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,986,291	26,194	643	1,479	372,670	54,996	-	455,982	1,530,309
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2,625,342	138,629	3,119	2,811	504,814	99,472	-	748,845	1,876,497
	20,878,425	580,659	586,257	167,697	15,740,163	1,666,807	(8,573,124)	10,168,459	10,709,966

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.1 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ Εγγυητικές Επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2019									
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	4,908,487	-	-	-	-	-	-	-	4,908,487
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες (Σημ. 19)	320,881	470	-	-	-	-	-	470	320,411
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	24,093	-	-	-	-	-	-	-	24,093
Ομόλογα σε αποσβεσμένο κόστος και στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 20)	1,713,914	-	-	-	-	-	-	-	1,713,914
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	23,060	-	-	-	-	-	-	-	23,060
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	10,721,841	434,985	637,792	170,711	15,507,312	1,387,859	(8,525,943)	9,612,716	1,109,125
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	25,929	25	689	253	29,276	15,704	(31,293)	14,654	11,275
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων (Σημ. 28)	53,354	-	-	23,816	48,900	44,270	(93,207)	23,779	29,575
Χρεώστες (Σημ. 28)	39,663	-	-	-	-	-	-	-	39,663
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους (Σημ. 28)	50,609	-	-	-	-	-	-	-	50,609
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	53,579	-	-	-	-	-	-	-	53,579
Σύνολο στον ισολογισμό	17,935,410	435,480	638,481	194,780	15,585,488	1,447,833	(8,650,443)	9,651,619	8,283,791
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	5,816	447	-	-	4,471	175	-	5,093	723
Εγγυητικές	683,084	127,078	2,045	3,132	137,509	34,527	-	304,291	378,793
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	11,767	1,993	-	-	5,429	618	-	8,040	3,727
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,921,341	28,653	6,087	1,590	345,199	51,128	-	432,657	1,488,684
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2,622,008	158,171	8,132	4,722	492,608	86,448	-	750,081	1,871,927
	20,557,418	593,651	646,613	199,502	16,078,096	1,534,281	(8,650,443)	10,401,700	10,155,718

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις και οι ανειλημμένες υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνουν εκθέσεις που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ύψους €2,188 χιλ. (2019: €1,579 χιλ.), που ως προς τη γεωγραφική ανάλυση κατατάσσονται στην γεωγραφική περιοχή της Κύπρου.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου, τις σχετικές Οδηγίες της ΚΤΚ και τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRF). Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% της κεφαλαιακής βάσης σε ένα συγκρότημα πελατών. Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος επιβάλλει αυστηρότερα όρια συγκέντρωσης κινδύνου και το Συγκρότημα λαμβάνει μέτρα για να μειώσει σταδιακά αυτές τις εκθέσεις, οι οποίες έχουν υπερβεί τα εσωτερικά όρια στην πάροδο του χρόνου.

Η συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, η οποία βασίζεται στη συγκέντρωση ανά κλάδο δραστηριότητας (ανά οικονομική δραστηριότητα) και ανά πελατειακού τομέα διαχείρισης καθώς και ανά γεωγραφική περιοχή, παρουσιάζεται παρακάτω. Η γεωγραφική ανάλυση, για σκοπούς της συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου, βασίζεται στην Πολιτική Κινδύνου Χώρας του Συγκροτήματος που ακολουθείται για την παρακολούθηση των ανοιγμάτων του Συγκροτήματος. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνη για την ανάλυση του κινδύνου έκθεσης της χώρας. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) εξετάζει τον κίνδυνο έκθεσης ανά χώρα σε τριμηνιαία βάση και το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εξετάζει τα ανοίγματα κινδύνου χωρών και τυχόν παραβιάσεις των ορίων κινδύνου χώρας σε τακτική βάση και τουλάχιστον ετησίως. Σύμφωνα με την πολιτική του Συγκροτήματος, τα ανοίγματα αναλύονται ανά χώρα κινδύνου βάσει της χώρας διαμονής ατόμων και της χώρας εγγραφής εταιριών.

Η παρακάτω συγκέντρωση κινδύνου ανά γεωγραφική περιοχή παρουσιάζει ξεχωριστά τις χώρες με υψηλή συγκέντρωση κινδύνου και όλες οι άλλες χώρες με χαμηλή συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, παρουσιάζονται στις 'Άλλες χώρες', σύμφωνα με τη πολιτική του Συγκροτήματος.

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
2020							
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	1,014,445	717	252	3,767	7,291	112	1,026,584
Βιομηχανία	350,403	389	177	704	1,399	31,717	384,789
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	875,572	35,989	34,736	504	-	40,185	986,986
Κατασκευές	613,895	8,689	123	2,786	741	234	626,468
Ακίνητα	867,601	127,342	1,899	33,484	-	41,223	1,071,549
Ιδιώτες	4,670,357	8,024	163,613	1,202	48,361	84,830	4,976,387
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	652,928	407	5,711	3,968	23,074	39,933	726,021
Λοιποί κλάδοι	432,569	13	219	838	5	168,175	601,819
	9,477,770	181,570	206,730	47,253	80,871	406,409	10,400,603

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
2020							
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,922,810	8,949	94	605	18,913	2,760	1,954,131
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	1,344,983	163,153	41,334	35,546	9,308	302,734	1,897,058
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,081,773	708	2,881	2,393	4,361	2,337	1,094,453
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	2,862,802	3,052	57,627	623	6,051	25,622	2,955,777
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	884,151	1,286	1,507	196	256	2,061	889,457
Αναδιρθώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	175,386	-	524	-	-	5,324	181,234
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	86,644	189	1,633	-	263	133	88,862
- στεγαστικά	130,661	182	2,849	130	219	1,703	135,744
- λοιπά καταναλωτικά	94,560	13	127	-	-	12	94,712
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	20,388	-	-	7,592	-	23	28,003
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	87,276	9	275	-	1,465	1,728	90,753
- στεγαστικά	364,775	326	73,460	160	18,511	30,042	487,274
- λοιπά καταναλωτικά	327,637	34	6,157	4	355	2,076	336,263
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	68,923	2,905	18,262	4	21,169	24,075	135,338
Διαχείριση περιουσίας	25,001	764	-	-	-	5,779	31,544
	9,477,770	181,570	206,730	47,253	80,871	406,409	10,400,603

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
2019 (αναπροσαρμοσμένα)							
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	1,315,261	1,019	905	3,843	7,779	416	1,329,223
Βιομηχανία	416,263	677	69	1,309	1,913	34,461	454,692
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	806,009	34,169	36,914	731	-	38,016	915,839
Κατασκευές	817,816	8,433	160	3,007	1,026	397	830,839
Ακίνητα	943,141	128,955	3,319	38,311	672	25,798	1,140,196
Ιδιώτες	5,374,482	8,589	221,924	1,370	64,391	112,662	5,783,418
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	728,704	1,016	6,901	5,155	38,310	36,183	816,269
Λοιποί κλάδοι	532,594	54	241	986	31	203,764	737,670
	10,934,270	182,912	270,433	54,712	114,122	451,697	12,008,146

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.2 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

2019 (αναπροσαρμοσμένα)	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,937,940	7,924	2,932	780	22,269	2,970	1,974,815
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	1,334,054	163,332	42,776	40,654	19,588	299,345	1,899,749
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,095,447	785	3,657	2,509	5,847	2,059	1,110,304
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	2,687,248	2,615	65,241	710	6,958	29,915	2,792,687
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	890,112	768	1,904	210	382	2,468	895,844
Αναδιαρθρώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	303,960	298	648	-	-	16,219	321,125
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	313,550	218	1,797	-	565	1,147	317,277
- στεγαστικά	337,344	150	7,710	-	977	4,353	350,534
- λοιπά καταναλωτικά	177,841	25	919	-	17	243	179,045
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	73,656	-	-	9,444	-	7,507	90,607
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	423,326	155	3,798	-	1,481	4,818	433,578
- στεγαστικά	656,974	2,312	109,237	357	29,588	46,189	844,657
- λοιπά καταναλωτικά	614,137	362	11,053	38	2,375	5,566	633,531
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	62,938	3,941	18,759	10	24,074	23,930	133,652
Διαχείριση περιουσίας	25,743	27	2	-	1	4,968	30,741
	10,934,270	182,912	270,433	54,712	114,122	451,697	12,008,146

Στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του 2019, η ανάλυση συγκέντρωσης ανά κλάδο και ανά πελατειακό τομέα παρουσιάστηκε ανά γεωγραφική ανάλυση όπου τα ανοίγματα ανά κλάδο και ανά πελατειακό τομέα κατανέμονται στη χώρα διαχείρισης των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Για τους σκοπούς της παρούσας σημείωσης, η γεωγραφική ανάλυση έχει αντικατασταθεί με συγκέντρωση κινδύνου ανά γεωγραφική περιοχή βάσει τη χώρα διαμονής για φυσικά πρόσωπα και τη χώρα εγγραφής για εταιρείες.

Ως αποτέλεσμα, για το 2019, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €988,236 χιλ., αφορά δάνεια όπου η χώρα διαχείρισης τους ήταν η Κύπρος και παρουσιάστηκαν στην γεωγραφική περιοχή 'Κύπρος' στη γεωγραφική ανάλυση όπως γνωστοποιήθηκε στην αντίστοιχη σημείωση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του 2019 και αφορούν πελάτες που διαμένουν/είναι εγγεγραμμένοι στις ακόλουθες χώρες βάσει την γεωγραφική συγκέντρωση ανά χώρα κινδύνου: €182,701 χιλ. στην Ελλάδα, €269,742 χιλ. στο Ηνωμένο Βασίλειο, €17,679 χιλ. στη Ρουμανία, €66,417 χιλ. στη Ρωσία και €451,697 χιλ. σε 'Άλλες χώρες' και έχουν παρουσιαστεί στις προαναφερθείσες χώρες στους πίνακες του 2019 παραπάνω, όπως έχουν αναπροσαρμοστεί.

Παρομοίως, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ύψους €85,640 χιλ. όπου η χώρα διαχείρισης τους ήταν σε άλλες χώρες παρουσιάστηκαν στην γεωγραφική περιοχή 'Άλλες Χώρες' στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και αφορά πελάτες που διαμένουν/είναι εγγεγραμμένοι στις ακόλουθες χώρες βάσει την γεωγραφική συγκέντρωση ανά χώρα κινδύνου: €211 χιλ. στην Ελλάδα, €691 χιλ. στο Ηνωμένο Βασίλειο, €37,033 χιλ. στη Ρουμανία και €47,705 χιλ. στη Ρωσία και έχουν παρουσιαστεί στις προαναφερθείσες χώρες στους πίνακες του 2019 παραπάνω, όπως έχουν αναπροσαρμοστεί.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα, λογιστικής αξίας ύψους €85,424 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €80,324 χιλ.).

45.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Οι συγκεντρώσεις βιομηχανικών, γεωγραφικών και επιχειρηματικών τομέων συγκέντρωσης των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

2020	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	137,088	-	-	-	-	137,088
Βιομηχανία	49,724	84	305	-	560	50,673
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	30,266	-	496	-	29	30,791
Κατασκευές	151,907	-	8	26	76	152,017
Ακίνητα	68,685	-	-	-	314	68,999
Ιδιώτες	712,742	1,423	16,225	10,004	14,969	755,363
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	85,933	199	62	1,093	192	87,479
Λοιποί κλάδοι	58,845	-	-	-	-	58,845
	1,295,190	1,706	17,096	11,123	16,140	1,341,255

2020	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	3	-	-	-	-	3
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	40	-	-	-	-	40
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	23	-	-	-	-	23
Αναδιάρθρωσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	65,947	-	-	-	-	65,947
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	117,541	1	1,734	163	368	119,807
- στεγαστικά	21,584	-	402	-	76	22,062
- λοιπά καταναλωτικά	39,998	-	137	-	160	40,295
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	132,494	-	1,164	3,552	2,918	140,128
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	365,829	149	2,993	842	1,842	371,655
- στεγαστικά	298,136	1,305	9,019	5,705	7,492	321,657
- λοιπά καταναλωτικά	253,595	251	1,647	861	3,284	259,638
	1,295,190	1,706	17,096	11,123	16,140	1,341,255

2019 (αναπροσαρμοσμένα)	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Εμπόριο	18,037	-	-	-	2	-	18,039
Βιομηχανία	6,327	-	-	-	-	-	6,327
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	5,135	-	14	-	-	15	5,164
Κατασκευές	10,588	4	-	-	-	-	10,592
Ακίνητα	1,263	-	-	-	-	-	1,263
Ιδιώτες	108,043	1,779	441	35	56	309	110,663
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	15,930	80	11	-	1	556	16,578
Λοιποί κλάδοι	5,252	3	-	-	-	-	5,255
	170,575	1,866	466	35	59	880	173,881

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

2019 (αναπροσαρμοσμένα)	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Άλλες χώρες	Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	710	-	-	-	-	-	710
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5	-	-	-	-	-	5
Ιδιώτες							
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	330	-	-	-	-	-	330
Αναδιρθώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	7,618	-	-	-	-	-	7,618
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,155	-	-	-	-	-	1,155
- στεγαστικά	923	204	-	-	-	-	1,127
- λοιπά καταναλωτικά	39,832	45	179	-	11	45	40,112
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	17,640	-	-	-	-	-	17,640
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	20,662	-	-	-	-	29	20,691
- στεγαστικά	3,244	1,317	191	-	-	-	4,752
- λοιπά καταναλωτικά	78,391	300	96	35	48	804	79,674
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	65	-	-	-	-	2	67
	170,575	1,866	466	35	59	880	173,881

Όπως επεξηγείται στη Σημείωση 45.2 οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του 2019 παρουσίαζαν την πιο πάνω ανάλυση στη βάση της γεωγραφικής ανάλυσης. Όλα τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονταν προς πώληση παρουσιάζονταν στην χώρα 'Κύπρος' στη γεωγραφική ανάλυση καθώς η χώρα διαχείρισης τους ήταν η Κύπρος.

45.4 Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	2020	2019
	€000	€000
Ευρώ	9,833,176	11,282,192
Δολάριο Αμερικής	344,446	406,139
Αγγλική Στερλίνα	91,213	85,925
Ρωσικό Ρούβλι	14,957	20,537
Ρουμανικό Λέι	344	669
Ελβετικό φράγκο	108,198	198,260
Άλλα νομίσματα	8,269	14,424
	10,400,603	12,008,146

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.5 Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Οι πιο κάτω πίνακες, παρουσιάζουν την συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα των δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που κατέχονται προς πώληση.

	2020	2019
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	€000	€000
Ευρώ	1,285,894	170,050
Δολάριο Αμερικής	7,023	55
Αγγλική Στερλίνα	709	2
Ελβετικό Φράγκο	42,964	2,422
Άλλα νομίσματα	4,665	1,352
	1,341,255	173,881

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	6,681,481	2,148,946	1,380,926	335,852	10,547,205
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(72,591)	(25,815)	(9,376)	(38,820)	(146,602)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	6,608,890	2,123,131	1,371,550	297,032	10,400,603

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	7,020,377	1,523,823	3,038,733	627,212	12,210,145
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(75,508)	(20,455)	(16,516)	(89,520)	(201,999)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	6,944,869	1,503,368	3,022,217	537,692	12,008,146

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	6,177	21,801	1,138,587	221,365	1,387,930
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	(41)	397	(7,650)	(39,381)	(46,675)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	6,136	22,198	1,130,937	181,984	1,341,255

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2019	€000	€000	€000	€000	€000
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	176	807	153,608	30,373	184,964
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	-	13	(3,402)	(7,694)	(11,083)
Μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος	176	820	150,206	22,679	173,881

Αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία

Η αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας κατά το 2013. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Η αναπροσαρμογή στην εναπομείνουσα εύλογη αξία περιλαμβάνεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Ωστόσο, για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού δεν παρουσιάζεται στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων, όπως φαίνεται στους πιο πάνω πίνακες.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος του Συγκροτήματος ανά στάδιο, ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης και γεωγραφική ανάλυση. Σε αυτή τη σημείωση και τις εναπομείνουσες σημειώσεις της Σημείωσης 45, Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος, η γεωγραφική ανάλυση αναφέρεται στη χώρα διαχείρισης των δανείων.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,519,663	362,199	37,635	34,634	1,954,131
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	1,393,025	367,147	102,881	34,005	1,897,058
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	740,305	325,412	17,731	11,005	1,094,453
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,223,620	651,980	68,644	11,533	2,955,777
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	588,339	251,022	33,095	17,001	889,457
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	29,545	65,166	70,190	16,333	181,234
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	12,418	28,321	39,398	8,725	88,862
- στεγαστικά	2,237	8,144	120,558	4,805	135,744
- λοιπά καταναλωτικά	1,586	5,888	84,047	3,191	94,712
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	19,185	8,818	28,003
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	82,317	8,436	90,753
- στεγαστικά	-	-	405,052	82,222	487,274
- λοιπά καταναλωτικά	224	13	280,872	55,154	336,263
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	76,160	49,222	9,767	189	135,338
Διαχείριση περιουσίας	21,768	8,617	178	981	31,544
	6,608,890	2,123,131	1,371,550	297,032	10,400,603
Κύπρος	6,608,309	2,123,131	1,306,992	297,032	10,335,464
Άλλες χώρες	581	-	64,558	-	65,139
	6,608,890	2,123,131	1,371,550	297,032	10,400,603

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	1,624,886	247,501	61,917	40,511	1,974,815
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	1,456,080	258,425	149,464	35,780	1,899,749
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	837,825	221,977	40,219	10,283	1,110,304
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,202,044	430,200	149,020	11,423	2,792,687
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	646,648	169,063	60,890	19,243	895,844
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	32,879	60,545	197,319	30,382	321,125
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	49,193	55,345	193,415	19,324	317,277
- στεγαστικά	2,604	3,866	334,892	9,172	350,534
- λοιπά καταναλωτικά	430	607	172,079	5,929	179,045
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	74,637	15,970	90,607
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	372,046	61,532	433,578
- στεγαστικά	-	-	702,392	142,265	844,657
- λοιπά καταναλωτικά	216	-	499,018	134,297	633,531
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	75,965	44,317	12,788	582	133,652
Διαχείριση περιουσίας	16,099	11,522	2,121	999	30,741
	6,944,869	1,503,368	3,022,217	537,692	12,008,146
Κύπρος	6,944,083	1,503,368	2,937,364	537,692	11,922,507
Άλλες χώρες	786	-	84,853	-	85,639
	6,944,869	1,503,368	3,022,217	537,692	12,008,146

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος του Συγκροτήματος που κατέχονται προς πώληση, ανά στάδιο, ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης και γεωγραφική ανάλυση.

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2020					
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	-	3	3
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	-	40	-	-	40
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	-	2	21	-	23
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	948	63,465	1,534	65,947
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4,126	15,085	96,757	3,839	119,807
- στεγαστικά	652	3,279	17,083	1,048	22,062
- λοιπά καταναλωτικά	1,358	2,844	33,298	2,795	40,295
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	115,320	24,808	140,128
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	322,729	48,926	371,655
- στεγαστικά	-	-	277,084	44,573	321,657
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	205,180	54,458	259,638
	6,136	22,198	1,130,937	181,984	1,341,255
Κύπρος	6,136	22,198	1,130,937	181,984	1,341,255

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019					
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	-	360	350	-	710
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	2	3	5
Ιδιώτες					
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	139	47	144	-	330
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	20	410	6,162	1,026	7,618
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	7	1	952	195	1,155
- στεγαστικά	4	-	1,119	4	1,127
- λοιπά καταναλωτικά	6	2	36,549	3,555	40,112
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	14,543	3,097	17,640
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	15,392	5,299	20,691
- στεγαστικά	-	-	3,954	798	4,752
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	71,020	8,654	79,674
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	-	-	19	48	67
	176	820	150,206	22,679	173,881
Κύπρος	176	820	150,206	22,679	173,881

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

Η ανάλυση των μεταβολών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος ανά στάδιο, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	6,945,045	1,504,188	3,172,423	560,371	12,182,027
Μεταφορές στο στάδιο 1	551,657	(528,094)	(23,563)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(1,180,335)	1,319,619	(139,284)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(20,831)	(28,251)	49,082	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	10	(2)	(4,951)	4	(4,939)
Διαγραφές	(1,496)	(805)	(359,257)	(36,872)	(398,430)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες διαφορές	132,740	65,383	202,795	39,674	440,592
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αποσύρσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	1,157,886	42,276	41,778	183	1,242,123
Δάνεια εκτός του χαρτοφυλακίου Velocity 2 που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(971,374)	(224,760)	(321,136)	(72,354)	(1,589,624)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	1,724	(4,225)	(2,998)	1,133	(4,366)
Πώληση χαρτοφυλακίου Velocity 2	-	-	(112,402)	(13,123)	(125,525)
31 Δεκεμβρίου	6,615,026	2,145,329	2,502,487	479,016	11,741,858

Προσαρμογές που έγιναν λόγω COVID-19 με αποτέλεσμα τη μεταφορά δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο Στάδιο 2, γνωστοποιούνται στη Σημείωση 5.2.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	5,964,996	1,991,921	6,073,519	1,111,891	15,142,327
Μεταφορές στο στάδιο 1	1,099,371	(935,543)	(163,828)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(616,576)	776,129	(159,553)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(98,708)	(117,022)	215,730	-	-
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	10	-	533	-	543
Διαγραφές	(3,351)	(5,096)	(369,744)	(63,674)	(441,865)
Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλες διαφορές	47,600	216,036	258,631	67,757	590,024
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αποσύρσεις υφιστάμενων διευκολύνσεων	1,801,886	49,540	67,220	798	1,919,444
Δάνεια εκτός των χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1 που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(1,239,757)	(426,773)	(551,549)	(148,439)	(2,366,518)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων	487	72	(298)	(717)	(456)
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1	(10,913)	(45,076)	(2,198,238)	(407,245)	(2,661,472)
31 Δεκεμβρίου	6,945,045	1,504,188	3,172,423	560,371	12,182,027

Για τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις, τα όρια τρεχούμενων λογαριασμών και τις πιστωτικές κάρτες, η καθαρή θετική θέση στο υπόλοιπο ανά στάδιο, μη περιλαμβανομένων των διαγραφών, παρουσιάζεται στα 'Νέα Δάνεια που δημιουργήθηκαν' και αν η αλλαγή είναι αρνητική παρουσιάζεται στα 'Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.6 Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά στάδιο (συνέχεια)

Η κίνηση στα μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στις μεγάλες επιχειρήσεις, διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις και ιδιώτες στην Κύπρο, (εξαιρουμένων δανείων στις Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών, Διεθνείς τραπεζικές εργασίες και Διαχείριση περιουσίας) συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες:

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Ιδιώτες
2020	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,953,170	1,845,777	3,688,137
Μεταφορές (σε)/από πελατειακό τομέα	(3,162)	22,046	(11,783)
Δεδουλευμένοι τόκοι, συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	52,673	24,402	90,158
Διαγραφές	(1,165)	(19,191)	(4,026)
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν	319,385	261,281	508,773
Δάνεια εκτός από το χαρτοφυλάκιο Velocity 2 που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(380,501)	(271,581)	(428,755)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	(5,094)	(4,397)	2,058
31 Δεκεμβρίου	<u>1,935,306</u>	<u>1,858,337</u>	<u>3,844,562</u>

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Ιδιώτες
2019	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	3,323,801	-	3,769,872
Μεταφορές (από)/σε πελατειακό τομέα	(8,718)	8,867	(167,414)
Μεταφορές (από)/σε Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	(1,367,371)	1,487,391	(3)
Δεδουλευμένοι τόκοι, συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	69,113	62,841	108,655
Διαγραφές	(12,740)	(545)	(7,637)
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν	489,068	644,947	524,813
Δάνεια εκτός από το χαρτοφυλάκιο Velocity 2 που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(528,094)	(356,620)	(540,004)
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση	2,776	(1,104)	(18)
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity	(14,665)	-	(127)
31 Δεκεμβρίου	<u>1,953,170</u>	<u>1,845,777</u>	<u>3,688,137</u>

45.7 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης

Η αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας (credit scoring) είναι το κύριο σύστημα διαβάθμισης κινδύνου για την αξιολόγηση του κινδύνου οφειλέτη και συναλλαγής για τα βασικά χαρτοφυλάκια της BOC PCL. Τα χαρτοφυλάκια αυτά είναι επιχειρήσεις, ιδιώτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι μεγάλες επιχειρήσεις και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι νομικές οντότητες. Οι ιδιώτες είναι φυσικά πρόσωπα.

Τα μοντέλα διαβάθμισης χρησιμοποιούν εσωτερικά και εξωτερικά δεδομένα για την αξιολόγηση και 'βαθμολόγηση' των δανειοληπτών, και της πιστωτικής τους ποιότητας, προκειμένου να παρέχονται περαιτέρω στοιχεία για τη διαχείριση των ορίων των υφιστάμενων δανείων και ενεργειών εισπράξεων. Τα δεδομένα είναι συγκεκριμένα για τον δανειολήπτη αλλά χρησιμοποιούνται και επιπρόσθετα στοιχεία που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά του δανειολήπτη.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.7 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

Η πιστωτική διαβάθμιση είναι ένας από τους παράγοντες που χρησιμοποιούνται για τους νέους πελάτες και τη διαχείριση των υφιστάμενων πελατών. Το αποτέλεσμα χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της πιστωτικής ποιότητας για κάθε ανεξάρτητη απόκτηση ή διαχείριση λογαριασμού, που οδηγεί σε αυτοματοποιημένη απόφαση ή καθοδήγηση ενός κριτή. Η πιστωτική διαβάθμιση βελτιώνει την ποιότητα της πιστοληπτικής απόφασης και διευκολύνει την τιμολόγηση βάσει κινδύνου, όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι βαθμολογίες του δανειολήπτη καθορίζουν την αξιολόγηση του από το 1 μέχρι 8 όπου το 8 ορίζεται ως αθέτηση. Οι συντελεστές αθέτησης 12 μηνών (PD) υπολογίζονται ανά αξιολόγηση. Αυτά τα ποσοστά αθέτησης θεωρούνται ότι είναι η πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών για τους δανειολήπτες. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων (PD) σε διάφορα επίπεδα κινδύνου για δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις, ιδιώτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Τα δάνεια χωρίς διαβάθμιση για μεγάλες επιχειρήσεις αξιολογούνται χρησιμοποιώντας το εσωτερικό μοντέλο συμπεριφοράς του Συγκροτήματος. Τα δάνεια χωρίς διαβάθμιση για τους ιδιώτες περιλαμβάνουν τις ανακυκλούμενες διευκολύνσεις χωρίς βαθμολόγηση (π.χ. προπληρωμένες κάρτες) και άλλες ανακυκλούμενες διευκολύνσεις (π.χ. χρηματοοικονομικές εγγυήσεις) στις οποίες έχει αποδοθεί μια πιο γενική καμπύλη. Παρομοίως, στα ανοίγματα χωρίς διαβάθμιση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει αποδοθεί μια καμπύλη γενικότερου τμήματος.

Νέα δάνεια σε μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις και νέα δάνεια σε ιδιώτες γνωστοποιούνται ξεχωριστά, δεδομένου ότι είναι απαραίτητη μια χρονική περίοδος επτά μηνών για την παροχή ακριβής αξιολόγησης.

Τα ΔΠΧΑ 9 μοντέλα πιθανότητας αθέτησης υποχρεώσεων (PD) βαθμονομήθηκαν κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2020 προκειμένου να συμπεριλάβουν πρόσθετες πρόσφατες ιστορικές παρατηρήσεις (πριν από την πανδημία COVID-19) και να ενσωματώσουν τα πιο πρόσφατα μοντέλα σκοροκάρτας.

Συνολικά υπάρχει μια εμφανής αύξηση τόσο στις διαβαθμίσεις όσο και στις πιθανότητες αθέτησης υποχρέωσης (PD) των χαρτοφυλακίων λόγω της ενσωμάτωσης των οικονομικών προοπτικών από το COVID-19 στις ΔΠΧΑ 9 πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων (PD).

2020	Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης 12 μηνών		
Διαβάθμιση	Μεγάλες επιχειρήσεις %	Ιδιώτες %	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις %
1	3.77	2.24	0.82
2	5.93	2.37	1.66
3	6.30	4.15	4.32
4	9.22	7.48	11.75
5	13.65	13.14	21.80
6	15.08	22.44	29.92
7	29.50	53.47	63.00

2019	Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης 12 μηνών		
Διαβάθμιση	Μεγάλες επιχειρήσεις %	Ιδιώτες %	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις %
1	0.89	1.15	0.34
2	1.55	1.75	0.81
3	1.59	3.08	2.30
4	2.53	7.29	7.46
5	3.51	12.72	13.11
6	4.16	19.21	18.16
7	8.63	43.82	41.82

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.7 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

Τα ανοίγματα με χαμηλή διαβάθμιση παρουσιάζουν καλή ικανότητα κάλυψης οικονομικών υποχρεώσεων, με χαμηλή πιθανότητα αθέτησης. Τα ανοίγματα διαβάθμισης μεσαίας κλίμακας απαιτούν στενότερη παρακολούθηση και αποδεικνύουν μια μέση έως μέτρια ικανότητα κάλυψης των οικονομικών υποχρεώσεων, με μέτριο κίνδυνο αθέτησης. Τα ανοίγματα με υψηλή διαβάθμιση απαιτούν ποικίλους βαθμούς ιδιαίτερης προσοχής και ο κίνδυνος αθέτησης είναι μεγαλύτερος.

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στην Κύπρο, σε μεγάλες επιχειρήσεις, μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ιδιώτες σύμφωνα με την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται βάση της εσωτερικής διαβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης περιλαμβάνουν δάνεια ύψους €38,721 χιλ. (2019: €53,972 χιλ.) που η διαχείριση τους γίνεται στην Κύπρο αλλά αναγνωρίστηκαν αρχικά σε άλλες χώρες.

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 1	713,090	65,056	778,146	455,089	28,855	483,944
Κατηγορία 2	269,133	53,533	322,666	307,934	43,602	351,536
Κατηγορία 3	610,596	119,729	730,325	663,727	41,449	705,176
Κατηγορία 4	471,544	178,093	649,637	503,200	44,019	547,219
Κατηγορία 5	708,462	219,873	928,335	559,043	78,257	637,300
Κατηγορία 6	130,600	98,869	229,469	170,365	58,189	228,554
Κατηγορία 7	9,767	19,187	28,954	59,916	42,488	102,404
Χωρίς διαβάθμιση	34,075	140,432	174,507	88,175	240,389	328,564
Νέοι πελάτες	221,325	2,588	223,913	581,894	65,999	647,893
	3,168,592	897,360	4,065,952	3,389,343	643,247	4,032,590
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			398,726			839,728
			4,464,678			4,872,318

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ιδιώτες						
Κατηγορία 1	693,768	96,548	790,316	372,733	32,921	405,654
Κατηγορία 2	743,838	136,888	880,726	878,683	93,604	972,287
Κατηγορία 3	615,175	163,727	778,902	968,991	146,123	1,115,114
Κατηγορία 4	432,447	211,631	644,078	340,375	110,972	451,347
Κατηγορία 5	141,377	133,226	274,603	201,829	139,552	341,381
Κατηγορία 6	83,489	143,947	227,436	72,163	97,418	169,581
Κατηγορία 7	46,760	114,183	160,943	22,411	52,736	75,147
Χωρίς διαβάθμιση	-	2,715	2,715	-	3,284	3,284
Νέοι πελάτες	269,584	15,502	285,086	249,288	24,024	273,312
	3,026,438	1,018,367	4,044,805	3,106,473	700,634	3,807,107
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			1,075,211			2,220,743
			5,120,016			6,027,850

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.7 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Κατηγορία 1	133,876	29,345	163,221	121,507	17,969	139,476
Κατηγορία 2	150,155	58,282	208,437	144,339	35,365	179,704
Κατηγορία 3	50,690	33,370	84,060	59,538	14,584	74,122
Κατηγορία 4	15,347	28,751	44,098	31,598	14,430	46,028
Κατηγορία 5	8,195	18,347	26,542	19,863	14,639	34,502
Κατηγορία 6	4,456	15,392	19,848	14,724	18,698	33,422
Κατηγορία 7	2,301	12,125	14,426	9,176	23,431	32,607
Χωρίς διαβάθμιση	-	9,241	9,241	-	14,658	14,658
Νέοι πελάτες	48,259	2,551	50,810	47,522	5,713	53,235
	413,279	207,404	620,683	448,267	159,487	607,754
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			168,808			468,411
			789,491			1,076,165

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η ανάλυση των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες.

	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
Μεγάλες επιχειρήσεις	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Κατηγορία 3	31	193	224	-	-	-
Κατηγορία 5	-	363	363	-	-	-
Κατηγορία 6	-	106	106	20	-	20
Χωρίς διαβάθμιση	-	485	485	-	769	769
	31	1,147	1,178	20	769	789
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			267,609			12,910
			268,787			13,699

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.7 Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης (συνέχεια)

	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Ιδιώτες						
Κατηγορία 1	23	70	93	-	-	-
Κατηγορία 2	105	70	175	-	-	-
Κατηγορία 3	108	43	151	15	-	15
Κατηγορία 4	568	583	1,151	45	10	55
Κατηγορία 5	942	1,985	2,927	53	3	56
Κατηγορία 6	126	3,749	3,875	2	10	12
Κατηγορία 7	2,585	11,460	14,045	3	-	3
Νέοι πελάτες	-	58	58	-	-	-
	4,457	18,018	22,475	118	23	141
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			801,289			125,377
			823,764			125,518

	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις						
Κατηγορία 2	161	-	161	-	10	10
Κατηγορία 3	19	8	27	-	-	-
Κατηγορία 4	65	226	291	38	-	38
Κατηγορία 5	50	146	196	-	14	14
Κατηγορία 6	760	156	916	-	4	4
Κατηγορία 7	593	2,497	3,090	-	-	-
	1,648	3,033	4,681	38	28	66
Σύνολο Στάδιο 3 και απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)			244,023			34,598
			248,704			34,664

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα εισέρχεται σε διάφορες αμετάκλητες δεσμεύσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις. Αυτές αποτελούνται από αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών, εγγυητικές, ενέγγυες πιστώσεις και όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί, πιστωτικές γραμμές και άλλες δεσμεύσεις για δανεισμό.

45.8.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των μεταβολών των εκκρεμών ανοιγμάτων και των αντίστοιχων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γνωστοποιούνται στους πιο κάτω πίνακες:

2020	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	430,293	159,924	98,683	688,900
Μεταφορές στο στάδιο 1	6,146	(5,376)	(770)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(187,975)	217,131	(29,156)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(4)	(4,011)	4,015	-
Καθαρή μείωση	(40,050)	(4,649)	(20,016)	(64,715)
31 Δεκεμβρίου	208,410	363,019	52,756	624,185

2019	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Ανοίγματα				
1 Ιανουαρίου	399,573	194,076	160,617	754,266
Μεταφορές στο στάδιο 1	39,122	(28,885)	(10,237)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(29,376)	44,313	(14,937)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(2,776)	(3,495)	6,271	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	23,750	(46,085)	(43,031)	(65,366)
31 Δεκεμβρίου	430,293	159,924	98,683	688,900

2020	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	21	70	21,904	21,995
Μεταφορές στο στάδιο 1	10	(8)	(2)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(200)	305	(105)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	-	(3,500)	3,500	-
Χρέωση/(πίστωση) για το έτος*	211	3,828	(6,927)	(2,888)
31 Δεκεμβρίου	42	695	18,370	19,107
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	12	287	18,366	18,665
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	30	408	4	442
	42	695	18,370	19,107

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.8.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις (συνέχεια)

2019	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	302	811	23,778	24,891
Μεταφορές στο στάδιο 1	9	(1)	(8)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(10)	21	(11)	-
Χρέωση για το έτος*	(280)	(761)	(1,855)	(2,896)
31 Δεκεμβρίου	21	70	21,904	21,995
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	11	12	21,904	21,927
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	10	58	-	68
	21	70	21,904	21,995

* Η χρέωση για το έτος σχετίζεται κυρίως με αλλαγές στις παραμέτρους και την καθαρή έκθεση.

Οι εκκρεμείς ενδεχόμενες υποχρεώσεις ανά γεωγραφική περιοχή γνωστοποιούνται στους πιο κάτω πίνακες:

2020	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Κύπρος	208,410	329,940	33,690	572,040
Άλλες χώρες	-	33,079	19,066	52,145
Σύνολο	208,410	363,019	52,756	624,185

2019	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Στάδιο 3 €000	Σύνολο €000
Κύπρος	430,293	127,493	73,167	630,953
Άλλες χώρες	-	32,431	25,516	57,947
Σύνολο	430,293	159,924	98,683	688,900

Η ποιότητα χαρτοφυλακίου των ενδεχόμενων υποχρεώσεων, με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL γνωστοποιείται στον πιο κάτω πίνακα:

Μεγάλες επιχειρήσεις	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	18,551	52,371	70,922	99,978	10,831	110,809
Κατηγορία 2	24	8,050	8,074	8,548	93	8,641
Κατηγορία 3	12,172	59,503	71,675	68,485	3,263	71,748
Κατηγορία 4	2,532	37,000	39,532	16,230	331	16,561
Κατηγορία 5	3,184	70,690	73,874	68,600	5,417	74,017
Κατηγορία 6	2,228	18,556	20,784	5,257	974	6,231
Κατηγορία 7	-	164	164	15,561	-	15,561
Χωρίς διαβάθμιση	30,678	79,731	110,409	29,715	91,811	121,526
Νέοι πελάτες	85,153	2,830	87,983	63,757	-	63,757
	154,522	328,895	483,417	376,131	112,720	488,851
Σύνολο Στάδιο 3			44,625			79,600
			528,042			568,451

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.8.1 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Κατηγορία 1	22,858	3,407	26,265	24,343	3,989	28,332
Κατηγορία 2	5,667	2,790	8,457	4,881	2,919	7,800
Κατηγορία 3	1,540	590	2,130	3,197	400	3,597
Κατηγορία 4	430	254	684	464	43	507
Κατηγορία 5	53	178	231	330	276	606
Κατηγορία 6	18	122	140	85	26	111
Κατηγορία 7	163	1,871	2,034	451	1,770	2,221
Χωρίς διαβάθμιση	-	10,390	10,390	-	14,165	14,165
Νέοι πελάτες	23,159	170	23,329	20,411	51	20,462
	53,888	19,772	73,660	54,162	23,639	77,801
Σύνολο Στάδιο 3			7,692			18,450
			81,352			96,251

Ιδιώτες	2020			2019		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χωρίς διαβάθμιση	-	14,352	14,352	-	23,565	23,565
	-	14,352	14,352	-	23,565	23,565
Σύνολο Στάδιο 3			439			633
			14,791			24,198

45.8.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των μεταβολών των ανοιγμάτων που εκκρεμούν και των αντίστοιχων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών τους γνωστοποιείται στους πίνακες πιο κάτω:

2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ανοίγματα	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,291,393	508,861	132,854	1,933,108
Μεταφορές στο στάδιο 1	133,657	(132,525)	(1,132)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(399,593)	413,026	(13,433)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(1,280)	(2,753)	4,033	-
Καθαρή αύξηση/(μείωση)	122,785	(11,445)	(43,291)	68,049
31 Δεκεμβρίου	1,146,962	775,164	79,031	2,001,157

2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ανοίγματα	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,307,229	615,502	165,538	2,088,269
Μεταφορές στο στάδιο 1	204,396	(200,726)	(3,670)	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(127,827)	144,188	(16,361)	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(2,006)	(5,217)	7,223	-
Καθαρή μείωση	(90,399)	(44,886)	(19,876)	(155,161)
31 Δεκεμβρίου	1,291,393	508,861	132,854	1,933,108

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.8.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	30	87	-	117
Μεταφορές στο στάδιο 1	34	(34)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(128)	168	(40)	-
Πίστωση για το έτος*	190	204	40	434
31 Δεκεμβρίου	126	425	-	551
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	36	111	-	147
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	90	314	-	404
	126	425	-	551

2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές				
1 Ιανουαρίου	1,012	1,782	-	2,794
Μεταφορές στο στάδιο 1	3	(3)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(11)	20	(9)	-
(Πίστωση)/χρέωση για το έτος*	(974)	(1,712)	9	(2,677)
31 Δεκεμβρίου	30	87	-	117
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	6	8	-	14
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	24	79	-	103
	30	87	-	117

*Η επιβάρυνση για το έτος σχετίζεται κυρίως με αλλαγές στις παραμέτρους.

Οι ανειλημμένες υποχρεώσεις ανά γεωγραφική περιοχή αναλύονται στον πίνακα πιο κάτω:

2020	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	1,146,962	775,164	79,031	2,001,157
Σύνολο	1,146,962	775,164	79,031	2,001,157

2019	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	1,291,393	508,861	132,511	1,932,765
Άλλες χώρες	-	-	343	343
Σύνολο	1,291,393	508,861	132,854	1,933,108

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.8.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Η ποιότητα χαρτοφυλακίου των ανειλημμένων υποχρεώσεων, με βάση την εσωτερική διαβάθμιση της BOC PCL γνωστοποιείται στον πιο κάτω πίνακα.

Μεγάλες επιχειρήσεις	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	241,799	28,308	270,107	299,680	22,488	322,168
Κατηγορία 2	19,069	57,360	76,429	32,741	4,960	37,701
Κατηγορία 3	64,983	74,480	139,463	89,930	24,666	114,596
Κατηγορία 4	30,570	57,489	88,059	32,658	1,835	34,493
Κατηγορία 5	27,382	50,681	78,063	55,968	14,695	70,663
Κατηγορία 6	3,093	16,443	19,536	1,237	3,863	5,100
Κατηγορία 7	28	61	89	906	183	1,089
Χωρίς διαβάθμιση	19,947	118,931	138,878	13,133	139,064	152,197
Νέοι πελάτες	92,936	398	93,334	42,973	134	43,107
	499,807	404,151	903,958	569,226	211,888	781,114
Σύνολο Στάδιο 3			50,700			98,942
			954,658			880,056

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	204,597	43,683	248,280	174,415	54,779	229,194
Κατηγορία 2	44,967	21,932	66,899	52,230	12,724	64,954
Κατηγορία 3	12,287	10,000	22,287	15,215	6,448	21,663
Κατηγορία 4	3,585	5,402	8,987	4,952	4,691	9,643
Κατηγορία 5	1,168	2,635	3,803	1,970	3,418	5,388
Κατηγορία 6	385	756	1,141	521	940	1,461
Κατηγορία 7	125	807	932	138	1,777	1,915
Χωρίς διαβάθμιση	-	12,301	12,301	-	12,942	12,942
Νέοι πελάτες	8,710	618	9,328	14,784	176	14,960
	275,824	98,134	373,958	264,225	97,895	362,120
Σύνολο Στάδιο 3			20,607			22,597
			394,565			384,717

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.8 Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

45.8.2 Ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Ιδιώτες	2020			2019		
	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000	Στάδιο 1 €000	Στάδιο 2 €000	Σύνολο €000
Κατηγορία 1	179,709	99,239	278,948	106,440	36,537	142,977
Κατηγορία 2	58,949	58,456	117,405	121,923	65,694	187,617
Κατηγορία 3	25,306	46,873	72,179	89,794	32,207	122,001
Κατηγορία 4	14,508	28,034	42,542	49,897	15,709	65,606
Κατηγορία 5	4,893	16,434	21,327	13,786	9,285	23,071
Κατηγορία 6	2,422	9,759	12,181	5,894	6,258	12,152
Κατηγορία 7	199	4,036	4,235	721	4,755	5,476
Χωρίς διαβάθμιση	-	7,567	7,567	-	23,998	23,998
Νέος δανεισμός	85,345	2,481	87,826	69,487	4,635	74,122
	371,331	272,879	644,210	457,942	199,078	657,020
Σύνολο Στάδιο 3			7,724			11,315
			651,934			668,335

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Κύπρος					
1 Ιανουαρίου	16,665	25,380	1,493,892	206,166	1,742,103
Μεταφορές στο στάδιο 1	11,956	(6,058)	(5,898)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(3,751)	23,562	(19,811)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(1,347)	(1,393)	2,740	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(4,008)	4,868	6,097	(191)	6,766
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	(628)	(81)	(709)
Διαγραφές	(1,496)	(807)	(337,024)	(36,872)	(376,199)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	73,647	9,939	83,586
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	5,431	-	-	-	5,431
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(672)	(902)	(28,597)	(4,206)	(34,377)
Διαγραφές*	1,032	812	19,848	6,509	28,201
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	2,176	1,418	221,473	34,648	259,715
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(3,367)	2,247	5,458	(101)	4,237
Πώληση χαρτοφυλακίου Velocity 2	-	-	(100,764)	(11,334)	(112,098)
31 Δεκεμβρίου	22,619	49,127	1,330,433	204,477	1,606,656
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	5,801	10,715	45,813	6,967	69,296
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	16,818	38,412	1,284,620	197,510	1,537,360
	22,619	49,127	1,330,433	204,477	1,606,656

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Η κύρια αιτία για την αύξηση της ζημιάς απομείωσης για το έτος οφείλεται στο στοιχείο 'μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών'. Ο βασικός παράγοντας είναι η ζημιά από την παράμετρο ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD), η οποία επηρέασε κυρίως τα δάνεια σε Στάδιο 3 και τα απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) δάνεια από επιπρόσθετες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 σε σχέση με την αναμενόμενη μείωση ΜΕΔ από πωλήσεις, ύψους περίπου €120 εκατ. Επιπρόσθετα, το αντίκτυπο από την επικαιροποίηση των μακροοικονομικών σεναρίων και της βαθμονόμησης της πιθανότητα αθέτησης (PD) (όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 5.2) αντικατοπτρίζεται επίσης στη γραμμή 'μοντέλα και παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών' και έχει επηρεάσει τη χρέωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα Στάδια. Περαιτέρω για τα δάνεια του Σταδίου 3, επιπρόσθετα από τη ζημιά απομείωσης που αναγνωρίστηκε ως αποτέλεσμα των πρωτοβουλιών για μείωση των ΜΕΔ, άλλος σημαντικός παράγοντας για τη ζημιά απομείωσης είναι οι παραδοχές για την ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) (γνωστοποιούνται στη Σημείωση 5.2).

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
'Άλλες χώρες					
1 Ιανουαρίου	-	-	61,447	-	61,447
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	-	-	920	-	920
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	(3,505)	-	(3,505)
Διαγραφές	-	-	(22,231)	-	(22,231)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	(4,728)	-	(4,728)
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	-	-	37	-	37
Διαγραφές*	-	-	10,802	-	10,802
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	-	-	3,237	-	3,237
31 Δεκεμβρίου	-	-	45,979	-	45,979
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	-	-	43,842	-	43,842
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	-	-	2,137	-	2,137
	-	-	45,979	-	45,979

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

2020 Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	16,665	25,380	1,555,339	206,166	1,803,550
Μεταφορές στο στάδιο 1	11,956	(6,058)	(5,898)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(3,751)	23,562	(19,811)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(1,347)	(1,393)	2,740	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(4,008)	4,868	7,017	(191)	7,686
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	(4,133)	(81)	(4,214)
Διαγραφές	(1,496)	(807)	(359,255)	(36,872)	(398,430)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	68,919	9,939	78,858
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	5,431	-	-	-	5,431
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(672)	(902)	(28,560)	(4,206)	(34,340)
Διαγραφές*	1,032	812	30,650	6,509	39,003
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	2,176	1,418	224,710	34,648	262,952
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(3,367)	2,247	5,458	(101)	4,237
Πώληση χαρτοφυλακίου Velocity 2	-	-	(100,764)	(11,334)	(112,098)
31 Δεκεμβρίου	22,619	49,127	1,376,412	204,477	1,652,635
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	5,801	10,715	89,655	6,967	113,138
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	16,818	38,412	1,286,757	197,510	1,539,497
	22,619	49,127	1,376,412	204,477	1,652,635

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 16).

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI) €000	Σύνολο €000
2019					
Κύπρος	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	26,233	73,870	2,783,232	431,924	3,315,259
Μεταφορές στο στάδιο 1	28,434	(13,836)	(14,598)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(3,645)	16,739	(13,094)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(1,297)	(18,404)	19,701	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(18,450)	(569)	51,033	(128)	31,886
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	5,949	675	6,624
Διαγραφές	(3,991)	(3,888)	(331,239)	(63,216)	(402,334)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	96,042	13,299	109,341
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	3,581	-	-	-	3,581
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	228	(3,154)	(55,752)	5,430	(53,248)
Διαγραφές*	1,933	2,011	46,020	5,595	55,559
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	(8,446)	(5,401)	214,203	17,988	218,344
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(137)	260	5,917	(889)	5,151
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1	(7,778)	(22,248)	(1,313,522)	(204,512)	(1,548,060)
31 Δεκεμβρίου	16,665	25,380	1,493,892	206,166	1,742,103
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	3,862	7,572	136,369	8,983	156,786
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	12,803	17,808	1,357,523	197,183	1,585,317
	16,665	25,380	1,493,892	206,166	1,742,103

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
2019					
Άλλες χώρες					
1 Ιανουαρίου	135	-	146,611	-	146,746
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(3)	-	(350)	-	(353)
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	3,857	-	3,857
Διαγραφές	-	-	(38,608)	-	(38,608)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	5,376	-	5,376
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(132)	-	(247)	-	(379)
Διαγραφές*	-	-	17	-	17
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	-	-	(444)	-	(444)
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1	-	-	(54,765)	-	(54,765)
31 Δεκεμβρίου	-	-	61,447	-	61,447
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	-	-	55,433	-	55,433
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	-	-	6,014	-	6,014
	-	-	61,447	-	61,447

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019					
Σύνολο	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	26,368	73,870	2,929,843	431,924	3,462,005
Μεταφορές στο στάδιο 1	28,434	(13,836)	(14,598)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 2	(3,645)	16,739	(13,094)	-	-
Μεταφορές στο στάδιο 3	(1,297)	(18,404)	19,701	-	-
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων κατά το έτος*	(18,453)	(569)	50,683	(128)	31,533
Συναλλαγματικές και άλλες μεταβολές	-	-	9,806	675	10,481
Διαγραφές	(3,991)	(3,888)	(369,847)	(63,216)	(440,942)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	-	-	101,418	13,299	114,717
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	3,581	-	-	-	3,581
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	96	(3,154)	(55,999)	5,430	(53,627)
Διαγραφές*	1,933	2,011	46,037	5,595	55,576
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	(8,446)	(5,401)	213,759	17,988	217,900
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	(137)	260	5,917	(889)	5,151
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1	(7,778)	(22,248)	(1,368,287)	(204,512)	(1,602,825)
31 Δεκεμβρίου	16,665	25,380	1,555,339	206,166	1,803,550
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	3,862	7,572	191,802	8,983	212,219
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	12,803	17,808	1,363,537	197,183	1,591,331
	16,665	25,380	1,555,339	206,166	1,803,550

* Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιά απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' (Σημ. 16).

Οι πιο πάνω πίνακες δεν περιλαμβάνουν την εναπομένουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα καθώς αυτή αποτελεί μέρος της μεικτής λογιστικής αξίας, και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές χρηματοοικονομικών εγγυήσεων που περιλαμβάνονται στις άλλες υποχρεώσεις στον ισολογισμό.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Η κίνηση των πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες για το 2020 και 2019 περιλαμβάνει πιστωτικές ζημιές των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Το υπόλοιπό τους ανά στάδιο και γεωγραφική περιοχή παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	3,260	12,254	721,470	111,234	848,218
Σύνολο	3,260	12,254	721,470	111,234	848,218
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	3,260	12,254	721,470	111,234	848,218

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	7	42	130,551	17,352	147,952
Σύνολο	7	42	130,551	17,352	147,952
Αξιολόγηση σε ατομική βάση	-	-	115	64	179
Αξιολόγηση σε συλλογική βάση	7	42	130,436	17,288	147,773
	7	42	130,551	17,352	147,952

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ανά πελατειακό τομέα παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	3,652	6,003	21,811	624	32,090
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	4,375	5,600	38,758	1,076	49,809
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,352	4,263	7,182	363	14,160
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	4,616	6,947	12,259	437	24,259
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	3,551	7,731	9,741	925	21,948
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	286	3,993	58,438	3,294	66,011
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,383	9,979	62,891	3,802	79,055
- στεγαστικά	401	1,742	51,358	2,034	55,535
- λοιπά καταναλωτικά	923	2,200	57,810	2,688	63,621
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	96,183	22,286	118,469
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	254,462	31,585	286,047
- στεγαστικά	-	-	360,331	66,721	427,052
- λοιπά καταναλωτικά	3	-	343,302	68,158	411,463
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	67	658	1,707	5	2,437
Διαχείριση περιουσίας	10	11	179	479	679
	22,619	49,127	1,376,412	204,477	1,652,635

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	2,133	846	28,615	676	32,270
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	3,447	5,016	60,175	1,908	70,546
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1,525	1,940	12,458	334	16,257
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	2,871	4,720	19,499	413	27,503
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2,247	3,077	15,823	1,104	22,251
Αναδιάρθρωσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	232	2,834	80,347	3,195	86,608
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	2,905	4,695	72,662	5,224	85,486
- στεγαστικά	1,052	1,445	143,988	3,985	150,470
- λοιπά καταναλωτικά	173	251	125,335	7,190	132,949
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	55,912	13,719	69,631
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	213,544	29,726	243,270
- στεγαστικά	-	-	337,807	62,576	400,383
- λοιπά καταναλωτικά	2	-	386,193	75,507	461,702
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	73	546	2,223	157	2,999
Διαχείριση περιουσίας	5	10	758	452	1,225
	16,665	25,380	1,555,339	206,166	1,803,550

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Η κίνηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε μεγάλες επιχειρήσεις, διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις και ιδιώτες στη Κύπρο (εξαιρουμένων δανείων υπό Αναδιάρθρωσεις, Ανακτήσεις χρεών, Διεθνείς τραπεζικές εργασίες και Διαχείριση περιουσίας), περιλαμβανομένου των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζεται στο πιο κάτω πίνακα:

	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Ιδιώτες
	€000	€000	€000
2020			
1 Ιανουαρίου	15,354	33,982	49,257
Μεταφορά στον πελατειακό τομέα	(1,170)	(1,909)	(7,706)
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(298)	(132)	(300)
Διαγραφές	(1,165)	(19,191)	(4,026)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	197	1,052	620
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	620	2,568	1,456
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(609)	2,108	(632)
Διαγραφές*	16	769	2,178
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	911	7,196	2,530
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	327	(1,340)	1,313
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων μέσα στο έτος	2,512	977	1,040
Πώληση χαρτοφυλακίου Velocity 2	(113)	-	-
31 Δεκεμβρίου	16,582	26,080	45,730

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

2019	Μεγάλες επιχειρήσεις	Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	Ιδιώτες
	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	107,869	-	70,476
Μεταφορά (από Μεγάλες επιχειρήσεις)/στον πελατειακό τομέα Διεθνείς Μεγάλες επιχειρήσεις	(56,374)	56,576	-
Μεταφορά (από)/στον πελατειακό τομέα	(8,110)	(1,351)	(19,793)
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)	(410)	-	(1,260)
Διαγραφές	(12,740)	(545)	(8,436)
Τόκοι (που προβλέφθηκαν) και δεν αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα	268	2,381	931
Νέα δάνεια που δημιουργήθηκαν ή αγοράστηκαν*	528	1,400	979
Δάνεια που αποαναγνωρίστηκαν ή αποπληρώθηκαν (μη περιλαμβανομένων των διαγραφών)*	(2,541)	(4,977)	(1,900)
Διαγραφές*	572	1	4,586
Αλλαγές στα μοντέλα και παραμέτρους (αλλαγές στην πιθανότητα αθέτησης, ζημιά από αθέτηση υποχρέωσης και άνοιγμα από αθέτηση) που χρησιμοποιήθηκαν στους υπολογισμούς των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών*	(1,777)	(11,679)	3,169
Αλλαγές στις συμβατικές ταμειακές ροές λόγω τροποποιήσεων που δεν αποτελούν αποαναγνώριση*	25	-	2,436
Επίδραση από την μεταφορά μεταξύ των σταδίων μέσα στο έτος*	(2,092)	(7,824)	(1,806)
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity	(9,864)	-	(125)
31 Δεκεμβρίου	15,354	33,982	49,257

*Περιλαμβάνονται στη 'Ζημιές απομείωσης μετά την αναστροφή σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που αναγνωρίστηκαν από το Συγκρότημα ήταν €294,932 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €235,181 χιλ.). Το συμβατικό ποσό που είναι σε εκκρεμότητα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και υπόκεινται ακόμη σε εκτέλεση ανέρχεται σε €1,062,224 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €626,171 χιλ.).

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης καθώς και άλλες σχετικές μειώσεις. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης ως βάση για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων και γίνονται προσαρμογές σύμφωνα με την κρίση της διοίκησης όπου χρειάζεται, δεδομένου της δυσκολίας για την διαφοροποίηση μεταξύ βραχυπρόθεσμου αντίκτυπου και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών αλλαγών και της έλλειψης στοιχείων στην αγορά για σκοπούς σύγκρισης, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων, και περιορίζονται ανάλογα σε περίπτωση μελλοντικής προβλεπόμενης αύξησης, εάν λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε μελλοντική προβλεπόμενη μείωση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η μεσοσταθμισμένη μείωση τιμών (περιλαμβανομένων της έλλειψης ρευστότητας και εξόδων πωλήσεων) που χρησιμοποιήθηκε για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες μη συμπεριλαμβανομένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση είναι περίπου 32% για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2019: περίπου 32%).

Το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων ακινήτων για τον υπολογισμό των προβλέψεων σε συλλογική βάση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες έχει εκτιμηθεί κατά μέσο όρο σε επτά έτη για το βασικό σενάριο (31 Δεκεμβρίου 2019: επτά έτη κατά μέσο όρο), εξαιρουμένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Για τους υπολογισμούς απομείωσης σε ατομική βάση το χρονικό πλαίσιο ανάκτησης των εξασφαλίσεων καθώς και οι εκπτώσεις τιμών βασίστηκαν σε συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες της κάθε περίπτωσης.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών χρησιμοποιήθηκαν τρία σενάρια: βασικό, αρνητικό και θετικό με 50%, 30% και 20% πιθανότητα αντίστοιχα.

Για τους πελάτες στο Στάδιο 3, ο υπολογισμός της απομείωσης σε ατομική βάση είναι ο μεσοσταθμικός όρος τριών σεναρίων: βασικό, αρνητικό και θετικό. Το βασικό σενάριο λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες μεταβλητές, που βασίζονται σε συγκεκριμένα δεδομένα και συνθήκες του κάθε πελάτη: τις λειτουργικές ταμειακές ροές, το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων και τις μειώσεις τιμών κατά τη ρευστοποίηση. Το βασικό σενάριο χρησιμοποιείται για την δημιουργία άλλων θετικότερων ή αρνητικότερων σεναρίων. Για το αρνητικό σενάριο, οι λειτουργικές ταμειακές ροές μειώνονται κατά 50%, οι εκπτώσεις τιμών στις εξασφαλίσεις ακινήτων αυξάνονται κατά 50% και ο χρόνος ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων αυξάνεται κατά 1 έτος σε σχέση με το βασικό σενάριο. Για το θετικό σενάριο οι εκπτώσεις τιμών μειώνονται κατά 5%, χωρίς καμιά αλλαγή στην περίοδο ρευστοποίησης σε σχέση με το βασικό σενάριο. Οι παραδοχές που έχουν γίνει για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων) αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και γενικά συνάδουν με αυτές που χρησιμοποιούνται για εκθέσεις σε Στάδιο 3 που αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Στην περίπτωση των δανείων που κατέχονται για πώληση, το Συγκρότημα έχει λάβει υπόψη το χρονοδιάγραμμα της αναμενόμενης πώλησης και τα εκτιμώμενα έσοδα από την πώληση στον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ποσά τα οποία διαγράφηκαν στο παρελθόν και αναμένονται να ανακτηθούν μέσω πώλησης περιλαμβάνονται στις 'Ανακτήσεις από προηγούμενως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' στη Σημείωση 16.

Οι παραπάνω παραδοχές επηρεάζονται επίσης από τον συνεχιζόμενο διάλογο για ρυθμιστικά θέματα που διατηρεί η BOC PCL με τον κύριο επόπτη της, την ΕΚΤ και από άλλες ρυθμιστικές οδηγίες και διερμηνείες που εκδίδονται από διάφορους κανονιστικούς φορείς όπως η ΕΚΤ και η ΕΑΤ, οι οποίες παρέχουν καθοδήγηση και προσδοκίες ως προς τους σχετικούς ορισμούς και μεταχείριση/αναγνώριση κάποιων παραμέτρων/παραδοχών που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των προβλέψεων.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στις εκτιμημένες απαιτούμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας

Το Συγκρότημα έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο, το οποίο αντιπροσωπεύει το 99% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος (μη συμπεριλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση) με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2020.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.9 Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Το Συγκρότημα έχει μεταβάλει για σκοπούς της ανάλυσης ευαισθησίας τα ποσοστά πιθανότητας των σεναρίων και μετάβαλε το χρονικό πλαίσιο ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων και η επίδραση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, τόσο σε ατομική βάση όσο και συλλογικά, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Αύξηση/(μείωση) στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων σε αποσβεσμένο κόστος	
	2020	2019
	€000	€000
Αύξηση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και μείωση του θετικού κατά 5%	3,599	2,702
Μείωση του ποσοστού πιθανότητας του αρνητικού σεναρίου κατά 5% και αύξηση του θετικού κατά 5%	(3,658)	(2,682)
Αύξηση της αναμενόμενης ανακτήσιμης περιόδου κατά 1 έτος	21,904	42,064
Μείωση της αναμενόμενης ανακτήσιμης περιόδου κατά 1 έτος	(18,746)	(42,200)
Αύξηση των εκπτώσεων στην ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	42,769	81,569
Μείωση των εκπτώσεων στην ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων κατά 5%	(36,934)	(75,148)
Αύξηση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%	8,718	5,486
Μείωση των πιθανοτήτων αθέτησης των υποχρεώσεων των σταδίων 1 και 2 κατά 20%	(7,824)	(5,632)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, έγινε αριθμός αναλύσεων ευαισθησίας για την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων. Η αναμενόμενη διάρκεια ζωής για όλες τις διευκολύνσεις του Σταδίου 1 και Σταδίου 2 παρατάθηκε για τρία, πέντε, επτά και εννέα έτη και η επίπτωση στη λογιστική αξία κατά την αύξηση της αναμενόμενης διάρκειας ζωής παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

Αύξηση στην αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων	Αύξηση στη λογιστική αξία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των διευκολύνσεων του Σταδίου 1	Αύξηση στη λογιστική αξία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των διευκολύνσεων του Σταδίου 2
	2019 €000	2019 €000
3 έτη	4,160	2,400
5 έτη	7,030	3,960
7 έτη	9,390	5,080
9 έτη	11,370	5,950

Δεν πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, εφόσον το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα μοντέλο συμπεριφοράς για την αναμενόμενη διάρκεια ζωής των ανακυκλούμενων διευκολύνσεων κατά τη διάρκεια του έτους, όπως εξηγείται στη Σημείωση 5.2.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.10 Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά το 2020 και 2019 μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων ήταν ως εξής:

	2020	2019
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	33,059	69,134
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	90,758	128,075
	123,817	197,209

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των χρόνων μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και κατέχονται από το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχονταν σε €1,484,292 χιλ. (2019: €1,483,167 χιλ.).

Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά το 2020 ανήλθαν σε €81,840 χιλ. (2019: €212,501 χιλ.).

45.11 Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή, είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα.

Δάνεια τα οποία έχουν υποστεί ρυθμιστικά μέτρα συνεχίζουν να κατηγοριοποιούνται ως Στάδιο 3 σε περίπτωση που είναι εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις ή εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης, καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής ούτως ώστε να ταξινομηθεί η διευκόλυνση ως ΜΕΔ.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (πρόβλεψη περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρατραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη της υπέρβασης.

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Τα χαρακτηριστικά των ρυθμιστικών μέτρων συμβάλουν σε δύο συγκεκριμένους τρόπους για τον υπολογισμό σε αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής της κάθε διευκόλυνσης. Συγκεκριμένα λαμβάνεται υπόψη στην ανάπτυξη σκοροκάρτας (scorecard) συμπεριφοράς του δανειολήπτη, όπου εάν αυτό το χαρακτηριστικό αναγνωρίζεται ως στατιστικά σημαντικό, επηρεάζει αρνητικά την διαβάθμιση κάθε διευκόλυνσης. Η δεύτερη συμβολή της σηματοδότησης ρυθμίσεων είναι στον υπολογισμό του οικονομικού κύκλου πιθανότητας αθέτησης, όπου, όταν είναι εφικτό, υπολογίζεται και αποδίδεται ανάλογα μια συγκεκριμένη καμπύλη για τις ρυθμίσεις.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.11 Ρυθμίσεις (συνέχεια)

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δύο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και υλοποιήσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιρθώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερης των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τον ένα χρόνο.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιρθώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων ή/και των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή ρύθμιση των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στον δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιρθώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μείωση επιτοκίου: μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.
- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη ασφάλεια: όταν λαμβάνεται πρόσθετο βάρος επί μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού ως πρόσθετη ασφάλεια προκειμένου να αντισταθμίσει το άνοιγμα σε μεγαλύτερο κίνδυνο και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρυθμίσεις των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: παραίτηση, προσωρινή ή μόνιμη, παραβίασης των συμφωνιών στις δανειακές συμβάσεις.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής, το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρεχουσών και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.
- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει το Συγκρότημα παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.
- Ενοποίηση χορηγήσεων: ενοποίηση αριθμού ανοιγμάτων σε ένα δάνειο, ή σε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο: μέρος του χρέους μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο το οποίο λαμβάνεται από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάση των ταμειακών ροών του δανειολήπτη για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να εισπράξει το λαβείν του από την αποπληρωμή της προσαρμοσμένης χορήγησης και την ενδεχόμενη πώληση του μετοχικού κεφαλαίου στην επιχείρηση. Η λύση αυτή χρησιμοποιείται μόνο σε απομακρυσμένες περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.11 Ρυθμίσεις (συνέχεια)

- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): συμφωνία μεταξύ του Συγκροτήματος και του δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση του εξασφαλισμένου περιουσιακού στοιχείου για την μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να αποκτηθεί από το Συγκρότημα και οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου να αναδιάρθρωθεί με ένα κατάλληλο σχέδιο αποπληρωμής με βάση την επανεξετασμένη ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.
- Διαγραφή χρεών: ακύρωση μέρους ή του συνολικού ποσού χορηγήσεων που παραμένει ανεξόφλητο από τον δανειολήπτη. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τη διαγραφή χρεών μόνο σαν τελευταία επιλογή και σε σπάνιες περιπτώσεις, αφού λάβει υπόψη τη δυνατότητα αποπληρωμής του πελάτη στο χρονικό πλαίσιο που συμφωνήθηκε και την πιθανότητα η διαγραφή να οδηγήσει σε ηθικό κίνδυνο (moral hazard).
- Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιαρθρώνεται και συνεχίζει να λειτουργεί. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγοποιείται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγοποιημένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (βασισμένο πάνω στην πραγματική αποπληρωμή του βιώσιμου μέρους) ή αναδιαρθρώνεται.

Τα δάνεια Σταδίου 2 και Σταδίου 3 τα οποία έχουν ρυθμιστεί κατά τη διάρκεια του έτους, ανήλθαν σε €44,823 χιλ. (2019: €206,007 χιλ.). Οι σχετικές ζημιές από την τροποποίηση ανήλθαν σε €10,133 χιλ. (2019: €2,141 χιλ.). Οι σχετικές μετατρεπόμενες ζημιές από την τροποποίηση ανήλθαν σε €10,133 χιλ. (2019: €2,141 χιλ.).

Διευκολύνσεις πελατών του Σταδίου 2 και Σταδίου 3 που έχουν τροποποιηθεί κατά τη διάρκεια του έτους και ταξινομούνται στο Στάδιο 1 στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν σε €347,966 χιλ. (2019: €13,221 χιλ.) και η αντίστοιχη αξία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών ανήλθε σε €2,732 χιλ. (2019: €37 χιλ.). Η τροποποίηση για την πλειονότητα αυτών των διευκολύνσεων αφορά τροποποίηση που προέκυψε λόγω της αναστολής δόσεων κεφαλαίου και τόκου.

Οι διευκολύνσεις που επέστρεψαν στο Στάδιο 2 και στο Στάδιο 3 μετά την αποκατάστασή τους μέσα στο χρόνο ανήλθαν σε €109,663 χιλ. (2019: €66,215 χιλ.) και οι αντίστοιχες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές τους ανήλθαν σε €2,591 χιλ. (2019: €1,431 χιλ.) στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων αυτών που κατέχονται προς πώληση (ανά γεωγραφική περιοχή). Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση και έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανέρχονται σε €754,795 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €42,803 χιλ.).

2020	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	2,469,566	33,367	2,502,933
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	64,520	11,019	75,539
Δάνεια που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης και αποπληρωμές	(484,169)	(873)	(485,042)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(126,412)	(3,909)	(130,321)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	52,150	1,484	53,634
Συναλλαγματικές διαφορές	(444)	(3,650)	(4,094)
Πώληση χαρτοφυλακίου Velocity 2	(30,824)	-	(30,824)
31 Δεκεμβρίου	1,944,387	37,438	1,981,825

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2019			
1 Ιανουαρίου	4,566,470	48,806	4,615,276
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	146,422	-	146,422
Δάνεια που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης και αποπληρωμές	(830,137)	(683)	(830,820)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(136,135)	(13,634)	(149,769)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	91,281	(5,509)	85,772
Συναλλαγματικές διαφορές	2,490	4,387	6,877
Πώληση χαρτοφυλακίων Helix και Velocity 1	(1,370,825)	-	(1,370,825)
31 Δεκεμβρίου	2,469,566	33,367	2,502,933

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης διακόπεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της EAT για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμιζόμενα δάνεια. Αυτά παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) της EAT σχετικά με τις αναδιρθώσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά στάδιο, κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πελατειακό τομέα, μη συμπεριλαμβανομένων εκείνων που κατέχονται προς πώληση, καθώς και τις προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης.

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2020			
Στάδιο 1	199,090	103	199,193
Στάδιο 2	242,493	-	242,493
Στάδιο 3	649,609	37,335	686,944
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	98,400	-	98,400
	1,189,592	37,438	1,227,030

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2019			
Στάδιο 1	357,658	114	357,772
Στάδιο 2	299,448	-	299,448
Στάδιο 3	1,567,155	33,253	1,600,408
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	202,502	-	202,502
	2,426,763	33,367	2,460,130

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2020			
Στάδιο 1	161,346	103	161,449
Στάδιο 2	225,402	-	225,402
Στάδιο 3	531,741	18,617	550,358
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	88,925	-	88,925
	1,007,414	18,720	1,026,134

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2019			
Στάδιο 1	334,938	114	335,052
Στάδιο 2	254,238	-	254,238
Στάδιο 3	1,276,055	16,102	1,292,157
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	187,363	-	187,363
	2,052,594	16,216	2,068,810

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση τον βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάξει τον πιστωτικό κίνδυνο.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

2020	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
Ανά κλάδο της οικονομίας			
Εμπόριο	81,973	5,842	87,815
Βιομηχανία	30,185	1,168	31,353
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	46,145	-	46,145
Κατασκευές	68,785	403	69,188
Ακίνητα	80,918	20,571	101,489
Ιδιώτες	763,593	130	763,723
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	85,061	9,324	94,385
Λοιποί κλάδοι	32,932	-	32,932
	1,189,592	37,438	1,227,030

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

2020	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
Ανά πελατειακό τομέα			
Μεγάλες επιχειρήσεις	54,245	14,168	68,413
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	94,251	20,571	114,822
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	56,172	2,581	58,753
Ιδιώτες			
- στεγαστικά	222,078	-	222,078
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	70,805	118	70,923
Αναδιարθρώσεις χρεών			
- μεγάλες επιχειρήσεις	83,804	-	83,804
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	58,374	-	58,374
- στεγαστικά	102,312	-	102,312
- λοιπά καταναλωτικά	56,788	-	56,788
Ανακτήσεις χρεών			
- μεγάλες επιχειρήσεις	15,678	-	15,678
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	47,654	-	47,654
- στεγαστικά	208,916	-	208,916
- λοιπά καταναλωτικά	103,395	-	103,395
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	14,015	-	14,015
Διαχείριση περιουσίας	1,105	-	1,105
	1,189,592	37,438	1,227,030

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	19,359	26,319	20,618	2,117	68,413
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	69,789	18,908	26,125	-	114,822
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	23,041	22,750	11,504	1,458	58,753
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	55,086	108,175	54,892	3,925	222,078
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	17,391	27,694	22,962	2,876	70,923
Αναδιարθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	6,162	13,406	49,380	14,856	83,804
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	5,993	14,556	31,049	6,776	58,374
- στεγαστικά	1,388	4,350	93,962	2,612	102,312
- λοιπά καταναλωτικά	234	2,565	52,588	1,401	56,788
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	8,238	7,440	15,678
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	42,885	4,769	47,654
- στεγαστικά	-	-	176,025	32,891	208,916
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	87,162	16,233	103,395
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	750	3,770	9,376	119	14,015
Διαχείριση περιουσίας	-	-	178	927	1,105
	199,193	242,493	686,944	98,400	1,227,030

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

2019	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
Ανά κλάδο της οικονομίας	€000	€000	€000
Εμπόριο	187,008	5,824	192,832
Βιομηχανία	67,568	1,601	69,169
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	80,704	-	80,704
Κατασκευές	281,820	535	282,355
Ακίνητα	161,629	12,793	174,422
Ιδιώτες	1,427,904	143	1,428,047
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	145,220	12,470	157,690
Λοιποί κλάδοι	74,910	1	74,911
	2,426,763	33,367	2,460,130

2019	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	106,889	17,000	123,889
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	172,924	12,794	185,718
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	104,271	3,449	107,720
Ιδιώτες			
- στεγαστικά	322,880	-	322,880
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	98,973	124	99,097
Αναδιρθώσεις χρεών			
- μεγάλες επιχειρήσεις	181,986	-	181,986
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	226,447	-	226,447
- στεγαστικά	269,648	-	269,648
- λοιπά καταναλωτικά	111,534	-	111,534
Ανακτήσεις χρεών			
- μεγάλες επιχειρήσεις	46,299	-	46,299
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	191,847	-	191,847
- στεγαστικά	376,391	-	376,391
- λοιπά καταναλωτικά	196,431	-	196,431
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	17,017	-	17,017
Διαχείριση περιουσίας	3,226	-	3,226
	2,426,763	33,367	2,460,130

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.12 Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	Σύνολο
2019					
Ανά πελατειακό τομέα	€000	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	32,875	49,897	38,369	2,748	123,889
Διεθνείς μεγάλες επιχειρήσεις	104,633	68,291	12,794	-	185,718
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	40,025	33,453	31,632	2,610	107,720
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	118,262	71,835	128,167	4,616	322,880
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	27,598	20,901	48,059	2,539	99,097
Αναδιρθώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	3,901	17,843	141,185	19,057	181,986
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	26,658	28,055	157,682	14,052	226,447
- στεγαστικά	1,811	3,077	260,227	4,533	269,648
- λοιπά καταναλωτικά	239	443	108,838	2,014	111,534
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	-	-	36,395	9,904	46,299
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	-	-	154,134	37,713	191,847
- στεγαστικά	-	-	316,500	59,891	376,391
- λοιπά καταναλωτικά	-	-	154,670	41,761	196,431
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	1,770	5,166	9,959	122	17,017
Διαχείριση περιουσίας	-	487	1,797	942	3,226
	357,772	299,448	1,600,408	202,502	2,460,130

Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2020			
Στάδιο 1	4,317	-	4,317
Στάδιο 2	9,729	-	9,729
Στάδιο 3	261,784	25,404	287,188
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	37,888	-	37,888
	313,718	25,404	339,122

	Κύπρος €000	Άλλες χώρες €000	Σύνολο €000
2019			
Στάδιο 1	4,391	-	4,391
Στάδιο 2	9,595	-	9,595
Στάδιο 3	638,308	22,379	660,687
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (POCI)	78,088	-	78,088
	730,382	22,379	752,761

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.13 Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's Investors Service ως ακολούθως:

	2020	2019
	€000	€000
Aaa – Aa3	165,489	62,550
A1 – A3	89,692	76,916
Baa1 – Baa3	45,641	101,093
Ba1 – Ba3	5,517,033	4,909,533
B1 – B3	13,830	7,553
Caa – C	5,309	5,968
Χωρίς διαβάθμιση	45,672	15,284
Λοιπά εισπρακτέα από τράπεζες	33,747	50,471
	<u>5,916,413</u>	<u>5,229,368</u>

Όλες οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 (Σημ. 19).

Ομόλογα

Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται ως ακολούθως:

	2020	2019
	€000	€000
<i>Πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's</i>		
Aaa – Aa3	727,289	1,044,585
A1 – A3	98,397	75,161
Baa1 – Baa3	26,047	35,901
Ba1 – Ba3	823,724	542,047
Χωρίς διαβάθμιση	33,387	40,313
	<u>1,708,844</u>	<u>1,738,007</u>
<i>Εκδόθηκαν από:</i>		
- Κυπριακή κυβέρνηση	823,725	542,048
- Άλλες κυβερνήσεις	173,502	389,928
- Τράπεζες και άλλους οργανισμούς	711,617	806,031
	<u>1,708,844</u>	<u>1,738,007</u>
<i>Κατηγοριοποιούνται ως:</i>		
Επενδύσεις που υποχρεωτικά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	19,118	24,093
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	656,856	885,810
Επενδύσεις σε αποσβεσμένο κόστος	1,032,870	828,104
	<u>1,708,844</u>	<u>1,738,007</u>

45. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

45.13 Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος		
		Στάδιο 1	Στάδιο 1	Στάδιο 2
2020	€000	€000	€000	€000
Aaa – Aa3	244,767	463,904	-	463,904
A1 – A3	28,347	70,050	-	70,050
Baa1 – Baa3	1,000	25,047	-	25,047
Ba1 – Ba3	382,742	392,306	48,676	440,982
Χωρίς διαβάθμιση	-	32,887	-	32,887
	656,856	984,194	48,676	1,032,870

	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	Αποσβεσμένο κόστος		
		Στάδιο 1	Στάδιο 1	Στάδιο 2
2019	€000	€000	€000	€000
Aaa – Aa3	448,296	572,696	-	572,696
A1 – A3	28,259	46,902	-	46,902
Baa1 – Baa3	10,851	25,050	-	25,050
Ba1 – Ba3	398,404	94,989	48,654	143,643
Χωρίς διαβάθμιση	-	39,813	-	39,813
	885,810	779,450	48,654	828,104

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές ακινήτων και αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων αναφέρεται στον τρέχοντα ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κεφάλαια και κέρδη του Συγκροτήματος που προκύπτουν από τις αρνητικές μεταβολές των επιτοκίων που επηρεάζουν τις θέσεις του τραπεζικού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται κυρίως με βάση την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους και την επίδραση στην οικονομική αξία. Επιπρόσθετα από την πιο πάνω επιμέτρηση, ο κίνδυνος επιτοκίων επίσης επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του ανοίγματος (sensitivity gap analysis), όπου τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού, κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με την υπόλοιπη περίοδο αναπροσαρμογής. Τα στοιχεία που δεν είναι ευαίσθητα στις μεταβολές των επιτοκίων αναγνωρίζονται ως μη ευαίσθητα στοιχεία επιτοκίων (NRS). Υπολογίζεται επίσης η παρούσα αξία μίας μονάδας βάσης (PVO1).

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Ο κίνδυνος επιτοκίου, ελέγχεται μέσω ενός ορίου επιτοκίου του ενός έτους (IRE) για την μέγιστη μείωση των καθαρών εσόδων από τόκους με διάφορα σενάρια ακραίων επιτοκιακών μεταβολών. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εισοδημάτων από τόκους (όταν είναι θετικά). Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για το Δολάριο.

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων χρησιμοποιώντας τις παραδοχές που ισχύουν για την πολιτική του κινδύνου αγοράς για το τρέχων και συγκρίσιμο έτος:

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους €000	
		2020 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)	2019 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	27,592	28,446
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(23,627)	(33,117)
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(15,184)	(24,875)
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	22,494	21,023
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	26,310	27,010
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(22,790)	(32,076)

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους €000	
		2020 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)	2019 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	26,093	27,577
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(21,042)	(30,735)
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(12,898)	(23,857)
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	21,424	21,225
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	24,886	26,401
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(20,267)	(29,958)
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	1,499	869
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(2,585)	(2,382)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(2,286)	(1,018)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	1,070	(202)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	1,424	609
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(2,523)	(2,118)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στο κεφάλαιο του Συγκροτήματος από λογικές αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια από το Ευρώ και το Δολάριο Αμερικής με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT).

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		2020 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)	2019 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	174	(55,270)
Όλα	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	42,736	42,858
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	50,082	(22,598)
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	51,093	7,278
Όλα	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	6,044	(28,788)
Όλα	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	47,392	23,067
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	(1,760)	(56,259)
Ευρώ	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	90,207	91,255
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	101,292	(21,581)
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	101,893	14,034
Ευρώ	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	8,897	(29,632)
Ευρώ	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	99,812	51,308

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Νόμισμα	Σενάριο επιτοκίων	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000	
		2020 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)	2019 (50 μ.β. για ευρώ και 60 μ.β. για δολάριο Αμερικής)
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω (Parallel up)	3,867	1,977
Δολάριο Αμερικής	Παράλληλη Μετατόπιση Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω (Parallel down)	(2,367)	(2,769)
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Steepening)	(564)	(1,017)
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων (Flattening)	293	523
Δολάριο Αμερικής	Μείωση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα πάνω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short up)	3,191	1,687
Δολάριο Αμερικής	Αύξηση Κλίσης Καμπύλης Αποδόσεων με Μετατόπιση της Καμπύλης Αποδόσεων προς τα κάτω αρχικά καταλήγοντας σε μηδενική μετατόπιση σε σχέση με την αρχική Καμπύλη Αποδόσεων (Short down)	(2,514)	(2,588)

Η συνολική επίδραση στα ίδια κεφάλαια υπολογίστηκε βάσει των οδηγιών της EAT προσθέτοντας την αρνητική και 50% της θετικής επίδρασης του κάθε σεναρίου.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους οι μεταβολές στα επιτόκια μπορούν να επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια (αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία €000	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000
2020		
+0.6% στο Δολάριο Αμερικής		
+0.5% στο Ευρώ		
+1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	686	(541)
-0.6% στο Δολάριο Αμερικής		
-0.5% στο Ευρώ		
-1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	1,496	541

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Παράλληλη μεταβολή στα επιτόκια ((αύξηση)/μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους)	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	€000	€000
2019		
+0.6% στο Δολάριο Αμερικής +0.5% στο Ευρώ +1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	(239)	(1,041)
-0.6% στο Δολάριο Αμερικής -0.5% στο Ευρώ -1.0% στην Αγγλική Στερλίνα	3,120	1,041

Μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων

Το διατραπεζικό επιτόκιο Λονδίνου (LIBOR) και το διατραπεζικό επιτόκιο Ευρώ (EURIBOR) (συλλογικά αναφέρονται ως IBORs) αποτελούν αντικείμενο διεθνών, εθνικών και άλλων κανονιστικών οδηγιών και προτάσεων για μεταρρύθμιση. Ορισμένες από αυτές τις μεταρρυθμίσεις είναι ήδη σε ισχύ, ενώ άλλες δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις ενδέχεται να προκαλέσουν αυτά τα επιτόκια να έχουν διαφορετική απόδοση από το παρελθόν ή να παύσουν να υπάρχουν εντελώς ή να έχουν άλλες συνέπειες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Η μεταρρύθμιση του EURIBOR έχει ολοκληρωθεί και τώρα το EURIBOR συμμορφώνεται με τον Κανονισμό σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς της ΕΕ (EU Benchmark Regulation) βάσει μιας νέας υβριδικής μεθοδολογίας υπολογισμού. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα αναμένει ότι το EURIBOR θα συνεχίσει ως επιτόκιο αναφοράς για το εγγύς μέλλον και, ως εκ τούτου, δεν θεωρεί ότι η έκθεση του Συγκροτήματος στο EURIBOR επηρεάζεται από την μεταρρύθμιση του Κανονισμού BMR στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του LIBOR, οι ομάδες εργασίας της αγοράς εργάζονται για να προσδιορίσουν εναλλακτικά επιτόκια μετάβασης. Στις 5 Μαρτίου 2021 η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς (FCA) επιβεβαίωσε ότι όλες οι ρυθμίσεις LIBOR είτε θα παύσουν να παρέχονται από οποιονδήποτε διαχειριστή είτε δεν θα είναι πλέον αντιπροσωπευτικές:

- αμέσως μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021, στην περίπτωση όλων των ρυθμίσεων σε στερλίνα, ευρώ, Ελβετικό φράγκο και Ιαπωνικό γιεν, καθώς και τις ρυθμίσεις 1 βδομάδας και 2 μηνών σε δολάρια Αμερικής; και
- αμέσως μετά τις 30 Ιουνίου 2023, στην περίπτωση των υπόλοιπων ρυθμίσεων σε δολάρια Αμερικής

Η BOC PCL βρίσκεται σε διαδικασία υιοθέτησης της δεύτερης φάσης της μεταρρύθμισης του IBOR. Τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο του 2020, η BOC PCL πραγματοποίησε διακανονισμούς με οργανισμούς εκκαθάρισης παραγώγων, ώστε να αλλάξει από το δείκτη επιτοκίου διατραπεζικής αγοράς χρήματος του Ευρώ για καταθέσεις μιάς νύκτας (EONIA) σε Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο του Ευρώ (ESTR) (χρηματοοικονομικά μέσα σε ευρώ) και από επιτόκιο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed Fund) (χρηματοοικονομικά μέσα σε δολάρια ΗΠΑ) σε επιτόκιο, εξασφαλισμένο επιτόκιο χρηματοδότησης μιάς νύκτας (SOFR) χωρίς κίνδυνο (RFR) αντίστοιχα.

Η BOC PCL έχει εκπονήσει ένα έργο για τη διαχείριση της μετάβασης σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς. Ο Διευθυντής Διαχείρισης Διαθέσιμων είναι ο ιδιοκτήτης του έργου και το έργο τελεί υπό την επίβλεψη μιας ειδικής Συντονιστικής Επιτροπής. Τα κύρια τμήματα που εμπλέκονται στο έργο στο υψηλότερο επίπεδο είναι το Νομικό Τμήμα, η Διαχείριση Διαθέσιμων, η Διαχείριση Κινδύνων, η Οικονομική Διεύθυνση, η Πληροφορική ('IT') και η Διεύθυνση Λειτουργικών Δραστηριοτήτων καθώς και οι Επιχειρηματικοί τομείς. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων ('ALCO') παρακολουθεί το έργο σε μηνιαία βάση.

Η Συντονιστική Επιτροπή εργάζεται για την ελαχιστοποίηση της πιθανής διαταραχής των επιχειρηματικών εργασιών και για μετριασμό του λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς και αθέμιτων πρακτικών (conduct risk) και των πιθανών χρηματοοικονομικών ζημιών. Έχει εντοπίσει ότι οι περιοχές με τις σημαντικότερες επιπτώσεις και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη μετάβαση από τα IBORs σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς είναι: η επικαιροποίηση συστημάτων και διαδικασιών που επηρεάζονται από τη μετάβαση, επανεξέταση και τροποποίηση νομικών συμβολαίων με αναφορά σε IBORs, αλλαγές προφίλ κινδύνου αγοράς λόγω της μετάβασης και χρηματοοικονομικά και λογιστικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων θεμάτων λογιστικής αντιστάθμισης και αναντιστοιχιών στο χρονοδιάγραμμα μετάβασης από IBORs των παραγώγων και δανείων.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Για τα ανοίγματα παλαιών παραγώγων, το Συγκρότημα έχει ακολουθήσει το πρωτόκολλο International Swaps and Derivatives Association ('ISDA') που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2021, ενώ για παράγωγα που υπόκεινται σε εκκαθάριση, η Τράπεζα θα υιοθετήσει την τυποποιημένη προσέγγιση αγοράς που θα ακολουθήσει ο οίκος εκκαθάρισης.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει ένα σχέδιο δράσης για να διευκολύνει τη μετάβαση σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου για τροποποιήσεις επί των συμβάσεων πιστωτικών διευκολύνσεων. Η BOC PCL συνεχίζει να εργάζεται για αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα και τις διαδικασίες για να διασφαλίσει την επιχειρησιακή ετοιμότητα για την παύση του LIBOR και τη μετάβαση σε εναλλακτικά χωρίς κίνδυνο επιτόκια ('RFRs'), σύμφωνα με τις επίσημες προσδοκίες του τομέα και τα χρονικά ορόσημα.

Το Συγκρότημα προετοιμάζεται ενεργά για την μετάβαση, συμπεριλαμβανομένου την αξιολόγηση κατάλληλων διατάξεων εναλλακτικών δράσεων (fallback provisions) για συμβόλαια συνδεδεμένα με επιτόκια LIBOR και μηχανισμούς μετάβασης στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις κυμαινόμενου επιτοκίου με λήξη μετά το 2021, όταν αναμένεται να σταματήσουν να δημοσιεύονται τα περισσότερα IBORs. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται δυναμικά τους κινδύνους και να εφαρμόζει ελέγχους για την άμβλυνση των κινδύνων όταν απαιτείται, οδεύοντας προς μια ομαλή μετάβαση σε εναλλακτικά επιτόκια αναφοράς.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη σημαντική έκθεση σε μη-παράγωγα στοιχεία που επηρεάζονται από τη μεταρρύθμιση σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων στις 31 Δεκεμβρίου 2020:

	EURIBOR	GBP LIBOR	USD LIBOR	CHF LIBOR	Άλλα	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι παράγωγα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	4,463,730	89,523	331,684	36,967	4,102	4,926,006
Επενδύσεις	32,993	-	-	-	-	32,993
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	69,405	1,858	69,326	4,968	9,420	154,977
Σύνολο	4,566,128	91,381	401,010	41,935	13,522	5,113,976
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν είναι παράγωγα						
Καταθέσεις από τράπεζες	154,435	1,110	1,074	-	4,668	161,287
Σύνολο	154,435	1,110	1,074	-	4,668	161,287

Πληροφορίες για παράγωγα σε σχέσεις λογιστικής αντιστάθμισης που υπόκεινται στη μεταρρύθμιση IBOR παρουσιάζονται στη Σημείωση 21.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική ανοικτή συναλλαγματική θέση. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την ΚΤΚ. Τα όρια αυτά διαχειρίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθέσιμων και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από το τμήμα διαχείρισης κινδύνων αγοράς.

Το Συγκρότημα δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τον συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από τα χρηματοοικονομικά μέσα του Συγκροτήματος. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις διακυμάνσεις των τιμών στο παρελθόν. Η επίδραση στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει από αντισταθμιστικά μέσα που χρησιμοποιούνται για να καλύψουν μέρος των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών που το νόμισμα λειτουργίας τους δεν είναι το Ευρώ. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των δραστηριοτήτων εξωτερικού επανεκτιμούνται και επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια, αλλά αυτή η επίδραση δεν λαμβάνεται υπόψη στην πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας, γιατί η ανάλυση αφορά μόνο χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν άμεση επίδραση είτε στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία, είτε στα ίδια κεφάλαια.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στις ζημιές μετά την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2020	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+15	4,032	-
Ρωσικό Ρούβλι	+25	2,594	27,556
Ρουμανικό Λέι	+10	-	133
Ελβετικό φράγκο	+10	1,923	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	389	(1,110)
Ιαπωνικό Γεν	+10	118	-
Άλλα νομίσματα	+10	13	-

Δολάριο Αμερικής	-15	(2,980)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-25	(1,556)	(16,534)
Ρουμανικό Λέι	-10	-	(109)
Ελβετικό φράγκο	-10	(1,422)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	(318)	909
Ιαπωνικό Γεν	-10	(96)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(11)	-

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στις ζημιές μετά την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
2019	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+10	2,717	-
Ρωσικό Ρούβλι	+10	995	10,483
Ρουμανικό Λέι	+10	-	(275)
Ελβετικό φράγκο	+10	460	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	420	(1,185)
Ιαπωνικό Γεν	+10	44	-
Άλλα νομίσματα	+10	(14)	-

Δολάριο Αμερικής	-10	(2,223)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-10	(814)	(8,577)
Ρουμανικό Λέι	-10	-	225
Ελβετικό φράγκο	-10	(376)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	(344)	969
Ιαπωνικό Γεν	-10	(36)	-
Άλλα νομίσματα	-10	11	-

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος, αλλά μπορεί να αποκτηθούν στο πλαίσιο επίλυσης δανείων σε καθυστέρηση. Το Συγκρότημα παρακολουθεί το τρέχον χαρτοφυλάκιο που αποκτήθηκε από το Συγκρότημα κυρίως ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας ή μέσω προβληματικών δανείων, με στόχο να ρευστοποιήσει σταδιακά όλες τις θέσεις για τις οποίες υπάρχει αγορά. Επενδύσεις σε μετοχές πωλούνται από το Συγκρότημα μόλις είναι εφικτό.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

2020	Μεταβολή στον δείκτη	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000	€000
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+20	447	294
Χρηματιστήριο Αθηνών	+30	188	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+20	140	2,670
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-20	(447)	(294)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-30	(188)	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-20	(140)	(2,670)
2019	Μεταβολή στον δείκτη	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000	€000
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+15	248	305
Χρηματιστήριο Αθηνών	+20	94	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+15	884	2,023
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-15	(248)	(305)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-20	(94)	-
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-15	(884)	(2,023)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, με υψηλή διαβάθμιση. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's Investors Service ήταν Baa1 (2019: A2). Η μέση διαβάθμιση μη συμπεριλαμβανομένων των ομολόγων της Κυπριακής Κυβέρνησης και μη διαβαθμισμένων συναλλαγών στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν Aa1 (2019: Aa2). Περισσότερες πληροφορίες για τις διαβαθμίσεις των ομολόγων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 45.13.

Οι μεταβολές στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος.

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων, βάσει παρατηρήσεων στις μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου κατά τα προηγούμενα χρόνια.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

2020	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία €000	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000
+3.0% για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	2,627	7,287
+3.5% για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	905	981
+4.0% για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	51	39
+4.3% για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	16,322
-3.0% για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	(2,627)	(7,287)
-3.5% για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	(905)	(981)
-4.0% για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	(51)	(39)
-4.3% για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	(16,322)

2019	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία €000	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000
+1.1% για ονομαστικά ομόλογα Aa3 και άνω	915	4,891
+3.2% για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	1,108	894
+4.7% για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	-	509
+7.6% για Κυπριακά Κυβερνητικά Ομόλογα	-	30,011
-1.1% για ονομαστική Aa3 και άνω	(915)	(4,891)
-3.2% για ονομαστικά ομόλογα A3 και άνω	(1,108)	(894)
-4.7% για ονομαστικά ομόλογα Baa3 και άνω	-	(509)
-7.6% για ονομαστικά ομόλογα κάτω των A3	-	(30,011)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές άλλων μη-μετοχικών τίτλων

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μία μεταβολή στην τιμή των άλλων μη μετοχικών τίτλων ως αποτέλεσμα λογικών αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

2020	Μεταβολή στον δείκτη %	Επίδραση στις ζημιές πριν την φορολογία €000	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια €000
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	+25	4,596	-
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	-25	(4,596)	-
2019			
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	+15	3,539	-
Άλλα (μη μετοχικοί τίτλοι)	-15	(3,539)	-

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή στις απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση έχει υιοθετήσει μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διοίκηση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την Πολιτική Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων Ρευστότητας του Συγκροτήματος ως το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές πολιτικές και εποπτικές απαιτήσεις αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων αξιολογεί σε συνεχή βάση την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε απαραίτητες ενέργειες για τη διασφάλιση μίας επαρκούς θέσης ρευστότητας.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς, ένα ανεξάρτητο τμήμα υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) για την εποπτική θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση.

Η ρευστότητα ελέγχεται και διευθύνεται σε συνεχή βάση μέσω:

- (i) Διάθεση ανάλυσης κινδύνου: συστάθηκε η Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου του Συγκροτήματος σε συνδυασμό με τα κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ρευστότητας.
- (ii) Πολιτική ρευστότητας: καθορίζει τις αρμοδιότητες για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας καθώς και το πλαίσιο, τα όρια και τις παραδοχές των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.
- (iii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε ημερήσια, μηνιαία και τριμηνιαία βάση. Έχει εισηχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίσει περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών, όπου ισχύει.
- (iv) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολουθήση μιας σειράς δεικτών για τα πρώτα σημάδια κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για το Συγκρότημα. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίσουν άμεσα την εμφάνιση αυξημένου κινδύνου ρευστότητας για να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων περιοριστικών μέτρων.
- (v) Σχέδιο Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Ρευστότητας Έκτακτης Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά μια κρίση ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης για να ανταποκριθεί στις πιέσεις ρευστότητας.
- (vi) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης όπου οι βασικοί στόχοι είναι να καθορίσει Δείκτες Ανάκαμψης και Έγκαιρης Προειδοποίησης και να τους παρακολουθεί σε συνεχή βάση και να καθορίσει εκ των προτέρων μια σειρά από επιλογές για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να είναι επαρκώς προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ακραίες καταστάσεις και να το επαναφέρει στη βιώσιμη θέση του.

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή

Η καθημερινή παρακολούθηση των πελατειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει μια ημερήσια έκθεση που αναλύει τα εσωτερικά αποθέματα ρευστότητας και τα συγκρίνει με τα αποθέματα της προηγούμενης μέρας. Τα ιστορικά συνοπτικά αποτελέσματα αυτής της έκθεσης διατίθενται στο ALCO και στα μέλη της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, της Υπηρεσίας Διαθεσίμων και Οικονομικού Ελέγχου. Επίσης η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων παρακολουθεί σε καθημερινή βάση και εντός της ημέρας τις πελατειακές εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς διενεργεί σε καθημερινή βάση ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση στην τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυασμό των δύο προηγούμενων. Η απαίτηση είναι να υπάρχουν επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να μπορέσει η BOC PCL να επιβιώσει για δώδεκα μήνες σε περίοδο κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να αυξήσει τη χρηματοδότηση για όλα τα σενάρια.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της ημέρας πραγματοποιείται άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για να επιβεβαιωθεί ότι το Συγκρότημα διατηρεί επαρκή αποθέματα ρευστότητας σε άμεσα προσβάσιμη μορφή, που να επιτρέπουν την εκτέλεση των πληρωμών που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της ημέρας σε ακραίες καταστάσεις.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα σε Ευρώ, υπόλοιπα με την ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), μη δεσμευμένα μετρητά και διατραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, καθώς και τοποθετήσεις σε χρηματαγορά μέχρι τον ορίζοντα αντοχής, διαθέσιμο πιστωτικό όριο ΕΚΤ και μη επιβαρυνόμενα/διαθέσιμα ομόλογα ρευστότητας σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής. Τα ομόλογα αυτά είναι Υψηλής Ποιότητας Ρευστοποιήσιμα Περιουσιακά Στοιχεία (ΥΠΡΠΣ) σύμφωνα με τους ορισμούς του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) και/ή τα αποδεκτά ομόλογα της ΕΚΤ.

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων αντοχής ακολούθησε τις οδηγίες και βασίστηκε στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από την Προληπτική Εποπτική Αρχή (ΠΕΑ) και την EAT. Επιπρόσθετα λαμβάνει υπόψη τις οδηγίες της ΔΕΕΑ και την Ετήσια Διαδικασία Καθορισμού Κινδύνων του Συγκροτήματος. Οι παραδοχές των ασκήσεων αντοχής περιλαμβάνονται στην Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος, η οποία εξετάζεται σε ετήσια βάση και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ωστόσο, κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι κύριοι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα, καλυμμένα χρεόγραφα ίδιας έκδοσης, επιπρόσθετες πιστωτικές απαιτήσεις, διατραπεζικές απαιτήσεις και εξασφαλίσεις μετρητών για παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς.

Εβδομαδιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει κατάσταση που παρουσιάζει το επίπεδο ρευστών περιουσιακών στοιχείων περιλαμβανομένου διατραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς πιστωτικών ιδρυμάτων βάσει των ορισμών του ΔΚΡ.

Δεκαπενθήμερη κατάσταση

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει δύο φορές το μήνα κατάσταση ρευστότητας, η οποία υποβάλλεται στην ΕΚΤ. Η κατάσταση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση για τα ακόλουθα: ανάλυση καταθέσεων, πληροφόρηση για ταμειακές ροές, περίοδο επιβίωσης, Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ), ανανέωση χρηματοδότησης, χρηματοδοτικό κενό (μέσω της ανάλυσης Πίνακα Ληκτότητας) και συγκέντρωση χρηματοδότησης και λεπτομέρειες για τις εξασφαλίσεις. Η κατάσταση καταλήγει σε συμπέρασμα αναφορικά με τη συνολική κατάσταση ρευστότητας της BOC PCL και περιγράφει τα μέτρα που υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν βραχυπρόθεσμα για να βελτιωθεί η κατάσταση ρευστότητας.

Μηνιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει εκθέσεις για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας, οι οποίες υποβάλλονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO), στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας για τον υπολογισμό των ημερών επιβίωσης. Επίσης παρουσιάζονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας, το ποσοστό των καταθέσεων των Διεθνή Τραπεζικών Εργασιών προς το σύνολο των καταθέσεων και το ποσοστό καταθέσεων άμεσης πρόσβασης. Στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) παρουσιάζεται επίσης η ασυμφωνία ρευστότητας υπό τη μορφή της κατάστασης του Πίνακα Ληκτότητας (για συμβατικές και συμπεριφορικές ταμειακές ροές) και η συμφωνία μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων συγκρίνεται με την ασυμφωνία του προηγούμενου μήνα. Μηνιαία κατάσταση καταθέσεων πελατών αναλυμένη ανά πελατειακό τομέα, ανά χρονική διάρκεια και κατά νόμισμα παρουσιάζεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO).

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον ΔΚΡ και για τα Πρόσθετα Μέτρα Παρακολούθησης της Ρευστότητας.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Τριμηνιαία

Τα αποτελέσματα των καθημερινών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση παρουσιάζονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε τριμηνιαία βάση ως μέρος της τριμηνιαίας θεώρησης της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Ρευστότητας Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ). Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Ετήσια

Το Συγκρότημα ετοιμάζει σε ετήσια βάση την έκθεσή του για την ΕΔΑΡΕ. Η έκθεση ΕΔΑΡΕ δίνει μία συνολική εικόνα της επάρκειας της ρευστότητας του Συγκροτήματος τόσο σε συνθήκες κανονικότητας όσο και σε συνθήκες κρίσης. Στο πλαίσιο της έκθεσης ΕΔΑΡΕ το Συγκρότημα αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας εντός ενός πλαισίου καθιερωμένων πολιτικών, διαδικασιών για προσδιορισμό, τη διαχείριση, την επιμέτρηση και την παρακολούθηση της ρευστότητας όπως καθορίστηκαν από το ίδρυμα.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Ρευστότητας Εκτάκτου Ανάγκης (ΣΡΕΑ) για τη διαχείριση δυσκολιών ρευστότητας. Στο σχέδιο αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της διευρυμένης Επιτροπής Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη αυτής της επιτροπής καθώς και μια σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Το σχέδιο, το οποίο αποτελεί μέρος της Πολιτικής Ρευστότητας του Συγκροτήματος, αναθεωρείται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων τουλάχιστον ετήσια κατά τη διάρκεια της ΕΔΑΡΕ. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων υποβάλλει την επικαιροποιημένη Πολιτική Ρευστότητας με εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη Πολιτική Ρευστότητας κοινοποιείται στον ΕΕΜ.

Δείκτες ρευστότητας

Ο ΔΚΡ του Συγκροτήματος υπολογίζεται με βάση τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61. Είναι σχεδιασμένος με τέτοιο τρόπο ώστε να θεσπίσει ένα ελάχιστο επίπεδο υψηλής ποιότητας ρευστών διαθέσιμων περιουσιακών στοιχείων, αρκετό ώστε να καλύπτει ένα οξύ σενάριο άσκησης αντοχής διάρκειας 30 ημερών. Η ελάχιστη απαίτηση είναι ίση με 100%.

Κύριες πηγές χρηματοδότησης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 οι κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούνταν από την καταθετική του βάση και τη χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Τον Ιούνιο 2020, λήφθηκε χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ύψους €1,000 εκατ. μέσω των ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ δεδομένου του ευνοϊκού επιτοκίου δανεισμού, σε συνδυασμό με τη χαλάρωση των όρων εξασφάλισης (χαμηλότερες μειώσεις τιμών και διεύρυνση της επιλεξιμότητας των πιστωτικών απαιτήσεων), όλα μέρος του πακέτου στήριξης της ΕΚΤ λόγω της πανδημίας COVID-19. Τον Σεπτέμβριο 2019, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ ύψους €830 εκατ. μέσω των τετραετών ΣΠΠΜΑ ΙΙ αποπληρώθηκε νωρίτερα, έτσι δεν υπήρχε χρηματοδότηση από την ΕΚΤ στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Χρηματοδότηση προς θυγατρικές

Η χρηματοδότηση από την ΒΟC ΡCΛ προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών.

Οποιαδήποτε καινούρια χρηματοδότηση στις θυγατρικές απαιτεί έγκριση από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ.

Οι θυγατρικές μπορούν να προβαίνουν σε διανομές μερισμάτων με τη μορφή μετρητών στην ΒΟC ΡCΛ, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις κανονιστικές απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας. Ορισμένες θυγατρικές έχουν σύσταση από τη ρυθμιστική τους αρχή να αποφύγουν οποιαδήποτε διανομή μερισμάτων αυτό το χρονικό διάστημα.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Απαιτήσεις εγγυήσεων και άλλες γνωστοποιήσεις

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυσμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019, συνοψίζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	78,831	90,437
Επενδύσεις	37,105	222,961
Δάνεια και απαιτήσεις	2,842,941	2,537,031
	2,958,877	2,850,429

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς και (ii) για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν. Χρησιμοποιούνται επίσης ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο αξιόγραφο.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο αξιόγραφο και συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, οι επενδύσεις χρησιμοποιούνταν κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, δεν υπήρχαν επενδύσεις που χρησιμοποιούνταν ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες, καθώς αυτές έληξαν εντός του 2020.

Τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι επιβαρυσμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και για το καλυμμένο αξιόγραφο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ονομαστικής αξίας €1,017 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €1,000 εκατ.) στην Κύπρο, τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση του καλυμμένου αξιόγραφου από την BOC PCL το 2011, στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιόγραφων. Επίσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 στεγαστικά δάνεια ονομαστικής αξίας €1,827 εκατ. (2019: €1,498 εκατ.) στην Κύπρο, έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ (Σημ. 30).

Η BOC PCL διατηρεί πρόγραμμα για την έκδοση Καλυμμένου Αξιόγραφου σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της ΚΤΚ. Στο πλαίσιο του προγράμματος για την έκδοση Καλυμμένου Αξιόγραφου, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα αξιόγραφα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Στις 6 Ιουνίου 2018, οι όροι των καλυμμένων αξιογράφων έχουν τροποποιηθεί για να παρατείνουν την ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2021 και θέτουν το επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 2.50% σε τριμηνιαία βάση. Τα καλυμμένα αξιόγραφα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους Conditional Pass-Through. Όλα τα αξιόγραφα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα αξιόγραφα αποτελούν αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

Άλλες γνωστοποιήσεις

Οι καταθέσεις από τράπεζες όπως παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα στον οποίο γνωστοποιούνται οι συμβατικές λήξεις, περιλαμβάνουν ποσό ύψους €44,220 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €51,934 χιλ.) που αφορά δανεισμό από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρόμοια ιδρύματα για χρηματοδότηση, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και τη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης των μικρών ή μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Η λογιστική αξία των αντίστοιχων δανείων που χορηγήθηκαν σε τέτοιες επιχειρήσεις βάση αυτής της συμφωνίας ανέρχεται σε €88,963 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €93,668 χιλ.).

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη στις 31 Δεκεμβρίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (με βάση τη συμβατική λήξη). Ως εκ τούτου, οι μη προεξοφλημένες ταμειακές εισροές από τόκους εισπρακτέους θα υπερέβαιναν κατά πολύ τις μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές σε τόκους που καταβάλλονται, βελτιώνοντας έτσι τεχνητά τη ρευστότητα.

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν κατανεμηθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε τη λήξη τους (στην περίπτωση των δανείων), είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (όπως οι μετοχές) περιλαμβάνονται στη χρονική ζώνη 'πέραν των πέντε ετών', εκτός αν ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όπου σ' αυτή την περίπτωση περιλαμβάνονται στη χρονική ζώνη 'σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός'.

Οι επενδύσεις ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη συμβατική τους ημερομηνία λήξης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 31 Δεκεμβρίου, παρόλο που το Συγκρότημα αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεών τους πριν τη λήξη (καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων), το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημά τους.

Το δανειακό κεφάλαιο ταξινομείται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη σύμφωνα με τη συμβατική ημερομηνία λήξης δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης, αγνοώντας την ημερομηνία άσκησής του.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η εύλογη αξία των παραγώγων συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομένουσα λήξη του παραγώγου.

Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση, ή σε καθαρή βάση παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Τα όρια δανείων και απαιτήσεων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις παροχής διευκολύνσεων σε πελάτες. Τα όρια παραχωρούνται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μπορούν να ακυρωθούν από το Συγκρότημα μετά από σχετική ειδοποίηση προς τον πελάτη. Οι πελάτες συνήθως δεν χρησιμοποιούν το μέγιστο των ορίων που τους έχει παραχωρηθεί.

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,606,343	18,276	25,430	1,886	1,380	5,653,315
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	322,874	3,229	249	76,358	74	402,784
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	207,383	-	-	60	500	207,943
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	1,349,563	198,647	783,138	3,176,677	4,378,022	9,886,047
Εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων	4,857	522	178	19,018	52	24,627
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	4,737	28,209	300,124	1,089,668	282,433	1,705,171
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	470,112	773	2,756	9,046	78,775	561,462
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	74,148	15,255	8,110	2,678	2,020	102,211
	8,040,017	264,911	1,119,985	4,375,391	4,743,256	18,543,560
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	40,311	24,966	19,375	166,712	148,593	399,957
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	-	-	-	979,666	-	979,666
Καταθέσεις πελατών	11,846,823	1,916,872	2,717,157	58,496	-	16,539,348
Δανειακό κεφάλαιο	23,125	-	-	92,500	296,250	411,875
Υποχρέωση μισθώσεων	4,930	998	877	23,138	16,035	45,978
Υποχρέωση μισθώσεων	815	1,374	6,193	26,364	11,320	46,066
Λοιπές υποχρεώσεις	179,071	20,718	27,571	5,281	2,691	235,332
	12,095,075	1,964,928	2,771,173	1,352,157	474,889	18,658,222
Καθαρές χρηματοοικονομικές (υποχρεώσεις)/ περιουσιακά στοιχεία	(4,055,058)	(1,700,017)	(1,651,188)	3,023,234	4,268,367	(114,662)

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2019	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,002,953	21,601	31,129	2,571	1,788	5,060,042
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	178,469	52,400	1,300	88,712	-	320,881
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	150,225	1,573	-	59	24,249	176,106
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2,181,791	196,572	776,266	3,160,333	4,406,879	10,721,841
Εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων	2,953	105	158	19,511	333	23,060
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	32,182	64,401	327,718	999,274	306,149	1,729,724
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	19,660	85	503	2,651	3,030	25,929
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	76,140	32,436	29,710	8,310	-	146,596
	7,644,373	369,173	1,166,784	4,281,421	4,742,428	18,204,179
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	159,078	28,581	18,759	147,378	194,118	547,914
Συμφωνίες επαναγοράς	-	-	170,503	-	-	170,503
Καταθέσεις πελατών	10,931,766	2,292,781	3,353,357	132,036	-	16,709,940
Δανειακό κεφάλαιο	23,125	-	-	92,500	319,375	435,000
Υποχρέωση μισθώσεων	6,244	71	5,524	13,194	25,560	50,593
Υποχρέωση μισθώσεων	946	1,535	6,884	22,075	-	31,440
Λοιπές υποχρεώσεις	213,900	6,383	3,943	-	50	224,276
	11,335,059	2,329,351	3,558,970	407,183	539,103	18,169,666
Καθαρές χρηματοοικονομικές (υποχρεώσεις)/ περιουσιακά στοιχεία	(3,690,686)	(1,960,178)	(2,392,186)	3,874,238	4,203,325	34,513

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
2020	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	504,655	36,127	3,193	-	-	543,975
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(499,949)	(35,502)	(3,148)	-	-	(538,599)
	4,706	625	45	-	-	5,376
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	565,613	175,348	2,858	-	-	743,819
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(570,353)	(175,907)	(2,888)	-	-	(749,148)
	(4,740)	(559)	(30)	-	-	(5,329)

47. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2020						
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	2,801	1,542	312	-	-	4,655
Εγγυητικές	101,769	105,057	264,089	123,140	25,475	619,530
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	2,482	5,591	4,957	676	1,160	14,866
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,986,291	-	-	-	-	1,986,291
	2,093,343	112,190	269,358	123,816	26,635	2,625,342

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2019						
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	434,309	6,525	448	-	-	441,282
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(432,201)	(6,439)	(445)	-	-	(439,085)
	2,108	86	3	-	-	2,197
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	843,726	4,222	445	-	-	848,393
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(850,046)	(4,276)	(444)	-	-	(854,766)
	(6,320)	(54)	1	-	-	(6,373)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός €000	Μεταξύ ενός και τριών μηνών €000	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους €000	Μεταξύ ενός και πέντε ετών €000	Πέραν των πέντε ετών €000	Σύνολο €000
2019						
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	2,922	2,373	521	-	-	5,816
Εγγυητικές	88,696	117,436	278,187	155,718	43,047	683,084
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	3,217	4,002	2,403	985	1,160	11,767
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1,921,341	-	-	-	-	1,921,341
	2,016,176	123,811	281,111	156,703	44,207	2,622,008

48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου σύμφωνα με τους όρους ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα δημιουργήσει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε ακαθόριστη χρονική στιγμή. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι, λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τυχαίος και ως εκ τούτου απρόβλεπτος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων στην τιμολόγηση και τις προβλέψεις, ο κυριότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και πληρωμές ωφελημάτων να υπερβούν την λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί γιατί η συχνότητα ή η δριμύτητα των απαιτήσεων και ωφελημάτων είναι μεγαλύτερη της αναμενόμενης. Η πραγματοποίηση ασφαλιζόμενων συμβάντων είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και το κόστος των απαιτήσεων και ωφελημάτων διαφέρει από χρόνο σε χρόνο σε σύγκριση με αυτά που έχουν υπολογιστεί χρησιμοποιώντας στατιστικές ή αναλογιστικές μεθόδους.

Το Συγκρότημα μειώνει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφάλισης. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζόμενους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης. Γι' αυτό το λόγο η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και την πιστοληπτική ικανότητα.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής, οι πανδημίες και οι φυσικές καταστροφές.

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζόμενων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το οικογενειακό ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην τιμολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιων απαιτήσεων.

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, και από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου στο στάδιο εκτίμησης κινδύνου και με τον ευρύ έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ανάλυση με βάση την κεκτημένη αξία, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει, την κατανόηση της αστάθειας των κερδών και τον προγραμματισμό των εργασιών. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της κεκτημένης αξίας σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά στα αποτελέσματα:

	2020	2019
	€000	€000
Μεταβολή στην κεκτημένη αξία		
Μεταβολή στα επιτόκια +0.25%	97	80
Μεταβολή στα έξοδα +10%	(2,451)	(2,351)
Μεταβολή στα ποσοστά διατηρησιμότητας +10%	(480)	(665)
Μεταβολή στα ποσοστά θνησιμότητας +10%	(6,457)	(6,196)

Οι πιο πάνω μεταβλητές δεν είναι γραμμικές. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας αλλαγών σε βασικές οικονομικές μεταβλητές, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες, εκτός εάν επηρεάζονται άμεσα από τις αναθεωρημένες οικονομικές συνθήκες.

Αλλαγές σε βασικές μη οικονομικές μεταβλητές δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τη διοίκηση για μετριασμό των επιπτώσεων, ούτε λαμβάνονται υπόψη επακόλουθες αλλαγές στη συμπεριφορά των αντισυμβαλλομένων. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν επομένως αμετάβλητες.

48. Διαχείριση κινδύνων - Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μερικά από τα σενάρια ευαισθησίας που παρουσιάζονται για τις αλλαγές στις οικονομικές και μη οικονομικές μεταβλητές μπορεί να έχουν επακόλουθες συνέπειες στη βάση αποτίμησης, όταν ένα προϊόν αποτιμάται σε μια ενεργή βάση, η οποία επικαιροποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Ενώ το μέγεθος της ανάλυσης ευαισθησίας θα αντανakλά σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος του κλεισίματος της κεκτημένης αξίας, κάθε μεταβλητή θα έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις διάφορες συνιστώσες της κεκτημένης αξίας. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες, όπως το εγγενές κόστος και η διαχρονική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων, η αναλογία των επενδύσεων μεταξύ μετοχών και ομολόγων και το είδος των ασφαλιστικών εργασιών περιλαμβανομένου για παράδειγμα, το εύρος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με συμμετοχή στα κέρδη σε σχέση με ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη και το βαθμό στον οποίο τα ασφάλιστρα από τα τελευταία επενδύονται σε αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, θα έχουν επίσης σημαντικό αντίκτυπο στις αναλύσεις ευαισθησίας.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου

Οι ασφάλειες γενικού κλάδου επικεντρώνονται στην Κύπρο και οι κύριες απαιτήσεις κατά το 2020 και 2019 αφορούσαν τον κλάδο πυρκαγιάς και άλλης φυσικής ζημιάς σε περιουσιακά στοιχεία, τον κλάδο ευθύνης από μηχανοκίνητα οχήματα και τον κλάδο γενικής ευθύνης.

Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών, με εξαίρεση τον κλάδο μεταφερομένων εμπορευμάτων που καλύπτει μικρότερες περιόδους και τον κλάδο ασφάλισης κατά παντός κινδύνου εργολάβων που καλύπτει μεγαλύτερες περιόδους.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα, βασίζονται στις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και σε γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το διακανονισμό των απαιτήσεων, τον πληθωρισμό και τον ετήσιο αριθμό απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω σημαντικές παραδοχές. Η επίδραση αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθετικών πλαισίων και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που επισυμβαίνει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται και τελικά αποπληρώνεται, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Ο κίνδυνος ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου γενικού κλάδου προκύπτει από την αβεβαιότητα του ποσού και του χρόνου παρουσίασης της απαίτησης. Κατά συνέπεια, το ύψος του κινδύνου καθορίζεται από τη συχνότητα τέτοιων απαιτήσεων, τη δριμύτητα αλλά και την εξέλιξή τους από τη μία περίοδο στην άλλη.

Για τις ασφάλειες γενικού κλάδου, οι κύριοι κίνδυνοι προκύπτουν από μεγάλα καταστροφικά γεγονότα όπως φυσικές καταστροφές. Αυτοί οι κίνδυνοι ποικίλουν ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο και τη φύση τους. Η μεταβλητότητα των κινδύνων μετριάζεται με διασπορά του κινδύνου ζημιάς σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αφού η πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο με διαφοροποιημένους κινδύνους είναι μικρότερη. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε κινδύνους από ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου επίσης μετριάζεται με τη λήψη των εξής μέτρων: εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων αξιολόγησης και αποδοχής ασφαλιστικών κινδύνων, εφαρμογή μέτρων αυστηρού ελέγχου όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν, άμεσος έλεγχος και διαχείριση των απαιτήσεων για μείωση της πιθανότητας αρνητικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου και χρήση αποτελεσματικών αντασφαλιστικών διευθετήσεων για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, ιδίως για καταστροφικά γεγονότα.

49. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγείων δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

49. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ, που εφαρμόστηκαν μέσω των Κανονισμών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο CRR και η CRD IV ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο CRR καθορίζει τις εποπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα και επενδυτικές επιχειρήσεις. Ο CRR ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η CRD IV ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον CRR, τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την CRD IV στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Βάσει τροποποιητικού κανονισμού, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) στη νομοθεσία τους. Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν αμέσως σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα μέσα του 2021. Ορισμένες πτυχές του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) εξαρτώνται από τα τελικά τεχνικά πρότυπα που θα εκδοθούν από την ΕΑΤ και θα εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2), εισαγωγή απαιτήσεων για την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), και τη δεσμευτική απαίτηση για τον Δείκτη Μόχλευσης και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Επιπλέον, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/445 της ΕΚΤ σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το Ενωσιακό δίκαιο (ΕΚΤ/2016/4) παρέχει ορισμένες μεταβατικές ρυθμίσεις που υπερισχύουν των εθνικών διακριτικών ευχερειών εκτός κι αν είναι αυστηρότερες από τον Κανονισμό της ΕΕ 2016/445.

Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο 2020, τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873, που παρέχει ορισμένες προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, επισπεύδοντας την εφαρμογή ορισμένων μέτρων ελάφρυνσης κεφαλαίων τα οποία επρόκειτο να τεθούν σε ισχύ σε μεταγενέστερο στάδιο, και εισάγοντας τροποποιήσεις, ως μέρος των ευρύτερων προσαρθεσίων των αρμόδιων αρχών να παρέχουν την απαραίτητη στήριξη στα ιδρύματα. Οι κυριότερες προσαρμογές που επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 σχετίζονται με την επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), βάσει του CRR II που εισήχθη τον Ιούνιο 2020 αντί τον Ιούνιο 2021 (χαμηλότερα σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα (RWAs)), την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στον δείκτη CET1 επιτρέποντας στα ιδρύματα να επαναπροσθέτουν πλήρως στο CET1 οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένα, με τη σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022. Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις εισάγουν προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε το τρίτο τρίμηνο του 2020. Τέλος, οι αλλαγές στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από το CRR II, τέθηκαν σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020, φέρνοντας την εφαρμογή σε ισχύ το 2020 αντί το 2021.

Το Συγκρότημα και η BOC PCL έχουν συμμορφωθεί με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνα I και Πυλώνα II (P2R)).

49. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η ρυθμιζόμενη εταιρία του Συγκροτήματος Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων, BOC Asset Management Ltd συμμορφώνεται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), υστερούσε των ελάχιστων αρχικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και του πρόσθετου Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Το 2020, η CISCO προέβη στις απαραίτητες ενέργειες, αποκατέστησε τα εποπτικά ίδια κεφάλαιά της και συμμορφώθηκε με τα ελάχιστα όρια του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας.

Η κατάσταση γνωστοποιήσεων του Πυλώνα III (μη ελεγμένες) του Συγκροτήματος που απαιτούνται αναφορικά με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) αρ. 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από το CRR II ως ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς, δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Οι συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες, βασικά διευθυντικά στελέχη, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα.

(α) Συναλλαγές με θυγατρική

Η Εταιρία είναι η μητρική εταιρία του Συγκροτήματος. Η Εταιρία πραγματοποιεί συναλλαγές με την θυγατρική της με συνήθεις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των θυγατρικών της γνωστοποιούνται στη Σημείωση 15 των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας. Οι συναλλαγές με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

(β) Συγγενείς Εταιρίες

Το Συγκρότημα παρέχει προς και λαμβάνει από τις συγγενείς εταιρίες του ορισμένες τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Αυτές δεν είναι ουσιώδες για το Συγκρότημα και όλες οι συναλλαγές γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιου κύρους. Επιπρόσθετες πληροφορίες γνωστοποιούνται στη Σημείωση 53.

(γ) Αμοιβές του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών

Οι ακόλουθες γνωστοποιήσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 24 Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Πρόσωπα και των άρθρων 305 και 306 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, όσον αφορά τις αμοιβές του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικών διευθυντικών στελεχών.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

	2020	2019
	€000	€000
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	708	1,910
Παροχές τερματισμού	450	-
Εισφορές εργοδότη	49	100
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	55	152
	1,262	2,162
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	1,089	1,008
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	2,351	3,170
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	3,363	3,013
Παροχές τερματισμού	-	186
Εισφορές εργοδότη	241	170
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	155	131
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	3,759	3,500
Σύνολο	6,110	6,670

Οι αμοιβές και τα ωφελήματα περιλαμβάνονται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι παροχές τερματισμού των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων σχετίζονται με την αποζημίωση που καταβλήθηκε σε εκτελεστικό διοικητικό σύμβουλο που αποχώρησε από το Συγκρότημα στις 31 Οκτωβρίου 2020. Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης αφορά τις εισφορές που καταβλήθηκαν για προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Οι παροχές τερματισμού άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών για το έτος 2019 αφορούν αποζημίωση που καταβλήθηκε σε μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής το οποίο αποχώρησε από το Συγκρότημα μέσω του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης.

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι

Οι μισθοί και τα άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα των Εκτελεστικών Συμβούλων αναλύονται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
John Patrick Hourican (Διευθύνων Σύμβουλος παραιτήθηκε στις 30 Αυγούστου 2019)	-	1,510
Πανικός Νικολάου (Διευθύνων Σύμβουλος - διορίστηκε την 1 Σεπτεμβρίου 2019)	506	168
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος - παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2020)	202	232
	708	1,910

Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το 2020 ύψους €55 χιλ. (2019: €152 χιλ.) αφορά τους: κ. Πανίκο Νικολάου €40 χιλ. (2019: €15 χιλ. από την ημερομηνία διορισμού του), και Δρ. Χριστόδουλο Πατσαλίδη €15 χιλ. μέχρι την ημερομηνία της παραίτησής του (2019: €20 χιλ.) και για το 2019 τον κ. John Patrick Hourican €117 χιλ. μέχρι την ημερομηνία της παραίτησής του.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	2020	2019
	€000	€000
Josef Ackermann (παραιτήθηκε στις 14 Μαΐου 2019)	-	57
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου (διορίστηκε στις 12 Ιουνίου 2019 μετά και την έγκριση της ΕΚΤ)	154	84
Arne Berggren	112	117
Maksim Goldman	117	122
Μιχάλης Σπανός (παραιτήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2019)	-	6
Ιωάννης Ζωγραφάκης	207	159
Michael Heger	117	122
Lyn Grobler	135	92
Anat Bar-Gera (παραιτήθηκε στις 26 Μαΐου 2020)	35	86
Πόλα Χατζησωτηρίου	110	97
Μαρία Φιλίππου	102	66
	1,089	1,008

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη

Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και μέλη της ομάδας της διοίκησης που αναφέρονταν απευθείας στον Διευθύνων Σύμβουλο ή τον Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο (πριν την αλλαγή στην οργανωτική δομή του Συγκροτήματος, αυτών που αναφέρονταν απευθείας στον Διευθύνων Σύμβουλο ή τον Πρώτο Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο ή τον Αναπληρωτή Διευθύνων Σύμβουλο).

(δ) Συναλλαγές με Συμβούλους και βασικά διευθυντικά στελέχη

Ο πιο κάτω πίνακας, παρουσιάζει τα δάνεια και απαιτήσεις, τις καταθέσεις και άλλα πιστωτικά υπόλοιπα που κατείχαν οι σύμβουλοι και βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα πρόσωπα τους κατά την ημερομηνία του ισολογισμού:

	2020	2019
	€000	€000
Καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου		
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη	2,017	1,896
- συνδεδεμένα πρόσωπα	2,801	4,979
	4,818	6,875
Έξοδα από τόκους καταθέσεων για το έτος	3	4

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος του έτους για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα έξοδα από τόκους γνωστοποιούνται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρέτησαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Δάνεια σε Συμβούλους

Οι ακόλουθες πληροφορίες παρουσιάζονται σύμφωνα με τη Νομοθεσία για Εταιρίες 2014. Για τους σκοπούς της γνωστοποίησης της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, 'Σύμβουλοι' σημαίνει το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και προηγούμενοι σύμβουλοι που ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά τη διάρκεια του έτους.

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές, περιλαμβανομένων επιτοκίων, με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Στα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη έχουν χορηγηθεί αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων με βάση τους ίδιους όρους όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος και στα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους πελάτες.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι/άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι εκτελεστικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχό τους.

Επιπρόσθετα από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνουν εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών στο Συγκρότημα.

Σύμβουλοι: Υπήρχαν 11 Σύμβουλοι κατά την διάρκεια του έτους (2019: 14 Σύμβουλοι), τρεις από τους οποίους επωφελήθηκαν από πιστωτικές διευκολύνσεις (2019: τέσσερις Σύμβουλοι). Δύο εκ των Συμβούλων που επωφελήθηκαν από πιστωτικές διευκολύνσεις είχαν υπόλοιπα που εκκρεμούν στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: τρεις Σύμβουλοι). Τα υπόλοιπα που εκκρεμούν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Βασικά Διευθυντικά στελέχη: Υπήρχαν 18 βασικά διευθυντικά στελέχη κατά την διάρκεια του έτους (2019: 20 βασικά διευθυντικά στελέχη), 17 εκ των οποίων επωφελήθηκαν πιστωτικές διευκολύνσεις (2019: 18 βασικά διευθυντικά στελέχη). Όλα τα βασικά διευθυντικά στελέχη που επωφελήθηκαν των πιστωτικών διευκολύνσεων είχαν υπόλοιπα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Όπου δεν εμφανίζεται κανένα ποσό στους παρακάτω πίνακες, αυτό υποδηλώνει ένα πιστωτικό υπόλοιπο, ένα μηδενικό υπόλοιπο, ή ένα υπόλοιπο μικρότερο από €500.

Η αξία των διακανονισμών στην αρχή και στο τέλος του τρέχοντος και των προηγούμενων οικονομικών ετών όπως ορίζεται παρακάτω σύμφωνα με το Άρθρο 307 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, εκφρασμένο ως ποσοστό των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στην αρχή και στο τέλος του τρέχοντος και προηγούμενων οικονομικών ετών είναι μικρότερη από 1%.

Λεπτομέρειες για συναλλαγές με βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα όπου ενδείκνυται για τα έτη που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 είναι ως ακολούθως:

Διοικητικό Συμβούλιο

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποιημένες πιστωτικές διευκολύνσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Πανίκος Νικολάου						
2020						
Δάνεια	106	-	11	95	106	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	1	δ/ε	δ/ε	2	2	46
	<u>107</u>			<u>97</u>	<u>108</u>	<u>46</u>
2019						
Δάνεια	115	-	12	106	115	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	2	δ/ε	δ/ε	1	1	46
	<u>117</u>			<u>107</u>	<u>116</u>	<u>46</u>

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Ποσά που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους/περιόδου	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους	Μη χρησιμοποιημένες πιστωτικές δευκολύνσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χριστόδουλος Πατσαλίδης 2020						
Δάνεια	164	-	24	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	36	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
	<u>200</u>					
2019						
Δάνεια	212	-	56	164	211	-
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	44	δ/ε	δ/ε	36	53	21
	<u>256</u>			<u>200</u>	<u>264</u>	<u>21</u>
Ιωάννης Ζωγραφάκης 2020						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	1	δ/ε	δ/ε	1	1	9
2019						
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	4	δ/ε	δ/ε	1	1	9

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό ανώτατο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020, κανένας άλλος Σύμβουλος δεν είχε δευκολύνσεις ή παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες με το Συγκρότημα (2019: € μηδέν).

Δεν έχουν αναγνωρισθεί έξοδα ή προβλέψεις απομείωσης κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 σε σχέση με τα πιο πάνω δάνεια και δευκολύνσεις. Όλοι οι τόκοι που έχουν προκύψει λόγω αυτών των δανείων ή δευκολύνσεων έχουν πληρωθεί.

Κατά τη διάρκεια του 2020, δύο Σύμβουλοι παραιτήθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο (2019: τρεις Σύμβουλοι).

Συνδεδεμένα πρόσωπα με το Διοικητικό Συμβούλιο

Το σύνολο των δανείων προς τα συνδεδεμένα πρόσωπα του Διοικητικού Συμβουλίου που ασκούν τα καθήκοντά τους στις 31 Δεκεμβρίου 2020, όπως ορίζεται στο άρθρο 220 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014, έχει ως εξής: (σύνολο 1 άτομο, 2019: 1 άτομο):

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου/ή κατά την ημέρα διορισμού	Ποσά που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους
	€000	€000	€000	€000	€000
Πανίκος Νικολάου 2020					
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	1	δ/ε	δ/ε	-	-
2019					
Παρατραβήγματα/πιστωτικές κάρτες	1	δ/ε	δ/ε	1	1

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό ανώτατο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών.

Δεν έχουν αναγνωρισθεί έξοδα ή προβλέψεις απομείωσης κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 σε σχέση με τα πιο πάνω δάνεια και διευκολύνσεις. Όλοι οι τόκοι που έχουν προκύψει λόγω αυτών των δανείων ή διευκολύνσεων έχουν πληρωθεί.

Βασικά διευθυντικά στελέχη κατά την διάρκεια του έτους (και των συνδεδεμένων τους προσώπων)

	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	Υπόλοιπο των βασικών διευθυντικών στελεχών που διορίστηκαν κατά την διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο των βασικών διευθυντικών στελεχών που αποχώρησαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που παραχωρήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσά που αποπληρώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	Συνολικό μέγιστο ποσό που εκκρεμεί κατά τη διάρκεια του έτους
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
2020							
Δάνεια	21,712	-	-	236	1,339	21,398	21,712
Παρατραβήγματα/ πιστωτικές κάρτες	515	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	472	515
	<u>22,227</u>					<u>21,870</u>	<u>22,227</u>
2019							
Δάνεια	2,230	20,212	200	32	785	21,712	22,454
Παρατραβήγματα/πιστωτι- κές κάρτες	361	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	515	762
	<u>2,591</u>					<u>22,227</u>	<u>23,216</u>

Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στον πιο πάνω πίνακα περιλαμβάνουν κεφάλαιο και τόκο. Επίσης, ποσά που παραχωρήθηκαν και αποπληρώθηκαν δεν παρουσιάζονται για τα παρατραβήγματα και τις πιστωτικές κάρτες καθώς αυτά ανακυκλώνονται εκ φύσεως. Το συνολικό ανώτατο ποσό που εκκρεμεί περιλαμβάνει ανοίγματα πιστωτικών καρτών στο μέγιστο υπόλοιπο των λογαριασμών.

Δεν έχουν αναγνωρισθεί έξοδα ή προβλέψεις απομείωσης κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 σε σχέση με τα πιο πάνω δάνεια και διευκολύνσεις. Όλοι οι τόκοι που έχουν προκύψει λόγω αυτών των δανείων ή διευκολύνσεων έχουν πληρωθεί.

Συνολικά ποσά που εκκρεμούν στο τέλος του έτους και πρόσθετες συναλλαγές

	2020	2019	2020	2019
	Αριθμός συμβούλων		€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου				
- Διοικητικό Συμβούλιο	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>98</u>	308
- Βασικά διευθυντικά στελέχη	<u>18</u>	<u>18</u>	<u>2,417</u>	2,938
Συνδεδεμένα πρόσωπα			<u>19,453</u>	19,290
			<u>21,968</u>	<u>22,536</u>
Έσοδα από τόκους για το έτος			<u>710</u>	179
Έσοδα από προμήθειες για το έτος			<u>3</u>	3
Έσοδα από ασφάλιστρα για το έτος			<u>257</u>	179
Συνδρομές και έξοδα από ασφάλειες για το έτος			<u>461</u>	902
Δεδουλευμένα και λοιπές υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου με οντότητα που παρέχει υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών			<u>2,013</u>	9,827
Δαπάνες προσωπικού, συμβουλευτικά, αναδιαιθήσεις και άλλα έξοδα με οντότητα που παρέχει υπηρεσίες βασικών διευθυντικών στελεχών			<u>10,087</u>	17,941

50. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα στο τέλος του έτους για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους γνωστοποιούνται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρέτησαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένων τους προσώπων που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €57 χιλ. (2019: €78 χιλ.).

Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €3,007 χιλ. (2019: €1,367 χιλ.).

Το σύνολο των μη εξασφαλισμένων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικών διευθυντικών στελεχών και άλλων συνδεδεμένων τους προσώπων (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ανήλθε σε €1,197 χιλ. (2019: €1,216 χιλ.).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα έχει καταθέσεις ύψους €4,081 χιλ. (2019: €2,848 χιλ.) με την Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ, στην οποία ο κ. Arne Berggren είναι μη εκτελεστικός Σύμβουλος. Το Συγκρότημα έχει επίσης παραχωρήσει δεσμεύσεις για τυχόν αποζημιώσεις που μπορεί να προκύψουν στα πλαίσια της πώλησης της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ κατά το 2015.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, καταβλήθηκαν ασφάλιστρα ύψους €26 χιλ. (2019: €40 χιλ.) και απαιτήσεις ύψους €15 χιλ. (2019: €784 χιλ.) μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των συνδεδεμένων του προσώπων και των ασφαλιστικών θυγατρικών του Συγκροτήματος.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, δεν υπήρξαν άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

51. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρίες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Συγκροτήματος, το εγγεγραμμένο γραφείο τους, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία σε αυτές (άμεσα ή έμμεσα) στις 31 Δεκεμβρίου 2020 είναι:

Εταιρία	Εγγεγραμμένο γραφείο	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company	10 Earlsfort Terrace, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία	Μητρική Εταιρία	δ/ε
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	100
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Λεωφ. Λεμεσού 154, Τ.Κ. 2025, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος	Επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Οδός Θεμιστοκλή Δέρβη 2-4, Τ.Κ. 1066, Λευκωσία, Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Οδός Εύρου 4, Τ.Κ. 2003, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Global Balanced Fund of Funds Salamis Variable Capital Investment Company PLC (πρώην Cytrustees Investment Public Company Ltd)	Λεωφ. Λεμεσού 154, Τ.Κ. 2025, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος	Ταμείο ΟΣΕΚΑ	58
LCP Holdings and Investments Public Ltd	Οδός Βύρωνος 26, Τ.Κ. 1096, Λευκωσία, Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
JCC Payment Systems Ltd	Οδός Σταδίου 1, Νήσου, Τ.Κ. 2571, Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
CLR Investment Fund Public Ltd	Οδός Βύρωνος 26, Τ.Κ. 1096, Λευκωσία, Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	20
Auction Yard Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Εταιρία δημοπρασίας	100
BOC Secretarial Company Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Γραμματειακή υποστήριξη	100
S.Z. Eliades Leisure Ltd	Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Κ. 2002, Λευκωσία, Κύπρος	Ανάπτυξη γης και λειτουργία γκόλφ	70
BOC Asset Management Ltd	Λεωφ. Λεμεσού 154, Τ.Κ. 2025, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος	Διαχείριση και φύλαξη Ταμείων ΟΣΕΚΑ	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Λεωφ. Αλεξάνδρας 192, 11521 Αθήνα, Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	δ/ε
BOC Asset Management Romania SA	Calea Dorobonti 187B, Sector 1, Βουκουρέστι, Ρουμανία	Είσπραξη του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου εισπρακτών περιλαμβανομένων εισπρακτών από τρίτους	100
MC Investment Assets Management LLC	19-1 Zvezdnyi building, Μόσχα, Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Fortuna Astrum Ltd	Internacionalniti Brigada 69, 11104, Grad Beograd, Σερβία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100

51. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η BOC PCL κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων:

Κύπρος: Belvesi Properties Ltd, Hamura Properties Ltd, Noleta Properties Ltd, Tolmeco Properties Ltd, Arlona Properties Ltd, Dilero Properties Ltd, Ensolo Properties Ltd, Folimo Properties Ltd, Pelika Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakou Company Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estate Ltd, EuroLife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Thryan Properties Ltd, Edoric Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Koralmon Properties Ltd, Kedonian Properties Ltd, Lasteno Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Soluto Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Andaz Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nolory Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd, Colar Properties Ltd, Irisa Properties Ltd, Provezaco Properties Ltd, Hillbay Properties Ltd, Ofraco Properties Ltd, Forenaco Properties Ltd, Hovita Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Orzo Properties Ltd, Regetona Properties Ltd, Arcandello Properties Ltd, Camela Properties Ltd, Subworld Properties Ltd, Jongeling Properties Ltd, Fareland Properties Ltd, Barosca Properties Ltd, Fogland Properties Ltd, Tebasco Properties Ltd, Homirova Properties Ltd, Valecross Properties Ltd, Altco Properties Ltd, Olivero Properties Ltd, Jaselo Properties Ltd, Elosa Properties Ltd, Flona Properties Ltd, Toreva Properties Ltd, Resoma Properties Ltd, Mostero Properties Ltd, Helal Properties Ltd, Yossi Properties Ltd, Pendalo Properties Ltd, Frontyard Properties Ltd, Bonsova Properties Ltd, Garmozoy Properties Ltd, Palmco Properties Ltd, Thermano Properties Ltd, Venicous Properties Ltd, Lorman Properties Ltd, Eracor Properties Ltd, Rulemon Properties Ltd, Thelemic Properties Ltd, Maledico Properties Ltd, Dentorio Properties Ltd, Valioco Properties Ltd, Bascone Properties Ltd, Balasec Properties Ltd, Bendolio Properties Ltd, Diafor Properties Ltd, Kartama Properties Ltd, Paradexia Properties Ltd, Paramina Properties Ltd, Nouralia Properties Ltd, Resocot Properties Ltd, Soblano Properties Ltd, Talamon Properties Ltd, Weinar Properties Ltd, Zemialand Properties Ltd, Asianco Properties Ltd, Cimonina Properties Ltd, Coeval Properties Ltd, Comenal Properties Ltd, Finevo Properties Ltd, Intelamon Properties Ltd, Mazima Properties Ltd, Nesia Properties Ltd, Nigora Properties Ltd, Riveland Properties Ltd, Rosalica Properties Ltd, Secretsky Properties Ltd, Senadaco Properties Ltd, Tasabo Properties Ltd, Venetolio Properties Ltd, Zandexo Properties Ltd, Flymoon Properties Ltd, Meriaco Properties Ltd, Odolo Properties Ltd, Calandomo Properties Ltd, Molemo Properties Ltd, Nivamo Properties Ltd, Edilia Properties Ltd, Icazo Properties Ltd, Limoro Properties Ltd, Rofeno Properties Ltd, Samilo Properties Ltd, Jalimo Properties Ltd, Sendilo Properties Ltd, Baleland Properties Ltd, Vemoto Properties Ltd, Prodino Properties Ltd και Zenoplus Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Green Hills Properties SRL, Romaland Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL και Nikaba Properties SRL.

Επίσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η BOC PCL κατείχε το 100% της Obafemi Holdings Ltd, Stamoland Properties Ltd, Unoplan Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd και Gosman Properties Ltd.

Οι κύριες δραστηριότητες των πιο πάνω εταιριών είναι η κατοχή μετοχών και άλλων επενδύσεων και η παροχή υπηρεσιών.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η BOC PCL κατείχε το 100% των πιο κάτω εταιριών οι οποίες κρατούνται για να δεχτούν ακίνητα:

Κύπρος: Tavoni Properties Ltd, Amary Properties Ltd, Holstone Properties Ltd, Alepar Properties Ltd, Cramonco Properties Ltd, Monata Properties Ltd, Aktilo Properties Ltd, Alezia Properties Ltd, Aparno Properties Ltd, Enelo Properties Ltd, Mikosa Properties Ltd, Stormino Properties Ltd, Stevolo Properties Ltd, Lomenia Properties Ltd, Vertilia Properties Ltd, Carilo Properties Ltd, Gelimo Properties Ltd, Rifelo Properties Ltd, Avaletto Properties Ltd, Midelox Properties Ltd, Ameleto Properties Ltd, Orilema Properties Ltd, Montira Properties Ltd, Larizemo Properties Ltd και Olisto Properties Ltd.

Επίσης, η BOC PCL κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Tantora Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Selilar Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties Ltd, Landanfield Properties Ltd και Hydrobius Ltd.

51. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Η BOC PCL κατέχει επίσης το 100% των πιο κάτω αδρανών εταιριών:

Κύπρος: Birkdale Properties Ltd, Laiki Bank (Nominees) Ltd, Thames Properties Ltd, Paneuropean Ltd, Philiki Ltd, Cyprialife Ltd, Imperial Life Assurances Ltd, Philiki Management Services Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Weincos Properties Ltd, Iperi Properties Ltd, Finerose Properties Ltd, CYCMC II Ltd, CYCMC III Ltd, CYCMC IV Ltd και BOC Terra AIF V.C.I Plc.

Ελλάδα: Kyprou Zois (branch of EuroLife Ltd), Kyprou Asfalistiki (branch of General Insurance of Cyprus Ltd), Kyprou Commercial SA και Kyprou Properties SA.

Όλες οι εταιρίες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Όλες οι εταιρίες που παρατίθενται πιο πάνω, εκτός από την Global Balanced Fund of Funds Salamis Variable Capital Investment Company PLC η οποία είναι ταμείο ΟΣΕΚΑ, έχουν μετοχικό κεφάλαιο που αποτελείται από συνήθεις μετοχές.

Έλεγχος της CLR Investment Fund Public Ltd (CLR) και των θυγατρικών της χωρίς σημαντική συμμετοχή

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην CLR και στις θυγατρικές της (Europrofit Capital Investors Public Ltd, Axxel Ventures Ltd και CLR Private Equity Ltd) μέσω του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτίθεται σε κυμαινόμενες αποδόσεις μέσω της συμμετοχής του.

Αναδιάρθρωση επενδυτικών τραπεζικών και χρηματιστηριακών δραστηριοτήτων

Στις 19 Νοεμβρίου 2020, το Συγκρότημα προχώρησε σε αναδιάρθρωση των επενδυτικών τραπεζικών και χρηματιστηριακών δραστηριοτήτων μέσω της εξαγοράς από τη CISCO της LCP Holdings and Investments Public Ltd και της CLR Investment Fund Public Ltd. Αυτό επιτεύχθηκε με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της CISCO στη BOC PCL σε αντάλλαγμα μετοχών που κατέχει η BOC PCL και στις δύο εταιρίες. Συγκεκριμένα, το 67% της LCP Holdings and Investments Public Ltd και το 20% της CLR Investment Fund Public Ltd ανήκουν στην CISCO στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Τον Ιανουάριο 2021, η CISCO προχώρησε επίσης στην εξαγορά της BOC Asset Management Ltd από την BOC PCL. Η παραπάνω αναδιάρθρωση δεν είχε επίδραση στα αποτελέσματα του Συγκροτήματος.

Διάλυση και πώληση θυγατρικών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή σε διαδικασία διαγραφής: Renalandia Properties Ltd, Crolandia Properties Ltd, Fantasio Properties Ltd, Demoro Properties Ltd, Elosis Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Pariza Properties Ltd, Prosilia Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Dolapo Properties Ltd, Nivoco Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Corner LLC, Diners Club (Cyprus) Ltd, Fairford Properties Ltd, Leasing Finance LLC, Mirodi Properties Ltd, Nallora Properties Ltd, Omiks Finance LLC, Salecom Ltd, Sylvesta Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Frozenport Properties Ltd, Melgred Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd, Battersee Real Estate SRL και Trecoda Real Estate SRL.

Η Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd, Bocaland Properties SRL, Selilar Properties SRL και η Tantora Properties SRL διαλύθηκαν το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η Legamon Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Syniga Properties Ltd, Badrul Properties Ltd, Marisaco Properties Ltd και η Gozala Properties Ltd πωλήθηκαν κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

52. Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών

52.1 Εξαγορές κατά το 2020

Δεν υπήρχαν εξαγορές κατά τη διάρκεια του 2020.

52.2 Πωλήσεις κατά το 2020

Δεν υπήρχαν σημαντικές πωλήσεις κατά τη διάρκεια του 2020.

52.3 Εξαγορές κατά το 2019

Δεν υπήρχαν εξαγορές κατά την διάρκεια του 2019.

52. Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών (συνέχεια)

52.4 Πωλήσεις κατά το 2019

52.4.1 Πώληση της Cyreit

Τον Ιούνιο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της συμμετοχής του ύψους 88.2% στην Cyreit.

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της BOC PCL που πωλήθηκαν κατά την ημερομηνία πώλησης τους παρουσιάζεται πιο κάτω:

Περιουσιακά στοιχεία	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	7,980
Επενδύσεις σε ακίνητα	133,401
	141,381
Υποχρεώσεις	
Λοιπές υποχρεώσεις	(314)
Καθαρά αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που πωλήθηκαν	141,067

Το τελικό τίμημα πώλησης ανήλθε σε €141,139 χιλ. Η πώληση είχε ως αποτέλεσμα κέρδος ύψους €72 χιλ., το οποίο παρουσιάζεται στις 'Καθαρές ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα'.

Οι καθαρές ταμειακές ροές της Cyreit είναι:

	2019 €000
Καθαρή ταμειακή εισροή για την περίοδο από εργασίες	1,330

Δεν υπήρχαν μετρητά και αντίστοιχα μετρητών κατά την ημερομηνία πώλησης.

52.4.2 Πώληση NMH group

Τον Δεκέμβριο 2019, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε τη πώληση όλης της συμμετοχής του ύψους 64% στο NMH group. Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν κατά την ημερομηνία πώλησης παρουσιάζεται πιο κάτω:

Περιουσιακά στοιχεία	€000
Ακίνητα και εξοπλισμός	91,219
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	420
Καταθέσεις σε τράπεζες	2,161
	93,800
Υποχρεώσεις	
Λοιπές υποχρεώσεις	(6,340)
Καθαρά αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που πωλήθηκαν	87,460

Οι συσσωρευμένες ζημιές που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας ανέρχονται σε €847 χιλ. Το τίμημα πώλησης ανήλθε σε €92,193 χιλ. και περιλάμβανε διακανονισμό των υφιστάμενων πιστωτικών διευκολύνσεων και παροχή νέου δανεισμού, που είχε ως αποτέλεσμα κέρδος ύψους €3,886 χιλ., το οποίο παρουσιάζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών'.

Οι καθαρές ταμειακές ροές του NMH Group είναι ως εξής:

	2019 €000
Λειτουργικές	(1,148)
Επενδυτικές	(33)
Χρηματοδοτικές	1,181
Καθαρή ταμειακή εισροή για το έτος	-

52. Εξαγορές και πωλήσεις θυγατρικών (συνέχεια)

52.4. Πωλήσεις κατά το 2019 (συνέχεια)

52.4.2. Πώληση NMH group (συνέχεια)

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών κατά την ημερομηνία πώλησης ανέρχονταν σε €1,936 χιλ.

53. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία

Λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία

	Ποσοστό συμμετοχής (%)	2020 €000	2019 €000
Apollo Global Equity Fund of Funds Variable Capital Investment Company Plc	34.2	2,462	2,393
Aris Capital Management LLC	30.0	-	-
Rosequeens Properties Limited	33.3	-	-
Rosequeens Properties SRL	33.3	-	-
Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ	50.0	-	-
Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ	15.0	-	-
Fairways Automotive Holdings Ltd	45.0	-	-
		2,462	2,393

Μερίδιο στα κέρδη πριν τη φορολογία από συγγενείς εταιρίες

	2020 €000	2019 €000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	δ/ε	5,312
Apollo Global Equity Fund of Funds Variable Capital	69	201
	69	5,513

Το μερίδιο στα κέρδη από την CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αναφέρεται στην περίοδο μέχρι την ημερομηνία ταξινόμησης της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd ως να κατέχεται προς πώληση όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd - Πωλήθηκε το 2019

Το ποσοστό συμμετοχής ύψους 49.9% στη CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd είχε αποκτηθεί ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Τον Μάιο 2019, η BOC PCL προχώρησε σε υπογραφή δεσμευτικής συμφωνίας για την πώληση ολόκληρου του ποσοστού συμμετοχής της στη CNP Assurances S.A., που κατείχε το υπόλοιπο 50.1% και τον έλεγχο. Η επένδυση ταξινομήθηκε ως επένδυση που κατέχεται προς πώληση στις 30 Ιουνίου 2019, ενώ πριν από αυτή την ταξινόμηση είχε επιμετρηθεί σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Ζημιά ύψους €25,943 χιλ. αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Η πώληση ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο 2019 και το τίμημα πώλησης ύψους €97,500 χιλ. ήταν πληρωτέο σε μετρητά κατά την ολοκλήρωση της πώλησης. Δεν υπήρχε λογιστική ζημιά από την πώληση.

53. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία (συνέχεια)

Δεν υπάρχουν πληροφορίες για τα οικονομικά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2019 καθώς η επένδυση της συγγενούς εταιρίας πωλήθηκε τον Οκτώβριο 2019.

Οι συναλλαγές μεταξύ της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και του Συγκροτήματος κατά το 2019, μέχρι την ημέρα πώλησης παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2019 €000
Έξοδα από τόκους πληρωτέα από το Συγκρότημα	62
Άλλα έξοδα πληρωτέα από το Συγκρότημα	46
Άλλα έσοδα εισπρακτέα από το Συγκρότημα	3

Apollo Global Equity Fund of Funds Variable Capital Investment Company Plc (Apollo)

Το Συγκρότημα κατέχει πραγματικό ποσοστό συμμετοχής 34.2% (2019: 34.1%) του μετοχικού κεφαλαίου της Apollo UCITS λόγω σταδιακής εξαργύρωσης των άλλων κατόχων της Apollo. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή επί της Apollo, παρόλο που δεν υπάρχει αντιπρόσωπος στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθότι λόγω της συμμετοχής των UCITS, κατέχει την εξουσία να διορίζει δυνητικά διοικητικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Rosequeens Properties Limited και Rosequeens Properties SRL

Το Συγκρότημα κατέχει πραγματικό ποσοστό ύψους 33.3% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Rosequeens Properties SRL, η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια εμπορικού κέντρου στη Ρουμανία. Το μερίδιο αποκτήθηκε αφού η BOC PCL έλαβε μέρος σε διαδικασία δημόσιου πλειστηριασμού στα πλαίσια διακανονισμού οφειλόμενων χρεών ύψους περίπου €21 εκατ. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συγγενούς εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 είχε μηδενική λογιστική αξία, αφού η συγγενής εταιρία είχε αρνητικά καθαρά περιουσιακά στοιχεία.

Aris Capital Management LLC

Το Συγκρότημα κατέχει ποσοστό συμμετοχής 30.0% του μετοχικού κεφαλαίου της Aris Capital Management LLC το οποίο μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Η επένδυση θεωρείται ότι υπέστη πλήρη απομείωση και η αξία της περιορίζεται στο μηδέν.

Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων του, το Συγκρότημα απέκτησε ποσοστό ύψους 15.0% στο μετοχικό κεφάλαιο της Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ. Η Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ είναι η μητρική εταιρία συγκροτήματος εταιριών (συγκρότημα Σκύρα Βάσας) με δραστηριότητες στην παραγωγή, επεξεργασία και διανομή υλικών (θρυμματισμένες πέτρες και άμμος) και παροχή άλλων δομικών υλικών, και υπηρεσίες που βασίζονται σε βασικά προϊόντα όπως έτοιμο σκυρόδεμα, ασφαλτος και συσκευασία υλικών. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στο συγκρότημα Σκύρα Βάσας καθώς μπορεί να εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και να ψηφίζει για θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες του συγκροτήματος Σκύρα Βάσας. Η επένδυση θεωρείται ότι υπέστη πλήρη απομείωση και η αξία της περιορίζεται στο μηδέν.

D.J. Karapatakis & Sons Limited και Rodhagate Entertainment Ltd

Τον Δεκέμβριο 2019, το Συγκρότημα μεταβίβασε όλη τη συμμετοχή του στη D.J. Karapatakis & Sons Limited και στη Rodhagate Entertainment Ltd ύψους 7.5% στον κύριο μέτοχο κατά την εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων τους. Η συμμετοχή είχε αποκτηθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων τους. Οι D.J. Karapatakis & Sons Limited και Rodhagate Entertainment Ltd είχαν δραστηριότητες που αφορούσαν την αναψυχή, τον τουρισμό, τον κινηματογράφο και τη ψυχαγωγία στην Κύπρο. Οι επενδύσεις θεωρούνταν ότι υπέστησαν πλήρη απομείωση και η αξία τους περιοριζόταν στο μηδέν. Η πώληση δεν είχε αντίκτυπο στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος.

Fairways Automotive Holdings Ltd

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων του, το Συγκρότημα απέκτησε το 45.0% στο μετοχικό κεφάλαιο της Fairways Automotive Holdings Ltd. Η Fairways Automotive Holdings Ltd είναι η μητρική εταιρία της Fairways Ltd, η οποία δραστηριοποιείται στην εισαγωγή και εμπορία των μηχανοκίνητων οχημάτων και ανταλλακτικών. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στην εταιρία. Η επένδυση θεωρείται ότι υπέστη πλήρη απομείωση και η αξία της περιορίστηκε στο μηδέν.

53. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξία (συνέχεια)

Επένδυση σε κοινοπραξία

Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ

Το Συγκρότημα κατέχει το 50.0% του μετοχικού κεφαλαίου της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ. Η μετοχική συμφωνία με τον άλλο μέτοχο της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ καθορίζει αριθμό θεμάτων που απαιτούν τη συναίνεση και των δύο μετόχων, επομένως το Συγκρότημα θεωρεί ότι έχει από κοινού έλεγχο στην εταιρία. Η λογιστική αξία της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ περιορίζεται στο μηδέν.

Το ποσοστό συμμετοχής είναι σε συνήθεις μετοχές ή σε συμμετοχές σε μέλη.

54. Αναφορά ανά χώρα

Το άρθρο 89 της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) απαιτεί από τις τράπεζες να γνωστοποιούν σε ενοποιημένη βάση, τις ακόλουθες πληροφορίες για όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Ο πιο κάτω πίνακας περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία του Συγκροτήματος για το έτος 2020:

Χώρα	Συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/ (έξοδα) €000	Μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων	Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία €000	Λογιστικά έξοδα/ (έσοδα) φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές) €000	Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε/ (επιστράφηκε) €000	Κρατικές επιδοτήσεις που εισπράχθηκαν €000
Κύπρος	571,444	3,573	(155,886)	5,765	1,185	-
Ρωσία	(29)	5	(1,909)	476	476	-
Ηνωμένο Βασίλειο	19	1	35	-	-	-
Ρουμανία	(1,236)	6	(1,181)	4	17	-
Ελλάδα	440	8	(7,922)	64	(419)	-
Σύνολο	570,638	3,593	(166,863)	6,309	1,259	-

Τα συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/(έξοδα), τα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία και τα λογιστικά έξοδα/(έσοδα) φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές), ετοιμάστηκαν στην ίδια βάση με τα ποσά που αναφέρονται αλλού σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Οι εργασίες των εταιριών του Συγκροτήματος ανά γεωγραφικό τομέα παρουσιάζονται στη Σημείωση 51.

Συνολικά λειτουργικά εισοδήματα/(έξοδα): περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τα κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τα κέρδη/(ζημιές) από πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα.

Αριθμός υπαλλήλων: ο αριθμός υπαλλήλων έχει υπολογιστεί ως ο μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων, σε τριμηνιαία βάση, οι οποίοι εργοδοτούνταν από το Συγκρότημα κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία: τα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία αφορούν κέρδη/(ζημιές) μετά την αφαίρεση των εσόδων/(εξόδων) μεταξύ των τομέων.

Λογιστικά έξοδα/(έσοδα) φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές): περιλαμβάνει τον εταιρικό φόρο και την έκτακτη αμυντική εισφορά στην Κύπρο. Η αναβαλλόμενη φορολογία για το έτος εξαιρείται από τα παραπάνω.

Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε/(επιστράφηκε): περιλαμβάνει πληρωμές κατά την διάρκεια του 2020 για εταιρικό φόρο (περιλαμβάνει φόρο για ασφάλιστρα) και έκτακτη αμυντική εισφορά στην Κύπρο.

55. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

55.1 ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ

Τον Δεκέμβριο του 2020 η ΕΚΤ ανακοίνωσε την επέκταση της περιόδου κατά την οποία θα ισχύουν ευνοϊκοί όροι στην τρίτη σειρά Στοχευμένων Πράξεων Πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ) κατά δώδεκα μήνες μέχρι τον Ιούνιο του 2022 και επίσης ανακοίνωσε ακόμη τρεις πράξεις στο πλαίσιο της ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ που θα διενεργηθούν από τον Ιούνιο έως τον Δεκέμβριο του 2021.

Η ΒΟC ΡCΛ ήδη συμμετείχε το 2020 στην ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ λαμβάνοντας χρηματοδότηση ύψους €1,000 εκατ., η οποία μπορεί να επωφεληθεί από τους ευνοϊκούς όρους για ακόμη 12 μήνες όπως προκύπτει από την ανακοίνωση της ΕΚΤ τον Δεκέμβριο του 2020, εφόσον πληροί το στόχο επιδόσεων σε ό,τι αφορά τη χορήγηση δανείων όπως ορίζεται από την ΕΚΤ. Επιπλέον τον Μάρτιο του 2021, η ΒΟC ΡCΛ έλαβε επιπρόσθετη χρηματοδότηση ύψους €1,700 εκατ. από τη νέα πράξη ΣΠΠΜΑ ΙΙΙ.

55.2 Project Helix 2B

Τον Ιανουάριο του 2021, το Συγκρότημα κατέληξε σε συμφωνία για την πώληση ενός χαρτοφυλακίου (το 'Χαρτοφυλάκιο 2B') δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες (γνωστό ως 'Project Helix 2B'). Το Χαρτοφυλάκιο 2B θα μεταφερθεί στη ΚΕΕΠ από την ΒΟC ΡCΛ και στη συνέχεια οι μετοχές της ΚΕΕΠ θα αγοραστούν από συγκεκριμένα επενδυτικά ταμεία συνδεδεμένα με την ΡΙΜCΟ, τον αγοραστή και των δύο χαρτοφυλακίων Helix 2A και 2B. Τα μέρη τροποποίησαν και επαναδιατύπωσαν τη συμφωνία που υπεγράφη τον Αύγουστο 2020 για το Helix 2A για να ενσωματώσουν τη συναλλαγή του Helix 2B.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Χαρτοφυλάκιο 2B συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων ακινήτων και μετρητών, είχε καθαρή λογιστική αξία ύψους €224,476 χιλ. (Σημ. 29). Το μεικτό τίμημα πώλησης για το Helix 2B ανέρχεται σε €243 εκατ. πριν από τα έξοδα συναλλαγής και άλλα έξοδα, εκ των οποίων το 50% είναι πληρωτέο κατά την ολοκλήρωση της πώλησης και το υπόλοιπο 50% είναι αναβαλλόμενο έως και τον Δεκέμβριο του 2025 χωρίς οποιουδήποτε όρους. Το τίμημα πώλησης δύναται να αυξηθεί μέσω ενός μηχανισμού μεταβλητού τιμήματος (earnout), ανάλογα με την απόδοση του Χαρτοφυλακίου 2B.

Η ολοκλήρωση της πώλησης του χαρτοφυλακίου Helix 2B είναι προγραμματισμένη να πραγματοποιηθεί μαζί με την ολοκλήρωση του χαρτοφυλακίου Helix 2A, το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και τελεί υπό αριθμό αιρέσεων συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων συνήθων εποπτικών και άλλων εγκρίσεων.

Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή προς τα μέλη της Bank of Cyprus Holdings Plc

Έκθεση επί του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Bank of Cyprus Holdings plc και οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας (οι “οικονομικές καταστάσεις”):

- δίνουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της οικονομικής θέσης του συγκροτήματος και της εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και των ζημιών του συγκροτήματος και των ταμειακών ροών του συγκροτήματος και της εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- έχουν καταλλήλως καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (‘ΔΠΧΑ’) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση; και
- έχουν καταλλήλως καταρτιστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και, όσον αφορά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Κανονισμού Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (‘ΔΛΠ’).

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις, που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του 2020 (η “Ετήσια Έκθεση”), οι οποίες αποτελούνται από:

- τον Ενοποιημένο Ισολογισμό και τον Ισολογισμό της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και την Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων και την Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών και την Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- την Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή;
- τις σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν περιγραφή των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Η γνώμη μας συνάδει με την έκθεση μας προς την Επιτροπή Ελέγχου.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (Ιρλανδίας) (“ΔΠΕ (Ιρλανδίας)”) και τη σχετική νομοθεσία. Οι ευθύνες μας με βάση τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της έκθεσής μας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξαρτησία

Παραμείναμε ανεξάρτητοι από το συγκρότημα σύμφωνα με τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο μας των οικονομικών καταστάσεων στην Ιρλανδία, που περιλαμβάνει τον Κώδικα Δεοντολογίας που ισχύει για εισηγμένες οντότητες δημοσίου συμφέροντος που έχει εκδοθεί από την Ιρλανδική Εποπτική Αρχή Ελέγχου και Λογιστικής (“IAASA”), και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από αυτές τις απαιτήσεις.

Από όσα γνωρίζουμε και πιστεύουμε, δηλώνουμε ότι δεν έχουν παρασχεθεί μη-ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται από τον Κώδικα Δεοντολογίας IAASA στο συγκρότημα ή στην εταιρεία.

Εκτός από ότι γνωστοποιείται στη σημείωση 15 των οικονομικών καταστάσεων, δεν παρείχαμε μη-ελεγκτικές υπηρεσίες στο συγκρότημα ή στην εταιρεία για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2020 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2020.

Προσέγγιση του ελέγχου

Περίληψη

	Ουσιαστικότητα <ul style="list-style-type: none"> • €16.5 εκατ. (2019: €18.4 εκατ.) - ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις • Στη βάση του 1%, κατά προσέγγιση, των καθαρών περιουσιακών στοιχείων. • €13.7 εκατ. (2019: €18 εκατ.) - οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας • Στη βάση του 1%, κατά προσέγγιση, των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.
	Πεδίο του ελέγχου <ul style="list-style-type: none"> • Έχουμε ελέγξει τις συνολικές οικονομικές πληροφορίες της Bank of Cyprus public company limited, η οποία είναι η κύρια εμπορική οντότητα του Συγκροτήματος και η μόνη θυγατρική που κατέχεται άμεσα από την Bank of Cyprus Holdings plc. • Το πεδίο ελέγχου κάλυψε πάνω από το 95% των εσόδων του Συγκροτήματος, της απόλυτου κέρδους του Συγκροτήματος και των συνολικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος.
	Κύρια θέματα ελέγχου <ul style="list-style-type: none"> • Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. • Συνεχιζόμενη δραστηριότητα. • Προβλέψεις για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις. • Αποτίμηση για ακίνητα που αποκτήθηκαν με ανταλλαγή χρέους. • Προνομιακή πρόσβαση χρηστών. • Λογιστική αξία της επένδυσης στην Bank of Cyprus plc (αφορά μόνο την Εταιρεία).

Πεδίο εφαρμογής του ελέγχου μας

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ελέγχου μας, ορίσαμε το επίπεδο ουσιαστικότητας και αξιολογήσαμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις. Συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τους τομείς όπου οι σύμβουλοι έχουν προβεί σε υποκειμενικές αξιολογήσεις, για παράδειγμα, αναφορικά με την εφαρμογή σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων που περιλάμβανε παραδοχές και λαμβάνοντας υπόψη μελλοντικά γεγονότα τα οποία είναι εκ φύσεως αβέβαια. Όπως και σε όλους τους ελέγχους μας, εξετάσαμε επίσης τον κίνδυνο παράκαμψης των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο υπήρχαν στοιχεία που υποδηλώνουν προκατάληψη από τους συμβούλους που αντιπροσώπευαν ένα κίνδυνο ουσιώδους σφάλματος οφειλόμενου σε απάτη.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική κρίση του ελεγκτή, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και περιλαμβάνουν τους πιο σημαντικούς κινδύνους ουσιώδους σφάλματος (είτε οφείλονται σε απάτη ή σε άλλο λόγο) που έχουν αξιολογηθεί από τους ελεγκτές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είχαν τη μεγαλύτερη επίδραση: στη γενική στρατηγική έλεγχου, τον καταμερισμό πόρων για την ελεγκτική εργασία; και την κατεύθυνση των εργασιών της ελεγκτικής ομάδας. Τα θέματα αυτά, και οποιαδήποτε σχόλια καταγράφουμε επί των αποτελεσμάτων των διαδικασιών μας, αφορούν τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στο σύνολο τους, και στη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών, και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη επί αυτών των θεμάτων. Αυτή δεν είναι μια ολοκληρωμένη λίστα όλων των κινδύνων που εντοπίστηκαν στον έλεγχό μας.

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Πώς ο έλεγχος μας έχει αντιμετωπίσει το κύριο θέμα ελέγχου
<p>Απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες</p> <p>Αναφερθείτε στη σημείωση 2.19 “Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων” εντός της Σημείωσης 2, “Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών”, στη Σημείωση 5.2, “Υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών” εντός της Σημείωσης 5 “Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές”, στη Σημείωση 23, “Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες” και στη Σημείωση 45, “Διαχείριση κινδύνων - πιστωτικός κίνδυνος”.</p> <p>Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει περίπλοκα μοντέλα για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (“ΑΠΖ”) στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες. Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες υπολογίζονται σε συλλογική βάση για χαρτοφυλάκια δανείων παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου και σε ατομική βάση για δάνεια που είναι σημαντικά σε ατομική βάση ή που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια που προσδιορίστηκαν από τη διοίκηση.</p> <p>Προσδιορίσαμε ότι αυτό αποτελεί κύριο θέμα ελέγχου λόγω της σημαντικής κρίσης που εξασκήθηκε από τη διοίκηση και την πολυπλοκότητα στον προσδιορισμό της εκτίμησης, συμπεριλαμβανομένων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • των ερμηνειών και των παραδοχών που έχουν χρησιμοποιηθεί για τον καταρτισμό των μοντέλων, περιλαμβανομένης και της τμηματοποίησης που χρησιμοποιήθηκε; • την κατανομή των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στα Στάδια 1, 2 ή 3, περιλαμβανομένης και της αξιολόγησης των επικαλύψεων, όπου εφαρμόζονται; • την αυξημένη πολυπλοκότητα του εντοπισμού «Σημαντικής Αύξησης Πιστωτικού Κινδύνου» κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αναστολής πληρωμών δόσεων δανείων λόγω της μειωμένης 	<p>Έχουμε κατανοήσει και αξιολογήσει το γενικό πλαίσιο διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και ελέγξαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των κύριων δικλίδων ασφαλείας που σχετίζονται με τον υπολογισμό των ΑΠΖ. Έχουμε ελέγξει σε δειγματοληπτική βάση την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που εισάγονται στο μοντέλο ΑΠΖ.</p> <p>Έχουμε διαβάσει και λάβει υπόψη τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Κοινής Επιτροπής Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων στις οποίες έχουν συζητηθεί και εγκριθεί οι παράμετροι, οι παραδοχές, οι προσαρμογές και τα αποτελέσματα από την Κοινή Επιτροπή Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει την καταλληλότητα των κύριων παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στις μεθοδολογίες και τα μοντέλα που αναπτύχθηκαν από το Συγκρότημα και τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει τα κριτήρια που καθορίστηκαν από τη διοίκηση για τον καθορισμό της κατάλληλης κατανομής των δανείων στα Στάδια 1, 2 ή 3 και ελέγξαμε σε δειγματοληπτική βάση, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την κατανομή των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στα Στάδια 1, 2 ή 3 σε σχέση με αυτά τα κριτήρια. Ως μέρος αυτής της εργασίας αξιολογήσαμε τις επικαλύψεις για την κατανομή σε στάδια, που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση αναφορικά με πελάτες που ήταν σε αναστολή πληρωμής δόσεων, όπου εφαρμόζεται.</p> <p>Με την βοήθεια εσωτερικών ειδικών της PwC σε θέματα πιστωτικού κινδύνου, έχουμε ελέγξει τις παραδοχές, τις παραμέτρους και τις φόρμουλες που έχουν χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό των ΑΠΖ που αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Αυτός ο έλεγχος περιλάμβανε την αξιολόγηση της καταλληλότητας του σχεδιασμού των μοντέλων και την αξιολόγηση των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν (π.χ. Άνοιγμα Σε Αθέτηση, Ζημιά Από Αθέτηση Υποχρέωσης και Πιθανότητα Αθέτησης Υποχρέωσης), και την καταλληλότητα της τμηματοποίησης που χρησιμοποιήθηκε. Έχουμε καταρτίσει ένα μοντέλο για τον υπολογισμό των ΑΠΖ, βάσει του οποίου αναπτύξαμε</p>

<p>διαθεσιμότητας κριτηρίων καθυστέρησης; και</p> <ul style="list-style-type: none"> • τις παραμέτρους, παραδοχές και τις σταθμισμένες πιθανότητες που έχουν ανατεθεί στα διάφορα οικονομικά σενάρια όπως έχουν χρησιμοποιηθεί από το Συγκρότημα. 	<p>μια ανεξάρτητη εκτίμηση των ΑΠΖ, την οποία συγκρίναμε με τον υπολογισμό του Συγκροτήματος.</p> <p>Έχουμε εξετάσει τις ατομικές αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν από το Συγκρότημα για ένα δείγμα σημαντικών ανοιγμάτων Σταδίου 3 για συμμόρφωση με τις πολιτικές του Συγκροτήματος, εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 2020 και τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9; ελέγχθηκαν σημαντικά δεδομένα μέσω αναφοράς σε κατάλληλα υποστηρικτικά στοιχεία, όπως εκτιμήσεις εξασφαλίσεων και αρχεία του Κτηματολογίου.</p> <p>Λάβαμε υπόψη την επίδραση στη χρέωση ΑΠΖ του Συγκροτήματος της αναμενόμενης ρευστοποίησης ορισμένων δανειακών χαρτοφυλακίων που αποτελούνται κυρίως από δάνεια Σταδίου 3 και προσδιορίσαμε εάν η σχετική χρέωση ΑΠΖ είναι λογική.</p> <p>Με την βοήθεια εσωτερικών ειδικών της PwC σε θέματα πιστωτικού κινδύνου, αξιολογήσαμε τα προβλεπόμενα μακροοικονομικά μεταβλητά δεδομένα που έχουν χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο των μακροοικονομικών σεναρίων όπως του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, της ανεργίας, των επιτοκίων και του Δείκτη Τιμών Ακινήτων.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει την καταλληλότητα των γνωστοποιήσεων του Συγκροτήματος ιδιαίτερα σε σχέση με σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις.</p> <p>Έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι μεθοδολογίες και οι κρίσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για τον καθορισμό της χρέωσης ΑΠΖ ήταν λογικές, ότι η προβλέψεις ΑΠΖ που αναγνωρίστηκαν ήταν λογικές και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.</p>
<p><i>Συνεχιζόμενη δραστηριότητα</i></p> <p>Αναφερθείτε στη σημείωση 3 των οικονομικών καταστάσεων και στις σελίδες 341 και 365 στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.</p> <p>Οι Σύμβουλοι έχουν υποχρέωση να καταρτίζουν τις οικονομικές καταστάσεις με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν είναι ακατάλληλο να υιοθετηθεί η αρχή ότι η Εταιρεία ή το Συγκρότημα θα συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους.</p> <p>Οι Σύμβουλοι έχουν αξιολογήσει ότι είναι κατάλληλο να καταρτίσουν τις οικονομικές καταστάσεις χρησιμοποιώντας την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και ότι δεν υπάρχουν ουσιώδεις αβεβαιότητες σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που, ατομικά ή συλλογικά, ενδέχεται να προκαλέσουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του συγκροτήματος ή της εταιρείας να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Κατά την αξιολόγηση τους, οι σύμβουλοι έλαβαν υπόψη μια περίοδο</p>	<p>Έχουμε λάβει την αξιολόγηση των Συμβούλων για την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και αξιολογήσαμε για το κατά πόσο υπάρχουν γεγονότα και συνθήκες που υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα που θα προκαλούσε ουσιώδη αμφιβολία ως προς την ικανότητα του Συγκροτήματος να συνεχίσει τη δραστηριότητα του.</p> <p>Έχουμε διαβάσει την αλληλογραφία με τις σχετικές κανονιστικές αρχές που σχετίζεται με το εμποτικό κεφάλαιο και τις απαιτήσεις ρευστότητας του Συγκροτήματος, και επιπρόσθετα άλλη αλληλογραφία όπως τα ευρήματα της Διαδικασίας Εποπτείας και Αξιολόγησης της ΕΚΤ η οποία προσδιορίζει τους απαιτούμενους εμποτικούς δείκτες του Συγκροτήματος.</p> <p>Έχουμε λάβει υπόψη το τετραετές Οικονομικό Πλάνο του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Νοέμβριο του 2020.</p> <p>Συγκρίναμε το κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 και λοιπούς δείκτες κεφαλαίου και ρευστότητας όπως</p>

τουλάχιστον δώδεκα μηνών από την ημέρα έγκρισής των οικονομικών καταστάσεων.

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης του, το Συγκρότημα έχει λάβει υπόψη διάφορα μακροοικονομικά σενάρια και μετά αξιολόγησε την επίδραση τους στους δείκτες κεφαλαίων και ρευστότητας του Συγκροτήματος σε σχέση με τις κανονιστικές απαιτήσεις. Η επεξεργασία αυτών των σεναρίων απαιτεί την άσκηση σημαντικής κρίσης από τη διοίκηση. Ιδιαίτερη προσοχή έχει δοθεί από τη διοίκηση στην αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων του COVID-19 και των μέτρων που έχουν παρθεί από την Κυπριακή κυβέρνηση για να μετριάσει την εξάπλωση του, καθώς και τις νομοθετικές τροποποιήσεις στην Κύπρο και τις αλλαγές στις τραπεζικές απαιτήσεις κεφαλαίου και ρευστότητας που ανακοινώθηκαν το 2020 από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (“ΕΚΤ”). Όπου ενδείκνυται, οι Σύμβουλοι έχουν προσδιορίσει σχετικές δράσεις για να υποστηρίξουν τις θέσεις κεφαλαίου και ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Προσδιορίσαμε ότι αυτό αποτελεί κύριο θέμα ελέγχου λόγω της συνεχιζόμενης εστίασης στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος, τις αβεβαιότητες που περιλαμβάνονται στην εκτέλεση του “Οικονομικού Πλάνου” του Συγκροτήματος και των αυξανόμενων κινδύνων που παρουσιάστηκαν από τη συνεχιζόμενη πανδημία του COVID-19.

περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση της διοίκησης έναντι των εποπτικών υποβολών της τράπεζας.

Αξιολογήσαμε την εκτίμηση του Συγκροτήματος για την επίπτωση του COVID-19 και άλλων παραγόντων στις δραστηριότητες, ρευστότητα και κεφαλαιακούς δείκτες κατά την περίοδο της αξιολόγησης. Ειδικότερα:

- Λάβαμε υπόψη τα μοντέλα που χρησιμοποιήθηκαν από το Συγκρότημα για τον καθορισμό προβλεπόμενων μελλοντικών λειτουργικών αποτελεσμάτων, ταμειακών ροών και εκτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και εξετάσαμε τις βασισμένες παραδοχές με αναφορά σε προηγούμενη εμπειρία και πολιτικές που εφαρμόστηκαν από την κυπριακή κυβέρνηση ως αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19 σχεδιασμένες να υποστηρίξουν την οικονομία.
- Αξιολογήσαμε την ανάπτυξη από το Συγκρότημα εναλλακτικών (βασικού και δυσμενούς) μακροοικονομικών σεναρίων με αναφορά στις εσωτερικές και εξωτερικές προβλέψεις για την επίδοση της Κυπριακής οικονομίας για τα επόμενα δύο χρόνια.
- Λάβαμε υπόψη τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος όσον αφορά την προβλεπόμενη ρευστότητα, στο πλαίσιο προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων ρευστότητας.
- Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος των αναμενόμενων επιπτώσεων ΑΠΖ στο πελατειακό δανειακό χαρτοφυλάκιο και των περιουσιακών στοιχείων που διατηρούνται ως εξασφάλιση και την συνοχή τους με τα μακροοικονομικά σενάρια υπό εξέταση.

Λάβαμε υπόψη τα μέτρα απελευθέρωσης κεφαλαίου και ρευστότητας της ΕΚΤ που ανακοινώθηκαν το 2020 και την συνεπακόλουθη απελευθέρωση κεφαλαίου, για περίοδο τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022, που έγινε διαθέσιμη προς το Συγκρότημα ως αποτέλεσμα αυτών των μέτρων. Συζητήσαμε ένα αριθμό θεμάτων με σχετικές εποπτικές αρχές συμπεριλαμβανομένου της φύσης των μέτρων αρωγής, την διαθεσιμότητα τους στο Συγκρότημα και την πιθανή τους διάρκεια.

Επίσης αξιολογήσαμε τις γνωστοποιήσεις που έγιναν στις οικονομικές καταστάσεις και εξετάσαμε αν αντανακλούν τη βάση των συμπερασμάτων της αξιολόγησης των Συμβούλων.

Έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι κρίσεις που χρησιμοποιήθηκαν από τους Συμβούλους για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας ήταν λογικές και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.

Προβλέψεις για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις

Αναφερθείτε στη Σημείωση 2.37 "Προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα" εντός της Σημείωσης 2 "Περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών", και στη Σημείωση 5.4 "Προβλέψεις" εντός της Σημείωσης 5 "Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και υποθέσεις" και στη Σημείωση 39 "Επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα".

Το Συγκρότημα υπόκειται σε διάφορες νομικές αξιώσεις, έρευνες και άλλες διαδικασίες. Οι προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα ανήλθαν στα €124 εκ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Η Διοίκηση σε συνεννόηση με τα τμήματα συμμόρφωσης και νομικών θεμάτων του Συγκροτήματος, και όπου απαιτείται του τμήματος διαχείρισης κινδύνων, επιθεωρεί όλες τις υφιστάμενες και πιθανές επίδικες υποθέσεις, καταρτίζει αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων για κάθε ξεχωριστή υπόθεση και αξιολογεί την πιθανότητα εκροής οικονομικών ροών από το Συγκρότημα.

Αυτό το θέμα κρίθηκε ως κύριο θέμα ελέγχου καθώς η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικών και άλλων θεμάτων απαιτεί υψηλό επίπεδο κρίσης από τη διοίκηση. Οι εκτιμήσεις που γίνονται αφορούν την ύπαρξη γεγονότων υποχρέωσης που απαιτούν οικονομική εκροή για τακτοποίηση της υποχρέωσης και τον υπολογισμό της έκτασης οποιασδήποτε σχετικής οικονομικής εκροής.

Έχουμε κατανοήσει και αξιολογήσει το γενικό πλαίσιο διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και ελέγξαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα ορισμένων από τις κύριες δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την αναγνώριση και τον υπολογισμό των προβλέψεων για επίδικες και κανονιστικές και άλλες υποθέσεις.

Λάβαμε και αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις της διοίκησης για ξεχωριστές υποθέσεις. Για ένα δείγμα υποθέσεων, αξιολογήσαμε τις προτεινόμενες προβλέψεις της διοίκησης βάση πληροφοριών που περιέχονται στα αρχεία των υποθέσεων και πληροφοριών που παραλάβαμε από τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους. Όπου κρίθηκε αναγκαίο επιβεβαιώσαμε στοιχεία και εκτιμήσεις κατευθείαν με τους εξωτερικούς νομικούς συμβούλους.

Για τις υποθέσεις όπου η εκροή οικονομικών ροών εκτιμήθηκε ως πιθανή και ως αποτέλεσμα αναγνωρίστηκε πρόβλεψη, επαναυπολογίσαμε την πρόβλεψη και πραγματοποιήσαμε ανάλυση ευαισθησίας σε σχέση με τις σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση.

Έχουμε επιθεωρήσει τα πρακτικά των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου και ορισμένων από τις επιτροπές του για την ύπαρξη στοιχείων για οποιοσδήποτε νομικές υποθέσεις που δύναται να μην έχουν εντοπιστεί ή για εξελίξεις σε τρέχουσες υποθέσεις που μπορεί να επηρεάσουν το αποτέλεσμα τους.

Έχουμε επιθεωρήσει επικοινωνία με τις εποπτικές αρχές και επίσης ζητήσαμε από το τμήμα συμμόρφωσης να μας αναφέρει γνωστές υπάρχουσες περιστάσεις ή πιθανή μη συμμόρφωση με οποιοσδήποτε κανονιστικές απαιτήσεις.

Έχουμε αξιολογήσει κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις παρουσιάζουν τις σημαντικές αβεβαιότητες που υφίστανται και αξιολογήσαμε την επάρκειά τους σε σχέση με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα, τόσο για προβλέψεις όσο και για ενδεχόμενες υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που αποκτήθηκαν, ενώ σημειώνεται η εγγενής αβεβαιότητα σε αυτά τα θέματα, έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι αναγνωρισμένες προβλέψεις για επίδικες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα ήταν λογικές και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.

Αποτίμηση και λογιστικός χειρισμός για ακίνητα που αποκτήθηκαν με ανταλλαγή χρέους

Αναφερθείτε στη Σημείωση 2.31 "Αποθέματα ακινήτων", εντός της Σημείωσης 2 "Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών", στη Σημείωση 5.3, "Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας"

Έχουμε αξιολογήσει το γενικό πλαίσιο ελέγχου που σχετίζεται με τα ακίνητα που αποκτήθηκαν με ανταλλαγή χρέους και έχουμε ελέγξει τον σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των κύριων δικλείδων ελέγχου σχετικά με την αποτίμηση τους.

<p>εντός της Σημείωσης 5 “Σημαντικές και άλλες κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές” και στη Σημείωση 27 “Αποθέματα ακινήτων”.</p> <p>Το Συγκρότημα έχει αποκτήσει σημαντικό αριθμό ακινήτων ως αποτέλεσμα συμφωνιών αναδιαρθρώσεων με πελάτες. Τα περισσότερα από αυτά τα ακίνητα λογίζονται ως αποθέματα ακινήτων στο χαμηλότερο της τιμής κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας σύμφωνα με το ΔΛΠ 2.</p> <p>Οι αποτιμήσεις που λαμβάνονται από αξιόπιστους εξωτερικούς εκτιμητές αποτελούν βασικό στοιχείο για τον προσδιορισμό της κατάλληλης λογιστικής αξίας.</p> <p>Υπό το πρίσμα του μεγάλου όγκου των ακινήτων που κατέχονται με λογιστική αξία υψους €1.350 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και την αβεβαιότητα για τις συνθήκες της αγοράς (περιλαμβανομένων και εκείνων που αντικατοπτρίζουν την πανδημία COVID-19) στον υπολογισμό της λογιστικής αξίας, θεωρήσαμε αυτά το θέμα ως κύριο θέμα ελέγχου.</p>	<p>Έχουμε επικεντρωθεί στις κύριες παραμέτρους και παραδοχές στις οποίες βασίζεται η αποτίμηση των ακινήτων που λογίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 2.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει την ικανότητα, την δυνατότητα και την αντικειμενικότητα των εξωτερικών ειδικών της διοίκησης (εκτιμητές ακινήτων).</p> <p>Για ένα δείγμα ακινήτων, έχουμε λάβει τις ανεξάρτητες εκθέσεις από εξωτερικούς εκτιμητές που χρησιμοποιήθηκαν από το Συγκρότημα για να διασφαλίσουμε την ακρίβεια των αρχείων της διοίκησης.</p> <p>Για ένα δείγμα εκθέσεων εξωτερικών εκτιμητών έχουμε αξιολογήσει τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν με τη συνδρομή των ειδικών για εκτιμήσεις ακινήτων της PwC.</p> <p>Για ένα δείγμα νέων ακινήτων, ελέγξαμε το “κόστος” σε σχέση με τις συμφωνίες για ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία που υπογράφηκαν με δανειζόμενους του Συγκροτήματος, και ελέγξαμε την “καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία” στο τέλος του έτους με αναφορά σε εξωτερικές εκτιμήσεις των ακινήτων.</p> <p>Έχουμε πραγματοποιήσει αναδρομικές διαδικασίες συγκρίνοντας την τιμή πώλησης για πωλήσεις κατά τη διάρκεια του 2020 έναντι της λογιστικής αξίας αυτών των περιουσιακών στοιχείων στις 31 Δεκεμβρίου 2019.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις αντικατοπτρίζουν τις σημαντικές κρίσεις και παραδοχές και εξετάσαμε την επάρκειά τους σε σχέση με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα.</p> <p>Έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι κρίσεις και οι υπολογισμοί που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για τον υπολογισμό της λογιστικής αξίας των ακινήτων που αποκτήθηκαν από ανταλλαγή χρέους ήταν εύλογες και ότι οι γνωστοποιήσεις που έγιναν σε σχέση με αυτά τα θέματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες.</p>
<p><i>Προνομακή πρόσβαση χρηστών σε συστήματα</i></p> <p>Αναφερθείτε στις σελίδες 360 με 365 στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.</p> <p>Η χρηματοοικονομική αναφορά του Συγκροτήματος στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ένα αριθμό πληροφοριακών συστημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για αρκετά χρόνια και τα οποία είναι εγγενώς πολύπλοκα και ως</p>	<p>Με τη βοήθεια ειδικών σε θέματα ελέγχου πληροφορικής και συστημάτων της PwC, έχουμε κατανοήσει το περιβάλλον πληροφορικής και συστημάτων του συγκροτήματος και αξιολογήσαμε και ελέγξαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των γενικών δικλίδων ασφαλείας πληροφορικής (ΓΔΑΠ) στα πληροφοριακά συστήματα που υποστηρίζουν την οικονομική αναφορά.</p>

<p>αποτέλεσμα δημιουργώντας αυξημένο κίνδυνο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.</p> <p>Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί δικλίδες ασφαλείας προνομιακής πρόσβασης χρηστών οι οποίες είναι κρίσιμες για τη διασφάλιση της καταλληλότητας των αλλαγών στις εφαρμογές και των υποκείμενων δεδομένων και για την άμβλυνση του κινδύνου πιθανής απάτης ή σφάλματος.</p> <p>Η προνομιακή πρόσβαση χρηστών σε συστήματα κρίθηκε ως κύριο θέμα ελέγχου καθώς η προσέγγιση του ελέγχου βασίζεται στις εξαρτημένες στην πληροφορική δικλίδες ασφαλείας και δεδομένα και διεκπεραιώσαμε εκτενείς διαδικασίες λόγω της φύσης των συστημάτων που είναι σε εφαρμογή.</p>	<p>Όπου έχουν εξερευνηθεί ελλείψεις στις ασφαλιστικές δικλίδες προνομιακής πρόσβασης χρηστών σε συστήματα, έχουμε εξεύρει και εξετάσει εναλλακτικές δικλίδες. Όπου εναλλακτικές δικλίδες ή άλλοι παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να μειώσουν τους σχετικούς κινδύνους δεν αναγνωρίστηκαν, διεξάγαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ελέγχου. Συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξαγάγαμε τη λίστα πρόσβασης χρηστών απευθείας από το περιβάλλον παραγωγής των σχετικών εφαρμογών πληροφορικής καθώς και την υποστηριζόμενη υποδομή πληροφορικής τους για να επικυρώσουμε την πληρότητα των δικαιωμάτων πρόσβασης εντός του εργαλείου του Συγκροτήματος που χρησιμοποιείται για την υποστήριξη της διαχείρισης πρόσβασης χρηστών σε συστήματα, για την παροχή, τη διακοπή παροχής και της επαναπιστοποίησης της πρόσβασης των χρηστών; • εξαγάγαμε τη λίστα πρόσβασης χρηστών από την αποθήκη δεδομένων του Συγκροτήματος και εξετάσαμε τη καταλληλότητα πρόσβασης κατά την διάρκεια του 2020; • εξαγάγαμε τη λίστα προγραμματιστών από τα συστήματα παραγωγής και κυκλοφορίας πληροφορικής για τις εφαρμογές που διαχειρίζονται εσωτερικά και εξετάσαμε την καταλληλότητα της πρόσβασης των προγραμματιστών; και • εξετάσαμε τις ασφαλιστικές δικλίδες ταυτοποίησης των εφαρμογών και της υποδομής υποστήριξης της πληροφορικής για να αξιολογήσουμε τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της πολιτικής για κωδικούς πρόσβασης του Συγκροτήματος. <p>Μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων αυτών των επιπρόσθετων διαδικασιών, όπου ήταν απαραίτητο η ομάδα μας διεκπεραίωσε περαιτέρω επιπρόσθετες ελεγκτικές διαδικασίες, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι ο οποιοσδήποτε υπολειπόμενος κίνδυνος ελέγχου να έχει μειωθεί σε αποδεκτό επίπεδο.</p>
<p><i>Λογιστική αξία της επένδυσης στην Bank of Cyprus plc (αφορά μόνο την Εταιρεία)</i></p> <p>Αναφερθείτε στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές» και στη Σημείωση 7 «Επένδυση σε θυγατρική» στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.</p> <p>Όπως αναφέρεται στις λογιστικές πολιτικές, οι επενδύσεις σε θυγατρικές εμφανίζονται στο κόστος στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, σε αυτή την περίπτωση εμφανίζονται σε κόστος μείον απομείωση.</p>	<p>Έχουμε αξιολογήσει και ελέγξει τα συστήματα ελέγχου σχετικά με την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της επένδυσης.</p> <p>Έχουμε αξιολογήσει τις προβλέψεις των αναμενόμενων ταμειακών ροών που περιλαμβάνονται στους υπολογισμούς της διοίκησης για την αξία λόγω χρήσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020, για συνέπεια με την πρόσφατη απόδοση του συγκροτήματος και το λεπτομερές Οικονομικό Πλάνο. Έχουμε αξιολογήσει εις βάθος τη βάση στην οποία η διοίκηση έκανε τις προβλέψεις για τις ταμειακές ροές για χρόνια μετά την περίοδο του Οικονομικού Πλάνου και αξιολογήσαμε τη λογική τους με</p>

<p>Έχοντας ολοκληρώσει τον έλεγχο απομείωσης, οι σύμβουλοι έχουν καταγράψει απομείωση ύψους €252 εκατομμυρίων.</p> <p>Προσδιορίσαμε ότι αυτό είναι κύριο θέμα ελέγχου λόγω της κρίσης που σχετίζεται με την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020 που χρησιμοποιήθηκε για τη μέτρηση της ζημίας απομείωσης.</p>	<p>αναφορά σε ιστορικές επιδόσεις, μελλοντικά σχέδια και εξωτερικά δεδομένα, ανάλογα με την περίπτωση.</p> <p>Εξετάσαμε τον υπολογισμό της διοίκησης του σταθμισμένου μέσου κόστους κεφαλαίου του συγκροτήματος με αναφορά σε εξωτερικές πηγές που χρησιμοποίησε η διοίκηση.</p> <p>Επανεκτελέσαμε τον υπολογισμό της διεύθυνσης για τον υπολογισμό της τελικής αξίας και εξετάσαμε την καταλληλότητα του μακροπρόθεσμου ρυθμού ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε με αναφορά σε εξωτερικές προβλέψεις για την Κυπριακή οικονομία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.</p> <p>Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η εκτίμηση απομείωσης σε σχέση με την επένδυση στην Bank of Cyprus plc και οι γνωστοποιήσεις που έγιναν στις οικονομικές καταστάσεις είναι κατάλληλες.</p>
--	---

Πως προσαρμόσαμε το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου

Έχουμε προσαρμόσει το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου για να διασφαλίσουμε ότι έχουμε διεκπεραιώσει επαρκή εργασία για να μπορούμε να παρέχουμε την ελεγκτική γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων, ως σύνολο, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή του συγκροτήματος, τις λογιστικές διαδικασίες και δικλείδες εσωτερικού ελέγχου, και τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται το συγκρότημα.

Η Bank of Cyprus plc είναι η κύρια εμπορική οντότητα του συγκροτήματος και καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις οι οποίες ενοποιούν όλες τις άλλες θυγατρικές του συγκροτήματος. Στον καθορισμό της γενικής προσέγγισης του πεδίου εφαρμογής για τον έλεγχο του συγκροτήματος προσδιορίσαμε το πεδίο εργασιών που ήταν απαραίτητο να εκτελεστεί για κάθε νομική οντότητα.

Η ελεγκτική ομάδα του Συγκροτήματος ήταν υπεύθυνη για το πεδίο εφαρμογής και την καθοδήγηση του ελέγχου. Στον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής για τον έλεγχο προσδιορίσαμε το πεδίο και το είδος των εργασιών που ήταν απαραίτητο να εκτελεστεί από εμάς, την Ιρλανδική ομάδα ελέγχου συγκροτήματος και της PwC Κύπρου, ως ελεγκτές των μονάδων αναφοράς. Όπου η εργασία έγινε από τους ελεγκτές των μονάδων αναφοράς, της PwC Κύπρου, προσδιορίσαμε το επίπεδο απαιτούμενης εμπλοκής από την ομάδα του συγκροτήματος για να μπορέσουμε να καταλήξουμε αν τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουν αποκτηθεί είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση για την ελεγκτική μας γνώμη επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στο σύνολο τους.

Για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ελέγξαμε τις συνολικές οικονομικές πληροφορίες της Bank of Cyprus plc που αντιπροσωπεύει άνω του 95% αντίστοιχα των εσόδων του Συγκροτήματος, του απόλυτου κέρδους του Συγκροτήματος και των συνολικών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος. Η φύση και η έκταση των διαδικασιών ελέγχου προσδιορίστηκε από την αξιολόγηση του κινδύνου.

Επίπεδο ουσιαστικότητας

Το πεδίο ελέγχου έχει επηρεαστεί από την εφαρμογή του πεδίου ουσιαστικότητας. Καθορίσαμε ορισμένα ποσοτικά επίπεδα ουσιαστικότητας. Αυτά, σε συνδυασμό με ποιοτικά στοιχεία έχουν συνεισφέρει στον προσδιορισμό του πεδίου ελέγχου, και του είδους, του χρονοδιαγράμματος και της έκτασης των ελεγκτικών διαδικασιών επί των ξεχωριστών στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων και γνωστοποιήσεων και στην αξιολόγηση της επίδρασης των σφαλμάτων, τόσο μεμονωμένα όσο και αθροιστικά στις οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους.

Με βάση την επαγγελματική μας κρίση, προσδιορίσαμε την ουσιαστικότητα για τις οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους ως ακολούθως:

	Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις	Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας
Επίπεδο συνολικής ουσιαστικότητας	€16,5 εκ. (2019: €18,4 εκ.)	€13,7 εκ. (2019: €18 εκ.)
Πως προσδιορίστηκε	1% κατά προσέγγιση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.	1 % κατά προσέγγιση των καθαρών περιουσιακών στοιχείων.
Αιτιολογικό για το σημείο αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε	Δεδομένης της μεταβλητότητας στα κέρδη /ζημίες πριν τη φορολογία που προέκυψε τα τελευταία χρόνια από τις αυξημένες απομειώσεις και το εύρος των ζημιών που προκύπτουν από ασυνήθεις δραστηριότητες, πιστεύουμε ότι τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μας παρέχουν μια πιο κατάλληλη και συνεπή από χρονιά σε χρονιά βάση για τον προσδιορισμό της ουσιαστικότητας παρά η κερδοφορία.	Η Μητρική Εταιρεία είναι μια ιθύνουσα εταιρεία. Συνεπώς θεωρούμε ότι τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία είναι το πιο κατάλληλο σημείο αναφοράς για να αντικατοπτρίσει την φύση των δραστηριοτήτων και συναλλαγών της Εταιρείας.

Έχουμε συμφωνήσει με την Επιτροπή Ελέγχου ότι θα επικοινωνήσουμε μαζί τους τα συγκεκριμένα σφάλματα που εντοπίστηκαν στον έλεγχό μας τα οποία είναι πέραν των €825.000 (έλεγχος συγκροτήματος) (2019: €918,000) και €685.000 (έλεγχος εταιρείας) (2019: €918,000) καθώς και σφάλματα κάτω από το ποσό αυτό, τα οποία κατά την άποψη μας, χρήζουν αναφοράς λόγω ποιοτικών χαρακτηριστικών.

Συμπεράσματα σχετικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η αξιολόγησή μας για την εκτίμηση των συμβούλων για την ικανότητα του συγκροτήματος και της εταιρείας να συνεχίσουν να υιοθετούν τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας περιλάμβανε:

- Διεξαγωγή αξιολόγησης κινδύνων για τον εντοπισμό παραγόντων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αξιολόγηση για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης του Covid-19.
- Κατανόηση και αξιολόγηση των οικονομικών προβλέψεων του συγκροτήματος και προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων ρευστότητας και εποπτικών κεφαλαίων του συγκροτήματος. Κατά την αξιολόγηση αυτών των προβλέψεων, εξετάσαμε την οικονομική θέση του Συγκροτήματος, την ιστορική απόδοση, το ιστορικό επίτευξης στρατηγικών στόχων και την εκτίμηση της διοίκησης για τον πιθανό αντίκτυπο που μπορεί να έχει ο COVID-19 στη χρηματοοικονομική επίδοση, το κεφάλαιο και τη ρευστότητα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων για έκδοση.
- Λάβαμε υπόψη τα μέτρα απελευθέρωσης κεφαλαίου και ρευστότητας που ανακοίνωσε η ΕΚΤ κατά τη διάρκεια του 2020 και την επακόλουθη απελευθέρωση κεφαλαίου για το συγκρότημα για περίοδο τουλάχιστον έως το τέλος του 2022 ως αποτέλεσμα αυτών των μέτρων.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά για το πως ο έλεγχος μας αντιμετώπισε τους κινδύνους αναφορικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιλαμβάνονται στον πίνακα των κύριων θεμάτων ελέγχου πιο πάνω.

Με βάση την εργασία που έχουμε εκτελέσει, δεν έχουμε εντοπίσει οποιεσδήποτε ουσιώδεις αβεβαιότητες σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που, μεμονωμένα ή συλλογικά, μπορεί να προκαλέσουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα του συγκροτήματος ή της εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα για περίοδο τουλάχιστον δώδεκα μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται για έκδοση.

Κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η υιοθέτηση από τους συμβούλους της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Ωστόσο, επειδή δεν μπορούν να προβλεφθούν όλα τα μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες, αυτό το συμπέρασμα δεν αποτελεί εγγύηση για την ικανότητα του συγκροτήματος ή της εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Σε σχέση με την αναφορά της εταιρείας για το πώς έχει εφαρμόσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν έχουμε τίποτα ουσιαστικό για να προσθέσουμε ή να επιστήσουμε την προσοχή σε σχέση με τη δήλωση των συμβούλων στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με το κατά πόσο οι σύμβουλοι θεώρησαν κατάλληλο να υιοθετήσουν τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Έχουμε υποχρέωση να αναφέρουμε εάν η δήλωση των συμβούλων σχετικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα σύμφωνα με τον Κανόνα 9.8.6R (3) των Κανόνων Εισηγμένων της Αρχής Χρηματοοικονομικής Διαγωγής του Ηνωμένου Βασιλείου είναι ουσιωδώς μη-συνεπής με τη γνώση μας που αποκτήθηκε κατά τον έλεγχο. Δεν έχουμε κάτι να αναφέρουμε σχετικά με αυτή την ευθύνη.

Οι ευθύνες μας και οι ευθύνες των συμβούλων σε σχέση με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφονται στις σχετικές ενότητες αυτής της έκθεσης.

Αναφορά στις άλλες πληροφορίες

Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από όλες τις πληροφορίες στην Ετήσια Έκθεση εκτός από τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών. Οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για τις άλλες πληροφορίες. Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και, ως αποτέλεσμα, δεν εκφέρουμε γνώμη ή, εκτός στο βαθμό όπως αναφέρεται διαφορετικά σε αυτή την έκθεση, οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με αυτόν τον τρόπο, να αξιολογήσουμε κατά πόσο οι άλλες πληροφορίες δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει από τον έλεγχο, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν εντοπίσουμε μια εμφανής ουσιαστική ανακρίβεια ή ένα ουσιαστικό σφάλμα, είμαστε υποχρεωμένοι να εκτελέσουμε διαδικασίες για να καταλήξουμε αν υπάρχει ένα ουσιαστικό σφάλμα στις οικονομικές καταστάσεις ή ένα ουσιαστικό σφάλμα στις άλλες πληροφορίες. Αν, βάσης της εργασίας που εκτελέσαμε, καταλήξουμε ότι υπάρχει ένα ουσιαστικό σφάλμα στις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να το αναφέρουμε. Δεν έχουμε να αναφέρουμε κάτι με βάση αυτές τις ευθύνες.

Όσον αφορά την Έκθεση των Συμβούλων, έχουμε επίσης εξετάσει αν οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από τον περί Εταιρειών Νόμο του 2014 (εξαιρουμένων των πληροφοριών που συμπεριλαμβάνονται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” όπως ορίζεται από τη Νομοθεσία για την οποία δεν είμαστε υποχρεωμένοι να αναφερθούμε) έχουν συμπεριληφθεί.

Με βάση τις υποχρεώσεις που αναφέρονται πιο πάνω και την εργασία που έχει γίνει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) και τον περί Εταιρειών Νόμο του 2014 (“CA14”) μας επιβάλλουν να αναφέρουμε επίσης συγκεκριμένες γνώμες και θέματα όπως περιγράφονται πιο κάτω (απαιτούνται από τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά).

Έκθεση Συμβούλων

- Κατά τη γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην Έκθεση των Συμβούλων (εξαιρουμένης της πληροφόρησης που περιλαμβάνεται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” για την οποία δεν έχουμε υποχρέωση να αναφερθούμε) για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις και έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις σχετικές νομικές απαιτήσεις. (CA14)
- Με βάση τη γνώση και κατανόηση του συγκροτήματος και της εταιρείας και του λειτουργικού τους περιβάλλοντος που αποκτήσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου, δεν έχουμε εντοπίσει οποιαδήποτε ουσιαστικά σφάλματα στην Έκθεση των Συμβούλων (εξαιρουμένης της πληροφόρησης που περιλαμβάνεται στη “Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση” για την οποία δεν έχουμε υποχρέωση να αναφερθούμε). (CA14)

Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης

- Κατά τη γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων,
  - η περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τη διαδικασία χρηματοοικονομικής αναφοράς; και
  - οι πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(δ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014; και που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης, συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις και έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με το Άρθρο 1373(2) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014. (CA14)
- Με βάση τη γνώση και κατανόηση της εταιρείας και του λειτουργικού περιβάλλοντος της που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, δεν έχουμε εντοπίσει οποιαδήποτε ουσιαστικά σφάλματα στην περιγραφή των κύριων στοιχείων των εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τη διαδικασία χρηματοοικονομικής αναφοράς και τις πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(δ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 που περιλαμβάνεται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης. (CA14)
- Κατά τη γνώμη μας, με βάση την εργασία που έχει διεξαχθεί κατά τη διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, οι πληροφορίες που απαιτούνται από το Άρθρο 1373(2)(α),(β),(ε) και (στ) του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και την οδηγία 6 των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2017 (Γνωστοποίηση Μη-Χρηματοοικονομικών και Πολυμορφικών Πληροφοριών από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και συγκροτήματα) περιλαμβάνονται στην Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης. (CA14)

Η εκτίμηση των συμβούλων για τις προοπτικές του συγκροτήματος και των κυριότερων κινδύνων που θα απειλούσαν την φερεγγυότητα ή την ρευστότητα του συγκροτήματος.

Ως επακόλουθο της εθελοντικής αναφοράς των συμβούλων για το πως έχουν εφαρμόσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (ο “Κώδικας”), με βάση τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας) έχουμε υποχρέωση να αναφέρουμε αν έχουμε οτιδήποτε ουσιαστικό να προσθέσουμε ή να επισύρουμε την προσοχή σχετικά με τα ακόλουθα:

- Την επιβεβαίωση των συμβούλων στην σελίδα 341 της Ετήσιας Έκθεσης ότι έχουν διεξάγει μια ενδελεχή αξιολόγηση των κυριότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει το συγκρότημα, περιλαμβανομένων εκείνων που θα απειλούσαν το επιχειρηματικό του μοντέλο, τα μελλοντικά αποτελέσματα, την φερεγγυότητα ή τη ρευστότητα.
- Τις γνωστοποιήσεις στην Ετήσια Έκθεση που περιγράφουν αυτούς τους κινδύνους και εξηγούν πώς διαχειρίζονται ή αντιμετωπίζονται.
- Την εξήγηση των συμβούλων στην σελίδα 38 της Ετήσιας Έκθεσης για το πως έχουν αξιολογήσει τις προοπτικές του συγκροτήματος, για ποιά περίοδο το έχουν κάνει και γιατί θεωρούν αυτή την περίοδο

κατάλληλη, και την δήλωση τους ως προς το αν έχουν μια εύλογη προσδοκία ότι το συγκρότημα θα μπορέσει να συνεχίσει τη λειτουργία και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του καθώς λήγουν κατά την διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης τους, λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε σχετικές γνωστοποιήσεις που εφιστούν την προσοχή σε οποιεσδήποτε εξαιρέσεις ή παραδοχές.

Άλλες πρόνοιες του Κώδικα

Ως επακόλουθο της εθελοντικής αναφοράς των συμβούλων για το πως έχουν εφαρμόσει τον Κώδικα, έχουμε υποχρέωση να σας αναφέρουμε αν, κατά την γνώμη μας:

- Η δήλωση των συμβούλων που δίνεται από τους συμβούλους στη σελίδα 364 ότι θεωρούν την Ετήσια Έκθεση στο σύνολο της είναι δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή και ότι παρέχει την απαιτούμενη πληροφόρηση στους μετόχους για να αξιολογήσουν την χρηματοοικονομική κατάσταση και απόδοση, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική του συγκροτήματος και της εταιρείας, δεν συνάδει ουσιαστικά με τη γνώση μας του συγκροτήματος και της εταιρείας που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του ελέγχου.
- Η ενότητα της Ετήσιας Έκθεσης στις σελίδες 362 μέχρι 365 που περιγράφει την εργασία της Επιτροπής Ελέγχου δεν παρουσιάζει κατάλληλα τα θέματα που έχουμε επικοινωνήσει στην Επιτροπή Ελέγχου.

Δεν έχουμε κάτι να αναφέρουμε σχετικά με αυτή την ευθύνη.

Ευθύνες για τις οικονομικές καταστάσεις και για τον έλεγχο

Ευθύνες των συμβούλων για τις οικονομικές καταστάσεις

Όπως εξηγείται πιο περιεκτικά στη Δήλωση Ευθύνης των Συμβούλων που παρουσιάζεται στις σελίδες 51 μέχρι 53, οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με το εφαρμοσίμο πλαίσιο και να είναι ικανοποιημένοι ότι δίνουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Οι σύμβουλοι είναι επίσης υπεύθυνοι για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που καθορίζουν ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, οι σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι να αξιολογήσουν την ικανότητα του συγκροτήματος και της εταιρείας να συνεχίσουν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, γνωστοποιώντας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη συνέχιση της δραστηριότητας και την υιοθέτηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν οι σύμβουλοι προτίθενται, είτε να θέσουν το συγκρότημα ή την εταιρεία σε εκκαθάριση ή να παύσουν τις δραστηριότητές τους, ή όταν δεν έχουν ρεαλιστικές εναλλακτικές επιλογές από το να προχωρήσουν σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος, και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση αλλά όχι εγγύηση ότι ο έλεγχος, όπως αυτός πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τα ΔΠΕ (Ιρλανδίας), πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν τον έλεγχο πλήρων πληθυσμών συγκεκριμένων συναλλαγών και υπολοίπων, ενδεχομένως χρησιμοποιώντας τεχνικές ελέγχου δεδομένων. Ωστόσο, συνήθως περιλαμβάνει την

επιλογή ενός περιορισμένου αριθμού στοιχείων για έλεγχο και όχι τον έλεγχο ολόκληρου του πληθυσμού. Συχνά επιδιώκουμε να στοχεύουμε συγκεκριμένα στοιχεία για έλεγχο με βάση το μέγεθος ή τα χαρακτηριστικά κινδύνου τους. Σε άλλες περιπτώσεις, θα χρησιμοποιήσουμε δειγματοληπτικό έλεγχο για να μπορέσουμε να εξάγουμε ένα συμπέρασμα σχετικά με τον πληθυσμό από τον οποίο επιλέγεται το δείγμα.

Περαιτέρω περιγραφή των ευθυνών μας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων υπάρχει την ιστοσελίδα της IAASA:

https://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit.pdf

Αυτή η περιγραφή αποτελεί μέρος της έκθεσης ελεγκτή.

Χρήση αυτής της έκθεσης

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και των γνώμων, ετοιμάστηκε για τα μέλη της εταιρείας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 391 του περί Εταιρειών Νόμου του 2014 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτές τις γνώμες δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει εκτός όπου ρητά συμφωνηθεί προηγουμένως γραπτώς από εμάς.

Άλλες υποχρεωτικές αναφορές

Γνώμες επί άλλων θεμάτων που προβλέπει ο περί Εταιρειών Νόμος του 2014

- Έχουμε λάβει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις τις οποίες θεωρούμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας τα λογιστικά αρχεία της Εταιρείας ήταν επαρκή για να επιτρέψουν στις οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας να ελεγχθούν άμεσα και κατάλληλα.
- Ο Ισολογισμός της Εταιρείας συνάδει με τα λογιστικά αρχεία.

Άλλα θέματα τα οποία αναφέρονται κατ' εξαίρεση

Αμοιβές και συναλλαγές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο του 2014 είμαστε υποχρεωμένοι να σας αναφέρουμε αν, κατά την γνώμη μας, οι γνωστοποιήσεις των αμοιβών και συναλλαγών των συμβούλων όπως προσδιορίζεται στα άρθρα 305 μέχρι 312 δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Δεν έχουμε να αναφέρουμε οποιεσδήποτε εξαιρέσεις που προκύπτουν από αυτήν την ευθύνη.

Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση προηγούμενου οικονομικού έτους

Είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε αν η εταιρεία δεν έχει γνωστοποιήσει τις πληροφορίες όπως υποχρεούται με βάση των Οδηγιών 5(2) μέχρι 5(7) της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2017 (Γνωστοποίηση Μη-Χρηματοοικονομικών και Ποικιλόμορφων Πληροφοριών από κάποιες μεγάλες επιχειρήσεις και συγκροτήματα) σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Δεν έχουμε να αναφέρουμε οτιδήποτε που προκύπτει από αυτήν την υποχρέωση.

Διορισμός

Διοριστήκαμε από τους συμβούλους στις 2 Απριλίου 2019 για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και μετέπειτα περιόδους. Η συνολική περίοδος αδιάκοπου διορισμού είναι 2 έτη, που καλύπτουν τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2020.

Kevin Egan

εκ μέρους και για λογαριασμό της

PricewaterhouseCoopers

Εγκεκριμένοι Λογιστές και Νόμιμοι Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Δουβλίνο

29 Μαρτίου 2021

Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας **2020**

Περιεχόμενα

	Σελ.
Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της Εταιρίας	299
Ισολογισμός της Εταιρίας	300
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρίας	301
Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Εταιρίας	302
Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας	303-314

BANK OF CYPRUS HOLDINGS PUBLIC LIMITED COMPANY

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων της Εταιρίας

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2020	2019
		€000	€000
Έσοδα			
Έσοδα από μερίσματα	15	-	135,000
Έσοδα από μετοχές	8	27,500	27,199
Λοιπά έσοδα	4	3,515	2,923
Συνολικά έσοδα		31,015	165,122
Διοικητικά και άλλα λειτουργικά έξοδα	5	(3,618)	(2,793)
		27,397	162,329
Χρηματοδοτικά έξοδα		(18)	(12)
Απομείωση επένδυσης σε θυγατρική	7	(252,000)	(413,489)
Ζημιές πριν τη φορολογία		(224,621)	(251,172)
Φορολογία	6	-	(5)
Ζημιές για το έτος		(224,621)	(251,177)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό εύλογης αξίας (μετοχές)			
Καθαρή (ζημιά)/κέρδη από επενδύσεις σε μετοχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	8	(28,829)	19,558
Σύνολο λοιπών συνολικών εισοδημάτων που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους		(28,829)	19,558
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος		(28,829)	19,558
Συνολικές ζημιές για το έτος		(253,450)	(231,619)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 303 μέχρι 314 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

BANK OF CYPRUS HOLDINGS PUBLIC LIMITED COMPANY

Ισολογισμός της Εταιρίας

στις 31 Δεκεμβρίου 2020

Περιουσιακά στοιχεία		2020	2019
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	Σημ.	€000	€000
Επένδυση σε θυγατρική	7	1,380,000	1,632,000
Επενδύσεις	8	210,729	239,558
		1,590,729	1,871,558
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		45	373
Εισπρακτέα από συνδεδόμενα μέρη	10	302	-
		347	373
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		1,591,076	1,871,931
Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις			
Ίδια κεφάλαια και αποθεματικά			
Μετοχικό κεφάλαιο	11	44,620	44,620
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	11	594,358	1,294,358
Αποθεματικό επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	11	(9,271)	19,558
Αδιανέμητα κέρδη	12	740,927	293,048
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		1,370,634	1,651,584
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	11	220,000	220,000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και αποθεματικών		1,590,634	1,871,584
Τρέχουσες υποχρεώσεις			
Τραπεζικά παρατραβήγματα	9	127	132
Άλλα πληρωτέα	13	315	85
Πληρωτέα σε συνδεδόμενα μέρη	10	-	130
		442	347
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		1,591,076	1,871,931

κ. Ε. Γ. Αράπογλου
Πρόεδρος

κ. Π. Νικολάου
Διευθύνων Σύμβουλος

29 Μαρτίου 2021

Οι σημειώσεις στις σελίδες 303 μέχρι 314 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

BANK OF CYPRUS HOLDINGS PUBLIC LIMITED COMPANY

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρίας

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 11)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 11)	Αδιανέμητα κέρδη (Σημ. 12)	Αποθεματικό χρηματοοικονομικών μέσων σε εύλογη αξία (Σημ. 8)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι (Σημ. 11)	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2019	44,620	1,294,358	571,424	-	1,910,402	220,000	2,130,402
Ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	(251,177)	-	(251,177)	-	(251,177)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	19,558	19,558	-	19,558
Συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	(251,177)	19,558	(231,619)	-	(231,619)
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους χρεογράφων κατηγορίας 1 (Σημ.11)	-	-	(27,199)	-	(27,199)	-	(27,199)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2019/ 1 Ιανουαρίου 2020	44,620	1,294,358	293,048	19,558	1,651,584	220,000	1,871,584
Ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	(224,621)	-	(224,621)	-	(224,621)
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	-	(28,829)	(28,829)	-	(28,829)
Συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία για το έτος	-	-	(224,621)	(28,829)	(253,450)	-	(253,450)
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους χρεογράφων κατηγορίας 1 (Σημ.11)	-	-	(27,500)	-	(27,500)	-	(27,500)
Μείωση αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	-	(700,000)	700,000	-	-	-	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020	44,620	594,358	740,927	(9,271)	1,370,634	220,000	1,590,634

Οι σημειώσεις στις σελίδες 303 μέχρι 314 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

BANK OF CYPRUS HOLDINGS PUBLIC LIMITED COMPANY

Κατάσταση Ταμειακών Ροών της Εταιρίας

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020

		2020	2019
	<i>Σημ.</i>	€000	€000
Ταμειακές ροές από εργασίες			
Ζημιές πριν την φορολογία		(224,621)	(251,172)
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>			
Έσοδα από μερίσματα	15	-	(135,000)
Έσοδα από μετοχές	8	(27,500)	(27,199)
Απομείωση επένδυσης σε θυγατρική	7	252,000	413,489
		(121)	118
<i>Αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης:</i>			
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		328	(272)
Εισπρακτέα από συνδεόμενα μέρη	10	(302)	734
Άλλα πληρωτέα	13	230	(819)
Πληρωτέα σε συνδεόμενα μέρη	10	(130)	125
Καθαρή ταμειακή ροή από/(σε) εργασίες		5	(114)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Έσοδα από μετοχές	8	27,500	27,199
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		27,500	27,199
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Πληρωμή κουπονιού στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1	11	(27,500)	(27,199)
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(27,500)	(27,199)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		5	(114)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών:			
Στην αρχή του έτους		(132)	(18)
Στο τέλος του έτους	9	(127)	(132)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 303 μέχρι 314 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η 'Εταιρία') συστάθηκε στις 11 Ιουλίου 2016 στην Ιρλανδία, ως δημόσια εταιρία περιορισμένης ευθύνης, με αριθμό εγγραφής 585903 σύμφωνα με την Νομοθεσία για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας (Νομοθεσία για Εταιρίες 2014). Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας είναι στο Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία.

Η Εταιρία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL) της οποίας οι κύριες δραστηριότητες είναι η παροχή τραπεζικών εργασιών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και η διαχείριση και πώληση ακινήτων που αποκτήθηκαν κυρίως ως ανταλλαγή χρεών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναμένει ότι οι δραστηριότητες της Εταιρίας δεν θα αλλάξουν στο εγγύς μέλλον. Η Εταιρία έχει την φορολογική της έδρα στην Κύπρο.

Το Συγκρότημα της Bank of Cyprus Holdings (το 'Συγκρότημα') περιλαμβάνει την Εταιρία, τη θυγατρική BOC PCL και τις θυγατρικές της BOC PCL.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (LSE) και στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ).

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας είναι διαθέσιμες στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας (Earlsfort Terrace 10, Δουβλίνο 2, D02 T380, Ιρλανδία) και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 29 Μαρτίου 2021. Η Εταιρία εκδίδει επίσης ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες είναι διαθέσιμες στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας και στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας έχουν ετοιμαστεί τόσο στην Αγγλική όσο και στην Ελληνική γλώσσα. Σε περίπτωση διαφοράς ή ασυνέπειας μεταξύ των δύο, υπερτερεί η Αγγλική έκδοση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας ετοιμάστηκαν με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα μέρη της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας που ισχύουν για εταιρίες που εφαρμόζουν τα ΔΠΧΑ.

Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Το κόμμα χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τις χιλιάδες και η τελεία χρησιμοποιείται για να διαχωρίζει τα δεκαδικά.

2.2 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα συνάδει με την εκτίμηση του Συγκροτήματος, η οποία παρουσιάζεται στη Σημείωση 3 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας συνάδουν με αυτές που ακολουθήθηκαν για την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται στη Σημείωση 2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Επιπρόσθετα, εφαρμόστηκαν και οι ακόλουθες πολιτικές:

Επένδυση σε θυγατρική

Η επένδυση σε θυγατρική επιμετρείται στο κόστος μείον απομείωση.

Η Εταιρία αξιολογεί κατά περιόδους τη δυνατότητα ανάκτησης της επένδυσης σε θυγατρική όποτε υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης. Οι ενδείξεις απομείωσης αξίας περιλαμβάνουν παράγοντες όπως μείωση των εσόδων, τα κέρδη ή τις ταμειακές ροές ροών της θυγατρικής ή σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στην οικονομική ή την πολιτική σταθερότητα της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται η θυγατρική, που μπορεί να υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία της θυγατρικής μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Αν τα γεγονότα και οι συνθήκες δείχνουν ότι η αξία της επένδυσης στη θυγατρική μπορεί να έχει απομειωθεί, η Εταιρία προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης στη θυγατρική ως το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Η αξία λόγω χρήσης υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές ταμειακές εισροές και εκροές που θα προκύψουν από τη συνεχή χρήση του περιουσιακού στοιχείου, εφαρμόζοντας το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο.

Αν η ανακτήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία της θυγατρικής, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης ίση με το ποσό που η λογιστική αξία υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία.

Περισσότερες πληροφορίες για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας της επένδυσης στη θυγατρική παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 2.2 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα οποία δεν είχαν οποιαδήποτε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

3. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνουν σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίδραση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και στις σχετικές γνωστοποιήσεις καθώς και τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει κάνει τις ακόλουθες εκτιμήσεις και παραδοχές:

Εύλογη αξία επενδύσεων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από την Εταιρία βασίζεται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη.

Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

3. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

Εύλογη αξία επενδύσεων (συνέχεια)

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσω με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Η Εταιρία χρησιμοποιεί μόνο μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα για την αποτίμηση συγκεκριμένων μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάσει των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας παρουσιάζονται στη Σημείωση 14.

4. Λοιπά έσοδα

	2020	2019
	€000	€000
Διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες (Σημ. 15 (ii))	1,138	1,068
Έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν (Σημ. 15 (ii))	2,377	1,855
	3,515	2,923

5. Διοικητικά και άλλα λειτουργικά έξοδα

	2020	2019
	€000	€000
Αμοιβές συμβούλων (Σημ. 15 (iv))	1,089	1,008
Ασφάλειες	1,544	997
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές (Σημ. 15 (iii))	410	497
Έξοδα χρηματιστηρίου	283	196
Αμοιβές ελεγκτών	231	74
Άλλα έξοδα	61	21
	3,618	2,793

Οι αμοιβές ελεγκτών πιο πάνω περιλαμβάνουν αμοιβές στους ανεξάρτητους ελεγκτές της Εταιρίας για εργασία που πραγματοποιήθηκε κατά το έτος 2020 ύψους €231 χιλ. (2019: €36 χιλ. για ελεγκτική εργασία του 2019 και αμοιβές ύψους €38 χιλ. στους προηγούμενους ανεξάρτητους ελεγκτές για ελεγκτική εργασία του 2018). Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές πιο πάνω δεν περιλαμβάνουν αμοιβές των ανεξάρτητων ελεγκτών της Εταιρίας.

Η Εταιρία δεν εργοδοτούσε υπαλλήλους κατά τη διάρκεια των ετών 2020 και 2019.

6. Φορολογία

	2020	2019
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία	-	4
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	-	1
	-	5

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τις ζημιές πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
Ζημιές πριν τη φορολογία	(224,621)	(251,172)
Φορολογία με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	(28,078)	(31,397)
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	31,830	51,908
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(3,752)	(20,507)
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	-	1
	-	5

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12.5% στο φορολογητέο εισόδημα (2019: 12.5%).

7. Επένδυση σε θυγατρική

	2020	2019
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1,632,000	1,910,489
Έκδοση μετοχών μετά το μέρισμα υπό μορφή μετοχών (Σημ. 15(i))	-	135,000
Απομείωση επένδυσης σε θυγατρική	(252,000)	(413,489)
31 Δεκεμβρίου	1,380,000	1,632,000

Η επένδυση στη θυγατρική αντιπροσωπεύει την 100% επένδυση στο μετοχικό κεφάλαιο της BOC PCL, εταιρίας εγγεγραμμένης στην Κύπρο και οι δραστηριότητές της παρουσιάζονται στη Σημείωση 1. Το εγγεγραμμένο της γραφείο είναι στην Στασίνου 51, Αγία Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η Εταιρία προέβει σε εκτίμηση της λογιστικής αξίας της επένδυσης σε θυγατρική και ως αποτέλεσμα αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση ύψους €252,000 χιλ. που αναγνωρίστηκε το 2020 (για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019: €413,489 χιλ.).

Η εκτίμηση περιλάμβανε τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας της επένδυσης στη θυγατρική ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Ενώ η ανακτήσιμη αξία, που βασίστηκε στην αξία λόγω χρήσης, υπερβαίνει τη κεφαλαιοποίηση της αγοράς στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η πεισμένη τιμή μετοχής είναι το αποτέλεσμα του υποτονικού τραπεζικού περιβάλλοντος στο οποίο η οντότητα λειτουργεί, σε συνάρτηση με άλλους συγκεκριμένους παράγοντες που επηρεάζουν την ρευστότητα των μετοχών.

7. Επένδυση σε θυγατρική (συνέχεια)

Για να προσδιοριστεί η αξία χρήσης της επένδυσης στη θυγατρική, οι μελλοντικές ταμειακές ροές που θα προκύψουν από τη συνεχιζόμενη χρήση του περιουσιακού στοιχείου εκτιμήθηκαν με τη χρήση ενός μοντέλου προεξόφλησης μερισμάτων, το οποίο βασίστηκε στο χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό πλάνο μέχρι το 2024, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και προβλέψεις που υπολογίστηκαν μετά το 2024 και μέχρι το 2029. Οι βασικές παραδοχές και παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη περιλαμβάνουν:

- Προβλεπόμενη ανάπτυξη στον καθαρό δανεισμό, προβλεπόμενη αύξηση των εσόδων χωρίς τόκους που βασίζεται στην ιστορική εμπειρία του Συγκροτήματος, στρατηγικές προτεραιότητες και κατεύθυνση και προεκτάθηκε τα τελευταία χρόνια, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροοικονομικές προβλέψεις καθώς και τους βασικούς δείκτες επίδοσης (KPIs) του Συγκροτήματος.
- Χρέωση απομείωσης με βάση την ιστορική εμπειρία και τις προβλεπόμενες γενικές μακροοικονομικές προοπτικές. Λαμβάνεται επίσης υπόψη η αναμενόμενη αναλογία κάλυψης ΜΕΔ.
- Το λειτουργικό κόστος επηρεάζεται από πρωτοβουλίες εξοικονόμησης κόστους και προβλεπόμενο λειτουργικό μοντέλο. Για την περίοδο μετά το 2024, αυτό λαμβάνει υπόψη τις προβλεπόμενες μακροοικονομικές μεταβλητές όπως ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτών (ΔΤΚ) και τη διατήρηση λογικής αναλογία κόστους προς έσοδα.
- Προβλέψεις καταθέσεων και εκδόσεων/εξοφλήσεων με βάση τις ανάγκες χρηματοδότησης ρευστότητας του Συγκροτήματος καθώς και τις προβλεπόμενες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL).
- Κεφαλαιακές απαιτήσεις: Βασίστηκε στις τρέχουσες ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις και έγινε παραδοχή ότι παραμένουν στο ίδιο επίπεδο καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου.

Οι παραδοχές βασίστηκαν σε εσωτερική και εξωτερική πληροφόρηση για την αποτίμηση τους, συμπεριλαμβανομένης της πραγματικής και ιστορικών δεδομένων απόδοσης του Συγκροτήματος, τους κύριους στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος καθώς και του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Κύπρο. Από το έτος 2030 και μετέπειτα, έχει ληφθεί υπόψη στην αποτίμηση ένα τελικό επιτόκιο ανάπτυξης. Το επιτόκιο ανάπτυξης καθορίστηκε με βάση τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του ρυθμού ανάπτυξης του κυπριακού ΑΕΠ και τι αναμένουν οι αναλυτές (brokers consensus). Χρησιμοποιήθηκε μακροπρόθεσμο επιτόκιο ανάπτυξης ύψους 2%, και δεν υπερβαίνει τον σχετικό μακροπρόθεσμο μέσο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας στην οποία δραστηριοποιείται.

Ένα κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο έχει χρησιμοποιηθεί, το οποίο αντικατοπτρίζει το υπολογιζόμενο κόστος κεφαλαίου, ύψους 11,5% (2019: 10,5%) το οποίο καθορίστηκε βάσει του μοντέλου CAPM και τι αναμένουν οι αναλυτές (brokers consensus), που λαμβάνει υπόψη τους διάφορους κινδύνους.

Η επίδραση των αλλαγών στο επιτόκιο ανάπτυξης και στο προεξοφλητικό επιτόκιο αξιολογήθηκαν από την Διοίκηση:

- Αύξηση 1% στο προεξοφλητικό επιτόκιο θα οδηγήσει σε επιπρόσθετη απομείωση ύψους €184,000 χιλ. (2019: €203,000 χιλ.).
- Μείωση 1% στο προεξοφλητικό επιτόκιο θα επιφέρει μείωση απομείωσης ύψους €231,000 χιλ. (2019: €283,000 χιλ.).
- Αύξηση 1% στο μακροπρόθεσμο επιτόκιο ανάπτυξης θα επιφέρει μείωση απομείωσης ύψους €31,000 χιλ. (2019: €24,000 χιλ.).
- Μείωση 1% στο μακροπρόθεσμο επιτόκιο ανάπτυξης θα οδηγήσει σε επιπρόσθετη απομείωση ύψους €25,000 χιλ. (2019: €19,000 χιλ.).

8. Επενδύσεις

	2020	2019
	€000	€000
Μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 15 (vi))	210,729	239,558

8. Επενδύσεις (συνέχεια)

Στις 19 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220,000 χιλ. (Σημ. 11). Την ίδια ημερομηνία, η Εταιρία και η BOC PCL εισήλθαν σε συμφωνία σύμφωνα με την οποία τα συνολικά έσοδα από την έκδοση των χρεογράφων κεφαλαίου, τα οποία ανήλθαν στις €220,000 χιλ., χορηγήθηκαν υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στην BOC PCL (το 'Δάνειο') υπό όρους ουσιαστικά πανομοιότυπους με τους όρους και τις προϋποθέσεις των Χρεογράφων Κεφαλαίου 1 της Εταιρίας. Το Δάνειο δεν είναι εξασφαλισμένο και αποτελεί υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της BOC PCL. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Η BOC PCL έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές επιτοκίου για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες το επιτόκιο υπόκειται σε υποχρεωτική ακύρωση. Το Δάνειο είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχει καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής αλλά μπορεί να εξοφληθεί (στο σύνολο του αλλά όχι εν μέρει) κατά την επιλογή της BOC PCL κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο. Το Δάνειο κατηγοριοποιήθηκε ως μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 έσοδα ύψους €27,500 χιλ. (2019: €27,199 χιλ.) έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε σχέση με αυτές τις επενδύσεις.

Η εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων που κατέχει η Εταιρία προσδιορίζεται με βάση μοντέλα στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Οι μετοχές είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η εύλογη αξία κατηγοριοποιείται στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας της εύλογης αξίας.

Δεν υπήρχε επαναταξινόμηση επενδύσεων από και προς το Επίπεδο 2 κατά το 2020.

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ζημία ύψους €28,829 χιλ. (2019: κέρδος ύψους €19,558 χιλ.) έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα σε σχέση με την επιμέτρηση σε εύλογη αξία αυτών των επενδύσεων.

9. Υπόλοιπα τραπεζών

Τα υπόλοιπα τραπεζών περιλαμβάνουν τα ακόλουθα για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών:

	2020	2019
	€000	€000
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 15 (v))	(127)	(132)

10. Εισπρακτέα από/πληρωτέα σε συνδεδόμενα μέρη

	2020	2019
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	€000	€000
Εισπρακτέα από συνδεδόμενα μέρη (Σημ. 15 (v))	302	-

	2020	2019
Τρέχουσες υποχρεώσεις	€000	€000
Πληρωτέα σε συνδεδόμενα μέρη (Σημ. 15 (v))	-	130

Τα πιο πάνω υπόλοιπα αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

11. Μετοχικό κεφάλαιο

	2020		2019	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	10,000,000	1,000,000	10,000,000	1,000,000
<i>Εκδοθέν και πλήρως πληρωμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0.10 η κάθε μία	446,200	44,620	446,200	44,620

Η Εταιρία δεν παρείχε οποιανδήποτε οικονομική βοήθεια που επιτρέπεται με βάση το άρθρο 82 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας για την αγορά των μετοχών της.

Εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Όλες οι εκδομένες μετοχές είναι πλήρως αποπληρωμένες και φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο εγκεκριμένο και εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο κατά τα έτη που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

2020

Η Εταιρία μετά από σχετική απόφαση των μετόχων της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση το Μάιο 2020 και αφού έλαβε έγκριση από την ΕΚΤ το Σεπτέμβριο 2020 και το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας (σύμφωνα με το άρθρο 85(1) του περί Εταιριών Νόμου 2014 της Ιρλανδίας), εφάρμοσε διαδικασία μείωσης κεφαλαίου το Νοέμβριο 2020, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την επαναταξινόμηση ποσού ύψους €700 εκ. του αποθεματικού από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρείας ως διανεμητέα αποθεματικά (ίδια κεφάλαια).

2019

Δεν υπήρχαν αλλαγές στο αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Δικαίωμα Προαίρεσης Μετοχών

Σε συνέχεια της σύστασης της Εταιρίας και τον καθορισμό της ως τη νέα μητρική εταιρία του Συγκροτήματος τον Ιανουάριο 2017, το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων αντικαταστάθηκε από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών το οποίο λειτουργεί στο επίπεδο της Εταιρίας. Το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών είναι πανομοιότυπο με το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων, εκτός από το γεγονός ότι ο αριθμός μετοχών της Εταιρίας που θα εκδοθούν από την εξάσκηση των δικαιωμάτων του Σχεδίου Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών της Εταιρίας δεν θα υπερβαίνει τις 8,922,945 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0.10 η κάθε μια και η τιμή εξάσκησης έχει καθοριστεί σε €5.00 κατά μετοχή. Η ημερομηνία εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών επεκτάθηκε για περίοδο μεταξύ 4-10 ετών μετά από την ημερομηνία παραχώρησής τους.

Από την ημερομηνία αντικατάστασης του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων από το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών στο επίπεδο της Εταιρίας, δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών. Οποιοσδήποτε μετοχές που σχετίζονται με το Σχέδιο Δικαιωμάτων Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών φέρουν δικαιώματα αναφορικά με τον έλεγχο της Εταιρίας, τα οποία μπορούν να ασκηθούν μόνο απευθείας από τον υπάλληλο.

11. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

	2020	2019
	€000	€000
Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1	220,000	220,000

Τον Δεκέμβριο 2018 η Εταιρία έκδωσε Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 (Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1) ύψους €220 εκατ. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 δεν είναι εξασφαλισμένα και αποτελούν υποχρέωση μειωμένης εξασφάλισης της Εταιρίας. Το κουπόνι ανέρχεται σε 12.50% και είναι πληρωτέο σε εξαμηνιαία βάση. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 έχουν γίνει δύο πληρωμές κουπονιών στους κατόχους Χρεογράφων Κατηγορίας 1 συνολικού ποσού ύψους €27,500 χιλ. (2019: €27,199 χιλ.) και έχουν αναγνωριστεί στα αδιανέμητα κέρδη. Η Εταιρία έχει την ευχέρεια να ακυρώσει τις πληρωμές κουπονιού για απεριόριστο χρονικό διάστημα, και σε μη συσσωρευτική βάση, ενώ υπό συγκεκριμένες συνθήκες το κουπόνι υπόκειται σε υποχρεωτική ακύρωση. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι αορίστου διάρκειας και δεν έχουν καθορισμένη ημερομηνία αποπληρωμής αλλά μπορούν να εξοφληθούν (στο σύνολο τους αλλά όχι εν μέρει) κατά την επιλογή της Εταιρίας κατά την πέμπτη επέτειο της ημερομηνίας έκδοσης και κάθε επόμενη πέμπτη επέτειο υπό την προϋπόθεση της λήψης έγκρισης του επόπτη. Τα Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1 είναι εισηγμένα για διαπραγμάτευση στην αγορά Euro MTF του Χρηματιστηρίου του Λουξεμβούργου.

12. Αδιανέμητα κέρδη

Για σκοπούς διανομής μερίσματος, τα αδιανέμητα κέρδη στο επίπεδο της Εταιρίας, είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο.

Εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας (άτομα που έχουν κατοικία την Κύπρο και εταιρίες) κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και άτομα μετόχους που δεν έχουν κατοικία την Κύπρο.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της. Κατά τη διάρκεια του 2020 πληρώθηκε ειδική αμυντική εισφορά για την λογιζόμενη διανομή μερίσματος ύψους €1 χιλ. (2019: μηδέν) από την Εταιρία.

13. Άλλα πληρωτέα

	2020	2019
	€000	€000
Δεδουλευμένα	245	64
ΦΠΑ πληρωτέος	65	21
Εταιρικός φόρος πληρωτέος	5	-
	315	85

Τα άλλα πληρωτέα είναι πληρωτέα εντός 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού.

14. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019.

15. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι ακόλουθες συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν με συνδεδεμένα μέρη:

(i) Εισόδημα από μερίσματα και μετοχές

	2020	2019
	€000	€000
Εισόδημα από μερίσματα		
BOC PCL	-	135,000
Εισόδημα από μετοχές		
BOC PCL	27,500	27,199

Στις 14 Δεκεμβρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL ενέκρινε την πρόταση ενός υπό όρους προμερίσματος υπό μορφή μετοχών ύψους €135,000 χιλ., με έκδοση 675,000 χιλ. συνήθων μετοχών ονομαστικής αξίας €0.10 ανά μετοχή στην Εταιρία που θα εκδοθούν σε τιμή υπέρ το άρτιο ύψους €0.10 ανά μετοχή, από τα κέρδη της BOC PCL για το έτος 2016. Η διανομή τέτοιου μερίσματος ήταν υπό όρους και υπόκειτο στην άρση των κανονιστικών περιορισμών. Συγκεκριμένα, η πληρωμή του προαναφερθέντος προμερίσματος θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο εάν η απόφαση της ΔΕΕΑ για το 2018 επέτρεπε στην BOC PCL να πραγματοποιήσει τη διανομή που προβλέπεται από αυτή τη δήλωση. Η τελική απόφαση της ΔΕΕΑ για το 2018, που ελήφθη στις 27 Μαρτίου 2019, επέτρεψε την πληρωμή μερίσματος υπό μορφή μετοχών. Το μέρισμα υπό μορφή μετοχών πληρώθηκε από την BOC PCL στις 27 Μαρτίου 2019 μέσω της έκδοσης 675,000 χιλ. συνήθων μετοχών με συνολική τιμή έκδοση ύψους €0.20 ανά μετοχή στην Εταιρία.

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 έσοδα ύψους €27,500 χιλ. (2019: €27,199 χιλ.) αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε σχέση με μετοχές στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 8) που κατέχει η Εταιρία.

(ii) Λοιπά έσοδα

	2020	2019
	€000	€000
Διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες	1,138	1,068
Έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν	2,377	1,855
	3,515	2,923

Οι πιο πάνω συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρίας και της θυγατρικής της BOC PCL με συνήθεις εμπορικούς όρους.

(iii) Διοικητικά και άλλα έξοδα

	2020	2019
	€000	€000
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	11	24

Οι πιο πάνω συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της Εταιρίας και της θυγατρικής της BOC PCL με συνήθεις εμπορικούς όρους.

(iv) Αμοιβή συμβούλων

Οι συνολικές αμοιβές συμβούλων ανέρχονται σε €1,089 χιλ. (2019: €1,008 χιλ.). Αυτές οι αμοιβές αποζημιώθηκαν από την BOC PCL και συμπεριλαμβάνονται στα λοιπά έσοδα πιο πάνω.

Οι αμοιβές περιλαμβάνονται για την περίοδο που οι Σύμβουλοι υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

15. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (συνέχεια)

(iv) Αμοιβή συμβούλων (συνέχεια)

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	2020	2019
	€000	€000
Josef Ackermann (παραιτήθηκε στις 14 Μαΐου 2019)	-	57
Ευστράτιος-Γεώργιος Αράπογλου (διορίστηκε στις 12 Ιουνίου 2019 μετά και την έγκριση της ΕΚΤ)	154	84
Arne Berggren	112	117
Maksim Goldman	117	122
Μιχάλης Σπανός (παραιτήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2019)	-	6
Ιωάννης Ζωγραφάκης	207	159
Michael Heger	117	122
Lyn Grobler	135	92
Anat Bar-Gera (παραιτήθηκε στις 26 Μαΐου 2020)	35	86
Πόλα Χατζησωτηρίου	110	97
Μαρία Φιλίππου	102	66
	1,089	1,008

Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας καθώς και ως μέλη των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

(v) Υπόλοιπα στο τέλος τους έτους

	2020	2019
	€000	€000
Εισπρακτέα από συνδεδεμένα μέρη		
BOC PCL	302	-
Πληρωτέα σε συνδεδεμένα μέρη		
BOC PCL	-	130
Τραπεζικά παρατραβήγματα		
BOC PCL	127	132

Το εισπρακτέο από συνδεδεμένα μέρη κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020 αφορούσε έσοδα από διοικητικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και έξοδα και αμοιβές που αποζημιώθηκαν. Το πληρωτέο σε συνδεδεμένα μέρη κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 αφορά οφειλόμενα διοικητικά και άλλα έξοδα.

Εκτός από τις συναλλαγές που αναφέρονται πιο πάνω, δεν υπήρχαν άλλες σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη της Εταιρίας και δεν υπήρχαν πληροφορίες να αναφερθούν σύμφωνα με το άρθρο 307 της Νομοθεσίας για Εταιρίες 2014 της Ιρλανδίας για τα έτη 2020 και 2019.

(vi) Χρεόγραφα Κεφαλαίου 1

Στις 19 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρία και η BOC PCL εισήλθαν σε συμφωνία σύμφωνα με την οποία τα συνολικά έσοδα από την έκδοση των χρεογράφων κεφαλαίου 1, τα οποία ανήλθαν στις €220,000 χιλ., χορηγήθηκαν υπό μορφή δανείου από την Εταιρία στην BOC PCL. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στην Σημείωση 8.

16. Μερίσματα

Βάσει των αποφάσεων της ΔΕΕΑ το 2019, η οποία παραμένει σε ισχύ κατά το 2021 μετά από σχετική ανακοίνωση της ΕΚΤ, η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων, από τις εποπτικές αρχές. Αυτή η απαγόρευση δεν ισχύει εάν οι διανομές γίνονται μέσω της έκδοσης νέων συνήθων μετοχών προς τους μετόχους, οι οποίες είναι αποδεκτές ως Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1. Κατά τη διάρκεια των ετών 2020 και 2019 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα στους μετόχους.

Η απαγόρευση δεν ισχύει για την πληρωμή κουπονιών για τα Χρεόγραφα Πρόσθετου Κεφαλαίου Κατηγορίας 1 που εκδόθηκαν από την Εταιρία.

17. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρία εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο κίνδυνος ρευστότητας και ο κίνδυνος αγοράς.

17.1 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αναφέρεται σε πιθανές ζημιές που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρία, σε περίπτωση δυσκολίας αποπληρωμής των ταμειακών υποχρεώσεων της. Το επίπεδο λειτουργικού κόστους είναι χαμηλό και η Εταιρία διαθέτει επαρκή ρευστότητα.

17.2 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις μεταβολές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει η Εταιρία.

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων της Εταιρίας.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα κεφάλαια της Εταιρίας.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικών αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

2020	Μεταβολή στον δείκτη	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
	%	€000
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+15	31,609
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-15	(31,609)
2019		
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+15	35,938
Άλλα χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-15	(35,938)

18. Διαχείριση κεφαλαίου

Η διαχείριση κεφαλαίου της Εταιρίας συνάδει με τη διαχείριση κεφαλαίου του Συγκροτήματος όπως παρουσιάζεται στη Σημείωση 49 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

19. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Δεν υπήρξαν σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν μετά την ημερομηνία αναφοράς εκτός από αυτά που παρουσιάζονται στη Σημείωση 55 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Εισαγωγή

Μέρος Α

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company (η 'Εταιρία') παραμένει προσηλωμένο στην εφαρμογή άριστων προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης που αποσκοπούν στην προστασία των μακροπρόθεσμων συμφερόντων των μετόχων και των άλλων εταίρων. Στοχεύει διαρκώς στο να διασφαλίζει ότι η Εταιρία είναι ένας σύγχρονος, διαφανής, ανταγωνιστικός και βιώσιμος οργανισμός. Βασικός στόχος του πλαισίου διακυβέρνησης της Εταιρίας και των θυγατρικών της (το 'Συγκρότημα') είναι να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις οι οποίες το 2020 αποτελούνταν από:

- Την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ('ΚΤΚ') σχετικά με τις Ρυθμίσεις Διακυβέρνησης και Διαχείρισης (Η 'Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ') (διαθέσιμη στο www.centralbank.cy),
- Τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής ('ΕΤΑ') για την εσωτερική διακυβέρνηση βάσει της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ,
- Τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου ('ΧΑΚ') (5^η αναθεωρημένη έκδοση – Ιανουάριος 2019) ('Κώδικας ΧΑΚ') (διαθέσιμος στο www.cse.com.cy),
- Τον αναθεωρημένο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου 2018 που δημοσιεύθηκε από το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Financial Reporting Council) στο Ηνωμένο Βασίλειο ('Κώδικας ΗΒ' ο οποίος είναι διαθέσιμος στο www.frc.org.uk),
- Τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών ('ΕΑΚΑΑ') και της ΕΤΑ για την αξιολόγηση των μελών του διοικητικού οργάνου ('κοινές κατευθυντήριες γραμμές'),
- Την Οδηγία της ΚΤΚ για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις (Η 'Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ') (διαθέσιμη στο www.centralbank.cy).

Η χρηστή εταιρική διακυβέρνηση και η εταιρική διοίκηση εγγυώνται μια δυναμική και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου, της διεύθυνσης και των μετόχων και κατά συνέπεια την επιτυχή εφαρμογή της στρατηγικής του Συγκροτήματος. Ως εκ τούτου, η πολιτική της Εταιρίας είναι να συμμορφώνεται πλήρως με τον Κώδικα ΧΑΚ καθώς και με όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης. Όλες οι διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ έχουν ενσωματωθεί στην Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος και όλες οι αρχές του εφαρμόζονται πλήρως. Η πολιτική μαζί με το εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου, οι όροι εντολής των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και οι πρακτικές που εφαρμόζουν το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του, αποτελούν σημαντικά θεμέλια για τη μεγιστοποίηση της μετοχικής αξίας. Οι αρχές εταιρικής διακυβέρνησης εξελίσσονται διαρκώς και το Διοικητικό Συμβούλιο είναι προσηλωμένο στο να παρακολουθεί και να αναθεωρεί αναλόγως το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης του.

Μέρος Β

Η Εταιρία βεβαιώνει ότι έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ καθ' όλη τη διάρκεια του 2020. Η Εταιρία εφαρμόζει τις διατάξεις του Κώδικα σε όλο το Συγκρότημα. Κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης όλες οι σημαντικές θυγατρικές εταιρίες διατηρούν επιτροπή ελέγχου και επιτροπή διαχείρισης κινδύνου. Λεπτομέρειες για το πως η Εταιρία εφάρμοσε τις αρχές και διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ καθ' όλη τη διάρκεια του 2020 καταγράφονται στην παρούσα Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης και στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών που ακολουθεί στη σελίδα 376.

Επιπρόσθετα, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι η Εταιρία έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα ΗΒ εκτός όσον αφορά τα πιο κάτω:

- Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2020 δεν ανέφερε τις επακόλουθες πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου σε συνέχεια του ψηφίσματος το οποίο καταψηφίστηκε από περισσότερο του 20% των μετόχων, ούτε υπήρξε ενημέρωση έξι μήνες αργότερα για τις ενέργειες που έγιναν ώστε να γίνουν κατανοητές οι απόψεις των μετόχων. Ωστόσο, πραγματοποιήθηκαν συζητήσεις με μετόχους με αποτέλεσμα την υποψηφιότητα του κ. Ιορδάνου για το Διοικητικό Συμβούλιο από διάφορους θεσμικούς επενδυτές. Περαιτέρω ενημέρωση περιλαμβάνεται στην ενότητα 1.2.2 της έκθεσης στη σελίδα 331.
- Η σύνθεση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων για την περίοδο από την 1η Ιουνίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν πληρούσε τις διατάξεις του Κώδικα ΗΒ. Δυνάμει της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ, ο κ. Goldman θεωρείται μη ανεξάρτητος μη εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος, παρότι το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι ο κ. Goldman επιδεικνύει ανεξάρτητη βούληση και αντικειμενικότητα.

Το κείμενο που ακολουθεί καλύπτει επίσης το πως η Εταιρία εφαρμόζει τις αρχές, διατάξεις και απαιτήσεις γνωστοποίησης που καθορίζονται στον Κώδικα ΗΒ.

Εισαγωγή (συνέχεια)

Μέρος Β (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι το πλαίσιο διακυβέρνησης του Συγκροτήματος είναι ισχυρό και περιλαμβάνει σαφή οργανωτική δομή, ευκρινείς, διαφανείς και συνεπείς γραμμές ευθύνης που στηρίζουν τη διατήρηση ενός ισχυρού περιβάλλοντος ελέγχου. Αυτό το πλαίσιο διακυβέρνησης περιλαμβάνει επίσης σαφώς καθορισμένα και συνεπή όρια εξουσίας, μηχανισμούς αναφοράς σε ανώτερα επίπεδα διεύθυνσης και στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και αποτελεσματικές διαδικασίες μέσω των οποίων εντοπίζει, διαχειρίζεται, παρακολουθεί και αναφέρει κινδύνους στους οποίους το Συγκρότημα είναι ή θα μπορούσε να είναι εκτεθειμένο. Παρέχει συστήματα ελέγχων για τη διασφάλιση της λογοδοσίας και την προώθηση καλύτερης λήψης αποφάσεων, που υποστηρίζονται από πολιτικές και διαδικασίες που εξασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του. Το Συγκρότημα διαθέτει κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων υγιών διοικητικών και λογιστικών διαδικασιών, συστημάτων πληροφορικής και ελέγχων.

Σύμφωνα με το άρθρο 225 του Ιρλανδικού περί Εταιρειών Νόμου 2014, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι αναγνωρίζουν ότι είναι υπεύθυνοι για την διασφάλιση της συμμόρφωσης της Εταιρίας με τις σχετικές υποχρεώσεις της (όπως ορίζεται στην ενότητα 225 (1)). Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι επιβεβαιώνουν ότι έχει καταρτιστεί δήλωση συμμόρφωσης που καθορίζει τις πολιτικές της Εταιρίας και ότι έχουν θεσπιστεί κατάλληλες ρυθμίσεις και δομές που, κατά τη γνώμη των Διοικητικών Συμβούλων, έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν ουσιαστική συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί τουλάχιστον ετησίως το πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρίας και εκείνο των θυγατρικών της εταιριών (όπου εφαρμόζεται) μέσω αποτελεσματικής εποπτείας.

Τον Οκτώβριο 2019 η επιχειρησιακή δομή του Συγκροτήματος αναδιαρθρώθηκε, ώστε να ανανεωθεί η εκτελεστική ομάδα και να διασφαλιστεί ότι έχει τον κατάλληλο συνδυασμό δεξιοτήτων και εμπειρίας για την επίτευξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων του Συγκροτήματος. Οι προτεραιότητες αυτές περιλαμβάνουν τη σημαντική απομόχλευση του ισολογισμού, τον εκσυγχρονισμό του σύννηθι τρόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας και την τοποθέτηση του Συγκροτήματος στη νέα ψηφιακή εποχή.

1. Διοικητικό Συμβούλιο

Οι εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου πηγάζουν από το Καταστατικό της Εταιρίας και καθορίζονται από τον Κώδικα ΧΑΚ, τον Κώδικα ΗΒ και τους σχετικούς νόμους περί Εταιριών, Χρηματιστηρίου Αξιών και Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων καθώς και τις Οδηγίες της ΚΤΚ. Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του περιγράφεται αναλυτικά στο εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου που ετησίως αναθεωρείται και ενσωματώνει όλες τις ευθύνες που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές.

Η Εταιρία είναι ο μοναδικός μέτοχος της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('BOC PCL' ή 'Τράπεζα'). Έχει θεσπιστεί μια κοινή δομή διοικητικού συμβουλίου και επιτροπών με τους ίδιους διοικητικούς συμβούλους τόσο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας όσο και στο Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL και στις επιτροπές καθενός από τα δύο Συμβούλια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει τους στρατηγικούς στόχους και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου για τη στήριξη της στρατηγικής του Συγκροτήματος, ενσωματώνει τη βιωσιμότητα στις επιχειρηματικές του δραστηριότητες, διασφαλίζει ότι διαθέτει τους απαραίτητους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους ώστε το Συγκρότημα να είναι σε θέση να επιτύχει τους στόχους του, βεβαιώνεται ότι ο σκοπός, οι αξίες, η στρατηγική και η κουλτούρα του Συγκροτήματος είναι ευθυγραμμισμένα και παρακολουθεί την απόδοση της διεύθυνσης προς αυτή την κατεύθυνση. Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει επίσης ότι οι υποχρεώσεις του έναντι των μετόχων και άλλων εταίρων είναι αντιληπτές και εκπληρώνονται. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη προσαρμογής και ευελιξίας ώστε να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και τις αναδυόμενες επιχειρηματικές προτεραιότητες, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεχή παρακολούθηση και εποπτεία βασικών θεμάτων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει εκχωρήσει εξουσία σε επιτροπές του για να του παρέχουν στήριξη στην εποπτεία των κινδύνων και του ελέγχου. Οι όροι εντολής των επιτροπών αναθεωρούνται ετησίως από τις αρμόδιες επιτροπές και από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com ή μετά από αίτημα στη Γραμματέα της Εταιρίας.

Έχει διασφαλιστεί η κατάλληλη διασταυρούμενη συμμετοχή μελών σε βασικές επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων της Επιτροπής Ελέγχου («ΕΕ») με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων («ΕΔΚ») καθώς και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών («ΕΑΔΑ») με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης («ΕΔΕΔ») αναθεωρεί τη σύνθεση και το σκοπό των επιτροπών αυτών ετησίως για λογαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου. Λεπτομέρειες για τις επιτροπές παρατίθενται στο τμήμα 5 της έκθεσης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

Τα πρακτικά όλων των συνεδριάσεων αυτών των επιτροπών κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ενημέρωση και υποβάλλονται για γνωστοποίηση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Έγγραφα για όλες τις συνεδριάσεις των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου διατίθενται επίσης σε όλους τους διοικητικούς σύμβουλους, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους. Η κυκλοφορία των πρακτικών και των εγγράφων περιορίζεται όταν ενδέχεται να υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων ή ζητήματα προσωπικού απορρήτου. Ο πρόεδρος κάθε επιτροπής κάνει αναφορά για θέματα που συζητήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις των επιτροπών, στις επόμενες προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Συγκρότημα είναι συλλογικά υπεύθυνο για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του Συγκροτήματος ταυτόχρονα συμβάλλοντας στην ευρύτερη κοινωνία μέσω αποτελεσματικής ηγεσίας. Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η πρόωση του οράματος, των αξιών, της κουλτούρας και της συμπεριφοράς του Συγκροτήματος, εντός ενός πλαισίου συνετών και αποτελεσματικών ελέγχων, το οποίο επιτρέπει την αναγνώριση, αξιολόγηση, καταμέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει το Πλαίσιο Κινδύνου του Συγκροτήματος σε ετήσια βάση και λαμβάνει τακτικές ενημερώσεις σχετικά με το περιβάλλον κινδύνου και τους σημαντικούς τύπους κινδύνου στους οποίους το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι η διεύθυνση διατηρεί κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που διασφαλίζει σε διαρκή βάση την αποτελεσματική λειτουργία, τους εσωτερικούς ελέγχους για την οικονομική πληροφόρηση και τη συμμόρφωση με κανόνες και κανονισμούς.

Περαιτέρω το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να παρουσιάζει μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της εικόνας και των προοπτικών της Εταιρίας, περιλαμβανομένων και των ετήσιων και ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και άλλων δημόσιων εκθέσεων που πιθανόν να επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της Εταιρίας καθώς και τις εκθέσεις που απαιτούνται από τις ρυθμιστικές αρχές και τη νομοθεσία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το όργανο λήψης αποφάσεων για όλα τα ουσιώδη ζητήματα, λόγω των στρατηγικών, οικονομικών ή άλλων συνεπειών που πιθανόν να έχουν επιπτώσεις στη φήμη του. Συγκεκριμένες αποφάσεις και θέματα προορίζονται αποκλειστικά για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο και αναθεωρούνται και ενημερώνονται τακτικά. Ζητήματα που χρήζουν έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, είναι:

- *Στρατηγική και Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου*
  - Μακροπρόθεσμοι στόχοι και στρατηγική του Συγκροτήματος.
  - Συνολική πολιτική κινδύνων και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων.
  - Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου του Συγκροτήματος.
- *Δομή και κεφάλαια Συγκροτήματος*
  - Σημαντικές αλλαγές που σχετίζονται με την κεφαλαιακή διάρθρωση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης κεφαλαίου και της έκδοσης μετοχών.
- *Χρηματοοικονομικές αναφορές και έλεγχοι*
  - Η εξαμηνιαία έκθεση, η ετήσια έκθεση και οι λογαριασμοί.
  - Λήψη αναφορών και ετήσια αναθεώρηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών κινδύνου και ελέγχου του Συγκροτήματος για στήριξη της στρατηγικής και των στόχων του στο πλαίσιο της διάθεσης ανάληψης κινδύνου.
- *Συναλλαγές*
  - Κεφαλαιακές δαπάνες για ποσά πάνω από €20 εκατομμύρια.
  - Ασυνήθιστες συναλλαγές.
  - Συγχωνεύσεις, εξαγορές και διαθέσεις του ενεργητικού της Εταιρίας για ποσά πάνω από €20 εκατομμύρια.
  - Έγκριση εγγυήσεων, αποζημιώσεων και ασφάλειας εντός του Συγκροτήματος.
- *Διαχείριση*
  - Ετήσιοι και τριετείς προϋπολογισμοί και επιχειρηματικά πλάνα.
  - Εποπτεία της οργανικής δομής
- *Εταιρική Διακυβέρνηση*
  - Συγκρούσεις Συμφερόντων διοικητικών συμβούλων.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

- Σχεδιασμός διαδοχής για το Διοικητικό Συμβούλιο και την Ανώτερη Εκτελεστική Διεύθυνση.
- Επιλογές, διορισμοί, επαναδιορισμοί διοικητικών συμβούλων της Εταιρίας καθώς και ο τερματισμός των υπηρεσιών του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Εποπτεία της εταιρικής διακυβέρνησης και του σχεδιασμού διαδοχής, καθορισμός του σωστού τόνου και προώθηση της απαραίτητης κουλτούρας, αξιών και δεοντολογίας του Συγκροτήματος.
- *Θέματα αμοιβών και ανθρώπινου δυναμικού*
  - Η συνολική Πολιτική Αποδοχών.
  - Η εισαγωγή νέων σχεδίων μετοχών εργαζομένων ή σημαντικών αλλαγών σε υπάρχοντα προγράμματα, που τίθενται προς έγκριση στους μετόχους, μετά από σύσταση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών.

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει το διορισμό ατόμων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος. Η καταλληλότητά τους για το συγκεκριμένο ρόλο παρακολουθείται σε διαρκή βάση. Η απομάκρυνση από το αξίωμα του επικεφαλής μιας λειτουργίας ελέγχου υπόκειται επίσης στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου. Το πλήρες πρόγραμμα ζητημάτων που προορίζονται για το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται αναρτημένο στο www.bankofcyprus.com.

Άλλοι Εταίροι

Η χρηστή διακυβέρνηση δημιουργεί αμοιβαία εμπιστοσύνη και δέσμευση μεταξύ της Εταιρείας και των άλλων εταίρων. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η σχέση με τους εταίρους του Συγκροτήματος αποτελεί καίρια συνιστώσα της προσπάθειας για βιώσιμη και διατηρήσιμη ανάπτυξη. Η ανταπόκριση στις ανησυχίες των εταίρων αποτελεί βασικό στοιχείο των έργων και πρωτοβουλιών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και διαφάνειας του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα έχει προσδιορίσει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς εταίρους: ρυθμιστικές αρχές, κοινωνία, προμηθευτές, πελάτες, μετόχους και εργαζομένους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφιερώνει χρόνο αφουγκραζόμενο τους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων, των πελατών, των επενδυτών και των ρυθμιστικών αρχών για καλύτερη κατανόηση των απόψεων και των προοπτικών τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα συνεχίσει να βελτιώνει τον μηχανισμό που διασφαλίζει ότι οι εταίροι του Συγκροτήματος λαμβάνονται δεόντως υπόψη ως μέρος της διαδικασίας λήψης αποφάσεων του.

Η ενότητα αυτή περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη στις συζητήσεις και στη λήψη αποφάσεων του, τα συμφέροντα των άλλων εταίρων και τα θέματα που αναφέρονται στην ενότητα 172 του περί Εταιρειών Νόμου.

Ο Πρόεδρος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα μέλη της ανώτερης διεύθυνσης συναντώνται τακτικά με ρυθμιστικές αρχές, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η Κοινή Εποπτική Ομάδα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ('ΚΤΚ'), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ('ΕΚΤ') κλπ. Οι συζητήσεις περιλαμβάνουν θέματα κανονιστικά και εποπτικά, τη διακυβέρνηση και εποπτεία κινδύνων, το μέλλον του τραπεζικού κλάδου, τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, τις στρατηγικές προκλήσεις και την ανοικοδόμηση κουλτούρας. Το Διοικητικό Συμβούλιο κρατείται ενήμερο για αυτές τις συναντήσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει βελτιώσει περαιτέρω τη δομή διακυβέρνησής του για να παρέχει καλύτερη εποπτεία και ευθύνη αναφορικά με τη στρατηγική βιωσιμότητας του Συγκροτήματος. Σύμφωνα με την Περιβαλλοντική και Κοινωνική Πολιτική του Συγκροτήματος, που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, η προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος είναι από τις κρίσιμες παγκόσμιες προκλήσεις της εποχής μας. Το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη αυτές τις ανησυχίες σε κάθε πτυχή της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του και προσπαθεί να ελαχιστοποιήσει το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Δεσμεύεται να εφαρμόσει συγκεκριμένες πολιτικές και διαδικασίες που εστιάζουν σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα στις δανειοδοτικές και ασφαλιστικές του δραστηριότητες με συγκεκριμένα κριτήρια. Σύμφωνα με αυτές τις διαδικασίες, οι πιστωτικές αιτήσεις εξετάζονται για αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Επιπλέον, ορισμένοι τομείς δανεισμού που ενδέχεται να έχουν αρνητικές κοινωνικές πτυχές θεωρούνται ανεπιθύμητοι.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Το 2019 η Εταιρία υιοθέτησε την Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών, όπως αυτή αντανakλάται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals -SDGs) για το 2030 η οποία παρέχει ένα κοινό σχέδιο για την ειρήνη και την ευημερία των ανθρώπων και του πλανήτη, τώρα και στο μέλλον. Η διεύθυνση του Συγκροτήματος αποφάσισε ότι η Εταιρία πρέπει να συμβάλει ενεργά στην επίτευξη των στόχων αυτών, να συνεργαστεί αποτελεσματικά με τους εταίρους για την επιτάχυνση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρίας έχει προσυπογράψει την πρωτοβουλία «CEOs Call to Action» για βιώσιμη ανάπτυξη στην Ευρώπη και δεσμεύτηκε να αναλάβει δράσεις για να προσθέσει αξία στην κοινωνία μέσω ενός ισχυρού επιχειρηματικού σκοπού και ήθους.

Η Τράπεζα είναι έγκυρο μέλος του Business Integrity Forum (BIF), ενός διεθνώς αναγνωρισμένου φόρουμ αξιόπιστων εταιριών που σχηματίζουν αυτήν τη συμμαχία με σκοπό την υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικής ηθικής και ακεραιότητας μέσω της υιοθέτησης ενός συγκεκριμένου πλαισίου κατευθυντήριων γραμμών, συμμόρφωση με το οποίο επικυρώνεται σε ετήσια βάση.

Η Τράπεζα Κύπρου αναπτύσσει πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πιο ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας και στη διατήρηση της τοπικής κουλτούρας. Μετά το ξέσπασμα του COVID-19, το Συγκρότημα σε συνεργασία με τη ΜΚΟ Reaction διοργάνωσε το δίκτυο #SupportCY το οποίο περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό εταιριών και οργανισμών, οι οποίοι προσφέρουν υλική υποστήριξη με τη μορφή προϊόντων και υπηρεσιών σε δημόσιες υπηρεσίες που εκτελούν καθήκοντα πρώτης γραμμής καθώς και σε κινητά πληρώματα που παρέχουν βοήθεια σε όσους έχουν ανάγκη και αντιμετωπίζουν τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης της πανδημίας. Οι επιχειρήσεις, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνικές ομάδες πολιτών συνεργάζονται τώρα σε μια ενιαία πλατφόρμα για να υποστηρίξουν τις δημόσιες αρχές και τις κυβερνητικές υπηρεσίες να ανταποκριθούν σε αυτόν τον τεράστιο και άνευ προηγουμένου αγώνα. Η Τράπεζα Κύπρου συμβάλλει οικονομικά και οργανωτικά σε αυτήν την προσπάθεια. Το #SupportCY παρέχει στήριξη στο Υπουργείο Υγείας, στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και στο Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες της Εταιρίας σε σχέση με τον ρόλο της στην κοινωνία μπορείτε να βρείτε στην Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας στο www.bankofcyprus.com. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πρωτοβουλία και ενημερωνόταν τακτικά για τις δραστηριότητες του δικτύου.

Η Τράπεζα διατηρεί Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών και Εταιρικών Σχέσεων, η οποία δεν επιτρέπει χορηγίες σε πολιτικά κόμματα ή οποιεσδήποτε ενώσεις ή οργανισμούς που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με κόμμα.

Η Εταιρία στοχεύει να αναπτύξει υγιείς και αμοιβαία επωφελείς επιχειρηματικές σχέσεις με τους προμηθευτές και τους επιχειρηματικούς της εταίρους. Για το σκοπό αυτό, δημιούργησε τη Μονάδα Διαχείρισης Προμηθευτών, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με την Πολιτική Προμηθειών και Διαχείρισης Προμηθευτών που έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, για να διασφαλίσει την επικράτηση της διαφάνειας, της ακεραιότητας, του θεμιτού ανταγωνισμού και της υπευθυνότητας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης υπηρεσιών ή προμηθειών. Πριν από την επιλογή προμηθευτή εκτελείται δομημένη αξιολόγηση και δέουσα επιμέλεια. Το Συγκρότημα αναπτύσσει υγιείς σχέσεις συνεργασίας με μεγάλους προμηθευτές για τακτική διαβούλευση και προγραμματισμό προμηθειών, οδηγώντας σε βελτιωμένη αποτελεσματικότητα καθώς και βελτιωμένη ποιότητα αγορασθέντων αγαθών και υπηρεσιών.

Το όραμα της Τράπεζας Κύπρου είναι να δημιουργήσει δια βίου συνεργασίες με τους πελάτες της, καθοδηγώντας και υποστηρίζοντάς τους σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο. Το Συγκρότημα έχει επενδύσει στη σύγχρονη τεχνολογία και γίνεται πιο ισχυρό και ευέλικτο για να υποστηρίξει καλύτερα τις ανάγκες των πελατών, να ευθυγραμμιστεί με τις βέλτιστες πρακτικές του τομέα του, να μετριάσει τον λειτουργικό κίνδυνο και να υπερβεί τις κανονιστικές απαιτήσεις. Έχει καταστεί ηγέτης μεταξύ όλων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο στην ψηφιοποίηση. Το Πρόγραμμα Ψηφιακού Μετασχηματισμού που ξεκίνησε το 2018 επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς πυλώνες:

- Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών και προϊόντων που βελτιώνουν την εμπειρία των πελατών,
- Εξορθολογισμός εσωτερικών διαδικασιών,
- Εισαγωγή νέων τρόπων εργασίας για τη δημιουργία ενός σύγχρονου χώρου εργασίας για τους εργαζομένους του.

Τα οφέλη αυτού του μετασχηματισμού απολαμβάνουν ήδη οι πελάτες της Τράπεζας που έχουν διαδικτυακή πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες μέσω υπολογιστή, τάμπλετ και κινητών συσκευών.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, η Τράπεζα προέτρεψε τους πελάτες της να περιορίσουν τις κινήσεις τους σύμφωνα με τις κυβερνητικές οδηγίες. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα ενθάρρυνε τους πελάτες της να στραφούν σε ασφαλή ψηφιακά κανάλια για τις περισσότερες από τις συναλλαγές τους, αποφεύγοντας κάθε φυσική παρουσία στα καταστήματα. Παρείχε επίσης κίνητρα στους πελάτες να στραφούν σε άλλες υπηρεσίες χωρίς έντυπα μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών που είναι είτε φθηνότερες από τις φυσικές υπηρεσίες είτε δωρεάν. Επιπλέον, οι πελάτες που χρησιμοποιούν τις ATM της Τράπεζας έχουν τη δυνατότητα να δουν το υπόλοιπο του λογαριασμού τους στις οθόνες των ATM ή να λάβουν έντυπη εκτύπωση.

Η υιοθέτηση ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών συνέχισε να αυξάνεται και να κερδίζει δυναμική το 2020. Πάνω από 80% όλων των συναλλαγών που περιλαμβάνουν καταθέσεις, αναλήψεις μετρητών και εσωτερικές / εξωτερικές μεταφορές πραγματοποιήθηκαν μέσω ψηφιακών καναλιών. Η χρήση του mobile banking και το ποσοστό των ενεργών χρηστών QuickPay αυξάνονται σταθερά. Η εφαρμογή για κινητά έχει αναβαθμιστεί και εισάγονται συνεχώς νέες δυνατότητες.

Η Τράπεζα σε μια νέα εξέλιξη, έχει αναπτύξει μια καινοτόμα μορφή Ψηφιακού Ανοίγματος πελατών, η πρώτη φάση της οποίας θα τεθεί σε λειτουργία τον Απρίλιο του 2021. Το έργο που θα στηρίξει το συνολικό έργο ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας, δεν θα βελτιώσει μόνο την εμπειρία των πελατών και την επικαιρότητα των υπηρεσιών, αλλά θα συμβάλει στην περαιτέρω απομείωση κινδύνου της Τράπεζας μέσω του σταδιακού τερματισμού του καναλιού επαγγελματικών διαμεσολαβητών και τέλος, στην στήριξη της περιβαλλοντικής ακεραιότητας της Τράπεζας.

Η ασφάλεια, η προστασία και το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων είναι σημαντικά για το Συγκρότημα και ως εκ τούτου το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων που περιγράφει τις αρχές για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και διατηρεί τη δυνατότητα των πελατών να ελέγχουν καλύτερα τα προσωπικά τους δεδομένα και να εξασκούν τα δικαιώματά τους σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («GDPR»).

Η διασφάλιση των πληροφοριών και των συστημάτων της Τράπεζας αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της Εταιρίας. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται μια πολυεπίπεδη προσέγγιση άμυνας όσον αφορά τη διακυβέρνηση και τους ελέγχους ασφαλείας. Το μοντέλο διακυβέρνησης ακολουθεί κανονιστικές οδηγίες που χρησιμοποιούν τις 3 γραμμές άμυνας. Η στήριξη της διεύθυνσης βρίσκεται στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο και υπάρχει άμεση ανεξάρτητη αναφορά στις αρμόδιες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Παράλληλα, όλοι οι έλεγχοι ασφαλείας ακολουθούν τα ρυθμιστικά πρότυπα (GDPR, NIS, PSD2, PCI, SWIFT) και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές (όπως το ISO 27001).

Το Συγκρότημα έχει πολύ χαμηλή ανοχή για απειλές και απώλειες που προκύπτουν από επιθέσεις στον κυβερνοχώρο και την κακή χρήση πληροφοριών. Έτσι, οι επενδύσεις σε θέματα ασφαλείας πληροφοριών γίνονται με βάση την πρώτη, τη δεύτερη και την τρίτη γραμμή άμυνας που απασχολούν ειδικούς μηχανικούς ασφαλείας, αναλυτές και ελεγκτές πληροφορικής. Επιπλέον, πραγματοποιούνται σημαντικές επενδύσεις σε καινοτόμες τεχνολογίες σε συνεχή βάση (όπως μηχανική μάθηση και τεχνητή νοημοσύνη).

Επιπλέον, το Συγκρότημα διατηρεί πολιτική μηδενικής ανοχής για περιστατικά ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και δεν αποδέχεται οποιαδήποτε δικαιολογία για τυχόν παραβιάσεις της σχετικής νομοθεσίας ή παραβιάσεις των εσωτερικών πολιτικών, διαδικασιών και πλαισίου συμμόρφωσης του Συγκροτήματος. Αναμένεται αυστηρή τήρηση πολιτικών και διαδικασιών από κάθε μέλος του προσωπικού και αυτό επαναλαμβάνεται σε κάθε συνεδρίαση της ΕΕ, μέσω συνεχών εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες («AML») και μέσω των κριτηρίων απόδοσης των Τοπικών Λειτουργιών Συμμόρφωσης σε κάθε μονάδα του Συγκροτήματος.

Οι πιθανές οικονομικές επιπτώσεις στους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται το Συγκρότημα αξιολογούνται συνεχώς προκειμένου να εντοπιστούν πιθανές ενέργειες για στήριξη της οικονομίας, όπως η στήριξη βιώσιμων επηρεαζόμενων επιχειρήσεων και νοικοκυριών με νέο δανεισμό για κάλυψη ρευστότητας, κεφαλαίου κίνησης, κεφαλαιουχικών δαπανών και επενδύσεις που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του δανειολήπτη. Η εστίαση της Τράπεζας είναι να διασφαλίσει ότι συνεχίζει να παρέχει συνεπείς ανταγωνιστικές υπηρεσίες χρηματοδότησης και τραπεζικών συναλλαγών στους πελάτες της, να τους βοηθά στη διαχείριση κινδύνων και στη διατήρηση της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Το 2020 εισήχθη μια σειρά ειδικών μέτρων για την στήριξη ατόμων και επιχειρήσεων. Αυτά περιελάμβαναν μορατόριουμ πληρωμών για τα υπάρχοντα δάνεια, λύσεις αναδιάρθρωσης βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της ΚΤΚ, νέες πιστωτικές διευκολύνσεις για να διασφαλιστεί ότι οι πελάτες θα παραμείνουν βιώσιμες δρώσες οικονομικές μονάδες και άλλες διευκολύνσεις.

Ως μέρος του Προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού, πραγματοποιούνται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την ενεργοποίηση ενός σύγχρονου και πιο αποτελεσματικού χώρου εργασίας. Έχουν εισαχθεί νέες τεχνολογίες και εργαλεία που θα αλλάξουν δραστικά την εμπειρία των εργαζομένων, βελτιώνοντας τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό. Ορισμένα έργα που εστιάζουν σε συνεχείς βελτιώσεις και εκσυγχρονισμό των υπάρχοντων συστημάτων εφαρμόστηκαν σύμφωνα με τη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού του Συγκροτήματος. Μια σειρά αυτοματισμών, εξορθολογισμού διαδικασιών και οργανωτικών πρωτοβουλιών καινοτομίας οδήγησε σε βελτιωμένη εξυπηρέτηση πελατών, εσωτερικές αποδόσεις και εξοικονόμηση, με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικότητας και την επίτευξη ενός λιτού λειτουργικού μοντέλου και χαμηλότερης βάσης κόστους με την πάροδο του χρόνου. Η BOC PCL έχει ήδη ξεκινήσει το ταξίδι του μετασχηματισμού του δικτύου καταστημάτων της. Το πρώτο μετασχηματισμένο υποκατάστημα στη Λευκωσία άρχισε να λειτουργεί τον Φεβρουάριο 2021.

Το Συγκρότημα έχει θέσει ως προτεραιότητά του να διασφαλίζει την υγεία και την ευημερία των υπαλλήλων του για την ασφαλή παροχή υπηρεσιών στους πελάτες. Με το ξέσπασμα του COVID 19 τον Μάρτιο του 2020, επικατέστηκε το σχέδιο διαχείρισης περιστατικών πανδημίας του Συγκροτήματος και μια ειδική ομάδα παρακολουθούσε την κατάσταση εσωτερικά και παγκόσμια και παρείχε καθοδήγηση σχετικά με μέτρα υγείας και ασφάλειας, ταξιδιωτικές συμβουλές και επιχειρηματική συνέχεια για το Συγκρότημα. Οι οδηγίες της τοπικής αυτοδιοίκησης ακολουθούνται για την αντιμετώπιση του ιού.

Το Συγκρότημα υιοθέτησε ένα σύνολο μέτρων για να διασφαλίσει την ελάχιστη διαταραχή των λειτουργιών του. Τα μέτρα περιλαμβάνουν κανόνες για την καραντίνα υπαλλήλων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες. Το Συγκρότημα αντικατέστησε κατ'ίδιαν συναντήσεις με τηλεδιάσκεψεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με πελάτες. Το προσωπικό των κρίσιμων λειτουργιών διαμοιράστηκε σε χωριστές τοποθεσίες. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η επιχειρηματική συνέχεια, ορισμένοι υπάλληλοι εργάζονται από το σπίτι και η δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης του Συγκροτήματος έχει αναβαθμιστεί σημαντικά.

Η Εταιρία παρέχει αξία στους εργαζομένους στηρίζοντας την ευεξία και τη καλή διάθεση, δημιουργώντας ένα περιεκτικό και δίκαιο περιβάλλον, διατηρώντας, εμπλέκοντας και αναπτύσσοντας εξαιρετικά ταλέντα και διατηρώντας μια κουλτούρα υπερηφάνειας. Το Συγκρότημα αφιερώνεται στην οικοδόμηση και την καλλιέργεια μιας κουλτούρας ασφάλειας, ανάπτυξης και ευεξίας για τους ανθρώπους του και δεσμεύεται να εναρμονίσει τις ανάγκες των με τις προσδοκίες της κοινότητας και τις επιχειρηματικές απαιτήσεις. Το δικαίωμα της συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της ένταξης σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, διασφαλίζεται συνταγματικά από το άρθρο 21.2 και το άρθρο 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Αυτά τα δικαιώματα αντικατοπτρίζονται επίσης στο άρθρο 21 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας (1960, τροποποιημένο 2013). Η Ένωση Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου καταχωρήθηκε ως συνδικαλιστική οργάνωση το 1956 και παραμένει ο μοναδικός εκπρόσωπος των εργαζομένων στον τραπεζικό τομέα. Σχεδόν όλοι οι υπάλληλοι της Τράπεζας (97,6%) είναι μέλη της Ένωσης Τραπεζικών Υπαλλήλων και υπάρχει συλλογική σύμβαση.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι το εργατικό δυναμικό της είναι ένα από τα πιο πολύτιμα περιουσιακά της στοιχεία. Για το λόγο αυτό, διαθέτει αριθμό πολιτικών και πρακτικών που σχετίζονται με τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την ανταμοιβή / αναγνώριση των εργαζομένων του. Επιπλέον, το Συγκρότημα επενδύει στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του μέσω της παροχής πολυάριθμων ευκαιριών κατάρτισης και ανάπτυξης που έχουν ως στόχο τη δημιουργία σχετικών ικανοτήτων και συμπεριφορών που είναι κατάλληλες και ευθυγραμμίζονται με τη στρατηγική του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ορίσει την διαμόρφωση της κουλτούρας της Τράπεζας ως βασικό στρατηγικό μοχλό αξίας και επιτυχίας. Η Επιτροπή Δεοντολογίας, («ΕΔ») συνεργάζεται στενά με την εκτελεστική διεύθυνση για να διασφαλίσει τη συνεχή εστίαση στην κουλτούρα του Συγκροτήματος, να επιτύχει τον σκοπό, την αποστολή και το όραμα του Συγκροτήματος και να ανταποκριθεί στον Κώδικα Δεοντολογίας του. Η Επιτροπή μαζί με την ΕΑΔΑ εργάζεται για την ενδυνάμωση των υφιστάμενων μηχανισμών αμφίδρομης επικοινωνίας του Συγκροτήματος μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου και του εργατικού δυναμικού.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Άλλοι Εταίροι (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε το σύνθημα «Εγώ είμαι η Τράπεζα» που αποτελεί μέρος του Προγράμματος Κινδύνου και Ελέγχου του Συγκροτήματος που βρίσκεται υπό την αιγίδα της ΕΔ και ενημερώνεται τακτικά σχετικά με την πρόοδό του. Μελετά επίσης τα αποτελέσματα των ερευνών Σφυγμού και Γνώμης του προσωπικού και πώς αυτά μετατρέπονται σε ενέργειες ως απάντηση στην ανατροφοδότηση του προσωπικού. Περαιτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της ΕΕ ελέγχει την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς κάθε χρόνο.

Το Συγκρότημα μέσω του μετασχηματισμού του στοχεύει να καθιερωθεί ως ένα ισχυρότερο, επενδύσιμο και μελλοντικά κατάλληλο ίδρυμα για όλους τους εταίρους. Έχει βελτιώσει το προφίλ κινδύνου και την οικονομική βιωσιμότητά του ενώ βελτιώνει την κοινωνική και περιβαλλοντική του προσέγγιση και μεγιστοποιεί τη θετική της επίδραση.

Το Συγκρότημα διαδραματίζει βασικό ρόλο και συμβάλλει στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας ως το μεγαλύτερο τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό Συγκρότημα στην Κύπρο, με μακρά παρουσία και παράδοση. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η απόδοση του Συγκροτήματος καθορίζεται κυρίως από την εγχώρια τραπεζική του δραστηριότητα και η απόδοσή του σχετίζεται στενά με το πρόσωπο της κυπριακής οικονομίας. Παρόλον που η Κύπρος σημείωσε ισχυρή οικονομική ανάκαμψη το 2015-2019, η πανδημία COVID-19 οδήγησε σε ύφεση το 2020. Η αύξηση του νέου δανεισμού επικεντρώνεται στους τομείς των καταναλωτών, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων καθώς και των μεγάλων επιχειρήσεων. Επικεντρώνεται σε επιλεγμένους τομείς που ευθυγραμμίζονται με το στοχευμένο προφίλ κινδύνου της Εταιρίας όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, τα ακίνητα, οι επαγγελματικές υπηρεσίες, οι τεχνολογίες πληροφόρησης / επικοινωνίας, η ενέργεια, η εκπαίδευση, η υγεία και τα πράσινα έργα και συνεχίζει να εστιάζει στη στήριξη της κυπριακής οικονομίας προκειμένου να ξεπεραστεί η κρίση.

Η Εταιρία βελτιώνει το προφίλ κινδύνου της μειώνοντας τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της είτε οργανικά είτε μέσω πωλήσεων δανείων, ενισχύοντας παράλληλα τη ρευστότητα και τις κεφαλαιακές της θέσεις, καθώς και εστιάζοντας στη διαφοροποίηση των εισοδηματικών ροών της βελτιστοποιώντας τα έσοδα από υπηρεσίες διεθνών συναλλαγών, διαχείρισης κεφαλαίων και ασφάλειες. Το Συγκρότημα διατηρεί το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε καταθέσεις και δάνεια και το μερίδιο του λέοντος στην πιστωτική επέκταση. Εξυπηρετεί επίσης τις ασφαλιστικές ανάγκες των πελατών της μέσω δύο πολύ αποτελεσματικών και δυναμικών ασφαλιστικών εταιριών, οι οποίες έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στην ασφάλιση ζωής και το δεύτερο μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά γενικής ασφάλισης.

Το Συγκρότημα παραμένει προσηλωμένο στην περαιτέρω απομόχλευση του ισολογισμού του και θα συνεχίσει να αναζητά λύσεις για να το επιτύχει. Για το σκοπό αυτό, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πώληση Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων («MEX») Helix 2 που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2ο εξάμηνο του 2021. Το Συγκρότημα θα συνεχίσει να αξιολογεί τη δυνατότητα επιτάχυνσης της μείωσης των MEX στον ισολογισμό μέσω πρόσθετων πωλήσεων MEX. Το Project Helix 2 σηματοδοτεί περαιτέρω πρόοδο στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Συγκροτήματος να γίνει ένα ισχυρότερο, ασφαλέστερο και πιο αποτελεσματικό ίδρυμα.

Η Εταιρία διευκολύνει τον άμεσο διάλογο με τους επενδυτές, στην προσπάθεια για μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια. Εργάζεται επίσης για την ενσωμάτωση της ανατροφοδότησης τους στην εταιρική της στρατηγική. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της συμμετοχής σε συνέδρια, ιδιωτικές συναντήσεις, συχνές διασκέψεις και επιτόπιες επισκέψεις και τουλάχιστον τριμηνιαίες ενημερώσεις σχετικά με τα αποτελέσματα εταιρικών συναλλαγών μεγάλης σημασίας. Ο Πρόεδρος και άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διατηρούν άμεση επαφή με επενδυτές και λαμβάνουν τακτικές ενημερώσεις από την Υπηρεσία Σχέσεων Επενδυτών, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων σχετικά με την αγορά και το επενδυτικό κλίμα. Ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και η Διευθύντρια Σχέσεων Επενδυτών επικοινωνούν εκτενώς με υφιστάμενους μετόχους και πιθανούς νέους επενδυτές κατά τη διάρκεια ατομικών ή ομαδικών συναντήσεων καθώς και σε roadshows και επενδυτικά συνέδρια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί στενά την εκτέλεση του στρατηγικού σχεδίου και συνεπώς συζητά τακτικά την πρόοδο έναντι των στόχων. Επίσης θέτει τον σωστό τόνο, έχει καθορίσει τις αξίες της Εταιρίας και αποσκοπεί στην ενσωμάτωσή τους σε κάθε δραστηριότητα και λειτουργία του Συγκροτήματος. Αυτές είναι: ακεραιότητα, διαφάνεια, λογοδοσία, εμπιστευτικότητα και βιωσιμότητα. Το Συγκρότημα δημιουργεί έτσι αξία για τους πελάτες, τους μετόχους και τους εργαζομένους του.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Ηγεσία

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός μεταξύ του ρόλου του Προέδρου ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ηγεσία και την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου που είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της Εταιρίας. Αυτός ο σαφής καταμερισμός ευθύνης τεκμηριώνεται τόσο στο εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου όσο και στην Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com. Οι καθημερινές εργασίες του Συγκροτήματος έχουν ανατεθεί στη διεύθυνση.

Ο Ρόλος του Προέδρου

Ο Πρόεδρος δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, εποπτεύει τις εργασίες του, διασφαλίζοντας ότι η ημερήσια διάταξη καλύπτει τα βασικά στρατηγικά θέματα που έχει να αντιμετωπίσει το Συγκρότημα, καθορίζει το ύψος και τον τόνο των συζητήσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή των μελών στις εργασίες και δραστηριότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και θέτει ξεκάθαρες προσδοκίες αναφορικά με την κουλτούρα, τις αξίες και τη συμπεριφορά του Συγκροτήματος.

Ο Πρόεδρος διασφαλίζει την αποτελεσματική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου σε όλες τις πτυχές του ρόλου του, συμπεριλαμβανομένων:

- Τη διασφάλιση ότι το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τη φύση και την έκταση των σημαντικών κινδύνων που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αναλάβει στην υλοποίηση της στρατηγικής του,
- Τη διασφάλιση ότι οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου είναι κατάλληλα δομημένες με συμβατούς όρους εντολής,
- Τη διατήρηση αποτελεσματικών μέσων επικοινωνίας και ενημέρωσης μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου και της ανώτατης διεύθυνσης του Συγκροτήματος,
- Τη διασφάλιση ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν επαρκή χρόνο για να εξετάσουν στρατηγικά και άλλα κρίσιμα ζητήματα και δεν έρχονται αντιμέτωπα με μη ρεαλιστικές προθεσμίες για τη λήψη αποφάσεων,
- Την τακτική αναθεώρηση και συμφωνία με το κάθε μέλος των αναγκών κατάρτισης και ανάπτυξης του,
- Τη διασφάλιση ότι οι συγκρούσεις συμφερόντων γνωστοποιούνται και τα μέλη απέχουν από τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και τη ψηφοφορία για οποιοδήποτε θέμα για το οποίο μπορεί να έχουν σύγκρουση συμφερόντων,
- Τη διατήρηση αποτελεσματικής επικοινωνίας με εποπτικές αρχές, μετόχους και άλλους εταίρους,
- Την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αναγνώριζοντας τα ισχυρά σημεία και αντιμετωπίζοντας τις αδυναμίες του και, ενδεχομένως, προτείνοντας τον διορισμό νέων ή την αποχώρηση υφιστάμενων μελών του, και
- Την προώθηση υψηλών προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης.

Ο Τάκης Αράπογλου εκλέγηκε Πρόεδρος στις 12 Ιουνίου 2019.

Ο ρόλος του Διευθύνοντος Συμβούλου

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της εγκεκριμένης στρατηγικής και έχει την τελική εκτελεστική ευθύνη για τις λειτουργίες, την απόδοση και τη συμμόρφωση του Συγκροτήματος. Στην καθημερινή διαχείριση του Συγκροτήματος που του ανατέθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Διευθύνων Σύμβουλος στηρίζεται στις εισηγήσεις και συμβουλές της Εκτελεστικής Επιτροπής της οποίας προεδρεύει. Η σύμβαση εργαδότησης του Διευθύνοντος Συμβούλου αναθεωρείται τουλάχιστον ανά πενταετία. Ο Πανίκος Νικολάου ανέλαβε ως Διευθύνων Σύμβουλος την 1 Σεπτεμβρίου 2019.

Ο Ρόλος της Αντιπροέδρου

Η Αντιπρόεδρος παρέχει υποστήριξη και καθοδήγηση στον Πρόεδρο όπου απαιτείται. Σε συντονισμό με τον Πρόεδρο, ενεργεί ως πρέσβης του Διοικητικού Συμβουλίου και του Συγκροτήματος στις σχέσεις του με τις ρυθμιστικές αρχές, τους εργαζομένους και τους πελάτες, ενώ αναπληρώνει τον Πρόεδρο σε συνεδριάσεις, γενικές συνελεύσεις και άλλες συναντήσεις όταν ο Πρόεδρος δεν μπορεί να παρευρεθεί. Η Lyn Grobler εκλέγηκε ως Αντιπρόεδρος την 1 Ιουνίου 2020.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Ο Ρόλος του Ανώτερου Ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβούλου

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος είναι διαθέσιμος στους μετόχους και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση που έχουν ανησυχίες που δεν μπορούν να επιλυθούν μέσω των σύνηθων καναλιών επικοινωνίας. Παρέχει συμβουλές και στήριξη στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου στην επίτευξη των στόχων του.

Προεδρεύει συνεδρίασης των μη-εκτελεστικών μελών για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου, στο πλαίσιο της ετήσιας αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και αναλαμβάνει την ευθύνη για την ομαλή διαδικασία διαδοχής του Προέδρου σε στενή συνεργασία με την ΕΔΕΔ. Συναντάται επίσης με σημαντικούς μετόχους προκειμένου να διασφαλίσει ότι υπάρχει ισορροπημένη κατανόηση των ζητημάτων και των ανησυχιών που ενδέχεται να έχουν.

Ως Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος διορίστηκε ο Ιωάννης Ζωγραφάκης στις 26 Φεβρουαρίου 2019.

1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική βάση και έχει επίσημο πρόγραμμα ζητημάτων προς εξέταση το οποίο κάθε χρόνο αναθεωρείται. Η απόδοση έναντι της επίτευξης των συμφωνημένων βασικών οικονομικών προτεραιοτήτων εξετάζεται σε κάθε συνεδρίαση με ιδιαίτερη αναφορά στους λεπτομερείς λογαριασμούς διαχείρισης του Συγκροτήματος. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης σχολιάζουν τη στρατηγική, την τρέχουσα επιχειρηματική απόδοση, την αγορά, τις κανονιστικές και άλλες εξωτερικές εξελίξεις σε κάθε συνεδρίαση και παρουσιάζουν συγκριτικά δεδομένα. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τακτικές εκθέσεις και παρουσιάσεις και από άλλα ανώτερα στελέχη για τις εξελίξεις στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο μελετά αναφορές της κάθε επιτροπής του καθώς και τακτικές εκθέσεις αναφορικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος, κορυφαίους και αναδυόμενους κινδύνους, τη διαχείριση κινδύνων, πιστωτικά ανοίγματα και το δανειακό χαρτοφυλάκιο του Συγκροτήματος, τη διαχείριση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, τη ρευστότητα, τις επιδικίες, τη συμμόρφωση και θέματα φήμης.

Υπό την εποπτεία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, οι αρμοδιότητες της Γραμματέως της Εταιρίας περιλαμβάνουν τη διασφάλιση επαρκούς ροής πληροφοριών εντός του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, μεταξύ της ανώτατης διεύθυνσης και των μη-εκτελεστικών μελών και μεταξύ των επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και των μη-εκτελεστικών μελών καθώς και τη διευκόλυνση της εισαγωγικής κατάρτισης, ανάπτυξης και αξιολόγησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες της Γραμματέως της Εταιρίας και του Λειτουργού Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση, οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικές με τις διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ. Η Γραμματέας της Εταιρείας είναι υπεύθυνη να διασφαλίσει ότι στους διοικητικούς συμβούλους παρέχονται έγκαιρα σχετικές πληροφορίες που να τους επιτρέπουν να εξετάσουν ζητήματα για λήψη απόφασης και να εκπληρώσουν την ευθύνη εποπτείας τους.

Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές καθώς και συμβουλές των εξωτερικών νομικών συμβούλων του Συγκροτήματος είναι επίσης διαθέσιμες στους διοικητικούς συμβούλους με δαπάνη του Συγκροτήματος εάν και όταν απαιτείται. Οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν παρόμοια πρόσβαση και είναι εφοδιασμένες με επαρκείς πόρους για να επιτελούν τα καθήκοντά τους. Η Γραμματέας της Εταιρίας παρέχει ειδική στήριξη στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για οποιοδήποτε θέμα σχετίζεται με την Εταιρία για το οποίο απαιτούν συμβουλές χωριστά ή επιπρόσθετα από αυτές που είναι διαθέσιμες στη συνήθη διαδικασία του Διοικητικού Συμβουλίου. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι καλύπτονται με ασφάλιση αστικής ευθύνης διοικητικών συμβούλων και αξιωματούχων σε σχέση με νομικές αγωγές εναντίον τους.

Περιστασιακά το Διοικητικό Συμβούλιο διεξάγει ενδελεχής συζητήσεις με βασικές επιχειρηματικές Διευθύνσεις και μονάδες, ώστε να παρέχει στα μέλη του διείσδυση σε βασικούς τομείς στρατηγικής εστίασης, επιτρέποντας καλύτερη ποιότητα των συζητήσεων και ενισχύοντας τη γνώση τους. Οι ενδελεχής συζητήσεις περιλαμβάνουν συνήθως παρουσιάσεις και αναλύσεις των θεμάτων σε βάθος. Το 2020, τέτοιες συζητήσεις διεξήχθησαν σχετικά με το κεφαλαιακό πλάνο, το σχέδιο εξυγίανσης και το σχέδιο συμμόρφωσης με τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων («MREL»), συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων με τις ρυθμιστικές αρχές. Άλλες εκτεταμένες συζητήσεις αφορούσαν το πλαίσιο επιμέτρησης κινδύνου, τους σημαντικότερους κινδύνους που προέκυψαν από τον αντίκτυπο του COVID-19 στην Τράπεζα, καθώς και την επισκόπηση του πιστωτικού χαρτοφυλακίου και την παρουσίαση για το νέο στοχευμένο μοντέλο λειτουργίας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη (συνέχεια)

Οι βασικοί τομείς εστίασης για το 2020 για το Διοικητικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, ήταν:

Στρατηγική του Συγκροτήματος και ανοχή κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> • Τετραετές επιχειρηματικό και κεφαλαιακό πλάνο, • Πώληση ενός χαρτοφυλακίου MEX, • Πλάνο ανάκαμψης Συγκροτήματος, • Η Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας της Τράπεζας, • Το πλάνο χρηματοδότησης για τις Ελάχιστες Απαιτήσεις Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων, • Στρατηγική αειφορίας, • Η συμβολή της Τράπεζας στην περιβαλλοντική ακεραιότητα και την κοινωνική ισότητα.
Τακτικές ενημερώσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Μηνιαία Αναφορά απόδοσης Συγκροτήματος, • Οικονομική έκθεση, συμπεριλαμβανομένων των προϋπολογισμών, των προβλέψεων και των κεφαλαιακών θέσεων, • Μηνιαία Αναφορά κινδύνων, • Έκθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου, • Αναφορές των προέδρων των επιτροπών, • Πρόοδος διαχείρισης κόστους.
Επιχειρησιακό περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο, υπό το πρίσμα της πανδημίας, • Επαναξιολόγηση οικονομικών προβλέψεων, • Τριμηνιαίες οικονομικές εκθέσεις, • Οι απόψεις των επενδυτών και των άλλων εταιρών, • Ενημερώσεις για την αγορά και τη συναλλαγματική δραστηριότητα μετοχών.
Επιχειρηματική απόδοση	<ul style="list-style-type: none"> • Θεώρηση της στρατηγικής των επιχειρηματικών Διευθύνσεων και επιχειρηματικών μονάδων, • Πρόοδος του δανειακού χαρτοφυλακίου στο εξωτερικό, • Επισκόπηση της προόδου της διαχείρισης μη εξυηρητούμενων δανείων, • Επισκόπηση χαρτοφυλακίου πιστωτικών διευκολύνσεων, • Πλαίσιο μέτρησης απόδοσης πελατών, • Ανασκόπηση της απόδοσης των εταιρικών χρηματοδοτικών έργων.
Διαχείριση κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> • Έκθεση Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας ("ICAAP"), • Έκθεση Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Ρευστότητας ("ILAAP"), • Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου Συγκροτήματος, • Μορατόρια για αποπληρωμή δανείου, • Πρόοδος εφαρμογής των συστάσεων της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP), • Εποπτεία των θυγατρικών εταιριών, • Επιδικίες.
Διακυβέρνηση και κανονιστικά θέματα	<ul style="list-style-type: none"> • Έγκριση διορισμών στο Διοικητικό Συμβούλιο, • Ανανέωση των μελών των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, • Η αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και η αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου, • Αναθεώρηση και έγκριση των διαφόρων πολιτικών του Συγκροτήματος, • Μη χρηματοοικονομικές αναφορές, • Σχεδιασμός διαδοχής, • Διαχείριση ταλέντων, • Συνεχής εποπτικός διάλογος και επικοινωνία με ρυθμιστικές αρχές.

- 1. Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)
1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.1.1 Πληροφόρηση και Στήριξη (συνέχεια)

Ανάπτυξη στρατηγικής

Οι μεσοπρόθεσμες στρατηγικές προτεραιότητες της Τράπεζας Κύπρου παραμένουν σαφείς, με συνεχή εστίαση στην ενίσχυση του ισολογισμού και στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των περιουσιακών στοιχείων, διατηρώντας παράλληλα μια καλή κεφαλαιακή θέση, προκειμένου να συνεχίσει να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην στήριξη της ανάκαμψης της Κυπριακής οικονομίας. Το Συγκρότημα συνεχίζει να διερευνά ευκαιρίες βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του μέσω του προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού προκειμένου να παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες, μειώνοντας παράλληλα το λειτουργικό κόστος. Οι στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι να γίνει ένα ισχυρότερο, ασφαλέστερο και πιο αποτελεσματικό ίδρυμα ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας και να προσφέρει μεσοπρόθεσμα κατάλληλες αποδόσεις στους μετόχους. Οι βασικοί πυλώνες της στρατηγικής του Συγκροτήματος είναι:

- Η αύξηση των εσόδων με πιο αποτελεσματικό τρόπο - με την ενίσχυση της δημιουργίας εσόδων μέσω της αύξησης των λειτουργιών τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με λιγότερες κεφαλαιουχικές ανάγκες.
- Βελτίωση της λειτουργικής απόδοσης, επιτυγχάνοντας πιο λιτές λειτουργίες μέσω ψηφιοποίησης και αυτοματισμού.
- Ενίσχυση της οργανωτικής ανθεκτικότητας και της ατζέντας του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και της διακυβέρνησης («ESG») με την οικοδόμηση ενός μελλοντοστραφούς οργανισμού με σαφή στρατηγική που υποστηρίζεται από αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση ευθυγραμμισμένη με τις ESG προτεραιότητες.

Το Συγκρότημα συνεχίζει να υλοποιεί τις στρατηγικές του προτεραιότητες ενώ στηρίζει τους πελάτες, τους εργαζομένους του και την κοινότητά στην οποία δραστηριοποιείται. Το Διοικητικό Συμβούλιο αφιέρωσε σημαντικό χρόνο το 2020 εξετάζοντας την πρόοδο ενάντι της στρατηγικής και προετοιμάζοντας την ημερήσια διάταξη για περαιτέρω στρατηγικά ζητήματα το 2021.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη στρατηγική παρουσιάζονται στην ενότητα Στρατηγική και Προοπτικές της Έκθεσης Συμβούλων στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020 στη σελ.33.

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτιζόταν από δώδεκα μέλη: τον Πρόεδρο του Συγκροτήματος ο οποίος κατά το διορισμό του ήταν ανεξάρτητος, δύο εκτελεστικά μέλη και εννέα μη-εκτελεστικά μέλη. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ, οκτώ από τους μη εκτελεστικούς συμβούλους είναι ανεξάρτητοι. Τα ονόματα και σύντομα βιογραφικά στοιχεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με την εμπειρία, τις γνώσεις και το καθεστώς ανεξαρτησίας τους περιλαμβάνονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης. Δύο μη εκτελεστικά μέλη και ένα εκτελεστικό μέλος που διορίστηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο το 2020 βρίσκονταν υπό την αίρεση της έγκρισης της ΕΚΤ στο τέλος του έτους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι 10-12 μέλη είναι κατάλληλο μέγεθος και σύνθεση ώστε να παρέχεται το πλήρες φάσμα δεξιοτήτων και εμπειριών που απαιτούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη στελέχωση των επιτροπών του διατηρώντας ταυτόχρονα την αίσθηση ευθύνης στο κάθε μέλος για τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, για την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων επιτρέποντας ταυτόχρονα πλήρη και εποικοδομητική συμμετοχή όλων των διοικητικών συμβούλων, δεδομένου του μεγέθους και των εργασιών του Συγκροτήματος και των χρονικών απαιτήσεων που τίθενται στους διοικητικούς συμβούλους.

Τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση, οι διοικητικού σύμβουλοι θεωρείται ότι διαθέτουν το εύρος των δεξιοτήτων, της κατανόησης, της εμπειρίας και της εμπειρογνωμοσύνης που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ηγεσία του Συγκροτήματος και η διατήρηση υψηλών προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης. Η ΕΔΕΔ καθοδηγεί τη διαδικασία διορισμών στο Διοικητικό Συμβούλιο και διασφαλίζει ότι υπάρχουν πλάνα για την ομαλή διαδοχή τόσο στο Διοικητικό Συμβούλιο όσο και στις εκτελεστικές θέσεις.

Η Επιτροπή διασφαλίζει μια τυπική, αυστηρή και διαφανή διαδικασία κατά την αξιολόγηση των υποψηφίων για διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο και διατηρεί συνεχή εποπτεία της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για να διασφαλίσει ότι αυτή παραμένει κατάλληλη και λαμβάνει υπόψη τον σκοπό, την κουλτούρα, τους κύριους επιχειρηματικούς τομείς, την έκταση, το προφίλ κινδύνου και τις απαιτήσεις διακυβέρνησης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Η ΕΔΕΔ αξιολογεί τουλάχιστον σε ετήσια βάση τη δομή, το μέγεθος, τη θητεία και τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων, της γνώσης, της εμπειρίας, της ανεξαρτησίας και της διαφοροποίησης) και εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την παροχή υγιούς εποπτείας της διακυβέρνησης. Οι δεξιότητες περιλαμβάνουν εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, την ασφάλιση, τις αγορές και το κανονιστικό περιβάλλον, τη διαχείριση κινδύνων, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την ανάπτυξη στρατηγικής, την τεχνολογία, την επιχειρηματική εμπειρία καθώς και γνώσεις νομικών, διακυβέρνησης, συμμόρφωσης και ελέγχου. Η αξιολόγηση του προφίλ δεξιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγεται για να διασφαλιστεί ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του αποτελούνται από μέλη που έχουν μια συνολική αντίληψη των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και των κινδύνων που συνδέονται με αυτές. Περαιτέρω, σε περίπτωση αλλαγής του συνολικού μεγέθους του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από οποιοδήποτε διορισμό ή παραίτηση, πραγματοποιείται επαναξιολόγηση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η σύνθεση παραμένει κατάλληλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει περαιτέρω ότι όλα τα μέλη διαθέτουν τον απαραίτητο χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων και των ευθυνών τους προς το Συγκρότημα.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού διαδοχής της Επιτροπής, λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των αναμενόμενων συνταξιοδοτήσεων των διοικητικών συμβούλων και την επιθυμητή κουλτούρα και στρατηγική κατεύθυνση του Συγκροτήματος. Στο πλαίσιο της διαδικασίας, η Επιτροπή ετοιμάζει ένα λεπτομερές προφίλ ρόλου, με βάση την ανάλυσή της σχετικά με τις δεξιότητες και την πείρα που χρειάζεται και επιλέγει, κατά περίπτωση, μια εξωτερική εταιρεία αναζήτησης για να διευκολύνει τη διαδικασία. Η Επιτροπή ακολουθεί τις απαιτήσεις της Πολιτικής Καταλληλότητας του Συγκροτήματος, η οποία ευθυγραμμίζεται πλήρως με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ (και τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΚΑΑ και της ΕΑΤ σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου) και διασφαλίζει μια ισχυρή αξιολόγηση των πιθανών υποψηφίων, η οποία περιλαμβάνει συνέντευξη από την ΕΔΕΔ και σύσταση προς το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την υποβολή αιτήσεων καταλληλότητας στη ρυθμιστική αρχή για αξιολόγηση. Η Επιτροπή διόρισε τον οίκο Egon Zehnder, ένα διεθνή οργανισμό εξεύρεσης στελεχών για να στηρίξει την αναζήτηση διοικητικών συμβούλων το 2020 και αξιολόγησε πιθανούς υποψηφίους για το ρόλο του προέδρου της ΕΕ καταλήγωντας στο διορισμό του Νικόλαου Σοφιανού.

Όλοι οι πιθανοί υποψήφιοι αξιολογούνται ώστε να διασφαλιστεί ότι έχουν την ικανότητα να ενεργούν με ακεραιότητα, να καθοδηγούν με το παράδειγμα τους και να προωθούν την επιθυμητή κουλτούρα, αποδεικνύοντας έτσι την προσήλωσή τους σε υψηλά πρότυπα και αξίες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι η διαφοροποίηση της σκέψης είναι απαραίτητη για τη σωστή λήψη αποφάσεων και, ως εκ τούτου, ενέκρινε την Πολιτική Διαφοροποίησης του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι σθεναρά προσηλωμένη σε όλες τις διαστάσεις της διαφοροποίησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο είχε θέσει ως στόχο την εκπροσώπηση του λιγότερου εκπροσωπούμενου φύλου στο 40% γυναίκες μέλη μέχρι τα τέλη του 2020. Ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε το 2020 λόγω της παραίτησης της κ. Bar-Gera και του διορισμού ενός ατόμου κατάλληλου για να αναλάβει τη θέση του προέδρου της ΕΕ. Η διαφοροποίηση των φύλων ήταν 33,3% στο τέλος του έτους, πολύ κοντά στο στόχο στον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει προσηλωμένο για επίτευξη το συντομότερο.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει υπό συνεχή αναθεώρηση και η ΕΔΕΔ διατηρεί μια συνεχή εστίαση στον σχεδιασμό διαδοχής για να εξασφαλίσει τη συνέχιση ενός ισχυρού και διαφοροποιημένου Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο είναι κατάλληλο για τον σκοπό του Συγκροτήματος και τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται. Ετησίως, το Συγκρότημα προβαίνει σε ανασκόπηση της ικανότητας και καταλληλότητας των διοικητικών συμβούλων καλώντας τους να επιβεβαιώσουν οποιεσδήποτε αλλαγές όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Όλες οι αλλαγές που δηλώνονται αξιολογούνται και καθορίζεται η σημαντικότητά τους. Κατά τη θεώρηση για το 2020 αναφέρθηκαν ορισμένες αλλαγές στις θέσεις που κατέχουν τα μέλη σε άλλα διοικητικά συμβούλια. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι καθένας από τους διοικητικούς συμβούλους έχει το απαιτούμενο επίπεδο ικανότητας, ακεραιότητας και οικονομικής ευρωστίας για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του και διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για να το πράξει.

Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Ο Διευθύνων Σύμβουλος εργοδοτείται από την BOC PCL. Η σύμβαση του Διευθύνοντος Συμβούλου περιλαμβάνει ρήτρα τερματισμού με προειδοποίηση έξι μηνών προς το εκτελεστικό μέλος, χωρίς αιτιολόγηση και στη διακριτική ευχέρεια της BOC PCL. Ο Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος ο οποίος παραιτήθηκε τον Οκτώβριο 2020 επίσης εργοδοτείται από την BOC PCL, όπως και η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης που διορίστηκε τον Σεπτέμβριο 2020 στο Διοικητικό Συμβούλιο υπό την αίρεση της έγκρισης της ΕΚΤ.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Οι όροι απασχόλησης της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης βασίζονται κυρίως στις πρόνοιες της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν ειδοποίηση ή αποζημίωση εκ μέρους της BOC PCL με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και γραπτή προειδοποίηση τεσσάρων μηνών από το εκτελεστικό μέλος σε περίπτωση εθελούσιας αποχώρησης.

Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Οι μη-εκτελεστικοί σύμβουλοι είναι υπεύθυνοι να παρακολουθούν την εκτελεστική δραστηριότητα και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη στρατηγικής της Εταιρίας. Δεν εργοδοτούνται από την Εταιρία και δεν συμμετέχουν στην καθημερινή διαχείριση του Συγκροτήματος.

Ο ρόλος τους είναι να παρέχουν εποικοδομητική αμφισβήτηση/πρόκληση στη διεύθυνση, να ελέγχουν την απόδοση της ανώτατης διεύθυνσης στην επίτευξη των συμφωνημένων στόχων και σκοπών και να παρακολουθούν αναφορές για την απόδοση. Επίσης, οι μη-εκτελεστικοί σύμβουλοι πρέπει να ικανοποιούνται ως προς την ακεραιότητα της οικονομικής πληροφόρησης και να βεβαιώνονται ότι οι μηχανισμοί ελέγχου της οικονομικής πληροφόρησης, τα πλαίσια συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων και το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου είναι ισχυρά και αξιόπιστα. Οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και της Αντιπροέδρου, φέρνουν ανεξάρτητη πρόκληση και κρίση στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω του χαρακτήρα, της αντικειμενικότητας και της ακεραιότητάς τους. Όπως αναφέρθηκε, ο κ. Maksim Goldman έχει χαρακτηριστεί ως μη ανεξάρτητος βάσει των διατάξεων της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ωστόσο, πιστεύει ότι με βάση την απόδοσή του μέχρι σήμερα, ο κ. Goldman φέρνει ανεξάρτητη πρόκληση και κρίση στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Διεξάγονται συνεδριάσεις μεταξύ των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων και τουλάχιστον μία φορά το χρόνο χωρίς την παρουσία του Προέδρου.

1.2.1 Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Γραμματέας της Εταιρίας ετοιμάζει ένα ετήσιο πρόγραμμα με τη συμβολή όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που καταγράφει τη ροή βασικών θεμάτων της Εταιρίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Το Συγκρότημα έχει μια ολοκληρωμένη και συνεχή διαδικασία ρύθμισης της ημερήσιας διάταξης και κλιμάκωσης θεμάτων ώστε να διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τις σωστές πληροφορίες την κατάλληλη στιγμή και με τη σωστή μορφή ώστε να μπορούν οι διοικητικοί σύμβουλοι να λάβουν τις σωστές αποφάσεις. Ο Πρόεδρος καθοδηγεί τη διαδικασία με τη βοήθεια της Γραμματέως της Εταιρίας.

Η διαδικασία διασφαλίζει έτσι ότι διατίθεται επαρκής χρόνος για στρατηγικές συζητήσεις και επιχειρησιακά θέματα. Θέματα μπορούν να προστεθούν στις ημερήσιες διατάξεις, μεταξύ άλλων, ως απάντηση σε εξωτερικά γεγονότα, μετά από αίτημα μη- εκτελεστικών μελών ή λόγω κανονιστικών εξελίξεων.

Η Γραμματέας της Εταιρίας συμμετέχει ενεργά στην προετοιμασία του προγράμματος για όλες τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του και στην προετοιμασία των ημερήσιων διατάξεων αυτών των συνεδριάσεων, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο, διασφαλίζοντας ότι οι σχετικές πληροφορίες αποστέλλονται έγκαιρα σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι ημερήσιες διατάξεις και τα έγγραφα κυκλοφορούν εγκαίρως πριν από κάθε συνεδρίαση και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενημερώνονται γραπτώς για τις προσεχείς συνεδριάσεις του ώστε να τους δοθεί αρκετός χρόνος να μελετήσουν τις σχετικές πληροφορίες, για να είναι σε θέση να εκπληρώσουν πλήρως τα καθήκοντά τους. Τα πακέτα πληροφοριών αναρτώνται κατά κανόνα μία εβδομάδα πριν από τις συνεδριάσεις και είναι προσβάσιμα σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω ασφαλούς ηλεκτρονικής πύλης, ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής χρόνος για την επισκόπηση των ζητημάτων που πρέπει να συζητηθούν και να αναζητηθούν διευκρινίσεις ή τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται.

Γενικά, τα μέλη της διευθυντικής ομάδας και άλλα ανώτερα στελέχη καλούνται να παρακολουθήσουν μέρος των συνεδριάσεων για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική αλληλεπίδραση με το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι συνεδριάσεις αυτές έχουν ορισμένες σταθερές αναφορές, όπως η έκθεση του Διευθύνοντος Συμβούλου και της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης σχετικά με την απόδοση του Συγκροτήματος, τις αναφορές των προέδρων των επιτροπών και τις ενημερώσεις από άλλα μέλη της ανώτατης διεύθυνσης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)
1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.2.1 Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Εκτός από τις επίσημες συνεδριάσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όποτε είναι απαραίτητο για να εξετάσει θέματα που είναι χρονικά ευαίσθητα. Ο Πρόεδρος και οι πρόεδροι κάθε επιτροπής διασφαλίζουν ότι οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της κάθε επιτροπής είναι δομημένες ώστε να διευκολύνουν τη συζήτηση.

Οι συνεδριάσεις των επιτροπών διεξάγονται πριν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου με τον πρόεδρο κάθε επιτροπής στη συνέχεια να κάνει αναφορά για τα θέματα που συζητήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Θέματα για ενδελεχής συζητήσεις ή πρόσθετα θέματα συζητούνται όταν απαιτείται και περιλαμβάνουν ενημέρωση για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Εταιρίας, τη διακυβέρνηση και κανονιστικά θέματα.

Κατά τη διάρκεια του 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε 13 συνεδριάσεις. Μόνο δύο συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν στη φυσική παρουσία των μελών. Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας και τους περιορισμούς στα ταξίδια, όλες οι επακόλουθες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφορικά με τον αριθμό των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του και τη συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων παρουσιάζονται πιο κάτω. Δεν πραγματοποιήθηκε συνάντηση εκτός χώρου το 2020 λόγω των περιορισμών COVID-19 στα ταξίδια. Κατά τη διάρκεια του έτους, ο Πρόεδρος και οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι συναντήθηκαν χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών, για να συζητήσουν διάφορα θέματα αναφορικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Συγκροτήματος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιοποιεί πλήρως την τεχνολογία όπως τηλεδιάσκεψη, ηλεκτρονική πύλη του Διοικητικού Συμβουλίου και tablets στις συνεδριάσεις του. Αυτό οδηγεί σε μεγαλύτερη ευελιξία, ασφάλεια και αποτελεσματικότητα στη διανομή εγγράφων και στις συνεδριάσεις. Τα πρακτικά και τα θέματα που προκύπτουν από τη συνεδρίαση αναρτώνται και διανέμονται στα μέλη για ανασκόπηση και ανατροφοδότηση. Τα θέματα που προκύπτουν παρακολουθούνται στις επόμενες συνεδριάσεις μέσω σχετικών ενημερώσεων.

Διοικητικό Συμβούλιο της BOCH 1/1/2020-31/12/2020

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.	Επιτροπή Διαχ. Κινδύνων
Τακης Αράπογλου (Πρόεδρος)	13/13			11/11	
Maksim Goldman	13/13		5/5*	6/6**	16/17
Anat Bar-Gera ¹	5/6		6/6		
Arne Berggren	12/13	12/12		5/5*	6/6**
Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)	13/13		5/5*	11/11	
Πόλα Χατζησωτηρίου	13/13	12/12			17/17
Michael Heger	13/13	11/12	11/11		
Κωνσταντίνος Ιορδάνου					
Ελίζα Λειβαδιώτου					
Πάνικος Νικολάου ⁴	13/13				
Χριστόδουλος Πατσαλίδης ²	10/10				
Μαρία Φιλίππου	13/13		11/11	5/5*	
Νικόλαος Σοφινός ³					
Ιωάννης Ζωγραφάκης	13/13	12/12			17/17
Σύνολο συνεδριάσεων⁶	13	12	11	11	17

1 Παραιτήθηκε στις 25 Μαΐου 2020

2 Παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2020

3 Παραιτήθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2021

* Διορίστηκε στην επιτροπή 1 Ιουνίου 2020

** Παραιτήθηκε από την επιτροπή στις 31 Μαΐου 2020.

4 Ο αριθμός των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της BOC PCL κατά τη διάρκεια του 2020 ήταν 25. Η συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων σε αυτές τις συνεδριάσεις παρουσιάζεται στη σελίδα 342

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.2.2 Διορισμός, Αποχώρηση και Επανεκλογή των Διοικητικών Συμβούλων

Τα μη-εκτελεστικά μέλη διορίζονται αρχικά για μια περίοδο τριών ετών και συνήθως αναμένεται να υπηρετήσουν δύο τριετείς θητείες νοουμένου ότι η απόδοση τους παραμένει ικανοποιητική και ανάλογα με τις ανάγκες της Εταιρίας, την επανεκλογή από τους μετόχους και τη συνεχή ικανότητα και καταλληλότητα. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να καλέσει τα μέλη να υπηρετήσουν επιπρόσθετες θητείες. Η θητεία ενός μη-εκτελεστικού μέλους δεν μπορεί να επεκταθεί πέραν των 12 ετών στο σύνολο και κάθε επαναδιορισμός πέραν των 6 σωρευτικών ετών υπόκειται σε αυστηρή θεώρηση όπου λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για σταδιακή ανανέωση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί ανά πάσα στιγμή να διορίσει οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι πρόθυμο να ενεργεί ως διοικητικός σύμβουλος και το οποίο πληροί τα κριτήρια όπως αυτά καθορίζονται στην Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου, είτε για να συμπληρώσει ένα κενό ή ως προσθήκη στο υπάρχον Διοικητικό Συμβούλιο, αλλά ο συνολικός αριθμός των μελών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 13. Κάθε διοικητικός σύμβουλος που διορίζεται υπόκειται σε εκλογή στην επόμενη ΕΓΣ μετά το διορισμό του. Η ΕΔΕΔ εξετάζει, μεταξύ άλλων, εάν ένας υποψήφιος διοικητικός σύμβουλος είναι σε θέση να αφιερώσει τον απαιτούμενο χρόνο και προσοχή στις υποθέσεις της Εταιρίας πριν το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τον διορισμό του.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι αποχωρούν κάθε χρόνο και εφόσον είναι επανεκλέξιμοι, προσφέρονται για επανεκλογή. Μια διεξοδική αξιολόγηση των ικανοτήτων, εμπειρίας, ανεξαρτησίας και γνώσης των μελών διενεργήθηκε το Μάρτη 2020 και το Διοικητικό Συμβούλιο συμπέρανε ότι όλα τα μέλη εξακολουθούν να είναι αποτελεσματικά και να έχουν πολύτιμη συνεισφορά στις διαβουλεύσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι ακόλουθοι διοικητικοί σύμβουλοι, ενόψη του ότι ήταν επανεκλέξιμοι, προσφέρθηκαν για επανεκλογή και επανεκλέγησαν στην ΕΓΣ στις 26 Μαΐου του 2020: Τακης Αράπογλου, Arne Berggren, Maksim Goldman, Lyn Grobler, Michael Heger, Ιωάννης Ζωγραφάκης, Πανίκος Νικολάου, Χριστόδουλος Πατσαλίδης, Μαρία Φιλίππου και Πόλα Χατζησωτηρίου. Στο Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγηκε και ο Νικόλαος Σοφιανός υπό την αίρεση της ΕΚΤ, έγκριση η οποία δόθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2021. Η Anat Bar-Gera παραιτήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 25 Μαΐου 2020. Ο Χριστόδουλος Πατσαλίδης παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2021. Τον Σεπτέμβριο του 2020 διορίστηκαν δύο νέοι διοικητικοί σύμβουλοι υπό την αίρεση της ΕΚΤ. Η Ελίζα Λειβαδιώτου, Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης διορίστηκε ως εκτελεστικό μέλος και ο Κωνσταντίνος (Ντίνος) Ιορδάνου διορίστηκε ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος. Η ΕΓΣ 2021 έχει προγραμματιστεί για τις 25 Μαΐου 2021, και σύμφωνα με τις προηγούμενες ΕΓΣ, όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι θα αποσυρθούν από το αξίωμα κατά την ημερομηνία της ΕΓΣ και θα προσφερθούν για επανεκλογή.

Ένα από τα ψηφίσματα της ΕΓΣ σχετικά με την επανεκλογή του Maksim Goldman, έλαβε αρνητικές ψήφους πάνω από 20%. Το Διοικητικό Συμβούλιο, έχοντας κατά νου τις απόψεις που είχαν εκφράσει νωρίτερα οι μέτοχοι, ανακοίνωσε πριν από την ΕΓΣ ότι ο κ. Goldman δεν θα ήταν πλέον μέλος της ΕΔΕΔ καθώς και ότι θα παραιτητο από την Αντιπροεδρία. Ο διορισμός του κ. Ντίνου Ιορδάνου στο Διοικητικό Συμβούλιο τον Σεπτέμβριο 2020 υπό την αίρεση της ΕΚΤ ήταν μια προσπάθεια να αντισταθμιστούν οι ανησυχίες ορισμένων μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο, παραμένει ομόφωνο στην άποψη του ότι ο κ. Goldman, έχει επιδείξει μεγάλη προσήλωση στο ρόλο του και υψηλό επίπεδο ανεξαρτησίας και έχει συμβάλει σημαντικά στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα ονόματα των Διοικητικών Συμβούλων που προσφέρονται για εκλογή ή επανεκλογή συνοδεύονται με επαρκείς πληροφορίες, όπως βιογραφικά στοιχεία και άλλες σχετικές πληροφορίες και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος πριν την ΕΓΣ προκειμένου οι μέτοχοι να λαμβάνουν τεκμηριωμένη απόφαση.

1.2.3 Σύγκρουση Συμφερόντων

Η πολιτική του Συγκροτήματος για τη σύγκρουση συμφερόντων επικεντρώνεται σε αρχές, διαδικασίες και ρυθμίσεις για την πρόληψη, τον προσδιορισμό, την τεκμηρίωση, την κλιμάκωση και τη διαχείριση της πραγματικής, πιθανής ή αντιληπτής σύγκρουσης συμφερόντων. Η πολιτική αναθεωρείται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε χρόνο και κοινοποιείται σε ολόκληρο το Συγκρότημα. Μια βελτιωμένη διαδικασία για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη για ετήσια αυτοαξιολόγηση πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων υιοθετήθηκε και εφαρμόστηκε τον Ιανουάριο 2021.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.2.3 Σύγκρουση Συμφερόντων (συνέχεια)

Το εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου καταγράφει διαδικασίες αναφορικά με τη σύγκρουση συμφερόντων των διοικητικών συμβούλων και καθορίζει πώς θα πρέπει να εντοπίζονται, αναφέρονται και να τυγχάνουν διαχείρισης ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι ενεργούν πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον της Εταιρίας. Το εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου αναθεωρείται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο τουλάχιστο σε ετήσια βάση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει υιοθετήσει Κώδικα Συναλλαγών για τις συναλλαγές σε αξίες της Εταιρίας από πρόσωπα που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα. Ο Κώδικας Συναλλαγών βρίσκεται σε πλήρη συμμόρφωση με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Κατάχρηση Αγοράς. Όλα τα πρόσωπα που ασκούν διευθυντικά καθήκοντα έχουν ενημερωθεί γραπτώς αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Κώδικα Συναλλαγών. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι έχουν συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του Κώδικα Συναλλαγών κατά τη διάρκεια του 2020.

Κανένας από τους διοικητικούς συμβούλους δεν είχε, κατά τη διάρκεια του έτους ή στο τέλος του έτους, ουσιώδες συμφέρον, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε σημαντικό συμβόλαιο με το Συγκρότημα (Σημείωση 50 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος).

1.2.4 Διάθεση Χρόνου

Η ΕΔΕΔ διασφαλίζει ότι το κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει επαρκή χρόνο να αφιερώσει στα καθήκοντά του, λαμβάνοντας υπόψη τα ισχύοντα κανονιστικά όρια για τον αριθμό των θέσεων σε διοικητικά συμβούλια που μπορεί να κατέχει κάποιος διοικητικός σύμβουλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει καθορίσει το χρόνο που αναμένεται να διαθέσουν τα μη-εκτελεστικά μέλη για την Εταιρία γύρω στις 35-40 ημέρες ετησίως. Ο χρόνος που διαθέτουν στο Συγκρότημα μπορεί να είναι σημαντικά περισσότερος, ειδικά όταν υπηρετούν σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η BOC PCL έχει χαρακτηριστεί ως «σημαντικό ίδρυμα» στο πλαίσιο του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κεφαλαιακές Απαιτήσεις) του 2014. Η Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ ενσωματώνει τις πρόνοιες για τα διοικητικά όργανα πιστωτικών ιδρυμάτων του άρθρου 91 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις ('CRD IV') και καθορίζει ότι ένας διοικητικός σύμβουλος δεν επιτρέπεται να μετέχει σε περισσότερες θέσεις πέραν από τους ακόλουθους συνδυασμούς:

- Μία θέση εκτελεστικού μέλους και δύο θέσεις μη-εκτελεστικού μέλους σε διοικητικά συμβούλια, ή
- Τέσσερις θέσεις μη-εκτελεστικού μέλους σε διοικητικά συμβούλια.

Θέσεις εκτελεστικού ή μη-εκτελεστικού διοικητικού συμβούλου εντός του ίδιου συγκροτήματος υπολογίζονται ως μία ενιαία θέση. Θέσεις σε οργανισμούς που δεν επιδιώκουν κατά κύριο λόγο εμπορικούς σκοπούς δεν μετρούν για σκοπούς των προαναφερόμενων κατευθυντήριων γραμμών.

Η ΕΚΤ, η οποία εποπτεύει την BOC PCL μετά τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 468/2014 που καθόρισε το πλαίσιο για τη συνεργασία εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμόδιων αρχών, δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και την πολυπλοκότητα των εργασιών του Συγκροτήματος, να εξουσιοδοτεί μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να κατέχουν μια επιπλέον θέση διοικητικού συμβούλου.

Το 2019, η ΕΚΤ αφού αξιολόγησε τη συμμετοχή του Προέδρου σε άλλα διοικητικά συμβούλια και τον χρόνο που διαθέτει, είχε επιτρέψει στον κ. Αράπογλου να συμμετέχει σε ένα επιπλέον διοικητικό συμβούλιο ως μη εκτελεστικό μέλος, δεδομένου του πολύ περιορισμένου χρόνου που διαθέτει για τη συγκεκριμένη θέση. Ο κ. Αράπογλου έχει επιδείξει την ανάλογη προσήλωση στην προεδρία του και έχει εκπληρώσει πλήρως τις ευθύνες του. Αυτό επιβεβαιώνει πρακτικά την αρχική αξιολόγηση της διάθεσης επαρκούς χρόνου που οδήγησε εύλογα στην έγκριση της 5ης διοικητικής θέσης από την ΕΚΤ. Τόσο η εκτελεστική σύνδεση των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων όσο και η αξιολόγηση των εξωτερικών συμβούλων είχαν αναγνωρίσει το γεγονός. Όλοι οι υπόλοιποι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν εντός των ορίων συμμετοχής σε διοικητικά συμβούλια όπως αυτά ορίζονται για τα «σημαντικά ιδρύματα».

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)
1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)
1.2.4 Διάθεση Χρόνου (συνέχεια)

Σε όλα τα νεοδιορισθέντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δίδεται περιεκτική επιστολή διορισμού που αναφέρει λεπτομερώς τις ευθύνες τους, τους όρους διορισμού τους και τον αναμενόμενο χρόνο που θα πρέπει να διαθέσουν για το ρόλο. Αντίγραφο των τυποποιημένων όρων και προϋποθέσεων διορισμού μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων μπορεί να επιθεωρηθεί κατά τις εργάσιμες ώρες μετά από επικοινωνία με τη Γραμματέα της Εταιρίας. Οι διοικητικοί σύμβουλοι οφείλουν να αφιερώνουν επαρκή χρόνο στις εργασίες του Συγκροτήματος, περιλαμβανομένης της συμμετοχής σε τακτικές συναντήσεις και ενημερώσεις καθώς και χρόνο προετοιμασίας για συνεδριάσεις και επισκέψεις σε επιχειρηματικές μονάδες. Επιπλέον, αναμένεται ότι τα μη εκτελεστικά μέλη θα συμμετέχουν σε μία τουλάχιστον επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου, κάτι που συνεπάγεται τη διάθεση πρόσθετου χρόνου.

Ορισμένα μη εκτελεστικά μέλη όπως η Αντιπρόεδρος, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος και οι πρόεδροι των επιτροπών καλούνται να διαθέσουν πρόσθετο χρόνο για την εκπλήρωση αυτών των ρόλων.

Πριν το διορισμό τους, οι διοικητικοί σύμβουλοι ενημερώνουν λεπτομερώς για τις άλλες σημαντικές χρονικές δεσμεύσεις τους, καθώς και μια ευρεία ένδειξη του χρόνου που διαθέτουν για αυτούς τους διορισμούς. Οι διοικητικοί σύμβουλοι κατέχουν θέσεις σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών όπως σημειώνεται στα βιογραφικά σημειώματά τους που περιλαμβάνονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης. Η συμμετοχή τους σε άλλα διοικητικά συμβούλια δεν τους εμποδίζει από το να διαθέτουν τον απαραίτητο χρόνο και επιμέλεια στα καθήκοντά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας ενώ βρίσκεται εντός των ορίων που καθορίζονται από την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Πριν την αποδοχή τυχόν εξωτερικού διορισμού που ενδέχεται να επηρεάσει την υφιστάμενη διάθεση χρόνου για τις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να λάβουν έγκριση από την ΕΔΕΔ. Εκτιμάται ότι το 2020 ο κάθε μη-εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος διέθεσε τουλάχιστον 40 ημέρες σε καθήκοντα που σχετίζονται με το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε το χρόνο που διέθεσαν οι διοικητικοί σύμβουλοι για τις εργασίες του και συμπέρανε ότι ο κάθε διοικητικός σύμβουλος αφιερώνει τον απαιτούμενο χρόνο για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του σύμφωνα με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές. Δεν υπήρξαν ουσιαστικές αλλαγές στις άλλες σημαντικές δεσμεύσεις του Προέδρου κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία

Τόσο ο Κώδικας ΧΑΚ όσο και ο Κώδικας ΗΒ προνοούν ότι τουλάχιστον το 50% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, θα πρέπει να είναι ανεξάρτητα μη-εκτελεστικά μέλη, έτσι ώστε κανένα άτομο ή μικρή ομάδα ατόμων να μην κυριαρχεί στη λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η ΕΔΕΔ και το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζουν το καθεστώς ανεξαρτησίας κάθε μέλους κατά το διορισμό του. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί κάθε μέλος έναντι των κριτηρίων που ορίζονται στον Κώδικα ΗΒ, στον Κώδικα ΧΑΚ, στην Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ και στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές. Επίσης αξιολογεί τη συμβολή και τη συμπεριφορά τους στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο επιδεικνύουν αντικειμενική κρίση και ανεξάρτητη σκέψη, ετησίως για να διασφαλιστεί ότι ο καθορισμός της ανεξαρτησίας τους παραμένει κατάλληλος. Το 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε τις αρχές της ανεξαρτησίας που περιέχονται στον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το καθεστώς κάθε μέλους όπως καθορίστηκε παρέμεινε κατάλληλο.

Ο κος Goldman λόγω της εργοδότησης του μέχρι τον Ιούνιο του 2018 σε εταιρία που ελέγχεται από σημαντικό μέτοχο στην Εταιρία, δεν θεωρείται ανεξάρτητος βάσει των διατάξεων της Οδηγίας Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Ωστόσο, τόσο ο Κώδικας ΗΒ όσο και ο Κώδικας ΧΑΚ προβλέπουν ότι παρά τις περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν την ανεξαρτησία του μη εκτελεστικού μέλους, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ότι το μέλος είναι ανεξάρτητο. Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν σχέσεις ή συνθήκες που να επηρεάζουν την κρίση του.

Ο Maksim Goldman ανέκαθεν παρουσίαζε και εξακολουθεί να παρουσιάζει ανεξάρτητο χαρακτήρα και κρίση και το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι με βάση την απόδοσή του μέχρι σήμερα, φέρνει ανεξάρτητη πρόκληση και κρίση στις συζητήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος, κος Αράπογλου, ήταν ανεξάρτητος κατά το διορισμό του και εξακολουθεί να λειτουργεί ανεξάρτητα και παραμένει αντικειμενικός στις απόψεις του χωρίς να υπάρχουν σχέσεις ή συνθήκες που να επηρεάζουν την κρίση του. Διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος που είναι λίγο περισσότερες από τους άλλους μη εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους, αλλά η συνολική διάθεση χρόνου δεν υπερβαίνει τις 55 ημέρες ετησίως. Δεν λαμβάνει άλλη αμοιβή από το Συγκρότημα εκτός από αυτήν του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του προέδρου της ΕΔΕΔ.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

Το καθεστώς ανεξαρτησίας του κάθε διοικητικού συμβούλου σημειώνεται στα βιογραφικά στοιχεία του στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται κατά πλειοψηφία από ανεξάρτητα μη-εκτελεστικά μέλη ώστε να διασφαλίζεται ότι κανένα άτομο ή μικρή ομάδα δεν μπορεί να κυριαρχήσει στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι κάθε μη-εκτελεστικό μέλος παρέχει ανεξάρτητη αμφισβήτηση και κρίση στη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, λόγω του χαρακτήρα, της αντικειμενικότητας και της ακεραιότητάς του.

Η σχετική «Βεβαίωση Ανεξαρτησίας» με βάση τα κριτήρια ανεξαρτησίας της διάταξης Α.2.3 του Κώδικα του ΧΑΚ υπογράφεται ετησίως από το κάθε ανεξάρτητο μη-εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλεται στο ΧΑΚ μαζί με την Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

1.3.1 Διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ανάγκη να εντοπίζει τα πιο προσοντούχα άτομα τα οποία είναι διαθέσιμα για να υπηρετήσουν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με την Πολιτική Διορισμών και την Πολιτική Διαφοροποίησης στο Διοικητικό Συμβούλιο όλοι οι διορισμοί γίνονται αξιολογικά με βάση αντικειμενικά κριτήρια (συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων και της εμπειρίας) λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα οφέλη της διαφοροποίησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο ετοιμάζει σχέδιο για τη δική του ανανέωση με τη βοήθεια της ΕΔΕΔ που εξετάζει σε τακτά διαστήματα τη σύνθεση, τη θητεία και το σχεδιασμό διαδοχής του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η ΕΔΕΔ πριν από την αξιολόγηση των υποψηφίων εντοπίζει τις δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για το ρόλο, αξιολογεί τη διάθεση χρόνου που απαιτείται και έχοντας υπόψη την επίσημη αξιολόγηση του συνόλου των δεξιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου και το σχεδιασμό διαδοχής προχωρεί σε εισηγήσεις για διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η διαδικασία επιλογής μη-εκτελεστικών μελών υποστηρίζεται από μια έμπειρη επαγγελματική εταιρία εξεύρεσης στελεχών η οποία ετοιμάζει λίστα υποψηφίων για τους οποίους παρέχει ανεξάρτητες αξιολογήσεις. Η ΕΔΕΔ στη συνέχεια συνεργάζεται με την εν λόγω εταιρία για την επιλογή των επικρατέστερων υποψηφίων, διεξάγει συνεντεύξεις / συναντήσεις (περιλαμβανομένων συναντήσεων με μέλη της ΕΔΕΔ) και διεξοδική έρευνα δέουσας επιμέλειας. Σύμφωνα με την Πολιτική Διορισμών του Διοικητικού Συμβουλίου η διαδικασία αξιολόγησης και η έρευνα δέουσας επιμέλειας είναι εκτεταμένες και περιλαμβάνουν επιβεβαιώσεις, αυτοπιστοποίηση της καταλληλότητας και της οικονομικής ευρωστίας του υποψηφίου και εξωτερικούς ελέγχους που αφορούν έρευνα σε διάφορες δημόσιες διαθέσιμες πηγές.

Η διαδικασία συνεπάγεται επίσης ότι η ΕΔΕΔ βεβαιώνεται ως προς την ικανότητα του υποψηφίου να διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για το ρόλο, καθώς και την ανεξαρτησία και την καταλληλότητα του. Ταυτόχρονα η ΕΔΕΔ αξιολογεί και τεκμηριώνει πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων. Τέλος, διεξάγεται αξιολόγηση της συλλογικής καταλληλότητας κατόπιν της οποίας η ΕΔΕΔ προχωρεί σε εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το 2020, συνεπεία των συστάσεων που προέκυψαν από την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και τις βέλτιστες πρακτικές, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να ανανεώσει και να εναλλάξει τα μέλη των επιτροπών του για να αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό, τις δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά των μελών. Όπως προαναφέρθηκε, η Egon Zehnder, μια εξωτερική συμβουλευτική εταιρεία αναζήτησης στελεχών χωρίς άλλη σύνδεση με την Εταιρία, ασχολήθηκε με την αναζήτηση διοικητικού συμβούλου με εμπειρία και χαρακτηριστικά που εστιάζουν στη βαθιά γνώση της λογιστικής, του λογιστικού ελέγχου και του τραπεζικού περιβάλλοντος. Το άτομο αυτό θα θεωρείτο υποψήφιος για να αντικαταστήσει τον Γιάννη Ζωγραφάκη ως πρόεδρο της ΕΕ. Η πιο πάνω διαδικασία είχε ως αποτέλεσμα την επιλογή και διορισμό του κ. Σοφιανού. Τον Απρίλιο 2020 διορίστηκε ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υπό την αίρεση της ΕΚΤ, έγκριση η οποία δόθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2021. Ταυτόχρονα, η κ. Bar-Gera εξέφρασε την πρόθεσή της να παραιτηθεί και να μην υποβάλει υποψηφιότητα στις εκλογές της ΕΓΣ 2020.

Τον Σεπτέμβριο, ο Δρ Πατσαλίδης υπέβαλε την παραίτησή του ως Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την 31 Οκτωβρίου 2020 και το Διοικητικό Συμβούλιο εστιάζοντας στη διαφοροποίηση και τη βαθιά γνώση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Κύπρο διόρισε ως νέο εκτελεστικό μέλος, την κα Ελίζα Λειβαδιώτου, Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης. Ταυτόχρονα, μετά από πρόταση ορισμένων μετόχων, ο κ. Ντίνος Ιορδάνου διορίστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από ενδελεχή αξιολόγηση των γνώσεων, της εμπειρίας και της ακεραιότητάς του.

Απαιτείται αξιολόγηση των αρμοδίων αρχών και επίσημη έγκριση για όλους τους διορισμούς στο Διοικητικό Συμβούλιο.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.1 Διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

Την 1 Ιουνίου 2020 ο Ιωάννης Ζωγραφάκης αντικατέστησε τον Arne Berggren ως πρόεδρος της ΕΔΚ και η Μαρία Φιλίππου αντικατέστησε τον Michael Heger ως πρόεδρος της ΕΑΔΑ. Στις 26 Φεβρουαρίου 2021, ο Νικόλαος Σοφιανός αντικατέστησε τον Ιωάννη Ζωγραφάκη ως πρόεδρος της ΕΕ.

Επιστολές που καταγράφουν τους όρους διορισμού του καθενός από τα μη-εκτελεστικά μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της διάθεσης χρόνου που αναμένεται από το κάθε μέλος είναι διαθέσιμες από τη Γραμματέα της Εταιρίας κατόπιν αιτήματος.

1.3.2 Εισδοχή και συνεχής κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου

Κατά το διορισμό του, κάθε διοικητικός σύμβουλος λαμβάνει ένα πλήρες, επίσημο πλάνο κατάρτισης, προσαρμοσμένο στις συγκεκριμένες ανάγκες του, περιλαμβανομένης της ιδιότητας του ως μέλους μιας εκ των επιτροπών. Η κατάρτιση περιλαμβάνει συναντήσεις με την ανώτατη διεύθυνση για τη στρατηγική του Συγκροτήματος και των Διευθύνσεων, ενδεδειγμένες συζητήσεις με επιχειρηματικές μονάδες, επισκόπηση της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος. Συμπληρούται από ειδικές συνεδρίες για τη διαχείριση βασικών κινδύνων και ένα πλήρες φάσμα συναντήσεων με θέματα του κανονιστικού περιβάλλοντος του Συγκροτήματος, τις στρατηγικές ανθρώπινου δυναμικού, την τεχνολογία και τις πληρωμές.

Η κατάρτιση περιλαμβάνει επίσης ενδεδειγμένες συζητήσεις για τη διαχείριση κεφαλαίου και ρευστότητας και επισκόπηση της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος, καθώς και συναντήσεις που σχετίζονται με την ιδιότητα του ως μέλος συγκεκριμένων επιτροπών. Προγράμματα κατάρτισης, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση κινδύνων, στην εταιρική διακυβέρνηση και στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου, διοργανώνονται για όλα τα νεοδιορισθέντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα προγράμματα συνεπάγονται επίσης μια σειρά συναντήσεων με ανώτερα στελέχη και άλλους διοικητικούς συμβούλους, ώστε τα νέα μέλη να εξοικειωθούν με τη δομή των εργασιών του Συγκροτήματος, τη διοίκηση και τη διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας της Διοικητικού Συμβουλίου και του ρόλου των επιτροπών. Η Γραμματέας της Εταιρίας, υπό την επίβλεψη του Προέδρου, αναπτύσσει προγράμματα κατάρτισης με βάση τις ατομικές ανάγκες του κάθε μέλους.

Επίσης παρέχεται συνεχής εκπαίδευση στο Διοικητικό Συμβούλιο, με βάση τα συμπεράσματα που εξάγονται από τις αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του, καθώς και τυχόν αναδυόμενες εξελίξεις. Η στοχευμένη κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου διευθετείται σε συνδυασμό με προγραμματισμένες συνεδριάσεις του όπου παρέχονται κατάλληλες πληροφορίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα μέλη λαμβάνουν επαρκή γνώση σε συγκεκριμένους τομείς μέσω παρουσιάσεων από επιχειρηματικές μονάδες του Συγκροτήματος και από τις λειτουργίες ελέγχου και ενημερώσεων από την ανώτατη διεύθυνση. Επίσης, διοργανώνονται ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια για συγκεκριμένα θέματα (βλέπετε τον πιο κάτω πίνακα για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του 2020) που συνήθως καθορίζονται από τα ίδια τα μέλη και τη Γραμματέα της Εταιρίας. Το πρόγραμμα κατάρτισης ετοιμάζεται στις αρχές κάθε έτους και τα μέλη αναμένεται να το παρακολουθήσουν στην ολότητα του.

Εκπαιδευτικά προγράμματα* για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2020

- Ενημέρωση για την ασφάλεια πληροφοριών 1^ο Τρίμηνο 2020
- ILAAP 2020
- Πολιτική κατά της δωροδοκίας και της διαφθοράς
- Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς
- Ενημέρωση για την ασφάλεια πληροφοριών 2^ο Τρίμηνο 2020
- ICAAP 2020
- Ενημέρωση για την ασφάλεια πληροφοριών 3^ο Τρίμηνο 2020
- Προστασία προσωπικών δεδομένων
- Διαχείριση παραπόνων
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Βασικές αρχές κατά του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος 2020
- Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των κατόχων καίριων θέσεων

* Εξ αποστάσεως ηλεκτρονική συνεδρία

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.2 Εισδοχή και συνεχής κατάρτιση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Με το διορισμό όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν ένα πακέτο πληροφοριών στο οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, το εγχειρίδιο Διοικητικού Συμβουλίου, βασικές νομοθεσίες, οδηγίες και κανονισμοί και το Καταστατικό της Εταιρίας. Όπως καταδεικνύεται στον πίνακα πιο πάνω, κατά τη διάρκεια του έτους παρασχέθηκε εξειδικευμένη εκπαίδευση που κάλυπτε θέματα σχετικά με τα καθήκοντα και τις ευθύνες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το εκπαιδευτικό υλικό διανέμεται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Το 2020, όλα τα εκπαιδευτικά σεμινάρια ήταν εξ' αποστάσεως μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και περιλάμβαναν μικρή εξέταση αξιολόγησης στο τέλος του σεμιναρίου. Οι διοικητικοί σύμβουλοι μπορούν να έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή και μόλις ολοκληρωθεί η εκπαίδευση, καταγράφεται στο σύστημα παρέχοντας μια πλήρη διαδρομή ελέγχου.

Στους διοικητικούς συμβούλους προσφέρεται επίσης η δυνατότητα να παρίστανται σε κατάλληλα εξωτερικά εκπαιδευτικά σεμινάρια, εκδηλώσεις ή συνέδρια που παρέχουν ανασκόπηση τρεχόντων ζητημάτων συναφή με τα καθήκοντα τους. Η Γραμματέας της Εταιρίας διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη λαμβάνουν τις σχετικές πληροφορίες εγκαίρως ώστε να μπορούν να εξετάσουν θέματα για λήψη αποφάσεων και να επιτελέσουν το εποπτικό τους έργο.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους τα εκτελεστικά μέλη αναπτύσσουν και ανανεώνουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους αναφορικά με τις λειτουργίες και τις εργασίες του Συγκροτήματος μέσω τακτικών αλληλεπιδράσεων, συναντήσεων και ενημερώσεων με την ανώτατη διεύθυνση και μέσω παρουσιάσεων των εργασιών του Συγκροτήματος σε επενδυτές και αναλυτές. Παραμένουν ενήμεροι για τις εξελίξεις που επηρεάζουν τον τομέα των χρηματοπιστωτικών και τραπεζικών υπηρεσιών εκπροσωπώντας τα συμφέροντα του Συγκροτήματος σε συνέδρια, συμβουλευτικές ομάδες και άλλες εκδηλώσεις και συναντήσεις με τις ρυθμιστικές και άλλες αρχές.

Η Γραμματέας της Εταιρίας παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο περιεκτική καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και ειδική στήριξη στους διοικητικούς συμβούλους σε κάθε θέμα που σχετίζεται με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Εταιρίας για το οποίο χρειάζονται συμβουλές χωριστά ή επιπλέον από εκείνες που είναι διαθέσιμες μέσω της κανονικής διαδικασίας.

1.3.3 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί ετησίως την αποτελεσματικότητά του και αυτή των επιτροπών του καθώς και των μελών του προκειμένου να βελτιώσει τις λειτουργίες του. Σκοπός αυτών των αξιολογήσεων είναι να εξεταστεί η προηγούμενη απόδοση με στόχο τον εντοπισμό τυχόν ευκαιριών για βελτίωση, τον καθορισμό κατά πόσο το Διοικητικό Συμβούλιο και η κάθε επιτροπή στο σύνολο τους είναι αποτελεσματικά στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους και στην περίπτωση των διοικητικών συμβούλων, να προσδιοριστεί κατά πόσο ο κάθε διοικητικός σύμβουλος συνεχίζει να συμβάλλει αποτελεσματικά και να επιδεικνύει προσηλωση στο ρόλο του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο υπόκειται σε εξωτερική αξιολόγηση ανά τριετία. Η πιο πρόσφατη εξωτερική αξιολόγηση ξεκίνησε προς το τέλος του 2020 και συμπληρώθηκε τον Φεβρουάριο 2021. Το Συμβούλιο διενήργησε εσωτερική αξιολόγηση την άνοιξη του 2020, με επικεφαλής τον Πρόεδρο, με την υποστήριξη της ΕΔΕΔ και του Λειτουργού Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση. Περιελάμβανε ανασκόπηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, των επιτροπών του και των μελών του. Οι απόψεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επιζητήθηκαν σε μια σειρά θεμάτων, μεταξύ άλλων, τη στρατηγική, την απόδοση, τις αναφορές, τους κινδύνους και τον έλεγχο, τη σύνθεση και μέγεθος, τη διαφοροποίηση, την ισορροπία δεξιοτήτων, την κουλτούρα και δυναμική του Διοικητικού Συμβουλίου, την ποιότητα και την έγκαιρη ενημέρωση, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, την κατάρτιση των μελών κλπ. Η αξιολόγηση κατέδειξε ένα αποτελεσματικό Διοικητικό Συμβούλιο με μια ισχυρή και διαφοροποιημένη σύνθεση εμπειριών.

Ο Πρόεδρος διενήργησε μια ανασκόπηση της απόδοσης των διοικητικών συμβούλων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι συνεχίζουν να επιδεικνύουν δέσμευση στον ρόλο τους. Όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι θεωρούνται έμπειροι με γνώσεις, που μεταφέρουν πολύτιμες δεξιότητες στο Διοικητικό Συμβούλιο και παρέχουν μια αντικειμενική προοπτική.

Η ατομική αξιολόγηση της απόδοσης των εκτελεστικών μελών διεξάγεται στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης όλων των εργαζομένων και περιλαμβάνει αυτοαξιολόγηση και συζήτηση από την ΕΔΕΔ.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.3 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Οι εισηγήσεις που προέκυψαν από την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλάμβαναν τα εξής:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να επικεντρωθεί στη στρατηγική για το μέλλον.
- Το θέμα της κοινωνικής δικαιοσύνης και της περιβαλλοντικής ακεραιότητας πρέπει να περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Η επίβλεψη των θυγατρικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και σκοπών να είναι πιο άμεση.
- Ανανέωση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Έγκαιρη υποβολή θεμάτων με επαρκείς πληροφορίες για τη διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων.
- Περισσότερος χρόνος να αφιερώνεται σε συσκέψεις επί θεμάτων.
- Προσδιορισμός των κατάλληλων δεικτών απόδοσης για την αξιολόγηση της απόδοσης των εκτελεστικών και των άλλων ανώτερων διευθυντικών στελεχών και της απόδοσης της Εταιρίας σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Παρουσιάστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο ενοποιημένη έκθεση σχετικά με τα πορίσματα της πλήρους διαδικασίας αξιολόγησης. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο ήταν θετικό, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι επιτροπές του συνέχισαν να είναι αποτελεσματικά, με όλους τους διοικητικούς συμβούλους να επιδεικνύουν προσήλωση στο ρόλο τους. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης μελετήθηκε από την ΕΔΕΔ και συζητήθηκε συλλογικά από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι εισηγήσεις σκοπό είχαν την ενίσχυση των διαδικασιών του Διοικητικού Συμβουλίου, παρόλο που δεν ήταν ουσιώδεις για την αποτελεσματικότητά του. Το Διοικητικό Συμβούλιο τις αποδέχθηκε και ετοίμασε σχέδιο δράσης για την υιοθέτησή τους. Λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση αξιολόγησης, το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι η αποτελεσματική συμβολή καθενός από τους διοικητικούς συμβούλους και το Διοικητικό Συμβούλιο στο σύνολό του είναι και εξακολουθεί να είναι σημαντική για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη επιτυχία του Συγκροτήματος. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τα κατάλληλα προσόντα, ευρεία σχετική εμπειρία, παραμένουν αποτελεσματικά και επιδεικνύουν συνεχή δέσμευση για το ρόλο τους.

Σημειώθηκε πρόοδος σε τομείς βελτίωσης που εντοπίστηκαν κατά την προηγούμενη εσωτερική αξιολόγηση απόδοσης σχετικά με την ενεργό επικοινωνία με ρυθμιστικές αρχές, λεπτομερείς συζητήσεις για θέματα ανθρωπίνου δυναμικού, κοινές συνεδριάσεις της Επιτροπής Τεχνολογίας («ΕΤ») και της ΕΔΚ, τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τη συνεχή εστίαση στη στρατηγική του Συγκροτήματος.

Ο πρόεδρος κάθε κύριας επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου προήδρευσε της διαδικασίας αυτό-αξιολόγησης αναφορικά με την απόδοση της επιτροπής μέσω συζήτησης με τα μέλη της. Η αποτελεσματικότητά της κάθε μιας εκ των τεσσάρων κύριων επιτροπών αξιολογήθηκε ως επαρκής. Όλοι οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι παρείχαν ανατροφοδότηση σχετικά με την αντίληψη τους αναφορικά με τις εργασίες των επιτροπών και τα αποτελέσματα ήταν ικανοποιητικά.

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος προήδρευσε της διαδικασίας αξιολόγησης της απόδοσης του Προέδρου που βασίστηκε σε συζήτηση κατά τη διάρκεια μιας συνεδρίας των μη-εκτελεστικών μελών (χωρίς τον Πρόεδρο). Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Τάκης Αράπογλου είναι ένας πολύ αποτελεσματικός Πρόεδρος με ισχυρή προσωπικότητα που παρέχει ισχυρή ηγεσία στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ο κ. Αράπογλου συνδυάζει εκτεταμένη και σχετική τραπεζική εμπειρία, περιεκτικό ηγετικό ύψος και είναι ανοιχτός σε νέες ιδέες ενώ ταυτόχρονα ενεργεί ως μέντορας του Διευθύνοντος Συμβούλου. Ασκεί αποτελεσματική διαχείριση χρόνου και παρουσιάζει νοοτροπία ανάπτυξης. Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη συνεχιζόμενη στήριξή του στον κ. Αράπογλου.

Ο Πρόεδρος συναντήθηκε με κάθε έναν από τους διοικητικούς συμβούλους, για να συζητήσουν την ατομική τους απόδοση λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή τους στην αξιολόγηση, η οποία υποβλήθηκε πριν από τις ατομικές συναντήσεις. Σε κάθε περίπτωση, ο Πρόεδρος αξιολόγησε κάθε μέλος ως πλήρως αποτελεσματικό στον ρόλο του στο Διοικητικό Συμβούλιο, με συνεισφορές που εξακολουθούν να είναι σημαντικές για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη επιτυχία της Εταιρίας καθώς συνεχίζει να επιδεικνύει ανεξαρτησία σκέψης.

Η εξωτερική αξιολόγηση απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2021 από την Nestor Advisors Ltd, μια εταιρία χωρίς άλλη σύνδεση με την Εταιρία, διαπίστωσε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι καλά δομημένο και συγκροτημένο. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για τη διοίκηση και τον έλεγχο της Τράπεζας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πολύ καλά ενημερωμένα, έχουν πλήρη κατανόηση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και ελέγχουν την εργασία της διεύθυνσης.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.3 Αξιολόγηση Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Η σύνθεση των επιτροπών θα μπορούσε να βελτιωθεί μέσω μιας πιο σκόπιμης εναλλαγής, η οποία θα ενίσχυε την αλλαγή και την ανεξαρτησία της προοπτικής, αξιοποιώντας παράλληλα την εμπειρογνωμοσύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η βάση για τον τρόπο εκτέλεσης αυτής της αξιολόγησης ήταν η σχετική διάταξη της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ και οι τομείς τους οποίους κάλυψε η αξιολόγηση περιλάμβαναν:

- Την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολό του, κάθε Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου και κάθε μεμονωμένου μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου αξιολογώντας:
  - ο την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολο του, των επιτροπών και των μεμονωμένων μελών,
  - ο τη συμβολή του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολο του, των επιτροπών και των μεμονωμένων μελών:
    - ο στην ανάπτυξη των επιχειρηματικών στόχων, της διάθεσης ανάληψης κινδύνων και των στρατηγικών,
    - ο στον καθορισμό και την επίβλεψη των παλισίων διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης,
    - ο στη δημιουργία και διατήρησης συνεπών οργανωτικών και λειτουργικών ρυθμίσεων και μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου,
  - ο τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του,
  - ο την επικοινωνία με τη διεύθυνση, τους μετόχους και τις αρμόδιες αρχές,
  - ο το ρόλο του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, του γραμματέα της εταιρείας και του ανώτερου ανεγάρτητου Διοικητικού Συμβούλου,
  - ο τη δέσμευση χρόνου των μη εκτελεστικών μελών και την ικανότητα κριτικής εξέτασης πληροφοριών, και
  - ο την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οι διοικητικοί σύμβουλοι γνωρίζουν ότι σε περίπτωση που έχουν σημαντικές ανησυχίες σχετικά με τη συνολική διακυβέρνηση του Συγκροτήματος, αυτές θα πρέπει να αναφέρονται χωρίς καθυστέρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο και εάν οι ανησυχίες τους δεν αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά, οι διοικητικοί σύμβουλοι θα πρέπει να αναφέρουν τις ανησυχίες αυτές στην ΚΤΚ.

1.3.4 Αλληλεπίδραση με κύριες θυγατρικές

Υπάρχει στενή αλληλεπίδραση μεταξύ των κύριων θυγατρικών συμβουλίων και του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος και των αντίστοιχων επιτροπών τους, περιλαμβανομένης της έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε διορισμού σε συμβούλια σημαντικών θυγατρικών. Οι πρόεδροι των επιτροπών ελέγχου και κινδύνου των θυγατρικών υποβάλλουν ετήσια έκθεση στις αντίστοιχες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και παρίστανται στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος ετησίως για να παρουσιάσουν την έκθεση τους. Οι πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου και Κινδύνου καλούνται, αντιστοίχως, να συμμετέχουν περιστασιακά σε συνεδριάσεις της επιτροπής ελέγχου και της επιτροπής κινδύνου των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών ως παρατηρητές. Επιπλέον, ο Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση και άλλοι επικεφαλής των λειτουργιών ελέγχου καλούνται να παραστούν στις συνεδριάσεις αυτές ως παρατηρητές. Η ΕΔΕΔ αναθεωρεί και εγκρίνει ετησίως τις Κατευθυντήριες γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις θυγατρικές εταιρίες.

1.3.5 Δάνεια σε Διευθυντές και άλλες συναλλαγές

Λεπτομέρειες για τον δανεισμό και άλλες συναλλαγές των διοικητικών συμβούλων με το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Επιβεβαιώνεται ότι οι πιστωτικές διευκολύνσεις προς τους διοικητικούς συμβούλους της Εταιρίας (και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα) ή προς διοικητικούς συμβούλους των θυγατρικών ή συνδεδεμένων εταιριών, χορηγούνται σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της Εταιρίας, υπό κανονικές εμπορικές και εργασιακές συνθήκες και με διαφάνεια. Επιπλέον, επιβεβαιώνεται ότι όλες οι σχετικές περιπτώσεις τραπεζικών διευκολύνσεων προς τους διοικητικούς συμβούλους της Εταιρίας και τους διοικητικούς συμβούλους θυγατρικών εταιριών διαβιβάζονται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από σχετική πρόταση της ΕΔΚ. Το ενδιαφερόμενο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι παρόν ούτε συμμετέχει στη διαδικασία.

Ο περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμος δεν επιτρέπει την παραχώρηση οποιουδήποτε χρηματοδοτικού ανοίγματος προς οποιοδήποτε από τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκτός όπου η ΚΤΚ θεωρεί τέτοιο άνοιγμα ότι είναι εξαιρετικά χαμηλού κινδύνου.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.3 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου και Ανεξαρτησία (συνέχεια)

1.3.5 Δάνεια σε Διευθυντές και άλλες συναλλαγές (συνέχεια)

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου βρίσκονταν σε συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Κώδικα ΧΑΚ και του περί Εργασιών Πιστωτικών Ιδρυμάτων Νόμου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος, τα οποία διασφαλίζουν ότι:

- Το πλαίσιο διακυβέρνησης είναι αποτελεσματικό, παρακολουθείται και αξιολογείται σε περιοδική βάση.
- Το πλαίσιο συμμόρφωσης είναι κατάλληλο.
- Η ακεραιότητα και οι μηχανισμοί εσωτερικού ελέγχου των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις σχετικές νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα πρότυπα, είναι επαρκείς.
- Το πλαίσιο ασφάλειας πληροφοριών για την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών είναι κατάλληλο.
- Η διαδικασία λήψης κατάλληλων μέτρων για την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων είναι αποτελεσματική.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, έκταση και πολυπλοκότητα των εργασιών του Συγκροτήματος για να παρέχουν εύλογη αλλά όχι απόλυτη διαβεβαίωση έναντι ουσιωδών ανακρίβειών, λαθών, ζημιών, απατών ή παραβιάσεων νομοθεσιών και κανονισμών.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος περιλαμβάνουν:

- Διαφανή οργανωτική δομή με σαφή γραμμή αναφοράς προς την ανώτατη διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Διοικητικές και εκτελεστικές επιτροπές με σαφείς ευθύνες.
- Το μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας για την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων και κανονιστική συμμόρφωση στο Συγκρότημα.
- Επίσημες πολιτικές και διαδικασίες.
- Μηνιαίες αναφορές από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες για παρακολούθηση προόδου, αξιολόγηση των τάσεων και αντιμετώπιση διακυμάνσεων.
- Μηνιαίες συνεδριάσεις επιτροπών για επισκόπηση επιδόσεων.
- Κώδικα Συμπεριφοράς, ο οποίος καθορίζει τα πρότυπα που αναμένονται από όλους τους αξιωματούχους και υπαλλήλους.
- Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς, που περιλαμβάνει διαδικασίες οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται για την ανεξάρτητη διερεύνηση των ανησυχιών που εγείρει το προσωπικό.
- Πολιτική για την καταπολέμηση της δωροδοκίας σύμφωνα με τις ρυθμιστικές οδηγίες του Ηνωμένου Βασιλείου καθώς και με το πρότυπο ISO37001.
- Πολιτική Σύγκρουσης συμφερόντων.
- Τριμηνιαίες διαβεβαιώσεις όλων των Διευθύνσεων της Τράπεζας προς τον Διευθύνοντα Σύμβουλο σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (πολιτικές, διαδικασίες και δραστηριότητες παρακολούθησης).
- Ετήσιες διαβεβαιώσεις όλων των τμημάτων ελέγχου της Τράπεζας (συμμόρφωσης, διαχείρισης κινδύνου, ασφάλειας πληροφοριών) στον Διευθύνοντα Σύμβουλο σχετικά με την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (πολιτικές, διαδικασίες και δραστηριότητες παρακολούθησης).

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων, ότι έχει πραγματοποιήσει θεωρήσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και συστημάτων πληροφορικής του Συγκροτήματος, καθώς επίσης και των διαδικασιών διασφάλισης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους επενδυτές. Οι θεωρήσεις κάλυψαν όλα τα συστήματα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών μηχανισμών ελέγχου, μηχανισμών ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

Κατά τις θεωρήσεις τους, οι Επιτροπές Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων λαμβάνουν τακτικές αξιολογήσεις του επιχειρησιακού και λειτουργικού κινδύνου, τακτικές εκθέσεις από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης και τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, άλλες εσωτερικές αναφορές και εκθέσεις εξωτερικού ελέγχου, καθώς και κανονιστικές εκθέσεις.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνει σε ετήσια βάση από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, επιβεβαίωση για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου όσον αφορά τη συμμόρφωση, διαχείριση κινδύνων και ασφάλεια πληροφοριών. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει λάβει επιβεβαίωση μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει προβεί ή θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση όλων των σημαντικών αδυναμιών που εντοπίστηκαν μέσα από τη λειτουργία του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα βρίσκεται σε συνεχή μετασχηματισμό. Στο πλαίσιο αυτό, κάποιες πτυχές του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος αναμένεται να τροποποιηθούν. Σύμφωνα με τις εργασίες εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2020, παρέχεται εύλογη διαβεβαίωση, με έμφαση σε συγκεκριμένα θέματα, ότι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, οι διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων έχουν σχεδιαστεί επαρκώς και λειτουργούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση σημαντικών κινδύνων σύμφωνα με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου που έχει θέσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Έμφαση δίνεται στην περιοχή διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς εξωτερικούς παράγοντες και στην περιοχή πληροφοριακών συστημάτων και διακυβέρνησης δεδομένων, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εργασιών εσωτερικού ελέγχου. Αυτές οι δύο περιοχές απαιτούν την προσοχή της διεύθυνσης για περαιτέρω διαχείριση της τρέχουσας, καθώς και όποιες μελλοντικές έκθεσης σε κίνδυνο.

Όσον αφορά στην περιοχή των ΜΕΔ, ο εσωτερικός έλεγχος δεν εντόπισε σημαντικές αδυναμίες στις διαδικασίες οργανικής μείωσης. Επιπλέον, η διεύθυνση ολοκλήρωσε μέσα στο 2020 διάφορες συμφωνίες για την πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΔ. Η υπογραφή συμφωνιών για την πώληση των χαρτοφυλακίων Helix 2A και 2B, παράλληλα με την οργανική μείωση των ΜΕΔ, μείωσε προφόρμα τον δείκτη ΜΕΔ της Τράπεζας σε περίπου 16% (Νοέμβριος 2020: 25,9%)¹, με βάση τη σχετική πληροφόρηση από την Τράπεζα στις 18 Ιανουαρίου 2021. Παρά τις προσπάθειες αυτές, έχοντας επίσης υπόψη τη συνεχιζόμενη επίδραση της πανδημίας, η έκθεση της Τράπεζας σε κίνδυνο ΜΕΔ παραμένει υψηλή, σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ (2ο τρίμηνο 2020: 2,8%), και το αρχικό σχέδιο της Τράπεζας για μείωση του ποσοστού ΜΕΔ προς δάνεια σε 10% μέχρι το τέλος του 2020 μετατέθηκε για το 2022. Παρά την ενθαρρυντική απόδοση μετά το τέλος του μορατόριουμ και δεδομένου του πλήγματος στην οικονομία από τη συνεχιζόμενη πανδημία και το μεγάλο απόθεμα δανείων που εξέρχονται από την αναστολή δόσεων δανείων, η Τράπεζα παραμένει επικεντρωμένη στον κίνδυνο που ελλοχεύει σε σχέση με σημαντική αύξηση των ΜΕΔ το 2021 και προληπτικά εντοπίζει τις ενδείξεις πιθανής αδυναμίας πληρωμής από τους πελάτες της.

Σε σχέση με τα Πληροφοριακά Συστήματα και τη Διακυβέρνηση Δεδομένων, τα αρχικά οφέλη από την ανάπτυξη νέων ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πελάτες, στο πλαίσιο του Προγράμματος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΠΨΜ), είναι ήδη εμφανή. Ενώ οι περισσότερες από τις προγραμματισμένες υλοποιήσεις στο πλαίσιο του ΠΨΜ έχουν ολοκληρωθεί με βάση προκαθορισμένα σχέδια και εντός των εγκεκριμένων προϋπολογισμών, η διεύθυνση θα πρέπει να ενεργήσει προληπτικά προκειμένου να μειώσει τον κίνδυνο εκτροχιασμού του Προγράμματος ως αποτέλεσμα καθυστερήσεων οι οποίες είναι εμφανείς σε συγκεκριμένο έργο μεγάλης κλίμακας και συγκεκριμένα το Unified Front End (UFE). Παράλληλα, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και περαιτέρω αυτοματοποίησης του εσωτερικού μοντέλου λειτουργίας του Τμήματος Πληροφορικής, μέσω μιας δομημένης και καλά ελεγχόμενης προσέγγισης. Τέλος, η υπέρμετρη εξάρτηση σε συγκεκριμένους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών παραμένει τομέας ο οποίος χρήζει προσοχής, ενώ ταυτόχρονα η ασφάλεια πληροφοριών αποτελεί μια περιοχή με αναγνωρισμένους κινδύνους και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή από τη διεύθυνση, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη τις νέες ψηφιακές εξελίξεις αναφορικά με τις απαιτήσεις τηλεργασίας και το έγκλημα στον κυβερνοχώρο το οποίο είναι στο προσκήνιο.

Συνοψίζοντας, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των επιτροπών του, πραγματοποίησε θεώρηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και των διαδικασιών εταιρικής διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και διαβεβαιώνει για την αποτελεσματικότητά τους είτε μέσω του αποτελεσματικού σχεδιασμού και λειτουργίας των ελέγχων, είτε μέσω παραγόντων μετριασμού που υπήρχαν. Το Διοικητικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει επίσης ότι δεν έχει περιέλθει εις γνώση του οποιαδήποτε παράβαση των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών.

1 Σύμφωνα με την Έκθεση Κινδύνου για τον Δεκέμβριο 2020, η οποία ετοιμάστηκε από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων και υποβλήθηκε στην Εκτελεστική Επιτροπή, ο δείκτης ΜΕΔ του Συγκροτήματος μειώθηκε στο 25.2%.

2. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

Η διαδικασία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης του Συγκροτήματος ελέγχεται χρησιμοποιώντας καταγραμμένες λογιστικές πολιτικές και διαδικασίες, που στηρίζονται σε οδηγίες και καθοδήγηση στις απαιτήσεις αναφοράς, για τις οποίες ενημερώνονται όλες οι αναφέρουσες εταιρίες του Συγκροτήματος πριν την περίοδο αναφοράς. Η υποβολή των χρηματοοικονομικών πληροφοριών για κάθε αναφέρουσα εταιρία υπόκειται σε υπογραφή από τον κάθε υπεύθυνο λειτουργό για την παροχή των πληροφοριών.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου διασφαλίζει επίσης ότι η ακεραιότητα των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και η συμμόρφωση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα σχετικά πρότυπα, είναι επαρκής. Το Συγκρότημα έχει κατάλληλες διαδικασίες ετοιμασίας των οικονομικών του καταστάσεων μέσω των οποίων οι συναλλαγές και τα γεγονότα που παρουσιάζονται στα λογιστικά βιβλία μεταφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις, τις σχετικές γνωστοποιήσεις και άλλες χρηματοοικονομικές εκθέσεις του Συγκροτήματος που βασίζονται είτε στον αποτελεσματικό σχεδιασμό και τη λειτουργία των ελέγχων ή σε άλλους παράγοντες μετριασμού όπου αυτοί ήταν ανεπαρκείς. Όπου από καιρό σε καιρό εντοπίζονται τομείς βελτίωσης, αυτοί εστιάζουν την προσοχή της διεύθυνσης προκειμένου να επιλυθούν και να ενισχυθούν οι διαδικασίες που εφαρμόζονται. Οι τομείς βελτίωσης ενδέχεται να περιλαμβάνουν την τυποποίηση υφιστάμενων ελέγχων και την εισαγωγή νέων τεχνολογικών ελέγχων πληροφορικής, ως μέρος του συνεχούς ψηφιακού ταξιδιού της Εταιρίας.

Η Ετήσια Έκθεση και η Ενδιάμεση Έκθεση πριν την υποβολή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζονται και εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή. Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της ΕΕ εξετάζει και εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις, τις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων και την Ετήσια Έκθεση και διασφαλίζει ότι τόσο η διεύθυνση όσο και το Διοικητικό Συμβούλιο έχουν επαρκή ευκαιρία να αμφισβητήσουν τις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος και άλλες σημαντικές γνωστοποιήσεις πριν από τη δημοσίευσή τους.

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Αναγνώρισης Κινδύνων που προβλέπει τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κύριων κινδύνων που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Το Συγκρότημα εστιάζει στο μέλλον ώστε να διασφαλίσει ότι εντοπίζονται αναδυόμενοι κίνδυνοι με αυτό τον τρόπο. Ο Χάρτης Κύριων Κινδύνων ενημερώνεται και εγκρίνεται από την ΕΔΚ και το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της διαδικασίας ΕΔΑΕΚ. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον προσδιορισμό της φύσης και της έκτασης των κύριων κινδύνων που το Συγκρότημα είναι πρόθυμο να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του και για τη διατήρηση μιας αποτελεσματικής διαδικασίας διαχείρισης και εποπτείας κινδύνων σε ολόκληρο το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνου Συγκροτήματος σε ετήσια βάση και λαμβάνει τακτικές ενημερώσεις για το περιβάλλον κινδύνου του Συγκροτήματος και την έκθεση του στους σημαντικούς τύπους κινδύνων μέσω της Μηνιαίας Αναφοράς Κινδύνων. Η ενοποιημένη έκθεση κινδύνου και ο πίνακας για τη διάθεση ανάλυσης κινδύνου εξετάζονται τακτικά από την ΕΔΚ για να διασφαλιστεί ότι το προφίλ κινδύνου και οι μετριαστικές ενέργειες είναι ικανοποιητικές. Οι κύριοι κίνδυνοι με τις ανάλογες μετριαστικές δράσεις παρουσιάζονται στην Έκθεση Γνωστοποίησης του Πυλώνα 3. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι διεξάγει μια αυστηρή αξιολόγηση των κύριων και αναδυόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που ενδέχεται να απειλήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, τις μελλοντικές επιδόσεις, τη ρευστότητα κλπ.

Ο κίνδυνος επιχειρηματικής συνέχειας μετριάζεται για να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα διαθέτει πλάνα ανθεκτικότητας και συνέχειας. Διασφαλίζει επίσης ότι η Τράπεζα λειτουργεί σε συνεχή βάση και περιορίζει τις πιθανές απώλειες σε περίπτωση σοβαρής επιχειρηματικής διακοπής.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων του Συγκροτήματος παρατίθενται στις Σημειώσεις 45 έως 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίων στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020.

2.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα για περίοδο 12 μηνών από την ημερομηνία έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων του 2020. Οι Σύμβουλοι πιστεύουν ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των εργασιών του στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα παρατίθενται στη ενότητα Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα της Έκθεσης Συμβούλων της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης 2020 σελ.36.

2. Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου (συνέχεια)

2.2 Κώδικας Συμπεριφοράς του Συγκροτήματος και Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς

Το Συγκρότημα έχει καθορίσει τα πρότυπα που πρέπει να ακολουθούν όλοι οι εργαζόμενοι και διοικητικοί σύμβουλοι του Συγκροτήματος στον Κώδικα Συμπεριφοράς μαζί με οδηγίες για το πως πρέπει να εφαρμόζονται αυτά τα πρότυπα. Το 2020 ο Κώδικας Συμπεριφοράς ενισχύθηκε περαιτέρω εστιάζοντας σε θέματα δεοντολογίας και ένας νέος ειδικός Κώδικας Δεοντολογίας αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Τράπεζας στα μέσα του 2020.

Το Συγκρότημα έχει επίσης Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς σε ισχύ για όλους τους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών συμβούλων, η οποία είναι σύμφωνη με τη διεθνή πρακτική. Η πολιτική αυτή αναθεωρείται σε ετήσια βάση. Γενικές αρχές της πολιτικής είναι:

- Καλή τη πίστη ανησυχίες, για ατασθαλίες ή αμέλεια μπορούν να εγερθούν με εμπιστευτικότητα, χωρίς το φόβο αντιποίνων, διακρίσεων, δυσμείνειας ή απόλυσης,
- Έχουν καθοριστεί διαδικασίες για την αναφορά οποιωνδήποτε ζητημάτων που προκαλούν ανησυχία. Οι ενδιαφερόμενοι είναι σε θέση να παρακάμψουν τα κύρια κανάλια για την καταγγελία δυσλειτουργιών, εάν αυτά αποδειχθούν ακατάλληλα, και να χρησιμοποιήσουν την ανώνυμη γραμμή αναφοράς,
- Οι αναφορές τυγχάνουν διαχείρισης κατά τρόπο έγκαιρο συνεπή και επαγγελματικό,
- Ο διορισμός του προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος είναι ανεξάρτητος μη-εκτελεστικός διοικητικός σύμβουλος ως Whistleblowing Champion με συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Διευθύνων Σύμβουλος έχουν δεσμευτεί στην υπό αναφορά πολιτική, η οποία ενθαρρύνει το προσωπικό να εγείρει ανησυχίες. Το μήνυμα του Διευθύνοντα Συμβούλου προς το προσωπικό να μιλά ανοικτά επαναλήφθηκε στις αρχές του 2020 και αργότερα ακολούθησε ένα εξ'αποστάσεως εκπαιδευτικό σεμινάριο, απευθυνόμενο σε όλους τους εργαζομένους και το Διοικητικό Συμβούλιο για περαιτέρω ευαισθητοποίηση.

3. Άλλα θέματα

Ο πιο κάτω πίνακας δείχνει τη συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων στις συνεδριάσεις της BOC PCL κατά τη διάρκεια του 2020.

Διοικητικό Συμβούλιο της BOC PCL από 1/1/2020-31/12/2020

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	ΕΕ	ΕΑΔΑ	ΕΔΕΔ	ΕΔΚ	Κοινή ΕΕ&ΕΔΚ	ΕΤ	ΕΔ
Τάκης Αράπογλου (Πρόεδρος)	25/25			13/13				
Maksim Goldman	25/25		6/6*	6/6**	16/17	8/9		6/7*
Anat Bar-Gera ¹	6/8		6/6				¾	
Arne Berggren	23/25	14/14		7/7*	6/6**	9/9	5/5*	
Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)	24/25		6/6*	13/13			10/10	4/4**
Πόλα Χατζησωτηρίου	25/25	14/14			17/17	9/9	5/5*	
Michael Heger	25/25	13/14	12/12			9/9	10/10	6/7*
Πάνικος Νικολάου	25/25							2/4**
Χριστόδουλος Πατσαλίδης ²	18/18							
Μαρία Φιλίππου	23/25		12/12	7/7*				11/11
Ιωάννης Ζωγραφάκης	25/25	14/14			17/17	9/9	10/10	11/11
Total meetings	25	14	12	13	17	9	10	11

1 Παραιτήθηκε στις 25 Μαΐου 2020

2 Παραιτήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2020

* Διορίστηκε την 1 Ιουνίου 2020

** Παραιτήθηκε στις 31 Μαΐου 2020

3. Άλλα θέματα (συνέχεια)

3.1 Γραμματέας της Εταιρίας

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε την κα Κάτια Σάντη ως τη Γραμματέα της Εταιρίας.

3.2 Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελεγκτή

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Γιώργο Ζορνά ως το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου.

3.3 Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Μάριο Σκανδάλη ως το Λειτουργό Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Ευστράτιος-Γεώργιος (Τάκης) Αράπογλου

Ο κος Τάκης Αράπογλου είναι ειδικός χρηματοοικονομικός σύμβουλος. Υπηρέτησε ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος στο Συγκρότημα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ως Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, ως μέλος το Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank και κατείχε ανώτερες διευθυντικές θέσεις στις Citibank και Chase Manhattan στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην American Express στην Ελλάδα. Σήμερα, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της διεθνούς τσιμεντοβιομηχανίας Titan Cement, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, όπως και της ναυτιλιακής εταιρίας Tsakos Energy Navigation, εισηγμένης στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Ο κος Αράπογλου κατέχει πτυχίο MSc Finance and Management από το Πανεπιστήμιο Brunel του Λονδίνου, BSc Naval Architecture and Ocean Engineering από το Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης και BA Mathematics and Physics από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Έχει εκτενή πείρα στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων και στην επιχειρηματική, εμπορική και επενδυτική τραπεζική στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Ιούνιο 2019

Εξωτερικός Διορισμός

Πρόεδρος του ΔΣ της Tsakos Energy Navigation
Πρόεδρος του ΔΣ της Titan Cement SA
EFG Hermes Holding SAE
Bank Alfalah Ltd

Ανεξάρτητος

Ναι
(Ο κος Αράπογλου διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ο οποίος δεν υπερβαίνει τις 55 ημέρες ετησίως. Δεν λαμβάνει άλλη αμοιβή από το Συγκρότημα εκτός από αυτήν του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του προέδρου της ΕΔΕΔ).

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Lyn Grobler (Αντιπρόεδρος)

Η κα. Lyn Grobler είναι έμπειρο στέλεχος με δυνατό ιστορικό επιδόσεων σε θέσεις τεχνολογίας και πληροφορικής. Διορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος Πληροφορικής στην Hyperion Insurance Group (και τώρα Howden Group Holdings) το 2016. Προτού αναλάβει αυτή τη θέση, ήταν Αντιπρόεδρος και Διευθύντρια Πληροφορικής στο Εταιρικό Τμήμα της BP, όπου ηγήθηκε του μετασχηματισμού τόσο του οργανισμού όσο και του ψηφιακού τοπίου, μέσα από την εισαγωγή συνεχούς αλλαγής στη διαδικασία, την χωρητικότητα και την τεχνολογία, καθώς κατείχε διάφορους ρόλους στον κλάδο της Πληροφορικής και στο παγκόσμιο εμπόριο για πάνω από 16 χρόνια. Προτού εργαστεί στη BP, διαχειριζόταν παγκόσμια τεχνολογικά έργα και στρατηγικές μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο της τραπεζικής και του εμπορίου, με έδρα το Λονδίνο και τη Νότιο Αφρική.

Κατέχει Ανώτερο Εθνικό Δίπλωμα στα Συστήματα Υπολογιστών (computer systems) από το Durban University στη Νότιο Αφρική και Εθνικό Δίπλωμα στη Ηλεκτρονική Επεξεργασία Δεδομένων από το Cape Peninsula University της Νοτίου Αφρικής.

Η κα Grobler διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τομέα της πληροφορικής και του ψηφιακού μετασχηματισμού καθώς και εμπειρία εποπτείας λόγω της συμμετοχής της σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας το Φεβρουάριο 2017

Ανεξάρτητη

Ναι

Εξωτερικός Διορισμός

Προεδρος του ΔΣ της Howden Group Services Ltd Hx Group Ltd

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Τεχνολογίας
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.
Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις Ασφαλιστικές εργασίες

Arne Berggren (Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων)

Ο κος Arne Berggren συμμετείχε σε αναδιρθρώσεις μεγάλων οργανισμών και τραπεζών τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και σε διεθνείς οργανισμούς, από τις αρχές του 90 με αφετηρία την Nordea, κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Σουηδία. Ακολούθησε η διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και η ανάληψη αναδιρθρώσεων τραπεζών σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας και πιο πρόσφατα κατά τη διάρκεια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης στις χώρες της Βαλτικής, την Ισπανία και την Σλοβενία. Ηγήθηκε της οικονομικής αναδιάρθρωσης και ανάκαμψης στην Carnegie Investment Bank AB και τη Swedbank AB, καθώς επίσης και ως Διευθύνων Σύμβουλος της Swedcarrier AB όπου ηγήθηκε της αναδιάρθρωσης τμημάτων του Swedish Rail.

Ο κος Berggren έχει υπηρετήσει σε πολλά διοικητικά συμβούλια τόσο στο χρηματοοικονομικό τομέα όσο και σε μεγάλους οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα, καθώς και στα Διοικητικά Συμβούλια της LBT Varlik Yonetim AS και DUTB Ltd.

Είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου της Uppsala, στην Σουηδία και μεταπτυχιακών σπουδών στα Πανεπιστήμια του Άμστερνταμ, Γενεύης και Νέας Υόρκης.

Ο κος Berggren έχει σημαντική εμπειρία σε εταιρικές και τραπεζικές αναδιρθρώσεις, στη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και διαχείριση κινδύνων και έχει μεγάλη εποπτική εμπειρία λόγω της συμμετοχής του σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL το Νοέμβριο 2014 και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2016

Ανεξάρτητος

Ναι

Εξωτερικός Διορισμός

Pireaus Bank Group
TBC Bank Group PLC

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Maksim Goldman

Ο κος Maksim Goldman είναι Διευθυντής Στρατηγικών Έργων της AO Complexprom από τον Ιούνιο του 2018 και είναι υπεύθυνος για την επίβλεψη διαφόρων έργων και επενδύσεων υπό τη διαχείριση της εταιρίας. Προηγουμένως, από τον Ιούλιο του 2007 έως τον Μάιο του 2018 ήταν Διευθυντής Στρατηγικών Έργων του Ομίλου Repona ενώ είχε υπηρετήσει ως Αναπληρωτής Διευθυντής Επενδύσεων του Ομίλου, αρμόδιος για την εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής και την στήριξη σημαντικών συναλλαγών συγχωνεύσεων και εξαγορών. Κατά τα έτη 2005-2007, εργάστηκε ως Αντιπρόεδρος και διεθνής νομικός σύμβουλος της Sual-Holding, η οποία ήταν η ιθύνουσα εταιρία της ΟΑΟ "SUAL" της δεύτερης μεγαλύτερης εταιρίας αλουμινίου στη Ρωσία και επίσης συμμετείχε στη δημιουργία της UC Rusal, μέσω του συνδυασμού περιουσιακών στοιχείων της Sual-Holding, της Rusal και της Glencore. Από το 1999 έως το 2005, ο κος Goldman εργάστηκε ως συνεργάτης στον οίκο Chadbourne & Parke LLP στη Νέα Υόρκη και στη Μόσχα.

Κατέχει δίπλωμα J.D. από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας (Λος Άντζελες). Κατέχει επίσης μεταπτυχιακό στην Ιστορία από το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας (Λος Άντζελες).

Ο κος Goldman έχει εκτεταμένη εμπειρία σε επενδύσεις, ανάπτυξη εργασιών και διατύπωση στρατηγικής καθώς και εμπειρία εποπτείας μέσα από συμμετοχή σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL το Νοέμβριο 2014 και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2016

Ανεξάρτητος

Όχι

Εξωτερικός Διορισμός

Stentex s.a.r.L
United Manganese of Kalahari Ltd

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων
Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας

Πόλα Χατζησωτηρίου

Η κα Πόλα Χατζησωτηρίου είναι μια έμπειρη επαγγελματίας με μεγάλη καριέρα σε ανώτερες διευθυντικές θέσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Ξεκίνησε την καριέρα της ως λογιστής στη Howard, Wade & Jacob και μετέπειτα στην PricewaterhouseCoopers. Μετά από υπηρεσία έξι ετών στο Συγκρότημα Εταιριών Λάτση ως Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου, ακολούθησε καριέρα στον τραπεζικό τομέα, για την περίοδο 1990-2015, πρώτα ως Οικονομική Διευθύντρια Συγκροτήματος στην Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E και στη συνέχεια ως Αναπληρώτρια Διευθύντρια Σύμβουλος και Οικονομική Διευθύντρια Συγκροτήματος στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Σήμερα, εκτελεί καθήκοντα συμβούλου για το Συγκρότημα Εταιριών Λάτση στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Είναι Chartered Accountant και μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales (ICAEW).

Η κα Χατζησωτηρίου διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς καθώς και εμπειρία εποπτείας μέσα από συμμετοχή σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Αύγουστο 2018

Ανεξάρτητη

Ναι

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Κινδύνου
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Michael Heger (Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών)

Ο Δρ Michael Heger είναι Γενικός Διευθυντής Χρηματοοικονομικών και Επενδύσεων, και ανεξάρτητος ανώτερος σύμβουλος στο γραφείο αντιπροσωπείας της S.I.F. International Holding S.A., Luxembourg στη Βιέννη. Προηγουμένως, από το 2009-2012, υπηρέτησε ως Γενικός Διευθυντής και Διευθύνων Σύμβουλος στη Metal Trade Overseas AG στη Zug της Ελβετίας. Άρχισε τη καριέρα του το 1980 ως Διευθυντής Χρηματοδότησης Εξαγωγών και Νομικών Υποθέσεων της Waagner-Biro AG στη Βιέννη της Αυστρίας. Έχοντας εργαστεί για δύο χρόνια στην εταιρία Waagner-Biro AG, συνέχισε στην UniCredit Bank Austria Group, στην οποία κατείχε διάφορες διευθυντικές θέσεις, από το 1982 μέχρι το 2002. Το 2001-2002, υπηρέτησε ως Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής Δομημένων Χρηματοδοτήσεων Εμπορίου στη Bank Austria AG.

Από το 2002 μέχρι το 2003, εργάστηκε ως Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής και Επικεφαλής του Διεθνούς Τμήματος της Raiffeisenlandesbank Niederosterreich-Wien AG. Αργότερα, ο Δρ Heger εντάχθηκε στη MPH Management and Participation Holding S.A, εταιρία ειδικού σκοπού συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο εμπορικών και βιομηχανικών εταιριών, χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων και αναπτύξεων ακινήτων, καθώς και χρηματοοικονομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών για εγχώριους και διεθνείς πελάτες και για εμπόριο βασικών προϊόντων, ως Γενικός Διευθυντής Χρηματοοικονομικών και Επενδύσεων, και επικεφαλής του γραφείου αντιπροσωπείας, από το 2004 μέχρι το 2009.

Ο Δρ Heger κατέχει διδακτορικό στη νομική από το Πανεπιστήμιο της Βιέννης και μεταπτυχιακό τίτλο, επίσης στη Νομική, από το College of Europe στην πόλη Bruges του Βελγίου.

Διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό κλάδο, έχοντας υπηρετήσει πάνω από 20 χρόνια σε διάφορες διευθυντικές θέσεις στο Συγκρότημα UniCredit Bank Austria και έχει σημαντική στρατηγική γνώση βιομηχανικών και εμπορικών εταιριών, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αναπτύξεις ακινήτων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL τον Ιούνιο 2016
και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2016

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

Κωνσταντίνος (Ντίνος) Ιορδάνου

Ο Ντίνος Ιορδάνου ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος (CEO) της Arch Capital Group Limited, από τον Αύγουστο του 2003 και Διοικητικός Σύμβουλος από τον Ιανουάριο του 2002 (αποσύρθηκε τον Σεπτέμβριο του 2019). Πριν ενταχθεί στην Arch ως ένας από τους ιδρυτές της το 2002, ο κ. Ιορδάνου υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις στη Zurich Financial Services και τις θυγατρικές της, συμπεριλαμβανομένου ως Ανώτερος Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος των δραστηριοτήτων του ομίλου και επιχειρηματικής ανάπτυξης της Zurich Financial Services, ως Πρόεδρος της Zurich-American Specialties Division, ως Διευθυντής Διεύθυνσης Λειτουργικών Εργασιών και Διευθύνων Σύμβουλος της Zurich American και Διευθύνων Σύμβουλος της Zurich North America. Πριν ενταχθεί στη Zurich τον Μάρτιο του 1992, διετέλεσε Πρόεδρος του τμήματος εμπορικών ατυχημάτων της Berkshire Hathaway Group και Ανώτερος Αντιπρόεδρος της American Home Insurance Company, μέλος του American International Group. Ο κ. Ιορδάνου υπηρετεί ως διοικητικός σύμβουλος της Verisk Analytics και είναι Αντιπρόεδρος της NIPD Genetics.

Ο κ. Ιορδάνου είναι κάτοχος πτυχίου Μηχανικής Αεροδιαστημικής από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.

Ο κ. Ιορδάνου έχει σημαντική εμπειρία στον κλάδο των ασφαλίσεων καθώς και εμπειρία εποπτείας μέσα από συμμετοχή σε αριθμό διοικητικών συμβουλίων.

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Κωνσταντίνος (Ντίνος) Ιορδάνου (συνέχεια)

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Σεπτέμβριο 2020 (Υπό την αίρεση της ΕΚΤ)

Εξωτερικός Διορισμός

Αντιπρόεδρος της NIPD Genetics
Verisk Analytics
Vantage Group Holdings Ltd

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας
Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής για τις ασφαλιστικές εργασίες

Μαρία Φιλίππου (Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών)

Η κα Μαρία Φιλίππου ξεκίνησε την καριέρα της ως Σύμβουλος Ανθρώπινου Δυναμικού στην KPMG στην Ελλάδα και συνέχισε ως HR Generalist στο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Λαμπράκη. Μετά από 3 χρόνια υπηρεσίας στην Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E ως Διευθύντρια Αμοιβών και Ωφελημάτων, μετακινήθηκε το 2006 στην Coca Cola Company Group όπου υπηρέτησε ως Διευθύντρια Αμοιβών και Επιχειρηματική & Στρατηγική Συνεργάτης Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και ως Global Talent & Development Director μέχρι πρόσφατα προτού μετακινηθεί στην Egon Zehnder.

Είναι κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων από το Nottingham Trent University και μεταπτυχιακού διπλώματος στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού από το Brunel University.

Η κα Φιλίππου είναι έμπειρη επαγγελματίας σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και φέρει πολύτιμες δεξιότητες στο Διοικητικό Συμβούλιο στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Ιούλιο 2018

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

Ανεξάρτητη

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
Μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβ.
Μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας

Νικόλαος Σοφιανός (Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου)

Ο κος Σοφιανός είναι Chartered Accountant μέλος του Institute of Chartered Accountants of England and Wales (ICAEW) και μέλος του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών της Ελλάδας. (ΣΟΕΛ). Ήταν ένας από τους ιδρυτικούς συνεταιίρους της Deloitte Ελλάδος και ο αντιπρόσωπος του οίκου ενώπιον των ρυθμιστικών, εποπτικών και δημοσιονομικών αρχών της Ελλάδας. Αφυπηρέτησε το 2016 με 40 χρόνια ελεγκτικής και ευρύτερης επαγγελματικής εμπειρίας.

Αποφοίτησε από το University of Manchester του Ηνωμένου Βασιλείου με πτυχίο Chemical Engineering με ειδίκευση σε Mathematical Modelling και Computer Simulation.

Ο κος Σοφιανός έχει εκτενή εμπειρία στο συντονισμό λογιστικών, ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών παρεχόμενων υπηρεσιών προς ένα ευρύ φάσμα εταιριών σε όλους τους τομείς της οικονομίας και ειδικά του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ της BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Φεβρουάριο 2021

Εξωτερικός Διορισμός

DoValue Greece SA
Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της Aegean Airlines (Μη-μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου)
Arcela Investments Ltd

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.1 Μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Νίκος Σοφιανός (Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου) (συνέχεια)

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων & Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος)

Ο κος Ιωάννης Ζωγραφάκης έχει μεγάλη διεθνή πείρα στον τραπεζικό τομέα ως ανώτερο διευθυντικό στέλεχος. Ξεκίνησε την καριέρα του το 1990 στη Citibank στην Ελλάδα ως Management Associate για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής. Διετέλεσε Deputy Treasurer και Treasurer για την Consumer Bank στην Ελλάδα και το 1996 πήγε στην Αμερική σαν Director of Finance της CitiMortgage. Το 1997 έγινε Οικονομικός Διευθυντής του Citigroup Consumer Finance και μετά ανέλαβε τη θέση του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή (CFO) για το Consumer Assets Division της Αμερικής. Από το 1998 μέχρι και το 2004 εργάστηκε στο Student Loan Corporation, μια εταιρία εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και θυγατρική της Citigroup. Διετέλεσε Γενικός Οικονομικός Διευθυντής (CFO), Γενικός Διευθυντής Λειτουργιών (COO) και το 2001 έγινε ο Εκτελεστικός Διευθυντής (CEO) της εταιρίας. Το 2005 επέστρεψε στην Ευρώπη ως Επικεφαλής Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης για την περιοχή της Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής της Citibank, καθώς και Επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2006 ανάλαβε τη θέση του Γενικού Διευθυντή Λιανικής Τραπεζικής στη Citibank Ελλάδα όπου παρέμεινε μέχρι το 2011, πριν επιστρέψει στην Κύπρο όπου ασχολείται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Student Loan Corporation στην Αμερική, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Γραμματέας της Επιτροπής Ελέγχου της Τειρεσίας ΑΕ στην Ελλάδα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου του Diners Club της Ελλάδας, Αντιπρόεδρος του Citi Insurance Brokerage Board στην Ελλάδα και Πρόεδρος της Investments and Insurance Supervisory Committee της Citibank Ελλάδος.

Ο κος Ζωγραφάκης σπούδασε πολιτικός μηχανικός (BSc) στο Imperial College Λονδίνου και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Διεύθυνση Επιχειρήσεων (MBA) στο Carnegie Mellon University στην Αμερική.

Έχει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό κλάδο, έχοντας υπηρετήσει για πάνω από 20 χρόνια σε διάφορους ανώτερους λειτουργικούς και οικονομικούς ρόλους στη Citibank και στα διοικητικά συμβούλια αριθμού χρηματοπιστωτικών οντοτήτων.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL το Σεπτέμβριο 2013 και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Οκτώβριο 2016

Εξωτερικός Διορισμός

A. Eternity Capital Management Ltd

Ανεξάρτητος

Ναι

Μέλος Επιτροπής

Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων
Πρόεδρος της Επιτροπής Δεοντολογίας
Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Τεχνολογίας

4. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

4.2 Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Πανίκος Νικολάου

Ο κος Πανίκος Νικολάου εντάχθηκε στην Τράπεζα το 2001. Διετέλεσε Διευθυντής Διεύθυνσης Μεγάλων Επιχειρήσεων από τον Ιούνιο του 2016 μέχρι τον Αύγουστο του 2019, περίοδο κατά την οποία είχε την εποπτεία των Κέντρων Μεγάλων Επιχειρήσεων σε όλη την Κύπρο, του Διεθνούς Κέντρου Μεγάλων Επιχειρήσεων, των Διεθνών Δραστηριοτήτων και της Μονάδας Factoring της Τράπεζας. Πριν αναλάβει τα καθήκοντα του Διευθυντή Διεύθυνσης Μεγάλων Επιχειρήσεων, διετέλεσε Διευθυντής στη Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών όπου και διαχειρίστηκε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο προβληματικών εταιρικών χρηματοδοτήσεων.

Είναι κάτοχος πτυχίου (5ετούς φοίτησης) Μηχανολόγου Μηχανικού του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών και μεταπτυχιακού διπλώματος MSc in Mechanical and Industrial Engineering από το Πανεπιστήμιο του Illinois στο Urbana-Champaign των ΗΠΑ. Είναι επίσης κάτοχος πτυχίου BSc Financial Services από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Ινστιτούτου Επιστήμης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ (UMIST) του Ηνωμένου Βασιλείου και μέλος του Ινστιτούτου Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Chartered Institute of Bankers) του Ηνωμένου Βασιλείου από το 2004.

Είναι ένας έμπειρος επαγγελματίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ο οποίος έχει υπηρετήσει σε αριθμό ανώτερων θέσεων στο Συγκρότημα.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Σεπτέμβριο 2019

Εξωτερικός Διορισμός

Πρόεδρος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία

Ανεξάρτητος

Όχι

Μέλος Επιτροπής

Όχι

Ελίζα Λειβαδιώτου

Μεταξύ 1995-1999 η Ελίζα Λειβαδιώτου εργάστηκε για το ελεγκτικό γραφείο Arthur Andersen στο Κέιμπριτζ, όπου απέκτησε τον τίτλο Chartered Accountant. Το 1999 επέστρεψε στην Κύπρο και εργάστηκε στην Τράπεζα Κύπρου, αρχικά ως Βοηθός του Γενικού Διευθυντή Συγκροτήματος και από το 2005, ως Διευθύντρια Οικονομικής Διεύθυνσης και Φορολογικού Σχεδιασμού. Το 2012, τα καθήκοντά της επεκτάθηκαν για να συμπεριλάβουν τη στρατηγική του Συγκροτήματος και την εταιρική χρηματοδότηση.

Τον Δεκέμβριο του 2013, διορίστηκε Οικονομική Διευθύντρια Συγκροτήματος και από τον Απρίλιο 2016 έως τον Σεπτέμβριο 2019 ως Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης. Υπό την τρέχουσα ιδιότητά της, η κ. Λειβαδιώτου είναι Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και είναι υπεύθυνη για τον δημοσιονομικό έλεγχο, το ταμείο, τη στρατηγική και την εταιρική χρηματοδότηση, τις επενδυτικές σχέσεις, τις προμήθειες και την οικονομική έρευνα.

Η κ. Λειβαδιώτου είναι κάτοχος και MA (Hons) στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Cambridge.

Έχει σημαντική εμπειρία ως επαγγελματίας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και επωφελείται από την εμπειρία της ως μέλος της Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών Κύπρου από το 2006, όπου προήδρευσε της Επιτροπής κατά την περίοδο 2014-2016.

Θητεία

Διορίστηκε στο ΔΣ BOC PCL και στο ΔΣ της Εταιρίας τον Σεπτέμβριο 2020 (υπό την αίρεση της ΕΚΤ)

Εξωτερικός Διορισμός

Όχι

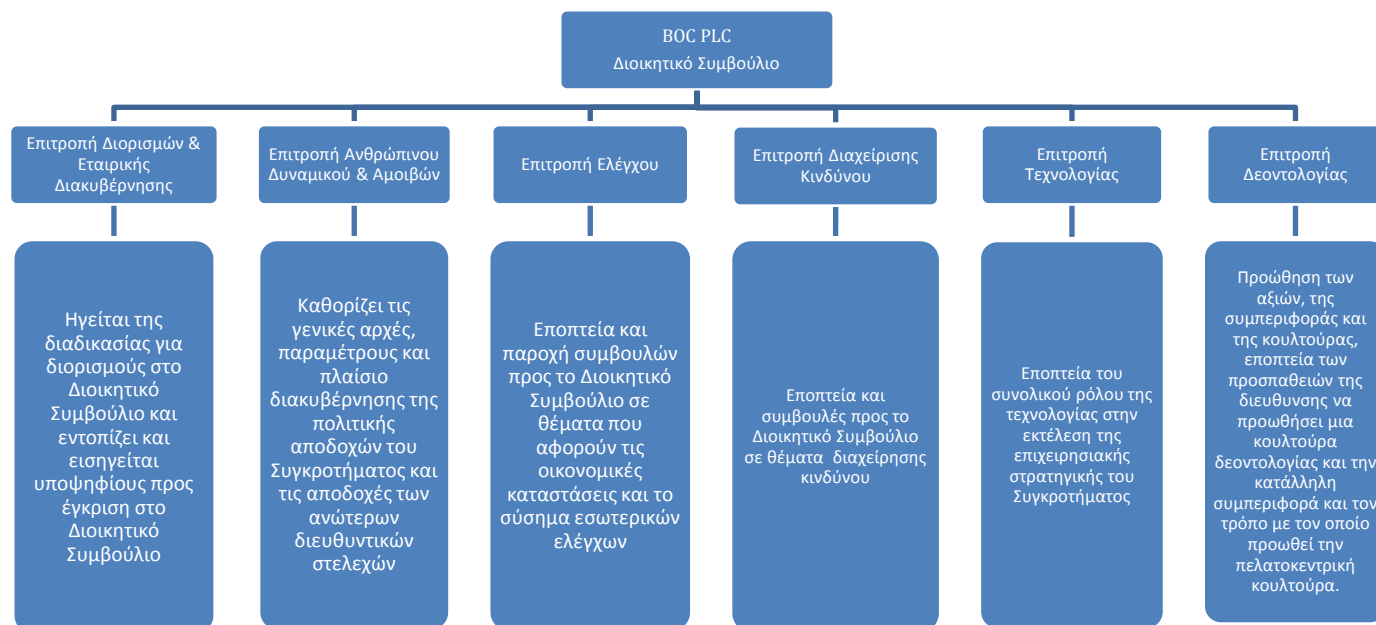
Ανεξάρτητη

Όχι

Μέλος Επιτροπής

Όχι

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο στηρίζεται σημαντικά σε αριθμό επιτροπών του, εκχωρώντας ένα ευρύ φάσμα ευθυνών σε αυτές. Σκοπός των επιτροπών είναι να εξετάσουν, σε μεγαλύτερο βάθος από ό, τι θα ήταν εφικτό στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θέματα για τα οποία το Συμβούλιο διατηρεί την ευθύνη. Είναι επομένως ζωτικής σημασίας να υπάρχουν αποτελεσματικοί δεσμοί μεταξύ των επιτροπών και του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολό του, δεδομένου ότι δεν είναι πρακτικό να είναι μέλη όλων των επιτροπών όλοι οι ανεξάρτητοι μη εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι. Υπάρχουν μηχανισμοί για τη διευκόλυνση αυτών των δεσμών, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι δεν υπάρχουν κενά ή περιττές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των αρμοδιοτήτων κάθε επιτροπής και υπάρχει διασταυρούμενη σύνθεση επιτροπών, όπου απαιτείται. Παράλληλα με τη διασταυρούμενη σύνθεση, ο πρόεδρος κάθε επιτροπής κάνει αναφορά για θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της επιτροπής στην επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου και τα πρακτικά αυτών των συνεδριάσεων κατατίθενται στο Διοικητικό Συμβούλιο το συντομότερο δυνατό για σημείωση ή / και συζήτηση, ανάλογα με την περίπτωση. Κάθε επιτροπή λειτουργεί υπό όρους εντολής εγκεκριμένους από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οι κύριες επιτροπές είναι η Επιτροπή Ελέγχου ('ΕΕ'), η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ('ΕΔΚ'), η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης ('ΕΔΕΔ') και η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών ('ΕΑΔΑ'). Οι βασικοί ρόλοι των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου περιγράφονται πιο πάνω. Περισσότερες πληροφορίες για τις εργασίες των επιτροπών αυτών ακολουθούν στην ενότητα πιο κάτω. Οι όροι εντολής των επιτροπών εξετάζονται ετησίως από τις αρμόδιες επιτροπές και από το Διοικητικό Συμβούλιο, βασίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα ΧΑΚ, του Κώδικα ΗΒ και της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ (όπου εφαρμόζονται) και είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com) ή κατόπιν αιτήματος στη Γραμματέα της Εταιρίας.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές, με έξοδα του Συγκροτήματος, όπου κρίνεται απαραίτητο ή επιθυμητό από τα μέλη της επιτροπής.

Τη συνολική ευθύνη για την έγκριση και την παρακολούθηση της στρατηγικής, της διάθεσης ανάληψης κινδύνου και των πολιτικών του Συγκροτήματος για τη διαχείριση των κινδύνων φέρει το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ασκεί την αρμοδιότητα αυτή μέσω δύο κύριων επιτροπών του, δηλαδή την ΕΔΚ και την ΕΕ.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

Εκτός από τις κύριες επιτροπές, το Διοικητικό Συμβούλιο ίδρυσε την Επιτροπή Τεχνολογίας («ΕΤ») το 2017 για την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας. Τον Νοέμβριο 2019, συστάθηκε Επιτροπή Δεοντολογίας («ΕΔ») για να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην προώθηση του συλλογικού του οράματος για αξίες, συμπεριφορά και κουλτούρα και να εποπτεύει τις προσπάθειες της διεύθυνσης να εδραιώσει εντός του Συγκροτήματος κουλτούρα δεοντολογίας και κατάλληλης συμπεριφοράς. Η δομή κάθε επιτροπής διευκολύνει την ανοικτή συζήτηση με λήψη μέτρων για να εξασφαλίζεται επαρκής χρόνος για τα μέλη των επιτροπών να εξετάσουν προτάσεις που υποβάλλονται.

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η ΕΔΕΔ αποτελείται από τον Πρόεδρο του ΔΣ και τρεις ανεξάρτητους μη-εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους. Η σύνθεσή της είναι πλήρως συμβατή με τον Κώδικα ΧΑΚ, τον Κώδικα ΗΒ και την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ. Προεδρεύεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου εκτός όταν η ΕΔΕΔ ασχολείται με τη διαδοχή του Προέδρου.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους καταγράφονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή πραγματοποίησε 11 συνεδριάσεις. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο Διευθύνων Σύμβουλος καλείται σε συναντήσεις της Επιτροπής ανάλογα με την περίπτωση. Η ΕΔΕΔ συνεδριάζει ετησίως χωρίς την παρουσία της διεύθυνσης.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις* ΕΔΕΔ το 2020:

Τάκης Αράπογλου (Πρόεδρος)	11/11
Maksim Goldman (παραιτήθηκε 31 Μαΐου 2020)	6/6
Lyn Grobler	11/11
Arne Berggren (διορίστηκε την 1 Ιουνίου 2020)	5/5
Μαρία Φιλίππου (διορίστηκε την 1 Ιουνίου 2020)	5/5

* Ο αριθμός των συνεδριάσεων της Επιτροπής της ΒOC PCL κατά τη διάρκεια του 2020 ήταν 13. Η συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων σε αυτές τις συνεδριάσεις παρουσιάζεται τη σελίδα 342.

Οι κύριες ευθύνες της ΕΔΕΔ καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com) και αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι να διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από ικανά μέλη που δύνανται να εκπληρώσουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των διοικητικών συμβούλων και να υποστηρίζουν και να συμβουλεύουν το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με:

- Διορισμούς στο Διοικητικό Συμβούλιο (συμπεριλαμβανομένων τακτικών ανασκοπήσεων, αναφορών και λαμβάνοντας υπόψη κατά την πραγματοποίηση περαιτέρω διορισμών, τη σύνθεση και την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου),
- Ανάπτυξη του Αντιπροέδρου, των διοικητικών συμβούλων και του Διευθύνοντος Συμβούλου (υπό την γενική ευθύνη και επίβλεψη του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου),
- Ανάπτυξη του Προέδρου (υπό την γενική ευθύνη και επίβλεψη του Ανώτερου Ανεξάρτητου Διοικητικού Συμβούλου),
- Τη συνεχή αξιολόγηση της δομής, του μεγέθους, της σύνθεσης και απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου, των επιτροπών του καθώς και κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, και
- Το σχεδιασμό διαδοχής διοικητικών συμβούλων και ανώτατης διεύθυνσης.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης(συνέχεια)

Επίσης η Επιτροπή

- Εποπτεύει την υιοθέτηση των κατάλληλων εσωτερικών πολιτικών σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας και ικανότητας των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής του Συγκροτήματος, των άλλων ανώτερων διευθυντικών στελεχών και των επικεφαλής των Τμημάτων Λειτουργιών Ελέγχου,
- Διατηρεί τις ρυθμίσεις για τη διακυβέρνηση του Διοικητικού Συμβουλίου υπό αναθεώρηση και προχωρεί στις κατάλληλες συστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για να διασφαλίσει ότι οι ρυθμίσεις αυτές είναι σύμφωνες με τα πρότυπα βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης,
- Επιθεωρεί και εγκρίνει καταστάσεις στις οποίες ένας διοικητικός σύμβουλος έχει, ή μπορεί να έχει, ένα άμεσο ή έμμεσο συμφέρον το οποίο έρχεται σε σύγκρουση, ή πιθανόν να έρθει σε σύγκρουση με τα συμφέροντα του Συγκροτήματος και αποφασίζει τα διορθωτικά μέτρα τα οποία εξαλείφουν ή επιδιώκουν να τερματίσουν την δημιουργηθείσα κατάσταση, και
- Εποπτεύει τις ρυθμίσεις εταιρικής διακυβέρνησης των σημαντικών θυγατρικών και εξετάζει την αξιολόγηση της απόδοσης των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών. Καθορίζει τη στρατηγική βιωσιμότητας του Συγκροτήματος με στόχο την επίτευξη της παρούσας και της μελλοντικής περιβαλλοντικής ακεραιότητας, της οικονομικής ευημερίας και της κοινωνικής ισότητας για το Συγκρότημα και τους εταίρους του.

Τα θέματα που η Επιτροπή εξέτασε και οι ενέργειες που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα.

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που έγιναν από την ΕΔΕΔ κατά το 2020

Σύνθεση και μέγεθος Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών	<ul style="list-style-type: none"> • Διορισμός μη εκτελεστικών μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, • Δομή και σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, • Εναλλαγή των μελών των επιτροπών, • Προγραμματισμός Διαδοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η εξωτερική εταιρία εξεύρεσης στελεχών Egon Zehnder εντόπισε υποψήφιους με λογιστικές και ελεγκτικές δεξιότητες για το ρόλο του προέδρου της ΕΕ. Ακολούθησαν συνεντεύξεις με διάφορα μέλη της ΕΔΕΔ και η διαδικασία κατέληξε σε διορισμό του Νικόλαου Σοφιανού. • Η σύνθεση των επιτροπών αναθεωρήθηκε και ανανεώθηκε. • Η Επιτροπή υποστήριξε τον προτεινόμενο από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο διορισμό της Διευθύντριας Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού στον ρόλο του Αρχηγού Επιτελείου Πραγματοποιήθηκε διεισδυτική συζήτηση του σχεδιασμού διαδοχής εκτελεστικών στελεχών για βασικούς ρόλους, η οποία ανέδειξε θετική εστίαση και ανάπτυξη βασικών ταλέντων το 2020
Πρόγραμμα Διαδοχής Εκτελεστικών Μελών	<ul style="list-style-type: none"> • Διορισμός Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. • Διαχείριση ταλέντων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Διορίστηκε νέο εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από αξιολόγηση. • Έγινε ανασκόπηση και συζήτηση της στρατηγικής της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού για τον προσδιορισμό και τη διαχείριση ταλέντων.
Ετήσια Αξιολόγηση της Απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια Αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου, των επιτροπών του και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. • Ανάθεση για εξωτερική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου. • Σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των συστάσεων της εσωτερικής αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Η εσωτερική αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020 κατέδειξε θετικό αποτέλεσμα σε σχέση με τη συνεχιζόμενη αποτελεσματικότητα της Επιτροπής. • Ζητήθηκαν προσφορές από εξωτερικούς συμβούλους και μετά από προσεκτική εξέταση των προσφορών, διορίστηκε η Nestor Advisers Ltd για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020.
Εξέταση απόδοσης εκτελεστικών	<ul style="list-style-type: none"> • Εξέταση της απόδοσης των εκτελεστικών μελών. • Καθορισμός των Δεικτών Απόδοσης 2020 του Διευθύνοντος Συμβούλου και του Πρώτου Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η αξιολόγηση της απόδοσης των δύο εκτελεστικών μελών έγινε τόσο ως προς το ρόλο τους ως διευθυντικά στελέχη όσο και ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. • Για το 2020 καθορίστηκαν νέα δείκτες απόδοσης πιο κατάλληλοι για το εξελισσόμενο περιβάλλον.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που έγιναν από την ΕΔΕΔ κατά το 2020 (συνέχεια)

<p>Εταιρική Διακυβέρνηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> Εξέταση και έγκριση των αναθεωρήσεων των εξής: <ul style="list-style-type: none"> Το Σχέδιο Δράσης του 2020 για συμμόρφωση με την εταιρική διακυβέρνηση. Θεώρηση και εισήγηση για έγκριση των πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης. Εξέταση των τριμηνιαίων εκθέσεων Εταιρικής Διακυβέρνησης. Έγκριση της έκθεσης συμμόρφωσης με τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ. Έγκριση των όρων εντολής της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ασφαλιστικών Εργασιών. Αναθεώρηση των Όρων Εντολής των Επιτροπών. Αειφορία. Έγκριση της λίστας των Material Risk Takers. Αναδιάρθρωση των θυγατρικών εταιρειών που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες. 	<ul style="list-style-type: none"> Ετήσια ανασκόπηση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, ώστε να ενσωματωθούν τυχόν απαιτήσεις πρόσφατων κανονιστικών εξελίξεων. Η αναθεώρηση της Πολιτικής Διαφοροποίησης του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να διασφαλιστεί ότι το ισχύον σχέδιο δράσης για την επίτευξη 40% γυναικείας εκπροσώπησης στο Διοικητικό Συμβούλιο, εξακολουθεί να είναι κατάλληλο. Η Επιτροπή ενέκρινε αλλαγές σε εσωτερικές πολιτικές για να διασφαλίσει τη συνεχή συμμόρφωση με όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης. Συστάθηκε Συμβουλευτική Επιτροπή για τις ασφαλιστικές εργασίες για να συντονίσει καλύτερα τον στρατηγικό σχεδιασμό για τις σημαντικές θυγατρικές. Οι όροι εντολής της Επιτροπής αναθεωρήθηκαν για να συμπεριλάβουν το ρόλο της ΕΔΕΔ όσον αφορά την παροχή στήριξης στο Διοικητικό Συμβούλιο να εκπληρώσει τις εποπτικές του αρμοδιότητες σε σχέση με το στρατηγικό πλάνο και να συμβουλεύει και να καθοδηγεί την Εκτελεστική Επιτροπή στη διαμόρφωση και την εφαρμογή μιας επιχειρηματικής στρατηγικής προσανατολισμένης στην αειφόρο ανάπτυξη της Τράπεζας. Η Επιτροπή ενέκρινε την εταιρική αναδιάρθρωση των θυγατρικών επενδυτικών υπηρεσιών και την απορρόφηση της BOC Asset Management Ltd από τη CISCO.
<p>Ανεξαρτησία και χρονικές δεσμεύσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση: <ul style="list-style-type: none"> Δεξιότητων, γνώσεων και τεχνογνωσίας. Ανεξαρτησίας των μη εκτελεστικών μελών. Πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων των μελών. Διορισμών σε άλλα διοικητικά συμβούλια. Παρουσίας και διάθεσης χρόνου. 	<ul style="list-style-type: none"> Η ΕΔΕΔ αξιολόγησε τις περιπτώσεις στις οποίες διοικητικοί σύμβουλοι προτάθηκαν για διορισμό σε διοικητικά συμβούλια τρίτων εταιριών για πιθανή σύγκρουση συμφερόντων, ζητήματα διάθεσης χρόνου και όρια στον αριθμό των διορισμών που μπορεί να διατηρήσει ένας διοικητικός σύμβουλος ανά πάσα στιγμή. Όλα τα μη-εκτελεστικά μέλη παρέμειναν ανεξάρτητα ως προς τον χαρακτήρα και την κρίση τους. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ότι έχουν κατάλληλους ρόλους, ικανότητες και δεξιότητες. Κατά τη διάρκεια της ετήσιας αξιολόγησης εξετάστηκε κατά πόσο το κάθε μη-εκτελεστικό μέλος έχει την δυνατότητα να συνεχίσει να διαθέτει τον απαραίτητο χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.
<p>Εκπαίδευση</p>	<ul style="list-style-type: none"> Περαιτέρω χρήση της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης. 	<ul style="list-style-type: none"> Οι ανάγκες κατάρτισης των μη-εκτελεστικών μελών προσδιορίζονται από τα ίδια τα μέλη και γνωστοποιούνται στον Πρόεδρο ο οποίος στη συνέχεια διασφαλίζει ότι η σχετική εκπαίδευση / παρουσιάσεις διοργανώνονται από τη Γραμματέα της Εταιρίας.
<p>Εταιρική Διακυβέρνηση θυγατρικών</p>	<ul style="list-style-type: none"> Εξέταση και έγκριση της αναθεώρησης των Κατευθυντήριων Γραμμών Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις θυγατρικές του Συγκροτήματος. Σύσταση για έγκριση διορισμών στα διοικητικά συμβούλια κύριων θυγατρικών. 	<ul style="list-style-type: none"> Ευθυγράμμιση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης των θυγατρικών εταιριών με εκείνο του Συγκροτήματος λαμβάνοντας υπόψη την αναλογικότητα. Διορισμός ενός μη-εκτελεστικού διοικητικού συμβούλου στο διοικητικό συμβούλιο της Eurolife για τη διατήρηση της κατάλληλης ισορροπίας και διαφοροποίησης στις δύο επιτροπές του διοικητικού συμβουλίου της.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Ως μέρος της διαδικασίας σχεδιασμού διαδοχής και προσδιορισμού του κατάλληλου εύρους και συνδυασμού δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη διατήρηση ενός αποτελεσματικού συμβουλίου, κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κλήθηκε να αυτοαξιολογηθεί βάσει του προτύπου δεξιοτήτων που ορίζεται στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΚΑΑ και της ΕΑΤ για αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και του βασικού κατόχου της λειτουργίας. Η αξιολόγηση παρείχε στην Επιτροπή πολύτιμη ανάλυση των δεξιοτήτων και της εμπειρίας των μελών σε σύγκριση με τις απαιτούμενες και επιθυμητές ικανότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και συνέβαλε στη διασφάλιση ότι το Διοικητικό Συμβούλιο συνεχίζει να έχει το κατάλληλο εύρος και βάθος δεξιοτήτων και εμπειρίας. Η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί τη δομή, το μέγεθος και τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του. Το 2020 αφιέρωσε πολύ χρόνο στον προγραμματισμό διαδοχής και σε διορισμούς, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ανανέωσης της συμμετοχής στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Ετοιμάστηκαν περιγραφές εργασίας για να είναι διαθέσιμες στους εξωτερικούς συμβούλους που θα βοηθούσαν στην αναζήτηση πιθανών υποψηφίων για τις θέσεις του προέδρου της ΕΕ. Πραγματοποιήθηκαν συνεντεύξεις και υποβλήθηκε σχετική πρόταση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής έκανε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής. Οι όροι εντολής της Επιτροπής βρίσκονται στη διεύθυνση www.bankofcyprus.com

Οι πιθανοί υποψήφιοι αξιολογήθηκαν τόσο βάσει των προδιαγραφών εργασίας για τον συγκεκριμένο ρόλο και το σύνολο δεξιοτήτων, καθώς επίσης και κατά πόσο είναι επαρκείς και κατάλληλοι για διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο ως μη εκτελεστικά μέλη ώστε να ενισχύσουν τη συνολική αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, και να το διευκολύνουν ενεργώντας με ακεραιότητα, παραδειγματίζοντας και προωθώντας την επιθυμητή πελατοκεντρική κουλτούρα.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Λειτουργός Συμμόρφωσης με την Εταιρική Διακυβέρνηση καλούνται να παρευρεθούν σε συνεδριάσεις όπου τα θέματα της ημερήσιας διάταξης είναι σχετικά με αυτούς και η συμμετοχή τους ζητείται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή διασφαλίζει επίσης ότι υπάρχει σχεδιασμός για την επιλογή, το διορισμό και τη μεθοδική διαδοχή των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων και των ανώτερων στελεχών. Το Συγκρότημα διεξάγει μια επισκόπηση της συνεχούς ικανότητας και καταλληλότητας των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής σε ετήσια βάση, με την οποία τα μέλη υποχρεούνται να δηλώσουν οποιοσδήποτε αλλαγές αναφορικά με τη συμμόρφωσή τους με την Οδηγία Καταλληλότητας της ΚΤΚ. Τυχόν μεταβολές που γνωστοποιούνται, αξιολογούνται και καθορίζεται η σημαντικότητά τους. Μετά την ανασκόπηση για το 2020, αναφέρθηκαν ορισμένες αλλαγές θέσεων σε διοικητικά συμβούλια άλλων εταιριών. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κάθε μέλος της ανώτατης διεύθυνσης έχει το απαιτούμενο επίπεδο ικανότητας και καταλληλότητας για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων του.

Η Επιτροπή παρακολουθεί τις αναθεωρήσεις των κανονισμών και απαιτήσεων εταιρικής διακυβέρνησης και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο για την αποτελεσματική εφαρμογή τους. Η Επιτροπή επόπτευσε την εσωτερική αξιολόγηση του 2019 για την αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών του, που ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2020 καθώς και την εξωτερική αξιολόγηση που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2021.

5.1.1 Διαφοροποίηση

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει τα οφέλη που επιφέρει η διαφοροποίηση στο Διοικητικό Συμβούλιο και είναι προσηλωμένο στη διατήρηση της. Κατά την ανασκόπηση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και του εντοπισμού κατάλληλων υποψηφίων, η Επιτροπή εξετάζει τα οφέλη όλων των πτυχών της διαφοροποίησης, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων που αναγνωρίζονται ως σχετικές με τις εργασίες του Συγκροτήματος, την εμπειρία στον κλάδο, την εθνικότητα, το φύλο, την ηλικία και άλλες σχετικές ιδιότητες, προκειμένου να διατηρηθεί το κατάλληλο εύρος και ισορροπία σε δεξιότητες, εμπειρία και τεχνογνωσία στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η προσέγγιση του Συγκροτήματος ως προς την διαφοροποίηση του Διοικητικού Συμβουλίου παρατίθεται πλήρως στην Πολιτική Διαφοροποίησης του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία εντοπίζεται ηλεκτρονικά στο <https://www.bankofcyprus.com/en-GB/who-we-are/corporate-governance/>. Η πολιτική αναγνωρίζει ότι ένα πραγματικά διαφοροποιημένο Διοικητικό Συμβούλιο περιλαμβάνει και κάνει καλή χρήση της διαφορετικότητας σε δεξιότητες, εμπειρία, υπόβαθρο, φυλή, φύλο και άλλες διακρίσεις που φέρει ο κάθε διοικητικός σύμβουλος, με τέτοιου είδους διαφορές να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί η βέλτιστη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.1 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

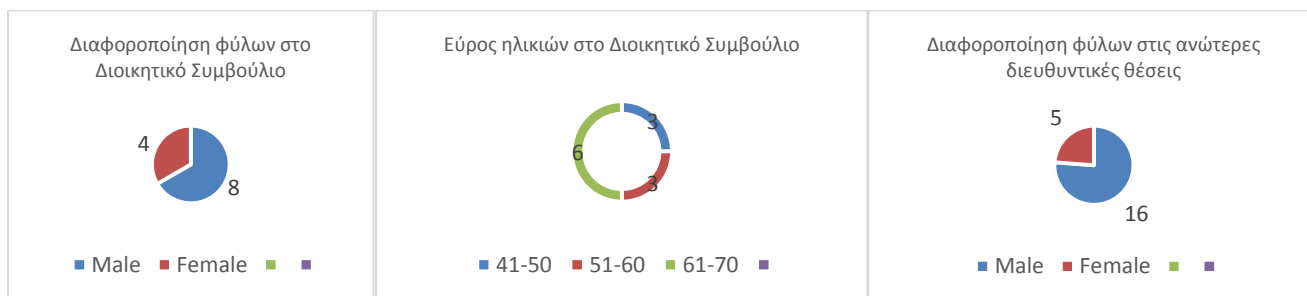
5.1.1 Διαφοροποίηση (συνέχεια)

Οι μη-εκτελεστικοί διοικητικοί σύμβουλοι έχουν ποικίλες δεξιότητες, γνώσεις και εκτενή εμπειρία σε εκτελεστικές ή/και μη-εκτελεστικές θέσεις σε άλλες εταιρίες που συνδυάζονται για να παρέχουν ανεξάρτητη προοπτική, γνώσεις και τις προκλήσεις που απαιτούνται για την στήριξη της ορθής λήψης αποφάσεων και την αποτελεσματική δυναμική στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου εξαρτάται από την διασφάλιση της κατάλληλης ισορροπίας με διοικητικούς συμβούλους με εμπειρία σε τραπεζικές ή χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ευρύτερη εμπορική εμπειρία.

Όλοι οι διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο γίνονται βάσει προσόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές δεξιότητες και την εμπειρία, την ανεξαρτησία και τις γνώσεις που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ένα ολοκληρωμένο Διοικητικό Συμβούλιο και τα οφέλη πολυμορφίας που μπορεί να αποφέρει κάθε υποψήφιος στη συνολική σύνθεση του.

Το 2020, μετά από ανασκόπηση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δεξιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είτε ακαδημαϊκά είτε μέσω επαγγελματικής εμπειρίας, ήταν κατάλληλες και σχετικές με τις εργασίες του Συγκροτήματος και περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τραπεζικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες, μεταποιητική βιομηχανία, λογιστικούς ελέγχους και λογιστική, οικονομικά, διαχείριση κινδύνων, ενασχόληση με εποπτικές αρχές, ανάπτυξη στρατηγικής και επιχειρηματικών μοντέλων, νομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνολογία πληροφορικής, ασφάλεια κυβερνοχώρου και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού. Για να ικανοποιηθεί η ανάγκη εναλλαγής των μελών των επιτροπών, αναγνωρίστηκε ότι απαιτείτο ένας υποψήφιος με ισχυρό ελεγκτικό, λογιστικό υπόβαθρο και βαθιά γνώση του τραπεζικού περιβάλλοντος για την αντικατάσταση του κ. Ζωγραφάκη ως προέδρου της ΕΕ και ως προς αυτό ο κ. Σοφιανός διορίστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο στις 26 Φεβρουαρίου 2021.

Τα μέλη φέρουν τις ατομικές τους γνώσεις, τις δεξιότητες και την εμπειρία τους στις συζητήσεις για τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα. Η συμμετοχή εκτελεστικών συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο ενισχύει την τραπεζική εμπειρία του Διοικητικού Συμβουλίου και διασφαλίζει ότι παρέχεται στο Διοικητικό Συμβούλιο άμεση, ακριβής και έγκυρη πληροφόρηση σχετικά με τα σημαντικά θέματα που αφορούν το Συγκρότημα.

Κατά τη διάρκεια του 2020 η Επιτροπή αναθεώρησε την Πολιτική Διαφοροποίησης του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία επεδίωκε να επιτύχει την παρουσία και των δύο φύλων, με διορισμούς που βασίζονται στην αξιοκρατία στο πλαίσιο των απαιτούμενων δεξιοτήτων και εμπειριών. Το Διοικητικό Συμβούλιο είχε θέσει ως στόχο να επιτύχει και να διατηρήσει 40% εκπροσώπηση γυναικών μέχρι το τέλος του 2020 και ετοιμάστηκε σχέδιο δράσης από τη Γραμματέα της Εταιρίας και εγκρίθηκε από την Επιτροπή το οποίο καταγράφει τα κύρια ενδιάμεσα βήματα που θα οδηγούσαν στην επίτευξη του στόχου. Οι αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου το 2020 διατήρησαν την διαφοροποίηση στο 33,3%. Η εκπροσώπηση των γυναικών στο Διοικητικό Συμβούλιο συνεχίζει να αυξάνεται από 0% 2016 στο 33,3% το 2020. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει προσηλωμένο στην επίτευξη του καθορισμένου στόχου του το συντομότερο δυνατό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δίνει επίσης μεγάλη έμφαση στη διασφάλιση της διαφοροποίησης σε ρόλους της ανώτατης διεύθυνσης στο Συγκρότημα. Αριθμός πολιτικών διασφαλίζουν αμερόληπτες ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης. Με τον ίδιο τρόπο, ο Κώδικας Συμπεριφοράς διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εργαζομένους και αντιμετωπίζει τη διαφοροποίηση δίκαια και με σεβασμό με στόχο να προσφέρει δίκαιη μεταχείριση σε όλους τους εργαζομένους.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή στις 31 Δεκεμβρίου 2020 αποτελείται από 3 ανεξάρτητα μη-εκτελεστικά μέλη και ένα μη-ανεξάρτητο μη-εκτελεστικό μέλος. Η σύνθεσή της ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Κώδικα ΧΑΚ και της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής διαθέτει κατάλληλη γνώση και εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και αμοιβών και ότι ο πρόεδρος έχει τουλάχιστον ενός έτους εμπειρία σε επιτροπή αμοιβών. Οι διαφορετικές εμπειρίες και γνώσεις των μελών της Επιτροπής παρέχουν ισορροπημένη και ανεξάρτητη άποψη σε θέματα αμοιβών.

Ως αποτέλεσμα της εναλλαγής των μελών της επιτροπής, στις 31 Μαΐου 2020 ο Michael Heger παραιτήθηκε από την προεδρία της Επιτροπής και αντικαταστάθηκε από τη Μαρία Φιλίππου που ήταν μέλος της Επιτροπής από τον Ιούλιο του 2018. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αποδοχών συνάδουν με την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων, υπάρχει κοινή συμμετοχή μελών στην ΕΑΔΑ και την ΕΔΚ.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους καταγράφονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Η Επιτροπή συνεδρίασε 11 φορές το 2020. Η πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και η Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Μεταμόρφωσης προσκαλούνται να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις ανάλογα με την περίπτωση.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις* ΕΑΔΑ το 2020::

Μαρία Φιλίππου (Πρόεδρος) (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	11/11
Michael Heger (παραιτήθηκε από πρόεδρος στις 31 Μαΐου 2020)	11/11
Anat Bar-Gera (παραιτήθηκε στις 25 Μαΐου 2020)	6/6
Lyn Grobler (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	5/5
Maksim Goldman (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	5/5

* Ο αριθμός των συνεδριάσεων της Επιτροπής της ΒOC PCL κατά το 2020 ήταν 12. Η συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων σε αυτές τις συνεδριάσεις παρουσιάζεται τη σελίδα 342.

Οι κύριες ευθύνες της ΕΑΔΑ καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com), αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι:

- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το ανθρώπινο κεφάλαιο στο σωστό μέγεθος και με το κατάλληλο συνδυασμό δεξιοτήτων απαραίτητο για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων. Είναι επιτακτική ανάγκη το Συγκρότημα να εργοδοτεί τους κατάλληλους ανθρώπινους πόρους που προσανατολίζονται προς το μέλλον και θα προωθήσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη συνεχή καινοτομία,
- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το οργανωτικό κεφάλαιο για να είναι σε θέση να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση και να προκαλεί τη σωστή συμπεριφορά που θα οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα,
- Να εποπτεύει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το πληροφορικό κεφάλαιο και την απαραίτητη τεχνολογία για διευκόλυνση της βελτίωσης των διαδικασιών και τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος στην αγορά,
- Να προτείνει επαρκή αμοιβή, απαραίτητη για την προσέλκυση και διατήρηση επαγγελματιών υψηλής αξίας. Ως εκ τούτου, η αμοιβή θα πρέπει να είναι ικανοποιητική σε σύγκριση με αντίστοιχες εταιρίες του ανταγωνισμού,
- Να θέτει τις πρωταρχικές αρχές και παραμέτρους των πολιτικών των αμοιβών και παροχών σε όλο το Συγκρότημα και να ασκεί εποπτεία για τέτοια θέματα,
- Να εξετάζει τις αμοιβές των εκτελεστικών συμβούλων του Συγκροτήματος, και άλλων ανώτερων διευθυντικών στελεχών και την Πολιτική Αμοιβών, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) για πολιτικές και πρακτικές αμοιβών, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ καθώς και τον Κώδικα ΧΑΚ.

Η ΕΑΔΑ εποπτεύει τις πρωτοβουλίες της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού που ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση με τους εργαζομένους, όπως την εφαρμογή ενός προγράμματος αμφίδρομης εσωτερικής επικοινωνίας, την εφαρμογή ενός προγράμματος φροντίδας/ευημερίας των εργαζομένων και την ανάληψη πρωτοβουλιών για δίκαιη και διαφανή αναγνώριση συνεισφοράς σε όλο το Συγκρότημα.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Η ΕΑΔΑ έχει κατ'εξουσιοδότηση ευθύνη από το Διοικητικό Συμβούλιο για την εποπτεία της Πολιτικής Αμοιβών σε ολόκληρο το Συγκρότημα με συγκεκριμένη αναφορά στην ανώτερη διεύθυνση, τους επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου και τους υπαλλήλους των οποίων οι δραστηριότητες έχουν σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος. Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της ετήσιας αναθεώρησης της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος με τη συμβολή της ΕΔΚ και σχετικών λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων η οποία στη συνέχεια προτείνεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για επικύρωση. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής, είναι τελικά υπεύθυνο για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα λειτουργεί επί του παρόντος υπό ορισμένους περιορισμούς αμοιβών που καλύπτουν όλους τους εκτελεστικούς διευθυντές, τα ανώτερα στελέχη και τους εργαζομένους. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ρόλο της Επιτροπής σε σχέση με την Πολιτική Αμοιβών μπορείτε να βρείτε στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών στη σελίδα 376.

Η αμοιβή των μη-εκτελεστικών μελών καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκειται σε έγκριση από τους μετόχους. Κανένας διοικητικός σύμβουλος δεν εμπλέκεται σε αποφάσεις σχετικά με την αμοιβή του. Η αμοιβή του Προέδρου και της Αντιπροέδρου αποφασίζεται από την ΕΑΔΑ.

Η Επιτροπή εποπτεύει τις διαπραγματεύσεις με τη συντεχνία τραπεζικών υπαλλήλων και παρέχει καθοδήγηση και υποστήριξη στη διεύθυνση. Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την έγκριση των συλλογικών συμβάσεων και εξετάζει το πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και των συλλογικών συμβάσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι ακολουθούν βέλτιστες πρακτικές και συμβάλλουν στην καλή απόδοση. Η Επιτροπή εξετάζει τυχόν προγράμματα εθελούσιας εξόδου / διαχωρισμού της Τράπεζας και των σημαντικών θυγατρικών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και τον σχεδιασμό διαδοχής όλων των Διευθύνσεων και των θυγατρικών εταιριών για ανώτερα διευθυντικά στελέχη σε όλο το Συγκρότημα. Εξετάζει επίσης το ετήσιο πρόγραμμα κατάρτισης, όπως ετοιμάζεται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και εγκρίνεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και διασφαλίζει ότι δημιουργεί και / ή αναπτύσσει τις σωστές ικανότητες και συμπεριφορές που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων του Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή επιθεωρεί και εγκρίνει το περιεχόμενο οποιωνδήποτε ψηφισμάτων που υποβάλλονται για έγκριση στην ΕΓΣ των μετόχων, τα οποία ετοιμάζονται από τη Γραμματέα της Εταιρίας σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του Συγκροτήματος σύμφωνα με το Παράρτημα 3 του Κώδικα και που αφορούν πιθανά σχέδια για αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη μορφή μετοχών, δικαιωμάτων αγοράς μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΑΔΑ κατά τη διάρκεια του 2020

Ετήσια αξιολόγηση αμοιβών	<ul style="list-style-type: none"> Ετήσια αναθεώρηση και έγκριση της Πολιτικής Αμοιβών. Πλαίσιο μεταβλητών αποδοχών. 	<ul style="list-style-type: none"> Αυξήσεις μισθών σε βασικά μέλη της εκτελεστικής ομάδας για ευθυγράμμιση με την αγορά και την ανάληψη πρόσθετων ευθυνών μετά την αναδιάρθρωση του 2019. Συζητήθηκε το πλαίσιο μεταβλητών αποδοχών, αλλά η απόφαση αναβλήθηκε λόγω των περιστάσεων της πανδημίας COVID-19 και της επίδρασής της στα κέρδη.
Γνωστοποιήσεις και Διακυβέρνηση	<ul style="list-style-type: none"> Ανασκόπηση της Έκθεσης Πολιτικής Αμοιβών στην Ετήσια Έκθεση. Αναθεώρηση των όρων εντολής της Επιτροπής. Αναθεώρηση αριθμού πολιτικών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού. 	<ul style="list-style-type: none"> Η Έκθεση μελετήθηκε και εγκρίθηκε. Η Επιτροπή εισηγήθηκε τροποποιήσεις των όρων εντολής της για διασφάλιση συνεχούς συμμόρφωση με τις εξελισσόμενες απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης. Η εσωτερική αξιολόγηση απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020 κατέδειξε θετικό αποτέλεσμα σε σχέση με τη συνεχιζόμενη αποτελεσματικότητα της Επιτροπής.
Ενασχόληση με τη συντεχνία τραπεζικών υπαλλήλων	<ul style="list-style-type: none"> Στενή παρακολούθηση της προόδου των διαπραγματεύσεων όσον αφορά την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης. 	<ul style="list-style-type: none"> Ο Διευθύνων Σύμβουλος μαζί με τη Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού & Μετασχηματισμού πραγματοποίησαν συνάντηση με εκπροσώπους της συντεχνίας για να συζητήσουν τις συλλογικές συμβάσεις.
Εκπαίδευση	<ul style="list-style-type: none"> Επισκόπηση του εκπαιδευτικού προγράμματος για το προσωπικό. 	<ul style="list-style-type: none"> Θεωρήθηκε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να διασφαλιστεί ότι είναι προσαρμοσμένο και ευθυγραμμισμένο με τη στρατηγική του Συγκροτήματος.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΑΔΑ κατά τη διάρκεια του 2020 (συνέχεια)

<p>Επισκόπηση Ανθρώπινου Δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση του συνολικού αριθμού εργαζομένων και της εξέλιξης του κόστους μισθοδοσίας καθώς και της εξωτερικής διαδικασίας προσλήψεων. • Θεώρηση του στοχευμένου πλάνου εθελούσιας εξόδου. • Κώδικας ηθικής. • Κώδικας δεοντολογίας. • Διαχείριση παραπόνων ανθρώπινου δυναμικού. • Θεώρηση της Διαχείρισης Ταλέντων και της Πολιτικής Πολύτιμων Υπαλλήλων. • Εξειδικευμένες προσλήψεις. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η Επιτροπή εξέτασε το σχέδιο του Συγκροτήματος που εντόπισε καταργηθείσες θέσεις που προέκυψαν από την αποτελεσματικότητα του ψηφιακού μετασχηματισμού, το κλείσιμο υποκαταστημάτων κλπ. Διεξήχθησαν διαβουλεύσεις με τη συντεχνία τραπεζικών υπαλλήλων για να εξασφαλιστεί η συναίνεση της με το σχέδιο στοχευμένης εθελούσιας εξόδου. • Η στρατηγική Ανθρώπινου Δυναμικού για τον προσδιορισμό και τη διαχείριση ταλέντων εξετάστηκε και συζητήθηκε. • Έγινε ενημέρωση για εξειδικευμένες προσλήψεις για θέσεις πληροφορικής για τις οποίες δεν εντοπίστηκε εσωτερικό ταλέντο.
<p>Απόδοση και Αμοιβές Ανώτερης Διεύθυνσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση απόδοσης. • Αναθεώρηση των αμοιβών των μελών της ανώτατης διεύθυνσης. • Πρόωρη συνταξιοδότηση του Πρώτου Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου και εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει κατάλληλη διαδικασία για την αξιολόγηση της απόδοσης των Ανώτερων Στελεχών. • Οι αλλαγές στις αμοιβές ανώτερων στελεχών αξιολογούνται και εγκρίνονται σωστά. • Η αποζημίωση του Δρ Πατσαλίδη προσαρμόστηκε για να αντικατοπτρίζει τη θητεία, την αρχαιότητα και την πρόωρη συνταξιοδότησή του.
<p>Αξιολόγηση της απόδοσης, ανάπτυξη και διαδοχή</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανασκόπηση των αξιολογήσεων απόδοσης της ανώτατης διεύθυνσης. • Ανασκόπηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων απόδοσης και των κύριων ευρημάτων. • Ανασκόπηση της Πολιτικής Αξιολόγησης της Απόδοσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, και εισηγησιες τροποποιήσεων στη διαδικασία με βάση τα ευρήματα του Εσωτερικού Ελέγχου. • Έλεγχος των ευρημάτων της Έρευνας Πρακτικών Διαχείρισης σύμφωνα με την οποία οι υφιστάμενοι αξιολογούν τους διευθυντές τους σε 12 διαστάσεις διαχείρισης και ενθάρρυνση της χρήσης του προγράμματος ηγετικής επιτάχυνσης για αναπτυξιακές παρεμβάσεις.
<p>Πρακτικές Ανθρώπινου Δυναμικού</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στρατηγική Ανθρώπινου Δυναμικού • Έκθεση ενημέρωσης της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού (στατιστικά στοιχεία εξόδου, πειθαρχικές υποθέσεις, οικονομική βοήθεια και ευάλωτες περιπτώσεις λόγω πανδημίας). • Ειδική άδεια ασθενείας για εργαζομένους ευάλωτων ομάδων. • Ευέλικτες πρακτικές στο χώρο εργασίας • Covid-19 Pulse Survey. • Ενημέρωση για το έργο Κουλτούρα Αναγνώρισης Κινδύνου. • Well at work. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξετάστηκαν από την Επιτροπή διάφορες πρωτοβουλίες που εισήγαγε η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού για την ευθυγράμμιση της κουλτούρας με τη στρατηγική. • Για τους εργαζομένους ευάλωτων ομάδων που παρέμειναν στο σπίτι σύμφωνα με τις κυβερνητικές οδηγίες, η Τράπεζα συμφώνησε να συμπληρώσει το κρατικό επίδομα. • Ανακοίνωση γραμμής Βοήθειας Εργαζομένων, μια προαιρετική τηλεφωνική υπηρεσία με επικεφαλής εξωτερικούς επαγγελματικούς κλινικούς ψυχολόγους με στόχο την παροχή ψυχολογικής υποστήριξης στους εργαζομένους, όπως απαιτείται • Ιστοσελίδα Well at Work, που δημιουργήθηκε σε συνεργασία με τους εξωτερικούς ιατρικούς συνεργάτες της Τράπεζας, με μια εξειδικευμένη ενότητα για το COVID-19 που περιλαμβάνει γενικές συμβουλές, πληροφορίες, βίντεο και ερωτήσεις κ.λπ. • Έργο σε εξέλιξη στο πλαίσιο των προσπαθειών της Τράπεζας για ενίσχυση της κουλτούρας κινδύνου και ελέγχου. • Έναρξη του Yammer ενός διαδραστικού εργαλείου επικοινωνίας που χρησιμοποιείται από τους εργαζομένους για να μοιράζονται σκέψεις και μηνύματα • Μη αμειβόμενη άδεια εργασίας και εργασία μερικής απασχόλησης που θα διατεθεί, ενώ λαμβάνεται υπόψη το ευέλικτο ωράριο εργασίας και η εξ αποστάσεως εργασία, με την επιφύλαξη της συμφωνίας της συνδικαλιστικής οργάνωσης. • Οι μισθωτοί μερικής απασχόλησης έχουν τους ίδιους όρους και συνθήκες εργασίας και ίση μεταχείριση με τους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Οι προτεραιότητες της ΕΑΔΑ το 2020 ήταν η περαιτέρω προώθηση μέσω του σχεδίου δράσης της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού της αλληλεπίδρασης με τους εργαζομένους και της ενθάρρυνσης της αμφίδρομης ανοιχτής επικοινωνίας. Τέλος η Επιτροπή ενημερωνόταν αναφορικά με τις συζητήσεις για την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης και άλλων θεμάτων με τη συντεχνία των υπαλλήλων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται μέσω της ΕΑΔΑ για τις έρευνες προσωπικού και κρατείται ενήμερο σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των ενεργειών ως ανταπόκριση στην ανατροφοδότηση του προσωπικού. Η Έρευνα Γνώμης Προσωπικού διεξάγεται σε ετήσια βάση, με στόχο την αξιολόγηση των επιπέδων ενασχόλησης και ενεργοποίησης των εργαζομένων, ενώ ταυτόχρονα εντοπίζει τους τομείς εστίασης και βελτίωσης στο μέλλον. Το σχέδιο της Εσωτερικής Έρευνας Ικανοποίησης Πελατών, δίνει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να αξιολογούν το επίπεδο εξυπηρέτησης που λαμβάνουν από διάφορα εσωτερικά τμήματα της Τράπεζας. Το 2020 διεξήχθη μια έρευνα Σφυγμού για το COVID-19 για να εκτιμηθεί το επίπεδο ικανοποίησης των εργαζομένων σχετικά με τη διαχείριση της πανδημίας και να αντληθούν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα νέων / εναλλακτικών εργασιακών πρακτικών (εργασία από το σπίτι, τηλεδιασκέψεις μέσω Skype κλπ.).

Η Επιτροπή εξέτασε και αναγνώρισε την ισχύ των μηχανισμών που εφαρμόστηκαν για επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τους εργαζομένους. Οι μέθοδοι συλλογής και τεκμηρίωσης των απόψεων του εργατικού δυναμικού και ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται και εξετάζονται θέματα και απόψεις του εργατικού δυναμικού από το Διοικητικό Συμβούλιο για συζήτηση και διαβούλευση, αξιολογήθηκαν ώστε να ενθαρρυνθεί ένας έγκαιρος ουσιαστικός διάλογος μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου και του εργατικού δυναμικού.

Οι πληροφορίες από τις έρευνες προσωπικού επέτρεψαν στην Τράπεζα να προχωρήσει σε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο συνδιαλέγεται με το εργατικό της δυναμικό. Πρωτοβουλίες όπως το πρόγραμμα Εσωτερικές Ευκαιρίες με το οποίο ανακοινώνονται διαθέσιμες θέσεις στην ηλεκτρονική πύλη των εργαζομένων όπου τα μέλη του προσωπικού μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για ανώτερες ιεραρχικά θέσεις τρέχουν με επιτυχία. Διεξάγονται συνεντεύξεις με όλα τα άτομα που αιτούνται και πληρούν τα προσόντα και οι επιτυχόντες υποψήφιοι έχουν μια δεύτερη συνέντευξη πριν τη λήψη απόφασης. Οι αποφάσεις είναι αιτιολογημένες και το προσωπικό ενημερώνεται εάν έχει επιτύχει ή όχι.

Το έργο «Kill B» για την εξάλειψη της γραφειοκρατίας εισήχθη μέσω εισηγήσεων του προσωπικού. Πέραν των 70 τέτοιων εισηγήσεων έχουν εφαρμοστεί το 2020 ενώ αξιολογούνται περισσότερες.

Για να ενθαρρυνθεί η αμφίδρομη επικοινωνία, έχει δημιουργηθεί η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Ask the CEO, έτσι ώστε να επιτρέπεται στους υπαλλήλους να επικοινωνούν απευθείας με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, εάν το θέλουν. Επιπλέον, το Yammer - ένα εργαλείο εταιρικής κοινωνικής συνεργασίας - εισήχθη το 2020. Το υφιστάμενο κανάλι ανώνυμης / εμπιστευτικής αναφοράς του Συγκροτήματος παρέχει την ευκαιρία σε όλο το προσωπικό να γείρει ανησυχίες εμπιστευτικά.

97% του προσωπικού εκπαιδεύτηκε το 2020, κάτι που αντιστοιχεί σε περίπου 2,4 ημέρες κατάρτισης για κάθε μέλος του προσωπικού. Το πρόγραμμα Επιβράβευσης Προσωπικού Extra Mile συνεχίστηκε επιτρέποντας τη μη-χρηματική επιβράβευση του προσωπικού για εξαιρετική συμπεριφορά σε τομείς όπως την Αλλαγή & Καινοτομία, την Εξαιρετική Συμβολή, το Πνεύμα Ομαδικότητας, την Πελατοκεντρική εστίαση και τις Αξίες μας.

Η εσωτερική επικοινωνία ενθαρρύνεται περαιτέρω με τα τριμηνιαία οικονομικά αποτελέσματα που παρουσιάζονται από την Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης μέσω παρουσίασης στην ηλεκτρονική πύλη των εργαζομένων ενώ υπάρχει τακτική επικοινωνία μονής κατεύθυνσης από την Τράπεζα προς τους υπαλλήλους μέσω της Ηλεκτρονικής Πύλης προσωπικού, μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε όλο το προσωπικό και μέσω της Γωνίας του CEO. Στο άλλο άκρο του φάσματος, μονόδρομη επικοινωνία από εργαζομένους προς την Τράπεζα είναι οι ετήσιες έρευνες γνώμης προσωπικού, οι έρευνες ικανοποίησης εσωτερικών πελατών και οι έρευνες Σφυγμού.

Η πρωτοβουλία «Darewinners» που εντόπισε μια ομάδα ατόμων από όλο το Συγκρότημα και από όλα τα επίπεδα ιεραρχίας για να διευκολύνει την εφαρμογή της αλλαγής σε όλα τα στάδια του μετασχηματισμού της Τράπεζας είναι ένα άλλο αμφίδρομο εργαλείο επικοινωνίας. Το 2019 ξεκίνησε ένα πρόγραμμα που αποδείχθηκε δημοφιλές στο προσωπικό, το οποίο αποσκοπούσε στο να εξασφαλίσει ότι το προσωπικό είναι καλά στην εργασία και στην ιδιωτική του ζωή, βελτιώνοντας την υγεία και την ευημερία του.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.2 Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Το πρόγραμμα "Καλά στην Εργασία" βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες δράσεων: Ψυχοσωματική υγεία, ψυχική ευεξία, κοινωνικές δραστηριότητες / κοινωνικοποίηση, οικονομικό σχεδιασμό, όλα βασικά στοιχεία για έναν οργανισμό που βασίζεται στο ανθρώπινο δυναμικό του για να προχωρήσει στο μέλλον. Αυτοί οι στόχοι επιτυγχάνονται μέσω ειδικών εργαλείων, πρωτοβουλιών, σεμιναρίων και άλλων δράσεων που εμπλουτίζονται σε συνεχή βάση. Μερικά από τα ήδη διαθέσιμα εργαλεία είναι τα σεμινάρια για τη ψυχική και σωματική υγεία καθώς και η γραμμή βοήθειας των εργαζομένων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε να υιοθετήσει μια εναλλακτική προσέγγιση από τις μεθόδους επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με το εργατικό δυναμικό που ορίζονται στον Κώδικα ΗΒ. Ο πρωταρχικός λόγος για μια διαφορετική προσέγγιση είναι ότι υπάρχει τακτική αλληλεπίδραση με τη συντεχνία που αντιπροσωπεύει το 97,7% του προσωπικού καθώς η αμοιβή εντός του Συγκροτήματος βασίζεται σε συλλογικές συμβάσεις συμπεριλαμβανομένων και των αμοιβών της Εκτελεστικής Διεύθυνσης εκτός του Διευθύνοντος Συμβούλου που εργοδοτείται με συμβόλαιο ορισμένου χρόνου ενώ υπάρχουν περιορισμοί στις μεταβλητές αμοιβές για όλους τους εργαζομένους συμπεριλαμβανομένων και των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων. Η Πολιτική Αμοιβών καλύπτει όλους του εργαζομένους συμπεριλαμβανομένων και των εκτελεστικών μελών. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται για τον τρόπο με τον οποίο το εργατικό δυναμικό ανταποκρίνεται σε πρωτοβουλίες της Διεύθυνσης μέσω Ερευνών Γνώμης Προσωπικού, Εσωτερικής Ικανοποίησης Πελατών και άλλων και μέσω της διαδικασίας εμπιστευτικής / ανώνυμης αναφοράς.

Πληροφορίες από έρευνες, τη γραμμή ανώνυμης / εμπιστευτικής αναφοράς και άλλες πληροφορίες που αναφέρονται από την Ομάδα Εργασίας για την κουλτούρα, πειθαρχικές ενέργειες, θέματα παραπόνων αναφέρονται και συζητούνται από την ΕΑΔΑ και την ΕΔ πριν αναφερθούν στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η μέθοδος αλληλεπίδρασης με το εργατικό δυναμικό που έχει καθοριστεί είναι μέσω πρωτοβουλιών επικοινωνίας που διευκολύνονται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού υπό την εποπτεία της ΕΑΔΑ. Περαιτέρω μέθοδοι αλληλεπίδρασης με το εργατικό δυναμικό θα διερευνηθούν το 2021.

Το Πρόγραμμα Ψηφιακού Μετασχηματισμού, με σκοπό την περαιτέρω εξειδίκευση, τον περαιτέρω εκσυγχρονισμό και τη μείωση του λειτουργικού κόστους της Τράπεζας, έχει ύψιστη σημασία για την προστασία της βιωσιμότητας της Τράπεζας. Επιπλέον το σχέδιο αναδιοργάνωσης και η κατάργηση σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας το 2020 επέτρεψε στο Συγκρότημα να προχωρήσει με στοχευμένο πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου. Το σχέδιο επέτρεψε σε 27 υπαλλήλους να αποχωρήσουν ομαλά, με λήψη αποζημίωσης.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ρόλο της Επιτροπής παρουσιάζονται στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών, στη σελίδα 376 της παρούσας έκθεσης.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής.

5.3 Επιτροπή Ελέγχου

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020, η ΕΕ αποτελείται από τέσσερις ανεξάρτητους μη-εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι η Επιτροπή Ελέγχου στο σύνολο της έχει κατάλληλη εμπειρία σε χρηματοοικονομικά / τραπεζικά θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει επίσης ότι ο κος Ζωγραφάκης και η κα Χατζησωτηρίου μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν πρόσφατη και σχετική χρηματοοικονομική εμπειρία για τους σκοπούς του Κώδικα ΗΒ και μπορούν να θεωρηθούν ως οικονομικοί εμπειρογνώμονες της Επιτροπής Ελέγχου.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του του κάθε μέλους αναφέρονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Συμμόρφωσης, οι νόμιμοι ελεγκτές και η Γραμματέας της Εταιρείας είναι τακτικοί συμμετέχοντες. Εκτός από κάθε προγραμματισμένη συνάντηση, η Επιτροπή διοργάνωνε επίσης συνεδριάσεις μόνο για τα μέλη της. Η Επιτροπή συνήλθε 12 φορές κατά τη διάρκεια του 2020. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω. Ο κος Ζωγραφάκης και η κα Χατζησωτηρίου είναι επίσης μέλη της ΕΔΚ. Ο Δρ Michael Heger είναι και μέλος της ΕΑΔΑ. Τέτοιες δισταυρούμενες συμμετοχές διευκολύνουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση σε όλα τα ζητήματα οικονομίας και κινδύνου. Οι ημερήσιες διατάξεις ευθυγραμμίζονται και η αλληλεπικάλυψη των ευθυνών αποφεύγεται.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις*της Επιτροπής Ελέγχου κατά το 2020

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος)	12/12
Arne Berggren	12/12
Michael Heger	11/12
Πόλα Χατζησωτηρίου	12/12

* Ο αριθμός των συνεδριάσεων της Επιτροπής σε επίπεδο BOC PCL κατά το 2020 ήταν 14. Η συμμετοχή των διοικητικών συμβούλων σε αυτές τις συνεδριάσεις παρουσιάζεται τη σελίδα 342.

Οι κύριες ευθύνες της Επιτροπής Ελέγχου καθορίζονται στους όρους εντολής της, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com) και αναθεωρούνται ετησίως και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο ρόλος της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, είναι:

- Να αναθεωρεί και να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος,
- Να αξιολογεί την ακεραιότητα των οικονομικών καταστάσεων και σχετικών ανακοινώσεων του Συγκροτήματος,
- Να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο στο διορισμό των εξωτερικών ελεγκτών και να έχει την ευθύνη εποπτείας και αμοιβής των εξωτερικών ελεγκτών, συμπεριλαμβανομένης και της αξιολόγησης της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας τους,
- Να θεωρεί τις οικονομικές και λογιστικές πολιτικές και πρακτικές της Εταιρίας και του Συγκροτήματος,
- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εμπιστευτικής / ανώνυμης αναφοράς του Συγκροτήματος και να αναφέρει τα ευρήματα του στο Διοικητικό Συμβούλιο,
- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας για την παρεμπόδιση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος του Συγκροτήματος καθώς και άλλων πτυχών της κανονιστικής / ηθικής συμμόρφωσης,
- Να στηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων του βάσει των σχετικών κανόνων εισαγωγής στο χρηματιστήριο και άλλων ισχύοντων νόμων και κανονισμών,
- Να παρακολουθεί και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου και των δραστηριοτήτων της,

και να υποβάλλει εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για τα πιο πάνω θέματα.

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι θεμελιώδους σημασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η ακεραιότητα και ακρίβεια της οικονομικής πληροφόρησης της Εταιρίας. Η καλή, ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ της Επιτροπής, της Εκτελεστικής Διευθύντριας Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης και των εξωτερικών ελεγκτών είναι απαραίτητη ώστε να προσθέτει αξία στον οργανισμό. Αυτό επιτυγχάνεται με το να τίθεται η διεύθυνση υπόλογη για την εφαρμογή όλων των συστάσεων του ελέγχου (εσωτερικού και εξωτερικού) και μέσω της πρόσκλησης των αρμόδιων ανώτερων διευθυντών σε συναντήσεις για να ενημερώσουν για την υλοποίηση των συμφωνηθέντων ενεργειών για τις οποίες ευθύνονται. Πέραν από την παροχή διαβεβαίωσης εντός των δομών διακυβέρνησης και ευθύνης του Συγκροτήματος, είναι απαραίτητο η Επιτροπή να συνεισφέρει, να παράγει αποτελέσματα και να προσθέτει αξία στο Συγκρότημα.

Η ΕΕ εξέτασε σε βάθος τη μεθοδολογία τιμολόγησης χρηματοδότησης (FTP) και τα ενεργά δάνεια και ανασκόπησε τα ακόλουθα βασικά σημαντικά λογιστικά και άλλα συναφή θέματα κατά την θεώρηση των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η Επιτροπή εξέτασε την καταλληλότητα των κρίσεων και των εκτιμήσεων της διεύθυνσης και, ανάλογα με την περίπτωση, συζήτησε τις κρίσεις και τις εκτιμήσεις αυτές με τους εξωτερικούς ελεγκτές.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2020

Μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε αναβαλλόμενες φορολογικές ελαφρύνσεις	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία ΙΑΑΣΑ με αναφορά σε γνωστοποιήσεις σχετικά με αναβαλλόμενες φορολογικές ελαφρύνσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> Η Επιτροπή συζήτησε με τη διεύθυνση την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Η Επιτροπή και το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ήταν πιθανό ότι θα υπήρχαν στο μέλλον επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση των DTA που αναγνωρίστηκαν από τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές και ότι οι σχετικές γνωστοποιήσεις ήταν κατάλληλες.
Εφάπαξ συναλλαγές και άλλα θέματα	<ul style="list-style-type: none"> Πώληση δανείων Helix II. 	<ul style="list-style-type: none"> Η Επιτροπή εξέτασε τον αντίκτυπο που θα είχε η πώληση δανείων στην Τράπεζα καθώς και το έργο Estia για τα ΜΕΔ που εμπίπτουν στις πρόνοιες του σχεδίου.
Εξωτερικές Εκθέσεις	<ul style="list-style-type: none"> Θεώρηση και εισήγηση για έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων εκθέσεων. Θεώρηση και έγκριση των τριμηνιαίων Οικονομικών Αποτελεσμάτων. Θεώρηση και έγκριση των υφιστάμενων λογιστικών πολιτικών Συγκροτήματος. Έγκριση νέων και σημαντικών αλλαγών σε υφιστάμενες πολιτικές. Έγκριση της αξιολόγησης για σκοπούς κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων στη βάση της δρώσας οικονομικής μονάδας. 	<ul style="list-style-type: none"> Η ΕΕ μελέτησε την αξιολόγηση της διεύθυνσης για την καταλληλότητα της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος στη βάση της δρώσας οικονομικής μονάδας. Τα θέματα που εξετάστηκαν κατά τη διενέργεια αυτής της αξιολόγησης περιλάμβαναν την απόδοση του Συγκροτήματος, τις προβλέψεις κερδοφορίας, τη χρηματοδότηση και τα κεφαλαιακά πλάνα σε βασικά σενάρια και σενάρια πίεσης. Οι εκτιμήσεις που αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή σε σχέση με τη αξιολόγηση της δρώσας οικονομικής μονάδας αναφέρονται επίσης στη Σημείωση 3 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.
Επιδικίες	<ul style="list-style-type: none"> Προβλέψεις για επιδικίες. 	<ul style="list-style-type: none"> Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τις προβλέψεις επιδικιών επανεξετάστηκε μετά τις αποφάσεις που εκδόθηκαν από Ελληνικά και Κυπριακά δικαστήρια.
Εξωτερικοί Ελεγκτές	<ul style="list-style-type: none"> Συζήτηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων. Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας των εξωτερικών ελεγκτών. Αξιολόγηση μέσω Δεικτών ποιότητας ελέγχου (AQI) της αποτελεσματικότητας της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου. Έγκριση της αμοιβής για τις υπηρεσίες ελέγχου, φορολογικής συμμόρφωσης και άλλων διαβεβαιώσεων για το έτος. Έγκριση των επιτρεπόμενων μη-ελεγκτικών υπηρεσιών που ανατέθηκαν στους ελεγκτές. Ενημέρωση για το πλάνο εξωτερικού ελέγχου του 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> Η ΕΕ αξιολόγησε μέσω δεικτών ποιότητας AQIs την αποτελεσματικότητα των εξωτερικών ελεγκτών. Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρουσίασαν το σχέδιο ελέγχου για το έτος που έληξε το 2020. Οι εξωτερικοί ελεγκτές παρουσίασαν τα συμπεράσματά τους σε σχέση με τις σημαντικές εκτιμήσεις και κρίσεις τα οποία συζήτησαν με τη διεύθυνση. Οι ελεγκτές ως μέρος της ελεγκτικής προσέγγισής τους σε ευθυγράμμιση με το προηγούμενο έτος περιέλαβαν δοκιμές γενικών ελέγχων πληροφορικής, σε συγκεκριμένα συστήματα πληροφορικής, εντός του πεδίου εφαρμογής των ελέγχων χρηματοοικονομικής αναφοράς που διεξήγαγαν και παρέιχαν ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδο ανταπόκρισης της διεύθυνσης σε ευρήματα του προηγούμενου έτους. Έγινε ενημέρωση σχετικά με ευρήματα σε άλλους τομείς του εξωτερικού ελέγχου. Αυτά θα συνεχίσουν να συζητούνται μαζί με τις ενέργειες της διεύθυνσης.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2020 (συνέχεια)

<p>Συμμόρφωση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Θεώρηση της Ετήσιας Έκθεσης του Τμήματος Συμμόρφωσης Χρηματοοικονομικού Εγκλήματος του Συγκροτήματος («FCCD»). • Θεώρηση της Έκθεσης Διαχείρισης Κινδύνων του FCCD. • Επισκόπηση της Ετήσιας Έκθεσης Συμμόρφωσης. • Θεώρηση και έγκριση του Σχεδίου Δράσης της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης. • Θεώρηση και έγκριση της δήλωσης διάθεσης ανάληψης κινδύνων και των πολιτικών για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος («AML») • Εξέταση σημαντικών ζητημάτων συμμόρφωσης και αναφορών που υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης. • Εξέταση και έγκριση των διαφόρων πολιτικών συμμόρφωσης λαμβάνοντας υπόψη τους κανονιστικούς κανόνες και τους κανόνες δεοντολογίας. • Ενημέρωση για σημαντικές επικείμενες κανονιστικές εξελίξεις. • Έκθεση του Λειτουργού Προστασίας Δεδομένων. • Σύστημα Διαχείρισης Συμμόρφωσης. • Αξιολόγηση του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης. • Υλοποίηση νέας αυτοματοποιημένης σκοροκάρτας για ξέπλυμα χρήματος. • Θεώρηση της λειτουργίας συμμόρφωσης αναφορικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση της προόδου συμμόρφωσης με τον Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. • Η επίδραση της σκοροκάρτας στη θεώρηση και αξιολόγηση του κινδύνου AML συζητήθηκε εκτενώς. • Πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του πρόσφατα εφαρμοσμένου Συστήματος Διαχείρισης Συμμόρφωσης στην Επιτροπή αρχικά, ενώ ακολούθησε μια εμπειριστατωμένη παρουσίαση τρεις μήνες μετά την εφαρμογή, για να συζητηθεί η αποτελεσματικότητα που δημιουργήθηκε.
<p>Εσωτερικοί Ελεγκτές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ετήσια Έκθεση Ελέγχου. • Θεώρηση του τριετούς πλάνου ελέγχου της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Θεώρηση της ανεξαρτησίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Αξιολόγηση του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Θεώρηση του καταστατικού της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Έγκριση του προϋπολογισμού της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Θεώρηση των τριμηνιαίων εκθέσεων δραστηριότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου. • Επισκόπηση των Υπηρεσιών Ελέγχου Πληροφορικών Συστημάτων. • Αξιολόγηση δεξιοτήτων του Εσωτερικού Ελέγχου. • Ενημέρωση σχετικά με καταγγελίες / παράπονα που υποβλήθηκαν μέσω της γραμμής εμπιστευτικής / ανώνυμης αναφοράς. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συζητήθηκαν τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη δραστηριότητα εσωτερικού ελέγχου, όπως περιγράφονται στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου του 2020. Οι τομείς εστίασης ήταν η διαχείριση των MEX λαμβάνοντας υπόψη σχετικούς εξωτερικούς παράγοντες καθώς και τα Πληροφορικά Συστήματα και η Διακυβέρνηση Δεδομένων με βάση τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν. • Η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου αξιολογήθηκε ως επαρκής και έγινε εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο για συζήτηση. • Εξετάστηκαν οι εκθέσεις ερευνών, τα ευρήματα και οι συστάσεις των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου καθώς και η ανταπόκριση και οι ενέργειες της διεύθυνσης. • Η Επιτροπή συζήτησε την έκθεση σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εμπιστευτικής / ανώνυμης αναφοράς. Η έκθεση παρείχε στην Επιτροπή τη διαβεβαίωση της συμμόρφωσης του Συγκροτήματος με την Πολιτική Εμπιστευτικής / Ανώνυμης Αναφοράς. Στη συνέχεια ο πρόεδρος έκανε αναφορά της συζήτησης στο Διοικητικό Συμβούλιο.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΕ κατά τη διάρκεια του 2020 (συνέχεια)

<ul style="list-style-type: none"> Εσωτερικοί Έλεγχοι και Διαχείριση Κινδύνου 	<ul style="list-style-type: none"> Ετήσια επισκόπηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Έκθεση Διαχείρισης Παραπόνων Πελατών. Θεώρηση του σχεδίου δράσης της Πληροφορικής για αντιμετώπιση των ευρημάτων ελέγχου. 	<ul style="list-style-type: none"> Συζητήθηκαν παράπονα πελατών. Μια προσέγγιση «διδαγμάτων» έχει εφαρμοστεί από τη Μονάδα Διαχείρισης Παραπόνων Πελατών για να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα βελτιώνει τις δραστηριότητές της για να εξασφαλίσει την ικανοποίηση των πελατών Η γνώμη που διατυπώθηκε στην Ετήσια Έκθεση Ελέγχου 2020 για την αποτελεσματικότητα του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου συζητήθηκε και συμφωνήθηκε αμοιβαία. Δόθηκε εύλογη διαβεβαίωση, με έμφαση σε συγκεκριμένα θέματα, ότι το σύστημα εσωτερικών ελέγχων εντός του Συγκροτήματος έχει σχεδιαστεί επαρκώς και λειτουργεί αποτελεσματικά, για την αντιμετώπιση σημαντικών κινδύνων σύμφωνα με την διάθεση ανάληψης κινδύνου που έχει θέσει το Διοικητικό Συμβούλιο. Δόθηκε έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς όπως σε ΜΕΔ και Πληροφορικά Συστήματα, τα οποία απαιτούν την προσοχή της διεύθυνσης για περαιτέρω μείωση της έκθεσης σε κινδύνους. Συζητήθηκε η πρόοδος της αντιμετώπισης των ευρημάτων ελέγχου πληροφορικής. Οι Βασικοί Δείκτες Απόδοσης («ΚΡΙ») εισήχθησαν για βελτιωμένη διαχείριση. Η διαχείριση κινδύνου πληροφορικής και το πλαίσιο διασφάλισης πληροφορικής εισήχθησαν για την αντιμετώπιση του τρόπου λειτουργίας και ευθύνης για τη διαχείριση των στοιχείων κινδύνου και διασφάλισης.
--	--	--

Η Επιτροπή έχει ασκήσει την εξουσία που της έχει ανατεθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο για τη διασφάλιση της ακεραιότητας των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, συζητώντας και αμφισβητώντας τις κρίσεις της διεύθυνσης και τις παραδοχές και εκτιμήσεις στις οποίες βασίζονται. Η Επιτροπή εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου εξέτασε την Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Συγκροτήματος 2020 και τη διαδικασία με την οποία το Συγκροτήμα πιστεύει ότι η Ετήσια Έκθεση συνολικά, είναι δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή και παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για τους μετόχους για να αξιολογήσουν τη θέση, την απόδοση, το επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Μετά από εξέταση, η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο ότι μια τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει στην Ετήσια Έκθεση (σελίδα 51).

Βασική δραστηριότητα για την Επιτροπή είναι η εξέταση σημαντικών θεμάτων που σχετίζονται με την ετήσια οικονομική έκθεση, με βασικές λογιστικές κρίσεις και γνωστοποιήσεις που υπόκεινται σε διεξοδική συζήτηση με τη διεύθυνση και την PwC. Η Επιτροπή παρέχει ισχυρή πρόκληση σε βασικές κρίσεις πριν από την υποβολή σύστασης προς το Διοικητικό Συμβούλιο ότι όλες οι οικονομικές εκθέσεις θεωρούνται δίκαιες, ισορροπημένες και κατανοητές αξιολογήσεις της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος. Οι πιο σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές το 2020 αφορούσαν την ταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων και τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών, την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας των αποθεμάτων ακινήτων και προβλέψεις σχετικά με εκκρεμείς αντιδικίες. Η επιδείνωση της οικονομίας το 2020 ως αποτέλεσμα του COVID-19 και τα περιοριστικά μέτρα οδήγησαν σε σημαντικές διαταραχές στην οικονομική δραστηριότητα. Η Επιτροπή συζήτησε την καταλληλότητα των τριών διαφορετικών οικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιεί το Συγκρότημα για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών απωλειών για δάνεια και χορηγήσεις σε πελάτες. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 5 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Η Επιτροπή έχει λάβει υπόψη για γνωστοποίηση όλα τα ουσιώδη ζητήματα που έχουν απασχολήσει τη διεύθυνση και τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια του έτους.

Οι εκθέσεις που υποβάλλονται στην Επιτροπή από όλες τις επιχειρηματικές μονάδες έδωσαν την ευκαιρία στην Επιτροπή να αμφισβητήσει, να διερευνήσει, να συζητήσει και να ζητήσει διαβεβαιώσεις από τη διεύθυνση, επιτρέποντας στην Επιτροπή να παρέχει μια ανεξάρτητη προοπτική. Η Επιτροπή εξέτασε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα σημαντικά ζητήματα κατά την αναθεώρηση των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Κατά την αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων, η Επιτροπή συζήτησε βασικούς τομείς των κρίσεων και εκτιμήσεων της διεύθυνσης με τους εξωτερικούς ελεγκτές, την PwC.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Οι συγκεκριμένοι τομείς προς συζήτηση περιλάμβαναν τα ευρήματα / παρατηρήσεις τους ως μέρος του ελέγχου / θεώρησης των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της απομείωσης δανείων, της αξιολόγησης δρώσας οικονομικής μονάδας, των προβλέψεων για αντιδικίες και απαιτήσεις και παρατηρήσεων σε σχέση με τους ελέγχους του Συγκροτήματος στην Πληροφορική. Η ΕΕ σε κοινές συνεδριάσεις με την ΕΔΚ έκρινε επίσης τις εισηγήσεις της διεύθυνσης σχετικά με προβλέψεις για απομείωση δανείων και χορηγήσεων και άλλες ζημιές και χρεώσεις απομείωσης όπως αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

Συγκεκριμένα θέματα που εξετάστηκαν από την Επιτροπή ήταν: η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τα κυριότερα ευρήματα των εσωτερικών ελέγχων και ερευνών σχετικά με τις αδυναμίες του συστήματος ελέγχου και την ανταπόκριση της διεύθυνσης. Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει διαβεβαίωση ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει λάβει ή λαμβάνει τις απαραίτητες ενέργειες για την αποκατάσταση οποιωνδήποτε ελλείψεων ή αδυναμιών που διαπιστώθηκαν μέσω της λειτουργίας του συστήματος ελέγχων του Συγκροτήματος και θα συνεχίσει να επανεκτιμά και να αποκαθιστά ελλείψεις και αδυναμίες περαιτέρω όσο χρειάζεται.

Η Τράπεζα υποχρεούται να αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης το οποίο καθορίζει τις επιλογές ανάκαμψης που θα τεθούν σε εφαρμογή σε περίπτωση που το Συγκρότημα βρεθεί υπό σοβαρή οικονομική πίεση. Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΕΕ ενημερώθηκε και συζήτησε με τη διεύθυνση τη δομή του Σχεδίου Ανάκαμψης.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη εξέτασης των σημαντικών συναλλαγών οποιασδήποτε μορφής, που διενήργησε η Εταιρία ή οι θυγατρικές της, όπου μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος, μέλος της εκτελεστικής και γενικής διεύθυνσης, η Γραμματέας, ο εξωτερικός ελεγκτής ή μεγαλομέτοχος, έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον. Η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι τέτοιες συναλλαγές διενεργούνται μέσα στο πλαίσιο συνήθους εμπορικής πρακτικής (at arm's length) της Εταιρίας.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές αναφορές από την Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης και τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου που παρεβρίσκονται τακτικά στις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Υποβλήθηκαν εκθέσεις στην Επιτροπή για θέματα εσωτερικού ελέγχου. Η Επιτροπή έχει τακτικές συζητήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές, τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και τον Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης και έχει την ευκαιρία να συζητήσει θέματα χωρίς την παρουσία της διεύθυνσης.

Άλλες ευθύνες

Η ΕΕ και η ΕΔΚ συνεργάζονται στενά και σε κοινές τους συνεδριάσεις αξιολογούν την καταλληλότητα και πληρότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η ΕΕ έχει κυρίως την ευθύνη να ελέγχει τον τρόπο και το πλαίσιο με το οποίο η διεύθυνση διασφαλίζει και παρακολουθεί την επάρκεια της φύσης, της έκτασης και της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων οικονομικής πληροφόρησης, διατηρώντας έτσι ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Η Επιτροπή πραγματοποιεί μεμονωμένες συνεδρίες με τις ομάδες Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου (χωρίς να είναι παρόντα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Διεύθυνσης) και την Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης κατά τη διάρκεια του έτους.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής συνεχίζει να διαδραματίζει το ρόλο του Whistleblower Champion και έχει συγκεκριμένη ευθύνη για την ακεραιότητα, ανεξαρτησία και αποτελεσματικότητα των πολιτικών και διαδικασιών του Συγκροτήματος για την εμπιστευτική / ανώνυμη αναφορά, συμπεριλαμβανομένων και των διαδικασιών για την προστασία των εργαζομένων που εγείρουν ανησυχίες από τυχόν δυσμενή μεταχείριση. Έχει επίσης ορισθεί ως το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υπεύθυνο για την εφαρμογή του Νόμου περί Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και των σχετικών Οδηγιών.

Ως αποτέλεσμα των εργασιών της Επιτροπής το 2020, δόθηκε διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την ποιότητα και την καταλληλότητα των οικονομικών εκθέσεων του Συγκροτήματος και για εσωτερικούς ελέγχους, συμμόρφωση και κανονιστικά θέματα, για να συνεχίσει να διαφυλάσσει τα συμφέροντα των ευρύτερων εταίρων του Συγκροτήματος.

Η απόδοση της Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2020 αξιολογήθηκε στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των επιτροπών. Το συμπέρασμα ήταν ότι η Επιτροπή θεωρείται ότι λειτουργεί αποτελεσματικά και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να βασίζεται στην ποιότητα των εργασιών της Επιτροπής. Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Σημειώνεται ότι η Eurolife Ltd και οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ επίσης διατηρούν επιτροπή ελέγχου, η οποία υποβάλλει ετήσια έκθεση στην ΕΕ.

5.3.1 Αποτελεσματικότητα Διευθύνσεων Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης

Οι Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης αναφέρονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της ΕΕ. Είναι διοικητικά ανεξάρτητες από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και δεν υπάγονται ιεραρχικά σε άλλη μονάδα της Εταιρίας, εκτός από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης ο οποίος έχει διακεκομμένη γραμμή αναφοράς στον Διευθύνοντα Σύμβουλο για διοικητικούς σκοπούς. Οι δραστηριότητες της Επιτροπής περιλάμβαναν την ανασκόπηση των αναφορών που υποβλήθηκαν από τις Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης.

Κατά την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, η Επιτροπή ενέκρινε το ετήσιο σχέδιο ελέγχου και τον προϋπολογισμό της Διεύθυνσης, συμπεριλαμβανομένων των πόρων, και εξέτασε την πρόοδο σε σχέση με το σχέδιο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές εκθέσεις από τον Εσωτερικό Έλεγχο σχετικά με τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου σε ολόκληρο το Συγκρότημα, οι οποίες περιγράφουν λεπτομέρειες σχετικά με την προσέγγιση ελέγχου, την επικοινωνία με τη διεύθυνση και τους τομείς που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια ελέγχων για περαιτέρω ενίσχυση στο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Αυτές οι εκθέσεις καλύπτουν θέματα που αφορούν την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων. Οι αναφορές βαθμολογούνται με βάση την ισχύ του περιβάλλοντος ελέγχου σε λειτουργία, την επίγνωση της διεύθυνσης σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχειρηματική τους περιοχή και τους ελέγχους που ισχύουν για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων. Σε συνδυασμό με τις εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου, η Επιτροπή εξετάζει την ανταπόκριση της διεύθυνσης και την έγκαιρη αποκατάσταση των ευρημάτων που εντοπίστηκαν.

Η Επιτροπή έχει βεβαιωθεί ότι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου ήταν αποτελεσματική και διέθετε επαρκείς πόρους μέσω τακτικών συνεδριάσεων και εκθέσεων που υποβλήθηκαν από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου σε θέματα εσωτερικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας και της επάρκειας πόρων. Η Επιτροπή έλαβε εκθέσεις κατά τη διάρκεια του 2020 σχετικά με τις δραστηριότητες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και θεώρησε τις προγραμματισμένες δραστηριότητες της για το επόμενο έτος.

Η ανταπόκριση της διεύθυνσης σε διαπιστώσεις και συστάσεις του Εσωτερικού Ελέγχου μελετήθηκαν ενώ οι ενέργειες για μετριασμό του κινδύνου τέθηκαν υπό παρακολούθηση. Οι μηνιαίες εκθέσεις που ετοιμάζονται από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου επιτρέπουν στην Επιτροπή να εστιάσει τη συζήτηση σε συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος και στις βαθύτερες αιτίες και να παρακολουθεί την πρόοδο εξυγίανσης με τη πάροδο του χρόνου.

Τακτικές εκθέσεις υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης στην ΕΕ για θέματα που σχετίζονται με κανονιστικό κίνδυνο σε ολόκληρο το Συγκρότημα. Η Επιτροπή έλαβε επίσης εκθέσεις από τον Λειτουργό Συμμόρφωσης για το ξέπλυμα χρήματος σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων και των ελέγχων που έχει θεσπίσει το Συγκρότημα για τη διαχείριση του κινδύνου συμμόρφωσης με χρηματοοικονομικό έγκλημα («ΣΧΕ»). Η ΣΧΕ ενσωματώνει τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τις κυρώσεις και τη δωροδοκία και τη διαφθορά και αποτελεί βασικό τομέα εστίασης της Επιτροπής. Το σχέδιο αποκατάστασης που έχει εγκριθεί από την ΕΕ σε ολόκληρο το Συγκρότημα για τη δέουσα επιμέλεια πελατών παρακολουθείται αυστηρά. Υπάρχει μηδενική ανοχή σε ξέπλυμα χρήματος και περιστατικά χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και δεν γίνονται δεκτές δικαιολογίες για τυχόν παραβιάσεις της σχετικής νομοθεσίας ή για παραβιάσεις των εσωτερικών πολιτικών, διαδικασιών και του πλαισίου συμμόρφωσης του Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό, τη μετάθεση ή την αντικατάσταση του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης. Υποβάλλει έκθεση στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με την ανεξαρτησία, την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης.

Η Επιτροπή έχει ζητήσει και λάβει διαβεβαιώσεις σχετικά με την επάρκεια πόρων των Διευθύνσεων Οικονομικής Διαχείρισης, Εσωτερικού Ελέγχου και Συμμόρφωσης.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.3 Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

5.3.2 Διευθετήσεις σχετικές με τους εξωτερικούς ελεγκτές

Η Επιτροπή εποπτεύει τη σχέση με τους εξωτερικούς ελεγκτές. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή εξέτασε τους όρους παροχής υπηρεσιών της PwC, συμπεριλαμβανομένων των αποδοχών, της ανεξαρτησίας της, της ποιότητας / απόδοσης του ελέγχου και της αντικειμενικότητας της και εξέτασε τα πλάνα για τον ενδιάμεσο έλεγχο και τον έλεγχο στο τέλος του έτους.

Υπάρχουν κατάλληλες διασφαλίσεις για την προστασία της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας της PwC. Η Επιτροπή εφαρμόζει Πολιτική για την Παροχή Υπηρεσιών Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών από τους νόμιμους ελεγκτές του Συγκροτήματος σύμφωνα με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Νόμο των Ελεγκτών για τη ρύθμιση της χρήσης των νόμιμων ελεγκτών για μη ελεγκτικές υπηρεσίες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία της PwC, η πολιτική διατυπώνει ορισμένους περιορισμούς στην παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών από την PwC και απαιτεί ότι κάθε ανάληψη υπηρεσιών από τους εξωτερικούς ελεγκτές πρέπει να εγκριθεί εκ των προτέρων από την Επιτροπή. Τριμηνιαία, οι λεπτομέρειες των εγκεκριμένων μη ελεγκτικών υπηρεσιών παρουσιάζονται στην Επιτροπή για επισκόπηση, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης της ισορροπίας μεταξύ των υπηρεσιών ελέγχου και επιτρεπόμενων μη ελεγκτικών υπηρεσιών.

Η ΕΕ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία όλων των θεμάτων αναφορικά με τη σχέση μεταξύ του Συγκροτήματος και των νόμιμων ελεγκτών του, συμπεριλαμβανομένου του πλάνου εξωτερικού ελέγχου, των όρων παροχής υπηρεσιών, των ελεγκτικών και των μη-ελεγκτικών τελών, των ενδιάμεσων ευρημάτων και των εκθέσεων ελέγχου. Η ΕΕ συνεδριάζει επίσης εξαμηνιαίως με τους ελεγκτές χωρίς τη παρουσία της διεύθυνσης.

Το Συγκρότημα είναι προσηλωμένο στη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας των νόμιμων ελεγκτών και σε εξαμηνιαία βάση η ΕΕ ελέγχει επισήμως την αποτελεσματικότητα, την ανεξαρτησία και την απόδοση των εξωτερικών ελεγκτών. Η ΕΕ θεωρεί την προσέγγιση και τη στρατηγική των εξωτερικών ελεγκτών για τα πορίσματα του ετήσιου ελέγχου και τυχόν ευρημάτων. Αυτή η διαδικασία υποστηρίζεται από προσαρμοσμένα ερωτηματολόγια που συμπληρώνονται από τα μέλη της ΕΕ και από το σχετικό ανώτερο διευθυντικό προσωπικό. Οι απαντήσεις που λαμβάνονται συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται στην ΕΕ για συζήτηση.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές δεν παρέχουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου στο Συγκρότημα. Η ΕΕ ελέγχει ετησίως μια λεπτομερή ανάλυση των ελεγκτικών και μη-ελεγκτικών τελών σχετικά με υπηρεσίες που παρείχαν οι εξωτερικοί ελεγκτές, για να επιβεβαιώσει την ανεξαρτησία τους και παραπέμπει αυτή την ανάλυση στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Πολιτική Εξωτερικής Πρόσληψης προνοεί περιορισμούς για περιπτώσεις πρόσληψης υπαλλήλων ή πρώην υπαλλήλων του εξωτερικού ελεγκτή.

Οι πληροφορίες για τα τέλη που έχουν καταβληθεί για ελεγκτικές και μη-ελεγκτικές υπηρεσίες, καθώς και λεπτομέρειες για τις μη-ελεγκτικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, παρατίθενται στη Σημείωση 15 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για τους νόμιμους ελέγχους και μετά από μια διαφανή και ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών το 2017, η ΕΕ συνέστησε στο Διοικητικό Συμβούλιο να διορίσει το ελεγκτικό γραφείο της PricewaterhouseCoopers («PwC») για λογιστικές περιόδους που ξεκίνησαν την 1η Ιανουαρίου 2019. Η ΕΓΣ που έλαβε χώρα στις 26 Μαΐου 2020 εξέτασε τη συνέχιση των καθηκόντων της PricewaterhouseCoopers ως Ελεγκτές της Εταιρίας και εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την αμοιβή τους. Η ΕΕ αξιολόγησε την ανεξαρτησία των νέων νόμιμων ελεγκτών πριν από την έναρξη της περιόδου ελέγχου και συνεχίζει να αξιολογεί την ανεξαρτησία τους σε εξαμηνιαία βάση. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν ικανοποιημένη με την ανεξαρτησία, την ποιότητα και τις επιδόσεις της PwC για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο να προτείνει την PwC για επαναδιορισμό για έγκριση κατά την ΕΓΣ 2020. Ο επικεφαλής συνétaιρος υπεύθυνος για τον έλεγχο είναι ο κος Kevin Egan.

Η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου αξιολογήθηκε και μέσω δεικτών ποιότητας (AQIs) και συζητήθηκε με τον Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου, την Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, το Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου και με το Διευθύνοντα Σύμβουλο.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή στις 31 Δεκεμβρίου 2020 αποτελείται από δύο ανεξάρτητους μη-εκτελεστικούς και ένα μη-ανεξάρτητο διοικητικό σύμβουλο. Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι η Επιτροπή στο σύνολο της έχει τη κατάλληλη γνώση, δεξιότητες και εμπειρία για να αντιλαμβάνεται πλήρως και να παρακολουθεί τη στρατηγική κινδύνου και τη διάθεση κινδύνου του Συγκροτήματος.

Βιογραφικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της τεχνογνωσίας, της εμπειρίας και του καθεστώτος ανεξαρτησίας του κάθε μέλους αναφέρονται στην ενότητα 4 της παρούσας έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια του 2020, η Επιτροπή πραγματοποίησε 17 συνεδριάσεις. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις* Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων κατά το 2020:

Ιωάννης Ζωγραφάκης (πρόεδρος) (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	17/17
Arne Berggren (παρατήθηκε στις 31 Μαΐου 2020)	6/6
Maksim Goldman	17/17
Πόλα Χατζησωτηρίου	17/17

* Ο αριθμός των συνεδριάσεων της Επιτροπής σε επίπεδο BOC PCL κατά το 2020 ήταν 17. Η συμμετοχή σε αυτές τις συναντήσεις βρίσκεται στη σελίδα 342.

Για να διασφαλιστεί ο συντονισμός με το έργο της ΕΕ, ο κος Ζωγραφάκης και η κα Χατζησωτηρίου είναι επίσης μέλη της ΕΕ. Ο κ. Goldman είναι και μέλος της ΕΑΔΑ. Τέτοιες διασταυρούμενες συμμετοχές διευκολύνουν την αποτελεσματική διακυβέρνηση σε όλα τα ζητήματα οικονομικής διαχείρισης και κινδύνου. Οι ημερήσιες διατάξεις ευθυγραμμίζονται και η αλληλεπικάλυψη των ευθυνών αποφεύγεται. Διεξάγονται τακτικές κοινές συνεδριάσεις της ΕΕ και της ΕΔΚ για να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχουν κενά στην εποπτεία των εσωτερικών ελέγχων και ότι τυχόν περιοχές σημαντικής επικάλυψης αντιμετωπίζονται καταλλήλως.

Ο κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι να εξετάζει, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, το συνολικό προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης σε σχέση με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου για όλους τους τύπους των κινδύνων και να διασφαλίζει ότι τόσο το προφίλ κινδύνου όσο και η διάθεση ανάληψης κινδύνου παραμένουν κατάλληλα. Πιο συγκεκριμένα:

- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο για την συνολική διάθεση κινδύνου του Συγκροτήματος και την ευθυγράμμιση με τη στρατηγική του.
- Παρακολουθεί την αποδοτικότητα της διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου εκτός της οικονομικής πληροφόρησης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου συμμόρφωσης.
- Παρακολουθεί τη διάθεση κινδύνου και το συνολικό προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος έναντι βασικών δεικτών απόδοσης/κινδύνου όπως αυτοί καταγράφονται στη Διάθεση Ανάληψης Κινδύνου του Συγκροτήματος.
- Εντοπίζει τον πιθανό αντίκτυπο σημαντικών ζητημάτων και θεμάτων που ίσως επηρεάσουν το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος.
- Βεβαιώνεται ότι το συνολικό προφίλ κινδύνου και η διάθεση ανάληψης κινδύνου παραμένουν κατάλληλες δεδομένων του εξωτερικού περιβάλλοντος, άλλων σημαντικών θεμάτων που έχουν αντίκτυπο στο Συγκρότημα και του εσωτερικού περιβάλλοντος ελέγχου.
- Επιδιώκει να εντοπίζει και να αξιολογεί μελλοντικούς πιθανούς κινδύνους που λόγω αβεβαιότητας, μικρής πιθανότητας και άγνοιας ίσως να μην εξετάζονται ικανοποιητικά από άλλες επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με την ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου (μέσω εισηγήσεων στην ΕΑΔΑ).
- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο σε θέματα κινδύνου που σχετίζονται με προτεινόμενες στρατηγικές εξαγορών και πωλήσεων.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Η Τράπεζα, όπως και όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς, ο λειτουργικός κίνδυνος και ο κίνδυνος πτώσης των τιμών των ακινήτων. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους μέσα από διάφορους μηχανισμούς ελέγχου και αναθεωρεί τις ενέργειες μετριασμού του κινδύνου που προτείνονται από τη διεύθυνση.

Η Επιτροπή εξετάζει λεπτομερώς τους υφιστάμενους και αναδυόμενους κινδύνους, μέσω μιας ισορροπημένης ημερήσιας διάταξης που εξασφαλίζει επαρκή εστίαση σε μόνιμους τομείς διαχείρισης κινδύνων μέσω του Πλαισίου Κινδύνου του Συγκροτήματος, καθώς και ιδιαίτερη προσοχή στους αναδυόμενους κινδύνους που θεωρούνται ότι έχουν διαρκή σημασία για το Συγκρότημα και οι πελάτες του.

Οι αναδυόμενοι κίνδυνοι περιελάμβαναν τομείς όπως ο κίνδυνος μετασχηματισμού, η διαχείριση δεδομένων, η ανθεκτικότητα της Πληροφορικής και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, όπου η δυναμική φύση και η σημασία των σχετικών κινδύνων και προκλήσεων συνεχίζουν να εξελίσσονται.

Βασικά θέματα που περιλαμβάνονται:

- Εισηγήση για το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος και Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου. Θεώρηση τυχόν παραβιάσεων της διάθεσης κινδύνου, σχέδια αποκατάστασης και απαιτούμενες επικοινωνίες.
- Εισηγήση Πολιτικών για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας και έγκριση άλλων βασικών πολιτικών κινδύνου.
- Τακτική αξιολόγηση του συνολικού προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και θέματα αναδυόμενων κινδύνων, απευθείας αναφορά από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου και τακτική θεώρηση της αναφοράς κινδύνου και του πίνακα ελέγχου της διάθεσης κινδύνου.
- Λήψη αναφορών σχετικά με την επιχειρησιακή και τεχνολογική ικανότητα του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων ενημερώσεων σχετικά με την ικανότητα κινδύνου στον κυβερνοχώρο, την ανθεκτικότητα της Πληροφορικής, τη Επιχειρηματική συνέχεια της Υπηρεσίας Πληροφορικής και τη Διαχείριση Δεδομένων.
- Εισηγήση του πλάνου διαχείρισης των MEX του Συγκροτήματος, βασικού μοχλού για τη διαχείριση του παλαιού πιστωτικού κινδύνου και θεώρηση των πτυχών κινδύνου των πωλήσεων MEX.
- Εισηγήση για το 2020 ICAAP και το ILAAP και το πρόγραμμα αποκατάστασης

Σε κάθε συνεδρίαση, η ΕΔΚ μελετά την έκθεση κινδύνου η οποία προσδιορίζει βασικά ζητήματα και περιλαμβάνει μια άποψη της διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος, καθώς και κορυφαίους και αναδυόμενους κινδύνους. Η Επιτροπή προβαίνει σε πρόκληση και θεώρηση των κανονιστικών αναφορών του Συγκροτήματος σχετικά με τη διαχείριση κεφαλαίου και την αξιολόγηση της επάρκειας ρευστότητας.

Για να διασφαλιστεί η συνοχή του πεδίου εφαρμογής και της προσέγγισης από τις επιτροπές θυγατρικών εταιριών, η ΕΔΚ έχει καθιερώσει βασικούς όρους εντολής για να καθοδηγήσει τις θυγατρικές εταιρίες κατά την υιοθέτηση των όρων εντολής για τις μη-εκτελεστικές επιτροπές κινδύνου. Απαιτείται επίσης, έγκριση της Επιτροπής για τυχόν προτεινόμενες σημαντικές αλλαγές στους όρους εντολής των επιτροπών κινδύνου των θυγατρικών εταιριών και για τους διορισμούς μελών σε τέτοιες επιτροπές.

Λεπτομερείς πληροφορίες για τη διαχείριση κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 45 μέχρι 48 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίων στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2020.

Βασικοί τομείς εστίασης για την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους ήταν να εισηγηθεί το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου του Συγκροτήματος και τη Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου, να θεωρήσει τυχόν παραβιάσεις της διάθεσης ανάληψης κινδύνου, σχέδια αποκατάστασης και απαιτούμενες επικοινωνίες, να εισηγηθεί Πολιτικές για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας και έγκριση άλλων βασικών πολιτικών κινδύνου. Επίσης να αξιολογήσει σε τακτή βάση το συνολικό προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και τους αναδυόμενους κινδύνους, να μελετήσει την αναφορά του Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου και να θεωρήσει σε τακτή βάση την αναφορά κινδύνου και τον πίνακα ελέγχου της διάθεσης ανάληψης κινδύνου. Περαιτέρω να λάβει αναφορές σχετικά με την επιχειρησιακή και τεχνολογική ικανότητα του Συγκροτήματος, και την ανθεκτικότητα της Πληροφορικής, και να εισηγηθεί το πλάνο διαχείρισης των MEX του Συγκροτήματος, και να θεωρήσει πτυχές κινδύνου των πωλήσεων MEX. Η Επιτροπή επίσης θεώρησε και εισηγήθηκε τις αξιώσεις της ΕΔΑΚΕ και της ΕΔΑΕΡ και το πρόγραμμα αποκατάστασης.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Η Επιτροπή αναγνώρισε τις τρέχουσες και τις πιθανές επιπτώσεις των βασικών ζητημάτων και θεμάτων στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος και προχώρησε σε ενδεδειγμένες συζητήσεις, προκειμένου να κατανοήσει καλύτερα και να παρέχει καθοδήγηση στη διεύθυνση. Οι ενδεδειγμένες συζητήσεις επικεντρώθηκαν στις νέες δανειοδοτήσεις, καθώς και στην αξιολόγηση του λειτουργικού μοντέλου του ελέγχου ασφάλειας πληροφοριών. Το Πλαίσιο Ολοκληρωμένου Προσδιορισμού Κινδύνου συζητήθηκε σε βάθος. Περαιτέρω, η Επιτροπή συζήτησε και ενέκρινε ή συνέστησε προς έγκριση μεγάλο αριθμό αναδιρθρώσεων και συμβατικών ή εξωσυμβατικών διαγραφών.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συζήτησε και ενέκρινε το ημερολόγιο της Επιτροπής για το 2020 και ανέλαβε τις ακόλουθες βασικές δραστηριότητες:

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΔΚ κατά τη διάρκεια του 2020

Στρατηγική και Διαχείριση Κινδύνου	<ul style="list-style-type: none"> Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνου. Ποσοτικοποίηση Κινδύνου ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΕΡ. Κεφαλαιακό Πλάνο και Πλάνο Ελάχιστων Απαιτήσεων Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων. Καταστατικό και προϋπολογισμός της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου. Εκτίμηση κινδύνου χρηματοοικονομικού σχεδίου. Συναλλαγές του χαρτοφυλακίου MEX. Στρατηγική της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου. Ενέργειες της Τράπεζας σε σχέση με την πανδημία. Προβλέψη εκτίμησης κινδύνου. Υπολογισμός οικονομικού κεφαλαίου. 	<ul style="list-style-type: none"> Σημαντική αναθεώρηση και βαθμονόμηση του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνου. Έγκριση συναλλαγών πώλησης χαρτοφυλακίου MEX. Εξέταση και παρακολούθηση της ανταπόκρισης της Τράπεζας στην πανδημία COVID-19. Έλεγχος και αμφισβήτηση των σεναρίων και αποτελεσμάτων ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΕΡ.
Λειτουργικός Κίνδυνος	<ul style="list-style-type: none"> Επιχειρηματική συνέχεια. Διαχείριση κινδύνων τρίτων. Διαχείριση κινδύνων απάτης. Διαχείριση κινδύνου φήμης. 	<ul style="list-style-type: none"> Νέο σύστημα παρακολούθησης απάτης (σύστημα EFRM). Βελτιώσεις / Εξελίξεις στο σύστημα RCSA & ενέργειες διαχείρισης κινδύνου.
Κίνδυνος Αγοράς / Ρευστότητας	<ul style="list-style-type: none"> Όρια πίστωσης (αντισυμβαλλόμενος & χώρα). Όρια κινδύνου αγοράς. Επίπεδα ορίων που σχετίζονται με τον κίνδυνο αγοράς. 	<ul style="list-style-type: none"> Συνεχής παρακολούθηση των εξελίξεων στην αγορά σχετικά με την έκθεση σε ομόλογα / ειδικά σε Κυπριακά κρατικά ομόλογα.
Πιστωτικός Κίνδυνος	<ul style="list-style-type: none"> Επισκόπηση πιστωτικού χαρτοφυλακίου. Ρύθμιση στόχου ποιότητας περιουσιακών στοιχείων. Πιστωτικά ανοίγματα άνω των 100 εκατ. Πλάνο συγκέντρωσης ενός ονόματος. Προβλέψεις κάθε τρίμηνο. Έλεγχος και παρακολούθηση πιστωτικού κινδύνου: <ul style="list-style-type: none"> -Αναθεώρηση του χαρτοφυλακίου υπό μορατώριουμ, -Απόδοση του μηχανισμού MEX & Forborne, -Παρακολούθηση σημαντικών τομεακών κινδύνων χαρτοφυλακίου. 	<ul style="list-style-type: none"> Εστίαση στην ποιότητα του χαρτοφυλακίου. Αναθεώρηση των ορίων έγκρισης. Covid λύσεις. Προσαρμοσμένη διαδικασία προβλέψεων λόγω Covid.
Άλλοι Κίνδυνοι	<ul style="list-style-type: none"> Χαρτοφυλάκιο ναυτιλιακών / κοινοπρακτικών δανείων. Πλάνο ανάκαμψης. Χαρτοφυλάκιο ακινήτων REMU. Απόδοση της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών. Κίνδυνος ακινήτων. Πλαίσιο διακυβέρνησης δεδομένων. 	<ul style="list-style-type: none"> Παρακολούθηση της προόδου, της απόδοσης και της ποιότητας του χαρτοφυλακίου ναυτιλιακών και κοινοπρακτικών δανείων. Διατήρηση εποπτείας στη διαδικασία διακυβέρνησης δεδομένων. Παρακολούθηση της διάθεσης του χαρτοφυλακίου ακινήτων που έχει ανακτήσει η Τράπεζα.
Διακυβέρνηση	<ul style="list-style-type: none"> Αναθεώρηση των όρων εντολής της ΕΔΚ Επιτροπών Πιστώσεων. Θεώρηση της αποτελεσματικότητας της Επιτροπής. Αξιολόγηση του Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου και του Διευθυντή Ασφάλειας Πληροφοριών. Ανασκόπηση των εκθέσεων των επιτροπών διαχείρισης κινδύνου σημαντικών θυγατρικών. Αναθεώρηση όλων των πολιτικών. 	<ul style="list-style-type: none"> Αναθεώρηση των Όρων Αναφοράς της ΕΔΚ. Αναδιάρθρωση της εστίασης και των προτεραιοτήτων της ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.4 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

Θέματα που εξετάστηκαν και ενέργειες που λήφθηκαν από την ΕΔΚ κατά τη διάρκεια του 2020 (συνέχεια)

Ασφάλεια πληροφοριών	<ul style="list-style-type: none"> Αναφορές για την ασφάλεια πληροφοριών. Πλαίσιο εκτίμησης κινδύνων για την ασφάλεια πληροφοριών. Επίπεδα κινδύνου για καλύτερη διακυβέρνηση. Ωριμότητα ελέγχων ασφαλείας / σχετικό πρόγραμμα αποκατάστασης. 	<ul style="list-style-type: none"> Παρακολούθηση των επανασχεδιασμένων βασικών δεικτών κινδύνου για αποτελεσματικότερη μέτρηση σημαντικών πυλώνων ασφαλείας και βελτιστοποίηση των ορίων της Δήλωσης Ανοχής Κινδύνου. Παρακολούθηση συμβάντων ασφαλείας πληροφοριών. Έμφαση στην ενίσχυση της Ασφάλειας Πληροφοριών για καλύτερη εκπλήρωση του ρόλου της και παροχή προστιθέμενης αξίας στην Τράπεζα. Παρακολούθηση των κανονισμών για την Ασφάλεια Πληροφοριών και της προόδου της Τράπεζας.
Κανονιστική επικοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> Έμφαση στην ποιότητα αναφορών στην ΕΚΤ. Παρακολούθηση των πορισμάτων της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (SREP) και των επιτόπιων επιθεωρήσεων. Επανεξέταση της κανονιστικής αλληλογραφίας. 	<ul style="list-style-type: none"> Διατήρηση στενής παρακολούθησης σε ρυθμιστικά θέματα.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις εργασίες της Επιτροπής.

5.5 Επιτροπή Τεχνολογίας

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 10 συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια του 2020 στο επίπεδο της BOC PCL. Η πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις* Επιτροπής Τεχνολογίας το 2020:

Lyn Grobler (Πρόεδρος)	10/10
Anat Bar-Gera (παραιτήθηκε 25 Μαΐου 2020)	3/4
Michael Heger	10/10
Ιωάννης Ζωγραφάκης	10/10
Πόλα Χατζησωτηρίου (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	5/5
Arne Berggren (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	5/5

Σκοπός της Επιτροπής Τεχνολογίας είναι να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκπλήρωση των εποπτικών αρμοδιοτήτων του όσον αφορά τον συνολικό ρόλο της τεχνολογίας στην υλοποίηση της επιχειρηματικής στρατηγικής του Συγκροτήματος, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σημαντικές τεχνολογικές επενδύσεις, την τεχνολογική στρατηγική, τις επιχειρησιακές επιδόσεις και τις τεχνολογικές τάσεις που μπορεί να επηρεάσουν το χαρτοφυλάκιο πελατών ή / και τις υποθέσεις του Συγκροτήματος γενικότερα.

Η Επιτροπή έχει εξουσιοδοτηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι υπεύθυνη:

- Να εξετάζει και να εγκρίνει τον τεχνολογικό προγραμματισμό και στρατηγική του Συγκροτήματος στο πλαίσιο του γενικού πλαισίου στρατηγικής που ενέκρινε το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Να εξετάζει και να εγκρίνει σημαντικές επενδύσεις και δαπάνες τεχνολογίας σύμφωνα με τα όρια που έχουν δοθεί στην Επιτροπή, υπό τον όρο ότι τα όρια αυτά δεν εμπίπτουν στα όρια που επιφυλάσσονται για το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Να παρακολουθεί και να αξιολογεί υφιστάμενες και μελλοντικές τάσεις στην τεχνολογία που μπορεί να επηρεάσουν τα στρατηγικά σχέδια του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των γενικών τάσεων του τραπεζικού τομέα.
- Παρακολούθηση της απόδοσης των τεχνολογικών λειτουργιών του Συγκροτήματος, όπως, μεταξύ άλλων, παράδοση έργων, αρχιτεκτονική τεχνολογίας τεχνικών λειτουργιών και αποτελεσματικότητα σημαντικών τεχνολογικών επενδύσεων.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.5 Επιτροπή Τεχνολογίας (συνέχεια)

- Παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών ασφάλειας πληροφοριών.
- Εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων δραστηριοτήτων σύμφωνα με τους όρους αναφοράς, το πλαίσιο συμμόρφωσης του Συγκροτήματος και άλλες εξουσιοδοτημένες αρχές από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Παρά τα πιο πάνω, η αρμοδιότητα για την επίβλεψη των κινδύνων που συνδέονται με την τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης κινδύνων και της διαχείρισης κινδύνου, παραμένει με την ΕΔΚ.

Η Επιτροπή παρακολούθησε την πρόοδο του ψηφιακού μετασχηματισμού της Τράπεζας και εξέτασε τους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης που επικεντρώθηκαν στη μέτρηση της αύξησης της χρήσης ψηφιακών καναλιών. Το ποσοστό υιοθέτησης ανήλθε στο 73,9% προς το τέλος του έτους. Παρουσίαση της νέας ψηφιακής μάρκας της Τράπεζας «CYON», που περιλαμβάνει όλες τις ψηφιακές προσφορές της Τράπεζας, έγινε στα μέλη της Επιτροπής. Τα έργα που εκτελούνται στην Πληροφορική παρακολουθούνται για να διασφαλιστεί ότι παρέμειναν εντός εύλογων προθεσμιών. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ασφαλιστικών θυγατρικών εξετάστηκε επίσης και παρακολουθήθηκε σε εξαμηνιαία βάση.

Η Επιτροπή εξέτασε την Ετήσια Έκθεση Ασφάλειας Πληροφοριών του 2019 και ενημερώθηκε για τις βασικές προκλήσεις και την πρόοδο που σημειώθηκε στο λειτουργικό μοντέλο InfoSec.

Έχουν δεσμευτεί εξωτερικοί σύμβουλοι για την αξιολόγηση της κινητής εφαρμογής της Τράπεζας και η Επιτροπή ενημερώθηκε για τα αποτελέσματα. Τέλος, η ΕΤ παρακολούθησε την επιτόπια επιθεώρηση της ΕΚΤ της Πληροφορικής με έμφαση στην αποκατάσταση καταστροφών και στην επιχειρηματική συνέχεια.

Η πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

5.6 Επιτροπή Δεοντολογίας

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 11 συνεδριάσεις κατά το 2020 στο επίπεδο της BOC PCL. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής καθώς και η συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις παρουσιάζονται πιο κάτω.

Συμμετοχή μελών κατά τις συναντήσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας το 2020:

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος)	11/11
Lyn Grobler (παραιτήθηκε 31 Μαΐου 2020)	4/4
Μαρία Φιλίππου	11/11
Πανίκος Νικολάου (παραιτήθηκε 31 Μαΐου 2020)	2/4
Michael Heger (διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020)	6/7
Maksim Goldman διορίστηκε 1 Ιουνίου 2020	6/7

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι:

- Να υποστηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην προώθηση του συλλογικού του οράματος για αξίες, συμπεριφορές και κουλτούρα.
- Να εποπτεύει τις προσπάθειες της διεύθυνσης να προωθήσει μια κουλτούρα δεοντολογίας και την κατάλληλη συμπεριφορά εντός του Συγκροτήματος.
- Να εποπτεύει τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα ασκεί τις δραστηριότητές του, εστιάζοντας στην ανάπτυξη μιας πελατοκεντρικής κουλτούρας με γνώμονα την κερδοφορία σε όλες τις δραστηριότητές του, και
- Να εποπτεύει τη συμπεριφορά του Συγκροτήματος σε σχέση με τις εταιρικές και κοινωνικές του υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού κατεύθυνσης και πολιτικών ως προς την προσέγγιση του Συγκροτήματος σε θέματα πελατών και κανονισμών.

Η Επιτροπή επικεντρώνεται στην παροχή εποπτείας βασικών θεμάτων δεοντολογίας και της λειτουργίας της Πειθαρχικής Επιτροπής, στη λήψη αποφάσεων σχετικά με θέματα συμπεριφοράς και κινδύνου φήμης και στη διαχείριση θεμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με σκοπό την οικοδόμηση και διατήρηση της ορθής πελατοκεντρικής κουλτούρας κινδύνου, ελέγχου και οικονομικής ευημερίας.

5. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

5.6 Επιτροπή Δεοντολογίας (συνέχεια)

Η Επιτροπή υποστήριξε την πρωτοβουλία της διεύθυνσης να δημιουργήσει μια ομάδα εργασίας αποτελούμενη από μέλη των τριών λειτουργιών ελέγχου, του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρησιακών γραμμών της οποίας σκοπός είναι η ανάπτυξη ενός προγράμματος δεοντολογίας και η ευθυγράμμιση της οργανωτικής κουλτούρας με στρατηγικούς στόχους. Υπό την καθοδήγηση της Επιτροπής δημιουργήθηκαν διάφορες ροές εργασίας για τον επανασχεδιασμό των αξιολογήσεων απόδοσης, τον εμπλουτισμό των πολιτικών και των διαδικασιών, τη δημιουργία ενός ταμπλό για την κουλτούρα κινδύνου και την ενίσχυση της κουλτούρας κινδύνου και ελέγχου σε ολόκληρο το Συγκρότημα.

Η Επιτροπή υποστήριξε περαιτέρω την πρωτοβουλία για μετάβαση από την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, βασικό ηγετικό στοιχείο για την Τράπεζα Κύπρου - στην Εταιρική Ιθαγένεια και Βιωσιμότητα για να τονίσει ότι ο ρόλος της Τράπεζας στην κοινωνία είναι «Πέρα από την τραπεζική». Αυτή η αλλαγή στρατηγικής θα παρέχει διαφάνεια σε όλες τις πτυχές της επιχειρηματικότητας της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών της για θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και το περιβάλλον, μέσω της δημοσιευμένης Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Υπευθυνότητας.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά με το Κέντρο Καινοτομίας IDEA - μια πρωτοβουλία «πέρα από την τραπεζική» του Συγκροτήματος για τη δημιουργία ενός εκκολαπτηρίου - επιταχυντή για νεοσύστατες επιχειρήσεις και κέντρο επιχειρηματικότητας για νέους επιχειρηματίες και εξέφρασε την υποστήριξή της για τη συνεχή επιτυχία της πρωτοβουλίας αυτής.

Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τον Κώδικα Συμπεριφοράς και εξετάζει τα πειθαρχικά μέτρα και ελέγχους του Συγκροτήματος, όπως παρουσιάζονται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού σε ετήσια βάση.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής έδινε αναφορά στο Διοικητικό Συμβούλιο μετά από κάθε συνεδρίαση για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι διοικητικοί σύμβουλοι ήταν πλήρως ενήμεροι για τις δραστηριότητες της Επιτροπής.

6. Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών

Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών ετοιμάστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της ΕΑΔΑ, σύμφωνα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ. Παρουσιάζεται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Συγκροτήματος για το έτος 2020, μετά την Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης. Πληροφορίες σχετικά με την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, καθώς και στην ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους

Προτεραιότητα του Συγκροτήματος είναι η επικοινωνία με τους μετόχους. Οι αρμοδιότητες του Προέδρου περιλαμβάνουν την εξασφάλιση αποτελεσματικής επικοινωνίας με τους μετόχους και τη διασφάλιση ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι κατανοούν τις απόψεις των μεγάλων επενδυτών. Το Τμήμα Σχέσεων Επενδυτών έχει πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση και ανάπτυξη της εξωτερικής σχέσης του Συγκροτήματος με υφιστάμενους και πιθανούς θεσμικούς επενδυτές και αναλυτές. Ο Πρόεδρος, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, ο Διευθύνων Σύμβουλος, η Εκτελεστική Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και η Διευθύντρια Επενδυτικών Σχέσεων επικοινωνούν εκτενώς με τους υφιστάμενους μετόχους και τους πιθανούς νέους επενδυτές κατά τη διάρκεια ατομικών ή ομαδικών συναντήσεων και σε roadshows και επενδυτικά συνέδρια. Όλες οι συναντήσεις με τους μετόχους διεξάγονται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν κοινοποιούνται πληροφορίες που τυχόν επηρεάζουν τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής.

Η κα Αννίτα Παύλου, Διευθύντρια του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών, διορίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο ως Υπεύθυνη Σχέσεων Επενδυτών, αρμόδια για την επικοινωνία μεταξύ των μετόχων και του Συγκροτήματος από τις 30 Αυγούστου 2016. Πληροφορίες που αφορούν το Συγκρότημα παρέχονται στους μετόχους και πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές με άμεσο και αμερόληπτο τρόπο και χωρίς κόστος.

Το Συγκρότημα παρέχει στους μετόχους και στους πιθανούς επενδυτές πρόσφατη και κατάλληλη οικονομική πληροφόρηση, συμπεριλαμβανομένων της ετήσιας και ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης και αποτελεσμάτων, ανακοινώσεων και παρουσιάσεων μέσω της ιστοσελίδας του (www.bankofcyprus.com). Η ενότητα του Τμήματος Σχέσεων Επενδυτών στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος ενημερώνεται με όλες τις ανακοινώσεις στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και στο ΧΑΚ μόλις αυτές δημοσιοποιούνται. Επίσης περιλαμβάνει στοιχεία επικοινωνίας με το Τμήμα Σχέσεων Επενδυτών.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους (συνέχεια)

Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι λαμβάνουν από τη διεύθυνση ενημέρωση σχετική με σχέσεις επενδυτών σε όλες τις προγραμματισμένες συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Τέτοια ενημέρωση περιλαμβάνει συνήθως αναφορές για την αγορά, για την τιμή της μετοχής και ανάλυση της αξίας της, ενημερώσεις σχετικά με εκθέσεις αναλυτών και ανάλυση μητρώου μετόχων.

Μία από τις ευθύνες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να βεβαιώνεται ότι οι απόψεις, τα θέματα και οι ανησυχίες των μετόχων επικοινωνούνται αποτελεσματικά στο Διοικητικό Συμβούλιο και να βεβαιώνεται ότι οι διοικητικοί σύμβουλοι κατανοούν τις απόψεις των κύριων μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μελέτησε τις απόψεις των κυριότερων μετόχων για τη στρατηγική και τις επιδόσεις της Εταιρίας και αξιολόγησε το επενδυτικό κλίμα ευρύτερα σε συνεργασία με τους εταιρικούς μεσίτες του Συγκροτήματος. Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, κος Ιωάννης Ζωγραφάκης, είναι διαθέσιμος στους μετόχους σε περίπτωση που έχουν θέματα που δεν έχουν λυθεί διαμέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Όλοι οι μέτοχοι της Εταιρίας τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης. Δεν υπάρχουν κάτοχοι αξιών στους οποίους παρέχονται ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Οι μέτοχοι ενημερώνονται έγκαιρα και με ακρίβεια για όλες τις ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, της απόδοσης, της ιδιοκτησίας και της διακυβέρνησης της Εταιρίας.

Σύμφωνα με τον Ιρλανδικό περί Εταιριών Νόμο 2014, ένας ή περισσότεροι μέτοχοι που κατέχουν τουλάχιστον 3% του εκδομένου κεφαλαίου της Εταιρίας, αντιπροσωπεύοντας τουλάχιστον 3% των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου οι οποίοι έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν στη Ετήσια Γενική Συνέλευση, έχουν το δικαίωμα: (α) να εγγράφουν θέματα προς συζήτηση στην ΕΓΣ υπό την προϋπόθεση ότι το θέμα συνοδεύεται από δηλώσεις που δικαιολογούν την συμπερίληψη του ή ένα σχέδιο ψηφίσματος για να εγκριθεί και (β) να καταθέτουν σχέδιο ψηφίσματος για ένα θέμα στην ημερήσια διάταξη της ΕΓΣ. Κάθε τέτοια αίτηση πρέπει να παραληφθεί από την Εταιρία το αργότερο 42 ημέρες πριν τη σχετική συνέλευση.

Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο εάν εγκριθεί με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Οι κύριοι μέτοχοι δεν έχουν διαφορετικά δικαιώματα ψήφου από εκείνα των άλλων μετόχων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η Bank of Cyprus Holdings Public Limited Company ενημερώθηκε για το ακόλουθο κοινοποιούμενο ενδιαφέρον στο μετοχικό της κεφάλαιο:

• Lamesa Holding S.A	9.27%
• Caius Capital	9.59%*
• European Bank for Reconstruction and Development	5.02%
• Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	4.81%
• Senvest Management LLC	4.38%
• Eaton Vance Management	3.50%

*Χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοια οικονομική επίδραση σύμφωνα με τον Κανονισμό 17 (1) (β) του Κανονισμού Διαφάνειας 2007 (Οδηγία 2004/1109 / ΕΚ) της Ιρλανδίας όπως τροποποιήθηκε.

Σύμφωνα με το Ιδρυτικό Έγγραφο της Εταιρίας, στην ΕΓΣ της Εταιρίας το 2020:

- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν να παραχωρήσουν μέχρι και 147,245,978 συνήθεις μετοχές αξίας €0.10 έκαστη και επιπλέον 147,245,978 συνήθεις μετοχές αξίας €0.10 έκαστη στην περίπτωση έκδοσης μετοχών χωρίς εφαρμογή των προτιμησιακών δικαιωμάτων σε κατόχους συνήθων μετοχών (όπως καθορίζεται στην πρόσκληση της συνέλευσης).
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν να εκδόσουν και να κατανέμουν αυτές τις μετοχές ως αν οι πρόνοιες του δικαιώματος προτιμήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 1022 του περί Εταιριών Νόμου του 2014, δεν ισχύουν, νοουμένου ότι η εξουσιοδότηση αυτή περιορίζεται στην έκδοση και την παραχώρηση:
  - (i)σε περίπτωση έκδοσης μετοχών χωρίς εφαρμογή των προτιμησιακών δικαιωμάτων σε κατόχους συνήθων μετοχών στο συνολικό αριθμό συνήθων μετοχών αξίας €0.10 έκαστης που δύναται να εκδοθούν δυνάμει τέτοιας Έκδοσης Δικαιωμάτων Προτίμησης Αγοράς Μετοχών (όπως καθορίζεται στην πρόσκληση της συνέλευσης) και (ii) 22,309,997 συνήθων μετοχών €0.10 έκαστη και
  - 22,309,997 συνήθων μετοχών €0.10 έκαστη.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους (συνέχεια)

- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν επίσης να εκδώσουν, παραχωρήσουν, χορηγήσουν δικαιώματα προαίρεσης ή άλλως πως διαθέσουν επιπρόσθετο πρωτοβάθμιο κεφάλαιο μετατρέψιμο σε μετοχές ((Additional Tier 1 Contingent Equity Conversion Notes) (AT1 ECNs)) που αυτόματα θα μετατρέπεται ή ανταλλάσσεται με συνήθεις μετοχές, νοουμένου ότι αυτό περιορίζεται στην έκδοση, παραχώρηση, χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης ή άλλη διάθεση συνήθων μετοχών συνολικού ονομαστικού ποσού €6,662,999 και AT1 ECNs μετατρέψιμων ή ανταλλάξιμων με συνήθεις μετοχές μέχρι τέτοιο μέγιστο συνολικό ονομαστικό ποσό και οι πρόνοιες του δικαιώματος προτιμήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 1022 του περί Εταιριών Νόμου του 2014, αναφορικά με αυτή την εξουσιοδότηση δεν ισχύουν.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι εξουσιοδοτήθηκαν επίσης να μπορούν να αγοράσουν μέχρι και 44,619,993 σύνθηεις μετοχές της Εταιρίας. Οι αγορές αυτές θα μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο σε επίπεδα τιμών τα οποία οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι εξυπηρετούν γενικά τα συμφέροντα των μετόχων, έχοντας λάβει υπόψη τη συνολική οικονομική θέση της Εταιρίας. Επιπρόσθετα, η ελάχιστη τιμή που μπορεί να καταβληθεί για τις μετοχές αυτές δεν θα είναι μικρότερη από την ονομαστική αξία των μετοχών και η μέγιστη τιμή θα είναι το μεγαλύτερο από το 105% της μέσης αγοραίας τιμής των εν λόγω μετοχών και το ποσό το οποίο προβλέπεται από το Άρθρο 5(1) του Κανονισμού για την Κατάχρηση της Αγοράς της ΕΕ (Προγράμματα Επαναγοράς και Πράξεις Σταθεροποιήσεις).

Η εξουσιοδότηση αυτή που παρέχεται με το κάθε ένα από τα πιο πάνω ψηφίσματα λήγει με την ολοκλήρωση των εργασιών της ΕΓΣ που θα γίνει εντός του 2021 ή στις 25 Αυγούστου 2021, όποιο συμβεί νωρίτερα.

Η ΕΓΣ πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2020 στα κεντρικά γραφεία της Τράπεζας με τους μετόχους να έχουν τη δυνατότητα να ακούσουν τη συνάντηση με ηλεκτρονικά μέσα και τη δυνατότητα ψήφου είτε υποβάλλοντας ένα έντυπο πληρεξουσίου πριν από τη συνεδρίαση ή χρησιμοποιώντας τη δυνατότητα ηλεκτρονικής ψηφοφορίας. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (ο οποίος είναι επίσης πρόεδρος της ΕΔΕΔ) και οι πρόεδροι της ΕΕ, της ΕΔΚ και της ΕΑΔΑ ήταν παρόντες για να ακούσουν τις απόψεις των μετόχων και να απαντήσουν σε ερωτήσεις. Όπως είναι η πρακτική, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρακολούθησαν την ΕΓΣ. Στην ΕΓΣ του 2019, ξεχωριστά ψηφίσματα προτάθηκαν για κάθε ουσιαστικά ξεχωριστό θέμα και η ψηφοφορία διεξήχθη με δημοσκόπηση. Για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των μετόχων, διατίθετο ηλεκτρονική ψήφος μέσω πληρεξουσίου. Οι ψήφοι λαμβάνονται με δημοσκόπηση για συμπερίληψη όλων των ψήφων.

Τα αποτελέσματα της κάθε ΕΓΣ της Εταιρίας καθώς και λεπτομέρειες των ψήφων υπέρ και κατά κάθε ψηφίσματος είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com και κυκλοφορούν στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου και στο ΧΑΚ.

Υπήρξε ένα ψήφισμα για το οποίο υπήρξε αρνητική ψήφος άνω του 20%. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες απόψεις των μετόχων σχετικά με αυτό το θέμα ήταν γνωστές και ότι συγκεκριμένες ενέργειες είχαν προηγουμένως ανακοινωθεί στις 18 Απριλίου 2020, δεν υπήρξε αντίστοιχη ανακοίνωση μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των ψηφοφοριών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκτιμά την ΕΓΣ ως μια σημαντική ευκαιρία για να συναντήσει τους μετόχους. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρίας το 2020 πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις 25 Μαΐου 2021. Το σύνολο του Διοικητικού Συμβουλίου αναμένεται να παραμείνει και θα είναι διαθέσιμο για να απαντήσει στις ερωτήσεις των μετόχων.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο «Κώδικας») που εκδόθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) (5^η (Τροποποιημένη) Έκδοση Ιανουάριος 2019) και ειδικότερα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (η 'Επιτροπή') ετοιμάζει την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση (ΕΓΣ') των μετόχων ως μέρος ης Ετήσιας Έκθεσης του Συγκροτήματος. Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2020 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2021.

Η επιδίωξη του Συγκροτήματος να προσελκύει, να αναπτύσσει, να παρακινεί και να διατηρεί υψηλής αξίας επαγγελματίες θεωρείται θεμελιώδης για την επίτευξη των στόχων και των επιδιώξεων του Συγκροτήματος και τη διασφάλιση ότι τα σωστά άτομα κατέχουν τους σωστούς ρόλους ενώ ταυτόχρονα διαχειρίζεται τη στρατηγική και τις πολιτικές αμοιβών του Συγκροτήματος ώστε να είναι ευθυγραμμισμένη με τους μετόχους του Συγκροτήματος.

2. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών ('ΕΑΔΑ') είναι να διασφαλίζει ότι τα μέλη του προσωπικού συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη προλαμβάνοντας προκλήσεις και ευκαιρίες.

Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή αναθεώρηση των πολιτικών και πρακτικών του για τις αμοιβές και όπου χρειάζεται τις τροποποιεί, με στόχο να βεβαιώνεται ότι είναι συνεπείς και προωθούν τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Κάθε χρόνο, η Επιτροπή προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο, την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών που αποτελεί μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του Συγκροτήματος, η οποία υποβάλλεται στην ΕΓΣ των μετόχων. Η Επιτροπή επίσης εξετάζει τις πληροφορίες που γνωστοποιούνται στη σημείωση αναφορικά με τις Ετήσιες Αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (Σημείωση 50) των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος καθώς και την ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

2.1 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο ρόλος της Επιτροπής περιγράφεται λεπτομερώς στην παράγραφο 5.2 της ετήσιας έκθεσης εταιρικής διακυβέρνησης στη σελίδα 356. Όσον αφορά τις αμοιβές, η HRRC αναλαμβάνει τα εξής:

- Να προτείνει επαρκή αμοιβή που κρίνεται απαραίτητη για την προσέλκυση και διατήρηση επαγγελματιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Να εξετάσει τις ρυθμίσεις αμοιβών των εκτελεστικών διευθυντών του Συγκροτήματος, της ανώτατης διεύθυνσης και την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών ('ΕΑΤ') για τις πολιτικές και τις πρακτικές αμοιβών, την οδηγία για τη διακυβέρνηση της ΚΤΚ, τον Κώδικα ΧΑΚ και τον Κώδικα ΗΒ.
- Να εξετάζει την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής Αμοιβών και να διασφαλίσει ότι αυτή συμμορφώνεται με το Πλαίσιο Αμοιβών της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου μετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και ότι τα μέλη του προσωπικού που μετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και πρακτικών έχουν τη σχετική πραγματογνωμοσύνη και είναι ικανά να διαμορφώσουν ανεξάρτητη άποψη για τη καταλληλότητα της Πολιτικής Αμοιβών και πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης και της καταλληλότητας τους για σκοπούς διαχείρισης κινδύνων.

Στόχος του Συγκροτήματος είναι η ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών και των πρακτικών ανθρώπινου δυναμικού με τους μακροπρόθεσμους στόχους, την ανοχή κινδύνου, το κεφάλαιο, τη διαθεσιμότητα ρευστότητας και τα συμφέροντα των μετόχων, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι η πολιτική αυτή προωθεί και συνάδει με τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, χωρίς να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικά υψηλών κινδύνων.

Στη διαμόρφωση της Πολιτικής Αμοιβών που εφαρμόζει το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες που περιλαμβάνονται στον Κώδικα ΧΑΚ, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Αύγουστο 2014 και ενσωμάτωσε τις απαιτήσεις για τις Πολιτικές Αμοιβών που περιλαμβάνονται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD IV), τις κατευθυντήριες γραμμές για τις συνετές πολιτικές αμοιβών της ΕΑΤ που εκδόθηκαν το Δεκέμβριο 2015, καθώς και υφιστάμενους κανονιστικούς περιορισμούς σχετικούς με τον τραπεζικό τομέα.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 (συνέχεια)

2. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

2.1 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Η Επιτροπή επιθεωρεί και εγκρίνει το περιεχόμενο οποιωνδήποτε ψηφισμάτων που υποβάλλονται για έγκριση στην ΕΓΣ των μετόχων, τα οποία ετοιμάζονται από τη Γραμματέα της Εταιρίας σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του Συγκροτήματος σύμφωνα με το Παράρτημα 3 του Κώδικα και που αφορούν πιθανά σχέδια για αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη μορφή μετοχών, δικαιωμάτων αγοράς μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Ανώτατη διεύθυνση και άλλα βασικά στελέχη

Η Επιτροπή επιθεωρεί και εγκρίνει πακέτα αμοιβής για τους Διευθυντές Διευθύνσεων του Συγκροτήματος, ανώτερους διευθυντές και γενικούς διευθυντές των θυγατρικών συμπεριλαμβανομένων μισθού, συνταξιοδοτικής πολιτικής, δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες μορφές αμοιβών που εισηγείται ο Διευθύνων Σύμβουλος ή οι πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνου (στις περιπτώσεις των επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου) σε συνεννόηση με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Η Επιτροπή επίσης επιθεωρεί τις αξιολογήσεις των Διευθυντών Διευθύνσεων του Συγκροτήματος (εκτός αυτές των επικεφαλής λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου). Οι αξιολογήσεις των ανώτερων διευθυντών και γενικών διευθυντών θυγατρικών εταιριών διενεργούνται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Η Επιτροπή επιθεωρεί και εγκρίνει διορισμούς, μεταθέσεις και απολύσεις Διευθυντών Διευθύνσεων του Συγκροτήματος, ανώτερων διευθυντών και γενικών διευθυντών θυγατρικών εταιριών (εκτός των επικεφαλής των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου) που εισηγείται ο Διευθύνων Σύμβουλος και βεβαιώνεται ότι όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις τηρούνται.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής είναι διαθέσιμος στους μετόχους στην ΕΓΣ να απαντήσει σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις αναφορικά με την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος. Η επικοινωνία με το εργατικό δυναμικό περιγράφεται στην ενότητα 5.2 της ετήσιας Έκθεσης για την Εταιρική Διακυβέρνηση.

3 Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος

3.1 Αρχές του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Οι εταιρίες πρέπει να εφαρμόσουν επίσημη και διαφανή διαδικασία για την ανάπτυξη πολιτικής στο θέμα των αμοιβών των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και για τον καθορισμό των αμοιβών του κάθε διοικητικού συμβούλου ξεχωριστά.

Το ύψος των αμοιβών πρέπει να είναι επαρκές για να προσελκύει και να διατηρεί στην υπηρεσία της Εταιρίας τους διοικητικούς συμβούλους που ενισχύουν τη διοίκηση της Εταιρίας. Μέρος της αμοιβής των εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων θα πρέπει να καθορίζεται με τέτοιο τρόπο, που να συνδέει τις αμοιβές με την απόδοση της Εταιρίας και την επίδοση του ατόμου. Η απόφαση, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή εξουσιοδοτεί μεταβλητή αμοιβή, πρέπει να τη σχετίζει με την απόδοση.

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρίας πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση της Πολιτικής Αμοιβών και των συναφών κριτηρίων, ως επίσης και τα σύνολα των αμοιβών των εκτελεστικών και των μη-εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων.

3.2 Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών

Στόχος των Κατευθυντήριων Γραμμών EAT είναι να εξασφαλίσουν ότι οι πολιτικές και οι πρακτικές αποδοχών ενός ιδρύματος είναι συνεπείς και προωθούν συνετή και αποτελεσματική διαχείριση κινδύνου. Το Συγκρότημα επιδιώκει να βεβαιώνεται ότι εφαρμόζει πολιτικές αμοιβών οι οποίες είναι σε συμμόρφωση με κανονιστικές κατευθυντήριες γραμμές, ενώ την ίδια ώρα λειτουργεί κάτω από νομικούς και κανονιστικούς περιορισμούς.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές EAT, για την ταυτοποίηση των υπαλλήλων των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες θεωρούνται ότι έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος, το Συγκρότημα διατηρεί κατάλογο αυτών των υπαλλήλων, οι οποίοι είναι γνωστοί ως Πρόσωπα που Αναλαμβάνουν Σημαντικό Κίνδυνο ο οποίος αναθεωρείται και εγκρίνεται ετησίως από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 (συνέχεια)

4 Αμοιβές

4.1 Αμοιβές των μη-εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Οι αμοιβές των μη-εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων δεν συνδέονται με την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Οι αμοιβές είναι ανάλογες με τις ευθύνες και τον χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις και τη λήψη αποφάσεων για τη διακυβέρνηση του Συγκροτήματος καθώς και για τη συμμετοχή τους σε επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν συμμετοχές σε διοικητικά συμβούλια θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος. Η ΕΓΣ των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου 2020 ενέκρινε το ίδιο επίπεδο αμοιβών για τα μη-εκτελεστικά μέλη με εκείνο που εγκρίθηκε από την ΕΓΣ των μετόχων στις 14 Μαΐου 2019. Εγκρίθηκαν επίσης αμοιβές για τα μέλη και τον πρόεδρο της Επιτροπής Δεοντολογίας, που ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2019.

Η αμοιβή των μη-εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ούτε ο Πρόεδρος ούτε οποιοσδήποτε διοικητικός σύμβουλος συμμετέχει σε αποφάσεις που σχετίζονται με τη δική του προσωπική αμοιβή.

Η Επιτροπή προτείνει τις πληρωτέες αμοιβές προς τον Πρόεδρο και την Αντιπρόεδρο, ενώ ο Πρόεδρος προβαίνει σε εισηγήσεις για την αμοιβή των μη-εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση από την ΕΓΣ, λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- Το χρόνο που διατίθεται και την προσπάθεια που ασκείται από τους μη-εκτελεστικούς συμβούλους σε συνεδρίες και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Συγκροτήματος,
- Το αναληφθέν επίπεδο κινδύνου,
- Τις αυξημένες απαιτήσεις συμμόρφωσης και αναφοράς,
- Την υποχρέωση μη σύνδεσης της αμοιβής των μη-εκτελεστικών συμβούλων με τη κερδοφορία του Συγκροτήματος,
- Την υποχρέωση μη συμμετοχής των μη-εκτελεστικών συμβούλων στα συνταξιοδοτικά σχέδια του Συγκροτήματος,
- Την υποχρέωση μη συμπερίληψης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ως αμοιβή για τους μη-εκτελεστικούς συμβούλους.

Ούτε ο Πρόεδρος ούτε οποιοσδήποτε διοικητικός σύμβουλος συμμετέχει σε αποφάσεις που σχετίζονται με τη δική του προσωπική αμοιβή. Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών διοικητικών συμβούλων παρατίθενται πιο κάτω:

Θέση	Ετήσιες Αμοιβές (€000)
Πρόεδρος	120
Αντιπρόεδρος	80
Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος	70
Μη-Εκτελεστικά Μέλη	45
Πρόεδροι	
Επιτροπής Ελέγχου	45
Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων	45
Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	30
Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	30
Επιτροπή Τεχνολογίας	30
Επιτροπή Δεοντολογίας	30

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 (συνέχεια)

4 Αμοιβές (συνέχεια)

4.1 Αμοιβές των μη-εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων (συνέχεια)

Μέλη	
Επιτροπής Ελέγχου	25
Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων	25
Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών,	20
Επιτροπής Τεχνολογίας	20
Επιτροπής Δεοντολογίας	20
Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	15

Επιπλέον, το Συγκρότημα αποζημιώνει όλους τους διοικητικούς συμβούλους για έξοδα που πραγματοποιούν κατά την εξάσκηση των καθηκόντων τους.

Οι μη εκτελεστικοί διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν επιστολές διορισμού που μπορούν να ελεγχθούν κατά τις κανονικές εργάσιμες ώρες επικοινωνώντας με την Γραμματέα της Εταιρείας.

4.2 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Η Επιτροπή θεωρεί και εγκρίνει τα πακέτα αμοιβής σε σχέση με την απόδοσή τους. Σύμφωνα με τον Κώδικα ΗΒ, εξετάζονται επίσης οι ακόλουθοι παράγοντες: σαφήνεια, απλότητα, κίνδυνος, προβλεψιμότητα και αναλογικότητα και τέλος ευθυγράμμιση με την κουλτούρα της Εταιρείας. Ο Διευθύνων Σύμβουλος εργοδοτείται από την Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL). Ο Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος (FDCEO) επίσης εργοδοτείται από τη BOC PCL μέχρι την παραίτησή του τον Οκτώβριο του 2020.

Καθώς τα εκτελεστικά μέλη δεν λαμβάνουν καθόλου μεταβλητές αμοιβές, λόγω των περιορισμών που ισχύουν σήμερα, αυτό καθιστά την ετήσια αμοιβή τους πλήρως προβλέψιμη.

Συμβόλαια Εργοδότησης

Οι αμοιβές (μισθοί και φιλοδωρήματα) των εκτελεστικών μελών καθορίζονται στα συμβόλαια εργοδότησης τους, τα οποία έχουν μέγιστη διάρκεια πέντε ετών, εκτός εάν το εκτελεστικό μέλος είναι διορισμένο μέλος της ανώτερης διευθυντικής ομάδας, οπότε οι όροι απασχόλησης είναι με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, με εξαίρεση τον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Το συμβόλαιο του Διευθύνοντα Συμβούλου είναι για περίοδο πέντε ετών με έναρξη την 1η Σεπτεμβρίου 2019.

Το Συγκρότημα προς το παρόν δεν παρέχει εγγυημένες μεταβλητές αμοιβές ή διακριτικές συντάξεις.

Συμφωνίες Τερματισμού Υπηρεσιών

Το συμβόλαιο του κ. Πανίκου Νικολάου συμπεριλαμβάνει ρήτρα τερματισμού με προειδοποίηση έξι μηνών για το σκοπό αυτό είτε από το εκτελεστικό μέλος είτε από την BOC PCL, χωρίς αιτία και η BOC PCL διατηρεί επίσης το δικαίωμα να πληρώσει στο εκτελεστικό μέλος μισθό έξι μηνών αντί της προειδοποίησης για άμεσο τερματισμό. Υπάρχει μια αρχική κλειστή περίοδος τριών ετών κατά τη διάρκεια της οποίας καμία τέτοια προειδοποίηση δεν μπορεί να επιδοθεί είτε από την BOC PCL ή από τον εκτελεστικό διευθυντή, εκτός εάν υπάρχει αλλαγή του ελέγχου της BOC PCL, όπως αυτή ορίζεται στη συμφωνία παροχής υπηρεσιών, οπότε το εκτελεστικό μέλος μπορεί να δώσει προειδοποίηση και δικαιούται περαιτέρω αποζημίωση, όπως καθορίζεται στη συμφωνία παροχής υπηρεσιών.

Οι όροι εργοδότησης του Δρ Πατσαλίδη, Πρώτου Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, βασιζόταν κυρίως στις πρόνοιες της ισχύουσας συλλογικής σύμβασης, οι οποίες προβλέπουν ειδοποίηση ή αποζημίωση εκ μέρους της BOC PCL με βάση τα χρόνια υπηρεσίας και γραπτή προειδοποίηση τεσσάρων μηνών από τον εκτελεστικό Σύμβουλο σε περίπτωση εθελούσιας αποχώρησης. Η αποζημίωση του προσαρμόστηκε για να αντικατοπτρίζει τη θητεία, την αρχαιότητα και την πρόωρη συνταξιοδότησή του.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 (συνέχεια)

4. Αμοιβές (συνέχεια)

4.2 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων (συνέχεια)

Φιλοδώρημα

Δεν προτάθηκε φιλοδώρημα για τους εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους από το Διοικητικό Συμβούλιο για το 2020.

Σχέδια Ωφελημάτων Αφυπηρέτησης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος συμμετέχει σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών σε μεγάλο βαθμό στην ίδια βάση με τους λοιπούς υπαλλήλους. Ο Πρώτος Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος συμμετείχε σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών στην ίδια βάση με τους λοιπούς υπαλλήλους. Τα κύρια χαρακτηριστικά των προγραμμάτων παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το προσωπικό παρουσιάζονται στη Σημείωση 14 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2020.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Κατά το 2020 δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στους εκτελεστικούς διοικητικούς συμβούλους.

Άλλα ωφελήματα

Άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στους εκτελεστικούς συμβούλους περιλαμβάνουν άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στους εργαζομένους, συνεισφορές για ασφάλεια υγείας και ασφάλεια ζωής. Τα σχετικά έξοδα για την Εκτελεστική Διεύθυνση παρουσιάζονται στη Σημείωση 50 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2020.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2020 (συνέχεια)

5. Παράθεση πληροφοριών σχετικά με τις Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων για το έτος 2020

	Αμοιβή για υπηρεσίες* €	Αμοιβή για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του €	Συνολικές Αμοιβές για υπηρεσίες €	Αμοιβή και ωφελήματα από Εταιρίες του ιδίου Συγκροτήματος €	Αμοιβή σε μορφή κέρδους ή/και παραχώρηση bonus €	Εκτίμηση της αξίας ωφελημάτων τα οποία θεωρούνται ότι αποτελούν αμοιβή €	Σύνολο αμοιβών και ωφελημάτων €	Ετήσια Συνεισφορά σε ωφελήματα αφυπηρέτησης €
Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
Πανίκος Νικολάου	530,574		530,574			6,435	537,009	40,000
Χριστόδουλος Πατσαλίδης	214,921	-	214,921	-	-	6,292	221,213	15,037
Μη-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
Τακης Αράπογλου		153,956	153,956				153,956	
Maksim Goldman	-	116,691	116,691	-	-	-	116,691	-
Arne Berggren	-	112,049	112,049	-	-	-	112,049	-
Anat Bar-Gera	-	35,335	35,335	-	-	-	35,335	-
Lyn Grobler	-	135,302	135,302	-	-	-	135,302	-
Πόλα Χατζησωτηρίου		109,474	109,474				109,474	
Michael Heger	-	117,181	117,181	-	-	-	117,181	-
Μαρία Φιλίππου	-	102,150	102,150	-	-	-	102,150	-
Ιωάννης Ζωγραφάκης	-	206,901	206,901	-	-	-	206,901	-
	745,495	1,089,039	1,834,534	-	-	12,727	1,847,261	55,037

* Συμπεριλαμβάνει εισφορές εργοδότη εκτός της εισφοράς σε συνταξιοδοτικές παροχές.

29 Μαρτίου 2021

**Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και
Διαχείρισης Κεφαλαίου** **2020**

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίου.

1. Πιστωτικός κίνδυνος

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής (EAT) και Αρχής Τραπεζών τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, ΜΕΔ ορίζονται τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν έναν από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει πλήρως τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- (ii) Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, αναδιάρθρωσης κινδύνου και πτώχευσης του οφειλέτη.
- (iii) Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 90 μέρες.
- (iv) Εξυηρητούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- (v) Εξυηρητούμενα, ρυθμισμένα δάνεια που έχουν προηγουμένως ταξινομηθεί ως ΜΕΔ τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες.

Ο όρος Δάνεια περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός του ισολογισμού στοιχεία, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία, και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια στο συνολικό τους ποσό χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση.

Εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια σημαντικότητας:

- Όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια των ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυηρητούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυηρητούμενο.
- Εάν ένας μη ιδιώτης οφειλέτης, διατηρεί άνοιγμα με σημαντικές καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών, το συνολικό άνοιγμα του πελάτη ταξινομείται ως μη εξυηρητούμενο, ανεξάρτητα από το πιο πάνω όριο του 20%.
- Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:
  - Έκθεση σε ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €100
  - Έκθεση σε μη ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €500
 και το ποσό σε καθυστέρηση/υπερβαση να είναι τουλάχιστον 1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

Εάν η αδυναμία πληρωμής δεν εντοπιστεί σε προγενέστερο στάδιο, θεωρείται ότι συμβαίνει όταν ένα άνοιγμα παρουσιάζει καθυστερήσεις πάνω από 90 μέρες, ακόμη και όταν οι κανονιστικοί κανόνες επιτρέπουν τον ορισμό αθέτησης υποχρέωσης βάσει των 180 ημερών καθυστέρησης.

Ο ορισμός πιστωτικά απομειωμένα είναι εναρμονισμένος με τον ορισμό της αθέτησης υποχρέωσης ούτως ώστε το Στάδιο 3 να περιλαμβάνει όλα τα δάνεια τα οποία είναι σε αθέτηση υποχρέωσης ή πιστωτικά απομειωμένα.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωριστεί ως πιστωτικά απομειωμένο, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επιμετρούνται ως η διαφορά μεταξύ της μεικτής λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του μέσου.

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Τα ρυθμισμένα ΜΕΔ παύουν να θεωρούνται ως ΜΕΔ και μεταφέρονται εκτός του Σταδίου 3, μόνο όταν ικανοποιούνται όλοι οι πιο κάτω όροι:

- (i) Η επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση υποχρέωσης.
- (ii) Έχει περάσει ένας χρόνος από την επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων.
- (iii) Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους μετά τις ρυθμίσεις, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχία σχετικά με την πλήρη αποπληρωμή του δανείου.
- (iv) Δεν υπάρχει κριτήριο για πιθανότητα μη αποπληρωμής από τον οφειλέτη.
- (v) Ο οφειλέτης έχει πραγματοποιήσει πληρωμές μετά τις ρυθμίσεις ενός μη ασήμαντου ποσού κεφαλαίου (υπάρχουν διαφορετικά όρια κεφαλαίου αναλόγως του τύπου των παροχών).

Όταν ένας λογαριασμός μεταφέρεται εκτός του Σταδίου 3, μεταφέρεται στο Στάδιο 2 για δοκιμαστική περίοδο 6 μηνών. Στο τέλος αυτής της περιόδου, ενεργοποιείται ο δείκτης σημαντικής αύξησης στον πιστωτικό κίνδυνο (SICR) όπως περιγράφεται στην Σημείωση 2.19.3 και το δάνειο είτε μεταφέρεται στο Στάδιο 1 είτε παραμένει στο Στάδιο 2. Η αναστροφή προηγούμενων μη αναγνωρισμένων τόκων για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν πληρούν πλέον τα κριτήρια του Σταδίου 3 παρουσιάζεται στις 'Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'.

Νέος ορισμός αθέτησης υποχρέωσης σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2021

Από 1 Ιανουαρίου 2021 εφαρμόζονται δύο νέες εποπτικές κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες επηρεάζουν την ταξινόμηση των ΜΕΔ και τον υπολογισμό των ημερών σε καθυστέρηση. Συγκεκριμένα, αυτές οι οδηγίες αφορούν τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για το όριο σημαντικότητας για τις πιστωτικές υποχρεώσεις σε καθυστέρηση (EBA/RTS/2016/06) και τις κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης υποχρέωσης δυνάμει του άρθρου 178 (EBA/GL/2016/07).

Ως αποτέλεσμα, τέθηκαν σε εφαρμογή οι πιο κάτω αλλαγές από 1 Ιανουαρίου 2021:

1. Νέος υπολογισμός των ημερών σε καθυστέρηση: βάσει του νέου υπολογισμού, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα ξεκινούν να υπολογίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου ξεπεράσουν το όριο σημαντικότητας (αντί από την πρώτη μέρα που το δάνειο παρουσιάζει καθυστέρηση/υπερβάση). Επίσης, οι ημέρες σε καθυστέρηση θα μηδενίζονται όταν οι καθυστερήσεις/υπερβάσεις του δανείου μειωθούν κάτω από το όριο σημαντικότητας. Οι πληρωμές έναντι του δανείου που δεν μειώνουν τις καθυστερήσεις/υπερβάσεις πιο κάτω από το όριο σημαντικότητας, δεν θα επηρεάζουν τον υπολογισμό του αριθμού των ημερών σε καθυστέρηση.
2. Η έξοδος των ρυθμισμένων ΜΕΔ εναρμονίζεται με τα κριτήρια εξόδου προβληματικών αναδιάρθρωσεων και επιπρόσθετα των πιο πάνω, οι παρακάτω όροι θα πρέπει επίσης να ικανοποιούνται:
Έχει παρέλθει ένας χρόνος από το τελευταίο από τα πιο κάτω γεγονότα:
  - α. την ημερομηνία αναδιάρθρωσης
  - β. την ημερομηνία όπου η έκθεση ταξινομήθηκε ως μη εξυπηρετούμενη
  - γ. την καταβολή τόκων και κεφαλαίου για τουλάχιστον 12 μήνες
3. Τα μη εξυπηρετούμενα μη ρυθμισμένα χρηματοοικονομικά ανοίγματα, παύουν να θεωρούνται ΜΕΔ, μόνο όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:
  - α. Έχει παρέλθει δοκιμαστική περίοδος τριών μηνών
  - β. Δεν συνεχίζει να υπάρχει πιθανότητα να προκληθεί αθέτηση υποχρέωσης
  - γ. Δεν υπάρχει κριτήριο για πιθανότητα μη αποπληρωμής από τον οφειλέτη
4. Βάσει του νέου ορισμού αθέτησης υποχρέωσης, το κριτήριο σημαντικότητας του 20% και το κριτήριο των ημερών σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, δεν θα ισχύουν για όλα τα άλλα ανοίγματα εκτός από τα ανοίγματα σε ιδιώτες, δηλαδή οποιοδήποτε ΜΕΔ, για οποιοδήποτε λόγο, θα ταξινομηθεί ως ΜΕΔ σε επίπεδο πελάτη.

Η Τράπεζα θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών.

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν την ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση τα πρότυπα αναφοράς της EAT.

31 Δεκεμβρίου 2020	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές αλλαγές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ¹	Από τα οποία ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές αλλαγές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία ΜΕΔ
			€000	€000			€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	50,771	1	-	-	1,949	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	115,668	10,494	17,303	4,568	7,232	5,545	2,604	1,907
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	5,364,716	574,205	499,948	304,406	272,331	245,647	106,238	101,989
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ²	3,797,095	387,568	327,344	193,938	230,595	210,511	91,092	87,496
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ²	4,042,172	346,607	367,083	193,959	154,807	139,915	77,104	74,009
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	614,135	75,550			42,791			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	997,904	134,135			80,885			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1,123,380	19,836			12,766			
Ακίνητα	1,129,066	140,532			30,355			
Βιομηχανία	376,551	45,142			28,185			
Άλλοι κλάδοι	1,123,680	159,010			77,349			
Νοικοκυριά	5,160,342	1,055,706	821,614	544,408	523,938	495,784	231,313	221,722
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ²	4,059,939	882,336	690,514	465,939	396,275	382,063	185,648	178,570
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ²	622,102	133,351	89,725	68,763	82,951	74,473	33,363	32,285
	10,691,497	1,640,406	1,338,865	853,382	805,450	746,976	340,155	325,618
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση	1,341,255	1,312,166	754,795	731,624	848,218	832,419	447,731	434,657
Σύνολο στον ισολογισμό	12,032,752	2,952,572	2,093,660	1,585,006	1,653,668	1,579,395	787,886	760,275

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2019	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές αλλαγές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις			
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος ³	Από τα οποία ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συσσωρευμένες απομειώσεις, συσσωρευμένες αρνητικές αλλαγές στην εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου και προβλέψεις	Από τα οποία ΜΕΔ	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία ΜΕΔ			Συνολικά δάνεια με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία ΜΕΔ
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες								
Γενικές κυβερνήσεις	55,814	1	-	-	2,282	-	-	-
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	123,284	27,379	18,434	2,311	16,483	14,761	1,411	407
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	6,128,218	1,288,813	1,134,766	661,060	610,910	592,856	266,549	260,846
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ⁴	4,584,026	1,040,253	763,516	539,503	557,775	543,136	248,642	244,345
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ⁴	4,207,873	839,562	750,569	468,166	395,380	383,407	203,513	199,692
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	812,724	259,780			133,783			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	1,279,166	362,349			170,071			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1,038,305	47,273			27,680			
Ακίνητα	1,192,489	230,936			79,517			
Βιομηχανία	440,827	105,283			60,973			
Άλλοι κλάδοι	1,364,707	283,193			138,886			
Νοικοκυριά	6,070,852	2,210,378	1,536,463	1,209,883	1,026,652	1,004,987	485,530	477,625
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ⁴	4,709,032	1,757,975	1,263,461	997,027	743,219	729,423	373,841	367,909
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ⁴	759,375	266,385	170,999	145,815	147,078	142,656	65,325	64,573
	12,378,168	3,526,571	2,689,663	1,873,254	1,656,327	1,612,604	753,490	738,878
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση	173,881	172,880	42,803	42,646	147,952	147,903	35,065	35,056
Σύνολο στον ισολογισμό	12,552,049	3,699,451	2,732,466	1,915,900	1,804,279	1,760,507	788,555	773,934

³ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

⁴ Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προστίθενται μεταξύ τους γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης**2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία**

Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία προκύπτουν από εκχωρημένες εξασφαλίσεις έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυμένο εάν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις και, ως εκ τούτου, δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα Bank of Cyprus Holdings (το Συγκρότημα) για περαιτέρω απαιτήσεις εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €2,958,877 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (31 Δεκεμβρίου 2019: €2,850,429 χιλ.).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως μη επιβαρυμένο εάν δεν έχει εκχωρηθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων χρηματοδοτήσεων και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις. Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν ενδεχομένως να εκχωρηθούν και σε αυτά που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €15,033,868 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €14,408,148 χιλ.) τα οποία μπορούν ενδεχομένως να εκχωρηθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €2,173,289 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2019: €2,525,161 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα στη σημερινή τους μορφή για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι κατηγοριοποιημένα ως επιβαρυμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 2019 χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφαλίσεις έναντι της διαθέσιμης χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και του καλυμμένου ομολόγου.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ονομαστικής αξίας €1,017 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2020 (2019: €1,000 εκατ.) στην Κύπρο, τα οποία εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για την έκδοση του καλυμμένου ομολόγου από την Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (BOC PCL) το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιόγραφων. Επίσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2020 στεγαστικά δάνεια ονομαστικής αξίας €1,827 εκατ. (2019: €1,498 εκατ.) στην Κύπρο, είχαν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ (Σημ. 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020).

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος και το βαθμό στον οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης ή για άλλους σκοπούς. Η λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται πιο κάτω:

31 Δεκεμβρίου 2020	Επιβαρυμένα	Μη επιβαρυμένα		Σύνολο
	Εκχωρημένα ως εξασφάλιση	Διαθέσιμα ενδεχομένως ως εξασφάλιση	Μη άμεσα διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	78,831	5,389,179	588,089	6,056,099
Επενδύσεις	37,105	1,837,573	38,436	1,913,114
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2,842,941	6,150,122	892,984	9,886,047
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	630,931	630,931
Ακίνητα	-	1,656,994	22,849	1,679,843
Σύνολο στον ισολογισμό	2,958,877	15,033,868	2,173,289	20,166,034

Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)**2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)****2.1 Επιβαρυνμένα και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)**

31 Δεκεμβρίου 2019	Επιβαρυνμένα	Μη επιβαρυνμένα		Σύνολο
	Εκχωρημένα ως εξασφάλιση	Διαθέσιμα ενδεχομένως ως εξασφάλιση	Μη άμεσα διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	90,437	4,774,845	515,641	5,380,923
Επενδύσεις	222,961	1,633,571	49,298	1,905,830
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	2,537,031	6,271,879	1,912,931	10,721,841
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	26,217	26,217
Ακίνητα	-	1,727,853	21,074	1,748,927
Σύνολο στον ισολογισμό	2,850,429	14,408,148	2,525,161	19,783,738

Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και επενδύσεις σε ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν εκχωρηθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης από τις Κεντρικές Τράπεζες (ΕΚΤ και ΚΤΚ) (Σημείωση 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020) και για το καλυμμένο ομόλογο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, επενδύσεις σε ομόλογα χρησιμοποιήθηκαν κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 δε χρησιμοποιήθηκαν καθόλου επενδύσεις ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες, καθώς αυτές έληξαν κατά τη διάρκεια του 2020. Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται επίσης και ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο ομόλογο (Σημείωση 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020). Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά περιουσιακά στοιχεία τα οποία τοποθετούνται σε τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA/GMRA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των σχετικών συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς και (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως μέρος των συμπληρωματικών περιουσιακών στοιχείων για το καλυμμένο ομόλογο.

Η BOC PCL διατηρεί Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιόγραφων σύμφωνα με τον Περί Καλυμμένων Αξιόγραφων Νόμο της Κύπρου και την Περί Καλυμμένων Αξιόγραφων Οδηγία της ΚΤΚ. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιόγραφων, η BOC PCL έχει εκδομένα καλυμμένα αξιόγραφα ύψους €650 εκατ. εξασφαλισμένα με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο. Στις 6 Ιουνίου 2018, οι όροι των καλυμμένων αξιόγραφων τροποποιήθηκαν ώστε η ημερομηνία λήξης να είναι η 12 Δεκεμβρίου 2021 και το επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 2.50% σε τριμηνιαία βάση. Τα καλυμμένα αξιόγραφα διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου και φέρουν όρους conditional Pass-Through. Όλα τα αξιόγραφα κρατούνται από την BOC PCL. Τα καλυμμένα αξιόγραφα αποτελούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ.

Τα μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία που ενδεχομένως να είναι διαθέσιμα να δεσμευτούν ως εξασφάλιση περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυνμένα στοιχεία και μπορούν να εκχωρηθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)**

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να εκχωρηθούν ως εξασφάλιση αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης, αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο νομικός τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στην Εταιρία ή θυγατρική της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον πιο πάνω ή πιο κάτω πίνακα, αφού κατά κύριο λόγο ανήκουν στους ασφαλιζόμενους.

Η λογιστική και εύλογη αξία των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων επενδύσεων του Συγκροτήματος κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και 31 Δεκεμβρίου 2019 είναι ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία επιβαρυμένων επενδύσεων	Λογιστική αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων	Εύλογη αξία μη επιβαρυμένων επενδύσεων
	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	-	-	204,270	204,270
Ομόλογα	37,105	37,601	1,671,739	1,688,644
Σύνολο επενδύσεων	37,105	37,601	1,876,009	1,892,914

31 Δεκεμβρίου 2019				
Μετοχές	-	-	167,823	167,823
Ομόλογα	222,961	223,362	1,515,046	1,531,336
Σύνολο επενδύσεων	222,961	223,362	1,682,869	1,699,159

2.2 Ρύθμιση ρευστότητας

Το Συγκρότημα πρέπει να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) σύμφωνα με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (συμπληρωματικός κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/61). Το Συγκρότημα παρακολουθεί επίσης, τη θέση του έναντι του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) όπως προτείνεται στο πλαίσιο της Βασιλείας III και αναμένεται να γίνει εποπτικός δείκτης κάτω από το Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) τον Ιούνιο 2021 με ελάχιστη απαίτηση ύψους 100%.

Ο ΔΚΡ έχει σχεδιαστεί για να εστιάζει στη βραχυπρόθεσμη ανθεκτικότητα του προφίλ του Συγκροτήματος αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας διασφαλίζοντας ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Ο ΔΚΣΧ έχει αναπτυχθεί για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, το Συγκρότημα πληρούσε όλες τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020, ο ΔΚΡ ανήλθε σε 254% για το Συγκρότημα (σε σύγκριση με 208% στις 31 Δεκεμβρίου 2019) και ήταν σε συμμόρφωση με την ελάχιστη εποπτική απαίτηση ύψους 100%. Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ο ΔΚΣΧ του Συγκροτήματος, σύμφωνα με τα πρότυπα της Βασιλείας III, ανήλθε σε 139% (σε σύγκριση με 127% στις 31 Δεκεμβρίου 2019).

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)**2.3 Ρευστά Αποθεματικά**

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα ρευστά αποθεματικά του Συγκροτήματος:

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	31 Δεκεμβρίου 2020			31 Δεκεμβρίου 2019		
	Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61		Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά	Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2015/61	
		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α		Επίπεδο 1	Επίπεδο 2Α
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	5,568,431	5,568,431	-	4,898,360	4,898,361	-
Υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες	248,839	-	-	147,086	-	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	1,409,850	1,240,773	133,073	1,214,197	1,115,196	124,763
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	762,001	-	-	1,116,249	-	-
Σύνολο	7,989,121	6,809,204	133,073	7,375,892	6,013,557	124,763

Τα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά παρουσιάζουν τα συνολικά ρευστά περιουσιακά στοιχεία όπως αυτά προσδιορίζονται στην Πολιτική Ρευστότητας της BOC PCL. Τα ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ σύμφωνα με το κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 παρουσιάζουν τα ρευστά περιουσιακά στοιχεία βάσει του ορισμού στον προαναφερόμενο κανονισμό, δηλαδή Υψηλής Ποιότητας Ρευστοποιήσιμα Περιουσιακά Στοιχεία (ΥΠΡΠΣ).

Τα υπόλοιπα και καταθέσεις με τράπεζες δεν περιλαμβάνονται στα Ρευστά αποθεματικά σύμφωνα με το ΔΚΡ, καθότι δε θεωρούνται ΥΠΡΠΣ (είναι μέρος των εισροών του ΔΚΡ).

Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Ρευστά αποθεματικά βάσει του ΔΚΡ παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μειωμένες κατά τους συνήθεις συντελεστές όπως περιγράφεται στον κανονισμό του ΔΚΡ. Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις στα Εσωτερικά Ρευστά Αποθεματικά περιλαμβάνουν όλες τις αποδεκτές επενδύσεις από το ΔΚΡ ή/και την ΕΚΤ και παρουσιάζονται σε αγοραίες αξίες μείον έκπτωση τιμής, βάσει εκπτώσεων τιμής και μεθοδολογίας της ΕΚΤ.

Τέλος, η διαθέσιμη ρευστότητα με την ΕΚΤ δεν είναι μέρος των Ρευστών αποθεματικών βάσει του ΔΚΡ, καθότι τα δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία με την ΕΚΤ δεν είναι αποδεκτά για το ΔΚΡ, αλλά αποτελούν αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία μόνο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων του Συγκροτήματος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των Ρευστών Αποθεματικών.

Σε συνέχεια της πανδημίας του COVID-19, η ΕΚΤ έχει υιοθετήσει ένα ευρύ φάσμα μέτρων πολιτικής, για τον μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης και για να διασφαλίσει πως οι τράπεζες που είναι κάτω από την άμεση εποπτεία της, θα μπορούν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το ρόλο τους για χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Παρατίθεται πιο κάτω συνοπτική περιγραφή των κύριων μέτρων που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στη ρευστότητα των τραπεζών.

**Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)****2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)****2.3 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)**

Η ΕΚΤ ανακοίνωσε πως θα επιτρέψει στις τράπεζες να λειτουργούν κάτω από τον ελάχιστο καθορισμένο Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας του 100%, τουλάχιστο μέχρι το τέλος του 2021. Το πακέτο των μέτρων χαλάρωσης των εξασφαλίσεων που υιοθετήθηκε, οδήγησε στην ενίσχυση της δανειοληπτικής ικανότητας της BOC PCL στις πράξεις της ΕΚΤ και στη βελτίωση των αποθεμάτων ρευστότητας ως αποτέλεσμα χαμηλότερων εκπτώσεων τιμής που εφαρμόστηκαν στις αποδεκτές από την ΕΚΤ εξασφαλίσεις που κατέχουν οι τράπεζες, οι οποίες αποτελούνται από ομόλογα και Πρόσθετες Δανειακές Απαιτήσεις (Additional Credit Claims (ACC)). Τα μέτρα χαλάρωσης των εξασφαλίσεων έχουν σχεδιαστεί ως προσωρινά μέτρα (με εξαίρεση τη μείωση των περικοπών αποτίμησης των Πρόσθετων Δανειακών Απαιτήσεων, που είναι μόνιμη), τα οποία θα είναι σε ισχύ μέχρι τον Ιούνιο 2022, και θα αναθεωρηθούν πριν την ημερομηνία αυτή. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ έχει διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου των ACC, επεκτείνοντας το εύρος των επιλέξιμων δανείων που είναι αποδεκτά ως εξασφάλιση. Αναφορικά με τις υφιστάμενες εξασφαλίσεις, ΕΚΤ έχει ανακοινώσει αλλαγές στους κανόνες των εξασφαλίσεων, κάνοντας προσωρινά αποδεκτές εξασφαλίσεις με δείκτες διαβάθμισης χαμηλότερες της επενδυτικής βαθμίδας, όχι πιο κάτω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο διαβάθμισης.

Επιπλέον, το πακέτο μέτρων περιλαμβάνει μέτρα για την παροχή στήριξης της ρευστότητας στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ζώνης του ευρώ, όπως σειρά πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (Longer-Term Refinancing Operations (LTROs)) οι οποίες διεξήχθησαν από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο 2020 ούτως ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να μεταφέρουν τα υφιστάμενα ποσά από πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης σε στοχευόμενες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (Targeted Longer-Term Refinancing Operations (TLTRO III)), καθώς και σημαντικές ευνοϊκές τροποποιήσεις στους όρους και τα χαρακτηριστικά των στοχευόμενων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (TLTRO) III. Επίσης, έχει εισαχθεί μια νέα σειρά μη στοχευόμενων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης λόγω πανδημίας (Pandemic Emergency Longer-Term Refinancing Operations (PELTROs)).

3. Άλλοι κίνδυνοι**3.1 Λειτουργικός κίνδυνος**

Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος από άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις που προκύπτουν από ανεπαρκείς ή μη επιτυχείς εσωτερικές διαδικασίες, ανθρώπινους χειρισμούς και συστήματα, ή εξωτερικά γεγονότα. Το Συγκρότημα συμπεριλαμβάνει τον κίνδυνο συμμόρφωσης, το νομικό κίνδυνο και τον κίνδυνο φήμης.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου σχετίζεται άμεσα με τις αποτελεσματικές και επαρκείς διοικητικές πρακτικές και υψηλού επιπέδου πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στοχεύει στη διατήρηση ενός ισχυρού εσωτερικού πλαισίου διακυβέρνησης και διαχείρισης της έκθεσης σε λειτουργικούς κινδύνους, μέσω ολοκληρωμένων διαδικασιών που διέπουν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, το μετριασμό και την παρακολούθηση των κινδύνων αυτών.

Οι κύριοι στόχοι της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στο Συγκρότημα είναι: (i) η ανάπτυξη της επίγνωσης για το λειτουργικό κίνδυνο και της κατάλληλης κουλτούρας, (ii) η έγκαιρη παροχή επαρκούς πληροφόρησης προς τη διοίκηση του Συγκροτήματος σε όλα τα επίπεδα, σε σχέση με το προφίλ λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο εταιρίας, μονάδας και λειτουργιών, έτσι ώστε να διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων για ενέργειες μετριασμού/ελέγχου κινδύνων, και (iii) ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι λειτουργικές ζημιές δεν οδηγούν σε ουσιαστικές αρνητικές συνέπειες στο Συγκρότημα και ότι ο αντίκτυπος στην κερδοφορία και στην επίτευξη των εταιρικών στόχων του Συγκροτήματος περιορίζεται.

Λειτουργικοί κίνδυνοι δύνανται να προκύψουν από όλες τις επιχειρηματικές μονάδες και δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου από τη φύση τους καλύπτουν ένα εξαιρετικά ευρύ φάσμα κινδύνων. Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των σημαντικών λειτουργικών κινδύνων, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που υιοθέτησε το Συγκρότημα βασίζεται στο μοντέλο των τριών γραμμών άμυνας (three lines of defence model), μέσω του οποίου η ανάληψη της ευθύνης για τους κινδύνους (risk ownership) επιμερίζεται στις διάφορες μονάδες του οργανισμού. Η πρώτη γραμμή άμυνας αποτελείται από τη διεύθυνση και το προσωπικό που έχουν την άμεση ευθύνη για την καθημερινή διεκπεραίωση των εργασιών και της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου. Ο επικεφαλής της κάθε επιχειρηματικής μονάδας φέρει την ευθύνη για τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητες της συγκεκριμένης μονάδας, ως αναπόσπαστο μέρος των επιχειρησιακών αρμοδιοτήτων της μονάδας.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.1 Λειτουργικός κίνδυνος (συνέχεια)

Η δεύτερη γραμμή άμυνας αποτελείται από τη μονάδα διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, ο ρόλος της οποίας είναι η εποπτεία του λειτουργικού κινδύνου, και η ανεξάρτητη και αντικειμενική επίβλεψη αλλά και αμφισβήτηση των πρακτικών διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων που εφαρμόζονται από το προσωπικό που απαρτίζει την πρώτη γραμμή άμυνας. Η δεύτερη γραμμή άμυνας υποστηρίζεται και από άλλες εξειδικευμένες λειτουργίες ελέγχου και υποστήριξης, όπως αυτές παρέχονται από τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης Συγκροτήματος, τη Νομική Υπηρεσία και τις Υπηρεσίες Ασφάλειας Πληροφοριών. Η τρίτη γραμμή άμυνας, αφορά την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου που παρέχει ανεξάρτητη επιβεβαίωση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος.

Κατά τη διάρκεια του 2020, οι πρωτοφανείς συνθήκες που δημιουργήθηκαν λόγω της πανδημίας του COVID-19, επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τις δραστηριότητες της Υπηρεσίας Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου. Συγκεκριμένα, σε ό τι αφορά τη διασφάλιση συνέχισης εργασιών, το Πλάνο Διαχείρισης Πανδημίας της BOC PCL τέθηκε σε εφαρμογή στις αρχές Φεβρουαρίου 2020, μέσω της διεξαγωγής εργασιών σε όλες τις κρίσιμες υπηρεσίες της BOC PCL από ξεχωριστές τοποθεσίες και την παροχή δυνατότητας για εξ' αποστάσεως εργασία σε αριθμό μελών του προσωπικού, όπου αυτό ήταν εφικτό. Η Ομάδα Διαχείρισης Πανδημίας (ΟΔΠ) ενεργοποιήθηκε και παρείχε πληροφόρηση σε τακτά χρονικά διαστήματα στην Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων, με στόχο την έγκαιρη και αποτελεσματική διαχείριση της απειλής της πανδημίας, μέσω μιας σειράς μέτρων που λήφθηκαν και ανακοινώθηκαν στα μέλη του προσωπικού και τους πελάτες.

Επιπρόσθετα, η παρακολούθηση περιστατικών απάτης εντάχθηκε από την αντίστοιχη μονάδα της BOC PCL, λόγω της ραγδαία αυξανόμενης στροφής των πελατών προς τα ψηφιακά κανάλια εξυπηρέτησης. Η Μονάδα Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου κλήθηκε επίσης να αξιολογήσει αυξημένο αριθμό διαφοροποίησης διαδικασιών/μεθόδων, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες λόγω των ειδικών συνθηκών που ανέκυψαν από την πανδημία του COVID-19.

Πέραν των μέτρων που λήφθηκαν για αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19, οι συνεχείς δραστηριότητες/πρωτοβουλίες που υλοποιήθηκαν με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: (i) αναβάθμιση του συστήματος απάτης e-banking προς το τέλος του 2020, συμπεριλαμβανομένων βελτιωμένων κανόνων του συστήματος, της ροής εργασίας και πολυκαναλικών ολιστικών προειδοποιήσεων (alerts) (ii) εφαρμογή λειτουργίας ανίχνευσης, προς το τέλος του 2020, του νέου συστήματος απάτης καρτών (iii) παροχή εκπαίδευσης μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής εκπαίδευσης (e-learning) στα μέλη του προσωπικού και της ανώτερης διεύθυνσης σε σχέση με τις βασικές αρχές Διαχείρισης Απάτης, (iv) δημιουργία 'Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Συνεργατών' κάτω από την Υπηρεσία Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, η οποία συνέταξε την 'Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων Συνεργατών' (που αντικατέστησε την 'Πολιτική Αναθέσεων σε Τρίτους') και τη σχετική διαδικασία που εφαρμόστηκε το Σεπτέμβριο 2020, και (v) συνεχείς αναθεωρήσεις και βελτιώσεις των εσωτερικών πολιτικών και διαδικασιών που άπτονται της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου, ως επίσης και της σχετικής βάσης δεδομένων (ORM database).

Τα περιστατικά λειτουργικού κινδύνου κατηγοριοποιούνται και καταγράφονται στη βάση καταχώρησης λειτουργικών ζημιών του Συγκροτήματος (RCMS), η οποία εξυπηρετεί ως επιχειρηματικό εργαλείο ενσωμάτωσης όλων των δεδομένων ελέγχου κινδύνων (κινδύνους, περιστατικά ζημιών, δείκτες παρακολούθησης κινδύνων), ώστε να παρέχει μια ολιστική προσέγγιση σε ό τι αφορά τον εντοπισμό κινδύνων, τη λήψη διορθωτικών ενεργειών και τη στατιστική τους ανάλυση. Κατά τη διάρκεια του 2020, καταγράφηκαν 314 περιστατικά με ποσό μεικτής ζημιάς ίσο ή μεγαλύτερο από €1,000 το καθένα, συμπεριλαμβανομένων και περιστατικών προηγούμενων χρόνων (κυρίως νομικών υποθέσεων) για τα οποία οι ζημιές πραγματοποιήθηκαν το 2020 (2019: 562 περιστατικά).

Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή ενδυνάμωση της κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων και αύξησης της ευαισθητοποίησης/επαγρύπνησης των μελών του προσωπικού για τα θέματα που αφορούν λειτουργικούς κινδύνους μέσω συνεχούς εκπαίδευσής του προσωπικού (τόσο υπό μορφή σεμιναρίου σε τάξη εργαστηρίου, τα οποία αναστάληκαν το 2020 λόγω των συνθηκών του COVID-19, όσο και υπό μορφή ηλεκτρονικής μάθησης).

Το Συγκρότημα διατηρεί επίσης επαρκή ασφαλιστικά συμβόλαια, για κάλυψη απρόβλεπτων σημαντικών λειτουργικών ζημιών.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.1 Λειτουργικός κίνδυνος (συνέχεια)

Η επιχειρησιακή ευρωστία αντιμετωπίζεται ως προτεραιότητα και ως εκ τούτου το Συγκρότημα δίνει ιδιαίτερη σημασία στη διαρκή βελτίωση των σχετικών σχεδίων, με σκοπό την επιτυχή και έγκαιρη ανάκτηση των εργασιών σε περίπτωση που επισυμβεί ένα καταστροφικό γεγονός, όπως η πανδημία του COVID-19.

3.2 Κανονιστικός κίνδυνος

Κανονιστικό Πλαίσιο

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας για μια Ευρωπαϊκή Ένωση Τραπεζών, ο Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 (Κανονισμός ΕΕΜ) δημιούργησε έναν Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ) σύμφωνα με τον οποίο έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ βασικά καθήκοντα προληπτικής εποπτείας πιστωτικών ιδρυμάτων στην Ευρωζώνη και σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ που συμμετέχουν στον ΕΕΜ (μαζί με τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης, τα "συμμετέχοντα κράτη μέλη στον ΕΕΜ"), με άλλες εποπτικές λειτουργίες να ανατίθενται στις Εθνικές Αρμόδιες Αρχές (ΕΑΑ) των συμμετεχόντων κρατών μελών στον ΕΕΜ.

Η ΕΚΤ ασκεί τις αρμοδιότητες προληπτικής εποπτείας της δυνάμει του Κανονισμού ΕΕΜ σε συνεργασία με τις ΕΑΑ στα συμμετέχοντα κράτη μέλη στον ΕΕΜ. Η σχετική ΕΑΑ στην Κύπρο είναι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Οι ΕΑΑ εξακολουθούν να είναι υπεύθυνες για εποπτικά θέματα που δεν έχουν ανατεθεί στην ΕΚΤ, όπως η επαγγελματική συμπεριφορά, η προστασία των καταναλωτών, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, οι υπηρεσίες πληρωμών και η ρύθμιση υποκαταστημάτων τραπεζών τρίτων χωρών.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης

Η ΕΕ έχει επίσης εγκαθιδρύσει έναν Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ), δυνάμει του Κανονισμού Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΕ) αριθ. 806/2014 στα πλαίσια της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης Τραπεζών. Δυνάμει του ΕΜΕ, μια ενιαία διαδικασία εξυγίανσης εφαρμόζεται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα σε κράτη μέλη της ΕΕ που είναι συμμετέχοντα κράτη μέλη στον ΕΕΜ. Αυτή η διαδικασία συντονίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) κι ένα ενιαίο ταμείο εξυγίανσης (ΕΤΕ). Η ΒΟC PCL είναι υπό την εποπτεία του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) και κατά συνέπεια του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ). Το ΕΣΕ ενεργεί ως αρχή εξυγίανσης για το Συγκρότημα.

Ο Κανονισμός ΕΜΕ είναι στενά συνδεδεμένος με την Οδηγία της ΕΕ για την Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων 2014/59/ΕΕ (BRRD). Για πιστωτικά ιδρύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΕΕΜ, το ΕΣΕ αναλαμβάνει ουσιαστικά το ρόλο της εθνικής αρμόδιας αρχής εξυγίανσης που έχει συσταθεί βάσει της Οδηγίας για την Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) (η οποία, στην περίπτωση του Συγκροτήματος, είναι η ΚΤΚ). Η ΒΟC PCL εποπτεύεται από το ΕΣΕ.

Εποπτεία του Συγκροτήματος

Η ΒΟC PCL είναι ένα σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα για τους σκοπούς του Κανονισμού ΕΕΜ και έχει καθοριστεί από την ΚΤΚ ως Άλλο Συστημικά Σημαντικό Ίδρυμα (O-SII). Το Συγκρότημα υπόκειται σε από κοινού εποπτεία από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ για τους σκοπούς των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας. Η ΒΟC PCL ρυθμίζεται περαιτέρω και εποπτεύεται από την ΚΤΚ σε σχέση με θέματα που δεν εμπίπτουν στην εποπτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βάσει του Κανονισμού ΕΕΜ.

Η ΒΟCΗ και η ΒΟC PCL ρυθμίζονται επίσης από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) υπό την ιδιότητά της ως εποπτική αρχή για τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) και τον έλεγχο των εκδοτών κινητών αξιών που είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ. Επιπρόσθετα, ορισμένα μέλη του Συγκροτήματος ρυθμίζονται επίσης σε αυτόνομη βάση από την ΕΚΚ υπό την ιδιότητά της ως αρμόδια εποπτική αρχή για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών (MiFID)/δραστηριοτήτων διαχείρισης ΟΣΕΚΑ (UCITS), ενώ οι δύο ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος ρυθμίζονται από την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών στην Κύπρο για ασφαλιστικές υπηρεσίες.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)**3.2 Κανονιστικός κίνδυνος** (συνέχεια)**Εποπτεία του Συγκροτήματος** (συνέχεια)

Οι μετοχές της BOCH είναι εισηγμένες στο τυπικό τμήμα εισαγωγής της Επίσημης Λίστας της Αρχής Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς (ΑΧΣ) και διαπραγματεύονται στην κύρια αγορά για εισηγμένες αξίες του Χρηματιστηρίου Αξιών του Λονδίνου. Επίσης είναι εισηγμένες στο ΧΑΚ και προς διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ. Ως αποτέλεσμα, η BOCH υπόκειται σε εποπτεία από τις ακόλουθες αρμόδιες αρχές:

- την ΑΧΣ σε σχέση με τη συμμόρφωσή της με τον Κανονισμό Κατάχρησης Αγοράς (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (ΚΚΑ) και τις ισχύουσες διατάξεις των Κανόνων Εισαγωγής και των Κανόνων Διαφάνειας και Οδηγού Γνωστοποίησης της ΑΧΣ,
- το ΧΑΚ σε σχέση με τη συμμόρφωσή της με τις ισχύουσες διατάξεις του Περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμου 1993-2007 (όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρόν) και την Κανονιστική Απόφαση για τους Κανονισμούς περί Παραστατικών Δικαιωμάτων (Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις) (ΚΔΠ 396/2016, 397/2016 και 408/2006) καθώς και τις Κανονιστικές Αποφάσεις του Συμβουλίου του ΧΑΚ αναφορικά με τις αγορές του Χρηματιστηρίου ΚΔΠ 379/2014 (όπως τροποποιούνται από καιρού εις καιρόν),
- την Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας (ΚΤΙ) σε σχέση με τη συμμόρφωση της με τους Κανονισμούς της Οδηγίας για Διαφάνεια (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) του 2007 (όπως τροποποιούνται από καιρού εις καιρόν) και τους Κανόνες της Κεντρικής Τράπεζας (Συμπεριφορά της Αγοράς Επενδύσεων) του 2019 (όπου μαζί εφαρμόζουν την Οδηγία Διαφάνειας, (Οδηγία 2004/109/ΕΚ) στην Ιρλανδία) και με τον ΚΚΑ και τους Κανονισμούς της ΕΕ (Κατάχρηση Αγοράς) του 2016 (που εφαρμόζουν, μεταξύ άλλων, ορισμένες πτυχές του ΚΚΑ και των συναφών κατ' εξουσιοδότηση πράξεων στην Ιρλανδία), και
- την ΕΚΚ σε σχέση με τη συμμόρφωσή της με τον ΚΚΑ και τον περί Δημόσιων Προτάσεων Εξαγοράς Νόμο, Ν. 41 (Ι)/2007 (που εφαρμόζει την Οδηγία σχετικά με τις Δημόσιες Προσφορές Εξαγοράς (Οδηγία 2004/25/ΕΚ) στην Κύπρο).

Άλλοι Επόπτες των Εποπτευόμενων Εταιριών του Συγκροτήματος

Για κανονιστικά θέματα που δεν σχετίζονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Συγκροτήματος, τα εποπτευόμενα υποκαταστήματα και θυγατρικές της BOC PCL εποπτεύονται από αρμόδιες αρχές στις αντίστοιχες δικαιοδοσίες τους και υπόκεινται στους τοπικούς νόμους, οδηγίες, κανονισμούς και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ρυθμιζόμενες δραστηριότητές τους.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η ρυθμιζόμενη εταιρία του Συγκροτήματος Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων, BOC Asset Management Ltd και η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), The Cyprus Investment and Securities Corporation Ltd (CISCO), συμμορφώνονται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Κανονιστικοί και Νομικοί Κίνδυνοι

Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε μια σειρά κανονιστικών και νομικών κινδύνων:

- Νομοθετικές δράσεις και κανονιστικά μέτρα που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαστικά το Συγκρότημα και το χρηματοπιστωτικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται.
- Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι εργασίες του Συγκροτήματος υπόκεινται σε σημαντικούς κανονισμούς και εποπτεία και ενδέχεται να επηρεαστούν αρνητικά από τη μη συμμόρφωση ή τη μη εφαρμογή των κανονιστικών απαιτήσεων και από οποιεσδήποτε δυσμενείς κανονιστικές και κυβερνητικές εξελίξεις.
- Η εφαρμογή των συστάσεων του EEM καθώς και των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ), ενδέχεται να επηρεάσουν το Συγκρότημα καθώς και την στρατηγική του.
- Η εφαρμογή ενός πιο απαιτητικού και περιοριστικού κανονιστικού πλαισίου (συμπεριλαμβανομένων της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) και του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ΙΙ (CRR ΙΙ) και της Οδηγίας για Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων ΙΙ (BRRD ΙΙ), σε σχέση με, μεταξύ άλλων, τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, τη μόχλευση, τη ρευστότητα και τις απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις, που παρά το όφελος που θα επιφέρει στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, συνεπάγεται επιπρόσθετους κινδύνους για τις τράπεζες.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)**3.2 Κανονιστικός κίνδυνος** (συνέχεια)**Κανονιστικοί και Νομικοί Κίνδυνοι** (συνέχεια)

- Αλλαγές σε νόμους ή κανονισμούς μπορεί επίσης να περιορίσουν ορισμένους τύπους συναλλαγών, να επηρεάσουν τη στρατηγική του Συγκροτήματος και να οδηγήσουν σε τροποποίηση των χρεώσεων των πελατών για τραπεζικά προϊόντα ή συναλλαγές.
- Το Συγκρότημα υπόκειται σε ορισμένους κανονιστικούς και νομικούς περιορισμούς σχετικά με τη χορήγηση νέων δανείων, τη διαχείριση και αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δανείων και την εκποίηση των εξασφαλίσεων.
- Το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε φορολογικό κίνδυνο και η αδυναμία διαχείρισης του κινδύνου αυτού ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για το Συγκρότημα.

Κυριότερες Κανονιστικές Απαιτήσεις Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών**Κανονιστικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις****Κανονισμός/Οδηγία της ΕΕ περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων**

Στις 27 Ιουνίου 2019, μια σειρά μέτρων, το Πακέτο Τραπεζικής Μεταρρύθμισης (Banking Reform Package) τέθηκε σε ισχύ, με διάφορα μεταβατικά και σταδιακά χρονοδιαγράμματα. Το Πακέτο Τραπεζικής Μεταρρύθμισης επικαιροποίησε το πλαίσιο των εναρμονισμένων κανόνων που θεσπίστηκαν μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση και εισάγει αλλαγές στα ακόλουθα:

- τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR-EU/575/2013),
- την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV-2013/36/EU),
- την Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD-2014/59/EU), και
- τον Κανονισμό Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRMR-EU/806/2014).

Περισσότερες λεπτομέρειες για τις αλλαγές στους κανονισμούς κεφαλαίου περιλαμβάνονται στο Σημείο **4 'Διαχείριση Κεφαλαίου'**.

Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων

Η Οδηγία για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) θεσπίζει ένα πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ. Ο στόχος της Οδηγίας για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) είναι να παρέχει στις εποπτικές αρχές εξυγίανσης κοινά εργαλεία και εξουσίες για την αντιμετώπιση τραπεζικών κρίσεων προληπτικά, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων χρηματοπιστωτικών και οικονομικών λειτουργιών αυτών των ιδρυμάτων, ενώ παράλληλα να διασφαλίζεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και η ελαχιστοποίηση της έκθεσης των φορολογουμένων σε ζημιές. Η Οδηγία για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) περιλαμβάνει την έννοια της απορρόφησης ζημιάς.

Μία από τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) είναι τα πιστωτικά ιδρύματα και ορισμένες επιχειρήσεις επενδύσεων της ΕΕ να τηρούν μια ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ) 2016/1450. Στις 27 Ιουνίου 2019, ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας και δυνατότητας εξυγίανσης των ευρωπαϊκών τραπεζών, τίθεται σε εφαρμογή η Οδηγία Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων II, (BRRD II), η οποία πρέπει να ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία. Μέχρι σήμερα, αυτή η ενσωμάτωση δεν έχει ακόμη πραγματοποιηθεί. Επιπρόσθετα, έχουν εισαχθεί ορισμένες πρόνοιες ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) στον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 2019 ως μέρος του πακέτου μεταρρύθμισης και τέθηκε άμεσα σε ισχύ.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)**3.2 Κανονιστικός κίνδυνος** (συνέχεια)**Ανάκαμψη και Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων** (συνέχεια)

Το Φεβρουάριο 2021 η BOC PCL έλαβε ειδοποίηση από τον ΕΣΕ, για προσχέδιο απόφασής του για τη δεσμευτική υποχρέωση για τήρηση ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) για την BOC PCL, η οποία καθορίστηκε ως το προτιμώμενο σημείο έναρξης εξυγίανσης. Σύμφωνα με το προσχέδιο απόφασης, η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) καθορίζεται στο 23.32% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και στο 5.91% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) και η συμμόρφωση πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Επιπλέον, η BOC PCL πρέπει να συμμορφωθεί έως την 1η Ιανουαρίου 2022 με την ενδιάμεση απαίτηση ύψους 14.94% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) και 5.91% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE). Τα ίδια κεφάλαια που χρησιμοποιεί η BOC PCL για την κάλυψη της απαίτησης συνδυασμένου αποθέματος ασφαλείας (CBR) δε θα είναι επιλέξιμα για την κάλυψη ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται σε όρους ως προς τον κίνδυνο (RWA). Όταν η πιο πάνω απόφαση καταστεί οριστική (αναμένεται τέλος Μαρτίου/αρχές Απριλίου 2021), αυτές οι απαιτήσεις θα αντικαταστήσουν εκείνες που ίσχυαν προηγουμένως.

Ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2020, υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα ισχύοντα κριτήρια επιλεξιμότητας του ΕΣΕ, και βασισμένος σε εσωτερικές εκτιμήσεις της BOC PCL, ανερχόταν στο 15.36% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (και στο 14.92% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) κατά την 1^η Ιανουαρίου 2021) και περίπου στο 10% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) (και περίπου στο 10% του Δείκτη Μόχλευσης (LRE) κατά την 1^η Ιανουαρίου 2021). Αναπροσαρμοσμένος για τις πωλήσεις μη εξυηρητούμενων ανοιγμάτων, ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) της BOC PCL κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2020, υπολογιζόμενος στην ίδια βάση, ανερχόταν στο 15.80% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) (και στο 15.35% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) κατά την 1^η Ιανουαρίου 2021). Ο δείκτης ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) που εκφράζεται ως ένα ποσοστό των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων (RWA) δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο που χρησιμοποιείται για την κάλυψη του ποσού της συνδυαζόμενης απαίτησης του αποθέματος (CBR), το οποίο στο παρόν στάδιο ανέρχεται στο 3.5% και αναμένεται να αυξηθεί στο 4% την 1η Ιανουαρίου 2022.

Η ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) βάσει του προσχεδίου απόφασης, είναι σύμφωνη με τις προσδοκίες και τα σχέδια χρηματοδότησης της BOC PCL, και σε αυτό το πλαίσιο, η BOC PCL θα εξετάσει το ενδεχόμενο έναρξης της έκδοσης ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL), ως μέρος της συνολικής κεφαλαιακής και χρηματοδοτικής της στρατηγικής.

Η Οδηγία για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων (BRRD) έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις χρηματοδότησης για τα πιστωτικά ιδρύματα, που περιλαμβάνουν την εγκαθίδρυση προ-χρηματοδοτημένων ταμείων εξυγίανσης ύψους 1% επί των καλυμμένων καταθέσεων δυνάμει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/49/ΕΕ περί των Συστημάτων Εγγύησης των Καταθέσεων (ΣΕΚ) που θα δημιουργηθούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Φερεγγυότητα II

Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων Ασφάλισης και Αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II). Επιπρόσθετα, από τις 11 Απριλίου 2016, έχει τεθεί σε ισχύ ο περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμος (Νόμος 38 (Ι)/2016). Η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών στην Κύπρο εποπτεύει το απαιτούμενο κεφάλαιο το οποίο πρέπει να διατηρούν οι ασφαλιστικές εταιρίες, με σκοπό να διασφαλιστεί το ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας. Επιπρόσθετα εσωτερικά όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνου καθορίζονται από τις ασφαλιστικές θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, για να διατηρούν υγιείς δείκτες κεφαλαίου, οι οποίοι να στηρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους. Οι ασφαλιστικές θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος διαχειρίζονται την κεφαλαιουχική τους βάση αξιολογώντας σε τριμηνιαία βάση την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας με υψηλής ποιότητας ίδια κεφάλαια. Και οι δύο θυγατρικές είχαν συμμορφωθεί με τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών στην Κύπρο κατά τη διάρκεια του 2020.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.2 Κανονιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Αποζημίωση επενδυτών

Ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO) και η BOC Asset Management Ltd (BOCAM) είναι ρυθμιζόμενες εταιρείες που εποπτεύονται από την ΕΚΚ. Και οι δύο εταιρείες είναι μέλη του Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών (ΤΑΕ) για πελάτες Επενδυτικών Εταιριών. Το ΤΑΕ ιδρύθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 59(1) και (2) του Νόμου 144(I)/2007 το οποίο προβλέπει για την Παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών, την Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων, τη Λειτουργία Ρυθμιζόμενων Αγορών και άλλα Συναφή Θέματα ως ένα ταμείο αποζημίωσης επενδυτών για πελάτες εταιριών πέραν των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά το 2017 ο Νόμος 144(I)/2007 αντικαταστάθηκε από τον Νόμο 87(I)/2017. Οι αρμοδιότητες και λειτουργίες του ΤΑΕ ρυθμίζονται από τις πρόνοιες της Οδηγίας ΟΔ87-07 για τη λειτουργία του ΤΑΕ (ημερομηνίας 8 Μαρτίου 2019), η οποία αντικατέστησε την Οδηγία 144-2007-15 της ΕΚΚ για τη Συνέχιση της Λειτουργίας και τη Λειτουργία του ΤΑΕ. Μια πενταμελής Διαχειριστική Επιτροπή διαχειρίζεται το ΤΑΕ, η οποία αποτελείται από τρία μέλη που διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών και δύο μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μελών του Ταμείου.

Η CISCO είναι υποχρεωμένη να συνεισφέρει ετησίως ποσοστό ύψους 0.5% των επιλέξιμων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών μέσων των καλυπτόμενων πελατών της και εάν η πληρωμή πραγματοποιηθεί μέχρι τις 10 Ιουλίου, υπάρχει έκπτωση 80% πάνω στο οφειλόμενο ποσό. Αυτή η πληρωμή δεν προστίθεται πλέον στο υπάρχον μερίδιο της CISCO στο ΤΑΕ το οποίο ανέρχεται στις €748 χιλιάδες και το οποίο έχει φτάσει στο μέγιστο επιτρεπόμενο όριο σύμφωνα με την προηγούμενη Οδηγία για το ΤΑΕ. Αυτό το ποσό επίσης εκπίπτει από τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) της CISCO σύμφωνα με την Εγκύκλιο E162 2016 της ΕΚΚ. Η CISCO υποχρεούται επίσης να καταβάλλει, όταν καλείται από την ΕΚΚ, έκτακτη συμπληρωματική εισφορά, εφόσον η ΕΚΚ κρίνει ανεπαρκή τα υπάρχοντα προς καταβολή αποζημιώσεων μέσα, ιδίως εάν προκύψει περίπτωση διαδικασίας εκκαθάρισης μέλους του ΤΑΕ. Το ποσό της έκτακτης συμπληρωματικής εισφοράς δεν έχει οριστεί (ούτε έχει καθοριστεί ανώτατο όριο τέτοιας εισφοράς). Επιπρόσθετα, η CISCO υποχρεούται να τηρεί ελάχιστο αποθεματικό μετρητών ύψους 0.3% των επιλέξιμων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών μέσων των πελατών της του προηγούμενου χρόνου, σε ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό, σε περίπτωση που υπάρξει η ανάγκη για έκτακτη συμπληρωματική εισφορά, και ο οποίος δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για οποιοδήποτε άλλο σκοπό. Το αποθεματικό μετρητών πρέπει να αφαιρείται από τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) της CISCO. Η BOCAM εξαιρείται από το προαναφερθέν ετήσιο ποσοστό συνεισφοράς, εφόσον η φύλαξη των εν λόγω κεφαλαίων τηρείται από την BOC PCL και την CISCO.

Η Οδηγία της ΕΕ για το Σχέδιο Αποζημίωσης Επενδυτών 97/9/ΕΚ (η 'ICSD') απαιτεί από τα κράτη μέλη να εγκαθιδρύσουν Σχέδια Αποζημίωσης Επενδυτών (ICS) για την προστασία των επενδυτών σε σχέση με οργανισμούς που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες (οι οποίες μπορεί να είναι επενδυτικές επιχειρήσεις ή πιστωτικά ιδρύματα). Ένα Σχέδιο Αποζημίωσης Επενδυτών προχωρεί συνήθως σε πληρωμές εάν μια επενδυτική εταιρία ή πιστωτικό ίδρυμα που ασκεί επενδυτικές δραστηριότητες αποτύχει.

Στην Κύπρο, το Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών (το «Ταμείο») ιδρύθηκε σύμφωνα με τον περί ΕΠΕΥ Νόμο του 2002, όπως μετέπειτα τροποποιήθηκε. Το Ταμείο διέπεται από τους κανονισμούς εγκατάστασης και λειτουργίας ενός Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών για Πελάτες Τραπεζών του 2004 και 2007. Πενταμελής Διαχειριστική Επιτροπή, που αποτελείται από τον/την Διοικητή και τον Ανώτερο Διευθυντή της Διεύθυνσης Εποπτείας της ΚΤΚ, όπως και τρία άλλα μέλη που διορίζονται από τον/την Διοικητή της ΚΤΚ διαχειρίζεται το Ταμείο. Η BOC PCL είναι υποχρεωμένη να καταβάλλει κάθε χρόνο ένα ποσό έως και 0.01% των επιλέξιμων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών μέσων των πελατών της BOC PCL.

Προσωπικά Δεδομένα

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016, αναφορικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (επίσης γνωστός σαν Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων της ΕΕ (ΓΚΠΔ)) εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ (περιλαμβανομένης της Κύπρου) από τις 25 Μαΐου 2018. Ο ΓΚΠΔ εισήγαγε υποχρεώσεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας και νέα ενισχυμένα δικαιώματα για τα υποκείμενα δεδομένων. Οι απαιτήσεις του ΓΚΠΔ επηρεάζουν την ικανότητα του Συγκροτήματος να συλλέγει, να καταγράφει, να αποθηκεύει, να διατηρεί και να χρησιμοποιεί προσωπικά δεδομένα καθώς και τη μεταβίβαση προσωπικών δεδομένων σε χώρες που δεν διαθέτουν επαρκείς νόμους περί προστασίας δεδομένων. Η εφαρμογή του ΓΚΠΔ απαιτούσε ουσιαστικές τροποποιήσεις στις διαδικασίες, τα συστήματα και τις πολιτικές του Συγκροτήματος.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)**3.2 Κανονιστικός κίνδυνος** (συνέχεια)**Υπηρεσίες πληρωμών**

Η Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (PSD II) ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με τον περί της Παροχής και Χρήσης Υπηρεσιών Πληρωμών και Πρόσβασης στα Συστήματα Πληρωμών Νόμο (Νόμος Αρ. 31(Ι)/2018). Η BOC PCL είναι πλήρως συμμορφωμένη με τον Νόμο αυτό, έχοντας τροποποιήσει τη συμφωνία και τους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται στις υπηρεσίες πληρωμών που προσφέρει η BOC PCL στους πελάτες της.

Επενδυτικές υπηρεσίες

Η Οδηγία (ΕΕ) 2014/65/ΕΕ και ο Κανονισμός (ΕΕ) 600/2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (η MiFID II και ο MiFIR) ενσωματώθηκαν στην κυπριακή νομοθεσία με τη ψήφιση του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου 87(Ι)/2017. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο ενδυναμώνει την προστασία επενδυτών και βελτιώνει την λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών. Η εφαρμογή της MiFID II και του MiFIR απαιτούσε ουσιαστικές τροποποιήσεις στις διαδικασίες, τα συστήματα και τις πολιτικές του Συγκροτήματος.

Άλλες κανονιστικές απαιτήσεις

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2020 τροποποιήθηκαν και υιοθετήθηκαν από το Συγκρότημα ένας αριθμός νόμων και νομοθετικών τροποποιήσεων, όπως αναφέρονται πιο κάτω:

- 5η Οδηγία Καταπολέμησης Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος (AML): Η ΚΤΚ εξέδωσε την 5η έκδοση της Οδηγίας για την Καταπολέμηση Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (η Οδηγία ΚΤΚ για AML/CFT) η οποία αντικατέστησε όλες τις προηγούμενες εκδόσεις και τροποποιήσεις. Η νέα Οδηγία ΚΤΚ για AML/CFT έχει αναλυτικές αναφορές σε τρόπους εφαρμογής διάφορων προνοιών του Νόμου για AML/CFT. Η ΚΤΚ εξέδωσε επίσης κατευθυντήριες γραμμές σε πιστωτικά ιδρύματα για βασικούς θεματικούς τομείς, όπως διαδικασίες ταυτοποίησης πελατών και μέτρα δέουσας επιμέλειας, συνεχής παρακολούθησης λογαριασμών και συναλλαγών, πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα, εγκλήματα φορολογίας τα οποία θεωρούνται ως ποινικές πράξεις και συστήματα διαχείρισης κινδύνων για την πρόληψη και καταπολέμηση ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Κατευθυντήριες γραμμές της EAT για την εξωτερική ανάθεση: Οι κατευθυντήριες γραμμές διευκρινίζουν ότι η διοίκηση κάθε χρηματοπιστωτικού ιδρύματος παραμένει υπεύθυνη για το εν λόγω ίδρυμα και τις δραστηριότητές του σε όλες τις περιπτώσεις. Για το σκοπό αυτό, η διοίκηση θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι υπάρχουν διαθέσιμες επαρκείς πηγές για να υποστηρίξουν και να διασφαλίσουν κατάλληλα την απόδοση των ευθυνών που ανατέθηκαν σε εξωτερικούς συνεργάτες, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας όλων των κινδύνων και της διαχείρισης των ρυθμίσεων ανάθεσης.
- Τροποποιήσεις στο νομοθετικό πακέτο για τις διαδικασίες εκποιήσεων, το Διάταγμα ΕΣΤΙΑ: Το σχέδιο ανακούφισης ενυπόθηκων δανείων Εστία στοχεύει να στηρίξει και να προστατεύσει ευάλωτα νοικοκυριά τα οποία έχουν υποθηκεύσει την κύρια τους κατοικία για χορήγηση δανείων και να μειώσει το μεγάλο αριθμό κατοικιών. Αφορά δάνεια (ενυπόθηκα) τα οποία ήταν μη εξυπηρετούμενα κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2017, με τουλάχιστον το 20% των συνολικών πιστωτικών ανοιγμάτων του οφειλέτη να είναι σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών και με απαίτηση για συνεχιζόμενη αθέτηση έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Δάνεια τα οποία ορίστηκαν ως μη εξυπηρετούμενα μετά την εν λόγω ημερομηνία δεν είναι επιλέξιμα κάτω από το Σχέδιο. Η ενυπόθηκη κύρια κατοικία δεν πρέπει να υπερβαίνει αγοραία αξία ύψους μέχρι €350,000. Κριτήρια επιλεξιμότητας εφαρμόζονται επίσης για το συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού του αιτητή και τα λοιπά καθαρά περιουσιακά στοιχεία του νοικοκυριού (εξαιρουμένης της κύριας κατοικίας). Το σχέδιο Εστία ισχύει για την πρώτη υποθήκη σε κατοικία και καλύπτει δάνεια ή πιστωτικές διευκολύνσεις ανεξάρτητα από το νόμισμα. Ο δανειολήπτης/αιτητής πρέπει να είναι Ευρωπαίος πολίτης με νόμιμη και συνεχή διαμονή στην ΕΕ από το 2013. Λόγω των μέτρων που λήφθηκαν για την επιδημία του COVID-19, υπήρξαν πολλές επεκτάσεις στο πρόγραμμα, με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα να μετατοπίζονται για το 2021. Η BOC PCL δεχόταν αιτήσεις συμμετοχής μέχρι τις 31 Ιουλίου 2020.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.2 Κανονιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Άλλες κανονιστικές απαιτήσεις (συνέχεια)

- Οδηγία για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (Insurance Distribution Directive): Η οδηγία καθορίζει τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στους καταναλωτές προτού υπογράψουν ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο, επιβάλλει ορισμένους κανόνες συμπεριφοράς και διαφάνεια στους διανομείς, αποσαφηνίζει τις διαδικασίες και τους κανόνες για τις διασυννοριακές συναλλαγές και περιέχει κανόνες για την εποπτεία και τις κυρώσεις των διανομικών ασφαλίσεων σε περίπτωση που παραβιάζουν τις διατάξεις της οδηγίας. Οι κανόνες ισχύουν για την πώληση όλων των ασφαλιστικών προϊόντων. Ωστόσο, ισχύουν πιο ενταταγμένοι κανόνες για εκείνους τους διανομείς που πωλούν ασφαλιστικά προϊόντα με στοιχεία επένδυσης, όπως τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής που συνδέονται με μονάδες.
- Οδηγία για την ενθάρρυνση της μακροπρόθεσμης συμμετοχής των μετόχων: η οδηγία εισάγει νέες διατάξεις που επιτρέπουν στους μετόχους να αποφασίζουν για την αμοιβή των διοικητικών στελεχών της εταιρίας. Νέες υποχρεώσεις διαφάνειας επιβάλλονται στους θεσμικούς επενδυτές - όπως τα συνταξιοδοτικά ταμεία και τις εταιρίες ασφάλισης ζωής - τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων και τις πληρεξούσιες συμβουλευτικές εταιρίες. Επιπρόσθετα, συγκεκριμένες συναλλαγές, που έχουν προσδιοριστεί ως δυνητικά ζημιογόνες για την εταιρία, θα πρέπει να δημοσιεύονται και να εγκρίνονται μέσω διαδικασιών που εξασφαλίζουν την προστασία των συμφερόντων της εταιρίας και των μετόχων της.
- Κανονισμός 2019/2088 για τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τη βιωσιμότητα στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών: Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλους τους συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές, συμπεριλαμβανομένων των Διαχειριστών Οργανισμών Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΔΟΕΕ), των εταιριών διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και των επιχειρήσεων επενδύσεων, αλλά ισχύει και για τους χρηματοοικονομικούς συμβούλους και προβλέπει νέες, υποχρεωτικές απαιτήσεις διαφάνειας, τόσο σε επίπεδο διαχειριστή οντότητας/περιουσιακών στοιχείων όσο και σε επίπεδο προϊόντος. Ο κανονισμός επηρεάζει την BOC PCL, EuroLife Ltd και την BOC Asset Management Ltd και απαιτεί ορισμένες γνωστοποιήσεις στην ιστοσελίδα του οργανισμού, δηλαδή:
  - ο τον τρόπο ενσωμάτωσης των κινδύνων βιωσιμότητας στις επενδυτικές τους αποφάσεις,
  - ο τις πιθανές επιπτώσεις των κινδύνων βιωσιμότητας στην απόδοση των διαθέσιμων χρηματοπιστωτικών προϊόντων, και
  - ο πώς τα διαθέσιμα χρηματοπιστωτικά προϊόντα εξετάζουν τις κύριες δυσμενείς επιπτώσεις στους παράγοντες βιωσιμότητας.

Ο κανονισμός θα εφαρμοστεί από τις 10 Μαρτίου 2021, με τους κανόνες για τα προϊόντα να εφαρμόζονται έως τις 30 Δεκεμβρίου 2022.

- Κατευθυντήριες γραμμές της EAT για νομοθετικά και μη νομοθετικά μορατόριουμ σχετικά με την αποπληρωμή δανείων που εφαρμόζονται ως αποτέλεσμα της έξαρσης του ιού COVID-19. Οι κατευθυντήριες γραμμές δημοσιεύθηκαν στις 2 Απριλίου 2020 για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες, διατηρώντας παράλληλα συγκρίσιμες μετρήσεις, θα μπορούσαν να παρέχουν διευκολύνσεις σε πελάτες αποφεύγοντας την αυτόματη ταξινόμηση των ανοιγμάτων σύμφωνα με τον ορισμό για ρυθμισμένα δάνεια ή αθετημένα υπό αναδιάρθρωση. Οι αναθεωρημένες οδηγίες της EAT, θα ισχύσουν έως τις 31 Μαρτίου 2021.
- Οδηγία 2011/16 του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με τις διασυννοριακές φορολογικές ρυθμίσεις (το DAC 6): Η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει επιλέξει την εξαμηνιαία παράταση των προθεσμιών υποβολής εκθέσεων σε σχέση με το καθεστώς αναφοράς DAC 6 που παρείχε στα κράτη μέλη η Επιτροπή της ΕΕ στις 24 Ιουνίου 2020. Η μεταφορά του DAC 6 στην τοπική νομοθεσία ψηφίστηκε από το Κυπριακό Κοινοβούλιο τον Μάρτιο 2021. Οι διατάξεις για την παράταση της προθεσμίας αναφοράς και ανταλλαγής πληροφοριών βάσει του DAC6 ενσωματώνονται στο νέο νόμο. Η πραγματική αναφορά στις τοπικές φορολογικές αρχές εξαρτάται από τις οδηγίες που εκκρεμούν να εκδοθούν από τις φορολογικές αρχές.

3.3 Ένταση ανταγωνισμού

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό στις αγορές όπου δραστηριοποιείται στην Κυπριακή οικονομία. Ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από άλλες εμπορικές τράπεζες, τα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές ξένων τραπεζών, και από ασφαλιστικές εταιρίες, οι οποίες προσφέρουν καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα. Το Συγκρότημα παραμένει σήμερα ο μεγαλύτερος και ο πιο συστημικά σημαντικός τραπεζικός οργανισμός της Κύπρου.

Ενδεχόμενη όξυνση του ανταγωνισμού, με την προσφορά πιο ανταγωνιστικών επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων από αυτά που προσφέρει το Συγκρότημα, ενδεχομένως να δημιουργήσει πιέσεις στην κερδοφορία του.

**Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγχμένες)****3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)****3.4 Νομικός κίνδυνος**

Το Συγκρότημα ενδέχεται, από καιρό, εις καιρό να εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας οι οποίες πιθανόν να επηρεάσουν τις εργασίες και τα αποτελέσματά του. Ο νομικός κίνδυνος πηγάζει από δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν ή ενδέχεται να εγερθούν εναντίον του Συγκροτήματος (Σημείωση 39 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 20120) και στις περιπτώσεις που δεν ακολουθηθεί ο ενδεδειγμένος νομικός χειρισμός θεμάτων από το Συγκρότημα, αυτό μπορεί να επιφέρει χρηματοοικονομική ζημιά και/ή ζημιά φήμης στο Συγκρότημα.

3.5 Πολιτικός κίνδυνος

Η Κύπρος είναι μια μικρή ανοιχτή οικονομία, κατά κύριο λόγο βασισμένη στις υπηρεσίες. Παρουσιάζει μεγάλο εξωτερικό τομέα και μεγάλη εξάρτηση σε συγκεκριμένες χώρες και συγκεκριμένες δραστηριότητες, κυρίως τουρισμό και διεθνείς επιχειρηματικές υπηρεσίες. Ως αποτέλεσμα, εξωτερικοί παράγοντες που βρίσκονται εκτός του ελέγχου του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων εξελίξεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην παγκόσμια οικονομία, ή εξελίξεις σε συγκεκριμένες χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί στενούς οικονομικούς και επενδυτικούς δεσμούς, δύναται να έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Οι αντιλήψεις της αγοράς σχετικά με το προφίλ κινδύνου της κυβέρνησης και της χώρας γενικά, μπορούν να μεταβληθούν σχετικά γρήγορα με σημαντικές επιπτώσεις για το κόστος εξυπηρέτησης και τη χρηματοδότηση κεφαλαίου. Επίσης, η Κύπρος παραμένει ντε φάκτο διαμοιρασμένη μετά την τουρκική εισβολή του 1974, και οι προοπτικές για μια τελική διευθέτηση του προβλήματος και επανένωσης, παραμένουν απομακρυσμένες. Η απουσία λύσης και μιας ολοένα πιο δυναμικής και αντιπαραθετικής Τουρκίας, ιδίως σε θέματα οριοθέτησης θαλάσσιων οικονομικών ζωνών και της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων, εμπερικλείει επιπρόσθετους πιθανούς κινδύνους.

Οι εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιστοιχούσαν ξεχωριστά, στο 70% περίπου του ΑΕΠ το 2019. Ο τουρισμός, μια σημαντική πηγή συναλλαγματικών εσόδων επηρεάστηκε πολύ σοβαρά από την πανδημία του COVID-19. Ως αποτέλεσμα, οι εξαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν σημαντικά το 2020 και το αντίστοιχο ποσοστό του συνόλου των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών ως προς το ΑΕΠ, μειώθηκε στο 60%. Μια μικρότερη μείωση των εισαγωγών είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, και την περεταίρω διεύρυνση ενός ήδη μεγάλου ελλείμματος. Ο υψηλός δείκτης ανοικτής οικονομίας της Κύπρου την καθιστά ευάλωτη στις διακυμάνσεις της εξωτερικής ζήτησης και επηρεάζει το συνολικό προφίλ κινδύνου της χώρας. Από δημοσιονομικής πλευράς, το προφίλ χρέους επιδεινώθηκε επίσης, και ο δείκτης χρέους προς το ΑΕΠ αυξήθηκε απότομα. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της ιδιαίτερα επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής το 2020, για τον μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση.

Ωστόσο, η Κύπρος επωφελείται από μια εξαιρετικά χαλαρή νομισματική πολιτική από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και από μια προνοητική, εκ των πραγμάτων, διαχείριση του δημοσίου χρέους της χώρας από το Υπουργείο Οικονομικών. Ορισμένες πτυχές του προφίλ χρέους της Κύπρου είναι θετικές. Ειδικότερα, η μέση διάρκεια χρέους, είναι μεγάλη στα 7.8 χρόνια, γεγονός που μειώνει τον κίνδυνο αναχρηματοδότησης. Ως εκ τούτου, οι προοπτικές της Κύπρου από τους οικους πιστοληπτικής αξιολόγησης για τους επόμενους 12 έως 24 μήνες, παραμένουν σταθερές ή θετικές, παρά την οικονομική επιδείνωση που προκαλείται από την πανδημία και παρά τη συνολική επιδείνωση του προφίλ κινδύνου της χώρας.

Η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας αναμένεται να είναι ασύγχρονη και πολυεπίπεδη. Συνολικά όμως, οι προοπτικές ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας βελτιώθηκαν σε σχέση με προηγούμενες εκτιμήσεις, για διάφορους λόγους. Στις Ηνωμένες Πολιτείες η δημοσιονομική επέκταση υπό τη νέα κυβέρνηση, θα είναι μεγαλύτερη. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το πρόγραμμα 'ΕΕ Επόμενης Γενιάς' ύψους €750 δις. για την περίοδο 2021-2026, σε χορηγίες και δάνεια, είναι θετικό για την ανάπτυξη. Σε σχέση με το Brexit, η συμφωνία που επιτεύχθηκε μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν είναι ολοκληρωμένη, αλλά αποφεύχθηκε μια хаοτική έξοδος χωρίς συμφωνία, και οι εμπορικές διαπραγματεύσεις θα συνεχιστούν. Στο νομισματικό πεδίο, οι κεντρικές τράπεζες έχουν επαναλάβει τις δεσμεύσεις τους για συνέχιση των επεκτατικών πολιτικών, απομακρύνοντας έτσι τον κίνδυνο σταδιακής συρρίκνωσης μεσοπρόθεσμα, των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης που εφαρμόζουν.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.5 Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ωστόσο, οι αρνητικοί κίνδυνοι παραμένουν, και είναι σημαντικοί. Ο πιο σοβαρός αρνητικός κίνδυνος είναι η αβεβαιότητα που υπάρχει σχετικά με τη διάρκεια και ένταση της πανδημίας. Τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας από τη μια, και η έφεση των αγορών προς αποστροφή κινδύνου από την άλλη, μπορούν να οδηγήσουν την παγκόσμια οικονομία σε παρατεταμένη αδυναμία. Η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα των εμβολίων δεν έχουν δοκιμαστεί αρκούντως εκτεταμένα. Ως εκ τούτου, υπάρχει ο κίνδυνος η μετάδοση του ιού να είναι βαθύτερη και μεγαλύτερη. Τα εμβόλια μπορεί να αποδειχθούν λιγότερο αποτελεσματικά, ιδιαίτερα όσον αφορά την πρόληψη μόλυνσης και μετάδοσης. Επιπλέον, ο ιός μεταλλάσσεται σε νέα στελέχη. Η ανάπτυξη εμβολίων υπήρξε θετικός παράγοντας, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν κίνδυνοι όσον αφορά την αποτελεσματικότητά τους και τον αντίκτυπο που θα έχουν σε επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως τις μεταφορές και τον τουρισμό, που αφήνουν την Κύπρο ιδιαίτερα εκτεθειμένη.

Υπάρχει κίνδυνος πληθωρισμού. Η δημοσιονομική επέκταση είναι ιδιαίτερα μεγάλη στις προηγμένες οικονομίες και σε συνδυασμό με μια παρατεταμένη χαλαρή νομισματική πολιτική δημιουργούν προϋποθέσεις πληθωριστικών τάσεων. Τα υφιστάμενα μέτρα δημοσιονομικής και νομισματικής τόνωσης δεν έχουν ακόμη τροφοδοτήσει την αύξηση των τιμών, καθώς υπάρχει μια αυξημένη ροπή προς αποταμίευση. Από τα μέσα του 2021 και μετά όμως, μια αναμενόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στη ζώνη του ευρώ, και η αύξηση των τιμών του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές, ενδεχομένως να οδηγήσουν στην αρχή πληθωριστικών πιέσεων. Επιπρόσθετα, οι πολιτικές ρευστοποίησης του χρέους και ποσοτικής χαλάρωσης, ενδέχεται από ένα σημείο και μετά, να αρχίσουν να τροφοδοτούν τις πληθωριστικές προσδοκίες.

Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος μιας πιστωτικής κρίσης ή πιστωτικού επεισοδίου, τουλάχιστο μεσοπρόθεσμα. Η διεύρυνση των επιτοκιακών περιθωρίων σε ορισμένες μεγάλες αναδυόμενες αγορές, όπως η Τουρκία για παράδειγμα, ή σε μια εύθραυστη οικονομία της Ευρωζώνης όπως η Ιταλία, θα εμπερικλείει τον κίνδυνο ενός πιστωτικού επεισοδίου με αρνητικές προεκτάσεις.

Στην Ιταλία, η ανάδειξη του πρώην προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, ως νέου πρωθυπουργού, προσδίδει στη χώρα, τουλάχιστο προσωρινά, μια πολιτική σταθερότητα. Αλλά ένας συνδυασμός παραγόντων, κυρίτερα ο εύθραυστος πολιτικός συνασπισμός, η πανδημία του COVID-19, και οι δυσκολίες στην εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στη χώρα, θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια νέα πολιτική αστάθεια μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Οι προτεραιότητες του Μάριο Ντράγκι βραχυπρόθεσμα θα είναι η επιτάχυνση του εμβολιαστικού προγράμματος της χώρας, ώστε να επιτραπεί η άρση των περιοριστικών μέτρων έναντι της πανδημίας, και να ενθαρρυνθεί η οικονομική δραστηριότητα. Οι προτεραιότητες εστιάζονται επίσης στο πρόγραμμα καταμερισμού των €209 δις. που θα λάβει η Ιταλία σε χορηγίες και δάνεια από τα κονδύλια 'ΕΕ Επόμενης Γενιάς'. Η αναστολή των δημοσιονομικών κανόνων και των κανόνων του δημόσιου χρέους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι αγορές περιουσιακών στοιχείων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που σκοπούν στη διατήρηση του κόστους δανεισμού σε χαμηλά επίπεδα, απομακρύνουν οποιαδήποτε άμεση απειλή μέτρων λιτότητας. Ωστόσο, η Ιταλία έχει το μεγαλύτερο δείκτη χρέους στην ΕΕ μετά την Ελλάδα, περίπου στο 160% του ΑΕΠ, και θα χρειαστεί μεταρρυθμίσεις για τον περιορισμό και τη μείωσή του.

Η Ιταλία παρουσιάζει δυσκολίες έγκρισης και εφαρμογής διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Αυτό οφείλεται σε ένα συνδυασμό παραγόντων όπως η υψηλή γραφειοκρατία, τα κατεστημένα συμφέροντα, και μια περίπλοκη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Χρειάζονται μεταρρυθμίσεις ιδιαίτερα στο φορολογικό σύστημα της χώρας, στη δημόσια διοίκηση, στο δικαστικό σύστημα και στην εκπαίδευση. Η οικονομία της Ιταλίας συρρικνώθηκε περίπου κατά 8.9% το 2020 και αναμένεται να αυξηθεί κατά 3.4% και 3.5% το 2021 και το 2022 αντίστοιχα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενδιάμεσες χειμερινές προβλέψεις 2021), πράγμα που σημαίνει ότι η χώρα δε θα επιστρέψει στα επίπεδα ΑΕΠ προ-πανδημίας πριν από το 2023. Παραμένει έτσι ο κίνδυνος κοινωνικών αναταραχών όπως επίσης και ο κίνδυνος έξαρσης των δημοσιονομικών προβλημάτων, συμπεριλαμβανομένου του δημοσίου χρέους, που μπορεί να αποδειχθούν δύσκολο να αντιμετωπιστούν.

Οι κίνδυνοι διαταραχών σε σχέση με το Brexit δεν έχουν εξαλειφθεί εντελώς, παρά την εμπορική συμφωνία που επετεύχθη μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα τέλη του 2020. Η Βρετανία εισέρχεται σε μια περίοδο χαμηλότερης οικονομικής ανάπτυξης μεσοπρόθεσμα, σε σύγκριση με ομότιμες χώρες, ως αποτέλεσμα του Brexit και λόγω της ζημιάς που προκλήθηκε από μια χειρότερη εμπειρία από την πανδημία του COVID-19. Το Ηνωμένο Βασίλειο είχε το υψηλότερο ποσοστό θνησιμότητας από τον ιδίον COVID-19, μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου, και μία από τις μεγαλύτερες μειώσεις του ΑΕΠ, -10% (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, World Economic Outlook Update, Ιανουάριος 2021).

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.5 Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ταυτόχρονα, ο συνδυασμός αυτών των οικονομικών προβλημάτων, και των προβλημάτων που σχετίζονται με το χειρισμό της πανδημίας, δημιουργούν αμφιβολίες για την εδαφική ακεραιότητα του Ηνωμένου Βασιλείου.

Σε τελική ανάλυση, η εμπορική συμφωνία μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της ΕΕ είναι σχετικά ρηχή. Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι πλέον εκτός της ενιαίας αγοράς και εκτός τελωνειακής ένωσης. Η εμπορική συμφωνία περιλαμβάνει μόνο το εμπόριο αγαθών που μάλιστα υπόκειται στους κανόνες προέλευσης. Το εμπόριο υπηρεσιών δε συμπεριλαμβάνεται στη συμφωνία. Αυτό σημαίνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα εμπλακεί σε μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις με την ΕΕ, επιδιώκοντας να επεκτείνει τη συμφωνία ελεύθερου εμπορίου και στις υπηρεσίες. Όσον αφορά το οικονομικό μοντέλο του Ηνωμένου Βασιλείου, υπάρχει μεγάλη αμφισβήτηση της ιδέας ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα μπορεί να εξελιχθεί σε μια απορρυθμισμένη 'Σιγκαπούρη-στον-Τάμεση', δηλαδή σε μια οικονομία πολύ διαφορετική από εκείνες των χωρών μελών της ΕΕ. Τουλάχιστο βραχυπρόθεσμα, η περιορισμένη προσβασιμότητα του Ηνωμένου Βασιλείου στις ευρωπαϊκές αγορές, ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά την οικονομία του.

Η Ρωσία επηρεάζεται αρνητικά από τις επίμονες κυρώσεις και από τις χαμηλές τιμές του πετρελαίου. Δεδομένου ότι ο τραπεζικός τομέας έχει δεσμούς με επιχειρηματικές και επαγγελματικές υπηρεσίες με τη Ρωσία και ακόμα ότι η Ρωσία έχει καταστεί σημαντική αγορά για τον κυπριακό τουρισμό, τυχόν γεγονότα και εξελίξεις στη ρωσική οικονομία ενδέχεται επίσης να έχουν αντίκτυπο στην κυπριακή οικονομία.

Η ρωσική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3.6% το 2020, δηλαδή λιγότερο από τις αρχικές προβλέψεις. Η ανάκαμψη το 2021 αναμένεται να είναι μέτρια, γύρω στο 3.0% σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (World Economic Outlook, Update, Ιανουάριος 2021). Το ρωσικό ρούβλι υποτιμήθηκε σημαντικά έναντι του αμερικάνικου δολαρίου το 2020, λόγω της παρατεταμένης αστάθειας των τιμών του πετρελαίου, και της πολιτικής αστάθειας στις γειτονικές χώρες συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής αναταραχής στη Λευκορωσία και της ένοπλης σύγκρουσης μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν. Ο αρνητικός κίνδυνος για το ρούβλι το 2021, προέρχεται από τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις. Μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές ανάπτυξης θα παραμείνουν συγκρατημένες, καθώς οι διεθνείς κυρώσεις θα συνεχίσουν να περιορίζουν τις εισροές ξένων άμεσων επενδύσεων προς τη χώρα, και καθώς οι διαρθρωτικές αδυναμίες θα συνεχίσουν να επιβαρύνουν την ανάπτυξη. Οι σχέσεις της Ρωσίας με τη Δύση επιδεινώθηκαν μετά το ξέσπασμα της κρίσης της Ουκρανίας στις αρχές του 2014 και την προσάρτηση της Κριμαίας τον Μάρτιο του ίδιου έτους. Οι σχέσεις επιδεινώθηκαν περαιτέρω το 2020 ως αποτέλεσμα του ζητήματος Ναβάλνι και οι προοπτικές βελτίωσής τους βραχυπρόθεσμα είναι μικρές.

Η Κύπρος είναι λιγότερο εκτεθειμένη στην Ελλάδα από ό, τι πριν από την κρίση του 2013. Η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη δεν αποτελεί πλέον βραχυπρόθεσμο κίνδυνο και οι προοπτικές ανάπτυξης της χώρας έχουν βελτιωθεί. Ωστόσο, η Ελλάδα συνεχίζει να αντιμετωπίζει προκλήσεις και μακροπρόθεσμους κινδύνους.

Η de facto διαίρεση του νησιού, και η μη ύπαρξη λύσης στο κυπριακό πρόβλημα, σημαίνει ότι οι σχέσεις με την Τουρκία θα παραμείνουν τεταμένες. Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας θα εμποδίζει τη δυναμική και τις προοπτικές για στενότερη σχέση μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ και θα αντιμάχεται σε οποιαδήποτε προσπάθεια της ΕΕ να ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις για τα κεφάλαια που πάγωσε τον Δεκέμβριο του 2006. Την ίδια στιγμή η Κύπρος παραμένει προσηλωμένη στο στόχο για την ανάπτυξη των υδρογονανθράκων στην αποκλειστική οικονομική της ζώνη. Αυτό συνεπάγεται συνεχή αντιπαράθεση με την Τουρκία, η οποία διατηρεί μια παράνομη ενεργή δραστηριότητα στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου. Ένα περιβάλλον έντασης στην ανατολική Μεσόγειο δε θα αντιστραφεί εύκολα ή γρήγορα στο μεσοπρόθεσμο διάστημα, και θα συντηρεί έτσι τον κίνδυνο αστάθειας.

Με βάση τα παραπάνω, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι απρόβλεπτα πολιτικά γεγονότα μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις δραστηριότητες, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη θέση του Συγκροτήματος.

4. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας σε ισχύ, που εφαρμόστηκαν μέσω των Κανονισμών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2014 με κάποιες διατάξεις να εφαρμόζονται σταδιακά. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η

Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) ενσωμάτωσαν τα νέα πρότυπα της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, τη ρευστότητα και τη μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις προληπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαίων, ρευστότητας και μόχλευσης για πιστωτικά ιδρύματα και επενδυτικές επιχειρήσεις οι οποίες ισχύουν για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες για λήψη καταθέσεων και θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) στη νομοθεσία τους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα.

Στις 27 Ιουνίου 2019, τέθηκαν σε εφαρμογή οι αναθεωρημένοι κανονισμοί για το κεφάλαιο και τη ρευστότητα (ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) και η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V)). Βάσει τροποποιητικού κανονισμού, ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), εκτός εάν έχουν τροποποιηθεί από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II). Τα κράτη μέλη καλούνται να ενσωματώσουν την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V) στη νομοθεσία τους. Συγκεκριμένες διατάξεις τέθηκαν αμέσως σε εφαρμογή (κυρίως σε σχέση με την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL)), αλλά οι περισσότερες αλλαγές θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τα μέσα του 2021. Ορισμένες πτυχές του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II) εξαρτώνται από τα τελικά τεχνικά πρότυπα που θα εκδοθούν από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) και θα εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι βασικές αλλαγές που εισήχθησαν, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, αλλαγές στα κριτήρια καταλληλότητας για τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), τα Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1), και τα Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (Tier 2), εισαγωγή απαιτήσεων για την ελάχιστη απαίτηση ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων (MREL) και τη δεσμευτική απαίτηση για το Δείκτη Μόχλευσης και τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ).

Επιπλέον, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/445 της ΕΚΤ, σχετικά με την άσκηση δικαιωμάτων και διακριτικών ευχερειών που παρέχει το Ενωσιακό δίκαιο (ΕΚΤ/2016/4) παρέχει ορισμένες μεταβατικές ρυθμίσεις που υπερσχύουν των εθνικών διακριτικών ευχερειών εκτός κι αν είναι αυστηρότερες από τον Κανονισμό της ΕΕ 2016/445.

Επιπρόσθετα, τον Ιούνιο 2020, τέθηκε σε ισχύ ο Κανονισμός (ΕΕ) 2020/873, που παρέχει ορισμένες προσαρμογές προς αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, επισπεύδοντας την εφαρμογή ορισμένων μέτρων ελάφρυνσης κεφαλαίων τα οποία επρόκειτο να τεθούν σε ισχύ σε μεταγενέστερο στάδιο, και εισάγοντας τροποποιήσεις, ως μέρος των ευρύτερων προσπαθειών των αρμόδιων αρχών να παρέχουν την απαραίτητη στήριξη στα ιδρύματα. Οι κυριότερες τροποποιήσεις που επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 σχετίζονται με την επίσπευση της εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για ΜΜΕ, βάσει του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), που εισήχθη τον Ιούνιο 2020 αντί τον Ιούνιο 2021 (χαμηλότερα σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα (RWAs)), την επέκταση των μεταβατικών ρυθμίσεων του ΔΠΧΑ 9 και την εισαγωγή περαιτέρω μέτρων ελάφρυνσης του αντίκτυπου στον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) επιτρέποντας στα ιδρύματα να προσθέτουν στο Κεφάλαιο Κοινών Μετόχων Κατηγορίας 1 (CET1) οποιαδήποτε αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που αναγνωρίστηκαν το 2020 και 2021 σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους που δεν είναι απομειωμένης πιστωτικής αξίας με την σταδιακή μείωση της αναπροσαρμογής να αρχίζει από το 2022. Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις εισάγουν προσωρινή χαλάρωση σε σχέση με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές σε ανοίγματα σε κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις ή σε τοπικές αρχές που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και την οποία το Συγκρότημα επέλεξε να υιοθετήσει και εφάρμοσε το τρίτο τρίμηνο του 2020. Τέλος, οι αλλαγές στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού, όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II), τέθηκαν σε ισχύ τον Δεκέμβριο 2020 φέρνοντας την εφαρμογή σε ισχύ το 2020 αντί το 2021.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 14.80% και ο δείκτης Συνολικών Κεφαλαίων ανέρχεται σε 18.35% με μεταβατικές διατάξεις.

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Η ελάχιστη απαίτηση του Πυλώνα I για τον Συνολικό δείκτη Κεφαλαιακής επάρκειας ανέρχεται στο 8.0% και αυτό δύναται να επιτευχθεί, επιπρόσθετα από το δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 4.5%, με μέχρι 1.5% από Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και με μέχρι 2.0% από Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2).

Το Συγκρότημα υπόκειται επίσης σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II) (P2R).

Με την ολοκλήρωση της ετήσιας Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) που πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ το 2019, ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος και ο αντίστοιχος Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας παραμένουν αμετάβλητοι για το 2020 σε σύγκριση με το 2019, εξαιρουμένης της σταδιακής αύξησης του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII. Η απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 11.0% και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ύψους 3.0%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% (με πλήρη μετάβαση από την 1 Ιανουαρίου 2019) και το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.0%.

Η απαίτηση για το Συνολικό δείκτης Κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος ανέρχεται σε 14.5% και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 8.0% (από το οποίο μέχρι 1.5% μπορεί να καλυφθεί με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.0% με Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2)), απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ύψους 3.0%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.0%. Η ΕΚΤ είχε παράσχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1). Η τελική απόφαση της ΔΕΕΑ για το 2019 τίθεται σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020.

Τον Απρίλιο 2020, σε συνέχεια των ανακοινώσεων της ΕΚΤ και της ΕΑΤ στις 12 Μαρτίου 2020 σχετικά με την έξαρση του ιού COVID-19, η BOC PCL έλαβε τροποποιημένη απόφαση ΔΕΕΑ από την ΕΚΤ, η οποία τροποποιεί τη σύνθεση της απαίτησης για επιπρόσθετα ίδια κεφάλαια του Πυλώνα II (P2R), επιτρέποντας τη χρήση Πρόσθετων Κεφαλαίων Κατηγορίας 1 (AT1) και Κεφαλαίων Κατηγορίας 2 (T2) για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του Πυλώνα II (P2R) και όχι μόνο με Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), σε σχέση με την τελική απόφαση ΔΕΕΑ που λήφθηκε το Δεκέμβριο 2019 και η οποία απαιτούσε όπως οι απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) να ικανοποιούνται πλήρως με Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1). Η απόφαση αυτή τέθηκε σε εφαρμογή από τις 12 Μαρτίου 2020, ενώ αρχικά αναμενόταν να τεθεί σε εφαρμογή τον Ιανουάριο του 2021 μαζί με την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων V (CRD V). Ως αποτέλεσμα, η απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις έχει μειωθεί στο 9.7%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα I ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ύψους 1.7%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% (σε πλήρη εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2019) και το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 1.0%. Δεν υπήρξε οποιαδήποτε αλλαγή στην απαίτηση για το Συνολικό δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Επιπρόσθετα, στις 12 Μαρτίου 2020, η ΕΚΤ και η ΕΑΤ ανακοίνωσαν επίσης ότι επιτρέπεται στις τράπεζες να λειτουργούν προσωρινά κάτω από το επίπεδο κεφαλαίου που προσδιορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα II (P2G), του Αποθέματος Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) και του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB). Τον Ιούλιο 2020, η ΕΚΤ δεσμεύτηκε να επιτρέψει στις τράπεζες να λειτουργούν κάτω από τις οδηγίες του Πυλώνα II (P2G) και τη συνδυαζόμενη απαίτηση Αποθέματος Ασφαλείας (Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB), Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CCyB) και Απόθεμα ασφαλείας O-SII) τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2022, χωρίς αυτόματη ενεργοποίηση εποπτικών ενεργειών.

Επιπλέον, με βάση τις τελικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ για τη ΔΕΕΑ και των εποπτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και η μεθοδολογία 2018 της ΔΕΕΑ του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM), τα ίδια κεφάλαια που κατέχονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Πυλώνα II (P2G), δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ικανοποίηση οποιωνδήποτε άλλων κεφαλαιακών απαιτήσεων (απαιτήσεις του Πυλώνα I, απαιτήσεις του Πυλώνα II (P2R) ή συνδυασμένη απαίτηση αποθέματος ασφαλείας), και ως εκ τούτου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο φορές. Σύμφωνα με την τελική απόφαση της ΔΕΕΑ του 2019, οι νέες αυτές πρόνοιες τίθενται σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020.

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Τον Νοέμβριο 2020, το Συγκρότημα έλαβε ενημέρωση από την ΕΚΤ σύμφωνα με την οποία δεν θα εκδοθεί απόφαση ΔΕΕΑ για τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020 και θα παραμείνει σε ισχύ η απόφαση ΔΕΕΑ του 2019, και ως εκ τούτου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για το Συγκρότημα, καθώς και άλλες απαιτήσεις που καθορίστηκαν από την απόφαση ΔΕΕΑ του 2019 (όπως έχει τροποποιηθεί), παραμένουν αμετάβλητες. Η εν λόγω ενημέρωση είναι συμβατή με σχετική ανακοίνωση της ΕΚΤ που πραγματοποιήθηκε νωρίτερα στο έτος ότι η ΕΚΤ θα υιοθετήσει μια ρεαλιστική προσέγγιση σε ότι αφορά τον κύκλο της ΔΕΕΑ για το 2020.

Η απαίτηση για τον ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με μεταβατικές διατάξεις του Συγκροτήματος για το 2019 ανέρχόταν σε 10.5%, και αποτελείται από απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 4.5%, απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 3.0%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 0.5%. Η ΕΚΤ είχε παράσχει επίσης μη δημόσια καθοδήγηση για πρόσθετα αποθέματα του δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

Η απαίτηση για τον ελάχιστο Συνολικό δείκτη Κεφαλαιακής επάρκειας με μεταβατικές διατάξεις για το 2019 ανέρχόταν σε 14.0% και αποτελείτο από τις απαιτήσεις του Πυλώνα Ι ύψους 8.0% (από το οποίο μέχρι 1.5% μπορούσε να καλυφθεί με Πρόσθετα Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2.0% με Κεφάλαια Κατηγορίας 2 (T2)), τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R) ύψους 3.0%, το Απόθεμα Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου (CCB) ύψους 2.5% και το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII ύψους 0.5%.

Οι πιο πάνω ελάχιστοι δείκτες ισχύουν τόσο για την BOC PCL και για το Συγκρότημα.

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ξεπερνά τόσο τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι όσο και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (P2R). Σημειώνεται ωστόσο ότι οι συμπληρωματικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πυλώνα ΙΙ (P2R) γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Η ΚΤΚ με βάση τις διατάξεις του Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, καθορίζει σε τριμηνιαία βάση το ύψος του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB), όπως προκύπτει από τη μεθοδολογία που αναφέρεται στο νόμο. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (CCyB) για την Κύπρο στο 0% για τα έτη 2020 και 2019 και για το εξάμηνο μέχρι τον Ιούνιο 2021.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου, η ΚΤΚ είναι επίσης η αρμόδια αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SII) και για τον καθορισμό του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII γι' αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Η BOC PCL έχει προσδιοριστεί ως O-SII και η ΚΤΚ έχει καθορίσει το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII για την BOC PCL και το Συγκρότημα στο 2.0%.

Το Απόθεμα Ασφαλείας O-SII έχει τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019, αρχικά στο 0.5% και θα αυξάνεται κατά 0.5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2.0%). Τον Απρίλιο 2020 η ΚΤΚ αποφάσισε την καθυστέρηση της σταδιακής εφαρμογής του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII (0.5%) την 1 Ιανουαρίου 2021 και την 1 Ιανουαρίου 2022 κατά 12 μήνες. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή του Αποθέματος Ασφαλείας O-SII χωρίς μεταβατικές διατάξεις, μετατίθεται την 1 Ιανουαρίου 2023, αντί την 1 Ιανουαρίου 2022 που είχε αρχικά οριστεί.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Εφόρου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Η ρυθμιζόμενη εταιρία του Συγκροτήματος Διαχείρισης ΟΣΕΚΑ και φύλαξης Ταμείων, BOC Asset Management Ltd (BOCAM), συμμορφώνεται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ) κατά την 31 Δεκεμβρίου 2020. Η εποπτευόμενη επενδυτική εταιρία του Συγκροτήματος (ΚΕΠΕΥ), ο Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO), υστερούσε των ελάχιστων αρχικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και του πρόσθετου Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας Διατήρησης Κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Το 2020 η CISCO προέβη στις απαραίτητες ενέργειες, αποκατέστησε τα εποπτικά ίδια κεφάλαιά της και συμμορφώθηκε με τα ελάχιστα όρια του δείκτη κεφαλαιακής της επάρκειας.

Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)**4. Διαχείριση κεφαλαίου** (συνέχεια)

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και της BOC PCL κατά την ημερομηνία αναφοράς (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων) παρουσιάζεται πιο κάτω:

Εποπτικά κεφάλαια	Συγκρότημα		BOC PCL	
	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019 ⁵	31 Δεκεμβρίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	€000	€000	€000	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ⁶	1,722,751	1,909,049	1,688,296	1,869,105
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	220,000	220,000	220,000	220,000
Κεφάλαια Κατηγορίας (T2)	192,248	189,955	250,000	250,000
Μεταβατικά συνολικά εποπτικά κεφάλαια⁶	2,134,999	2,319,004	2,158,296	2,339,105
Σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα – πιστωτικός κίνδυνος ⁷	10,504,937	11,547,303	10,516,023	11,518,932
Σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα – κίνδυνος αγοράς	-	-	-	-
Σταθμισμένα σε κίνδυνο ανοίγματα – λειτουργικός κίνδυνος	1,131,438	1,342,700	1,078,575	1,255,875
Σύνολο σταθμισμένων σε κίνδυνο ανοίγματα	11,636,375	12,890,003	11,594,598	12,774,807
	%	%	%	%
Δείκτης Μεταβατικών Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	14.80	14.81	14.56	14.63
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας – Με μεταβατικές διατάξεις	18.35	17.99	18.61	18.31

Χωρίς μεταβατικές διατάξεις	Συγκρότημα		BOC PCL	
	31 Δεκεμβρίου 2020 ⁸	31 Δεκεμβρίου 2019 ⁹	31 Δεκεμβρίου 2020 ⁹	31 Δεκεμβρίου 2019 ¹⁰
	%	%	%	%
Δείκτης Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	12.94	13.06	12.69	12.86
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	16.74	16.46	16.83	16.62

⁵ Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση 2019 και τις Γνωστοποιήσεις του Πυλώνα III του 2019.

⁶ Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), περιλαμβάνουν αφαιρέσεις κυρίως λόγω κανονιστικών διατάξεων, που αποτελούνται μεταξύ άλλων από άυλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €27,171 χιλ. για το Συγκρότημα και €24,269 χιλ. για την BOC PCL στις 31 Δεκεμβρίου 2020. (31 Δεκεμβρίου 2019: €51,204 χιλ. για το Συγκρότημα και €48,463 χιλ. για την BOC PCL). Το 2020, ποσό ύψους €21,985 χιλιάδων δεν αφαιρέθηκε από τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), ως αποτέλεσμα των αλλαγών στην εποπτική μεταχείριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων λογισμικού όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων II (CRR II).

⁷ Περιλαμβάνει τις Προσαρμογές Πιστωτικής Αποτίμησης (CVA).

⁸ Χωρίς μεταβατικές διατάξεις για ΔΠΧΑ 9 και χωρίς εφαρμογή του προσωρινού χειρισμού σύμφωνα με το Άρθρο 468 του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR).

⁹ Χωρίς μεταβατικές διατάξεις για ΔΠΧΑ 9

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκαν αρνητικά κυρίως από τη σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2020, τη μείωση των αποθεματικών και τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεων που αναγνωρίστηκαν ως αποτέλεσμα των συμφωνιών πώλησης ΜΕΔ που υπογράφηκαν εντός του τρίτου τρίμηνου του 2020 και του πρώτου τρίμηνου του 2021 (Project Helix 2 Χαρτοφυλάκια Α και Β). Θετική επίδραση στο Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) είχαν η μεταβολή των σταθμισμένων σε κίνδυνο ανοιγμάτων και τα εισοδήματα πριν από τις προβλέψεις.

Η εισαγωγή των πρόσφατων προσαρμογών για αντιμετώπιση της πανδημίας του ιού COVID-19, επηρέασαν θετικά τον Δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), μέσω αύξησης του ποσού που προστίθεται πίσω στα κεφάλαια για το ΔΠΧΑ 9 (δυναμικό στοιχείο), του ποσού που προστίθεται πίσω στο κεφάλαιο σχετικά με τις μη πραγματοποιηθέντες ζημιές συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών ανοιγμάτων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων και της μείωσης των σταθμισμένων σε κίνδυνο ανοιγμάτων μέσω εφαρμογής του νέου συντελεστή έκπτωσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, το οποίο είχε ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του πληθυσμού των εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που επωφελούνται από χαμηλότερους συντελεστές στάθμισης κινδύνου και επίσης την αναθεώρηση του συντελεστή έκπτωσης που εφαρμόζεται σε αυτά τα ανοίγματα, την αυξημένη κάλυψη προβλέψεων ΜΕΔ, τη μείωση των χορηγήσεων σε πελάτες στον ισολογισμό και τη μείωση των σταθμισμένων ανοιγμάτων για λειτουργικό κίνδυνο.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) παραμένει σε γενικές γραμμές αμετάβλητος κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Το Συγκρότημα επέλεξε στο παρελθόν να εφαρμόζει τη στατική-δυναμική προσέγγιση σε σχέση με τις μεταβατικές ρυθμίσεις για την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, όπου η επίδραση της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στους δείκτες κεφαλαίου θα απορροφηθεί σταδιακά, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 2017/2395, και συνεπώς εφαρμόζει την παράγραφο 4 του Άρθρου 473(α) του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR). Η στατική-δυναμική προσέγγιση επιτρέπει τον περιοδικό επαναυπολογισμό των μεταβατικών προσαρμογών στα δάνεια του Σταδίου 1 και Σταδίου 2, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζουν την αύξηση των προβλέψεων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των δανείων στο Στάδιο 3 παραμένουν στατικές κατά τη μεταβατική περίοδο σύμφωνα με την επίδραση κατά την αρχική αναγνώριση.

Το ποσό που προστίθεται κάθε έτος αναφορικά με το "στατικό στοιχείο" μειώνεται με βάση ένα συντελεστή στάθμισης μέχρι να επέλθει η πλήρης απορρόφηση της επίπτωσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στο τέλος της πενταετίας. Η επίδραση στα κεφάλαια για το έτος 2018 ήταν 5% της επίδρασης της απομείωσης από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, αυξανόμενη σε 15% (συσσωρευμένα) για το έτος 2019, σε 30% (συσσωρευμένα) για το έτος 2020 και σε 50% (συσσωρευμένα) για το έτος 2021. Η αύξηση θα φτάσει το 75% (συσσωρευμένα) για το έτος 2022 και θα απορροφηθεί πλήρως (100%) μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2023.

Σε συνέχεια των τροποποιήσεων του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων τον Ιούνιο 2020, το Συγκρότημα εφάρμοσε τις τροποποιήσεις σε σχέση με τις μεταβατικές ρυθμίσεις του ΔΠΧΑ 9 για τα δάνεια του Σταδίου 1 και Σταδίου 2 (δυναμικό στοιχείο), οι οποίες προβλέπουν επέκταση της μεταβατικής περιόδου για το δυναμικό στοιχείο. Παρέχεται η δυνατότητα να προστίθεται πίσω το 100% των προβλέψεων για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές του ΔΠΧΑ 9 για τα δάνεια σε Στάδιο 1 και 2 για τα έτη 2020 και 2021, με το ποσοστό να μειώνεται σε 75% το 2022, σε 50% το 2023 και σε 25% το 2024. Ο υπολογισμός του ποσού του δυναμικού στοιχείου δεν επηρεάζεται.

Σε σχέση με τον προσωρινό χειρισμό για μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές για συγκεκριμένα ανοίγματα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων, ο Κανονισμός 2020/873 επιτρέπει στα ιδρύματα να αφαιρέσουν από το δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) τα συσσωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές από τις 31 Δεκεμβρίου 2019, εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι πιστωτικά απομειωμένα. Το σχετικό ποσό αφαιρείται κλιμακωτά, 100% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, μειώνεται σε 70% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 και σε 40% από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο 2022. Η Τράπεζα εφαρμόζει την προσωρινή μεταχείριση από το τρίτο τρίμηνο του 2020.

5. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)

Το Συγκρότημα ετοιμάζει τις εκθέσεις ΕΔΑΚΕ και ΕΔΑΡΕ σε ετήσια βάση. Και οι δύο εκθέσεις για το έτος 2020 ετοιμάζονται και θα υποβληθούν στην ΕΚΤ στα τέλη Απριλίου 2021 αφού εγκριθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες πραγματικές και προβλεπόμενες πληροφορίες. Κατά την διάρκεια της τριμηνιαίας αναθεώρησης, το προφίλ κινδύνου και οι διαδικασίες και πολιτικές διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος αναθεωρούνται και τυχόν αλλαγές από την ετήσια άσκηση της ΕΔΑΚΕ λαμβάνονται υπόψη. Το Συγκρότημα έχει ετοιμάσει αναθεώρηση της έκθεσης ΕΔΑΚΕ, κατά την 31 Μαρτίου 2020, 30 Ιουνίου 2020 και 30 Σεπτεμβρίου 2020 η οποία καταδεικνύει ότι το Συγκρότημα έχει επαρκή κεφάλαια, και διαθέσιμους μετριαστικούς παράγοντες για να υποστηρίξει το προφίλ κινδύνου, τις εργασίες του, που θα του επιτρέπουν να συμμορφώνεται με τις κανονιστικές απαιτήσεις τόσο κάτω από το βασικό όσο και κάτω από το δυσμενές σενάριο.

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση της ΕΔΑΡΕ, μέσω τριμηνιαίων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας και αποστέλλεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) και στην Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου (RC). Κατά τη διάρκεια της τριμηνιαίας αναθεώρησης επαναξιολογούνται οι κίνδυνοι που είναι συνδεδεμένοι με την ρευστότητα και, αν χρειάζεται, οι παραδοχές των σεναρίων αντοχής προσαρμόζονται ανάλογα. Τυχόν ουσιώδεις μεταβολές από το τέλος του έτους αξιολογούνται από άποψη ρευστότητας. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να καλύψει εκροές κάτω από σενάρια ακραίων καταστάσεων. Η ανάλυση της ΕΔΑΡΕ του Συγκροτήματος καταδεικνύει ότι η ποσότητα και η ικανότητα αύξησης των πόρων ρευστότητας που είναι διαθέσιμα στο Συγκρότημα είναι επαρκή.

Η ΕΚΤ, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, διεξήγαγε την ΔΕΕΑ καθώς και επιτόπιο έλεγχο στο Συγκρότημα. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και τους κινδύνους ρευστότητας και επάρκειας της ρευστότητας για κάλυψη αυτών των κινδύνων. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική θέση όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Θα μπορούσαν να επιβληθούν πρόσθετα κεφάλαια και άλλες απαιτήσεις στο Συγκρότημα ως αποτέλεσμα αυτών των εποπτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του επιπέδου των συμπληρωματικών προνοιών του Πυλώνα ΙΙ, καθώς οι αξιολογήσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων του Πυλώνα ΙΙ γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Το Συγκρότημα θα συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ΕΚΤ για το 2021. Η πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων επικεντρώνεται κυρίως στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των κινδύνων στη φερεγγυότητα των τραπεζών. Οι τράπεζες καλούνται να δοκιμαστούν σε ένα κοινό σύνολο κινδύνων (πιστωτικός κίνδυνος – περιλαμβανομένων των τιτλοποιήσεων – κίνδυνος αγοράς και πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου, λειτουργικός κίνδυνος). Η πανευρωπαϊκή άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διεξάγεται ανά διετία. Παρόλο που η άσκηση συντονίζεται από την ΕΑΤ, πραγματοποιείται σε συνεργασία με την ΕΚΤ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις Εθνικές Αρμόδιες Αρχές (ΕΑΑ) όλων των σχετικών εθνικών δικαιοδοσιών.

Λόγω της έξαρσης του ιού COVID-19 και της παγκόσμιας εξάπλωσής του, η ΕΑΤ αποφάσισε την αναβολή της πανευρωπαϊκής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2020, για το 2021 ούτως ώστε να επιτρέψει στις τράπεζες να επικεντρωθούν στη διασφάλιση της συνέχισης των κύριων δραστηριοτήτων τους. Η άσκηση ξεκίνησε στις 29 Ιανουαρίου 2021 με την ανακοίνωση των μακροοικονομικών παραδοχών των ασκήσεων προσομοίωσης. Το βασικό σενάριο για τις χώρες της ΕΕ βασίζεται στις προβλέψεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών που ανακοινώθηκαν το Δεκέμβριο του 2020. Το δυσμενές σενάριο προϋποθέτει την υλοποίηση των κύριων κινδύνων χρηματοπιστωτικής σταθερότητας που έχουν εντοπιστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB) και στους οποίους εκτίθεται ο τραπεζικός τομέας της ΕΕ και αντικατοπτρίζει τις πρόσφατες εκτιμήσεις κινδύνου από την ΕΑΤ.

5. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) (συνέχεια)

Τα αποτελέσματα της άσκησης θα πρέπει να δημοσιευθούν μέχρι τις 31 Ιουλίου 2021. Το αποτέλεσμα αναμένεται να συμβάλει στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με πιθανές στρατηγικές εξόδου από τα μέτρα ευελιξίας που χορηγούνται στις τράπεζες λόγω της κρίσης Covid-19 ή σχετικά με την ανάγκη για πρόσθετα μέτρα, εάν οι οικονομικές συνθήκες επιδεινωθούν περαιτέρω.

ΟΡΟΙ

Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων	Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων περιλαμβάνουν: (i) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση), (ii) εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (περιλαμβανομένης της εναπομείνουσας αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση), (iii) αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για στοιχεία εκτός ισολογισμού (χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις) που παρουσιάζονται στον ισολογισμό στις λοιπές υποχρεώσεις και (iv) συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις	Ο δείκτης καθαρών δανείων προς καταθέσεις υπολογίζεται ως τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των καταθέσεων.
Δείκτης κάλυψης ΜΕΔ	Ο δείκτης κάλυψης ΜΕΔ υπολογίζεται ως οι συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) ως προς το σύνολο των ΜΕΔ (όπως ορίζονται).
Δείκτης κόστος προς έσοδα	Ο δείκτης κόστος προς έσοδα υπολογίζεται ως το σύνολο των δαπανών προσωπικού (εξαιρουμένου των 'εξόδων αναδιάρθρωσης - Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού') (στην υποκείμενη βάση ως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω), του ειδικού φόρου επί των καταθέσεων και συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (εξαιρουμένου του τέλους της Αναβαλλόμενης φορολογικής πίστωσης) (στην υποκείμενη βάση ως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω) και των άλλων λειτουργικών εξόδων (εξαιρουμένων των 'εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης - οργανικά', των εξόδων αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με την πώληση ΜΕΔ και των προβλέψεων για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα) (στην υποκείμενη βάση ως συμφιλιώνεται στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω), διαιρούμενο με τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζεται παρακάτω).
Δείκτης μόχλευσης	Ο δείκτης μόχλευσης είναι ο δείκτης του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων (συμπεριλαμβανομένου των Λοιπών συμμετοχικών τίτλων), μείον τα άυλα περιουσιακά στοιχεία, προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων όπως αυτά παρουσιάζονται στον ισολογισμό.
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	Τα καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτελούνται από μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται) μείον τις συσσωρευμένες αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για στοιχεία εκτός ισολογισμού που γνωστοποιούνται στον ισολογισμό εντός των λοιπών υποχρεώσεων).
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ως προς τα συνολικά έσοδα	'Εσοδα από αμοιβές και προμήθειες μείον έξοδα από αμοιβές και προμήθειες ως ποσοστό του συνόλου των εσόδων (όπως ορίζεται).
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο υπολογίζεται ως τα καθαρά έσοδα από τόκους (στην υποκείμενη βάση) (ετησιοποιημένα με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως ποσοστό του τριμηνιαίου μέσου όρου των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (όπως ορίζονται). Στον τριμηνιαίο μέσο όρο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τριμήνου, όπου ισχύει.

<p>Κέρδη/(ζημιά) μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας)</p>	<p>Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία – οργανικά (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας) είναι τα κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία και πριν τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται πιο πάνω) (αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας), εκτός από 'Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά'.</p>
<p>Λειτουργικά κέρδη</p>	<p>Τα λειτουργικά κέρδη (στην υποκείμενη βάση) περιλαμβάνουν κέρδη πριν τις πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται), απομειώσεις των λοιπών χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαίτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα, τη φορολογία, τα (κέρδη)/ζημιές που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας και τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία (όπως ορίζονται).</p>
<p>Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων</p>	<p>Τα λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται ως τα ετησιοποιημένα (με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) λειτουργικά κέρδη (στην υποκείμενη βάση) (όπως ορίζονται) ως προς τον τριμηνιαίο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων για τη σχετική περίοδο. Στο μέσο όρο των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στο τέλος κάθε τρίμηνου, όπου ισχύει.</p>
<p>Μεικτά δάνεια</p>	<p>Τα μεικτά δάνεια αποτελούνται από: (i) μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση) και (ii) δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατηγοριοποιούνται και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναπροσαρμοσμένα για τη συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία.</p> <p>Τα μεικτά δάνεια παρουσιάζονται πριν την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση κυρίως με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ανεξόφλητου συμβατικού ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς).</p>
<p>Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)</p>	<p>Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) και τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προς τις τράπεζες για τα ΜΕΔ, (που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2017), ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα ανοίγματα τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Ο δανειολήπτης έχει αξιολογηθεί ότι δεν είναι πιθανό να εκπληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισής του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση. (ii) Δάνεια σε αθέτηση ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), τα οποία θα προκαλούσαν επίσης αθέτηση υποχρέωσης βάσει συγκεκριμένης πιστωτικής προσαρμογής, αναδιάρθρωσης κινδύνου και πτώχευσης του οφειλέτη. (iii) Σημαντικά ανοίγματα όπως καθορίζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες. (iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις. (v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Ο όρος Δάνεια περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός του ισολογισμού στοιχεία, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια στο συνολικό τους ποσό χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση τους.

Όταν ένα συγκεκριμένο μέρος των δανείων του οφειλέτη, το οποίο πληροί τα πιο πάνω κριτήρια ΜΕΔ, υπερβαίνει το 20% της μεικτής λογιστικής αξίας όλων των εντός ισολογισμού δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο το συγκεκριμένο μέρος των δανείων κατηγοριοποιείται ως μη εξυπηρετούμενο.

Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής: - Για ανοίγματα σε ιδιώτες: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €100 - Για όλα τα άλλα ανοίγματα: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πάνω από €500 και το ποσό σε καθυστέρηση/υπερβάση να είναι τουλάχιστον 1% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

Τα ΜΕΔ παρουσιάζονται πριν την αφαίρεση των συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δανείων (όπως ορίζονται).

Μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία

Τα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία όπως παρουσιάζονται στην 'Μη ελεγμένη Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων στην υποκείμενη βάση' τα οποία αφορούν: (i) Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης – οργανικά, (ii) έξοδα αναδιάρθρωσης – Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης προσωπικού (iii) Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης, (iv) Τέλος αναβαλλόμενης φορολογικής πίστωσης/Αναστροφή απομείωσης αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (ΑΦΑ) και απομείωση άλλων εισπρακτέων σε σχέση με φορολογία, και (v) Ζημιά από επαναμέτρηση της επένδυσης σε συγγενή εταιρία που κατέχεται προς πώληση (CNP) μετά το μερίδιο στα κέρδη από συγγενείς εταιρίες (μόνο για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019).

Νέα δάνεια

Ο νέος δανεισμός περιλαμβάνει ποσά που έχουν εκταμιευθεί για νέες και υφιστάμενες μη-ανακυκλούμενες διευκολύνσεις (εξαιρουμένων των ρυθμίσεων ή την εκ νέου διαπραγμάτευση των λογαριασμών (αναδιρθρώσεων)) καθώς επίσης όσον αφορά τους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα περιλαμβάνει τη μέση μεταβολή (εάν είναι θετική) του υπολοίπου στην αρχή και στο τέλος της περιόδου. Οι διευκολύνσεις του τομέα 'Ανακτήσεις Χρεών' εξαιρούνται από τον υπολογισμό αφού η μεταβολή στους τρεχούμενους λογαριασμούς και τα παρατραβήγματα σχετίζεται κυρίως με τους δεδουλευμένους τόκους και όχι με νέο δανεισμό.

Πιστωτικές ζημιές δανείων

Οι πιστωτικές ζημιές δανείων αποτελούνται από: (i) πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, (ii) καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και (iii) τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για το έτος.

Ποσοστό ΜΕΔ

Το ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ υπολογίζεται ως τα ΜΕΔ (όπως ορίζονται) ως προς τα μεικτά δάνεια (όπως ορίζονται).

Ρυθμός ψηφιακής υιοθέτησης

Ο αριθμός των ιδιωτών πελατών ψηφιακά ενεργών ως προς τον συνολικό αριθμό των ιδιωτών πελατών. Οι ψηφιακά ενεργοί πελάτες είναι τα άτομα που χρησιμοποιούν τα ψηφιακά κανάλια της BOC PCL (την τραπεζική εφαρμογή για κινητά, τη διαδικτυακή τραπεζική και τις Αυτόματες Ταμειακές Μηχανές (ATMs)) για να πραγματοποιήσουν τις τραπεζικές τους συναλλαγές, καθώς και μέσα διευκόλυνσης διεκπεραίωσης ψηφιακών συναλλαγών, όπως τις κάρτες που εκδίδει η BOC PCL για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών αγορών, βάσει της σκοροκάρτας που έχει αναπτυχθεί εσωτερικά (score card).

Συνολικά έσοδα	Τα συνολικά έσοδα στην υποκείμενη βάση αποτελούνται από το σύνολο των καθαρών εσόδων από τόκους, καθαρών εσόδων από αμοιβές και προμήθειες, καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, καθαρών κερδών από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών (με εξαίρεση τα καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων), εσόδων από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, καθαρών κερδών/(ζημιών) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, καθαρών κερδών από πώληση αποθεμάτων ακινήτων και λοιπών εσόδων (στην υποκείμενη βάση). Η συμφιλίωση των ποσών αυτών μεταξύ της βάσης που απαιτείται από τη νομοθεσία και της υποκείμενης βάσης γνωστοποιείται στην Έκθεση Διαχείρισης στο μέρος 'Οικονομικά αποτελέσματα Συγκροτήματος στην υποκείμενη βάση'.
Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	Τα τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν: μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, συν δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες, συν καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (περιλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατηγοριοποιούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση), συν επενδύσεις (με εξαίρεση τις μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια).
Χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk)	Η χρέωση για πιστωτικές ζημιές δανείων (cost of risk) (από την αρχή του έτους μέχρι σήμερα) υπολογίζεται ως οι πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) (ετησιοποιημένος με βάση τις συσσωρευμένες μέρες μέχρι σήμερα) ως προς τον μέσο όρο των μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (όπως ορίζονται). Ο μέσος όρος των μεικτών δανείων υπολογίζεται ως ο μέσος όρος του αρχικού υπόλοιπου και του τελικού υπόλοιπου, για το έτος.

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕΙΣ

Για σκοπούς των Όρων και επεξηγήσεων στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης, όπου γίνεται αναφορά σε ΄Σημείωση΄ αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

1. (α) Συμφιλίωση Μεικτών δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	2020	2019
	€000	€000
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	12,261,404	12,821,838
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 45.6)	(146,602)	(201,999)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.6)	(1,341,255)	(173,881)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.6)	(46,675)	(11,083)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 23)	(289,861)	(369,293)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(36,408)	(57,436)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 23)	10,400,603	12,008,146

1. (β) Συμφιλίωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	2020	2019
	€000	€000
Δνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στην υποκείμενη βάση	1,387,930	184,964
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.6)	(46,675)	(11,083)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 29)	1,341,255	173,881

2. (α) Συμφιλίωση συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	2020	2019
	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	1,901,978	2,096,180
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση (Σημ. 45.6)	(146,602)	(201,999)
Συσσωρευμένη αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	(36,408)	(57,436)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.9)	(848,218)	(147,952)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.6)	(46,675)	(11,083)
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 34)	(19,658)	(22,112)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 23)	804,417	1,655,598

2. (β) Συμφιλίωση συσσωρευμένων αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	2020	2019
	€000	€000
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στην υποκείμενη βάση	894,893	159,035
Συμφιλίωση για:		
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 45.6)	(46,675)	(11,083)
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 29)	848,218	147,952

3. Συμφιλίωση ΜΕΔ

	2020	2019
	€000	€000
ΜΕΔ στην υποκείμενη βάση (όπως ορίζονται πιο πάνω)	3,085,646	3,879,508
Συμφιλίωση για:		
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 1 πιο κάτω)	(1,312,165)	(172,880)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 2 πιο κάτω)	(47,011)	(11,096)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (ΜΕΔ)	(118,479)	(144,866)
Απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση (ΡΟCΙ) (ΜΕΔ) (Σημ. 3 πιο κάτω)	(227,065)	(511,933)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατηγοριοποιήθηκαν ως στάδιο 3 (Σημ. 45.6)	(9,376)	(16,516)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος σε Στάδιο 3 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Σημ. 45.6)	1,371,550	3,022,217
Ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ		
ΜΕΔ (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	3,085,646	3,879,508
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	12,261,404	12,821,838
Δείκτης ΜΕΔ/Μεικτά δάνεια (%)	25.2%	30.3%

Σημείωση 1: Τα μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος μετά από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνουν δάνεια στο Στάδιο 3 ύψους €1,130,937 χιλ. (2019: δάνεια στο Στάδιο 3 ύψους €150,206 χιλ.) και δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €181,228 χιλ. (από δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση συνολικού ποσού ύψους €181,984 χιλ.) (2019: δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €22,674 χιλ. (από δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση συνολικού ποσού ύψους €22,679 χιλ.)) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.6 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

3. Συμφιλίωση ΜΕΔ (συνέχεια)

Σημείωση 2: Η εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνει ποσό ύψους €7,650 χιλ. για δάνεια στο Στάδιο 3 (2019: €3,402 χιλ. για δάνεια στο Στάδιο 3) και ποσό ύψους €39,361 χιλ. για δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 (από δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση συνολικού ποσού ύψους €39,381 χιλ.) (2019: €7,694 χιλ. για δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.6 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Σημείωση 3: Τα μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε αποσβεσμένο κόστος πριν από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση περιλαμβάνουν δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 ύψους €227,065 χιλ. (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €335,852 χιλ.) (2019: €511,933 χιλ. δάνεια απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση στο Στάδιο 3 (από συνολικό ποσό δανείων απομειωμένων κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €627,212 χιλ.)) όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.6 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

4. Συμφιλίωση για Μεικτά Δάνεια - Αναπροσαρμοσμένα

	2020
	€000
Μεικτά δάνεια (ως ο πιο πάνω πίνακας 1 (α))	12,261,404
Συμφιλίωση για:	
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Project Helix 2, Χαρτοφυλάκιο Α και Β) (Σημ. 29 – Ομάδα εκποίησης 1 και 2)	(1,309,206)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Project Helix 2, Χαρτοφυλάκιο Α και Β)	(44,947)
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες – αναπροσαρμοσμένα	10,907,251

5. Συμφιλίωση για ΜΕΔ – Αναπροσαρμοσμένα

	2020
	€000
ΜΕΔ (ως ο πιο πάνω πίνακας 3)	3,085,646
Συμφιλίωση για:	
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Project Helix 2, Χαρτοφυλάκιο Α και Β) (Σημ. 1 πιο κάτω)	(1,280,391)
Εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (ΜΕΔ) που κατέχονται προς πώληση (Project Helix 2, Χαρτοφυλάκιο Α και Β)	(45,269)
ΜΕΔ - αναπροσαρμοσμένα	1,759,986

Σημείωση 1: Τα μεικτά δάνεια σε αποσβεσμένο κόστος μετά από την εναπομείνουσα αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνουν δάνεια στο Στάδιο 3 ύψους €1,106,816 χιλ. και δάνεια στο Στάδιο 3 που είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση ύψους €173,575 χιλ. για το project Helix 2, Χαρτοφυλάκιο Α και Β (από συνολικό ποσό δανείων στο Στάδιο 3 ύψους €1,130,937 χιλ που κατέχονται προς πώληση όπως γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45.6 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και από συνολικό ποσό δανείων στο Στάδιο 3 που είναι απομειωμένα κατά την αρχική αναγνώριση που κατέχονται προς πώληση συνολικού ποσού ύψους €181,228 χιλ. όπως γνωστοποιούνται στην Σημείωση 1 του πίνακα 3 σε αυτούς του Όρους και επεξηγήσεις στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης'.

5. Συμφιλίωση για ΜΕΔ – Αναπροσαρμοσμένα (συνέχεια)

Ποσοστό δανείων σε ΜΕΔ – Αναπροσαρμοσμένα	2020
	€000
ΜΕΔ - Αναπροσαρμοσμένα (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	1,759,986
Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες - Αναπροσαρμοσμένα (ως ο πίνακας πιο πάνω) (€000)	10,907,251
Δείκτης ΜΕΔ/Μεικτά δάνεια - Αναπροσαρμοσμένα (%)	16.1%

6. Συμφιλίωση Πιστωτικών Ζημιών Δανείων

	2020	2019
	€000	€000
Πιστωτικές ζημιές δανείων στην υποκείμενη βάση	148,504	145,498
Συμφιλίωση για:		
Πιστωτικές ζημιές δανείων που σχετίζονται με πωλήσεις ΜΕΔ, οι οποίες παρουσιάζονται στα μη επαναλαμβανόμενα στοιχεία στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση	120,021	87,481
Μη επαναλαμβανόμενη χρέωση που συμπεριλαμβάνεται στα 'Καθαρά έσοδα από τόκους' στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία και στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση, δεδομένου ότι ήταν μη επαναλαμβανόμενο στοιχείο που σχετιζόταν με μια αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης της αμοιβής διευθέτησης	-	(11,606)
	268,525	221,373
Πιστωτικές ζημιές δανείων (όπως ορίζονται) συμφιλιώνονται στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία ως εξής:		
Πιστωτικές ζημιές για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 16)	275,080	232,451
Καθαρά κέρδη από αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος (Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων)	(2,949)	(8,187)
Καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 11)	(3,606)	(2,891)
	268,525	221,373

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

Για σκοπούς των Όρων και επεξηγήσεων στις Γνωστοποιήσεις Εναλλακτικών Μέτρων Απόδοσης, όπου γίνεται αναφορά σε ΄Σημείωση΄ αφορά στην αντίστοιχη σημείωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

1. Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο

Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
1.1. Συμφιλίωση των καθαρών εσόδων από τόκους	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση	329,998	343,620
Επανακατηγοριοποιήσεις για:		
Καθαρά έσοδα από τόκους που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Helix, που παρουσιάζονται ως μέρος των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων στις ΄Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), περιλαμβανομένων εσόδων αναδιάρθρωσης΄ στην υποκείμενη βάση	-	33,962
Μη επαναλαμβανόμενη χρέωση που συμπεριλαμβάνεται στα ΄Καθαρά έσοδα από τόκους΄ στη βάση όπως απαιτείται από τη νομοθεσία και στις ΄Πιστωτικές ζημιές δανείων΄ στην υποκείμενη βάση, δεδομένου ότι ήταν μη επαναλαμβανόμενο στοιχείο που σχετιζόταν με μια αλλαγή στη μέθοδο απόσβεσης της αμοιβής διευθέτησης	-	(11,606)
Καθαρά έσοδα από τόκους στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	329,998	365,976
Καθαρά έσοδα από τόκους που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου (ετησιοποιημένα)	329,998	343,620

1.2. Τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	31 Δεκεμβρίου 2020	30 Σεπτεμβρίου 2020	30 Ιουνίου 2020	31 Μαρτίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 42)	5,653,315	5,506,401	5,276,398	4,398,781	5,060,042
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 42)	402,784	529,393	621,960	455,284	320,881
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	9,886,047	10,046,718	10,104,240	10,596,536	10,721,841
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	493,037	349,381	361,652	23,700	25,929
Μετρητά που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	68,425	-	-	-	-
<i>Επενδύσεις</i>					
Ομόλογα (Σημ. 20)	1,708,844	1,824,720	1,804,290	1,781,992	1,738,007
Μείον: Επενδύσεις που δεν είναι τοκοφόρες	(18,618)	(19,819)	(23,887)	(21,496)	(23,593)
Συνολικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	18,193,834	18,236,794	18,144,653	17,234,797	17,843,107
1.3. Τριμηνιαίος μέσος όρος των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων (€000)					
- 2020	17,930,637				
- 2019	18,050,705				

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα

2.1. Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων των συνολικών εξόδων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
2.1.1. Συμφιλίωση δαπανών προσωπικού		
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση	195,227	219,983
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Δαπάνες προσωπικού που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Helix, επανακατηγοριοποιούνται στην υποκείμενη βάση στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης'	-	5,564
Δαπάνες προσωπικού - σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλες παροχές τερματισμού, παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση (Σημ. 14)	5,825	81,166
Συνολικές δαπάνες προσωπικού στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 14)	201,052	306,713

	2020	2019
	€000	€000
2.1.2. Συμφιλίωση Άλλων λειτουργικών εξόδων		
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	145,149	165,493
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Λειτουργικά έξοδα που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Helix, τα οποία παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση	20,720	20,021
Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές, κανονιστικά και άλλα θέματα, που παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση	7,202	10,451
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης - οργανικά, που παρουσιάζονται ξεχωριστά στην υποκείμενη βάση	10,284	21,590
Έξοδα αναδιάρθρωσης που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Helix και την πώληση ΜΕΔ, τα οποία παρουσιάζονται στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει EAT), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση	5,205	25,067
Άλλα λειτουργικά έξοδα στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 15)	188,560	242,622

	2020	2019
	€000	€000
2.1.3. Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές		
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και άλλες εισφορές στην υποκείμενη βάση	30,211	24,854
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Τέλος που σχετίζεται με την αναθεωρημένη νομοθεσία φορολογίας εισοδήματος, που παρουσιάζεται στο 'Τέλος αναβαλλόμενης φορολογικής πίστωσης/Αναστροφή απομείωσης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης και απομείωση άλλων εισπρακτέων σε σχέση με φορολογία' στην υποκείμενη βάση (Σημ. 15)	3,445	18,755
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης και άλλες εισφορές όπως έχουν στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 15)	33,656	43,609

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα (συνέχεια)

2.2. Η συμφιλίωση των επί μέρους παραμέτρων του συνολικού εισοδήματος (όπως ορίζεται) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη κόστος προς έσοδα από την υποκείμενη βάση στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2020	2019
	€000	€000
2.2.1. Συμφιλίωση Καθαρών εσόδων από αμοιβές και προμήθειες		
Συνολικά Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στην υποκείμενη βάση	144,674	149,960
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Helix, που παρουσιάζονται ως μέρος των μη επαναλαμβανόμενων στοιχείων στις 'Προβλέψεις/καθαρή ζημιά σχετικά με πωλήσεις ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ), περιλαμβανομένων εξόδων αναδιάρθρωσης' στην υποκείμενη βάση	-	11,934
Συνολικά καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	144,674	161,894

	2020	2019
	€000	€000
2.2.2. Συμφιλίωση Καθαρών κερδών από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και Καθαρών κερδών από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών		
Συνολικά Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών στην υποκείμενη βάση	14,650	38,494
<i>Επανακατηγοριοποιήσεις για:</i>		
Καθαρά κέρδη από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, που γνωστοποιούνται στις 'Πιστωτικές ζημιές δανείων' στην υποκείμενη βάση (Σημ. 11)	3,606	2,891
Κέρδος που σχετίζεται με την πώληση θυγατρικής, γνωστοποιείται στα 'Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων' στην υποκείμενη βάση	-	3,886
Συνολικά Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (ως πιο κάτω)	18,256	45,271
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	16,535	26,596
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία (Σημ. 11)	1,721	18,675
Συνολικά Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία	18,256	45,271

2. Δείκτης κόστος προς έσοδα (συνέχεια)

	2020	2019
	€000	€000
2.3 Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση		
Καθαρά έσοδα από τόκους στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	329,998	343,620
Συνολικά Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	144,674	149,960
Συνολικά Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση/διάλυση θυγατρικών και συγγενών εταιριών στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	14,650	38,494
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	56,063	57,660
Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	6,690	28,201
Κέρδος που σχετίζεται με την πώληση θυγατρικής, γνωστοποιείται στα 'Καθαρά κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και από πώληση αποθεμάτων ακινήτων' στην υποκείμενη βάση	-	3,886
Λοιπά έσοδα (στη βάση που απαιτείται από τη νομοθεσία)	14,957	28,938
Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση	567,032	650,759

	2020	2019
	€000	€000
2.4 Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση		
Δαπάνες προσωπικού στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	195,227	219,983
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο, συνεισφορά στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ) και άλλες εισφορές στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	30,211	24,854
Άλλα λειτουργικά έξοδα στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας)	145,149	165,493
Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση	370,587	410,330
Δείκτης κόστος προς έσοδα		
Συνολικά έξοδα στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας) (€000)	370,587	410,330
Συνολικά εισοδήματα στην υποκείμενη βάση (ως ο πιο πάνω πίνακας) (€000)	567,032	650,759
Συνολικά έξοδα / Συνολικά εισοδήματα (%)	65%	63%

3. Λειτουργικά κέρδη επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων

Οι επί μέρους παράμετροι που χρησιμοποιούνται στον προσδιορισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων παρατίθενται πιο κάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2020	30 Σεπτεμβρίου 2020	30 Ιουνίου 2020	31 Μαρτίου 2020	31 Δεκεμβρίου 2019
	€000	€000	€000	€000	€000
Συνολικά περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του δείκτη λειτουργικών κερδών επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων ως ο Ενοποιημένος Ισολογισμός	21,514,131	21,515,542	21,370,808	20,430,792	21,122,822

	2020	2019
	€000	€000
Λειτουργικό κέρδος	196,445	240,429
Τριμηνιαίος μέσος όρος συνολικών περιουσιακών στοιχείων	21,190,819	21,589,011